

1927

❧ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ❧

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ
ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟ-
ΛΩΝ ΓΑΛΛΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ 1927

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΝ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΙΚΟΝ

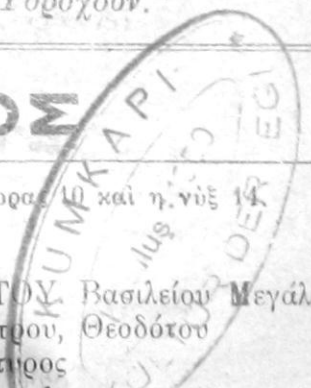

Ὁ ἥλιος εὐρίσκειται εἰς τὴν Ὑδροχόον.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Ὁ Ἰανουάριος ἔχει ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὡρὰς 14 καὶ ἡ.νὺς 14.

1	Σάββατον	Ἡ ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, Βασιλείου Μεγάλου
2	Κυριακή	Κυρ. πρὸ τῶν Φώτων, Σιλβέστρου, Θεοδοίου
3	Δευτέρα	Μαλαχίου προφ. Γορδίου μάρτυρος
4	Τρίτη	Ἰνάξις τῶν 70 Ἀπ. Θεοκτίστου ὁσ.
5	Τετάρτη	Παραμονὴ Θεοφανείων, Θεοπέμπτου [νηστεία]
6	Πέμπτη	ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ. Ἁγία κατάλ.
7	Παρασκευὴ	Ἡ Σύναξις Ἰωάννου τοῦ Προδρομοῦ
8	Σάββατον	Δομνίκης ὁσίας, Γεωργίου Χοζεβίτου
9	Κυριακή	Κυρ. μετὰ τὰ Φῶτα, Πολυεύκτου, Εὐστρ.
10	Δευτέρα	Γρηγορίου Νύσσης, Μαρκιανοῦ πρεσβυτ.
11	Τρίτη	Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου, Ἁγαπίου
12	Τετάρτη	Τατιανῆς μάρτυρος
13	Πέμπτη	Ἑρμούλου, Στρατονίκου, Ἁγνῆς
14	Παρασκευὴ	Τῶν ἐν Σινᾷ καὶ Ραϊθῶ πατέρων
15	Σάββατον	Παύλου τοῦ ἐν Θηβαΐδι, Ἰωάννου Καλυβίτου
16	Κυριακή	Προσκύνησις ἀλύσεως Πέτρου
17	Δευτέρα	Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλ. Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωανν.
18	Τρίτη	Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου πατρ., Ἀλεξανδρείας
19	Τετάρτη	Μάρκου Εὐγενικοῦ, Μακαρίου
20	Πέμπτη	Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου
21	Παρασκευὴ	Μαξίμου ὁμολογ. Ἰζεοφύτου μάρτυρος
22	Σάββατον	Τιμοθέου ἀποστ. Ἀναστασίου Πέτρου
23	Κυριακή	Κλήμεντος Ἀγκύρας, Ἀγαθαγγέλου μάρτ.
24	Δευτέρα	Ξένης ὁσίας, Φίλωνος, Ἑρμογένους
25	Τρίτη	Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου
26	Τετάρτη	Ξενοφῶντος ὁσίου καὶ Συνοδείας αὐτοῦ
27	Πέμπτη	Ἀνακομιδῆ λειψάων Ἰωάννου Χρυσοστόμου
28	Παρασκευὴ	Εὐφραΐμ Σύρου, Χάριτας μάρτ.
29	Σάββατον	Ἀνακομ. λειψάν. Ἰγνατίου Θεοφόρου
30	Κυριακή	Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν
31	Δευτέρα	Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν Ἀναργύρων

Ὁ ἥλιος εὐρίσκειται εἰς τοὺς Ἰχθῦς

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Ὁ Φεβρουάριος ἔχει ἡμέρας 28 καὶ ἀπὸ πᾶν τέταρτον δίσεκτον 29

Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 11 καὶ ἡ νύξ 13.

1	Τρίτη	Τρύφωνος μάρτυρος, Ἀναστασίου τοῦ ἐκ Ναυπλίου	☼
2	Τετάρτη	Ἡ ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ	
3	Πέμπτη	Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου καὶ Ἀννης τῆς προφήτιδος	
4	Παρασκευὴ	Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου, Θεοκτίστου	
5	Σάββατον	Ἀγάθης μάρτυρος, Πολυεύκτου Κων/πόλεως	
6	Κυριακὴ	Βουκόλου Σμύρνης, Φωτίου τοῦ Μεγάλου	
7	Δευτέρα	Ἡερθενίου Λαιψιάκου, Λουκά τοῦ ὁσίου	
8	Τρίτη	Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου, Ζαχαρίου προφήτου	☿
9	Τετάρτη	Νικηφόρου μάρτυρος	
10	Πέμπτη	Χαραλάμπους ἱερομάρτυρος	
11	Παρασκευὴ	Βλασίου ἱερομάρτυρος, Θεοδώρας τῆς ὕγουστης	
12	Σάββατον	Μελετίου, ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας	
13	Κυριακὴ	Τελώνου καὶ Φαρισαίου, Μαρτιανοῦ (Ἄρχεται τὸ Τριώδιον)	
14	Δευτέρα	Ἀλεξάντριου τοῦ ὁσίου	
15	Τρίτη	Ὀνησίμου τοῦ Ἀποστόλου, Εὐσεβίου τοῦ ὁσίου	♁
16	Τετάρτη	Παμφίλου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ	
17	Πέμπτη	Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος, Μαρκιανοῦ, Πουλχερίας	
18	Παρασκευὴ	Λέοντος, Πάπα Ρώμης	
19	Σάββατον	Ἀρχίππου καὶ Φιλήμονος, Φιλοθέης Ἀθ.	
20	Κυριακὴ	Τοῦ Ἀσώτου, Λέοντος, Βησσαρίωνος	
21	Δευτέρα	Τιμοθέου, Εὐσταθίου Ἀντιοχείας	
22	Τρίτη	Εὐγενίου, Ἀνθούσης μαρτύρων	
23	Τετάρτη	Πολυκάρπου Σμύρνης	♃
24	Πέμπτη	Ἡ Α' καὶ Β' εὐρεσις τῆς κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου	
25	Παρασκευὴ	Ταρασίου Κων/πόλεως, Ρηγίνου	
26	Σάββατον	Προφφυρίου Γάζης, Ψυχοσάββατον	
27	Κυριακὴ	Τῆς Ἀπόκρως, Προκοπίου τοῦ Δεκαπολίτου	
28	Δευτέρα	Βασιλείου τοῦ ὁμολογητοῦ	

Εἰς τὸν παρόντα τόμον
ΣΥΝΕΙΡΓΑΣΘΗΣΑΝ

ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ ἐπίσ. Ἐλαίας
 ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΜΑΝΟΣ
 ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ Β.
 ΒΟΥΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
 ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ
 ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
 ΔΡΟΣΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
 ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗΣ Ι. Α.
 ΖΗΛΑΝΑΚΗΣ Γ.
 ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Ι. Α.
 ΚΑΣΑΠΑΚΗΣ Β.
 ΚΟΒΑΣ ἄρχης
 ΜΑΚΡΗΣ Θ. Χ.
 ΜΠΕΚΕΣ Ὀμηρος
 ΜΟΥΣΕΙΔΗΣ Μ.
 ΝΑΟΥΜ ΤΙΜ.
 ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡ.
 ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ ΧΡ.
 ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΣΤ.
 ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤ.
 ΤΣΟΥΡΟΥΚΤΖΗΣ ΙΩΑΝ.
 ΦΡΑΓΚΟΣ Π. Γ.
 ΦΥΤΟΣ ΔΗΜ.
 Θ. Κ. Μ.

Ἐπίσης δημοσιεύονται καὶ ἔργα τῶν :

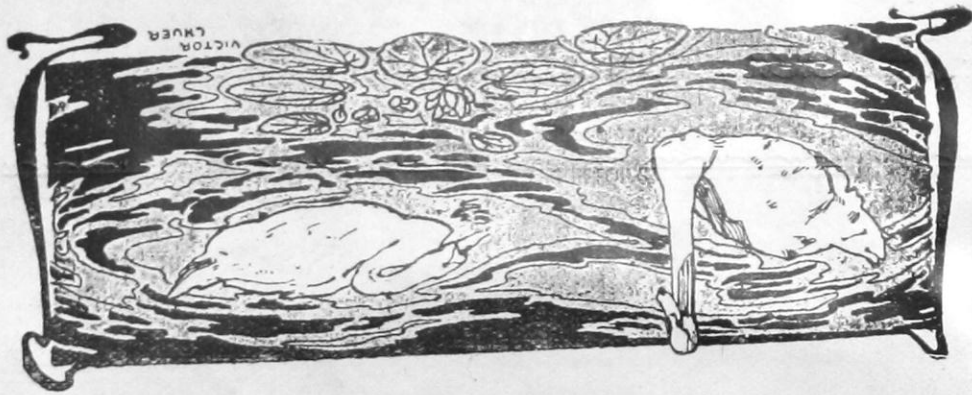
Κ. Παλαμᾶ, Ἰ. Πολέμη, Α. Μαβίλλη, Γ. Δρο-
 σίνη, Π. Νιρβάνα, Κ. Φ. Σκόκον, Τίμου Μω-
 ραϊτίνη, Μ. Μαλακάση, Κώστα Οὐράνη, Α. Ση-
 μηριώτη, Ρήγα Γκόλφη, Κ. Α. Κωνσταντινίδη,
 Α. Καραβία, Μαρίας Ζάμπα, Ν. Πετμεζᾶ, Μ.
 Κουρῆ, Χρήστου Μπουζάκη, Σ. Στεφάνου Μ.Α.

Η Α. Ε. Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

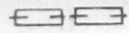
ΤΥΠΟΙΣ CENTRALE-ΓΑΛΑΤΑ

ΓΑΖΗ ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΚΕΜΑΛ ΠΑΣΑΣ

ΣΤΟΝ ΓΑΖΗ ΠΑΣΑ

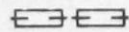
Ἡ μάννα του τοῦ εὐχίθηκε τῆ χάρις :
τ' ἀετοῦ νάχη τὸ μάτι, τῆ γοργάδα
ἀστροπελέκι, τὴν ὀρμὴ λεοντάρι,
ποὺ τρέμουν οἱ δρυμοὶ κι' ἡ πεδιάδα.

Κι' ὁ Θεὸς ἀκούει τὴν εὐχὴ ! Μιὰ μέρα
τὸ θαῦμα νά ! ! Σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση
μιὰ δόξα τότε ἔφθάνει στὸν αἰθέρα,
καὶ δάφνες, βάγις σκόρπισεν ἡ φύση.

Πατρίδα — Πτῶμα — τότε ξανασταίνει
Γαζῆς σὲ νίκες πόσες Μέγας βγαίνει !
— κατὰ πὼς καὶ τῆς μάννας ἡ εὐχὴ ἦτο —

— Παλιὰ — καινούργια πλάθει τὴν Τουρκία:
ἀπὸ σκλαβιά χαρίζει ἐλευθερία:
τὴ νύχτα κάμνει αὐτὸς ἡμέρα. Ζήτω..

Θ. ΜΑΚΡΗΣ

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Κοιόν.

ΜΑΡΤΙΟΣ

Ὁ Μάρτιος ἔχει ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 12 καὶ νύξ 12.

1	Τρίτη	Εὐδοκίας ὁσιομάρτυρος, Ἀντωνίνης
2	Τετάρτη	Ἡσυχίου μάρτυρος, Εὐθαλίας
3	Πέμπτη	Εὐτροπίου, Κλεονίκου καὶ Βασιλίσκου
4	Παρασκευὴ	Γερασίου, Ἀκακίου, Ἰουλιανῆς
5	Σάββατον	Κόνωνος μάρτυρος, Εὐλογίου μάρτυρος
6	Κυριακὴ	Τῆς Τυροφάγου. Τῶν ἐν Ἀμορίφ 42 μαρτύρων
7	Δευτέρα	Καθαρὰ Δευτέρα. Ἀρχετα ἡ Μ. Τεσσαρακοστὴ
8	Τρίτη	Θεοφυλάκτου, ἐπισκόπου Νικομηδείας
9	Τετάρτη	Τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 μαρτύρων
10	Πέμπτη	Κοδράτου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ
11	Παρασκευὴ	Σωφρονίου Ἱεροσολύμων
12	Σάββατον	Θεοδώρου Τήρωνος, Θεοφάνους ὁμολογητοῦ
13	Κυριακὴ	Α' Νηστειῶν. Τῆς Ὁρθοδοξίας, Νικηφόρου Κων)πόλεως
14	Δευτέρα	Βενεδίκτου τοῦ ὁσίου
15	Τρίτη	Ἀγαπίου μάρτυρος
16	Τετάρτη	Σαβίνου μάρτυρος, Χριστοδοῦλου
17	Πέμπτη	Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ
18	Παρασκευὴ	Κυρίλλου Ἱεροσολύμων
19	Σάββατον	Χρυσάνθου καὶ Δαρείας μαρτύρων
20	Κυριακὴ	Β' Νηστειῶν. Γρηγορίου Παλαμᾶ. Τῶν ἐν Μονῇ Σάββα πατ.
21	Δευτέρα	Ἰακώβου τοῦ ὁμολογητοῦ
22	Τρίτη	Βασιλείου ἱερομάρτυρος, Καλλινίκης
23	Τετάρτη	Νίκωνος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ
24	Πέμπτη	Ζαχαρίου τοῦ ὁσίου
25	Παρασκευὴ	Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
26	Σάββατον	Ἡ σὺναξις τοῦ Γαβριὴλ
27	Κυριακὴ	Γ' Νηστειῶν. Τῆς Σταυροπροσκυνήσεως. Ματρώνης
28	Δευτέρα	Ἰλαρίωνος τοῦ ὁσίου
29	Τρίτη	Μάρκου Ἀρεθουσίων καὶ τῶν σὺν αὐτῷ
30	Τετάρτη	Ἰωάννου συγγραφέως τῆς Κλίμακος
31	Πέμπτη	Ἰγνατίου, ἐπισκόπου Γαγγρῶν

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Ταῦρον.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

Ὁ Ἀπρίλιος ἔχει ἡμέρας 30. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νύξ 11.

1	Παρασκευὴ	Μαρίας ὁσίας Αἰγυπτίας, Γεροντίου	☀
2	Σάββατον	Τίτου ὁσίου, Ἀμφιανῶ	
3	Κυριακὴ	Δ' Νηστειῶν, Νικήτου ὁσ. Ἰωσήφ ὑμν.	
4	Δευτέρα	Θεοδούλου, Γεωργίου τοῦ ἐν Μαλεῶ	
5	Τρίτη	Κλαυδίου, Θεοδώρου καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς	
6	Τετάρτη	Εὐτυχίου Κων]πόλεως, Πλατωνίδος	
7	Πέμπτη	Μ. Κανόνος, Καλλιπίου, Γεωργίου Μυτ.	
8	Παρασκευὴ	Ἑρωδίωνος, Ρούφου καὶ τῶν λοιπῶν 70	☾
9	Σάββατον	Τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου Εὐψ. τοῦ ἐν Καισαρείᾳ μ.	
10	Κυριακὴ	Ε' Νηστειῶν, Τερεντίου, Πομπηίου κτλ.	
11	Δευτέρα	Ἀντίπα, Περγάμου, Τρυφωνίας ὁσ.	
12	Τρίτη	Βασιλείου Παρίου	
13	Τετάρτη	Μαρτίνου τοῦ ὁμολογητοῦ	
14	Πέμπτη	Ἀριστάρχου, Πούδη, Τροφίμου, Θωμαΐδος	
15	Παρασκευὴ	Κρήσκεντος μ. Λεωνίδου Ἀθηνῶν	
16	Σάββατον	Λαζάρου, Εἰρήνης, Ἀγάπης, Νίκης	☀
17	Κυριακὴ	Τῶν ΒΑ·Ι·ΩΝ. Συμεῶν ἱερομάρτυρος	
18	Δευτέρα	Μεγάλῃ Δευτέρα Ἰω. ὁσ. καὶ Νεομάρ.	
19	Τρίτη	Μεγάλῃ Τρίτη Παφνουτίου ἱερ.	
20	Τετάρτη	Μεγάλῃ Τετάρτη Θεοδ. Τριχινά, Ζαχαρίου	
21	Πέμπτη	Μεγάλῃ Πέμπτη Ἰανουαρίου Εὐτ. Ἀλεξ.	
22	Παρασκευὴ	Μεγάλῃ Παρασκευὴ Θεο. Συκεώτου, Σίμ.	
23	Σάββατον	Μέγα Σάββατον Γεωργίου Τροπαιοφόρου	
24	Κυριακὴ	ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ	☾
25	Δευτέρα	Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ	
26	Τρίτη	Βασιλέως ἱερομ. Ἀμασειᾶς ἐπ.	
27	Τετάρτη	Συμεῶν ἱερομ. Εὐλόγιου, Ματρώνης	
28	Πέμπτη	Τῶν ἐν Κυζίκῳ 9 Μαρτ. Ἰωάνν. Θηβῶν	
29	Παρασκευὴ	Ζωοδόχου Πηγῆς, Ἰάσωνος, Σωσιπάτρου ἀπ.	
30	Σάββατον	Ἰακώβου ἀπ. Ἰωάννου Θ. Δονάτου	

Ὁ ἥλιος εὐρίσκειται εἰς τοὺς Διδύμους.

ΜΑΪΟΣ

Ὁ Μαΐος ἔχει ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 14 καὶ ἡ νύξ 10.

1	Κυριακὴ	Τοῦ Θωμᾶ, Ἰερεμίου, Παναρέτου	☀
2	Δευτέρα	Ἀθαν. ἀνακομ. λειψ. Ἰορδάνου, Ζωῆς	
3	Τρίτη	Τιμοθέου, Μαύρας μ. Πέτρου πολ. Ἀργους	
4	Τετάρτη	Πελαγίας ὁσ. Ἀθανασίου Κορίνθου	
5	Πέμπτη	Εἰρήνης μεγαλ. Κόσμά, Δαμιανοῦ	
6	Παρασκευὴ	Ἰώβ, πολυάθλου, Σεραφεῖμ ὁσ.	
7	Σάββατον	Ἀκακίου, Κοδράτου μαρτύρων	☾
8	Κυριακὴ	Τῶν Μυροφόρων Ἰω. Θεολ. Ἀρσενίου	
9	Δευτέρα	Ἡσαίου πρ. Χριστοφόρου μ. Νικ. νέου	
10	Τρίτη	Σίμωνος ἀπ. τοῦ Ζηλωτοῦ καὶ Ναθαναὴλ	
11	Τετάρτη	Μωκίου ἱερομ.	
12	Πέμπτη	Γερμανοῦ Κ]λεως, Ἐπιφαν. Κύπρου, Θεοδώρου Κυθήρων	
13	Παρασκευὴ	Γλυκερίας μαρτ. Εὐθύμ. τοῦ νέου Στεργίου	
14	Σάββατον	Ἰσιδώρου μάρ. τοῦ ἐν Χίῳ, Θεράποντος	
15	Κυριακὴ	Τοῦ Παραλύτου, Ἀχιλ. Λαο. Παχ.	☀
16	Δευτέρα	Θεοδώρου ὁσ. Ἀλεξάνδρου Ἱεροσολύμων	
17	Τρίτη	Ἀνδρονίμου, Ἰουνίας	
18	Τετάρτη	Μεσοπεντηκοστῆς, Πέτρου, Χριστίνης	
19	Πέμπτη	Πατρικίου ἱερ. Μένοντος θαυματουργοῦ	
20	Παρασκευὴ	Θαλελαίου μ. ἀν. λειψ. ἀγ. Νικολάου	
21	Σάββατον	Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, Παχομ. νέου	
22	Κυριακὴ	Τῆς Σαμαρείτιδος, Βασιλίσκου μ.	
23	Δευτέρα	Μιχαὴλ Συννάδων	☾
24	Τρίτη	Συμεῶν τοῦ ἐν Θανμαστῶ ὄρει	
25	Τετάρτη	Γ' Εὔρεσις τῆς κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου	
26	Πέμπτη	Κάρπου καὶ Ἀλφαιίου ἀποστόλων	
27	Παρασκευὴ	Ἑλλαδίου ἱερομ. Θεράποντος, Ἀλυπίου μ.	
28	Σάββατον	Εὐτυχούς, Μελιτινῆς, Ἐλικωνίδος μάρ.	
29	Κυριακὴ	Τοῦ Τυφλοῦ, Θεοδοσίας μάρ.	☀
30	Δευτέρα	Ἰσαακίου Δαλμάτων, Ναταλίου	
31	Τρίτη	Ἐρμείου μάρτυρος	

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Καρκῖνον.

ΙΟΥΝΙΟΣ

Ὁ Ἰούνιος ἔχει ἡμέρας 30. Ἡ ἡμέρα ἔχει ωρας 15 καὶ ἡ νύξ 9.

1	Τετάρτη	Ἰουστίνου, Χαρίτωνος, Ἰέρακος μάρτυρος.
2	Πέμπτη	Τῆς Ἀναλήψεως. Νικηφόρου Κωνσταντινέως.
3	Παρασκευὴ	Λουκιλιανοῦ μάρτυρος καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ.
4	Σάββατον	Μητροφάνους, Μάρθας καὶ Μαρίας.
5	Κυριακὴ	Τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Α' Οἰκ. Σ. Δωροθέου
6	Δευτέρα	Ἰλαρίωνος Βησσαρίου
7	Τρίτη	Θεοδότου ἱερ. Σεβαστιανῆς
8	Τετάρτη	Θεοδώρου στρατ. Καλλιόπης μάρτ.
9	Πέμπτη	Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας. Ἀνανίου μάρτ.
10	Παρασκευὴ	Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀντωνίνης μάρτ.
11	Σάββατον	Ψυχασάββατον, Βαρ. Βαρνάβα ἀποστ.
12	Κυριακὴ	Τῆς Πεντηκοστῆς, Ὀνουφρίου, Ζήνωνος
13	Δευτέρα	Τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, Ἀκυλίνης μάρτ.
14	Τρίτη	Ἐλισσαίου πρ. Μεθοδίου Κωνσταντινέως
15	Τετάρτη	Ἀμὼς τοῦ προφήτου
16	Πέμπτη	Τύχωνος Αμαθοῦντος τῆς Κύπρου
17	Παρασκευὴ	Ἰσαύρου, Φίλικος, Μανουὴλ μαρτύρων
18	Σάββατον	Λεοντίου, Ὑπάτου μάρτ.
19	Κυριακὴ	Τῶν Ἁγίων Πάντων
20	Δευτέρα	Μεθοδίου Πατέρων. Ἀρχεται ἡ νηστεία
21	Τρίτη	Ἰουλιανοῦ μάρτ. τοῦ Ταρσέως
22	Τετάρτη	Εὔσεβίου Σαμοσάτων
23	Πέμπτη	Ἀγριππίνης μάρτ. Ἀριστοτέλους
24	Παρασκευὴ	Τὸ Γενέσιον Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου
25	Σάββατον	Φεβρωνίας ὁσιομάρτυρος
26	Κυριακὴ	Δαυὶδ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ
27	Δευτέρα	Σαμψὼν τοῦ Ξενοδόχου, Ἰωάννας
28	Τρίτη	Κύρου Ἰωάννου τῶν Ἀναργύρων
29	Τετάρτη	Πέτρου καὶ Παύλου τῶν Κορυφαίων
30	Πέμπτη	Ἡ Σύναξις τῶν 12 Ἀποστόλων

Ὁ ἥλιος εὐρίσκειται εἰς τὸν Λέοντα.

ΙΟΥΛΙΟΣ

Ὁ Ἰούλιος ἔχει ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ωρας 14 καὶ ἡ νύξ 10.

1	Παρασκευὴ	Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν Ἀναργύρων
2	Σάββατον	Ἡ ἐν Βλαχέρναις κατάθεσις τῆς Ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου
3	Κυριακὴ	Ἰακίνθου μάρτυρος, Ἀνατολίου Κωνσταντινέως
4	Δευτέρα	Ἀνδρέου Κρήτης, Λουκίας
5	Τρίτη	Λαμπαδοῦ καὶ Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἀθῶναις
6	Τετάρτη	Σισώη τοῦ ὁσίου, Φιλίππου ἀποστόλου
7	Πέμπτη	Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος
8	Παρασκευὴ	Προκοπίου μεγαλομάρτυρος
9	Σάββατον	Παγκρατίου ἱερομάρτυρος
10	Κυριακὴ	Τῶν ἐν Νικοπόλει τῆς Ἰωνίου ὁμοθυμαδὸν 45 μαρτύρων
11	Δευτέρα	Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος, Ὀλγας ἰσαποστόλου
12	Τρίτη	Πρόκλου, Ἰλαρίου Βερονίκης
13	Τετάρτη	Σύναξις Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ
14	Πέμπτη	Ἀκύλου τοῦ ἀποστόλου, Ἰωσήφ τοῦ Θεσσαλοῦ
15	Παρασκευὴ	Κηρύκου, Ἰουλίττης τῶν μαρτύρων
16	Σάββατον	Ἀθηνογένους ἱερομάρτυρος
17	Κυριακὴ	Τῶν Ἁγίων Πατέρων τῶν ἐξ Οἰκουμενικῶν Συνόδων
18	Δευτέρα	Αἰμιλιανοῦ μάρτυρος, Ἰωάννου Χαλκηδόνης
19	Τρίτη	Μακρίνης, Δίου τῶν ὁσίων
20	Τετάρτη	Ἡλιοῦ τοῦ προφήτου
21	Πέμπτη	Συμεὼν τοῦ Σαλοῦ, Εὐγενίου μάρτυρος
22	Παρασκευὴ	Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, Μαρκέλλας ὁσίας
23	Σάββατον	Φωκᾶ ἱερομάρτυρος, Ἰεζεκιὴλ τοῦ προφήτου
24	Κυριακὴ	Χριστίνης μεγαλομάρτυρος
25	Δευτέρα	Ἡ κοίμησις τῆς Ἁγίας Ἄννης
26	Τρίτη	Παρασκευῆς ὁσιομάρτυρος
27	Τετάρτη	Παντελεήμονος μεγαλομάρτυρος
28	Πέμπτη	Προχόρου, Νικάνορος, Τιμῶνος, Παρμενᾶ
29	Παρασκευὴ	Καλλινίκου καὶ Θεοδότῃς
30	Σάββατον	Σύλλα καὶ Σιλουανοῦ τῶν Ἀποστόλων
31	Κυριακὴ	Εὐδοκίμου τοῦ Δικαίου

‘Ο “Ηλιος εύρίσκειται εις τήν Παρθένον.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

‘Ο Αύγουστος έχει ημέρας 31. ‘Η ημέρα έχει ωρας 13 και η νύξ 11.

1	Δευτέρα	‘Η Πρόοδος του τιμίου Σταυρού. ‘Αρχεται η νηστ. της Θεοτ.
2	Τρίτη	‘Ανακομιδή λειψάνου πρωτομάρτυρος Στεφάνου
3	Τετάρτη	Δαλμάτου, Φαύστου των μαρτύρων
4	Πέμπτη	Τών εν ‘Εφέσω 7 παιδων, Εύδοκίας
5	Παρασκευή	Εύσιγνίου μάρτ. Νόννας μητρός Γ. Θεολόγου Προεόρτια
6	Σάββατον	‘Η Μεταμόρφωσις του Σωτήρος ‘Αργία. ‘Ιχθύος κατάλυσις
7	Κυριακή	Δομετίου, ‘Αστερίου, Θεοδοσίου του γέου
8	Δευτέρα	Αϊμιλιανού Κυζίκου, Μύρωνος
9	Τρίτη	Μαθρία ‘Αποστόλου, ‘Αγ. Πατρικίας
10	Τετάρτη	Λαυρεντίου του μάρτυρος
11	Πέμπτη	Εύπλου μάρτυρος. ‘Ανακομιδή αγίου Σπυριδωνος
12	Παρασκευή	Φωτίου, ‘Ανικίτου των μαρτύρων
13	Σάββατον	Μαξίμου του ομολογητού, Ειρήνης της δσίας
14	Κυριακή	Μιχαίου του Προφήτου. Προεόρτια Κοιμήσεως Θεοτόκου
15	Δευτέρα	‘Η Κοίμησις της Θεοτόκου
16	Τρίτη	Δομετίου, ‘Αγίου Μανδηλάου, αγίου Γερασίμου
17	Τετάρτη	Μύρωνος μάρτυρος, Κυπριανού, ‘Ιουλιανής
18	Πέμπτη	Φλώρου και Λαύρου μαρτύρων
19	Παρασκευή	‘Ανδρέου στο Θέκλης, Θεοφ., Εύτυχιανού
20	Σάββατον	Σαμουήλ του προφήτου, Φωτεινής, ‘Αβραμίου
21	Κυριακή	Θαδδαίου αποστόλου, Βάσσης και ‘Αγαπίου
22	Δευτέρα	‘Αγαθονίκου μάρτυρος, Παναγίας Προυσιωτίσσης
23	Τρίτη	‘Απόδοσις της εορτής της Θεοτόκου
24	Τετάρτη	Εύτυχος ιερομάρτυρος, Διονυσίου Αιγίνης
25	Πέμπτη	Βαρθολομαίου και Τίτου των αποστόλων, Μηνά
26	Παρασκευή	‘Αδριανού και Ναταλίας μαρτύρων, ‘Ιωάσαφ
27	Σάββατον	Ποιμένος του δσίου, Φανουρίου
28	Κυριακή	Μωυσέως του Αιθίοπος, Διομήδους και Λαυρεντίου
29	Δευτέρα	‘Αποτομή τιμίας κεφαλής Προδρομόν (νηστεία)
30	Τρίτη	‘Αλεξάνδρου αρχιεπισκόπου Κων/πόλεως
31	Τετάρτη	Κατάθεσις της τιμίας Ζώνης της Θεοτόκου

‘Ο “Ηλιος εύρίσκειται εις τον Ζυγόν.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

‘Ο Σεπτέμβριος έχει ημέρας 30. ‘Η ημέρα έχει ωρας 12 και η νύξ 12.

1	Πέμπτη	‘Αρχή της ‘Ινδίκτου (ν. έτους), Συμεών του Στ., Εύανθίας
2	Παρασκευή	Μάμαντος μάρτυρος, ‘Ιωάννου του νηστευτού
3	Σάββατον	‘Ανθίου Νικομηδείας, Θεοκτίστου
4	Κυριακή	Βαβύλα ‘Αντιοχέως, Μωυσέως προφήτου, ‘Ερμιόνης
5	Δευτέρα	Ζαχαρίου του προφήτου
6	Τρίτη	‘Ανάμνησις του εν Χόνας θαύματος Μιχαήλ
7	Τετάρτη	Σώζοντος μ., ‘Ονησιφόρου απ. Προεόρτια γεν. Θεοτόκου
8	Πέμπτη	Το γενέσιον της Θεοτόκου (αργία)
9	Παρασκευή	Τών Θεοπατόρων ‘Ιωακείμ και ‘Αννης
10	άββατον	Μηνοδώρας, Μητροδώρας, Νυμφοδώρας
11	Κυριακή	Θεοδώρας της δσίας, Κυριακή προδ της ‘Υψώσεως
12	Δευτέρα	Αυτονόμου μάρτυρος, Δανιήλ του Θασιού
13	Τρίτη	Κορηλίου, εγκαίνια ναού ‘Αναστάσεως
14	Τετάρτη	‘Η ‘Υψωσις του τιμίου Σταυρού
15	Πέμπτη	Νικήτα μάρτυρος, Βησσαρίωνος
16	Παρασκευή	Εύφημίας μεγαλομάρτυρος, Μελιτινής μάρτυρος
17	Σάββατον	Σοφίας, Πίστεως, ‘Αγάπης, ‘Ελπίδος μαρτύρων, Νείλου
18	Κυριακή	Κυριακή μετά την ‘Υψωσιν, Εύμενίου, ‘Αρ. μαρτύρων
19	Δευτέρα	Τροφίμου, Σαββατίου και Δορυμέδοντος
20	Τρίτη	Εύσταθίου μεγαλομάρτυρος και των σὺν αὐτῷ
21	Τετάρτη	Κοδράτου του αποστόλου, ‘Ιωνά του προφήτου
22	Πέμπτη	Φωκά ιερομάρτυρος, Μαρτίνου μάρτυρος
23	Παρασκευή	Σύλληψις τιμίου Προδρομόν, Πολυξένης
24	άββατον	Θέκλης μεγαλομάρτυρος, Παναγίας της Μυριδιωτίσσης
25	Κυριακή	Εύφροσύνης δσίας και Παφνουτίου πατρός της
26	Δευτέρα	‘Η μετάστασις ‘Ιωάννου του Θεολόγου
27	Τρίτη	Καλλιστορίου μάρτυρος, ‘Αριστάρχου, Ζήνωνος
28	Τετάρτη	Χαρίτωνος ομολογητού, Βαρούχ προφήτου
29	Πέμπτη	Κυριακού του αναχωρητού
30	Παρασκευή	Γρηγορίου του Φωτιστού, επισκόπου ‘Αρμενίας

Ὁ ἥλιος εὐρίσκειται εἰς τὸν Σκορπιόν.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Ὁ Ὀκτώβριος ἔχει ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 11 καὶ ἡ νύξ 13.

1	Σάββατον	Ἀνανίου ἀποστόλου, Ρωμανοῦ τοῦ μελωδοῦ
2	Κυριακὴ	Κυπριανοῦ ἱερομ. Ἰουστίνης μάρτυρος
3	Δευτέρα	Λιονυσίου Ἀρεοπαγ. ἐπισκόπου Ἀθηνῶν
4	Τρίτη	Ἰεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν
5	Τετάρτη	Χαριτίνης μάρτυρος
6	Πέμπτη	Θωμᾶ τοῦ Ἀποστόλου
7	Παρασκευὴ	Σεργίου, Πολυχρονίου, Βάχγου μ.
8	Σάββατον	Πελαγίας παρθενομάρτυρος
9	Κυριακὴ	Ἰακώβου Ἀλφαίου ἀποστόλου Ἀνδρονίκου μ.
10	Δευτέρα	Εὐλαμπίου, Εὐλαμπίας τῶν μαρτύρων
11	Τρίτη	Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου, Θεοφ. τοῦ Ἰραπτοῦ
12	Τετάρτη	ρόβου, Ἀνδρονίκου, Λομνίνης
13	Πέμπτη	Κάρπου, Ἰαπύλου, Ἀγαθονίχης
14	Παρασκευὴ	Ναζαρίου, Ἰεροβασίου, Κοσμᾶ μελωδοῦ
15	Σάββατον	Λουκιανοῦ πρεσβυτέρου μάρτ. Βάρσου
16	Κυριακὴ	Τῶν Ἁγίων ἀτέρων, Λογγίνου, Λομνίνου μ.
17	Δευτέρα	Ἀνδρέου τοῦ ἐν Κρίσει, Ὁσμῆ τοῦ προφ.
18	Τρίτη	Λουκᾶ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ
19	Τετάρτη	Ἰωὴλ προφ. Οὐάρου μάρτυρος
20	Πέμπτη	Ἀρτεμίου, Γερασίμου Κεφαλ. Ματρώνης
21	Παρασκευὴ	Ἰλαρίωνος, Θεοδότης, Σωκράτους
22	Σάββατον	Ἀβερκίου, Γλυκερίας, Ἡρακλείου
23	Κυριακὴ	Ἰακώβου ἀποστόλου τοῦ Ἀδελφοθέου
24	Δευτέρα	Ἀρέθα μάρτυρος, Σεβαστιανῆς
25	Τρίτη	Μαρκιανοῦ μάρτυρος
26	Τετάρτη	Λημητρίου μεγαλομ. τοῦ Μυροβλήτου
27	Πέμπτη	Νέστορος μάρτυρος
28	Παρασκευὴ	Τερεντίου, Νεονίλλης, Εὐνίκης
29	Σάββατον	Ἀναστασίας ὁσιομάρτυρος
30	Κυριακὴ	Ζηνοβίου Ζηνοβίας, Κλεόπα
31	Δευτέρα	Στάχως, Ἀπελλοῦ, Ναρκίσσου κτλ.

Ὁ ἥλιος εὐρίσκειται εἰς τὸν Τοξότην.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Ὁ Νοέμβριος ἔχει ἡμέρας 30. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 10 καὶ νύξ 14.

1	Τρίτη	Κοσμᾶ καὶ Ἰαμιανοῦ Ἀναργύρων
2	Τετάρτη	Ἀκινδύνου, Ἐλπιδοφόρου, Δόμνης μάρτυρος
3	Πέμπτη	Ἀκεμμά, Ἰωσήφ μαρτύρων
4	Παρασκευὴ	Ἰωαννικίου ὁσίου, Νικάνδρου
5	Σάββατον	Γαλακτίωνος, Ἐπιστήμης μαρτύρων
6	Κυριακὴ	Παύλου Κων)πόλεως ὁμολογητοῦ
7	Δευτέρα	Ἀθηνοδώρου καὶ τῶν ἐν Ἑλιτινῇ 33 μαρτύρων
8	Τρίτη	Σύναξις Ἀρχιστρατήγων Μιχαήλ, Γαβριήλ κτλ.
9	Τετάρτη	Ὀνησιφόρου, Θεοκτίστης
10	Πέμπτη	Ὀλυμπᾶ, Σωσιπάτρου, Ὁρέστου μαρτύρων
11	Παρασκευὴ	Μηνᾶ, Βίκτωρος, Βικεντίου Στεφανίδος μαρτύρων
12	Σάββατον	Ἰωάννου Ἐλεήμονος, Νείλου ὁδ.
13	Κυριακὴ	Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου
14	Δευτέρα	Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου
15	Τρίτη	Γουρία μάρτ. Ἀρχεται ἡ νηστεία τῶν Χριστουγέννων
16	Τετάρτη	Ματθαίου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ
17	Πέμπτη	Γρηγορίου Μεσσαισαρείας, Γενναδίου
18	Παρασκευὴ	Ἰλάτωνος καὶ Ρωμανοῦ μ.
19	Σάββατον	Ἀβδίου προφήτου, Ἡλιοδώρου, Εὐφημίας μ.
20	Κυριακὴ	Πρόκλου, Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου
21	Δευτέρα	Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου
22	Τρίτη	Φιλήμονος ἀποστόλου, Κικιλίας μάρτυρος
23	Τετάρτη	Ἀμφιλοχίου, Γρηγορίου Ἀκραγαντίνων
24	Πέμπτη	Κλήμεντος, Ἐρμογένους, Πέτρου Ἀλεξανδρείας
25	Παρασκευὴ	Αἰκατερίνης μεγαλομάρτυρος, Μεροκουρίου
26	Σάββατον	Ἀλυπίου, Νίκωνος, Στυλιανοῦ
27	Κυριακὴ	Ἰακώβου μάρτυρος, Ναθαναὴλ ὁσίου
28	Δευτέρα	Στεφάνου ὁμολογητοῦ, Εἰρηναίου μάρτυρος
29	Τρίτη	Παραμόνου, Φιλουμένου μ.
30	Τετάρτη	Ἀνδρέου Ἀποστόλου τοῦ Πρωτοκλήτου

Ὁ ἥλιος εὐρίσκειται εἰς τὸν Αἰγόκερον.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Ὁ Δεκέμβριος ἔχει ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 9 καὶ ἡ νύξ 15.

1	Πέμπτη	Ναοὺμ τοῦ προφήτου
2	Παρασκευὴ	Ἄββακούμ τοῦ προφήτου
3	Σάββατον	Σοφονίου προφήτου, Θεοδούλου, Ἄγγελῆ Χίου
4	Κυριακὴ	Βαρβάρας μεγαλομάρτυρος, Ἰωάννου Λαμασκηνοῦ
5	Δευτέρα	Σάββα τοῦ Ἁγιασμένου, Διογένης, Φιλοθέου
6	Τρίτη	Νικολάου ἐπισκόπου Μύρων τοῦ θαυματουργοῦ
7	Τετάρτη	Ἀμβροσίου Μεδιολάνων, Ἀθηνοδώρου
8	Πέμπτη	Ὀνησιφόρου, Σωφρονίου, Παταπίου ὁσίου
9	Παρασκευὴ	Ἡ σύλληψις τῆς Ἁγίας Ἄννης
10	Σάββατον	Μηνᾶ, Ἐρμιόγενης, Εὐγράφου
11	Κυριακὴ	Λανιῆλ Στυλίου, Αἰμιλιανοῦ, Ἰεροπατόρων
12	Δευτέρα	Σπυρίδωτος τοῦ θαυματουργοῦ
13	Τρίτη	Εὐστρατίου, Ὁρέστου, Λουκίας, Εὐγενίου
14	Τετάρτη	Θύρσου, Λευκίου κτλ.
15	Πέμπτη	Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος
16	Παρασκευὴ	Μοδέστου ἱερομ., Ἀγγαίου προφήτου, Θεοφανοῦς
17	Σάββατον	Λανιῆλ τοῦ προφήτου, Διονυσίου Αἰγίνης, 3 παιδῶν
18	Κυριακὴ	Πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς, Μοδέστου
19	Δευτέρα	Βονιφατίου μάρτυρος, Ἀγλαίας, ἁγίου Τρύφωνος
20	Τρίτη	Ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου
21	Τετάρτη	Ἰουλιανῆς, Θεμιστοκλέους μάρτυρος
22	Πέμπτη	Ἀναστασίας Φαρμακολυτριάς, Χρυσογέννου, Θεοδότης
23	Παρασκευὴ	Τῶν δέκα μαρτύρων τῶν ἐν Κρήτῃ
24	Σάββατον	Εὐγενίας μάρτυρος, Παραμονῆ Χριστουγέννων
25	Κυριακὴ	Ἡ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
26	Δευτέρα	Ἡ Σύναξις τῆς Θεοτόκου, Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος, Εὐαρέστου
27	Τρίτη	Στεφάνου πρωτομάρτυρος, Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ
28	Τετάρτη	Τῶν ἁγίων Δισμυρίων μαρτύρων τῶν ἐν Νικομηδείᾳ
29	Πέμπτη	Τῶν ἁγίων 14 χιλιάδων νηπίων
30	Παρασκευὴ	Ἀνυσίας ὁσιομάρτυρος, Γεδεῶν τοῦ ἁγίου
31	Σάββατον	Μελάνης τῆς ὁσίας, Ζωτικοῦ, Ὀλυμπιδώρας

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ : ΓΑΖΗ Μ. ΚΕΜΑΛ ΠΑΣΑΣ

Πρόεδρος Κυβερνήσεως	ΙΣΜΕΤ ΠΑΣΑΣ	Ἐπιτετ. Ναυτικῶν	ΙΧΣΦΝ βέης
Ἐπιτετ. Ἐξωτερικῶν	Δ ^{ΟΡ} Τ. ΡΟΥΣΔΗ βέης	Λημ. Ἔργων	ΜΠΕΧΗΤΣ βέης
Ἐπιτετ. Ἐσωτερικῶν	ΔΖ ἘΜΗΛ βέης	Δικαιοσύνης	ΜΑΧΜΟΥΤΣΙΑΤ βέης
Ἐπιτετ. Παιδείας	ΝΕΤΖΑΤΗ βέης	Ἐμπορίου	ΡΑΧΜΗ βέης
Ἐπιτετ. Οἰκονομικῶν	ΛΒΔΟΥΛ ΧΑΛΙΚ βέης	Γεωργίας	ΣΑΜΠΡΗ βέης
Ἐπιτετ. Ἐθ. Ἀμύνης	ΡΕΤΖΕΠ βέης		

Πρωτεύουσα τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας εἶναι ἡ Ἀγκυρα ὅπου ἐδρεῖται καὶ ἡ Μεγάλη Ἐθνοσυνέλευσις. Πρόεδρος τῆς Μ. Ἐθνοσυνελεύσεως : ΚΙΑΖΗΜ ΠΑΣΑΣ

Διπλωματικὸς ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως ἐν Κωνσταντινίᾳ : ΝΟΥΣΡΕΤ ΒΕΗΣ
Γραφεῖα διπλωματικῆς ἀντιπροσωπείας πρὸς τὴν Ἐξωτερικῶν
Τηλ. Στ. 3316

Νομάρχης : ΣΟΥΛΕΥΜΑΝ ΣΑΜΗ ΒΕΗΣ
Νομαρχία πρὸς τὴν πρὸς τὴν Ἐξωτερικῶν
Τηλ. Στ. 264

Λήμαρχος : ΜΟΥΧΙΕΛΛΙΝ ΒΕΗΣ
Γραφεῖα Λήμαρχίας Σταμπούλ Τουρμπέ
Τηλ. Στ. 3560-9

Διευθυντὴς Ἀστυνομίας : ΕΚΡΕΜ ΒΕΗΣ
Διεύθυνσις Ἀστυνομίας Βα' αὐτῆς Ἀξιαδου
Σταμπούλ. Τηλ. Στ. 882-3

ΤΑ ΞΕΝΑ ΚΡΑΤΗ

ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Αγγλία :

Έκτασις 313,373 τετρ. γλμ. 47,453,330 κάτοικοι (165 κάτοικοι κατά τετρ. γλμ.) Βασιλεύς: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ε'. Γεννηθείς τῆ 3 Ἰουνίου 1865. Ἀναρροηθείς εἰς τὸν θρόνον 7 Μαΐου 1910. Διάδοχος, Ἐδουάρδος-Ἀλμπέρτ. Πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας (1894). Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία: Σέρ Τζωρτζ Κλάρκ Πρεσβεία: Τεπε-Μπασῆ Πέρα τηλέφ. Π: 1677-8.

Αὐστρία :

Έκτασις 80 χιλ. τετρ. γλμ. περίπου, κάτοικοι 6,300,000 τὸ πλεῖστον καθολικοί. Πρόεδρος Δημοκρατίας, Λο. ΧΑΙΝΙΣ. Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία. Αὐγουστος Κροίλ. Πρεσβεία, Νισάντας-Πέρα τηλ. 160.

Ἀμερική :

Έκτασις 9,395,407 τετρ. γλμ. Κάτοικοι, 107,410,966. Πρόεδρος Δημοκρατίας, ΚΑΛΒΙΝ ΚΟΥΛΙΤΖ, γεννηθείς τῆ 4 Ἰουλίου 1872. Ἐξελέγη τῆ 3 Αὐγούστου 1923. Καὶ ἐπανεξελέγη διὰ 4 ἔτη τῆ 4 Μαρτ. 1925. Ὑπατος ἀρμοστής ἐν Τουρκία, Ναύαρχος Βρίστολ. Ἀρμοστέα, ὁδὸς Καμπριστάν Πέρα, τηλ. 3052-4.

Ἀλβανία :

Κάτοικοι, 831,000. Ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1914. Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία, ΡΕΟΥΦ ΦΙΤΣΟ. Πρεσβεία, Σιρᾶ Σελβῆ — Πέρα, τηλ. 545.

Ἀφγανιστάν :

Έκτασις, 558,000 τετρ. γλμ. Κάτοικοι, 6,380,000. Βασιλεύς, ΙΜΑΝΟΥΛΑΧ. Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία, Γκουλάν Χάν Δζεϊλανῆ. Πρεσβεία, ἐν Ἀγκύρα.

Αἴγυπτος :

Έκτασις, 994,000 τετρ. γλμ. Κάτοικοι, 3,385,000 Βασιλεύς, ΦΟΥΑΤ ὁ Α'. Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία, Χουδαγῆ Πασᾶς. Πρεσβεία, Νισάντας Πέρα τηλ. 93.

Βέλγιον :

Έκτασις, 29,451 τετρ. γλμ. Κάτοικοι 7,619,728. Βασιλεύς, ΑΛΒΕΡΤΟΣ Α'. Ἐγεννήθη: 8 Ἀπριλίου 1675 - Ἄν. θρόνου, 17 Δεκ. 1909, ἐννήμεύθη τῷ 1900 τὴν Πριγκήπισσαν Ἐλισάβετ τῆς Βαυαρίας.

Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία, Βαρώνος Βιλλενφάν ντε Σορινές. Πρεσβεία, Σιρᾶ Σελβῆ Πέρα, τηλ. 2803.

Βουλγαρία :

Έκτασις: 96,345 τετρ. γλμ. Κάτοικοι 4,861,439. Βασιλεύς, ΒΟΡΙΣ Γ'. Ἐγεννήθη 30 Ἰανουαρίου 1894. Ἄν. θρόνου 3 ὀκτωβρ 1918. Ἐπιτετραμμένος ἐν Τουρκία, Νικόλαος Νέδεφ. Πρεσβεία, Μεγάλο Παρμᾶ Καπού Πέρα, τηλ. 1464.

Γερμανία :

Έκτασις, 474,347 τετρ. γλμ. Κάτοικοι, 59,925,381. Πρόεδρος Δημοκρατίας, Στρατηγὸς ΧΙΝΔΕΜΠΟΥΡΓ. Πρεσβευτὴς ἐν

Τουρκία, Ροδόλφος Ναδόλνη. Πρεσβεία, Ἄγιος Πασᾶ - Ταξείμ, τηλ. Πέρα 3347-9.

Γαλλία :

Έκτασις, 550,974 τετρ. γλμ. Κάτοικοι, 39,209,776. Πρόεδρος Δημοκρατίας, ΓΑΣΤΩΝ ΔΟΥΜΕΡΓΚ. Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία, Ἰμίλιος Δέσνερ Ἐπιτετραμμένος, Ραϊμόν Βρουζέο. Πρεσβεία, Μ. ὁδὸς Πέρα, τηλ. 1408 - 9.

Δανία :

Έκτασις, 44,416 τετρ. γλμ. Κάτοικοι, 3,289,195. Βασιλεύς, ΧΡΙΣΤΙΑΝ ὁ ΙΙ. Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία, Λ. Βάνδελ. Πρεσβεία, ὁδὸς Τελεγκράφ Μπαλατζῆ Χάν - Πέρα, τηλέφ. 2303.

Ἑλλὰς :

Έκτασις, 172,584 τετρ. γλμ. Κάτοικοι, 6,510,828. Πρόεδρος Δημοκρατίας, Ναύαρχος ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ. Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία, κ. Τσαμαδός. Πρεσβεία ἐν Ἀγκύρα — ἐν Κων)πόλει. Γενικὸν Προξενεῖον Γεν. Προξενος ἀναπληρωτῆς, Αἰμ. Βουζῆλης. Προξενεῖον, Ἄγᾶ Χαμᾶμ Πέρα, τηλ. 1172-3.

Ἑλβετία :

Έκτασις, 41,298 τετρ. γλμ. Κάτοικοι, 3,180,320. Πρόεδρος Δημοκρατίας, ΧΕΜΠΕΡΛΙΝ. Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία, ὁ κ. Μαρτέν. Πρεσβεία, ὁδὸς Ἄλλεὸν Πέρα.

Ἰαπωνία :

Έκτασις, 385,521 τετρ. γλμ. Κάτοικοι 77,005,510. Αὐτοκράτωρ, ΓΙΟΣΙΧΙΤΟ. Γεννηθείς τῆ 31 Αὐγούστου 1879. Ἄν. θρόνου, 30 Ἰουλίου 1912, Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία, Ι. Ὀμπάτα. Πρεσβεία, Πέραν Ἀζιχανγίτ No 22-24 τηλ. 393.

Ἰταλία :

Έκτασις, 312,510 τετρ. γλμ. Κάτοικοι, 38,448,000. Βασιλεύς, ΒΙΚΤΩΡ ΕΜΜΑ-

ΝΟΥΗΑ ὁ Γ'. Γεννηθείς τῆ 11 Νοεμβρίου 1869. Ἄν. θρόνου 29 Ἰουλίου 1900. Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία, Ὁρσίνι Βαρόνι. Πρεσβεία ἐν Πέραν, ὁδὸς Τόμ-Τόμ, ἀνάκτορον Βενέτσια, τηλ. 3305-6.

Ἰσπανία :

Έκτασις, 505,208 τετρ. γλμ. Κάτοικοι 21,034,236. Βασιλεύς, ΑΛΦΟΝΣΟΣ ὁ Γ'. Γεννηθείς τῆ 17 Μαΐου 1886 — Ἄν. θρόνου, 1902 Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία, Δὸν Ζουάν Σέρβεν Βέστ. Πρεσβεία, Χαμᾶμ Πέρα, τηλ. 2264.

Νορβηγία :

Έκτασις: 323,658 τετρ. γλμ. Κάτοικοι, 2,246,306. Βασιλεύς, ΧΑΑΚΟΝ ὁ Ζ'. Γεννηθείς τῆ 3 Αὐγούστου 1872. Ἄν. θρόνου 18 Νοεμβρ, 1905. Προξενος ἐν Κωνσταντινουπόλει, Βανδελ. Προξενεῖον, Γαλατᾶ - Χουδαβενδικιάρ Χάν, τηλ. 3044.

Οὐγγαρία :

Έκτασις, 91,417 τετρ. γλμ. Κάτοικοι, 7,840,832. Ἀντιβασιλεύς, Ναύαρχος ΧΟΡΤΥ. Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία, Λάδισλας Τάχ. Πρεσβεία, Νισάντας - Τεσφικιέ, τηλ. 265.

Ὀλλανδία :

Έκτασις, 34,186 τετρ. γλμ. Κάτοικοι, 6,841,155. Βασίλισσα, ΒΙΑΕΛΜΙΝΗ, γεννηθεῖσα τῆ 31 αὐγούστου 1880 καὶ ἀνακηρυχθεῖσα Βασίλισσα τῆ 31 αὐγούστου 1898.

Πολωνία :

Έκτασις: 373,718 τετρ. γλμ. Κάτοικοι 28,252,902. Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας: ΜΟΣΙΚΙ, ἐκλεγείς τῆ 1η Ἰουνίου 1926. Πρεσβευτὴς ἐν Τουρκία: Ρ. Κοβάτσκι. Πρεσβεία ἐν Ἀγκύρα - ἐν Κων)πόλει: Νισάντας ὁδὸς Χαρμπιέ 53, τηλ. 3579.

Πορτογαλία :

Έκτασις: 91,948 τετρ. γλμ. Κάτοικοι, 5,960,056. Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, Στρα-

τηγός ΚΑΡΜΟΝΑ. Προξενος ἐν Κων)πόλει:
Ἄλφρεδός Καζανόβα. Προξενεῖον ἐν Γαλατᾷ.

Περσία :

Ἐκτασις : 1,645,000. Κάτοικοι 10 ἑκα-
τομ. περίπου. Σάχης : ΠΑΧΛΙΒΗ. Προξεν-
της ἐν Τουρκία, Ταμπα-Ταμπάι Χάν. Προ-
σβεῖα, Σταμπούλ-Διζγκάλογλου, τηλ. 243.

Σουηδία :

Ἐκτασις, 448,278 τετρ. γλμ. Κάτοικοι,
5,903,761. Βασιλεὺς, ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ὁ Ε΄,
γεννηθεὶς τῇ 16 Ἰουνίου 1858 — Ἄναρ.
θρόνου 8-12—1907. Προξεντης ἐν Τουρ-
κία, Γ. Ο. ΒΑΛΛΕΜΠΕΡΓ. Προσβεῖα,
Μ. ὁδὸς Πέραν τηλ. 757.

Σερβία :

(Βασιλεῖον Σέρβων-Κροατῶν-Σλοβίνων).
Ἐκτασις : 245,300 τετρ. γλμ. Κάτοικοι :
11,722,567. Βασιλεὺς : ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ὁ
Α΄. Γεννηθεὶς τῇ 4-12—1888. Ἄναρ. θρό-
νου : Αὐγουστον 1921. Προξεντης ἐν Τουρ-
κία : ὁ κ. Πόποβιτς. Προσβεῖα : Σιοῶ Σιλβῆ
Ταζίμ, τηλ. 2055.

Τσεχοσλοβακία :

Ἐκτασις : 140,485 τετρ. γλμ. Κάτοικοι :
13,595,816. Πρόεδρος Δημοκρατίας : Δρ. Τ.
ΜΑΖΛΡΙΚ. Προξεντης ἐν Τουρκία : Μί-
ος Κόβο. Προσβεῖα : Χαρμιε Νο 39 Πέ-
ρα τηλ. 2854-5.

Ρουμανία :

Ἐκτασις : 294,244 τετρ. γλμ. Κάτοικοι :
16,262,177. Βασιλεὺς : ΦΕΡΔΙΝΑΝΔΟΣ.
Γεννηθεὶς τῇ 24 Αὐγούστου 1865. Ἄν. θρό-
νου 11-10—1914. Προξεντης ἐν Τουρκία :
Γεώργιος Φιλαλήθη. Προσβεῖα : Σιοῶ Σελ-
βῆ Ταζίμ, τηλ. 1507.

Ρωσία : (Ρ. Δ. Σ. Σ.)

Ἐκτασις : 15,555,000 τετρ. γλμ. Κάτοικοι :
Στατιστικὴ τοῦ 1921 τῆς Σοβιετικῆς Ρω-
σίας : 86,000,900. Πρόεδρος Δημοκρατίας :

ΡΥΚΩΦ. Προξεντης ἐν Τουρκία : σύντρο-
φος Σούριτς. Προσβεῖα ἐν Ἄγκυρα — ἐν Κων-
σταντινουπόλει. Γενικὸν Προξενεῖον : Μ. ὁ-
δὸς Πέραν, τηλ. 1693 Στ. 2610.

Φινλανδία :

Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας : ΡΕΛΑΝ-
ΔΕΡ. Προξενος ἐν Κωνσταντινουπόλει : Μο-
ρῖζ. Προξενεῖον : Ράλλη Χάν Σιοκτετῆ, τηλ.
Στ. 36.

ΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

ΣΤΑΘΜΟΣ ΣΙΡΚΕΤΖΗ

Ἀναχώρησις Σεμπλὸν Ἐξπρές :	ῶρα	11
Ἀναχώρησις Συμβατικῆς ἀμα- ξοστοιχίας δι' Εὐρώπην	"	8.15
Ἀφίξις Σεμπλὸν Ἐξπρές	"	19
" Συμβατικῆ ἀμαξοστοι- χίας ἐξ Εὐρώπης	"	18.35

ΣΤΑΘΜΟΣ ΧΑΪΔΑΡ ΠΑΣΑ

Ἀναχώρησις ἀμαξοστοιχίας δι' Ἄγκυραν	"	16.30
" δι' Ἀδανα καὶ Συρίαν	"	9.35
Ἀφίξις " ἐξ Ἄγκυρας	"	11.42
" " ἐξ Ἀδάνων	"	19.54

ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ

ΑΤΜΟΠΛΟΪΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ

Σείρη-Σεραϊν : (τουρκ.) Κεντρ. ἐν Γαλατᾷ Καράκιοι τηλ. Πέρα 2362.
Μεσαζερεῖ Μαριτίμ : (γαλλ.) ἐν Γαλατᾷ τηλ. Πέρα 310-1.
Πακέ : (γαλλ.) Γαλατᾷ τηλ. Πέρα 203-4.
Βάιτρον Λάιν : (ἀγγλ.) Γαλατᾷ τηλ. Πέρα 2612.

Ρουμανικὴ Ἐταιρία τοῦ Κράτους : Γαλατᾷ
τηλ. Πέρα 2034-5.

Λούδ Τριεστίνο : (ιταλ.) Γαλατᾷ τηλ. Πέρα
2127-8.

Σερβίτσι Μαριτίμ : (ιταλ.) Γαλατᾷ τηλέφ.
Πέρα 770-2.

Σοβιετικὴ Ρωσικὴ Ἀτμοπλοῖα : Γαλατᾷ τηλ.
Πέρα 962.

Ντούτς Λέβαντ Λάιν : (γερμ.) Γαλατᾷ τηλ.
Πέρα 641—7.

Ἐθνικὴ Ἀτμοπλοῖα τῆς Ἑλλάδος : Γαλατᾷ
τηλ. Πέρα 2613.

Βασιλικὴ Ὀλλανδικὴ Ἀτμοπλοῖα : Γαλατᾷ
τηλ. Πέρα 2505.

ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑΙ

Ἴς Μπανκανοῖ : (Τράπεζα Ἐργασιῶν Τουρ-
κίας). Διευθυντής : Μουαμιερ βέης. Γρα-
φεῖα Σταμπούλ, Μέγα Κιναδζιάν Χάν τηλ.
3657 -- 8.

Ἴτιμπάρι Μιλλῆ : (Τράπεζα Ἐθνικῆς Πί-
στεως τῆς Τουρκίας). Διευθυντής : Ἴτάλο
Ρόσι. Γραφεῖα Σταμπούλ Βαξὲ Καποῦ
τηλ. Στ. 2392.

Ζεραὲτ Μπανκασῆ (Γεωργικὴ Τράπεζα τῆς
Τουρκίας). Διευθυντής : Ρασίτ βέης. Γρα-
φεῖα Σταμπούλ 4ον Βακούφ Χάν, τηλέφ.
1326—7.

Banca Commerciale Italiana. Διευθυντής :
Com. Volpi.
Κεντρικὸν Γαλατᾷ τηλέφ. 2641-5, ὑποκα-
τάστημα Πέρα 1046 Σταμπούλ 2821—2.

Banque Ottomane. Γενικὸς Διευθυντής :
de Sorbier de Pougna-doresse. Διευθυ-
νή : Reid.

Κεντρικὸν Γαλατᾷ 36 - 8—3464 - 7.
Ἰποκατάστημα Σταμπούλ τηλ. 2500.3 Πέρα
1303.

Deutsch Banque (Γερμ.) Διευθυντής : Gol-
denberg.
Γαλατᾷ τηλ. 797—8

Deutsch Orientbank (Γερμ.) Διευθυντής :
Lambiki.
Κεντρικὸν Γαλατᾷ τηλ. 247 - 8 ἐν Σταμ-
πούλ 2842.

Banco Di Roma (ιταλ.) Sarfati.
Κεντρικὸν Γαλατᾷ τηλ. 390—1.
Ἰποκατάστημα Σταμπούλ τηλ. 1501-2, Πέραν
τηλ. 314.

Banque Chrissoveloni (Ρουμανικὴ). Διευ-
θύνων Σύμβουλος : Ἄλ. Παντζίση βέης.
Γαλατᾷ τηλ. 2840 - 1.

Banque Belge Pour l'etranger (Βελγικὴ).
Διευθυντής : Pellegrini.
Κεντρικὸν Γαλατᾷ τηλ. 3716—9.
Ἰποκατάστημα ἐν Σταμπούλ τηλ. 2062—3.

Banque de Salonique : (Γαλ.) Διευθυντής :
Nahmias.
Κεντρικὸν Γαλατᾷ τηλ. 4070. Ἰποκατά-
στημα ἐν Σταμπούλ τηλ. 3381.

Banque Hollandaise Pour la Mediterranée
(Ὀλλανδικὴ). Διευθυντής : Gassner
Κεντρικὸν Γαλατᾷ τηλ. 3711. Ἰποκατά-
στημα ἐν Σταμπούλ τηλ. 569.

Banque Française des pays d'Orient. (Γαλ.)
Διευθυντής : Bolton.
Κεντρικὸν Γαλατᾷ τηλ. 520. Ἰποκατά-
στημα ἐν Σταμπούλ τηλ. 217.

Commercial Bank of the Near East. (Ἀγ-
γλικὴ). Διευθυντής : Frytt.
Κεντρικὸν Γαλατᾷ τηλ. 200.
Ἰποκατάστημα ἐν Σταμπούλ τηλ. 3314.

Marmarosch Blank & Cie (Ρουμ.) Διευ-
θυντής : Fernandez.

Κεντρικὸν Γαλατὰ 297-8. Ὑποκατάστημα Στ. τηλ. 6-7.

Credit Lyonnais : (Γαλ.)

Κεντρικὸν Γαλατὰ τηλ. 3297-8-9.

Ὑποκατάστημα Πέραν τηλ. 1353.

Ὑποκατάστημα ἐν Σταμπούλ τηλ. 1127.

American Express Cy (Ἄμερ.) Διευθυντής: Bergeron. Σταμπούλ 4ον Βακούφ Χάν τηλ. 2061.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΩΜΕΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΜΑΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΟ ὙΠΟΣ

ΑΚΣΑΜ: (τουρκ.) Διευθυντής Νεδζμεδδίν Σαδίκ βέης. Γραφεῖα, Μέγαρον Ἀκσάμ Σταμπούλ τηλ. 1434.

ΒΑΚΗΤ: (τουρκ.) Διευθυντής Μεχμέτ Ἀσήμ βέης. Γραφεῖα, Βαβαλή Διζγάλογλου Σταμπούλ τηλ. 1971.

ΓΕΝΗ, ΣΕΖ: (τουρκ.) Διευθυντής Χαμιδὴ βέης βουλευτὴς Τραπεζοῦντος. Γραφεῖα, Νούρ-Ὁσμανιέ Τουρμπέ Σταμπούλ τηλ. 2118.

ΔΖΟΥΜΧΟΥΡΙΕΤ: (τουρκ.) Διευθυντής Γιουνούς Ναδὴ βέης βουλευτὴς Μεντσεέ, Γραφεῖα, ἔναντι Δημ. Ὁθωμ. Χρέους Σταμπούλ τηλ. 2366.

ΙΚΔΑΜ: (τουρκ.) Διευθυντής Ἀχμέτ Δζεβ-δὲτ βέης. Γραφεῖα, Σταμπούλ Μέγαρον Ἰκδὰμ τηλ. 1797.

ΜΙΛΛΙΕΤ: (τουρκ.) Διευθυντής Μαχμουτ βουλευτὴς Σεφὸδ. Γραφεῖα, Βαβαλή πρόην Βατὰν τηλ. 37.

ΣΟΝ ΣΑΑΤ: (τουρκ.) Γραφεῖα, Βαβαλή Σταμπούλ τηλ. 1202.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ: Διευθυντής Μ. Ἀναστασιάδης Γραφεῖα, Δίοδος Συρίας Πέραν τηλ. 47.

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ: Διευθυντής Κ. Βασιλειάδης. Γραφεῖα, Δίοδος Συρίας Πέραν τηλ. 47.

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ: Διευθυντής Κ. Παπαδόπουλος. Γραφεῖα, Γαλατὰ Γενήκ Καπού.

ΦΩΣ: Διευθύνται Π. Ι. Κανιόγλους καὶ Χ. Ν. Τσαβίδης. Γραφεῖα ὁδὸς Σάγ 14 Πέραν τηλ. 1084.

ΕΚΟ ΝΤΕ ΤΟΥΡΚΙ: (γαλλ.) Διευθυντής Ρεσάτ Νουρὴ βέης. Γραφεῖα, ὁδὸς Μισκ Πέραν τηλ. 2386.

ΖΟΥΡΝΑΛ ΝΤ' ΟΡΙΑΝ: (γαλλ.) Διευθυντής Ἀλμπέρτ Καράσσο. Γραφεῖα, Γαλατὰ Βαγδάτ χάν τηλ. Πέραν 2089.

Λ' ΑΚΣΑΜ: (γαλλ.) Διευθυντής Κιαζήμ Σινασῆ. Γραφεῖα, Σταμπούλ μέγαρον Ἀκσάμ τηλ. 1434.

ΡΕΠΟΥΜΛΙΚ: (γαλλ.) Διευθυντής Γιουνούς Ναδὴ βέης. Γραφεῖα, Σταμπούλ ἔναντι Δ. Ο. Χ. τηλ. 304.

ΣΤΑΜΠΟΥΛ: (γαλλ.) Διευθυντής Πιερλὲ Γκόφφ. Γραφεῖα, ὁδὸς Δερβίς 7 Πέρα τηλ. 1714.

ΤΟΥΡΚΙΣΕ ΠΟΣΤ: (γερμ.) Γραφεῖα, ἀδιέξοδος Σαβέρια τηλ. Π. 1733.

ΖΑΜΑΝΑΚ — ΝΟΡΛΟΥΡ καὶ ΜΑΡΜΑΡΑ: (ἀρμεν.) Γραφεῖα καὶ τῶν τριῶν ἐν Γαλατῶ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:

“Ψίτ,” (Γαλλικόν) “Ἀθλητικὸς Ἀνεξάρτητος,” “Καραγκιόζ,” “Ρεσημλὴ Ἀϊ,” (τουρκ.) — “Ἀρτιστήκ,” (Γαλλ.) — “Ἐνφορμασιὸν Δ' ὀριάν,” (Γαλλ.) — “Ἐκονομιστ ντ' ὀριάν,” (Γαλλ.)

ΘΕΑΤΡΑ:

Γαλλικὸν Θέατρον, Διευθυνσις: Ο. Ἀρδίττη Μ. ὁδὸς Πέραν τηλ. Π. 1819.

Χεμερινὸν Μνηματακίων, Διεύθυνσις: Ι. Λέμαν, τηλ. Π. 1823.

Δαρ-Ὀὺλ-Μπενταῆ (πρόην Ἐκλαίρ) τηλ. Πέρα 845.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ:

Ἄλάμπρα — Μ. ὁδὸς Πέραν τηλ. Π. 118

Ἄλκαζάρ — “ “ “ — —

Ἐτουάλ — “ “ “ τηλ. Π. 2847

Ὁπερα — “ “ “ “ “ 3988

Μαζήκ — Ταξείμ “ “ “ 2945

Μελέκ — ὁδὸς Δεβὸ “ “ “ 868

Μοδέρν — ὁδὸς Πετι Σάν “ “ “ 1066

Λουξεμβούργου Μ. ὁδ. Πέραν “ “ —

Σίκ — “ “ “ “ “ 1919

Ἄλεμδάρ — Σταμπούλ Ἀγ. Σοφία Στ. 2287

Κεμάλ — Σιοκετζὴ Σταμπούλ “ 1904

Παγκάλτι — Χαμὰμ Πέρα “ Π. 2572

ΛΕΣΧΑΙ:

Ρωμαϊκὴ Λέσχη: Μ. ὁδὸς Πέραν τηλέφ. Π. 1450. Πρόεδρος Μ. Φακατσέλλης.

Σέρκλ ντ' ὀριάν: Μ. ὁδὸς Πέραν, τηλέφ. 1906, Πρόεδρος Γ. Βάλλεμπεργ, Προσβευτὴς Σουηδίας.

Κλούπ ντὲ Σταμπούλ: ὁδὸς Καμπριστὰν τηλ. Π. 1277 — 8. Πρόεδρος κ. Γουό, Πρόξενος τῆς Ἀγγλίας.

Πτὶ Σέρκλ (Ἰσραηλ.): Μ. ὁδὸς Πέραν τηλ. 611.

ΚΑΖΙΝΑ:

ΓΙΛ·ΙΖ: πρόην Σουλτανικὰ ἀνάκτορα) Ρουλέττα Μπακάρὰς (ἐπιτρέπονται ἀποκλειστικῶς) — Δάνσιγκ.

ΔΑΝΣΙΓΚ — Ξενοδοχεῖα:

Μαζήμ: Διεύθυνσις (Τομάς) Ταξείμ τηλ. Πέρα 3689

Ρὸζ Νουάρ: (Βαϊνμπάουμ) Μ. ὁδὸς Πέρα Τουρκουάζ: Μ. ὁδὸς Πέραν, τηλ. Π. 3388.

Κάρπιτς: Μ. ὁδὸς Πέραν, τηλ. 1614.

Τοκατιάν: Μ. ὁδὸς Πέραν, τηλέφ. Π. 2671—84

Πέρα Παλάς: ὁδὸς Καμπριστὰν. Γκάρδεν Μπάρ: Τεπέ Μπασὴ Πέραν, τηλ. 1823.

ΣΚΕΨΕΙΣ

** Ἡ ἀμάθεια εἶναι τριῶν εἰδῶν. Ἡ δὲν γνωρίζει κανεὶς τίποτε. Ἡ δὲν γνωρίζει καλὰ ὅ,τι γνωρίζει. Ἡ γνωρίζει κατὶ πού δὲν πρέπει νὰ γνωρίζῃ. Ὁρυστῶν

** Ἡ φαντασία εἶναι μία ἐκ τῶν μεγαλειτέρων ἐχθρῶν τῆς εὐτυχίας.

** Τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου λέγει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ περισσότερα καὶ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα παρὰ τὸ στόμα του, διότι αὐτὸ εἶναι ἡ σύνοψις παντὸς ὅ,τι θὰ ἔχη νὰ λέγῃ, καὶ τὸ μονόγραμμα πάσης σκέψεως καὶ ἐπιθυμίας αὐτοῦ. Τὸ στόμα ἐκφέρει ἰδέας ἐνὸς μόνον ἀνθρώπου, τὸ δὲ πρόσωπον μίαν ἰδέαν τῆς φύσεως. Διὰ τοῦτο ἕκαστος εἶναι ἄξιος, ὥστε νὰ παρατηρῶσιν αὐτὸν προσεκτικῶς, ἀλλ' ὄχι καὶ ἕκαστος, ὥστε νὰ ὀμιλῇ τις μετ' αὐτοῦ. Σολεγκάουερ.

Πολλοὶ ἄνθρωποι γνωρίζουν κατὰ συνείδησιν, ὅτι πραγματικὰ δὲν εἶναι ὁ ἀληθινὸς ὁ ἑαυτὸς τῶν ἐκείνων πού ὑποκρίνονται. Ἐν τούτοις ὁμοίως οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν φαίνονται ὅτι ἐννοοῦν καλὰ τὴν μεγάλην ἐπιρροὴν ἀνηθικότητος ἔχει αὐτὸ πού κἀμνουν καὶ ὅτι ὑποσκόπτει τὸν χαρακτήρα του.

Μικροὶ εἴμαστε, ὄχι ὅταν οἱ δυσκολίες μᾶς κάνουν νὰ δημιουργοῦμε, ἀλλ' ὅταν μᾶς συντρίβουν. Γκαίτε

Ἐξετάζοντες μετὰ προσοχῆς τὰς μεγάλας ποικιλίας τῶν χαρακτήρων ἀτόμων τε καὶ ἔθνων συνάγομεν ὅτι αὐταὶ προέρχονται ἐκ τῆς μείξεως καὶ τῆς διαφορῶν ἐντάσεως ἐκάστης τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν. Καὶ παρ' ἄλλοις μὲν ἐπικρατεῖ ἰσχυρότερον καὶ μᾶλλον ἀνεπτυγμένον τὸ συναίσθημα, παρ' ἄλλοις δὲ ἀνάπτυξις τῆς διανοήσεως, διαύγεια τοῦ νοῦ καὶ ζωηρὰ φαντασία ἢ ψυχρὰ διάνοια καὶ ἐλευθέρως ἐνέργεια τῆς βουλήσεως πρὸς πραγμάτων τοῦ ἀγαθοῦ. Ἄλλ' ὀλίγοι μεγάλοι ἄνδρες καὶ ὑπέροχοι λαοὶ ἠτύχησαν νὰ ἔχωσιν ἁρμονικῶς ἀνεπτυγμένας τὰς πνευματικὰς τῶν λειτουργίας. Ἐξ τῶν ἀρχαίων οἱ Ῥωμαῖοι ἦσαν μᾶλλον πρακτικοὶ καὶ οὐχὶ πάντῃ ἐπιτήδειοι εἰς τὸ νὰ ἐγκύπτωσιν εἰς μυστήρια τῆς φύσεως καὶ νὰ γοητεύονται ἐπὶ τῇ θεῇ τῶν καλλονῶν αὐτῆς. Διὸ οὔτε μύθους νὰ πλαττώσιν ἠδύνατο, οὔτε εἰς τὰ ὕδατα οὐδ' ἐπὶ τῶν ὄρεων καὶ τῶν δασῶν νὰ κατοικίξωσι μορφὰς ἐρατεινῶν νυμφῶν.

Τὸ βαθὺ θρησκευτικὸν συναίσθημα τῶν ἀρχαίων καὶ ἡ πρώιμος καθιέρωσις ἐμμελῶν τελετῶν πρὸς λατρείαν τῶν Θεῶν καὶ τῶν Μουσῶν προήγαγε τὴν ἱεράν καὶ τὴν μυθικὴν ποίησιν. Καὶ οὕτως ἀπληρώθη τὸ ἡρωϊκὸν ἔπος, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ Ὀμήρου ἐφθασεν εἰς τὴν ὑψίστην του τελειότητα.

Καὶ ἄλλοτε μὲν ἐθεωρεῖτο πρῶτος πολιτισμὸς τοῦ ἔθνους ὁ σύγχρονος τοῦ Ὀμήρου. Ἄλλ' αἱ κατὰ τὴν τελευταίαν πενηκονταετίαν γενόμεναι ἀρχαιολογικαὶ ἀνασκαφαί, ἰδίως ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐν Μυκῆναις, ἐν Κρήτῃ καὶ ἄλλαχού καταδεικνύουσιν ὅτι οἱ

λαοὶ τῆς χερσονήσου καὶ τῶν νήσων ἀπὸ τῆς Α' π. Χ. χιλιετηρίδος καὶ ἐξῆς μετεῖχον τῶν ἀγαθῶν κοινωνικῆς τινος ἐπιδόσεως καὶ λαβόντες στοιχεῖα τινὰ παρὰ τῶν ξένων ἐξ ἰδίας δημιουργικῆς δυνάμεως ἀναπαρήγαγον αὐτοτελῶς τὸν μυκηναϊκὸν καὶ τὸν νησιωτικὸν πολιτισμόν. Ἀλλὰ περὶ τὰ τέλη τῆς προϊστορικῆς ταύτης περιόδου (1200 π. Χ.) ὁ πλοῦτος τῶν ἰσχυρῶν βασιλέων καὶ τῶν λαῶν σὺν τῷ χρόνῳ ἠλαττώθη, φαίνεται, καὶ ἐπῆλθε παρασμή τῆς νοτίας φυλῆς καὶ κατάπτωσις τῆς εὐημερίας καὶ ἀναστολὴ τῆς πορείας τοῦ πολιτισμοῦ, ἄλλα δὲ φύλα, μᾶλλον εὐρωστὰ καὶ ζωηρὰ, κατελθόντα ἐκ τῶν βορείων χωρῶν, οἱ Δωριεῖς, κατέλυσαν τὰς τέως πλουσίας καὶ ἰσχυρὰς βασιλείας καὶ μετέβαλον εἰς ἐρείπια τὰ μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα καὶ τὰ ἄλλα τεχνικὰ ἔργα.

Ἐντεῦθεν καταδεικνύεται ὅτι οἱ Ὀμηρικοὶ χρόνοι εἶναι περίοδος ἀναγεννήσεως μετὰ τὴν προηγουμένην κατάπτωσιν καὶ οἱ ἐξοχώτατοι τῶν ἡρώων τοῦ Ὀμήρου ἦσαν ἄνακτες μυκηναίων λαῶν. Περὶ τὴν Τροίαν θὰ συνητηθήσαν Αἰολεῖς ἐκ Θεσσαλίας καὶ Αἰολεῖς τῆς Λακωνικῆς, οἵτινες ἐκαλλιέργησαν πρὸ τῶν Ἰώνων τὴν ἐπικήν ποίησιν. Καὶ ἐκεῖ ὁ ἐκ τῆς ἐμπορίας καὶ τῆς ναυτιλίας πλοῦτος ἐπήνεγκε καὶ τὴν ταχύτεραν ἀνάπτυξιν τοῦ πολιτισμοῦ. Ἐκεῖ ἐβλάστησαν πρῶταίτερον τὰ σπέρματα τῆς ἐρεῖνης καὶ διεμορφώθησαν τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἐπισημῶν καὶ τῶν τεχνῶν. Καὶ ἐκεῖ ἐκ τοῦ Τρωϊκαῦ μυθικοῦ κύκλου προῆλθον τὰ δύο μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἡρωϊκὰ ἔπη τοῦ Ὀμήρου, ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσεια καὶ ἀπ' αὐ-

τῶν ὡς ἀπὸ νεύρων καὶ καλλιερῶν πηγῶν ἦντλησαν πάντες οἱ μετὰ ταῦτα αἰῶνες τῶν γραμμάτων πάντων τῶν εἰδῶν.

Ὁ ποιητὴς τοῦ ἡρωϊκοῦ ἔπους, ὡς ὁ Ὀμηρος καὶ ὁ Βεργίλιος, ψάλλει κλέα ἀνδρῶν τοῦ παρελθόντος, ἐν ᾧ διὰ τοῦ διδακτικοῦ ἔπους ὁ ποιητὴς, ὡς ὁ Ἡσίοδος, λαμβάνει τὴν ὑπόθεσιν ἐκ τοῦ παρόντος, ἢ ἀνέρχεται εἰς τὸ παρελθόν, ὅπως ἐξηγήσῃ τὸ παρὸν καὶ διδάξῃ τοὺς ἀκροατὰς του. Βεβαίως καὶ ὁ ἡρωϊκὸς ποιητὴς διδάσκει διηγούμενος, ἀλλ' ἔχει κύριον προσὸν νὰ εὐχαριστήσῃ διὰ τῆς διηγήσεως. Εἰσέρχεται εἰς τὰ συμπόσια τῶν ἡγεμόνων, εἰς τὰς βουλὰς τῶν ἀρίστων καὶ εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ τὰς ἐορτὰς τοῦ λαοῦ καὶ συναγωνίζεται μετὰ τῶν συναγωνιζομένων. Ψάλλει δὲ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας καὶ τὰς πράξεις πολεμίων καὶ φίλων, ἀλλ' ἀείποτε ἀντιλαμβάνεται τῶν ἐξωτερικῶν ἀντιπάλων καὶ τῶν προσώπων ἀπαθῶς χωρὶς νὰ παρεμβάλλῃ ἐν τῇ ἀφηγήσει του ἰδίας κρίσεις καὶ συναισθήματα.

Διαφέρει δὲ τῆς ἱστορίας τὸ ἔπος, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ποίησις κατὰ τοῦτο, ὅτι ὁ μὲν ἱστορικὸς περιγράφει τὰ πράγματα ὅπως ἔγιναν, ὁ δ' ἐπικός ποιητὴς ὁποῖα θὰ ἐγίνοντο, ὡς ὀρίζει ὁ λογιώτατος τῶν φιλοσόφων Ἀριστοτέλης (ἐν τῇ Ποιητικῇ Θ, 1) "Ὁ γὰρ ἱστορικὸς καὶ ὁ ποιητὴς οὐ τῷ ἢ ἔμμετρα λέγειν ἢ ἄμετρα διαφέρουσιν... Διὸ καὶ φιλοσοφώτερον καὶ σπουδαιότερον ποίησις ἱστορίας ἐστίν· ἢ μὲν ποίησις μᾶλλον τὰ καθόλου, ἢ δ' ἱστορία τὰ καθ' ἕκαστον λέγει". Δὲν εἶναι δ' ἐν τῇ ἐποποιίᾳ τὸ μέτρον σπουδαιότερον, ἀλλ' ὁ μῦθος, ὅστις πρέπει νὰ εἶναι περὶ μίαν πράξιν ὅλην καὶ τελείαν, ἔχουσαν ἀρχήν, μέσον καὶ τέλος, ὥστε νὰ καταστῇ ἐφικτὴ ἢ σπουδαία ἀρετὴ παντὸς ἔπους, ἢ ἐνότης. Ἡ δὲ ἠθοποιία τῶν προσώπων τοῦ Ὀμήρου εἶναι τοσοῦτον ἐπιτυχής, ὥστε πολλάκις ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ἐνός μόνου στίχου δύναται τις νὰ ἀπεικονίσῃ τὸν ὅλον τοῦ Ὀμηρικοῦ ἀνθρώπου χαρακτήρα.

Ἐπίσης ἀκριβεστάτη ἐμπειρία πάντων τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, ἀμίμητος χάρις καὶ εὐστροφία περὶ τὴν εἰκονικὴν περιγραφὴν τῶν χρωμάτων, εὐφωνία καὶ λαμπρότης τῆς γλώσσης, ἄκρα γλαφυρότης καὶ ἁρμονικὴ ἀκολουθία τῶν ἰδεῶν, ἀνεπιτήδευτος σαφήνεια καὶ καθόλου συμμετρία διακρίνουσι καὶ κοσμοῦσι τὰ ἀθάνατα ἔπη τοῦ ὑπάτου τῶν ποιητῶν καὶ πατρὸς τῆς ποιήσεως.

Ἄλλ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον διακρίνει τὸ ἔπος τοῦ Ὀμήρου, εἶναι τὸ φυσικόν. Ὁ δαιμόνιος ποιητὴς παρέλαβε τοὺς μύθους τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων ἐκ τῶν προγενεστέρων ἀι-

ΠΟΙΑ ΦΟΡΕΣΙΑ ΠΡΟΤΙΜΟΥΣΕ

— Ναί, γαμβρέ μου, αὐτὴ εἶναι μὴ καινούργια μου φορεσιά. Μὲ ποῖαν φορεσιά μὲ προτιμᾷς;
— Μὲ τὴν ταξιδιωτικὴν, ἀγαπημένη μου πεθερά!

δῶν καὶ ἐκ τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων καὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον διεκόσμησε τὰς μορφὰς αὐτῶν. Ἡ δ' ἐξοχος αὐτοῦ φαντασία ἐγνώριζε νὰ ποιῇ ψεύδη ὁμοιοφανῆ πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ διὰ τὸ ὑποξυμνεῖται καὶ ὑπὸ τοῦ ὑψηλέτου ἀοιδοῦ τῶν λαϊκῶν ἀγώνων, τοῦ λυρικοῦ Πινδάρου καὶ ὑπὸ τοῦ Σταγειρίτου φιλοσόφου. Ἡ δὲ ἀντίληψις τῆς φύσεως, οἷα ἐνυπάρχει εἰς τὰ Ὀμηρικὰ ποιήματα, εἶναι ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἠσθάνοντο πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν φύσιν. Διὰ τοῦτο τὴν Ὀμηρικὴν ποίησιν, τὸ πρῶτον μέγα λογοτεχνικόν

ἔργον τοῦ παλαιοῦ πνεύματος καὶ τὴν κρη-
πίδα πάσης ἐπιστημονικῆς καλλιέργειας ἐτί-
μων καὶ ἐσεβ. οὐ πάντες οἱ παλαιοὶ ὡς ἱε-
ρὸν βιβλίον τῆς φυσικῆς καὶ πνευματικῆς
των πατρίδος.

Ἐτερον εἶδος τοῦ ἔπους εἶναι τὸ τεχνικόν,
τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ Αἰνεῖα τοῦ Βεργίλιου. Ὁ
Ρωμαῖος ἐπικός δὲν διέπλεσε τοὺς ἐθνικούς
μύθους, τοὺς ἐξεικονίζοντας τὴν ἐθνικὴν συ-
νειδησιν τῶν ὁμοειδῶν του, ἀλλ' ἔτεχνουρ-
γησε διὰ μυθολογικῆς πολυμαθείας καὶ εὐ-
τραπέλου φαντασίας ἡρωϊκὸν ποίημα περὶ
τὸν Τροῖα ἥρωα Αἰνεΐαν. Παρέστησε δὲ ποιη-
τικῶς πῶς ὁ γενάρχης τοῦ ἐνατολειφθέντος
βασιλικοῦ οἴκου τῆς Τροίας, ὁ εὐσεβῆς Αἰ-
νεΐας ἔσωσε τὰ ἱερὰ μετακομίζων ταῦτα εἰς
τὸ Λάτιον καὶ διὰ τῆς ἐπιμειξίας πρὸς τοὺς
ἐκεῖ ἰθαγενεῖς (Ἀβοριγίνας) ἴδρυσεν νέον
πολιτικὸν καὶ θρησκευτικὸν βίον. Ἠθέλησε
δὲ ὁ Βεργίλιος νὰ δωρήσῃ εἰς τοὺς Ρω-
μαίους λογοτέχνημα κατ' ἐξοχὴν ἐθνικόν.
Καὶ κατέταξε κατὰ τὴν συνήθη του ἀκρί-
βειαν ὅλον τὸ ἄφθονον ὑλικὸν τῆς πραγμα-
τείας του εἰς περὶ σχεδιογραφήματα, ἔπειτα
δὲ διήρησε τοῦτο εἰς δώδεκα βιβλία καὶ
δύο συμμετρικὰ μέρη, τῶν ὁποίων τὸ μὲν
ἀπεικονίζει τὰς πλάνας τοῦ Αἰνεΐου ἀπὸ τῆς
Τροίας μέχρι τῆς ἀρίξεως αὐτοῦ εἰς τὸ Λά-
τιον κατὰ τὸ σχέδιον τῆς Ὀδυσσεΐας, τὸ δ'
ἕτερον τοὺς ἀγῶνας ἐπὶ τῆς Λατινικῆς χώ-
ρας καὶ ὑπενθυμίζει τὴν Ἰλιάδα. Πλὴν δὲ
τῶν ὁμηρικῶν ποιημάτων πολλὰ ὀφείλει ὁ
Βεργίλιος καὶ εἰς ἄλλα ποιητικὰ ἔργα. Ἐν
γένει δὲ ἡ Αἰνεΐα ἀφορᾷ εἰς τὸ μέγα μέλ-
λον τοῦ Ρωμαϊκοῦ ἔθνους καὶ φθάνει μέχρι
τῆς ἀρχῆς τοῦ Αὐγούστου.

Ὀλόκληρον τὸ σχέδιον τοῦ ποιήματος
τοῦ Βεργίλιου, ἡ τεχνικὴ αὐτοῦ παρασκευή,
ἡ οἰκονομία, τὸ πλεῖστον τῶν λεπτομερειῶν,
αἱ τροπαὶ τοῦ ἀγῶνος, λόγοι, περιγραφαί,
παρομοιώσεις, ὀνόματα, πάντα ταῦτα ἀπὸ
τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν παρελήφθησαν. Ἀλλὰ
παρὰ πᾶσαν ταύτην τὴν ἐξάρτησιν ἡ Αἰ-
νεΐα ἀποπνέει ἴδιον πνεῦμα. Μετὰ συναι-

σθήματος δὲ ἱεροῦ ἐμ' ἀθύνει εἰς τὴν ἀνί-
δρυσιν ἑνὸς μεγάλου καὶ θαυμαστοῦ μέλλον-
τος, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἀνυψωθῇ ἐπὶ
τῶν ἐρειπίων τοῦ παρελθόντος. Καὶ τὸ πνεῦ-
μα, ὁπερ ἐμπνέει τὸν ποιητὴν, εἶναι ἀνά-
λογον πρὸς τὴν μεγάλην ταύτην ἐπιβολήν.
Ἄλλ' ὁ μὲν Ὀμηρὸς τεχνικῶς μεταβάλλει
τὴν περιγραφὴν τῶν ἀντικειμένων εἰς ἐκ-
τέλειαν, — ἤτοι δὲν περιγράφει παρ' ἄλληλα
τὰ καθ' ἕκαστα ἀντικειμένου τινὸς ὡς ἤδη
ἀποτελεσμένον καὶ ἐτόιμον, ἀλλὰ φέρει ταῦτα
ὑπὸ τὰ ὄμματα ἡμῶν βαθμηδὸν συναρμο-
ζόμενα εἰς ἓν πᾶγκαλον ὅλον. Καὶ οἱ μὲν
παλαιοὶ Ρωμαῖοι δὲν ἐνόουν τὴν λεπτότητα
ταύτην τῆς ἐπικῆς τέχνης, καὶ αἱ ὑπὸ τού-
των γενόμεναι περιγραφαὶ τῶν πραγμάτων
εφαίνοντο ξηραὶ καὶ πενιχραί. Ἄλλ' ὁ Ὀμη-
ρος εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς ἀσπίδος
τοῦ Ἀχιλλέως προσάγει πρὸ τῶν ἡμε-
τέρων ὀφθαλμῶν τὸν κλυτοτέχνην Ἡφαι-
στον χαλκεύοντα διὰ τῶν τεχνικῶν του χει-
ρῶν τὴν παρὰ τῆς Θέτιδος αἰτηθεῖσαν ἀσπί-
δα ὁ δὲ Βεργίλιος παρέχει ὄχρον ἀπεικα-
σμα εἰς τὸ ἀντίστοιχον Ἐπεισόδιον τοῦ Η'
βιβλίου τῆς Αἰνεΐας, ἀφηγουμένους ἀπλῶς
πῶς ἐπὶ τοῦ καλλιτεχνήματος τῆς ἀσπίδος
τοῦ Αἰνεΐου ἡ δεῖνα εἰκὼν ὑπάρχει παρὰ
τὴν δεῖνα. Ἐὰν δὲ πρὸς τὴν περιγραφὴν
τοῦ Ὀμήρου παραβάσωμεν τὰς περιγραφὰς
τοῦ Λατίνου ποιητοῦ περὶ τῶν θυρῶν τοῦ
ναοῦ τοῦ Κυμαίου Ἀπόλλωνος καὶ τῶν εἰ-
κόνων τοῦ ἐν Καρχηδόνι ναοῦ τῆς Ἥρας,
θὰ γίνῃ φανερὸν ὅσον καὶ ἐν τούτῳ οἱ Ρω-
μαῖοι ἦσαν πεζότεροι.

Ὁ Βεργίλιος ἐκ τῶν θρησκευτικῶν παρα-
δόσεων, τῶν δημοδῶν μύθων καὶ τῶν δια-
φόρων ἐθίμων ἠντήλησεν ἀφθόνως καὶ εἰς
τὸ ποιητικόν του κατασκευάσμα προσέδωκε
τὸ χρῶμα τῆς πραγματικότητος, ἀλλὰ στε-
ρεῖται τῆς φυσικῆς ἀπλότητος καὶ τῆς ἐπι-
κῆς ἀφελείας τοῦ Ὀμήρου. Καὶ ἐμεγαλύ-
νετο μὲν ὁ Λατίνος ποιητὴς ἐν τῇ φαντα-
σίᾳ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὴν πάροδον τῶν
αἰώνων καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς θεόπνευστος ὁδη-

γὸς τῶν λαῶν κατὰ τὸν μεσαῖονα, ὁ δὲ μέ-
γας τῆς ποιήσεως Μαιονίδης νομοθέτης ὄχι
μόνον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὡς ἦρος καὶ
θεὸς διὰ βωμῶν καὶ ναῶν ἀλλαχοῦ ἐτιμᾶτο,
ἀλλὰ καὶ σήμερον τὰ ἔργα αὐτοῦ θεωροῦν-
ται καὶ εἶναι ἀριστουργήματα καὶ ἀμίμητα
πρότυπα καὶ φόρον λατρείας προσφέρουσιν
εἰς τοῦτον πάντα τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη.

Ἐντεῦθεν ἀγόμενος καὶ ὁ δεξιὸς χρωστήρ
τοῦ Γαλάτου Ingres (1787—67) ἐφιλοτέχνησε
τὴν ἀπαράμιλλον εἰκόνα τῆς Ἀποθεώσεως
τοῦ Ὀμήρου συγκεντρῶσας περὶ τὸν θεῖον
αἰοδὸν πάντας τοὺς ἐκ τῆς γονίμου ταύτης
πηγῆς πολλαχῶς ἀντλήσαντας. Καὶ ὁ μὲν
θεσπέσιος Ἐπικός κἀθηται ἐπὶ θρόνου κρα-
τῶν εἰς χεῖρας χουσοῦν σκῆπτρον, ἡ δὲ Δόξα
περιπταμένη στεφανώνει μὲ δάφνην θριαμ-
βευτικὴν τὸν πατέρα τῆς ποιήσεως. Παρὰ
τοὺς πόδας τούτου κἀθηται ἐν γυναικείᾳ
μορφῇ τὰ δύο ἐπικά ἀριστουργήματα, ἡ
"Ἰλιάς" καὶ ἡ "Ὀδύσσεια". Ἐκατέρωθεν δὲ
περικυκλοῦσι τὸν ἀποθεούμενον ποιητὴν ὁ
μεγαλοφωνότατος τῶν τραγικῶν Αἰσχύλος,
ὅστις ἐκάλει τὰ ἔργα του τεμάχια τῶν με-
γάλων Ὀμηρικῶν δείπνων, ὁ ἐξοχώτατος
τραγικὸς Σοφοκλῆς, ὁ ἱστορικὸς Ἡρόδοτος,
ὁ μέγιστος γλύπτης Φειδίας, εἰς τὸν ὁποῖον
ὁμηρικὸι στίχοι (Ἰλ. Α' 528-39) ἐνέπνευσαν
τὸν πλήρη θεῖον ὕψους καὶ μεγαλειότητος
Ὀλύμπιον Δία, ὁ ἀφθόνως ἀπολαύσας τῆς
καλλιτροῦ ταύτης πηγῆς Βεργίλιος, ὁ ἐμ-
πνευσθεὶς τὴν θεῖαν κομωδίαν Δάντης, ὁ
ἐξοχος ζωγράφος Ραφαήλ, οἱ Γαλάται Κορ-
νήλιος, Ρακίνας καὶ Μολιέρος καὶ ἄλλοι
οὐκ ὀλίγοι καλλιτέχναι καὶ συγγραφεῖς. Ἀλλὰ
καὶ σήμερον παρὰ πάντων διαπρυσίως κη-
ρύττεται ἡ μεγάλη καὶ ἐξοχος μορφωτικὴ
δύναμις τῶν λογοτεχνικῶν ἀριστουργημάτων
τῶν παγκοσμίων διδασκάλων, τῶν ἀνεξαν-
τλήτων πηγῶν, ὁπόθεν ἅπας ὁ διανοούμενος
κόσμος πλουσιοπαρόχως ἀντλεῖ, χωρὶς ποτε
ταύτας νὰ ἀποξηραίνῃ.

ΧΡ. Γ. ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ
Διδάκτωρ Καθηγητῆς

ΣΤΙΧΟΙ

ΟΝΕΙΡΟ

Νύχτα, μὲ δίχως ἄστρα οὐδὲ φεγγάρι,
Σὲ μὴν ἄγρια παράδερα λαγκάδα
Ἐάφρου μὲ σκιαχειρὴ ξένη ἀσκημάδα
Τρεῖς Ἀχαρεὺς θωρῶ σ' ἓνα λογγάρι,
Ἐ μαινή ψηλά κρατεῖ λιχναρί.
Ποῦ τῶν τριωνῶν φωτίζει τὴν ἀχνάδα,
Οὐρλιάζοντας μ' αἰαίριαστη βραχνάδα.
Ἄργα ξαλλάζουν τὸ ἐξάδιπλο ἀχνάρι
Κι' ὀμπρὸς μου σιαματοῦν. Τότιε σιω-

[λόγει

Ἐ κάθε μὴ τὰ μάτια κατὰ μένα,
Ἐ μαινή τὸ λύχνο χαμηλόγει
Καὶ φοῦ! τὸν σβουῦν οἱ τρεῖς μὲ φύσημ'
[ἓνα.

Φρονιασμένος ἐξύπνησα.. Ἄχ! τὸ φῶς
[μου, —

Τὴν ἴδιαν ὥρα ἐσβέστηκε ὁ ἀδρεφός μου.

ΜΑΒΙΛΗΣ

ΣΤΗΝ ἌΜΜΟ

Κάτου στήν ἄμμο τοῦ γιαιλοῦ μιὰ μέρα
[μακροῦά της,
Ἐκεῖ ποῦ μόνος ἔστεκα ἔγραψα τ' ὄνομά της,
Χαρὰ στὸ πρῶτο κῦμα,
Ποῦ τ' ὄνομά της ἦρ' ἐκεῖ, κι' ἄς ἦρ' ἐκεῖ
[καὶ μνημα.

Κ. ΠΑΛΛΜΑΣ

Ο ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

ΙΣΑΒΕΛΛΑΣ ΚΑΪΖΕΡ

Είχε ξεμάθει πια να περπατῆ. Ἐφοβόταν και ἐκρύβετο πίσω ἀπὸ τὰ δέντρα μέσα στὶς λόχμες. Δὲν ἦταν ὅμως δειλὸς και μποροῦσε εὐκόλα νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἀντίπαλό του. Ἡ χαρὰ πὸν ἀνέπνεε πια ἐλεύθερα δὲν τὸν ἀφινε νὰ σταθῆ στὰ πόδια του. Ἡ μεγάλη του χαρὰ γιὰ τὴν ἐλευθερία τοῦ γεννοῦσε και μεγάλο φόβο μὴ τὸν πιάσουν και τὴ χάσει, γι' αὐτὸ ἐχώνετο ὅσον μποροῦσε πιὸ βαθειά, ἀν μποροῦσε θὰ χωνόταν και μέσα στὴ γῆ.

Γύρω του ἄρχισε νὰ πέφτῃ ἐλαφρὸ χιόνι. Δυὸ μέρες ἦταν ἐλεύθερος. Μὲ χίλια δυὸ σχέδια κατώρθωσε νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὴ φυλακὴ στὴν ὁποία ἦταν κλεισμένος δεκαπέντε ὁλόκληρα χρόνια και εἶχε ἀκόμη νὰ πάῃ ἄλλα πέντε. Οἱ συγκρατούμενοι τὸν βοηθήσανε στὴν ἀπόδρασή του χωρὶς κανένα ἀπολύτως συμφέρο. Ἐλεγαν ὅτι ἤθελαν νὰ βλάψουν τοὺς φύλακες.

Μιά νύχτα χιονοστροβίλου ἐκατάφερε νὰ βγῆ και νὰ χαθῆ μέσα στὴ θεομηνία. Τὸ χιόνι εὐεργετικὸ ἐξαφάνισε τὰ ἴχνη του και τώρα δυὸ μέρες ἦταν κρυμμένος μέσα στὸ δάσος.

Ποῦ νὰ πάῃ, πὸν τὸ ξυρισμένο του κεφάλι τὸν ἐπρόδιδε.

Πίσω ἀπὸ τὸ φράκτῃ ἐπετάχθηκε ἓνα σπουργιτάκι, ἐφαινόταν κάτι νὰ ζητοῦσε.

Ἐγέλασε μὲ τὸ χοντρὸ γέλιο τοῦ κακούργου.

Στὸ ἴδιο μέγαρο μοῦ φαίνεται πὸς κατοικοῦμε ἀλλὰ εἴμαστε κ' οἱ δυὸ πεινασμένοι.

Ἀναποδογύρισε τίς τσέπες του και ἐπέταξε μερικὰ ψύχουλα. Τὰ πέταξε στὸ πουλάκι γελώντας.

Ἡ φωνὴ του ἦταν βραχνὴ σὰν νὰ βγαίνῃ μέσα ἀπὸ σπῆλαιο. Ὁ σπουργιτῆς πεινασμένος καθὼς ἦταν ἔφαγε τὸ ψωμί και ἔφυγε γιατί τρομάξε ἀπὸ τὴ φωνὴ τοῦ δραπέτου.

— Τί νὰ κάνουμε, εἶμαι και λιγάκι σκιαχτρο.

Και πραγματικὰ ἡ ἐμφάνισις τοῦ δραπέτου ἦταν φοβερὴ και κάθε ἄλλο παρὰ εἰρηνική.

Ἐκεῖνο πὸν τὸν στενοχωροῦσε ἦταν ὅτι πεινοῦσε και δὲν μποροῦσε νὰ κοντοζυγίψῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ ζητήσῃ ψωμί. Ἐφαγε λίγο χιόνι γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ σταθῆ. Τὰ πόδια του, τοῦ κάκου ὅμως. Ἀκούμπησε σ' ἓνα δένδρο. Ξαφνικὰ ἄρχισε ἡ καμπάνα τοῦ

γειτονικοῦ χωριοῦ νὰ σημαίνῃ. Οἱ ἠχοὶ τῆς σκορπίστηκαν στὸ ἄπειρο μὲ βία γιὰ νὰ ξυπνήσουν τίς καμπάνες και τῶν ἄλλων χωριῶν.

Τοὺς ἐφώναζε ἐπίμονα: «Ξυπνάτε ἰ... Ἐγεννήθηκε ὁ Χριστός!» Καὶ ἡ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλην ἐξύπνησαν ὅλες και ἐσκορπίσανε μιὰ μελωδικὴ ἀρμονία πὸν ἔφθανε μέχρι τὸν οὐρανό.

Ἐξαφνα ἀκούσε ὁ κατάδικος κρότο βηματιῶν. Ἐστρεψε περίφοβος ἀλλὰ ἔτοιμος νὰ ἀντιμετωπίσῃ κάθε ἐνδεχόμενο.

Δὲν ἦταν τίποτε. Ἦταν ἓνα παιδάκι. Δεκαπέντε χρόνια εἶχε νὰ διῆ παιδάκι.

Τὸ ἐπλησίασε μὲ προφύλαξη, γιατί φοβήθηκε μὴ τὸ τρομάξῃ ἡ φωνὴ του.

Τὸ μικρὸ κρατοῦσε στὸ χέρι του ἓνα κομμάτι ψωμί και ἔσερνε κάτι.

— Καλημέρα μικρούλα μου. Πὸς σὲ λένε;

— Φινελὲ! εἶπε ἀθώα ἡ μικρὴ.

— Ποῦ πᾶς;

— Πάω στὸ χωριὸ σπίτι μου, αὐτὸ τὸ πεῦκο.

— Γιατί;

— Γιατί ἔρχεται ὁ Χριστὸς μὲ κοῦκλες και γλυκά.

— Μὰ τὰ γλυκὰ εἶναι καλλίτερα ἀπὸ τὸ ψωμί;

Ἡ μικρούλα ἐκύτταξε περιρρονητικὰ τὸ ψωμί.

— Δὲν μοῦ τὸ δίνεις ἐμένα;

— Πάρο, ἐγὼ δὲν πεινώ.

Ὁ δραπέτης ἄρπαξε τὸ ψωμί και τὸ κατεβρόχθισε, ὕστερα εἶπε στὴ μικρὴ:

— Πᾶμε μαζί, θὰ σοῦ πᾶω ἐγὼ τὸ πεῦκό σου.

Μόλις μπῆκε στὸ σπίτι τῆς μικρῆς διέκρινε ἓνα κορίτσι καμμιὰ δεκαπενταριά χρονῶν πὸν διάβαζε ἓνα βιβλίο, ἓνα χωρικὸ πὸν βηματίζει στὴν αὐλὴ νευρικὰ και ἀνήσυχα και μιὰ γυναῖκα ἀκουμπισμένη ἐπάνω στὸ τραπέζι και ἔκλαιγε.

— Ποῖον ζητᾶς; τὸν ρώτησε ὁ χωρικός.
Ἡ Φινελὲ ἐπενέβη και εἶπε: Μοῦ ἔφερε τὸ πεῦκό μου.

Ὁ δραπέτης εἶπε σιγὰ:

— Ἄν εἶχατε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ δώσετε τίποτε νὰ φάω. Εἶμαι φτωχὸς ταξειδιώτης χωρὶς δουλειά.

Ὁ χωρικός τὸν κῆτταξε μὲ προσοχή, ἀλλὰ μέσα στὴν ἀπελπισία του δὲν ἐξχώρισε τίποτα ἀνησυχητικὸ και τοῦ εἶπε: Κάθισε.

Ἐστερα φώναξε στὴ γυναῖκά του ν' ἀφήσῃ τὰ κλάμματα και νὰ δώσῃ φαγὴ στὸν ξένο.

— Δὸς του, γυναῖκα, μιὰ σοῦπα νὰ κ' ἄλλοι πιὸ δυστυχημένοι ἀπὸ μᾶς.

Ὁ κατάδικος ἔφαγε μὲ βουλιμία χωρὶς νὰ προσέξῃ κανέναν. Ὅταν ὅμως ἐχόρτασε ἐσκέφθηκε: Μὰ τί ἔχουν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι και κλαῖνε. Φαί ἔχουνε, κρὺο δὲν φοβοῦνται, ἡ φυλακὲς δὲν τὸν περιμένουν, τί ἔχουν.

Ὁ χωρικός ἐγύρισε ἔξαφνα στὸ ζητιάνο και ἐνῶ ἤξερε πὸς δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ περιμένῃ τίποτε ἀπ' αὐτόν, τοῦπε τὸν πόνο του ἔτσι γιὰ νὰ ξεσκάσῃ.

— Εἶμαι δεκαπέντε χρόνια νοικάρης στὸ χωράφι και ἔτρεφα τὴν οἰκογένειά μου. Ἐφέτος ἔπαθα καταστροφὴ στὰ σπαρτά μου ἀπὸ τὸ χαλάσι. Δὲν ἔχω νὰ πληρώσω και τὴν ἴην τοῦ Γεναριοῦ, θὰ μὲ πετάξουν στὸ δρόμο.

— Πόσα σοῦ λείπουν; ἠρώτησε ὁ δραπέτης.

— Σαρῖντα φράγκα. Τὰ ζητήσα παντοῦ, ἀλλὰ δὲν τὰ βρήκα.

Και ὁ χωρικός μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Ἡ Φινελὲ βλέπουσα τοὺς ἄλλους νὰ κλαῖνε ἄρχισε και κείνη τὰ κλάμματα.

Ὁ κατάδικος σκεφτόταν μὲ τὸ κεφάλι χωμένο μέσα στὰ χέρια. Πὸς νὰ τοὺς βοηθήσῃ πὸν δὲν εἶχε οὔτε λεπτὸ:

— Ἄ! στάσου, εἶπε, και κτύπησε μὲ χερὰ τὸ μέτωπό του.

Τώρα πῶς γενήθηκαν τὰ εὐσπλαγχνικά
αὐτὰ αἰσθήματα μέσα στὴ ψυχὴ τοῦ κακούρ-
γου; Μυστήριον. Πολλὲς φορές ὁμοίως μέσα
στοὺς βούρκους δὲν φυτρώνουν ὁμοίως ἀν-
θη ποὺ τὰ φέρνει ὁ ἄνεμος; Ὁ σπόρος πέ-
φτει καὶ φυτρώνει ὅπου-ὅπου.

— Σταθῆτε μιὰ στιγμή. Θὰ σᾶς εὐκο-
λύνω!

— Ξέρετε πῶς ὅποιος πιάσει κατάδικο
παίρνει 50 φράγκα; Αἱ ἐγὼ εἶμαι κατάδι-
κος, δέσετέ με καὶ πηγαίνετε με στὴ φυ-
λακί.

Ἐκείνη τὴ στιγμή τοῦ φάνηκε πῶς οἱ
ἄνθρωποι αὐτοὶ ξαναζοῦσαν.

Τὸν παρατηροῦσαν ἄφωνοι ἀπὸ τὴν κατά-
πληξι. Αὐτὸς ὁ ζητιάνος ἐρχόταν σὰν ἄγγε-
λος Κυρίου. Ὁ χωρικός τὸν ἐρώτησε:

— Μὰ καλά, πῶς θὰ πιστέψουν, πῶς ἐγὼ
ποὺ εἶμαι τόσο ἀδύνατος κατώρθωσα νὰ
δέσω ἐσένα;

— Αὐτὸ οὔτε θὰ τὸ συλλογιστοῦν ὅταν
μὲ δοῦν δεμένο. Ἄκουσέ με, μὴ διστάξης,
ἐμὲ θὰ μὲ πιάσουν ποὺ θὰ μὲ πιάσουν. Δὲν
μπορῶ νὰ ξαναρχίσω τὴ δυστυχισμένη μου
ζωή. Ἐκεῖ κάτω τοῦλάχιστον ἔχω ψωμί καὶ
κρεββάτι.

Ὁ χωρικός διστάζων ἀκόμη ἄρχισε νὰ
τὸν δένη.

Ἡ Φινελὲ ἔδωσε τὴν ἐξήγησι:

— Τοῦ ἔδωσα τὸ ψωμί μου καὶ ἐσήκωσε
τὸ πεῦκό μου.

Ἐκεῖ ποὺ τὸν ἔδεναν, ὁ κατάδικος αἰ-
σθανότανε τὸν ἑαυτό του εὐτυχισμένο καὶ
ὑπερήφανο.

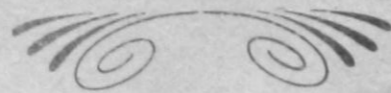
Ἡ καμπάνες χτυποῦσαν χαρμόσυνα. Ἀνήγγε-
γελαν τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος.

Οἱ κατάδικοι ὑποδεχθήκανε τὸ συνάδελφο
μὲ κραυγὲς ἐκπλήξεως. Κανένας δὲν ἐπίστευε
πῶς τὸν ξανάπιασαν. Ὁ χωρικός ἔφυγε μὲ
τὴν ἀμοιβή.

Σὲ λίγο καιρὸ ἔληξεν ἡ ποινὴ τοῦ κατα-
δίκου καὶ ἐλευθερώθηκε. Ἐφυγε βιαστικός
γὰ τὸ σπῆτι τῆς Φινελὲ.

— Ἄ! εἶπε, μπαίνοντας, στὴ μικρή, ἤλ-
θα τώρα νὰ φορτωθῶ ὅλα τὰ πεῦκά σου!...

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικῶ)

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Συντρόφισσα λευκή μου, λές κι' ἐβράδιασε
νωρῆτερα τ' ἀπόψε ἀπ' τ' ἄλλα βράδια,
κι' ὅλο τὸ σπῆτι τ' ἀκριβὸ μᾶς χάθηκε
μέσ' στὰ θλιβὰ τῆς νύχτας τὰ σκοτάδια!

Τί, κι' ἂν ἡ ἀυγὴ μᾶς βοῆ ταχύτερα,
τί κι' ἂν τὸ κλάψιμο θὰ πάψη ἢ κουκου-
[βάρια;

Καλή μου, στ' ἀκριβὸ μας πιὸ νωρῆτερα...
βραδιάζει τώρα, τώρα ἀπ' ἄλλα βράδια!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΕΛΑΣ

ΕΛΑ

Ἐλα καὶ κάθησε κοντά μου
τὴν ὥρα αὐτὴ τοῦ δειλινοῦ
νοιώθω μιὰ πίκρα στὴν καρδιά μου
καὶ τόση κούρασι σιὸ νοῦ...

Ποὺ θέλω ἀγάπη μου στοχάσου,
δίχως παιγνίδια καὶ φιλιὰ
νὰ κοιμηθῶ στὰ γόνατά σου
χαϊδεύοντάς μου τὰ μαλλιά.

Δ. ΜΑΝΕΥΤΑΣ

Οἱ ἐλπίδες ἢ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη ἀποτυχαίνουν,
Μὰ ἡ καρδιά ὅλο κ' ἐλπίζει.
Καθὼς τὰ κύματα σπάζουν τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο.
Μὰ ἡ θάλασσα εἶναι ἀνεξάντλητη.

Ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ ἀνάμνησι εἶσι ρόδα, ποὺ φυ-
τρώνουν στὸ ἴδιο κλαρὶ μὲ τὴν πραγματικότητα,
μόνον ποὺ δὲν ἔχουν ἀγκάθια.

Γριπάλτσος

ΞΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Μουσεῖον Λούβρου.

Guido Reni

Ἡ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ

ΞΕΝΗ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ

Μουσείον Λουξεμβούργου.

ΝΥΧΤΑ

Fantin-Latour

Η ΕΚΡΗΞΙΣ ΕΝΟΣ ΗΛΙΟΥ

ἂν ὁ ἄνθρωπος τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶ-
νος, παρὰ τὸν ὑπερήφανον, πρὸς
τοὺς οὐρανοὺς ἐστραμμένον πολι-
τισμὸν αὐτοῦ, δὲν ἦτο τόσοσιν στερ-
ρῶς συνδεδεμένος μετὰ τῆς μη-
τρὸς Γῆς, ὅσον καὶ οἱ πρῶτοι ἄν-
θρωποι τῶν ὀπηλαίων, ἔαν δὲν
ἔθεώρει τὴν εὐτυχίαν καὶ τὸν πό-
νον τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἀτόμου ὑπεράνω παν-
τὸς ἄλλου, ἔαν ἀντὶ τῶν μηδαμινῶν μικρο-
συμφερόντων τῶν κατείκων εἰς τὰς πέντε
Ἡπείρους ὑπῆρξε μικρὸς σπινθήρ ἀλληλεγ-
γῆς κοσμικῆς, θὰ διεδίδετο ἀστραπιαίως ἢ
εἴδησις μιᾶς μοναδικῆς εἰς τὸ εἶδος αὐτῆς
ἀφαντάστου καταστροφῆς.

Ἡ μικρὰ σφαιρὰ 1,700,000,000 ἀνθρώ-
πων, κατοικοῦντων τὸν ἡμέτερον πλανήτην,
θὰ ἐνέτεινε τὴν ἀκοὴν αὐτῆς καὶ θὰ παρη-
κολούθει ἀπνευστὶ καὶ πᾶς θόρυβος θὰ εἰ-
γα πρὸς στιγμὴν. Διότι πᾶν ὅτι συνέβη ἀπὸ
τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς σήμερον,
ἀπὸ τῆς κτίσεως τῆς Πυραμίδος τοῦ Χέο-
πος, βασιλέως τῶν Αἰγυπτίων μέχρι τῆς ὑ-
πὲρ τοῦ Β. Πόλου πτήσεως τοῦ Ἀμουντζεν,
ὡς καὶ πᾶν εἰσέτι μέλλον νὰ συμβῇ, φαίνε-
ται ὡς μηδαμινόν τι, πρὸ τῆς τραγωδίας

ταύτης, συμβάσεως ὑπεράνω τῆς Γῆς τῆς
ἐκρήξεως ἐνὸς Ἡλίου.

Κόσμος μόλις καταληπτοῦ διὰ τὸν ἄν-
θρωπον μεγέθους διελύθη εἰς πῦρ καὶ φλό-
γας καὶ ἐν αὐτῷ ἀπολέσθησαν ἑκατοντάδες
ἴσως κόσμου. Ἐκατομμύρια ἀνθούτων ὄν-
των, λαμπρότατοι καλλιέργειαι, ὑπερβαίνου-
σαι κατὰ τὴν λάμπην καὶ τὴν τελειότητα
πᾶν γήινον κατεστράφησαν διὰ μιᾶς ἀπό-
τᾶς ἀπολυθείσας τῶν δεσμῶν αὐτῶν κοσμι-
κᾶς δυνάμεις. Μετεδόθη δὲ τὸ συμβάν διὰ
τηλεγραφήματος φωτεινῆς ἀκτίνος ἐκ τοῦ ἀ-
στερόεντος οὐρανοῦ προελθόντος.

Κατὰ τινα ζοφεράν ἐσπέραν τοῦ Ἰουνίου
παρὰ ἀστερισμὸν τοῦ Ὠρίωνος, ἐν τινι θέ-
σει, ἐν ἣ πρότερον οὐδὲν τηλεσκοπίον διέ-
κρινε ἀστέρα τινα, ἔλαμψεν αἰφνηδίως μι-
κρὸν φωτεινὸν σημεῖον, ἀνακαλυφθὲν δι' ἰ-
σχυροτάτης διόπτρας; Ὁ Ἀγγλος ἀστρονό-
μος Watson κατὰ πρωτην φορὰν παρετή-
ρησεν ἐκ τινος ἀφρικανικοῦ ἀστεροσκοπεῖου
τὸ μικροσκοπικὸν φωτεινὸν σημεῖον, ἔτριψε
τοὺς ὀφθαλμούς. Ἦτο ὀπταπάτη; Παίγνιον
τι φαντασίας; Ἦνοιξε τοὺς ἀτλαντας, τὸν
γίγαντιώδη κατάλογον, ἐν ᾧ καὶ τὰ μικρό-
τατα οὐράνια σώματα ἀναφέρονται. Τὰ σοφὰ
βιβλία οὐδὲν ἐγίνωσκον περὶ τῆς μικροσκο-

πικῆς κοσμικῆς πυγολαμπίδος ἐν τῷ Νοτίῳ Οὐρανῷ. Δὲν ἦτο ὀπταλίτη, διότι καὶ ἡ φωτογραφικὴ πλάξ, ὁ ἀκούραστος οὗτος καὶ ἀλάνθαστος τεχνητὸς ὀφθαλμὸς, ἐδείκνυε τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ τοῦ μυστηριώδους φωτεινῷ σημείου. Παρήρχοντο αἱ ἡμέραι, καὶ ὁ νέηλος οὗτος ἠΐξανε διαρκῶς κατὰ τὴν λάμπιν. Ἀπὸ ἀσθενοῦς ἀστερίσκου 12ου μεγέθους, ἐφάνη ὡς ἀστὴρ 8ου καὶ 7ου μεγέθους. Διὰ ἀσθενοῦς τηλεσκοπίου διεκρίνετο ἤδη οὗτος. Ὁ Βάτσων ἐβεβαιώθη ἤδη περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ.

Ἡ εἶδησις ταχέως μετεδόθη ἀπὸ ἀστεροσκοπεῖον εἰς ἀστεροσκοπεῖον ἤδη ἤρχισε νὰ φαίνεται καὶ διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ. Ἡ ἀΐξις τῆς λάμπειος αὐτοῦ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπλησίασε πρὸς τοὺς λαμπροὺς τοῦ Ὁρίωνος ἀστέρας καὶ ἐσπινθηροβόλει ἐρυθροπὸν φῶς. Οὐχὶ δὲ ἀπὸ ἐσπέρας εἰς ἐσπέραν, ἀλλ' ἀπὸ ὄρας εἰς ὄραν καθίστατο ζωηρότερος, ὑπερθεματίζων κατὰ τὴν λάμπιν ὅλους τοὺς ὁμοίους αὐτοῦ ἡλίους, τῶν δύο ἡμισφαιρίων τοῦ Οὐρανοῦ, μηδ' αὐτοῦ τοῦ Σειρίου ἔξαιρουμένου. Ἐφθασεν ἤδη εἰς τὸ κατακόρυφον. Καὶ ὤφειλε νὰ ὀπισθοχωρήσῃ. Ταχέως ὅπως ἡ Ἀνατολὴ ἐπῆλθε καὶ ἡ Δύσις αὐτοῦ. Ἡ ἔντασις τοῦ φωτός αὐτοῦ ἐξησθῆναι ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν μετὰ μυστηριώδους ταχύτητος. Ὁ ἀδάμας οὗτος ἐν τῷ νυκτερινῷ Οὐρανῷ ἐξηφανίσθη. Ἡ τραγῳδία ἔληξε.

Τί συνέβη ἐντὸς τοῦ ἀλείρου; Τί ἐσημαινε τὸ θαυμασίως τρομερὸν παίγνιον, ὅπερ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ θεατοῦ ὡς οὐράνιον πυροτέχνημα ἔλαμψε καὶ ἐσβέσθη; Εἰς ἡμνηχθεὶς σκιερὸς ἡλιος περιεπλανήθη μετὰ τῶν συνοδῶν αὐτοῦ σεληνῶν, πλανητῶν καὶ κομητῶν ἐν τῷ ὠκεανῷ τοῦ παγκοσμίου ἀιθέρος. Ἡλιος κοτ' ἔκτασιν καὶ ὄγκων διπλάσιος τοῦ ἡμετέρου. Κατὰ τὴν ἀνευπηδαλίου πτήσιν αὐτοῦ, προσέζρουνσε οὗτος πρὸς ἐν τῶν πελωρίων νεφῶν κοσμικοῦ κωνιορτοῦ. Μετὰ κεραυνοβόλου ταχύτητος διήλθεν ὁ ἡμίσειος ἀστὴρ μετὰ τῶν δορυφόρων

αὐτοῦ τὸν νεφελώδη κόσμον. Ἡ σύγκρουσις ἦτο τόσον ἰσχυρά, ὥστε αἱ ἐπιφάνειαι τῶν ἀστέρων ἀνεφλέγησαν. Αἱ κοιμώμεναι δυνάμεις ἐντὸς τοῦ ἀστέρος ἀφυπνήσθησαν αἰφνιδίως καὶ ἀνέζησαν. Ὁ πελυρακτωμένος ἀστὴρ διαστέλλεται καὶ ὁ δίκην λεπτοκαρούου ἀσθενῆς αὐτοῦ φλοιός, μὴ ἀνθιστάμενος εἰς τὴν τρομακτικὴν πίεσιν τῶν στοιχείων, ὑποκύπτει καὶ μετὰ τεραστίας ταχύτητος ἀΐξανε. Τὸ σφαιρικὸν σῶμα ἀΐξανε ἡμέρα τῆ ἡμέρα καὶ γίνεται δεκαπλάσιον τοῦ ἀρχικοῦ μεγέθους καὶ ἤδη προσβάλλονται ἀπὸ τὰς ἐκσφενδονιζομένας πυρίνους γλώσσας καὶ οἱ παρακείμενοι πλανῆται. Τὸ μέγεθος αὐτοῦ πλησιάζει πρὸς τὸ τοῦ Διὸς καὶ ἰσοῦται πρὸς 7000000 χλμ. Ἐξογκοῦται ἡ πυρίνη μάζα, μέχρις ὅτου ἡμέραν τινὰ διαρρηγνυται καὶ καταλίπτει. Εἰς ἡλίος ἐκρηγνυται. Εἰς τὸ ἀπεριόρατον χάος πελυρακτωμένων στοιχείων κατακαίεται εἰς τέφραν καὶ παύει ἡ ζωὴ ἐνὸς ἀστέρος, ἐπέρχεται ὁ θάνατος αὐτοῦ. Ἡ αὐλαία πίπτει πρὸ μιᾶς τρομερᾶς τραγῳδίας!! Οὐδ' ὁ μέγας Σαίξπηρος, ὦ! Θεέ μου, δὲν θὰ συνέγραφε τοιαύτην.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ)

N. Β. ΥΡΟΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ

** Ἡ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου δὲν συνίσταται εἰς τὰ ἀγαθὰ ποῦ ἔχει, ἀλλ' εἰς τὸ καλὸν ποῦ ἔμπορεῖ νὰ κερμῃ.

* Ἡ ἐργασία δὲ εἶναι μία θεμελιώδης ιδέα· εἶναι μία ὑποχρέωσις.

** Ἡ ἐργασία ὠφελεῖ ἐκεῖνον ποῦ τὴν ἐκτελεῖ κανονικῶς.

** Ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος, ἰδοὺ ὁ ἀληθῆς σκοπὸς τῆς ζωῆς καὶ τὸ πραγματικὸν καλόν.

ΤΑ φυσικὰ καὶ νομικὰ πρόσωπα, ὁ γὰρ ἄνθρωπος, τὰ κληρονομικὰ, αἱ διαθήκαι, ἡ ἰδιοκτησία ἐπὶ κινήτων καὶ ἀκινήτων καὶ ὅλα τὰ συναφῆ πρὸς αὐτὰ λοιπὰ ζητήματα (νομῆ, δουλείαι, ὑποθήκαι κτλ.), αἱ ἐνοχαι (obligations, βεδζιπύλερ) ἦτοι αἱ συμφωνίαι, τὰ συμβόλαια καὶ αἱ ὑποχρεώσεις γενικῶς, αἱ ἀγοραπωλησίαι, ἡ δωρεὰ, ἡ ἐνοικίασις, τὸ δάνειον, ἡ ἐργολαβία, ἡ πληροξουσιότης, ἡ ἐγγύησις. ὅλα αὐτὰ καὶ διάφορα ἄλλα ἀκόμη ζητήματα διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα Νόμος Ἐνοχῶν παραοτήματος αὐτοῦ.

Καὶ μόνη ἡ ὡς ἄνω ἀπαρίθμησις τοῦ περιεχομένου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος εἶναι ἐπαρκής, νομίζω, διὰ νὰ γίνῃ καταληπτὴ ἡ μεγάλη σπουδαιότης, ἣν ἔχει οὗτος μετὰ τῶν ὅλων τῶν λοιπῶν Νόμων, καὶ τὸ συμφέρον, ὅπερ ἔχουσιν οἱ Τούρκοι πολῖται καὶ ὅλοι ἐν γένει οἱ ἐν Τουρκίᾳ διαβιοῦντες, νὰ μάθωσι τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ρυθμιζούσας ὅλας σχεδὸν τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις καὶ πράξεις αὐτῶν (1).

Ὁ νέος Ἀστικὸς Κώδικς διακρίνεται καὶ

(1) Ὁ Ἀστικὸς Κώδικς εἶναι νόμος γενικὸς καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων εἰδικῶν Νόμων, διότι πᾶν ζήτημα (καὶ τοιαῦτα ζητήματα εἶναι πλεῖστα ὅρα) διὰ τὸ ὅποῖον δὲν ὑπάρχει ἰδιαίτερα διατάξεις ἐν τοῖς εἰδικοῖς Νόμοις λύεται συμφῶνως μετὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν κατάταξιν τῆς ὕλης αὐτοῦ καὶ διὰ τὰς δικαίας καὶ συγχρόνους ἀρχὰς καὶ ἰδέας, ἅς περιέχουσιν αἱ διατάξεις του ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Μετζελὲν (τὸν καταργηθέντα Ἀστικὸν Κώδικα), ὅστις ἀφ' ἐνὸς μὲν δὲν εἶχε καθόλου καλὴν ταξινόμησιν, περιεῖχε δ' ἀφ' ἐτέρου ἀπηρχαιωμένας καὶ ἀνεφαρομόστους διὰ τὴν σήμερον τοῦ δικαίου ἀρχὰς.

Ὁ Μετζελὲς καὶ αἱ μετ' αὐτοῦ διὰ τοῦ νέου Κώδικος συγκαταργηθεῖσαι λοιπαὶ περὶ οἰκογενείας καὶ κληρονομίας ἱερονομικαὶ διατάξεις τοῦ Ἀραβικοῦ Δικαίου ἦσαν προσκεκολλημέναι πρὸς τὰς ἀντιλήψεις ἄλλης ἐποχῆς, αἰῶνας ὀλοκλήρους προγενεστέρας τῆς ἰδικῆς μας, ἐνῶ τὸ πνεῦμα, ὅπερ διέπει τὸν νέον Ἀστικὸν Κώδικα εἶναι ἀπηλλαγμένον τελείως τῶν παλαιῶν δοξασιῶν καὶ δὲν ἀποβλέπει παρὰ εἰς τὴν ὅσον ἔνεστι καλλιτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῶν πολιτῶν, ἀδιαφοροῦν ἂν αἱ νέαι αὐταὶ καὶ σύγχρονοι διατάξεις αὐτοῦ προσκρούωσιν εἰς παλαιούς θεσμούς καὶ παλαιὰς ἀντιλήψεις. Ὁ νέος Κώδικς εἰσήγαγεν εἰς τὴν τουρκικὴν νομοθεσίαν μερικὰς βάσεις καὶ ἀρχὰς ὅπως διόλου νέας.

Ἄν καὶ εἰς τὰ ἐπόμενα κεφάλαια τῆς παρουσίας μελέτης θέλω ἀναφέρει ἐκάστοτε τὴν ἐπίδρασιν αὐτῶν ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων εἰδικῶς, ἐν τούτοις δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον καὶ ἀνωφελὲς ὅπως λεχθῶσιν ἀπὸ τοῦδε ὀλίγα τινὰ γενικῶς περὶ αὐτῶν. Οὕτω ὁ Ἀστικὸς Κώδικς διαλαμβάνει:

“Εκαστος υποχρεούται να ενεργή με καλήν πίστιν κατά την εξάσκησιν τῶν δικαιωμάτων καὶ ἐκτέλεσιν τῶν υποχρεώσεων αὐτοῦ (ἄρθρ. 2) .”

Ὁ παλαιὸς νόμος δὲν περιεῖχεν οὐδεμίαν παρομοίαν ἀρχήν, ὃ δ' ἐνεργήσας μεθ' ὑστεροβουλίας ἠδύνατο νὰ ὀχρωθῆ ὀπισθεν τοῦ γραμμματος τοῦ νόμου καὶ νὰ διεκδικήσῃ δικαιώματα ἀποκτηθέντα χάρις εἰς τὴν ὑστεροβουλίαν του αὐτὴν. Ὁ νέος Ἀστικὸς Κώδικς πατάσσει τὴν ἀνηθικότητα ταύτην καὶ δὲν ἀναγνωρίζει ἔγκυρα τοιαῦτα δικαιώματα, προῖδν καὶ γέννημα κακῆς πίστεως καὶ ὑστεροβουλίας. Ἄν καὶ ὁ νόμος προστατεύῃ τριουτοτρόπως τοὺς πολίτας καλῆς πίστεως, ἐν τούτοις οὗτοι εἶναι ὑπόχρεοι καὶ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου νὰ γνωρίζωσι καὶ νὰ ἐνεργῶσι μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας. Ἐπομένως οὐδεὶς δικαιούται νὰ φέρῃ ὡς ἐπιχείρημα πρὸς ἀποφυγὴν εὐθύνης τινὸς ὅτι δὲν συνεμορθώθη πρὸς τὸν νόμον διότι ἠγγόει τὰς διατάξεις αὐτοῦ. Ἐπίσης ὅταν πέσῃ τις θῦμα τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀμελείας δὲν δύναται νὰ προτάξῃ τὴν καλὴν πίστιν αὐτοῦ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν συνεπειῶν τῆς ἀμελείας του ταύτης.

Ὁ νέος Ἀστικὸς Κώδικς δίδει ἀφ' ἑτέρου μεγάλην δικαιοδοσίαν εἰς τὸν δικαστὴν ὅπως ἐκτιμήσῃ δεόντως τὰς περιστάσεις, ὑφ' ἃς ἔλαβε χώραν τὸ γεγονός, ἔξ οὗ ἐπήγαγεν ἢ δίκη, τὰς αἰτίας, δι' ἃς ὁ ἐνδιαφερόμενος δὲν ἐξετέλεσε τὰς υποχρεώσεις του, τὸν βαθμὸν τῆς ἀμελείας ἢ σφάλματος αὐτοῦ περὶ τὴν τήρησιν τῶν ὄρων τῶν συμφωνηθέντων καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ περιστατικά, ἅτινα συνετέλεσαν εἰς τὴν γένεσιν τῆς δίκης. Ὁ δικαστὴς μόνον κατόπιν ἐξετάσεως τῶν ζητημάτων τούτων σταθμίζει τὸν βαθμὸν τῆς εὐθύνης τῶν διαδίκων καὶ ἀποφασίζει ἀναλόγως κατ' ἐκτίμησιν. Ἄν π. γ. συμφωνήθῃ διὰ συμβολαίου ὅτι ὁ μὴ τηρῶν τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ συμβαλλόμενος θέλει πληρώσῃ εἰς τὸν ἕτερον συμβαλλόμενον χιλίας λίρας, ὁ δικαστὴς ἐξετάζει

τὰς αἰτίας, δι' ἃς ὁ ἐνδιαφερόμενος δὲν ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ, ἐὰν ὁ αἰτῶν τὰς χιλίας λίρας ἐζημιώθῃ πραγματικῶς ἀπὸ τὴν μὴ τήρησιν τῆς ὑποσχέσεως τοῦ ἑτέρου συμβαλλομένου χιλίας λίρας ἢ ὀλιγώτερον, ἐὰν ὑπάρχῃ τῷ ὄντι ἐν τῷ προκειμένῳ κακὴ πίστις καὶ ἀμέλεια, ἐὰν ἢ ἐπιβολὴ ἀποζημιώσεως χιλίων λιρῶν ἀποτελῆ ἢ οὐ ποινὴν δυσανάλογον μὲ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ἐπὶ τούτῳ ἀμέλειαν καὶ οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ μὴ τηρήσαντος τὴν ὑπόσχεσιν συμβαλλομένου, ἀναλόγως δὲ τῆς γνώμης, ἢν θὰ σχηματίσῃ ἐπὶ τῶν περιστατικῶν τούτων τοῦ ὑπὸ ἐκδίκασιν γεγονότος, ἀποφασίζει κατ' ἐκτίμησιν ἢ τὴν πληρωμὴν ὀλοκλήρου τοῦ ὡς ἄνω προσῶ ἢ μέρους μόνον αὐτοῦ ἢ καὶ τὴν τελείαν ἀπόρριψιν τῆς περὶ ἀποζημιώσεως αἰτήσεως.

Ἐν περιπτώσει ὡσαύτως καθ' ἣν εἶναι πασιφανὲς μὲν ὅτι ὁ διάδικος ὑπέστη ζημίαν τινα, ἀλλὰ δὲν δύναται οὗτος ν' ἀποδείξῃ ἀκριβῶς τὸ ποσὸν τῆς ζημίας, ἢν ὑπέστη, ὁ δικαστὴς ἀποφασίζει ποσὸν τι κατ' ἐκτίμησιν ἀναλόγως τῆς γνώμης, ἢν ἐσχηματίσεν ἐπὶ τούτῳ περὶ τοῦ μεγέθους τῆς ζημίας. Ἐὰν λ. γ. αὐτοκίνητον ἔξ ἀπροσεξίας τοῦ ὀδηγοῦ αὐτοῦ κατεπέτησε τινα καὶ ἐγένετο πρόξενον ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ μείνῃ ὁ καταπατηθεὶς κληήρης ἐπὶ ἓν χρονικὸν διάστημα, ν' ἀπολέσῃ δὲ τὴν χοῆσιν ἑνὸς μέλους τοῦ σώματος αὐτοῦ ἀφ' ἑτέρου, ὁ δικαστὴς ἀποφασίζει ποσὸν τι ἀποζημιώσεως κατ' ἐκτίμησιν ἀνάλογον τὸσον μὲ τὴν θέσιν τοῦ καταπατηθέντος (ἂν εἶναι οὗτος ἀνὴρ, γυνὴ ἢ παῖς) καὶ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν αὐτοῦ (ἂν εἶναι ἐργάτης, ἔμπορος, πλούσιος ἢ πτωχὸς) ὅσον καὶ μὲ τὸν βαθμὸν τῆς ἀπροσεξίας καὶ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ ὀδηγοῦ ἢ ἰδιοκτῆτου τοῦ αὐτοκινήτου χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ καταπατηθεὶς ν' ἀποδείξῃ ἐπακριβῶς (πραγματικῶς δυσκολώτατον) τὸ ποσὸν τῆς πραγματικῆς του ζημίας ὡς ἀπῆται ὁ Μεδζελές.

Ὁσαύτως κατὰ τὸν Μεδζελέν ὁ διαπραξίας παρνομίαν τινα ὑφίστατο ὄχι μόνον τὰς ἀμέσους συνεπείας τῆς παρνομίας του ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἄλλην ζημίαν ἐπερχομένην μετὰ τὴν ἡμιομηνίαν τῆς παρνομίας, ἔστω καὶ ἂν ἡ ζημία αὕτη δὲν ἦτο ἀποτέλεσμα καὶ συνέπεια τῆς παρνομίου πράξεως του. Ἐπὶ πασιδείγματι ὁ Α. ἔλαβε δι' ὀρισμένην χοῆσιν ἀπὸ τὸν Β. ἐν ὁποιοδήποτε ἀντικείμενον. Ἐὰν ὁ Α. παραβαίνων τὴν συμφωνίαν ἔκαμεν ἄλλην χοῆσιν (οὐχὶ τὴν ὀρισθεῖσαν) τοῦ ἀντικειμένου, τοῦτο ἀπὸ τὴν στιγμὴν τῆς παραβάσεως τῆς συμφωνίας ἔμνε παρὰ τῷ Α. ὑπ' εὐθύνην αὐτοῦ, εὐθυνομένῳ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διὰ πᾶσαν βλάβην καὶ ζημίαν τοῦ ἀντικειμένου ἔστω καὶ ὅπως διόλου τυχαίαν καὶ ἄσχετον μὲ τὴν διαπραχθεῖσαν παράβασιν. Ἐὰν π. γ. τὸ ἀντικείμενον τοῦτο μετὰ τὴν παράβασιν τοῦ Α. κατεστράφη ὅπως διόλου τυχαίως λόγω πυρκαϊᾶς ἢ σεισμοῦ ὁ Α. καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀκόμη ἦτο ὑπεύθυνος κατὰ τὸν Μεδζελέν ὅπως ἀποζημιώσῃ τὸν Β. πληρώνων εἰς αὐτὸν τὴν ἀξίαν τοῦ καταστραφέντος ἀντικειμένου. Ὁ νέος Ἀστικὸς Κώδικς ὅμως περιορίσε τὴν εὐθύνην τοῦ Α, ἀπαλλάξας αὐτὸν τοιοῦτων τυχαίων ζημιῶν, ἀσχετων τῆς ὑπ' αὐτοῦ διαπραχθείσης παραβάσεως, ἣτις καὶ ἂν ἀκόμη δὲν διεπράττετο ἠθελον συμβῆ αἰσθηθεῖσαι τυχαίαι ζημίαι ὡς ἐν τῷ ὡς ἄνω παραδείγματι τοῦ σεισμοῦ καὶ τῆς πυρκαϊᾶς.

Ἡ ἀρχὴ αὕτη τῆς περιορισμένης καὶ ἀναλόγου τοῦ σφάλματος εὐθύνης, ἐφαρμόζεται εἰς πλεῖστα ὅσα ζητήματα ὡς θὰ ἴδωμεν περαιτέρω, ἀποτελεῖ δὲ μίαν καινοτομίαν ἀγνωστον μέχρι σήμερον εἰς τὴν τουρκικὴν νομοθεσίαν.

Μερικαὶ μὲν διατάξεις τοῦ νέου Ἀστ. Κώδικος περιέχουσιν ὡς ἄνω νέας ὅπως διόλου ἀρχὰς καὶ βάσεις, ἀλλὰ ἀπλῶς μετέτρεψαν καὶ ἐτροποποίησαν τοὺς κανόνας τοῦ Μεδζελές, ἕτεροι διεσάφησαν ἐπιστημονικότερον καὶ λεπτομερέστερον τὰ ἐν τῷ Μεδζελές

φίρδην μίγδην καὶ σποραδικῶς ἀναφερόμενα νομικὰ ζητήματα καὶ ἄλλαι πάλιν ἢ διετήρησαν ἐπὶ ὀρισμένων ζητημάτων τὰς ἰδίας λύσεις μὲ τὸν Μεδζελέν ἢ τοῦναντίον παρεδέχθησαν λύσεις ὅπως διόλου ἀντιθέτους πρὸς αὐτόν. Ἐπειδὴ σκοπὸς τῆς παρούσης μελέτης εἶναι ἀπλῶς καὶ μόνον ὅπως μεταδώσω εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ Ἡμερολογίου τῶν Σχολῶν Γαλατᾶ τὰς στοιχειώδεις γνώσεις, ὧν ἔχουσιν ἀπόλυτον ἀνάγκην εἴτε ὡς ἔμποροι καὶ κτηματῆαι εἴτε ὡς σύζυγοι καὶ οἰκογενειάρχαι, διὰ ταῦτα δὲν θὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας καὶ ἐπακριβῆ ἐξονύχισιν τῶν διατάξεων τοῦ Ἀστ. Κώδικος, περιοριζόμενος κατὰ τρόπον γενικὸν εἰς τὰς θεμελιώδεις καὶ σπουδαιοτάτας μόνον ἐξ αὐτῶν.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ ΜΝΗΣΤΕΙΑ (APPABWŃ)

Αἱ περὶ μνηστείας διατάξεις τοῦ νέου Ἀστ. Κώδικος ἔχουσιν ἐν συνόψει ὡς ἑξῆς :

Ὁ ἀρραβῶν δὲν γεννᾷ ὑποχρεώσιν γάμου. Ἐὰν εἰς τὸ συμβόλαιον μνηστείας ὑπάρχῃ ὄρος περὶ ἀποζημιώσεως, ὁ ὄρος οὗτος εἶναι ἄκυρος.

Ὁ ἄνευ αἰτίας ἐγκαταλείψας τὴν μνηστὴν του (ἢ ἢ ἐγκαταλείψασα τὸν μνηστῆρά της) ὑποχρεούται νὰ καταβάλῃ τὰ ἔξοδα, τὰ ὅποια ἔκαμε τὸ ἄλλο μέρος κατὰ τὸ διάστημα τῆς μνηστείας.

Ὁ ἄνευ αἰτίας ἐγκαταλειφθεὶς μνηστῆρ (ἢ μνηστὴ) δικαιούται νὰ ζητήσῃ καὶ ἠθικὴν ἀποζημιώσιν ἐν ἣ περὶ πτώσει ὑπέστη μεγάλην ζημίαν λόγω τῆς ἐγκαταλείψεως.

Τὰ κατὰ τὴν μνηστείαν ἀνταλλαγέντα δῶρα δέον ὅπως ἐπιστραφῶσιν ἐκατέρωθεν ἅμα τῇ διαλύσει τοῦ ἀρραβῶνος.

Αἱ ἐκ τῆς μνηστείας πηγάζουσαι ἀγωγαὶ δέον ὅπως κινήθωσιν ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς διαλύσεως αὐτῆς.

Ὁ μὴ συμπληρώσας τὸ 18 ἔτος μνηστήρ (ἢ μνηστὴ) δὲν ὑπέχει οὐδεμίαν εὐθύνην καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς οὐδεμίαν ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς μνηστείας.

ΓΑΜΟΣ

ΙΚΑΝΟΤΗΣ ΠΡΟΣ ΣΥΣΤΑΣΙΝ ΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΚΩΛΥΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ

Διὰ τὴν σύστασιν τοῦ γάμου ἀπαιτεῖται ὅπως ὁ νέος μὲν ἔχει συμπληρώσῃ τὸ 18ον ἢ δὲ νέα τὸ 17ον ἔτος.

Διὰ τοὺς μικροτέρας ἡλικίας ἀπαιτεῖται ἀφ' ἑνὸς μὲν ἢ συναίνεσις τῶν γονέων αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἰδιαιτέρα ἐπὶ τούτῳ ἄδεια τοῦ δικαστοῦ.

Μόνον οἱ ἐξέφρονες εἶναι ἱκανοὶ πρὸς γάμον. Ὁ πάσχων ἐκ νοσήματος ἐγκεφαλικοῦ οὐδόλως δύναται νὰ νυμφευθῇ.

Ὁ γάμος ἀπαγορεύεται λόγῳ μὲν συγγενείας ἐξ αἵματος α) μεταξὺ ἀνιόντων καὶ κατιόντων, (1) β) μεταξὺ ἀδελφῶν ἀμφιθαλῶν ἢ ἑτεροθαλῶν καὶ γ) μεταξὺ θείου καὶ ἀνεψιῶς, ἢ θείας καὶ ἀνεψιοῦ, λόγῳ δὲ συγγενείας ἐξ ἀγχιστείας α) μεταξὺ τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν συζύγων καὶ τῶν ἀνιόντων ἢ κατιόντων τοῦ ἑτέρου συζύγου, β) μεταξὺ ἀνιόντων ἢ μεταξὺ κατιόντων τοῦ ἀνδρογύνου (2) καὶ γ) μεταξὺ ἀνιόντων τοῦ ἑνὸς καὶ κατιόντων τοῦ ἑτέρου συζύγου. Σημειωτέον ὅτι τὸ ἐξ ἀγχιστείας τοῦτο κώλυμα ὑφίσταται μεταξὺ τῶν ὡς ἄνω ἐξ ἀγχιστείας συγγενῶν καὶ μετὰ τὴν λόγῳ θανάτου ἢ διαζυγίου

διάλυσιν τοῦ γάμου ἐξ οὗ προέκυψεν ἢ ἐξ ἀγχιστείας συγγένεια.

Ὁ γάμος ἐπίσης ἀπαγορεύεται μεταξὺ υἱοθετοῦντος καὶ υἱοθετουμένου ὡς καὶ μεταξὺ ἑνὸς αὐτῶν καὶ τοῦ συζύγου ἢ τῆς συζύγου τοῦ ἑτέρου.

Ὁ ὑπάρχων γάμος ἀποτελεῖ ὡσαύτως κώλυμα διὰ τὴν σύστασιν νέου γάμου.

Ἡ γυνὴ δὲν εἰμπορεῖ νὰ ὑπανδρευθῇ πρὸ τῆς παρελεύσεως 300 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς λόγῳ θανάτου ἢ διαζυγίου διαλύσεως τοῦ πρώτου αὐτῆς γάμου.

Ὁ νόμος θεωρεῖ ἀπολύτως ἄκυρον τὸν γάμον, ὅστις συνήφθη παρὰ τὰς ὡς ἄνω διατάξεις, ἐξαιρεῖται ὁμως ὁ γάμος τῶν ἀνηλίκων ὅστις δὲν εἶναι αὐτὸς καθ' ἑαυτὸς ἄκυρος, ἀλλὰ δίδεται τὸ δικαίωμα μόνον εἰς τοὺς γονεῖς ἢ κηδεμόνας, ὧν δὲν ἐλήφθη ἢ συναίνεσις ὅπως ζητήσωσι τὴν ἀκύρωσιν αὐτοῦ εἰς ὁρισμένας περιπτώσεις, ὁ δ' ἐντὸς τῶν 300 ὡς ἄνω ἡμερῶν τελούμενος γάμος ἂν καὶ ἀπαγορευόμενος, ἐν τούτοις ἅπαξ τελεσθεὶς θεωρεῖται ἔγκυρος.

Ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω λόγων ἀκυρότητος τοῦ γάμου ἕκαστος τῶν συζύγων δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου καὶ διὰ τοὺς ἐν τοῖς ἄρθροισι 116, 117 καὶ 118 ἀναφερομένους λόγους πλάνης, δόλου καὶ βίας. Τὰ ἄρθρα ταῦτα ἔχουσιν ὡς ἐξῆς :

“Ἄρθρο. 116. Εἰς τὰς κατωτέρω περιπτώσεις ἕκαστος τῶν συζύγων δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν περὶ διαλύσεως τοῦ γάμου 1ον) Ἐν ἢ περιπτώσει οὐδόλως ἠθέληεν ἢ προετίθετο νὰ νυμφευθῇ, ἢ ἐσκόπευε μὲν νὰ νυμφευθῇ ἀλλ' ὄχι μὲ τὸ πρόσωπον, μεθ' οὗ συνήφθη ὁ γάμος καὶ δηλώσῃ ἐπομένως ὅτι συγκατετέθη εἰς τὸν γάμον ἐκ πλάνης 2ον) Ἐὰν συνῆψε γάμον περιπεσὼν εἰς πλάνην συνεπείᾳ σπουδαίας τινὸς ιδιότητος τοσοῦτον οὐσιώδους ὥστε ἢ ἔλλειψις αὐτῆς παρὰ τῷ ἀνδρὶ ἢ τῇ γυναικὶ νὰ καθιστᾷ ἀφόρητον τὴν συμβίωσιν.

Ἄρθρο. 117. Ἐκάτερος τῶν συζύγων δύ-

νεται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν περὶ διαλύσεως γάμου εἰς τὰς κατωτέρω περιπτώσεις : 1ον) Ἐὰν ἢ σύζυγος ἢ ὁ σύζυγος συγκατετέθη εἰς τὴν συναμφιν τοῦ γάμου ἐξαπατηθεὶς παρὰ τοῦ ἑτέρου αὐτοπροσώπως ἢ ἐν γνώσει αὐτοῦ παρὰ τρίτου προσώπου ὅσον ἀφορᾷ τὴν τιμὴν καὶ ὑπόληψίν του 2ον) Ἐὰν ἀπεκρῦβῃ ἀπ' αὐτοῦ ἀσθένεια, παρουσιάζουσα μέγαν κίνδυνον διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ ἐνάγοντος ἢ τοῦ γένους αὐτοῦ.

Ἄρθρο. 118. Ἡ σύζυγος ἢ ὁ σύζυγος, ὁ νυμφευόμενος ὑπὸ τὸ κράτος ἀπειλῆς κινδύνου ὑφισταμένου ἢ ἐγγὺς εὐρισκομένου κατὰ τῆς ζωῆς, τῆς ὑγείας ἢ ὑπολήψεως αὐτοῦ ἢ τινὸς ἐκ τῶν προσκειμένων αὐτοῦ δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν περὶ διαλύσεως τοῦ γάμου.”

Τὰ τέκνα τὰ ὁποῖα γεννῶνται ἐκ γάμου κηρυχθέντος διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἄκυρότητος διαλελυμένου, θεωροῦνται νόμιμα.

Ἡ γυνή, ἢ ὁποῖα ἐνυμφεύθη παρὰ τὰς ὡς ἄνω περὶ ἀκυρότητος διατάξεις τοῦ νόμου ἀλλὰ μὲ καλὴν πίστιν, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὅτι ὁ γάμος αὐτῆς ἦτο ἄκυρος διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους, διατηρεῖ τὰ δικαίωματα καὶ ἐν γένει τὴν νομικὴν θέσιν, ἣν εἶχεν ἀποκτήσῃ διὰ τοῦ γάμου, ἔστω καὶ ἂν κηρυχθῇ οὗτος διαλελυμένος.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐφαρμόζονται αἱ σχετικαὶ περὶ διαζυγίου διατάξεις.

ΔΙΑΖΥΓΙΟΝ

Ἐκάτερος τῶν συζύγων δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν διαζυγίου διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους : α') ἔνεκεν μοιχείας τοῦ ἑτέρου συζύγου β') ἔνεκεν ἐπιβουλῆς κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ ἐνάγοντος γ') ἔνεκεν πολὺ κακῆς συμπεριφορᾶς δ') ὅταν ὁ καθ' οὗ ἢ δίκη διέπραξεν ἔγκλημα προσβάλλον τὴν ὑπόληψιν τῶν συζύγων, ἢ διάγῃ βίον αἰσχρὸν ε') ἔὰν ἐγκα-

τέληψε τὴν οἰκογενειακὴν ἐστίαν ἄνευ εὐλόγου αἰτίας τοῦλάχιστον ἐπὶ τρεῖς μῆνας στ') ἔνεκεν διανοητικῆς ἀσθενείας τοῦ ἑτέρου, διαρκούσης ἀπὸ τριῶν ἐτῶν καὶ ἀνιάτου καὶ ζ') ἔνεκεν τοῦ ἀσυμβιβάστου τῶν χαρακτήρων.

Ὁ δικαιούμενος ὅπως ζητήσῃ διαζύγιον σύζυγος δύναται, ἂν θέλῃ, ἀντὶ διαζυγίου νὰ ζητήσῃ χωρισμὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης.

Ὁ χωρισμὸς οὗτος συνίσταται εἰς ἐκλογὴν ἰδιαιτέρας καὶ χωριστῆς κατοικίας δι' ἕκαστερον τῶν συζύγων, διαρκεῖ δὲ ἀπὸ ἑνὸς μῆχρι τριῶν ἐτῶν, ἔὰν δὲ παρερχομένου τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος, δὲν ἐπέλθῃ συμφιλίωσις μεταξὺ τῶν συζύγων, τότε δίδεται τὸ διαζύγιον. Ὁ δικαστὴς δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως ν' ἀποφασίσῃ τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμὸν ἐν ἢ περιπτώσει ὑπάρχει πιθανότης συμφιλίωσης τῶν συζύγων.

Ἐν περιπτώσει χωρισμοῦ ἢ διαζυγίου ὁ δικαστὴς ἀποφασίζει συνάμα περὶ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς προστασίαν τῶν τέκνων, ὁρίζει τὸ ποσόν, ὅπερ ἕκαστος τῶν συζύγων ὀφείλει ὅπως καταβάλλῃ πρὸς διατροφὴν καὶ ἐκπαίδευσιν αὐτῶν (τῶν τέκνων), ἀποφασίζει εἰς ποῖον ἐκ τῶν δύο συζύγων δέον νὰ διαμένωσι ταῦτα, εἰς ὅλας δὲ τὰς ἐπὶ τούτῳ ἀποφάσεις τοῦ δικαστοῦ μόνον καὶ ἀποκλειστικῶς τὰ συμφέροντα τῶν τέκνων λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, ὡς ἐκ τούτου ὁ δικαστὴς δύναται ν' ἀποφασίσῃ ὅπως τὸ τέκνον διαμένῃ ἔστω καὶ παρὰ τῷ πταισάντι συζύγῳ, ἔὰν τὸ συμφέρον τοῦ παιδὸς ἀπαιτῇ τὴν λῆψιν τοῦ μέτρου τούτου.

Ἐκάτερος τῶν συζύγων μετὰ τὴν περὶ χωρισμοῦ ἢ διαζυγίου δίκην δικαιούται, διαρκούσης τῆς δίκης ταύτης, νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπὸ τοῦ ἑτέρου χωριστὴν διαβίωσιν.

Ἐὰν ἢ χωριστὴ αὕτη διαβίωσις κριθῇ ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ δικαία, οὗτος ὁρίζει τίς ἐκ τῶν δύο συζύγων καὶ κατὰ πόσον ὀφείλει νὰ βοηθήσῃ τὸν ἕτερον πρὸς συντήρησίν του.

(1) π.χ. μεταξὺ πατρὸς καὶ θυγατρὸς, πάππου καὶ ἐγγονῆς.

(2) π.χ. ὁ πατὴρ τοῦ συζύγου Α δὲν εἰμπορεῖ νὰ νυμφευθῇ τὴν μητέρα τῆς συζύγου τοῦ Α, ὡσαύτως ὁ υἱὸς τοῦ συζύγου Α δὲν εἰμπορεῖ νὰ νυμφευθῇ τὴν ἐξ ἄλλου συζύγου θυγατέρα τῆς συζύγου τοῦ Α.

Ὁ σύζυγος, ὅστις διὰ τοῦ σφάλματος αὐτοῦ ἐγένετο αἰτιος διαζυγίου, δύναται νὰ καταδικασθῆ εἰς ἀποζημίωσιν ὑλικὴν ἢ καὶ ἠθικὴν.

Ὡσαύτως δύναται νὰ καταδικασθῆ καὶ εἰς ἑνὸς ἔτους διατροφὴν τοῦ ἑτέρου συζύγου.

Κηρυττομένου τοῦ διαζυγίου, ἑκάτερος τῶν συζύγων ἀναλαμβάνει τὴν ἀτομικὴν περιουσίαν αὐτοῦ.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Ὁ σύζυγος εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς συζυγικῆς ἐστίας. Ἡ ἐκλογὴ κατοικίας καὶ ἡ διὰ καταλλήλου τρόπου συντήρησις τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων ἀνήκει αὐτῷ.

Ἡ σύζυγος τυγχάνει βοηθὸς καὶ συμβουλος τοῦ συζύγου αὐτῆς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς κοινῆς εὐτυχίας. Τὰ τῆς οἰκίας ἐπιμελεῖται ἡ γυνή, ἣτις καὶ ἐκπροσωπεῖ ὡς ἐκ τούτου τὴν συζυγικὴν ἐστίαν διὰ τὰς διαρκεῖς ἀνάγκας τοῦ οἴκου. Ὁ σύζυγος εἶναι οὕτω ὑπεύθυνος τῶν πράξεων τῆς γυναικὸς του, αἱ ὁποῖαι δὲν ὑπερβαίνουν τὴν δικαιοδοσίαν της.

Ἐὰν ἡ γυνὴ καταχρασθῆ τῆς δικαιοδοσίας τῆς ἐκπροσωποῦσας, ἢ ἔχει δυνάμει τοῦ νόμου, ἢ ἀδυνατεῖ νὰ ἐξασκήσῃ αὐτήν, ὁ σύζυγος δύναται ν' ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτῆς τὴν δικαιοδοσίαν ταύτην. Ἡ ἀφαίρεσις αὕτη δὲν ἰσχύει ἀπέναντι τρίτων προσώπων καλῆς πίστεως, ἐφ' ὅσον δὲν δημοσιεύεται διὰ τῆς ἀρμοδίας ὁδοῦ (Συμβολαιογράφου).

Ἡ σύζυγος τῆ ῥητῆ ἢ σιωπηρᾷ ἀδείᾳ τοῦ συζύγου δύναται ν' ἀσχολῆται εἰς μίαν ἐργασίαν ἢ τέχνην.

Ἐὰν ὁ σύζυγος ἀπαγορεύσῃ τὴν σύζυγον αὐτοῦ ν' ἀσχολῆται εἰς μίαν ἐργασίαν ἢ τέχνην, ἢ ἀπαγόρευσις αὕτη δὲν ἰσχύει ἀπέναντι τρίτων προσώπων καλῆς πίστεως, ἐφ' ὅσον δὲν δημοσιεύεται διὰ τῆς ἀρμοδίας ὁδοῦ. Ἡ σύζυγος δύναται ἐν περιπτώσει ἀρ-

νήσεως τοῦ συζύγου ν' ἀποταθῆ εἰς τὸ δικαστήριον καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν παραχώρησιν ἀπὸ τοῦ δικαστοῦ τοιαύτης ἀδείας, ἣτις καὶ παραχωρεῖται εἰς αὐτήν, ἐὰν ἀποδεχθῆ ὅτι τὸ τοιοῦτον ἐπιβάλλεται πρὸς τὸ συμφέρον τῆς συζυγικῆς ἐστίας.

Ἡ σύζυγος κέκτηται τὴν νομικὴν ἰκανότητα τῆς ἀντιδικίας, εἴμπορεῖ δηλαδὴ νὰ παρίσταται εἰς τὸ δικαστήριον ὡς ἐνάγουσα ἢ ἐναγομένη. Ἐν τούτοις ὁ σύζυγος ὀφείλει νὰ ἐκπροσωπῆ τὴν σύζυγον του ἐν ταῖς δίκαις, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται μεταξὺ αὐτῆς καὶ τρίτων προσώπων καὶ ἀφορῶσι τὴν ἀτομικὴν τῆς περιουσίαν.

Ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν συζύγων παραμελῆ τὰ οἰκογενειακά του καθήκοντα ἢ ἐὰν ἀφήσῃ τὸν ἕτερον ἐκτεθειμένον εἰς κίνδυνον ἢ ὄνειδος, ἢ ζημίαν, ὁ οὕτω θιγόμενος σύζυγος δικαιούται νὰ ἐπιζητηθῆ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ δικαστοῦ. Ὁ δικαστὴς ὑποδεικνύει εἰς τὸ πταῖον μέρος τὰ καθήκοντα αὐτοῦ. Ἐὰν ἡ ὑπόδειξις αὕτη μείνῃ ἀτελεσφόρητος, ὁ δικαστὴς λαμβάνει τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς περιφρούρησιν τῶν κοινῶν συμφερόντων τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας (1).

Ἐκάτερος τῶν συζύγων δύναται νὰ διαμένῃ εἰς χωριστὴν κατοικίαν ἐν ἡ περιπτώσει ἢ ἐξακολούθησις τῆς κοινῆς συμβιώσεως βλάπτει σοβαρῶς τὴν ὑγείαν, τὴν ὑπόληψιν ἢ τὴν πρόοδον τῆς ἐργασίας του.

Οἱ σύζυγοι κατὰ γενικὸν κανόνα δὲν δικαιούνται διαρκούσης τῆς συζυγίας νὰ προστρέξωσιν εἰς δικαστικὴν ἐκτέλεσιν ἐναντίον ἀλλήλων διὰ τὰ μεταξὺ αὐτῶν χρέη. Ἐξαίρουνται ὁμως αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς λαμβάνονται μέτρα ἐκτελέσεως δικαστικὰ ὑπὸ τρίτου προσώπου ἐναντίον ἑνὸς ἐκ τῶν συζύγων.

Μεταξὺ τῶν συζύγων ἐπιτρέπεται ἡ ἐκτέ-

(1) Ἡ περίπτωση αὕτη εἶναι ἀσχετος μὲ τὰ περὶ διαζυγίου προλεχθέντα, ἢμπορεῖ δηλαδὴ νὰ ζητηθῆ ἀπλῶς ἢ ἐπέμβασιν αὕτη τοῦ δικαστοῦ χωρὶς νὰ ζητηθῆ διαζυγίου.

λεσις παντὸς εἶδους νομικῶν πράξεων. Ἐν τούτοις αἱ ἀφορῶσαι τὴν προσωπικὴν περιουσίαν τῆς συζύγου συμφωνίαι, ὡς καὶ αἱ ὑπὸ τῆς γυναικὸς πρὸς ὄφελος τοῦ συζύγου αὐτῆς ἐναντι τρίτων προσώπων ἀναλαμβανόμεναι ὑποχρεώσεις δὲν ἰσχύουσιν, ἐὰν δὲν ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ εἰρηνοδίκου.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΖΥΓΩΝ

Κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον ὁ γάμος δὲν ἐπέφερεν οὐδεμίαν ἀλλοίωσιν εἰς τὰς περιουσίας τῶν συζύγων, ὧν ἕκαστος διετήρει ἀνέπαφα τὰ δικαιώματα κυριότητος, διαχειρίσεως, ἐκμεταλλεύσεως καὶ διαθέσεως ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς περιουσίας αὐτοῦ. Ὁ νέος Ἀστικὸς Κώδιξ μετατρέπει ἄρδην τὴν βάσιν ταύτην καὶ εἰσάγει τρία διάφορα συστήματα διοικήσεως τῶν περιουσιῶν τῶν συζύγων, οἵτινες ἅμα τῆ συστάσει τοῦ γάμου ἢ ἀργότερον δικαιούνται ὅπως ἐκλέξωσιν ἐν ἑκ τῶν τριῶν τούτων συστημάτων.

Τὰ συστήματα ταῦτα εἶναι α) τοῦ χωρισμοῦ τῶν περιουσιῶν (séparation des biens μάλ ἀϊριλιγι) β) τῆς ἐνώσεως τῶν περιουσιῶν (union des biens, μάλ μπιριλιγι) καὶ γ) τῆς κοινῆς περιουσίας (communauté des biens, μάλ ὀρτακλιγι).

Ἐὰν οἱ σύζυγοι δὲν ἐδήλωσαν κατὰ τὴν σύναψιν τοῦ γάμου ἢ ἀργότερον τὸ σύστημα, καθ' ὃ ἐννοοῦν ὅπως ρυθμισθῶσι τὰ ζητήματα τῆς περιουσίας αὐτῶν, τότε θεωροῦνται ὅτι ἐξέλεξαν τὸ σύστημα τοῦ χωρισμοῦ τῶν περιουσιῶν, τὸ ὁποῖον καὶ διὰ τοῦτο καλεῖται νόμιμον σύστημα ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ ἄλλα δύο, ἅτινα ὀνομάζονται συστήματα συμβολιμαῖα.

Αἱ κυριότεραι διατάξεις τῶν συστημάτων τούτων ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :

Κυριότης. Ἐν τῷ συστήματι τοῦ χωρισμοῦ ἕκαστος τῶν συζύγων διαφυλάσσει τὴν κυριότητα τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Ἐν τῷ συστήματι τῆς ἐνώσεως ἡ κυριότης τῆς περιουσίας τῆς συζύγου ἀνήκει εἰς τὸν σύζυγον, ὅστις διαφυλάττει συνάμα τὴν κυριότητα τῆς ἰδικῆς του περιουσίας.

Ἐν τῷ συστήματι τῆς κοινῆς περιουσίας αἱ περιουσίαι τῶν συζύγων εἶναι κοινὸν κτῆμα ἀμφοτέρων, ἐπομένως ἡ κυριότης τῶν περιουσιῶν αὐτῶν εἶναι κοινὴ καὶ ἀνήκει εἰς ἕνα ἕκαστον ἐξ ἡμισείας καὶ ἀδιανεμήτως.

Διαχείρισις. Ἐν τῷ χωρισμῷ ἕκαστος τῶν συζύγων διαφυλάσσει τὸ δικαίωμα διαχειρίσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Ἐν τοῖς συστήμασι τῆς ἐνώσεως καὶ τῆς κοινῆς περιουσίας ἡ διαχείρισις τῶν περιουσιῶν τῶν συζύγων ἀνήκει εἰς τὸν σύζυγον.

Διάθεσις καὶ ἐκποίησις. Ἐν τῷ χωρισμῷ ἕκαστος τῶν συζύγων διατηρεῖ τὸ δικαίωμα διαθέσεως κατὰ βούλησιν καὶ ἐκποίησεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Ἐν τῇ ἐνώσει ὁ σύζυγος ἂν καὶ κέκτηται τὴν κυριότητα τῆς περιουσίας τῆς συζύγου του, ἐν τούτοις δὲν δικαιούται νὰ διαθέσῃ καὶ ἐκποιήσῃ τὴν περιουσίαν της ἄνευ προηγουμένης συγκαταθέσεώς της.

Ἐξαιρεῖται ἡ εἰς ρευστὸν χρεῖμα, ἢ εἰς χρεώγραφα, ἢ ὁμολογίας εἰς διαταγὴν καὶ ἡ εἰς ἀντικαταστά πράγματα περιουσία τῆς συζύγου, τὴν ὁποῖαν περιουσίαν ὁ σύζυγος δικαιούται νὰ ἐκποιήσῃ καὶ διαθέσῃ κατὰ βούλησιν ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τῆς συζύγου.

Ἐν τῷ συστήματι τῆς κοινῆς περιουσίας οὐδεὶς ἐκ τῶν συζύγων δικαιούται νὰ ἐκποιήσῃ πράγμα τι, ἀνήκον. εἰς τὴν κοινὴν περιουσίαν ἄνευ προηγουμένης συγκαταθέσεως τοῦ ἑτέρου συζύγου.

Προϊόντα καὶ εἰσοδήματα. Ταῦτα κατὰ μὲν τὸ σύστημα τοῦ χωρισμοῦ ἀνήκουσιν εἰς ἐκεῖνον ἐκ τῶν συζύγων, ὅστις

εἶναι κύριος καὶ ἰδιοκτήτης τοῦ πράγματος, ἔξ οὗ προήλθον τὰ ἐν λόγῳ προϋόντα καὶ εἰσοδήματα, ἐν τῷ συστήματι τῆς ἐνώσεως ἀνήκουσιν εἰς τὸν σύζυγον γενικῶς καὶ ἂν ἀκόμη προέρχονται ἐκ πραγμάτων τῆς γυναικός, ἐν δὲ τῷ συστήματι τῆς κοινῆς περιουσίας ἔξ ἡμισείας καὶ ἀδιανεμήτως εἰς ἀμφοτέρους.

Ὁ νομοθέτης πρὸς διαφύλαξιν τῆς περιουσίας τῶν συζύγων, ἰδίως δὲ τῆς γυναικός εἰς τὰ συστήματα τῆς ἐνώσεως καὶ κοινῆς περιουσίας ἐθέσπισε μερικὰς προστατευτικὰς διατάξεις, ὧν αἱ κυριώτεραι ἔχουσιν ὡς ἑξῆς: α) δὲν ἐπιτρέπεται κατὰ νόμον ὅπως συμπεριληφθῶσιν ἐν τῇ ἐνώσει ἢ ἐν τῇ κοινῇ περιουσίᾳ ὅσα πράγματα ἀπεκτήθησαν ὑπὸ τῶν συζύγων διὰ δωρεᾶς τρίτων προσώπων πρὸς ἓνα τῶν συζύγων, ἐὰν ὁ δωροδότης ἐθεσεν ὡς ὅρον τῆς δωρεᾶς αὐτοῦ ὅτι τὸ δωρούμενον πρᾶγμα ἢ χρῆμα δὲν πρέπει νὰ συμπεριληφθῇ ἐν τῇ ἐνώσει ἢ ἐν τῇ κοινῇ περιουσίᾳ τῶν συζύγων.

β) Ὡσαύτως ὁ νόμος ἀπαγορεύει ὅπως τὰ ἐπιφυλαγμένα (biens réservés, μαχφουζ μαλλάρ) λεγόμενα πράγματα συμπεριληφθῶσιν ἐν τῇ ἐνώσει ἢ ἐν τῇ κοινῇ περιουσίᾳ, τοιαῦτα δὲ εἶναι 1. — ὅσα πράγματα εἶναι προωρισμένα ἀποκλειστικῶς πρὸς χρῆσιν ἑνὸς ἐκ τῶν συζύγων, ἥτοι τὰ καθαρῶς ἀτομικὰ πράγματα τοῦ ἀνδρός ἢ τῆς γυναικός π. χ. ἐνδύματα, κοσμήματα κτλ. 2. — τὰ ἐργαλεῖα καὶ ὅλα τ' ἄλλα πράγματα, ἅτινα ἢ σύζυγος χρησιμοποιεῖ πρὸς ἐξάσκησιν μιᾶς τέχνης ἢ ἐργασίας καὶ 3. — πᾶν ὅ,τι ἢ σύζυγος ἐκέρδισε διὰ τῆς ἀτομικῆς αὐτῆς ἐκτὸς τῆς οἰκίας ἐργασίας.

γ) Ὁ νόμος ὄρισεν ἐξαιρετικὰς διατάξεις διὰ τὴν προσωπικὴν λεγομένην περιουσίαν τῆς γυναικός (apports de la femme) σαχσί μαλλάρ).

Αὕτη σύγκεται 1. — ἀπὸ τὴν περιουσίαν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἢ σύζυγος κατὰ τὴν σύνα-

ψιν τοῦ γάμου καὶ 2. — ἀπὸ τὰ χρήματα ἢ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἀπέκτησεν ἢ σύζυγος μετὰ τὸν γάμον λόγῳ κληρονομίας ἢ δωρεᾶς ἢ κατ' ἄλλον τινὰ ἄνευ ἀντισταθμίματος τρόπου.

Ἡ κυριότης τῆς προσωπικῆς ταύτης περιουσίας τῆς συζύγου μένει ἐν τῷ συστήματι τῆς ἐνώσεως εἰς τὴν γυναῖκα, ὁ δὲ σύζυγος δὲν δικαιούται ὅπως ἐκποιήσῃ ταύτην ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς συζύγου.

δ) Τόσον ἐν τῇ ἐνώσει ὅσον καὶ ἐν τῷ συστήματι τῆς κοινῆς περιουσίας ἢ σύζυγος δικαιούται ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ συζύγου ἢ κατασχέσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ ὑπὸ τρίτων νὰ ζητήσῃ τὴν εἰς ἑαυτὴν ἀπόδοσιν τῆς προσωπικῆς περιουσίας τῆς, ἔχει δὲ δικαίωμα προτεραιότητος διὰ τὸ ἥμισυ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεώς της ταύτης ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἄλλους δανειστάς.

ε) Ἡ σύζυγος δικαιούται πάντοτε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ συζύγου τῆς ἐγγύησιν ἢ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον ἐξασφάλισιν τῆς προσωπικῆς της περιουσίας, ἣν ἐνεπιστεύθη διὰ τῆς ἐκλογῆς ἑνὸς ἐκ τῶν δύο ρηθέντων συστημάτων εἰς τὸν σύζυγον αὐτῆς. Ἐὰν ὁ σύζυγος ἀρνηθῇ νὰ παράσῃ τοιαύτην τινὰ ἐξασφάλισιν, ἢ σύζυγος δικαιούται νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τοῦ συστήματος τῆς ἐνώσεως ἢ κοινῆς περιουσίας.

Π ρ ο ῖ ξ. Ἄν καὶ ἢ διατροφὴ τῆς οἰκογενείας ἀνήκῃ εἰς τὸν σύζυγον, ἐν τούτοις ὁ νόμος διαλαμβάνει ὅτι καὶ ἢ σύζυγος ὀφείλει ὅπως συμμετέχῃ τῶν οικογενειακῶν ἐξόδων διὰ τῆς ἰδίας αὐτῆς περιουσίας. Καὶ εἰς μὲν τὰ συστήματα τῆς ἐνώσεως καὶ τῆς κοινῆς περιουσίας ἢ συμμετοχῆ αὕτη τῆς γυναικός ἐπίτυγχάνεται διὰ τοῦ δικαιώματος τῆς διαχειρίσεως καὶ ἐπικαρπίας, ἣν ἔχει ὁ σύζυγος ἐπὶ τῆς περιουσίας τῆς συζύγου, ἐν δὲ τῷ συστήματι τοῦ χωρισμοῦ τῶν περιουσιῶν τὸ ποσὸν καὶ ὁ τρόπος τῆς συμμετοχῆς τῆς γυναικός ὀρίζεται ἢ κοινῇ συγκαταθέσει τῶν συζύγων, ἢ ἐν περιπτώσει διαφωνίας αὐτῶν, παρὰ τοῦ Δικαστηρίου.

Ἐκ τῆς ἰδέας ταύτης τῆς συμμετοχῆς τῆς συζύγου εἰς τὰ ἐξόδα τῆς οἰκογενείας ὀρμώμενος ὁ νομοθέτης παραδέχεται ὅτι ἢ προῖξ δέον νὰ θεωρηθῇ ὅτι παρεχωρήθη εἰς τὸν ἄνδρα πρὸς ἀντιμετώπισιν ὑπ' αὐτοῦ τῶν οικογενειακῶν ἐξόδων, ὑπάγεται δὲ εἰς τὰς διατάξεις, αἵτινες ἰσχύουσιν ἐπὶ τῆς προσωπικῆς περιουσίας τῆς συζύγου (apports de la femme). Εἶναι ὁμοίως ἐλεύθεροι οἱ σύζυγοι ὅπως κανονίσωσι τὰ τῆς προικὸς καὶ καθ' ὄν ἄλλον τρόπον θέλουσι κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ γάμου.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΑΥΤΩΝ

Οἱ γονεῖς ἔχουσι τὴν ὑποχρέωσιν καὶ τὸ δικαίωμα ὅπως ἐπιμεληθῶσι τοῦ προσώπου καὶ τῆς περιουσίας τῶν τέκνων των. Τὸ σύνολον τῶν ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων τούτων καλεῖται πατρικὴ ἐξουσία, ἀνήκει δ' αὕτη εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα ὁμοῦ καὶ ἐξασκεῖται παρ' αὐτῶν συγχρόνως. Ἐν περιπτώσει ὁμοῦ διαφωνίας αὐτῶν ὑπερσχύει ἢ γνώμη τοῦ πατρός. Ἀποθανόντος τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν συζύγων ἢ πατρικὴ ἐξουσία περιέρχεται εἰς τὸν ἐν τῇ ζωῇ μένοντα σύζυγον, ἐπερχομένου δὲ διαζυγίου αὕτη ἀνήκει εἰς ἐκεῖνον ἐκ τῶν συζύγων, εἰς ὃν τὸ δικαστήριον ἐνεπιστεύθη τὰ τέκνα.

Οἱ γονεῖς ὑποχρεοῦνται ὅπως φροντίσωσι περὶ τῆς διατροφῆς, ἀνατροφῆς καὶ μορφώσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν τέκνων των.⁽¹⁾ Ἐχουσιν συνάμα δικαίωμα καὶ ὑποχρέωσιν ὅπως διαχειρίζωνται τὴν περιουσίαν αὐτῶν. Τὰ εἰσοδήματα καὶ οἱ καρποὶ ταύτης ἀνή-

(1) Ὁ νόμος ὑποχρεοῖ γενικῶς ἕκαστον ὅπως διατρέφῃ τοὺς ἀνιόντας (γ. νεῖς, πάππον, μᾶμμη), κατιόντας (τέκνα, ἐγγονοὺς) καὶ τοὺς ἀδελφούς καὶ ἀδελφὰς αὐτοῦ.

κουσιν εἰς τοὺς γονεῖς, ἐν ὅσῳ δὲ οὗτοι καὶ οἱ δύο εἶναι ἐν τῇ ζωῇ δὲν ὑποχρεοῦνται ὅπως δώσωσι λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεως των εἰς οὐδένα. Ἐν περιπτώσει ὁμοῦ θανάτου ἑνὸς ἔξ αὐτῶν ἢ διαζυγίου ὁ διαφυλάττων τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν σύζυγος ὀφείλει ὅπως παρουσιάσῃ εἰς τὸ δικαστήριον τὴν οικονομικὴν κατάστασιν τῆς περιουσίας τῶν τέκνων αὐτοῦ.

Τὸ δικαστήριον δικαιούται ἀφ' ἑτέρου ὅπως ἐπέμβῃ καὶ λάβῃ τὰ ὑπὸ τῶν περιστάσεων ἐνδεικνυόμενα προστατευτικὰ ὑπὲρ τοῦ παιδὸς μέτρα ἐν ἢ περιπτώσει οἱ γονεῖς ἀμελοῦν τὴν σωματικὴν ἢ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ, ἢ καταχρῶνται τοῦ δικαιώματος τῆς διαχειρίσεως καὶ ἐπικαρπίας, ἣν ἔχουσιν ἐπὶ τῆς περιουσίας του. Ἡ ἐπέμβασις αὕτη τοῦ δικαστηρίου δύναται νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς ἄρσεως καὶ αὐτῆς τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει τὰ τέκνα ἀποχωρίζόμενα τῶν γονέων αὐτῶν ἐμπιστεύονται πρὸς ἀνάθρεψιν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου παρὰ τινι συγγενεῖ αὐτῶν ἢ φιλανθρωπικῷ ἰδρύματι.

Ἐὰν τέκνον τι εἶναι ὀλοτελῶς δύστροπον καὶ ἀπειθὲς πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτοῦ, οὗτοι δικαιούνται ὅπως ζητήσωσιν ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου τὴν λήψιν τῶν ἰδίων πρὸς σωφρονισμὸν τοῦ παιδὸς μέτρων.

Ἡ ἐπέμβασις αὕτη τοῦ δικαστηρίου δὲν ἀπαλλάττει τοὺς γονεῖς τῶν ἐξόδων τῆς διατροφῆς τῶν οὕτως ἀπομακρυνομένων τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας τέκνων, ἀλλ' ἐν περιπτώσει πτωχείας αὐτῶν τὰ ἐν λόγῳ ἐξόδα καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ κράτους.

ΠΕΡΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ

Αὕτη γίνεται δι' ἐπισημοῦ ἐγγράφου καὶ μόνον κατόπιν εἰδικῆς ἐπὶ τούτῳ ἀδείας τοῦ δικαστοῦ.

Ὁ υἱοθετῶν δέον ὅπως εἶναι τοῦλάχισ-

στον τεσσαράκοντα έτων, μεγαλειότερος δέ του υιοθετούμενου κατά δέκα όκτώ το όλιγώτερον έτη και να μη έχη κατιόντας (τέκνα ή έγγονους).

Όσον άφορά τον υιοθετούμενον, ούτος έάν είναι άνήλικος, άπαιτείται ή συγκατάθεσις των γονέων αυτού.

Έάν ο υιοθετών είναι έγγαμος άπαιτείται προς τούτο ή συναίνεσις του έτέρου συζύγου.

Ο υιοθετηθείς δικαιούται να φέρη το οικογενειακόν όνομα του υιοθετήσαντος αυτόν, υπάγεται εις την πατρικήν έξουσίαν του και τον κληρονομεί ως να ήτο νόμιμον τέκνον αυτού. Είναι όμως δυνατόν να περιορισθώσι τα δικαιώματα ταύτα του υιοθετηθέντος δια της παραδοχής άλλων όρων εν τῷ έγγραφῳ κατά την σύστασιν της υιοθεσίας.

Τόσον ο υιοθετηθείς όσον και ο υιοθετήσας δικαιούνται να ζητήσωσι την διάλυσιν της υιοθεσίας. Άλλ' ο μόν υιοθετηθείς δύναται να ζητήση αυτήν δια πάσαν εύλογον αίτιαν, εν ᾧ ο υιοθετήσας δέν έιμπορεί να επιτύχη την διάλυσιν ειμή μόνον και καθ' όσον συντρέχουσιν οί λόγοι της αποκληρώσεως.

ΠΕΡΙ ΦΥΣΙΚΩΝ Ή ΝΟΘΩΝ ΤΕΚΝΩΝ

Τα μη εν γάμῳ συλληφθέντα τέκνα στεροούνται πατρός και ως τοιαύτα καλοούνται κατ' αντίθεσιν των νομίμων φυσικά ή νόθα, μητέρα μόνον έχοντα και προς μητρός συγγενείς.

Ταύτα έιμπορούν ν' αναγνωρισθώσιν έκουσίως παρὰ του πατρός ή πάππου εκ πατρός αυτών δι' έπίσημου συμβολαιογρ. πράξεως ή δια διαθήκης. Τόσον όμως οί ενδιαφερόμενοι συγγενείς όσον και ο εισαγγελεύς ως και ή μητηρ του νόθου δικαιούνται να φέρωσιν ενστάσεις κατά της υπό του πατρός

ή πάππου γενομένης ως άνω αναγνωρίσεως. Σημειωτέον ώσαύτως ότι δέν επιτρέπεται ή αναγνώρισις νόθων, γεννηθέντων εκ μοιχείας έγγάμων ή εκ άνδρός και γυναικός,ών ο γάμος άπαγορεύεται κατά νόμον.

Έάν το νόθον τέκνον δέν αναγνωρισθῆ ως άνω υπό του πατρός αυτού ή μητηρ δικαιούται να έγειρη άγωγήν κατ' αυτού. Η δίκη αυτή καλείται δίκη επί πατρότητι, δι' αυτής δέ ή μητηρ δύναται να ζητήση ή απλώς μόνον χρηματικήν αποζημίωσιν δι' αυτήν και δια την διατροφήν του νόθου τέκνου ή έάν και καθ' όσον συντρέχουσιν οί επί τούτῳ εν τῷ νόμῳ οριζόμενοι όροι εκτός της αποζημιώσεως και την δι' αποφάσεως του δικαστηρίου αναγνώρισιν της πατρότητος.

Η αποζημίωσις σύγκειται δια μὲν την μητέρα του νόθου εις τα έξοδα της γεννήσεως, την διατροφήν αυτής τουλάχιστον επί τέσσαρας μήνας και εις τὰς λοιπὰς δαπάνας ας συνεπήγαγεν ή έγκυμοσύνη και ή γέννησις. Είμπορεί ώσαύτως ν' άπαιτηθῆ και ήθικῆ αποζημίωσις εν ή περιπτώσει έδόθη εις αυτήν υπόσχεσις γάμου, ή ήτο άνήλικος ή έχρησιμοποιήθη βία κατ' αυτής.

Όσον άφορά το νόθον τέκνον ο δικαστής καταδικάζει τον πατέρα εις τακτικήν διατροφήν μέχρι του 18ου έτους αυτού. Η διατροφή αυτή δέν να είναι άνάλογος τόσον προς την οικονομικήν κατάστασιν του πατρός, όσον και προς τα έξοδα, ατινα άπαιτούνται προς διατροφήν και εκπαίδευσιν του νόθου.

Το νόθον κατά του πατρός του όποιου εκινήθη μὲν δίκη άλλ' απλώς μόνον ως άνω δια χρημ. αποζημίωσιν μένει παρὰ τη μητρί του, φέρει το οικογενειακόν όνομα αυτής και κληρονομεί ταύτην ως έάν ήτο νόμιμον αυτής τέκνον.

Έάν ο πατήρ είχε δώση υπόσχεσιν γάμου εις την μητέρα του νόθου, εν ή συνουσία έπετεύχθη δι' έγκληματικής πράξεως, τιμωρουμένης ποινικῶς ή δια καταχρήσεως έξου-

σίας, τότε το δικαστήριον τη αίτήσει της μητρός δύναται, εν ο πατήρ του νόθου δέν ήτο έγγαμος κατά την συνουσίαν, να κηρύξη την πατρότητα του πατρός.

Η έκουσία αναγνώρισις του νόθου υπό του πατρός ή ή υπό του δικαστηρίου κήρυξις της πατρότητος δίδουσι δικαίωμα εις το νόθον όπως φέρη το οικογεν. όνομα του πατρός αυτού και γίνη κληρονόμος του. Άλλ' ενῶ σχετικῶς προς την μητέρα του το νόθον έξομοιοῦται προς τα νόμιμα τέκνα, σχετικῶς προς τον πατέρα αυτού το οὔτω υπ' αυτού εκουσίως ή δι' αποφάσεως του δικαστηρίου αναγνωριζόμενον νόθον δέν έξομοιοῦται ολοτελῶς προς τα νόμιμα τέκνα του πατρός. Οὔτω αποθνήσκοντος του πατρός και μη υπάρχοντος νομίμου τέκνου, το νόθον κληρονομεί τον πατέρα του ως να ήτο νόμιμον τέκνον αυτού, άλλ' υπάρχοντος νομίμου τέκνου ή άλλων νομίμων κατιόντων δέν κληρονομεί ειμή το ήμισυ του μεριδίου υπερ θα έλάμβανεν εν ήτο νόμιμον.

ΠΕΡΙ ΚΗΔΕΜΟΝΙΑΣ

Εν ὅσῳ ο άνήλικος έχη γονεῖς, αυτοι φροντίζουν περὶ του προσώπου και της περιουσίας αυτού, ως είδομεν ανωτέρω. Όταν οί γονεῖς του άνήλικου αποθάνωσι και στερηθῆ οὔτος τοιοντοτρόπως της προστασίας αυτών, ή κοινωνία οφείλει όπως αναλάβη την φροντίδα της επιμελείας των ήθικῶν και υλικῶν συμφερόντων αυτού. Προς εκ πλήρωσιν του καθήκοντος τούτου της κοινωνίας έπενοήθη κατ' απομίμησιν και προς αναπλήρωσιν της πατρικής προστασίας ο θεσμός της κηδεμονίας.

Επειδή της προστασίας της κοινωνίας έχουσιν ώσαύτως ανάγκην οί εκ πνευματικής νόσου πάσχοντες και οί άσωτοι, ο θεσμός της κηδεμονίας επέξετάθη και επ' αυτών, ως και επί των μεθύσων και εν γενει παν-

τός άλλον, όστις δια της παραλόγου διαχειρίσεως της περιουσίας του ή κακής διαγωγῆς του κινδυνεύει να εκθέση εαυτον και την οικογένειάν του εις την ανάγκην και δυστυχίαν.

Ο νόμος επιβάλλει ώσαύτως τον διορισμόν κηδεμόνος δια τον εις ενός έτους φυλάκισιν ή εις μεγαλειότεραν ποινήν καταδικασθέντα.

Ός εκ περισσοῦ πᾶς ενήλιξ δικαιούται να ζητήση εκουσίως όπως τεθῆ υπό κηδεμονίαν εν λόγω γήρατος ή ασθενείας ή και άπειρίας δέν είναι εις θέσιν να διαχειρισθῆ καλῶς την περιουσίαν του.

Εις μερικάς δ' άλλας περιστάσεις, ως επί παραδείγματι προς προστασίαν των συμφερόντων άπουσιάζοντος πολίτου, ή άπόντων κληρονόμων, ή προς διαφύλαξιν της περιουσίας διαλυθέντος ιδρύματος ή σωματείου, αντι κηδεμόνος (tuteur βασή) διορίζεται παρεπίτροπος (curateur). Εν είδος του παρεπιτρόπου είναι και ο νομικός σύμβουλος (cons - légal, μουσαβίρ) ή συναντιλήπτωρ, όστις επιφορτίζεται όπως παρέχη την συμβουλήν αυτού εις πρόσωπα στερούμενα της ίκανότητος καλής διαχειρίσεως δια σπουδαίας τινάς, ως ή πώλησις και άγορά χρεωγράφων, ακινήτων κ.τ.λ. υποθέσεις αυτών.

Ο κηδεμών διορίζεται υπό του ειρηνοδίκου της κατοικίας του υπό κηδεμονίαν προσώπου, οίαι δέ σχεδόν αι με την κηδεμονίαν σχετικῶς υποθέσεις διεξάγονται υπό του ειρηνοδικείου. Εις μερικάς μόνον ορισμένας περιπτώσεις αι πράξεις του ειρηνοδίκου υποβάλλονται εις την έγκρισιν του πρωτοδικείου, το όποιον ως εκ περισσοῦ ξεετάζει τὰς υπό των ενδιαφερομένων κατά των αποφάσεων του ειρηνοδίκου διατυπωμένας ενστάσεις.

Ο κηδεμών διατελεί υπό τον διαρκῆ έλεγγον του ειρηνοδίκου, τόσον δέ αυτοι όσον και οί δικασται του πρωτοδικείου είναι υπεύθυνοι προσωπικῶς δια πάσαν παρανομίαν ή σφάλμα αυτών.

Ἐάν οἱ συγγενεῖς τοῦ ὑπὸ κηδεμονίαν προσώπου ζητήσωσι τὴν σύστασιν οἰκογενειακοῦ συμβουλίου, τὸ πρωτοδικεῖον δύναται νὰ συγκατατεθῇ εἰς τοῦτο, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ εἰρηνοδίκου μεταβιβάζονται εἰς τὸ συμβούλιον τοῦτο, ὅπερ ἀπαρτίζεται ἐκ τριῶν τοῦλάχιστον ἑξ αἵματος ἢ ἑξ ἀγχιστείας συγγενῶν τοῦ ὑπὸ κηδεμονίαν προσώπου.

Ὁ εἰρηνοδίκης κατὰ τὸν διορισμὸν κηδεμόνος προτιμᾷ τοὺς συγγενεῖς τοῦ ὑπὸ κηδεμονίαν προσώπου, ἀλλὰ δικαιούται νὰ ἐκλέξῃ καὶ ἄλλον ὁποιοδήποτε μὴ συγγενῆ, ἀρκεῖ οὗτος νὰ ἔχῃ τὰ νόμιμα προσόντα, θεωροῦνται δ' ὡς συγκεντροῦντες ταῦτα πάντες ὅσοι δὲν τυγχάνουσιν ἐστερημένοι τῶν ἀστικῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, δὲν χαίρουσι κακῆς φήμης, δὲν ἔχουσι συμφέροντα ἀντικρουόμενα μετὰ τοῦ ὑπὸ κηδεμονίαν προσώπου καὶ δὲν διατελοῦσιν ἐν ἐχθρότητι μετ' αὐτοῦ. Ὁ ἐκλεγόμενος κηδεμὼν εἶναι ὑποχρεωμένος ὅπως δεχθῇ τὴν κηδεμονίαν. Μόνον οἱ ἡλικίας ἄνω τῶν 60 ἐτῶν, οἱ πατέρες τεσσάρων τέκνων, οἱ κηδεμόνες δύο προσώπων, οἱ ὑπουργοί, βουλευταὶ καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἀκυρωτικοῦ δικαιούνται ν' ἀποποιηθῶσι τὴν εἰς αὐτοὺς ἀνατεθειμένην κηδεμονίαν.

Ἐκθέσας ἀνωτέρω ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὰ κυριώτερα καὶ τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα τοὺς πολίτας ζητήματα τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου τοῦ Νέου Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀναγκαζόμενος δὲ δι' ἔλλειψιν χρόνου καὶ χώρου ὅπως παραλείψω τὰς περὶ κληρονομιῶν, ἐμπραγμάτων δικαίων καὶ ἐνοχῶν διατάξεις αὐτοῦ, δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον ὅπως ἀναφέρω συμπληρωματικὰς τινὰς παρατηρήσεις περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ Οἰκογενειακοῦ δικαίου.

Ὡς πᾶς νόμος, ὁ νέος Ἀστικὸς Κώδικς δὲν ἔχει ὀπισθοδρομικὴν δύναμιν, ἐπομένως

κατ' ἀρχὴν ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ γεγονότων καὶ συμβάντων, λαβόντων χώραν μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν. καθ' ἣν ἀρχεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, ἦτοι μετὰ τὴν 4 Ὀκτωβρίου 1926.

Οὕτω οἱ πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης καὶ συμφώνως τῷ παλαιῷ Νόμῳ συσταθέντες γάμοι ἐξακολουθοῦν νὰ ἦναι ἔγκυροι, ὡς εἶναι ἔγκυρα καὶ τὰ πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου νόμου λαβόντα χώραν διαζύγια (!).

Κατ' ἐξαιρέσιν ὅμως μερικαὶ διατάξεις τοῦ νέου Ἀστ. Κώδικος ἐφαρμόζονται ὀπισθοδρομικῶς καὶ ἐπὶ γεγονότων λαβόντων χώραν πρὸ τῆς 4 Ὀκτωβρίου 1926.

Οὕτω οἱ μεταξὺ πρώτων ἐξαδέλφων πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου νόμου συσταθέντες γάμοι ἂν καὶ εἶναι ἄκυροι δι' ἡμᾶς τοὺς ὀρθοδόξους κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον, ἐν τούτοις ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου Ἀστ. Κώδικος μετατρέπονται εἰς ἔγκυρους.

Ὡσαύτως αἱ περὶ τοῦ τρόπου τῆς διοικήσεως τῶν συζυγικῶν περιουσιῶν διατάξεις τοῦ νέου Ἀστ. Κώδικος ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς 4 Ὀκτωβρίου 1926 τελεσθέντων γάμων ἐκτὸς ἐὰν οἱ ἐνδιαφερόμενοι σύζυγοι δηλώσωσιν ἐπισήμως ὅτι θὰ ἐξακολουθήσουν ἐφαρμόζοντες ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰς διατάξεις τοῦ παλαιοῦ νόμου.

Ἡ αὐτὴ ἐξαιρέσις ἰσχύει ἐπίσης καὶ διὰ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν καὶ κηδεμονίαν, ἦτοι αἱ περὶ αὐτῶν διατάξεις τοῦ νέου Ἀστ. Κώδικος ἐφαρμόζονται ἀναδρομικῶς ἐπὶ ὅλων σχεδὸν τῶν σχετικῶν μὲ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν καὶ κηδεμονίαν ζητημάτων καὶ ἂν ἀκόμη ταῦτα ἔλαβον χώραν πρὸ τῆς 4 Ὀκτωβρίου 1926.

Π. Γ. ΦΡΑΓΚΟΣ

δικηγόρος

(!) Ἡ διάταξις αὕτη ἔχει ἰδιαιτέρως μεγάλην σημασίαν διὰ τοὺς Μουσουλμάνους συμπατριώτας μας, εἰς τοὺς ὁποίους ἔρχεν ἡ πολυγαμία καὶ δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη δικαστικῆς ἀποφάσεως διὰ τὸ διαζύγιον. ἐνῶ ὅμως διόλου τὸ ἐναντίον συμβαίνει κατὰ τὸν νέον νόμον.

ΤΟ ΔΥΝΑΤΟΝ ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΩΡΙΓΕΝΗ ΕΝ ΤΩ ΚΑΤΑ 'ΚΕΛΣΟΥ,

Οἱ ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις πολέμοι τοῦ θαύματος, ἀπαξιοῦντες νὰ δώσωσι προσοχὴν εἰς τὴν ἱστορικότητα αὐτοῦ ἢ ποικίλας κατ' αὐτῆς προσάγοντες ἐνστάσεις, ἀργiori διατείνονται ὅτι τὸ θαῦμα ἀντίκειται πρὸς ἰδιότητα τοῦ Θεοῦ, οἷαι ἡ πανσοφία καὶ τὸ ἀμετάλητον καὶ ὅτι καταργοῦνται δι' αὐτοῦ οἱ ἀναλλοίωτοι τῆς φύσεως νόμοι. Ἐνεκα τούτου πολὺς γίνεται λόγος περὶ τοῦ ζητήματος τούτου εἰς τὰ νεώτερα Ἀπολογητικὰ συγγράμματα. Πᾶν τούναντίον συμβαίνει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ δὴ τοῖς πρὸ τοῦ Ὁριγένους Ἀπολογηταῖς. Οὗτοι δὲν ἀποδίδουσιν. ἦν καὶ εἰς τὰς προφητείας σημασίαν, εἰς τὸ ἕτερον τοῦτο τῶν ἐξωτερικῶν γνωρισμάτων τῆς θείας Ἀποκαλύψεως, καὶ οὐδὲ λέξιν ἀναφέρουσι περὶ τοῦ δυνατοῦ τοῦ θαύματος, διὰ τὸν λόγον ὅτι οὐδεὶς ἐδίδωκε τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Χριστοῦ ἔνεκα τῶν περὶ θαύματος ἰδεῶν καὶ πεποιθήσεων αὐτῶν. Κοινὴ δὲ ἦτο ἡ πεποίθησις περὶ τοῦ δυνατοῦ τοῦ θαύματος. Εἰς τὴν δημοσίαν δὲ γνώμην ὑποτασσόμενος καὶ ὁ Κέλσος, ἢ μᾶλλον, ὡς παρατηρεῖ ὁ Ὁριγένης, μὴ ἐπιθυμῶν νὰ στερηθῇ τῆς εὐμενείας τῶν ἀναγνωστῶν, δὲν ἀρνείται ἀμέσως τὸ δυνατόν τοῦ θαύματος, καίτοι ὡς Ἐπικούρειος ἄφρα νὰ πράξῃ τοῦτο.

Προκειμένου ὅμως περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀναστάσεως τῶν σωμάτων, διατυποῖ ἀρχὴν διαμφισβητοῦσαν ἐμμέσως τὸ δυνατόν παντὸς θαύματος: "οὐτοιγε τὰ ἀίσιχρὰ ὁ Θεὸς δύναται οὐδὲ τὰ παρὰ φύσιν βούλεται..... αὐτός ἐστιν ὁ πάντων τῶν ὄντων λόγος οὐδὲν οὖν οἷος τε παρὰ λόγον οὐδὲ παρ' ἑαυτὸν ἐργάσασθαι,,

Ἀποδεχόμεθα, λέγει ἀπαντῶν ὁ πολὺς Ὁριγένης, ὅτι τὸ πᾶν δυνατόν ἐστὶ τῷ Θεῷ. Νοοῦντες ὅμως τὴν ἀλήθειαν ταύτην δεόντως καὶ μὴ λαμβάνοντες ὑπὸ τὴν λέξιν "πᾶν,, καὶ αὐτὰ τὰ ἀνύπαρκτα καὶ ἀδιανόητα, δὲν χρησιμοποιοῦμεν αὐτὴν ὡς ἀφετηρίαν ἀτοπωτάτης ἀναχωρήσεως καὶ ἐσφαλμένων συμπερασμάτων. Λέγομεν ἐπίσης ὅτι ὁ Θεὸς "οὐ δύναται αἰσχρὰ,, διότι ἡ τοιαύτη δύναμις τυγχάνει ἀναιρετικῆ τοῦ εἶναι αὐτὸν Θεόν. Αἰσχρῶς δρᾶν καὶ εἶναι Θεόν, προδήλως εἰσὶ πράγματα ἀσυμβίβαστα.

Ὡς πρὸς δὲ τὸ λεχθέν, ὅτι καὶ τὰ παρὰ φύσιν ὁ Θεὸς οὐ βούλεται, τοῦτο, λέγει, πρέπει νὰ καθορισθῇ. Ἐάν τις διὰ τῆς φράσεως παρὰ φύσιν ἐννοῇ τὴν κακίαν, τότε καὶ ἡμεῖς συμφωνοῦντες λέγομεν ὅτι οὐ βούλεται ὁ Θεὸς τὰ παρὰ φύσιν, δηλαδὴ τὰ ἀλόγως καὶ ἀπὸ κακίας γινόμενα. Ἄλλ' ἐὰν ἐπέιγῃ ἀνάγκη ὅπως, πᾶν προερχόμενον ἐκ τοῦ λόγου καὶ τῆς βουλήσεως τοῦ Θεοῦ μὴ θεωρῆται ἀφύσικον, πρέπει κατ' ἀνάγκην λογικὴν καὶ τινες πράξεις τοῦ Θεοῦ παράδοξοι ἢ ἀνεξήγητοι δι' ἡμᾶς, πρέπει καὶ αὐταὶ νὰ μὴ θεωρῶνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὡς παρὰ φύσιν γινόμενα. Τεθέντος, ἄλλαις λέξεσιν, ὅτι πᾶν ὅ,τι βούλεται ὁ Θεὸς καὶ ἐνεργεῖ εἶναι κατὰ φύσιν, ἔπεται ὅτι δὲν δικαιούται τις νὰ θεωρήσῃ ὡς παρὰ φύσιν, οἰανδήποτε θεῖαν ἐνέργειαν ὅσον παράδοξος καὶ ἂν εἶναι ἢ φαίνεται ὅτι εἶναι αὕτη. Καὶ δὲν εἶναι μὲν ὀρθὸν τὸ περιορίζειν τὴν σημασίαν τῆς λέξεως "Φύσις,, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ λέξις αὕτη νοεῖται κοινῶς ἐν τῇ στενωτέρῃ αὐτῆς ἐννοίᾳ, ἐροῦμεν, λέγει ὁ Ὁριγένης, ὅτι ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ πράξεις τινὰς ὑπὲρ τὴν φύσιν. Πράττει δὲ ταύτας ὁ Θεὸς ἀναβιβάζων τὸν ἄνθρωπον ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν τῆς ἁμαρτίας καὶ ποιῶν αὐτὴν μεταβάλλειν ἐπὶ φύσιν κρείττονα καὶ θειοτέραν καὶ τηρῶν τοιοῦτον ἐφ' ὅσον ἐκεῖνος μαρτυρεῖ ὅτι ἐπιθυμεῖ τὴν τοιαύτην κοινωνίαν καὶ ἀνύψωσιν.

Τὸ θαῦμα λοιπὸν εἶναι δυνατόν, διότι δὲν εἶναι τι συμβαῖνον παρὰ φύσιν, ἀλλὰ ὑπὲρ φύσιν. Ὁ ὄρος ὁμως οὗτος "ὑπὲρ φύσιν τυγχάνει ὧν ὁ μᾶλλον κατάλληλος χωρὶς πράγματι νὰ ἴεναι καὶ ὁ μᾶλλον ἀληθής. Διότι, ἀληθῶς εἰπεῖν, κατὰ τὸν Ὁριγένη, τὸ θαῦμα εἶναι τι φυσικώτατον, εἶναι τι κατὰ φύσιν τὴν μὴ κοινοτέραν νοουμένην, ἣν κάλλιστα ἐνόει ὁ Jean Paul, ὁ εἰπὼν: θαῦμα ἐπὶ τῆς Γῆς εἶναι φύσις ἐν τῷ Οὐρανῷ.

† Ο ΕΛΛΙΑΣ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Εἰς τὸ Δικαστήριον.

Ἐνας κακοῦργος παρουσιάζεται πρὸ τοῦ ἀρχιδικαστοῦ:

— Τὸ κτύπημα ποῦ ἐδώκατε φανερώνει πολὺ ἐξησκημένο χέρι, εἶπε ὁ δικαστής, τὰ ἐνδύματά σας δὲν ἔχουν οὔτε σταγόνα αἵματος.

Ἡλικιωμένη κυρία εἰς τὸ Δικαστήριον.

Ὁ πρόεδρος.—Τὴν ἡλικίαν σας:

Ἡ κυρία κατόπιν δισταγμοῦ. — Εἴκοσι ὀκτὼ ἐτῶν.

Ὁ πρόεδρος ἀσυγκίνητος. — Σὰς ἐρωτῶ τὴν ἡλικίαν σας... τὴν τωρινήν.

Ὁχι εὐχαρίστως.

Δικαστής.—Ὅλαι αἱ ἀπαντήσεις σου στηρίζονται ἐπὶ τῆς ἀληθείας.

Κατηγορούμενος.—Ὅλαι, κύριε, νὰ ἀποθάνω ἂν λέγω τὸ παραμικρὸν ψεῦδος.

Δικαστής.—Ἐπομένως, εἶσαι ἔτοιμος νὰ ὀρκισθῆς;

Κατηγορούμενος.—Χμ... ὄχι πολὺ εὐχαρίστως, κύριε.

Εἰς ἓνα Γραφεῖον.

Εἰς ἓνα γραφεῖον μιᾶς τραπέζης ὁ ὑποδιευθυντής συλλαμβάνει ἓνα ὑπάλληλον νὰ κοιμᾶται. Τὸν ξυπνᾷ καὶ τὸν ἐπιπλήττει.

— Μὰ λοιπὸν, ροχαλιζετε! Καὶ νομίζετε ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ κοιμᾶται κανεὶς ἐδῶ! Ἐκτὸς ὅτι κινδυνεύετε νὰ ξυπνήσετε τὸν διευθυντήν!

Μιὰ προειδοποίησις.

Δύο ἄνδρες περιπατοῦν σ' ἓνα κῆπον, ὁ ἓνας ἔξαφνα πίπτει σὲ μιὰ βαθειὰ τρύπα.

— Ἄ! εἶπε ὁ ἄλλος, ἤθελα νὰ σὲ εἰδοποιήσω γι' αὐτὴν τὴν τρύπα, μὰ τὸ ξέχασα.

— Δὲν ἦταν ἀνάγκη, λέγει ὁ πρῶτος σηκωνόμενος, βλέπεις ὅτι τὴν ἡῦρα καὶ μόνος μου.

ΣΚΕΨΕΙΣ

Τὸ γινῶθι σεαυτὸν διδίδει συχνάκις μιὰ χαρὰ ὀλίγον τι πικράν, τὴν ὁποίαν ἂν καὶ δὲν γνωρίζουν, δὲν δύναται ὁμως νὰ ἀποφύγουν.

** Οὐδεὶς ἄνθρωπος εἶναι ὁμοιος τοῦ ἄλλου: ὅ,τι εἶναι κακὸν διὰ τὸν ἓνα, εἶναι καλὸν διὰ τὸν ἄλλον.

** Τὸ ρόδον ὁμοιάζει ὀλίγον τι μὲ τὴν εὐτυχίαν· διαρκεῖ ἐπὶ μικρὸν καὶ ὅταν τις τὸ κ'ψη καὶ δυνεύει νὰ κ'νηθῆ.

** Ἡ μόδα εἶναι μιὰ διαρκῆς ἀνανέωσις.

** Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διορκῆση μιὰ φίλια πραγματικὴ μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς.

** Ὁ λόρδος Herbert λέγει: «Υπῆρξα ὑπερήφανος, ἴσως δυνάμει τῆς αἰσθητικότητος».

** Ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ ἔραστοῦ καταγράφει ὄνειρα: ἀλλ' ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ οὐζύγου καταστρέφει γιὰ πάντα τὴν ζωὴν.

** Μόνον διὰ τῆς ἐργασίας ἡ σκέψις γίνεται ὀφέλιμος καὶ διὰ τῆς σκέψεως ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐργασία. Δὲν ἠμποροῦμεν ἀτιμωρητὶ νὰ χωρίσωμεν τὰ δύο αὐτὰ πράγματα.

I.—ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ

II.—ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Λεδομένου, ὅτι τὸ παρὸν ἡμερολόγιον ἐκδίδεται ἐπιμελείᾳ τῆς Ἐφορείας τῶν Σχολῶν Γαλατᾶ, θὰ ἐθεωρεῖτο ἴσως παράλειψις, ἂν ὁ ἀναγνώστης εἰς τὰς σελίδας αὐτοῦ δὲν εὑρισκεν ἂν ὄχι μονογραφίαν τελείαν εἰς ἕκτασιν καὶ εἰς ἐπιστημονικὴν σοβαρότητα, ἀλλὰ τοῦλάχιστον μίαν ἔστω καὶ συντομωτάτην περίληψιν περὶ τοῦ ιστορικωτάτου Γαλατᾶ καὶ περὶ τῆς ἐν αὐτῷ γιγνομένης ἐκπαιδευτικῆς κινήσεως ἐν γένει.

Ἡ ἱστορία τοῦ Γαλατᾶ, ὡς ἀναφέρει ὁ Στράβων, κυρίως ἄρχεται ἀπὸ τῆς κατόπιν χρησιμοδοτήσεως τοῦ Ἀπόλλωνος ἰδρύσεως τοῦ Βυζαντίου ὑπὸ τοῦ Βύζαντος τοῦ Μεγαρέως τῷ 658 π.Χ. Τὸ ἐπίκαιρον τῆς θέσεως αὐτοῦ εὐθὺς ἀμέσως τότε προσεῖλκυσε τὸ βλέμμα τῶν Μεγαρέων, οἵτινες καὶ συνεκρότησαν ἐνταῦθα τὴν πρώτην ἑλληνικὴν Κοινότητα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ΣΥΚΑΙ, ἐκ τῶν αὐτόθι πολλῶν συκοφόρων δένδρων "ἐκ τῶν συκοφόρων δένδρων τὴν ἐπωνυμίαν ἐδέξατο," (Ἡσύχιος καὶ Κωδινός). Ἐν αὐτῷ δὲ ὁ Βύζας ἔπειτα, δηλαδὴ "ἐν ταῖς λεγομέναις Συκαῖς ᾠκοδόμησε καὶ ναὸν," (τῷ Ἀμφιάρεω) καλούμενον Ἡρῶν (Στράβων).

Ἡ Κοινότης αὕτη χάρις εἰς τὴν σπουδαίαν γεωγραφικὴν θέσιν ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη καὶ ἀκμίζουσα πολιτικῶς καὶ οικονομικῶς καὶ κατὰ τὰς διαδοχικὰς ἐν ταῖς μετέπειτα χρόνοις καταλήψεις τοῦ Βυζαντίου ὑπὸ τοῦ Δαρείου τοῦ Α' (490 π.Χ.), ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Πausανίου (479 π.Χ.), ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (472 π.Χ.) ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου (405 π.Χ.) μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς ναυμαχίαν καὶ τελευταῖον ὑπὸ τῶν Ρωμαίων ἐπὶ Βεσπεσιανοῦ τὸν γ' αἰῶνα μ.Χ.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ

Ὅτε ἀπὸ τοῦ ἔτους 325 μ.Χ. τὸ Βυζάντιον διὰ λόγους πολιτικούς κατέστη πρωτεύουσα τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους, αἱ Συκαῖ, δηλαδὴ ὁ Γαλατᾶς, ἐπισπᾶ τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τῶν Βυζαντινῶν Αυτοκρατόρων. Ἐπὸ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου τειχίζεται διὰ τείχους ἰσχυροῦ. Ἐπὸ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἐπισκοπεύοντος Ἐπισκόπου Περγίνακος στολιζεται μὲ Ναὸν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης "ἐν παραθαλασσίῳ λεγομένῳ Συκαῖς Εἰρήνην τὸν Οἶκον προσαγορεύσαντος," (Λεουγκλάβιος, ἐν τῷ Jus Graecoromanum).

Ο ΡΑΔΙΚΑΣ

ΠΙΝΑΣ ΧΑΡ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

διάκριση ἔβαφον τὰς οἰκίας των μαύρας. Ἡ περιοχή δὲ αὕτη τοῦ Γαλατᾶ, ἐκτὸς μικρῶν τινῶν δευτερευόντων τειχῶν ἔσωθεν, περιεκλείετο ἔσωθεν καὶ ἐντὸς μεγάλου τριγωνικοῦ τείχους στερεωτάτου μετὰ πύργων εἰς τὰς γωνίας, ἔχοντος τὴν βάσιν εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Κερατείου, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐκ πύργων προσεδέοντο αἱ περιώνυμοι διὰ τὸν ρόλον των τρεῖς ἀλύσεις, αἵτινες ἔκλειον τὴν εἴσοδον τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Κερατείου κατὰ τὰς συχνὰς ἐπιδρομὰς τῶν ξένων. Εἰς τὸν ἐμπορικὸν καὶ ἐθνικὸν συνάμα συναγωνισμόν, τὸν ὁποῖον ἀνέπτυσεν ἡ μωσαϊκὴ αὕτη συγκρότησις τοῦ Γαλατᾶ, πίντοτε οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον τὴν ἐπικράτησιν. Βραδύτερον ὁμως σὺν τῷ χρόνῳ ἐπικρατοῦσιν οἱ προνομιούχοι καὶ πλουσιώτεροι ξένοι, μετὰ τῶν ὁποίων συνειργάζοντο καὶ οἱ Ἑβραῖοι. Οἱ Γενουήνσιοι μὲ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ΠΟΤΕΣΤΑΤΟΥ των, οἱ Πισαῖοι μὲ τὸν ΚΟΝΣΟΥΛΟΝ των καὶ οἱ Ἐνετοὶ μὲ τὸν ΒΑΓΟΥΛΟΝ των, μὲ τὰς αὐθαιρεσίας καὶ τὰς παρανομίας των καθιστῶσι τὸν Γαλατᾶν ἴδιον οὕτως εἰπεῖν τιμάριον, καταφύγιον τῶν παρανομούντων ἱερέων καὶ ὀρμητήριον τῶν φανλοβίων καὶ τῶν κεκηρυγμένων φοβερῶν ἐχθρῶν τοῦ Κράτους, τοὺς ὁποίους ὑπέθαλπον. Ἐπὶ Λατινοκρατίας δὲ (1204—1261), τοῦ στίγματος τούτου τοῦ χριστιανικοῦ Φραγκισμοῦ, τοῦ θριάμβου τῆς Δ' Σταυροφορίας, οἱ Ῥωμαῖοι ὀλοτελῶς σχεδὸν ὑποσκελίζονται καὶ χάνουσι πᾶσαν ἐπιρροὴν, τὴν ὁποίαν μόλις ἀνακτῶσιν ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου. Οὗτος, ἔξορμήσας ἐκ τῆς Νικαίας, ἣτις εἶχεν ἀποβῆ τὸ κέντρον τῆς Βυζαντιακῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ θριαμβευτικῶς διὰ τῆς Χρυσῆς Πύλης εἰσελθὼν ἀκάλυπτος καὶ πεζῇ (Παχυμέρης) εἰς τὴν Πόλιν, κατέλυσε τὴν Λατινοκρατίαν (1261) καὶ ὑπέβαλε τοὺς Γενουηνοὺς εἰς πολλοὺς περιορισμούς, ἀναγκάσας βίᾳ καὶ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν νὰ μεταπολισθῶσιν εἰς τὸ ἀκατοίκητον τότε Πέραν, οὐχὶ βεβαίως ἐκ μεροληψίας καὶ φυλετισμοῦ

ὑπὸ τοῦ Μ. Θεοδοσίου στολιζέται ἐπίσης μὲ ἰδιωτικὰ καὶ δημόσια κτίρια. Ὑπὸ τοῦ Μ. Ἰουστινιανοῦ δὲ ἰδίως, ἐξ οὗ καὶ ἸΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ ἢ ἸΟΥΣΤΙΝΙΑΝΕΙΑ ἐκαλεῖτο ὁ Γαλατᾶς, ἐκπολιτίζεται ταχύτερον τῶν ἄλλων συνοικισμῶν καὶ καθίσταται πρῶτος ἐμπορικὸς Λιμὴν τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἐξαγωγικὸν καὶ τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον.

Μετὰ τὸν Μ. Ἰουστινιανὸν ἢ Ἰουστινιανούπολις αὕτη λαμβάνει πλέον ὠρισμένως τὴν ἐπωνυμίαν: ΓΑΛΑΤΑΣ ἢ ἐκ τοῦ ἐπιτοπίως πωλουμένου ἀφθόνου γάλακτος (Σκαρλάτος), ἢ ἐκ τῶν ἐπιδραμόντων ὑπὸ τὸν Βρέννον Γαλατῶν (Πολύβιος).

Ἡ ἐμπορικὴ καὶ ἐκπολιτιστικὴ ἀνάπτυξις τοῦ Γαλατᾶ προσελκύει τὸ βλέμμα πολλῶν ξένων. Ἀπὸ τοῦ Η' αἰῶνος καὶ ἐφεξῆς ἄρχονται ἀραιῶς ἐγκαθιστάμενοι ἐν αὐτῷ διὰ τὸ ἐμπόριον Ἀραβες, Πέρσαι, Γενουήνσιοι, Πισαῖοι, Ἐνετοὶ, Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι, ἐπωφελοῦμενοι ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν ἀνωμαλιῶν τοῦ Κράτους, λόγῳ τῶν μεταρρυθμίσεων τῶν Ἰσαύρων. Προϊόντος τοῦ χρόνου βλέπομεν νὰ διάγράφονται ἐν Γαλατᾶ ἴδιαι συνοικίαι κυρίως Ῥωμαίων, Γενουηνσίων καὶ Ἑβραίων ἐπὶ συνολικοῦ πληθυσμοῦ 60 χιλιάδων, τῶν ὁποίων οἱ ἡμίσεις ἦσαν Ῥωμαῖοι, νὰ διαμορφῶνται σφαιραὶ ἐπιρροῶν καὶ ἐθνικαὶ περιφέρειαι καὶ ν' ἀναπτύσσεται μεταξὺ αὐτῶν ἀμίλλα καὶ ἐμπορικὸς συναγωνισμὸς πρὸς ἐπικράτησιν. Οἱ Ῥωμαῖοι κατεῖχον τὴν περιφέρειαν ΒΑΓΙΑΖΗΤ (Τόλχανε), τῆς ΠΥΛΗΣ τῆς ΑΣΒΕΣΤΟΥ (Κιρὲτς-Μπουρονού) καὶ τῆς παραλίας μέχρι τοῦ ΓΕΦΥΡΟΣΚΑΦΕΙΟΥ (Γεφυράκι). Οἱ Γενουήνσιοι τὴν ἀπὸ τοῦ ΠΥΡΓΟΥ τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ (Κουλέ-Καπούσου), τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ τῶν ΚΗΠΩΝ (Μποστάνια), τοῦ ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΟΥ (Μπαλονκ - Παζάρ) καὶ τοῦ ΠΕΜΠΤΟΠΑΖΑΡΟΥ (Περσεμπέ-Παζάρ). Οἱ Ἑβραῖοι δὲ κατεῖχον τὴν περιφέρειαν τῆς ΜΑΥΡΗΣ ΠΥΛΗΣ (Καρά-κιοῖ), ὀνομαζομένην οὕτω, ἢ δὲ ὅτι ἡ Πύλη ἦτο μαύρη, ἢ διότι οἱ Ἑβραῖοι ὑποχρεωτικῶς πρὸς

πρὸς ὄφελος τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ' ἐκ πειθαρχικοῦ καθήκοντος κατόπιν τῆς ὑπόπτου πολιτικῆς στάσεως καὶ τῆς ἐν γένει κακῆς διαγωγῆς, τὴν ὁποίαν ἔδειξαν πολλοὶ αὐτοί.

Ὁρθόδοξοι Ῥωμαῖκοὶ Ναοὶ ἐν Γαλατᾷ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν χρονογράφων: Τῆς Παναχαράντου Μητροῦς τοῦ Κυρίου, τοῦ Χριστοῦ τῶν Κήπων, τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τῆς Ἁγίας Θεκλής, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων καὶ τοῦ Ἁγίου Θεοδούλου, τινὲς τῶν ὁποίων ἐξελατινίσθησαν ἐπὶ Λατινοκρατίας.

Τοιαύτη εἶναι ἡ θέσις τῶν ἐν Γαλατᾷ Ῥωμαίων καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν Αὐτοκρατόρων μέχρι τῆς καταρύσεως καὶ καταλύσεως τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους ὑπὸ Μεχμέτ τοῦ Β' (1453).

ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΦΕΞΗΣ

Εἶναι γνωστὸν, * ὅτι κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Πόλεως ὁ Γαλατᾷς ἀντέταξεν ἐκ τῶν ἐπάλξεων τῶν τειχῶν τοῦ γενναιοτάτην ἄμυναν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος καὶ οἱ Γενοήνσιοι. Ἐπίσης εἶναι γνωστὴ ἡ μᾶλλον ἢ βεβαία ἐξ ἄλλου ἐνοχία τῶν Γενοησιῶν εἰς τὸ ζήτημα τῆς διὰ ξηρᾶς διὰ τοῦ Γαλατᾷ ἐν μιᾷ νυκτὶ μεταβιβάσεως τῶν τουρκικῶν πλοίων ἀπὸ τοῦ Διπλοκονίου εἰς τὸν Κεράτιον. Ἄλλ' ἀσχέτως μὲ τὰς λεπτομερείας ταύτας τὸ ἐνδιαφέρον εἶναι, ὅτι οἱ καθολικοὶ Γενοήνσιοι τοῦ Γαλατᾷ, εὐθὺς ἅμα τῇ ἀλώσει τῆς Πόλεως, ἐγγράφως ζητοῦσι καὶ ἀποσπῶσι διὰ φερμανίου τὴν εὐμένειαν τοῦ Κατακτητοῦ καὶ προνόμια θρησκευτικῆς καὶ ἐμπορικῆς ἐλευθερίας, προτοῦ ἀκόμη παραχωρηθῆ ὁ περιώνυμος καταστατικὸς χάρτης τῶν προνομίων εἰς τὸν πρῶτον πα-

τριαρχὴν τῶν Ῥωμαίων Γεννάδιον. Τὸ ἐνδιαφέρον ἐπίσης εἶναι, ὅτι χάρις εἰς τοὺς Γενοησιῶν τούτους, χάρις δηλαδὴ εἰς τὸ προηγούμενον τῆς παραχωρήσεως εἰς αὐτοὺς ἐλευθερίας, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τοῦ Γαλατᾷ βραδύτερον τυγχάνουσι τῆς αὐτῆς προνομιτικῆς ἐλευθερίας. Τῶν Ῥωμαίων ἄλλως τε ἡ διατήρησις γενικῶς καὶ ἡ ἐλευθερία ἡτοῦ προορμήματος τῆς νέας πολιτείας, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὁποίου ὑπῆρξε τὸ πρῶτον μέλημα τοῦ γενναιοφόρου καὶ μεγαλοψύχου ἀλλὰ καὶ πρακτικοῦ Κατακτητοῦ.

Ὡς συμβαίνει δὲ εἰς πᾶσαν μεταπολίτευσιν ἢ μεταβατικὴν περίοδον, πολὺ δὲ περισσότερο εἰς πᾶσαν ἐγκαθίδρυσιν νέου Κράτους, δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ ἐπέλθῃ μετὰ τὴν ἄλωσιν μία προσωρινὴ χαλάρωσις εἰς ὅλους τοὺς ἐλισθημονικοὺς καὶ τεχνικοὺς κλάδους καὶ πρὸ πάντων εἰς τὸ ἐμπόριον. Ἄλλ' ὅταν ἐγένοντο οἱ νέοι προσανατολισμοὶ καὶ ἡ νέα Πολιτεία μὲ τὸ φιλελεύθερον καὶ προοδευτικὸν πρόγραμμα τῆς ἐνεθάρρυνε τὰς πρωτοβουλίας, ὅλοι οἱ κλάδοι ἐκινήθησαν, τὸ ἐμπόριον ἐκ νέου ἔλαβε τὴν πρώτην ζωρότητα, ὁπότε καὶ ὁ Γαλατᾷς ἐπανερχεται εἰς τὴν προτέραν θέσιν του. Πρὸς εὐκολίαν τῆς συγκοινωνίας ὁ Γαλατᾷς ἐνοῦται μετὰ τῆς κυρίας Πόλεως (Stambul) διὰ γέφυρας κτισθείσης τῷ 1845 ὑπὸ τῆς Βασιλομήτορος τοῦ Ἀδουλ Μετζίτ, μετὰ τοῦ Πέραν δι' ὑπογείου σιδηροδρόμου (Tunnel) μήκους 554 μέτρων τῷ 1873, μετὰ τῶν παραλίων προαστείων τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς τοῦ Βοσπόρου μέχρι Βεβεκίου καὶ μετὰ τῶν πέραν τῆς γέφυρας μέχρι Φατίχ, Τόπκαπου καὶ Ἐπταπυργίου διὰ τροχιοδρόμου τῆς ἀπὸ τοῦ 1871 λειτουργούσης ἐταιρείας τῶν Tramways, διατελεῖ εἰς ἀδιάκοπον συγκοινωνίαν κατὰ θάλασσαν μεθ' ὅλων τῶν προαστείων τοῦ Βοσπόρου, τοῦ Κερατίου, τῆς Προποντίδος καὶ τῶν Πριγκηποννήσων διὰ μυριάδων λέμβων, ἀκατίων, βενζινακάτων καὶ ἀτμοπλοίων καὶ βαθμυδὸν καθίσταται τὸ ἐμπορικώτατον κέντρον, τὸ ὁποῖον διακρίνει

μία πανσπερμία φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ μία δαιμονιώδης κίνησις. Ἐν αὐτῷ ἐκτεινομένῳ ἀπὸ Ἀζάπ-Καπού, ὅπου τὰ Νεῶρα (Καλαφάτ-γερῆ), μέχρι Τηλεβολοστασίου (Τοπχανέ) λειτουργοῦσι πλεῖστα ὅσα μεγάλα Τραπεζικὰ, Ἐμπορικὰ καὶ Βιομηχανικὰ καταστήματα, ἐμπορικὰ ἀποθήκαι, χάνια, ὡς τὸ Χαβιάρόχανον, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ ναοῦ τῶν Ταξιαρχῶν κτλ., Ἄγοραὶ (Φερμελετζήδικα, Κιουρεκτσήδικα κτλ.), τὸ Τελωνεῖον, τὸ Λιμεναρχεῖον, τὸ Ὑγειονομεῖον, Πρακτορεῖα, Τράπεζαι, Ἀσφαλιστικαὶ Ἐταιρεῖαι, τὸ μέγιστον ἐσχάτων λειτουργοῦν Χρηματιστήριον νῦν δὲ εἰς Σταμποῦλ μεταφερθὲν κτλ.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ὁ Γαλατᾷς κοσμεῖται διὰ μεγαλοπρεπεστάτων τζαμιῶν ὡς τὸ Ἀράπ-τζαμισὶ (17ον αἰῶνα), τὸ Γενῆ ἢ Βαλιδὲ τζαμισὶ (16ον αἰῶνα) καὶ τὸ Κεμανκὲς Καρὰ Μουσταφᾶ τζαμισὶ, ὅπου τὸ Περμποπάζαρον καὶ τὸ Μπαλοῦκ Παζάρ, τὸ Σουλτάν Μαχμουτ τζαμισὶ, ὅπου τὸ Λιμεναρχεῖον, τοῦ ναυάρχου Κιλίτζ Ἀλῆ Πασᾶ τζαμισὶ (τῷ 1580) καὶ τὸ Τοπχανέ τζαμισὶ ἐν Τοπχανέ καὶ ἐγγὺς ὑπερθεῖν τὸ Τζιχαγκῆρ τζαμισὶ (τῷ 1533).¹⁾

Ναοὶ Ῥωμαῖκοὶ Ὁρθόδοξοι ἐν Γαλατᾷ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν Κωδικογράφων καὶ ἱστορικῶν Ἀντωνίου Πατεράκη, Τρύφωνος Καρραμπεϊνίκωφ καὶ Δουκαγκίου οἱ ἔξῃς: Τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τῆς Χρυσοπηγῆς Θεοτόκου, τοῦ Χριστοῦ τοῦ Κρεμαστοῦ, τοῦ Χριστοῦ τῶν Κήπων, τῆς Καφατιανῆς Παναγίας τῶν ἐκ Καφᾶ τῆς Ρωσίας ἐλθόντων μετὰ τῆς Εἰζόνοσ τῆς Παναγίας καὶ ἐν Γαλατᾷ ἐγκαταστάτων Ἑλλήνων, τῆς

¹⁾ Πλησίον τοῦ Τοπχανέ ἐν Σαλῆ Παζάρ ἦτο ἄλλοτε ὁ τόπος: Ἐλαία, ἐνθα ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Βυζαντίου Ἀθηνογέννης ἔκτισε τῷ 140 μ. Χ. Ναὸν διὰ τοὺς ἐνταῖθα τότε Χριστιανούς.

Ἐλεούσης Παναγίας, τῆς Καστελλιωτίσσης Παναγίας καὶ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Χρυσοπηγὴ ἦτο Μονὴ βυζαντινὴ μὲ πλουσιωτάτην Βιβλιοθήκην χρησιμεύσασα καὶ ὡς σχολὴ ἀνωτέρα, ὁ δὲ Ἅγιος Νικόλαος ὁ δημοφιλέστατος ναὸς ὡς καὶ μέχρι σήμερον.

Ἐκ τῶν 10 τούτων ναῶν, προϊόντος τοῦ χρόνου, κατόπιν μοιραίων πυρπολήσεων τινῶν ἐξ αὐτῶν κατὰ τὰ ἔτη: 1660—1696—1731—1771 καὶ κατόπιν γενναίων ἀνεγέρσεων τινῶν ἀφ' ἑτέρου ἐξ αὐτῶν κατὰ τὰ ἔτη: 1668—1699—1733—1774 διὰ τῶν συνεισφορῶν καὶ τῶν δανείων τῶν ἐνοριτῶν ἰδίως δὲ τῶν ναυτιλλομένων, τῆς ἀδελφότητος “Ἅγιος Γεράσιμος,” τῶν ἐν Γαλατᾷ προνομιτικῶς παροικούντων Ἑπτανησίων (Κεφαλήνων κτλ.), τῆς συντεχνίας τῶν Φερμελετζίδων, τῶν ἐκ Φερτεκίου Φερτεκλήδων καὶ τῶν Χίων ἀρχίζει νὰ περιορίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἐκκλησιῶν, ἕως οὗ προέκυψε τὸ καὶ μέχρι τῆς σήμερον καθεστὸς τῶν τεσσάρων Ἐκκλησιῶν: τοῦ Χριστοῦ τῶν Κήπων, τῆς Καφατιανῆς, τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῶν Χίων.

Ὁ περιορισμὸς οὗτος τῶν Ἐκκλησιῶν ὑπῆρξεν ἀσφαλῶς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐξελίξεως τῆς Κοινότητος ἀπὸ ἀπόψεως πληθυσμοῦ, κοινωνικῆς στατάσεως, ἐμπορικῆς ζωῆς καὶ οικονομικῆς θέσεως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἴσως καθαρωτέρας ἀντιλήψεως περὶ θρησκευτικῆς λατρείας, ἥτις δὲν ἐπρεπε νὰ παρουσιάσῃ τὸ φαινόμενον τῆς ναοφυλίας καὶ μοναστηριοφυλίας τῶν θρησκολήπτων προγόνων Βυζαντινῶν.

Ἐτεροδόξοι δὲ χριστιανικοὶ Ναοὶ ἐν Γαλατᾷ καὶ μέχρι σήμερον σωζόμενοι ὑπάρχουσιν ὁ Ἅγιος Γεωργίος τῶν διαμαρτυρομένων Γερμανῶν, ὅπου ἄλλοτε ἦτο ὁ ΦΡΑΓΚΟΜΑΧΑΛΑΣ (1677), τῶν Λατίνων καθολικῶν ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος καὶ ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Βενεδίκτου

τῶν Λαζαριστῶν μὲ διαμερίσματα Μοναχῶν, Ἀρρεναγωγείου καὶ Παρθεναγωγείου (Saint Benoît), Βρεφοκομείου, Σχολείου χειροτεχνίας, Νοσοκομείου κτλ., ὁ Γρηγόριος ὁ Φωτιστὴς τῶν Ἀρμενίων μετὰ εὐρυτάτου ἐν τῷ περιβόλῳ διαμερίσματος Σχολῆς καὶ Ναύδριον παρὰ τὴν Ρωμαϊκὴν Σχολὴν τοῦ Γαλατᾶ τῶν καθολικῶν Βουλγάρων.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ

Ὁ Γαλατᾶς ὡς Κοινότης Ρωμαϊκὴ ἀπὸ γενικῆς εκπαιδευτικῆς ἀπόψεως πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν καὶ ἐφεξῆς μέχρι σήμερον δὲν παρουσιάζει τι τὸ ἐξαιρετικὸν καὶ ἀνάλογον πρὸς τὸν ὄγκον αὐτοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἄλλας Κοινότητας. Πρὸ τῆς ἀλώσεως ἐπὶ Βυζαντινῶν, ἂν καὶ δὲν ὑπάρχουν σχεδὸν πηγαί, ἢ εκπαιδευτικὴ κίνησις ἐν Γαλατᾶ ὑποτίθεται περιορισμένη. Μετὰ τὴν ἄλωσιν καὶ ἐφεξῆς ἡ ἐκπαίδευσις ἐνταῦθα ἐξελίσσεται συμφώνως πρὸς τὴν νέαν κατάστασιν καὶ ἀκολουθεῖ τὸν φυσικὸν γενικὸν δρόμον. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ὡς Σχολὴ ἀναφέρεται ἡ Χρυσοπηγὴ, μετὰ ταύτην δὲ καίσαρ ὡς Σχολεῖα χρησιμοποιοῦνται τὰ Κελλία τῆς Καφατιανῆς, μέχρις οὗ τῷ 1800, Κυβερνητικῆ ἀδείᾳ, κτίζεται τὸ πρῶτον ἴδιον Σχολεῖον, τὸ ὁποῖον συντηρεῖται ἀπὸ τὰ ἐπιδόματα τῶν τεσσάρων Ἐκκλησιῶν. Πρώτη Ἐφορεία ἐπίσημος καὶ μὲ σφραγίδα ἐπίσημον τῆς Σχολῆς ταύτης ἀναφέρεται ἡ ἀδελφότης τῶν Φερμελετζίδων: "Ἅγιος Χαράλαμπος,, ἀπὸ τοῦ 1853 ἔτους τῆς συστάσεώς της, ἥτις ἐώρταζε πανηγυρικῶς τὴν ἐπέτειον τὴν 10ην Φεβρουαρίου, ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου, μετὰ μνημοσύνου ὑπὲρ τῶν δωρητῶν καὶ εὐεργετῶν τῶν Σχολῶν τῆς Κοινότητος.

Ἐντεῦθεν κυρίως ἀρχεται νὰ συγκροτηθῆται ὁ Γαλατᾶς εἰς αὐτοτελῆ Κοινότητα ὁ-

πωσδήποτε καὶ νὰ προάγῃται ἡ ἐκπαίδευσις. Μὴ ἐπαρκούντων δὲ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπιδομάτων διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν εἰσάγονται τὸ πρῶτον τὰ εἰσιτήρια τῷ 1866. Τὰ ὑπάρχοντα, Μικτὰ ἐννοεῖται, Σχολεῖα, ἐπειδὴ ἐπανειλημμένως κρίνονται ἀκατάλληλα ἐν σχέσει πρὸς τὴν πληθὺν τῶν μαθητευομένων καὶ πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν διαίρεσιν, ἐνοικιάζονται ἄλλα νέα ἢ ἀνεγείρονται ἰδιόκτητα πλησίον τῆς Καφατιανῆς καὶ ἐκάστοτε ἀναλόγως τῶν παρουσιαζομένων ἀναγκῶν προσαρτήσεις καὶ εὐρύνσεις εἰς αὐτὰ γίνονται χάρις εἰς ἕκτακτα δάνεια καὶ εἰς τὰς ἐπιχορηγήσεις τῶν Ἐκκλησιῶν. Τῷ 1868 30ῆ Ἰανουαρίου γίνονται τὰ ἐγκαίνια τῆς εὐρυχώρου ἰδιοκτητοῦ Μικτῆς Κοινοτικῆς Σχολῆς. Τῷ δὲ 1875 χωρίζεται τὸ Ἀρρεναγωγεῖον ἀπὸ τὸ Παρθεναγωγεῖον ἕνεκα τῆς πληθῶρας τῶν μαθητευομένων καὶ τούντεῦθεν ἀναλαμβάνει τὸ πρῶτον τὴν διαχείρισιν καὶ τὴν διοίκησιν τῶν Κοινοτικῶν Σχολῶν Ἐφορεία πλέον αὐτοτελῆς Κοινοτικὴ ἐκλεγομένη κατ' ἀρχὰς ἐξ ὁφικίου, βραδύτερον δὲ διὰ Κοινοτικῆς συνελεύσεως. Καὶ ἐξακολουθεῖ ἡ κατάστασις τῆς ἐν Γαλατᾶ ἐκπαιδευτικῆς κινήσεως ἔχουσα οὕτω πως μέχρι τοῦ 1903, ὅτε παρουσιάζεται εἰς τὸν Κοινοτικὸν στίβον ὁ Πρωταθλητὴς τοῦ Γαλατᾶ ὁ Ἐπαμεινώνδας Ρίζος. Οὗτος, ἀνὴρ ἔμπιστος ἐν τῷ μεγάλῳ Οἴκῳ τοῦ Μυροκορδάτου, ἐ χρημάτισεν ἐπὶ σειράν ἐτῶν Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῶν Σχολῶν Γαλατᾶ. Πρὸ αὐτοῦ ὡς Πρόεδρος αὐτῶν διετέλεσεν ὁ Πέτρος Σκυλίτης, ὅστις καὶ πρῶτος συνέλαβε τὴν ἰδέαν ἀνεγέρσεως Ἀρρεναγωγείου ἀξίου τοῦ ἀναστήματος τοῦ Γαλατᾶ. Ἄλλ' ὁ Ἐπαμεινώνδας Ρίζος ἀναλαμβάνει νὰ ἐνδύσῃ τὴν ἰδέαν μὲ σάρκα καὶ ὄστα. Αὐτὸς κάμνει τὴν χειρονομίαν, μὲ τὴν ὁποίαν σημειώνεται ἡ λαμπροτέρα ἐποχὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Γαλατᾶ καὶ ἐξασφαλίζεται ἡ ἀθανασία τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἴδρῦει τὸ ἀναγκαιῶν εἰς τὴν Κοινότητα Ἀρρεναγωγεῖον ἀκριβῶς πλησίον τῆς ἄλλοτε Χρυσοπηγῆς, ἐπὶ τῶν

ἔρειπιῶν τῆς ὁποίας οἱ Ἀρμένιοι σφετερισθέντες τὸν χώρον ἔκτισαν τὸν ἐπ' ὀνόματι Γρηγορίου τοῦ Φωτιστοῦ Ναόν των (1670 καὶ 1733).

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ρίζου ἀποτελεῖ διὰ τὸν Γαλατᾶν μοναδικὸν φαινόμενον ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, τὸ δὲ ἔργον του ὑπέροχον εἰς ἠθικὸν καὶ ὑλικὸν μεγαλεῖον παρουσιάζει εἰκόνα ἀληθινοῦ μνημείου! Τώρα μόλις ὁ Γαλατᾶς ἐμφανίζεται ὡς Κοινότης ἀξία τοῦ μεγάλου ὀνόματός της μὲ ἠθικὴν ἱκανοποίησιν καὶ μὲ εὐπρόσωπον ἐμφάνισιν ἔναντι τοῦ Σταυροδρομίου, τὸ ὁποῖον καίπερ πολὺ κατόπιν συνοικισθὲν καὶ ἐξ ἀποσπασμάτων μάλιστα αὐτοῦ τοῦ Γαλατᾶ καὶ μόλις ἀπὸ τὸ 1804 ὡς Ρωμαϊκὴ Κοινότης μὲ Ἐκκλησίαν (Παναγίαν τῶν Εἰσοδίων) ἐμφανισθὲν κατώρθωσε νὰ παρουσιάσῃ πλουσιωτέραν ἐργασίαν μὲ τὴν μεγαλειτέραν ἐνεργητικότητά του καὶ μὲ τὴν εὐρύτεραν κοινωνικὴν ἀλληλεγγύην του, ὡς ἀπῆτει ἄλλως τε τὸ κοινωνικὸν περιβάλλον του.

Ἄλλ' δυστυχῶς σημεῖον ἀντιλεγόμενον πάντοτε ὁ ὁδηγὸς τῆς προόδου, ὁ ρυθμιστὴς, ὁ μεγαλοεργός! Ὁ Ἐπαμεινώνδας Ρίζος ταχέως ἀποσφύεται τῆς κοινοτικῆς κοινίστρας ποτισμένος μὲ τὸ δηλητήριον τῆς ἀχαριστίας. Ἐν τῇ ὁρμῇ του πρὸς νέας παραγωγὰς πρὸς ὄφελος τῆς Κοινότητος ἢ κοινωνία κάμνει αὐτοῦ τὸ γλυκὺ ὄνειρον νὰ διαλυθῆ, ἢ πρωτοβουλία του νὰ σταματήσῃ, αἱ ὑψηλαὶ του ἐμπνεύσεις νὰ σβήσουν! Εἶναι ἄλλως τε ἱστορικὸς ὁ ἠθικὸς σθραγγαλισμὸς τοῦ ἀνθρώπου τῶν νέων κατενθύνσεων, ὅπως εἶναι ἱστορικὰ ἐπίσης τὰ ἀνεξάντλητα ἀντίδοτα τῆς ἀρετῆς του. "ὦ! ἐξεμεταλλεύθη τὰ κοινά! ἢ ἀρετὴ του καὶ ὁ ζῆλός του εἶχον οὐχὶ τὸ ἠθικὸν ἐλατήριο, ἀλλὰ τὸ ἐλατήριο τῆς ἰδιοτελείας, τοῦ ἐγωῖσμοῦ! " Ἡ κοινωνία, ἀναλύουσα τὰ αἰσθημάτων μας καὶ τὰ ἐσωτερικὰ κίνητρα τῶν πράξεών μας, προσπαθεῖ εἰς τὸ βάθος ὅλων αὐτῶν νὰ εὐρηξῆστω καὶ ἴχνος ἐγωῖσμοῦ, ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, διὰ νὰ τὰ με-

γαλοποιήσῃ! Αὕτη φιλοσοφεῖ στωικώτατα διὰ τὸν μεγαλοεργὸν ἄνδρα, ὅταν ἐξαφανισθῆ οὗτος, διὰ τὸ ἔργον τοῦ δὲ ἔχουσα περιθώριον ἐπιφυλάξεων ὑπολογίζει καὶ ἢ τὸ δέχεται ἄλλοτε καὶ μεγαλαυχεῖ καὶ ὑπεραίρεται δι' αὐτὸ ἢ εἰς τὴν λύσσαν τοῦ διωγμοῦ ἄλλοτε τὸ καταστρέφει καὶ αὐτό. Ἀδιάφορον ἔαν ἢ ζημία καταλογίζεται εἰς βάρος ἡμῶν καὶ τῆς μελλούσης γενεᾶς. Ἀδιάφορον ἔαν εἰς τὸν κοινοτικὸν στίβον δὲν ἐμφανίζεται διάδοχος καὶ ἢ Κοινότης αἴφνης ἢ ἀξία μείζονος ἀναδείξεως καὶ εὐρύτερας ἐξελίξεως προόδου ἔαν δὲν εὐρίσκη τὸν ὁδηγὸν της. Δὲν χρειάζεται εἰς αὐτὴν ἄλλος στολισμὸς εἰς Παρθεναγωγεῖον, εἰς ἄλλα Ἐκπαιδευτικὰ κέντρα, Βιοτεχνικά, Ἐπαγγελματικά, Γλωσσικὰ τοῦ προγράμματος ἐνὸς Ρίζου. Ἡ Κοινότης αὕτη ἀρκεῖται, καὶ σήμερον ἢ αὐριον ἐξοικειοῦται μοιρολατρικῶς μὲ τὴν κατάστασιν, μὲ τὸ πεπρωμένον της.

Τὸ Ἀρρεναγωγεῖον τοῦ Ρίζου ἐκτελεῖ μὲ ἄπειρον καλωσύνην τὸν προορισμὸν του. Εἰς τὸ κέντρον τῆς λυσιπώδους κοινωνικῆς βιοπύλης καὶ τῆς ἐμπορικῆς ἀμίλλης ὡς φάρος τηλεφανῆς φωτίζον δεικνύει εἰς τοὺς Τούρκους πολίτας τῆς αὐριον τὸν δρόμον τῆς τιμῆς, τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας ἐν τῇ κοινωνικῇ ζωῇ. Ἐπὶ σειράν ἐτῶν (1906—1924) κεραισμένον ἀπὸ τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τότε τῆς διακεκριμένης Καράβου Παρθεναγωγείου ὡς πλήρης ἐξατάξιος Ἀστικῆ Σχολὴ καὶ ὡς Ἐμπορικὸν καὶ Πραγματολογικὸν Γυμνάσιον πληρες, πεντατάξιον μόνον τῷ 1920—21 καὶ 1921—22, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ἀ. Ἀράπη καὶ τοῦ κ. Δ. Στεφάνου τροφοδοτεῖ μὲ τὴν ἀπαιτουμένην μόρφωσιν ἄνω τῶν 1200 τροφίμους κατ' ἔτος διὰ Καθηγητῶν καὶ Διδασκάλων διακεκριμένων. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1924 καὶ ἐφεξῆς μέχρι σήμερον κατόπιν τῆς γνωστῆς γενικῆς οικονομικῆς κρίσεως καὶ τῶν συνθηκῶν τῆς μεταπολεμικῆς περιόδου, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐλαττωματικῆς λειτουργίας τῆς Κοινοτικῆς μηχανῆς, στεγάζον κεραισμένως

ἑξατάξιον μόνον Ἀστικήν Σχολὴν ἀρρένων με 300 περίπου μαθητὰς καὶ ἑξατάξιον Ἀστικήν Σχολὴν θηλέων με ἰσαριθμὸν μαθητριάς μόλις ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας τῆς Κοινότητος με προϋπολογισμὸν μόνον τὰ λαϊκώτατα δίδακτρα, τὰς ἐλαχίστας ἐπιχορηγήσεις τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τὰς εἰσπραξίαις τοῦ καθιερωθέντος περιονηίου χοροῦ τοῦ Γαλατᾶ, τὸν ὁποῖον ἀληθῶς ἡ εὐγενὴς καὶ φιλοπρόοδος δημογένεια προθύμως κατ' ἔτος ὑποδέχεται καὶ ὑποστηρίζει.

Ἐξετάζων τις ἀμερολήπτως καὶ ἀκριβοδικαίως διὰ τὰ εὔρη, ποῦ ἔγκειται τὸ μυστήριον τῆς μικρᾶς ἀναλόγως τοῦ ὄγκου αὐτοῦ παραγωγικότητος τοῦ Γαλατᾶ εἰς ἰδιωτικὰς πρωτοβουλίας πρὸς μεγαλοουρίαν καὶ εἰς ὁμαδικὰς κοινοτικὰς πρωτοβουλίας καὶ προσπαθείας πρὸς ἀνάδειξιν τῆς Κοινότητος, εὐθὺς ἀμέσως ἀναγκάζεται νὰ παραδεχθῆ μερικὰς πικρὰς ἀληθείας, τὰς ὁποίας ἀδυνατεῖ νὰ μὴ εἴπῃ. Ὁ Γαλατᾶς ὡς Κοινότης ἀνέκαθεν καὶ διαρκῶς δὲν ὑπῆρξεν αὐτοτελὴς ὁμογενὴς Κοινότης. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ὑπῆρξεν ἴσως τοιαύτη, δὲν ὑπηρετήθη εἰς τὰ ὑλικά καὶ ἠθικά συμφέροντα αὐτῆς ἐπαξίως τῆς προσφορᾶς τῆς. Αἱ πολλὰ χιλιάδες τῶν Ῥωμαίων τοῦ Γαλατᾶ ἀπεροσφημέναι διαρκῶς με τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις τῶν ἡλθον καὶ παρήλθον πλούσια μόνον εἰς ἰδιοτελεῖ ἐμπορικὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ τόπου. Τὸ τοπικιστικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἔπνεεν, ἢ χλιαρὰ κοινωνικὴ ἀλληλεγγύη, ἢ ξενομανία καὶ ἢ ἐθνικὴ ἀδιαφορία δὲν ἦτο δυνατόν φυσικῶς νὰ ἐπιτρέψουν εἰς τὸν Γαλατᾶν νὰ ἐξαρθῆ εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς του καὶ νὰ ἐμφανισθῆ με ἀνάλογον μεγαλοπρέπειαν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικόν, τὸ ἐκπαιδευτικόν καὶ τὸ κοινωνικὸν περιβάλλον. Τὰ συσσίτια αἴφνης, αἱ περιθάλψεις τῶν ἀσθενῶν, τῶν πτωχῶν καὶ τῶν προσφύγων ὡς καὶ ἄλλα παρόμοια, τὰ ὁποῖα ὁ Γαλατᾶς ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ, εἶναι μὲν ἐνδείξεις πρακτικῆς ἀσκήσεως τῆς χριστιανικωτάτης ἀρετῆς,

τῆς Φιλανθρωπίας, δὲν εἶναι ὅμως σοβαρὰ κοινοτικὰ χειρονομία, χειρονομία ἀποβλέπουσα εἰς τὴν οὐσίαν.

Σοβαρὰ κοινοτικὰ χειρονομία ἠθέλον εἶσθαι, ἐὰν ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἢ Κοινότης ἐφρόντιζεν ἀνέκαθεν περὶ τῆς ἀκεραιότητος καὶ περὶ τῆς καλῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ὅσον ἀφορᾷ τὸ Ἐκπαιδευτικόν, ἐὰν ἐπολλαπλασίαζε τὸ τάλαντον ἢ ἐὰν ἐξησφάλιζε μίαν οἰκονομικὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ αὐτάρκειαν διαρκῆ, ὡς τῷ ἤρμοζεν ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ κοινωνικὸν περιβάλλον, ἐὰν ἐπετύγχανε διὰ τῆς παιδείας καὶ τῶν λοιπῶν μορφωτικῶν μέσων τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς ἀγραμματοσύνης καὶ τὴν σχετικὴν ἐξυγίανσιν ὅπωςδήποτε τῆς κοινωνίας διὰ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς προσφορᾶς ὑγιῶν κοινωνικῶν στοιχείων.

Τοιαύτη δὲ φυσικῶς κοινοτικὴ ψυχολογία, καθ' ἣν ΠΑΤΡΙΣ ΕΣΤΙ ΠΑΣ ἌΝ ΠΡΑΤΤΗ ΤΙΣ ΕΥ, καθ' ἣν "UBI BENE IBI PATRIA", καθ' ἣν τὸ ἀτομικὸν δὲν ταυτίζει τὴν ἑαυτοῦ τύχην με τὴν τοῦ γενικοῦ συμφέροντος καὶ καθ' ἣν αὐτὴ αὐτὴ ἡ Κοινότης καίπερ ἀνέκαθεν ἀποψιλουμένη τῶν δικαιωμάτων τῆς δι' ἀποσπάσεων καὶ προσαρτήσεων Ἐκκλησιῶν τῆς μετὰ τῶν κτημάτων εἰς ἄλλα Καθιδρύματα πρὸς ὄφελος τοῦ γύρω ὀργιάζοντος προσηλυτισμοῦ δὲν ἐξανίσταται, ἀλλὰ μετὰ δυσωπίας καὶ μοιρολατρικῶς ἐξοικειοῦται πρὸς τὰς δημιουργουμένας καταστάσεις, δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ παρουσιάσῃ καὶ τὸ φαινόμενον τῆς σημερινῆς θέσεως τοῦ Γαλατᾶ.

Ἐν αὐτῷ σήμερον ὑπάρχει τὸ γνωστὸν ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα, συνέπειά τοῦ ὁποίου αἱ ἐκκλησιαστικὰ ἐπιχορηγήσεις διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν περιορίζονται. Ἐν αὐτῷ σήμερον ὑφίσταται ἢ ἀπό τινος ἔνεκα παλαιῶν χρεῶν ἐνεργηθεῖσα Κυβερνητικὴ κατάσχεσις τῶν κοινοτικῶν κτημάτων. Ἐν αὐτῷ ἐπίσης ὑπάρχει καὶ ζήτημα σχολικῶν διδάκτρων, τὰ

ὁποῖα, καίπερ λαϊκώτατα, δὲν καταβάλλονται ὁμαλῶς καὶ ἀκεραίως.

Πῶς δὲ ἡ ἐκπαιδευτικὴ προσπάθεια ἐξ ἐναντίου ὑπερνικᾷ τὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας καὶ ἀνταποκρίνεται πλειότερον ἢ ἄλλοτε, τοῦτο ἐλλείψει ὑλικῶν καὶ ἠθικῶν κεφαλαίων τῆς Κοινότητος κατορθοῦται ἀληθῶς εἰπεῖν διὰ τῆς καλῆς θελήσεως τῆς ἀποφασιστικότητος καὶ τῆς χαρακτηριστικῆς ἐνεργητικότητος τῶν Σχολικῶν Ἀρχῶν, πράγμα, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει ὡς παράδειγμα καλῆς ὑπηρεσίας καὶ κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης παρέχον τὰς καλὰς ἐλπίδας τῆς αἴριον περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ἀναδείξεως τοῦ Γαλατᾶ εἰς Κοινότητα ἀξίαν τοῦ ἱστορικοῦ ὀνόματος, τοῦ γιγαντίου ἀναστήματος καὶ τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς του.

Καὶ δὲν εἶναι ἀργά! Οὐδέποτε ἀργά! Παράδειγμα ἐμψυχότατον τὸ θαῦμα τῆς Ἀγκύρας, τὸ θαῦμα τῆς θελήσεως καὶ τῆς ἀποφασιστικότητος. Καὶ ἀρκεῖ μία καλὴ ὀργάνωσις κοινοτικὴ. Ἀρκεῖ μία ἱερά καὶ ἀφωσιωμένη συνεργασία τῶν ἀρίστων καὶ ἀξίων τῶν περιστάσεων κοινοτικῶν παραγόντων με ἀρχὴν καὶ βάσιν τὴν θέλησιν καὶ τὴν ἀποφασιστικότητα καὶ με πλήρη τὴν συναίσθησιν τῆς κοινωνικότητος των, με πλήρη δηλονότι τὴν συναίσθησιν τῶν ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων καὶ καθηκόντων των ὡς ἰδιωτῶν καὶ ὡς πολιτῶν καὶ δὴ ὡς πολιτῶν δημοκρατικῶν καὶ ἐλευθέρων "ΑΘΛΑ ΓΑΡ ΟΙΣ ΚΕΙΤΑΙ ΑΡΕΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΑ ΤΟΙΣ ΔΕ ΚΑΙ ΑΝΔΡΕΣ ΑΡΙΣΤΟΙ ΠΟΛΙΤΕΥΟΥΣΙΝ",

ΘΕΟΛΟΓΟΣ Κ. ΜΑΚΡΗΣ
Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς
Ἀρρένων Γαλατᾶ.

ΕΥΘΥΜΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Σ ἐ μ ι ἄ π α ρ ἄ ξ ε ν η .

Σάν σοῦ βρίζω τῆς γυναῖκες
ὄλες χονδρικῶς - σκυλιάζεις...
Σάν στῆς βρίζω ὀνομαστὶ
μία—μία ἀναγαλιάζεις!...

Εἰς ἁ δ ἔ ξ ι ο ν ἰ α τ ρ ὸ ν - κ υ ν η γ ὸ ν .

Σάν νὰ μὴ σοῦ ἔφτανε
τὸ κυνηγητὸ στὰ σπίτια...
βγῆκες τώρα εἰς τοὺς κάμπους
νὰ σοτώσης...καὶ σπουργίτια.

Εἰς τ ρ ο μ ε ρ ὸ ν κ η δ ε μ ὸ ν α .

Σάν σὲ βλέπω νὰ χοῖδεύης
μὲ στοργὴ τὴν ὄρφανὴ
τρέμω, σκιαζομαι καὶ λέω:
—παίζει ὁ λύκος με τ' ἀρνί!...

Εἰς κ υ ρ ἰ α ν π ο λ υ δ ἄ π α ν ο ν .

Ὅλα τὰ ξεπούλησε
γιὰ τὰ λούσα ἢ καυμένη...
Τώρα μόνον ὁ ἄνδρας τῆς
γιὰ ξεπούλημα τῆς μένει.
Κι' ὅπως λέει μιά κακιά γλῶσσα:
τὸν ξεκάνει ὅσα-ὅσα!...

Εἰς κ . δ ι α ρ κ ὼ ς ἔ π ι σ κ ε υ α ζ ο μ ἔ ν η ν

Δὲν εἶσαι ὅτι φαίνεσαι
δὲν βρίσκω ἔ σ ἐ σ ἐ σ ἐνα,
ποῦχεις τὸ ἔ γ ὼ σου σ' ἕκατὸ
κουτάκια κλειδωμένα...
Ἄλλοῦ ἔχεις τὰ μαλλιά σ' ἄλλοῦ
τὰ ροδομάγουλά σου.
Πρόπει νὰ ψάξης δ'ὼ κ' ἐκεῖ
ναῦρῆς τὰ θέλητρα σου:
στῶνα κουτὶ τὰ χρώματα
τὰ τριανταφυλλένια,
στὸ ἄλλο τὰ δοντάκια σου
τὰ μαργαριταρένια.
Κ' ἔτσι μαζί με τὸν κορσέ,
ποῦ κάθε βράδυ βγάζεις,
τὴν κ ι ν η τ ῆ σου ἐμμορφιά
ἀλλάζεις καὶ ξαλλάζεις!...

Κ. Φ. ΣΚΟΚΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ

“Έλα μαζί μας μικρέ, έλα... Δεν θα γεμίσης την τσέπη σου χρυσάφι αλλά θα γεμίσης την ψυχή σου από αναμνήσεις. Δεν θα γνωρίσης ποτέ την δύναμιν του πλούτου, αλλά θα γνωρίσης την δύναμιν της ιδέας. Θα περάσης σκληρές ημέρες, αλλά δεν θα ήναι και ή χειρότερες. Θα ήσαι ολιγώτερον από ένα εκατομμυριοῦχο, αλλά μετά θάνατον περισσότερον από αυτόν. Οί πλούσιοι λησμονοῦνται αλλά ποτέ οί σοφοί. Έλα μικρέ μαζί έλα...” Αὐτά τὰ λόγια τῆς Vivandière θὰ ἔλεγε ἕνας καλὸς δημοσιογράφος στὸ παιδί του. Ἐν τούτοις ἡ δημοσιογραφία δὲν εἶναι ἐπάγγελμα ποῦ ὁ καθεὶς μπορεῖ νὰ ἐπιδοθῆ, ἰδίως δὲ ἂν δὲν ἔχη ἰδιαιτέραν κλίσιν.

Γονεὺς τις κάποτε ἐπεσκέφθη τὸν διαπρεπῆ Γάλλον δημοσιογράφον Στεφάν Λωζάν καὶ τοῦ ἐξήτησε τὴν γνώμην του προκειμένου ὁ υἱὸς του μέχρις ὅτου γίνῃ διπλωμάτης νὰ ἐπιδοθῆ προσωρινῶς εἰς τὴν δημοσιογραφίαν.

Ἡ ἀπάντησις τοῦ Στεφάν Λωζάν ἦτο ἡ ἑξῆς :

— “Κρατήσατε τὸν υἱὸν σας, ἀγαπητὲ Κύριε. Πρὸ παντὸς δὲ μὴ μᾶς τὸν στείλλετε. Ἡ δημοσιογραφία δὲν εἶναι ἐπάγγελμα ποῦ προσωρινῶς καὶ ὡς τύχη δύναται τις νὰ ἐπιδοθῆ. Ἀπαιτεῖται κλίσις, γνώσις, διαύγεια πνεύματος καὶ ψυχὴ πρὸς τούτο. Ἡ δημοσιογραφία δὲν μαθαίνεται οὔτε σὲ δέκα μαθήματα, οὔτε σὲ δέκα ἐβδομάδες. Μαθαίνεται καθ’ ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ βίου, μαθαίνεται μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου...”

Τὸν δημοσιογράφον ὁ πολὺς κόσμος τὸν φαντάζεται ὡς ἄνθρωπον ποῦ παντοῦ βρίσκειται, στὰ θέατρα ἰδίως ὅπου τὸν γεμίζουν μὲ εἰσιτήρια, στὰ κέντρα ὅπου τὸν γεμίζουν μὲ προσκλήσεις καὶ στὰ ἐπίσημα γραφεῖα ὅπου τὸν γεμίζουν μὲ περιποιήσεις, ὅτι τὰ πάντα κάμνει καὶ τὰ πάντα γνωρίζει. Πόσον ὁμως ἴσως ἀπατώνται. Πόσος φορὲς συμβαίνει ὁ δημοσιογράφος νὰ πληροφορηθῆ τελευταῖος μὲ εἶδησιν ποῦ ὁ ἀπλούστερος διαβάτης τὴν ἔχει μάθῃ! Ὁ δημοσιογράφος ἀντλεῖ τὰς εἰδήσεις του ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ ἐπισήμους τῆς γῆς οἱ ὅποιοι συχνότατα βλέπουν στραβώτερα καὶ μαθαίνουν ἀργότερον καὶ ἀπὸ τοὺς πλέον μικροὺς.

Τὸν δημοσιογράφον τὸν φαντάζονται ἐπίσης πολλοὶ ἀδιάκριτον καὶ μὴ δυνάμενον νὰ κρατήσῃ μυστικόν.

Ὁ δημοσιογράφος κρατεῖ ἕνα μυστικὸν πολὺ καλὰ ὅταν πρόκειται νὰ ἐξυπηρετήσῃ ὑπέρτερα τῆς πατρίδος του συμφέροντα, δὲν κρατεῖ ὁμως ἄλλο μυστικὸ διότι ἡ δύναμις του τὰ πλεονεκτήματα ὅλα ἡ ἐπιτυχία του τέλος ὅλα κρατεῖτε μέσα σ’ αὐτὸ τὸ μυστικὸ ποῦ ἡ πέννα του τὴν ἐπομένην θ’ ἀποτυπώσῃ καὶ θὰ τὸ μάθῃ ὁ κόσμος, ὁ ὅποιος ὀπισθεν αὐτοῦ κρύπτεται. Ὁ δημοσιογράφος αὐτὸς καθ’ ἑαυτὸν περίεργος δὲν εἶναι, εἶναι ὁμως περίεργος διὰ τὴν ἐφημερίδα του, διότι ἔχει ὑπηρεσίας στὸν κόσμον ποῦ τὸν διαβάσει. Δὲν περιτρέχει τὰ τέσσαρα σημεῖα τῆς πόλεως, οὔτε περιφέρεται ὀλόκληρες ὥρες στοὺς διαδρόμους τῶν ἐπισήμων γραφείων γιὰ τὸ κέφι του. θὰ εὗρισκε ἀσφαλῶς ἄλλοῦ

νὰ διαθέσῃ καλλίτερον τὸν καιρὸ του ἂν τὸ καθῆκον τῆς ἐφημερίδος του, ἡ ὁποία πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὰ πάντα, δὲν ἀπαιτεῖ τοῦτο.

Ἐὰν ὁμως ὁ δημοσιογράφος δὲν εἶναι περίεργος, πρέπει νὰ ἦναι τυχερός. Ἡ τύχη τοῦ δημοσιογράφου εἶναι ἕν ἀπὸ τὰ ἰσχυρότερα ὄπλα διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπιτυχίαν του. Συνέβη συχνὰ δυὸ καὶ τρεῖς δημοσιογράφοι νὰ μεταβοῦν ἐπὶ ἀποστολῆ. Οἱ δύο ἀπέτυχον εἰς τὴν ἀποστολήν, ὅχι διότι δὲν ἦσαν ἱκανοί, ἀλλὰ διότι δὲν ἦσαν τυχεροί, ὁ τρίτος ἐσημείωσε κάποτε δὲ κοὶ ἀκουσίως, καταπληκτικὰς ἐπιτυχίας. Τὸ ἰδικόν του τηλεγράφημα κατέφθασεν ἐγκαίρως, ἐνῶ τῶν δύο συναδέλφων του λόγῳ βλάβης τῶν συρμάτων καθυστέρησε. Καὶ τὴν ἐπομένην μόνον ἡ ἐφημερίς του ἦτο πλήρης λεπτομερειῶν τῆς ἀποστολῆς, ἐνῶ οἱ ἄλλοι συνάδελφοι ἠγγύουν παντελῶς. Ἐπίσης ἡ δημοσιογραφία ἀπαιτεῖ εὐλικρίνειαν. Οἱ παγκοσμίου φήμης ἐφημερίδες “Τάϊμς,” τὴν ἐκτίμησιν καὶ κυκλοφορίαν ὀφείλουν κυρίως εἰς τὴν ἐνημερότητα των καὶ τὴν εὐλικρίνειαν.

— Ἐχομεν, ἔλεγε κάποτε ὁ Disraeli, δύο πρεσβευτὰς εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τοῦ κόσμου, τὸν πρεσβευτὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος καὶ τὸν ἀνταποκριτὴν τῶν “Τάϊμς.” Οἱ πρεσβευταὶ δὲν ἐφείδοντο οὐδεμιᾶς χρηματικῆς θυσίας διὰ νὰ καταστήσουν ἐνημερον τὸ Λόουνιγκ Στρήτ, οἱ ἀνταποκριταὶ τῶν “Τάϊμς,” ἔξ ἄλλου διὰ νὰ πληροφορήσουν τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὸν Κόσμον ὀλόκληρον.

Κατὰ τὸ 1882 ἕνα τηλεγράφημα ἀποσταλὲν ἐκ Κολόμπο πρὸς τοὺς “Τάϊμς,” καὶ περιγράφον τὴν κατάστασιν εἰς τὸ Τονκὶν ἐστοίχισε 40,000 φράγκα. Τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ ἀνταποκριτὴς τῆς Ἀλεξανδρείας διὰ τὰ γεγονότα τῆς Αἰγύπτου ἐπλήρωσε 500,000 φράγκα. Κατὰ τὸ 1900 κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Κίνας ἐξοδεύθησαν διὰ νὰ πληροφορηθοῦν οἱ “Τάϊμς,” 300,000 φράγκα. Τέλος κατὰ τὸ 1918, ὅτε ὑπεγράφη ἡ ἀνα-

κοχή, αἱ λεπτομέρειαι καὶ αἱ περιγραφαὶ ἐστοίχισαν 200,000 φράγκα διὰ τηλεγραφικά. Οὐδέποτε ὁμως οἱ “Τάϊμς,” σκοπίμως ἠπάτησαν τὸ κοινὸν των. Κατὰ τὸ 1914 ὁ ἐν Βερολίνῳ ἀνταποκριτὴς τῶν “Τάϊμς,” ἔφθασεν εἰς τὸ Λονδίνον κομιστὴς σπουδαιοτάτης εἰδήσεως. Παρουσιάσθη εἰς τὸν ἀρχισυντάκτην Τζὼν Δελὰν καὶ τοῦ εἶπε :

— Μόλις φθάνω ἀπ’ τὸ τραῖνο, ἰδοὺ σπουδαιοτάτην εἶδησιν σὰς φέρω δημοσιεύσατέ τὴν ἐκ Βερολίνου καὶ ἐπὶ τοῦ Πιεστηρίου.

— Ὁ ἀρχισυντάκτης ἀφοῦ ἐμειδίασε τοῦ εἶπε „ἀδύνατον.”

Καὶ ἐπανέλαβεν: “Ἀδύνατον. Ἀφοῦ εἶναι τέσσαρες μετὰ μεσημβρίαν ἡ ὥρα καὶ ἀφοῦ δὲν εἶναι τηλεγράφημα ἐκ Βερολίνου. Πάρετε τὸ τραῖνο, πηγαίνετε στὸ Βερολίνον καὶ τηλεγραφήσατε ἐνταῦθα. Οὐδέποτε ὁμως ἐγὼ θὰ ἐπιτρέψω τὸ Κοινὸν ν’ ἀπατηθῆ καὶ νὰ δώσω εἶδησιν ἐδῶ γραφεῖσαν ὡς τηλεγραφηθεῖσαν ἐκ Βερολίνου.

Ἡ θέλησις τοῦ Δελὰν ἐπεκράτησε. Ἡ εἶδησις δὲν ἐδημοσιεύθη ὡς ἐπὶ τοῦ πιεστηρίου, ἀλλ’ ἐδημοσιεύθη μετὰ τὴν προσθήκην : “τοῦ ἐν Βερολίνῳ ἀνταποκριτοῦ μας εὐρισκομένου ἤδη ἐν Λονδίῳ.” Ἡ εὐλικρίνειαι αὕτη τῶν “Τάϊμς,” τόσον ἐξετιμῆθη ἐν Λονδίῳ, ὥστε ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων μίαν ἡμέραν ὁ ὑπουργὸς κ. Βούλβεργ Λάϊτον ἐδήλωσε :

— Κύριοι, ἐὰν θὰ ἤθελον εἰς τοὺς ἀπογόνους νὰ δώσω ἕν δεῖγμα τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτισμοῦ, κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα δὲν θὰ ἐξέλεγον οὔτε τὰ ναυπηγεῖα, οὔτε τοὺς σιδηροδρόμους μας, οὔτε τὰ δημόσια κτίρια, οὔτε καὶ αὐτὴν τὴν Βουλὴν μας. Θὰ ἔφθανε πρὸς τοῦτο ἕν ἀπλοῦν φύλλον τῶν “Τάϊμς.”

T. NAOYM

Η ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΠΗ

ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΜΠΡΥ

Ήτανε γλυκειά φθινοπωρινή ημέρα. Ή γραφική βίλλα του καθηγητού Στάουερμαν, έξω από την πόλι χτισμένη, πρόβαλλε σαν ντροπαλή παρθένα, μέσα απ' τὰ θεόρατα δένδρα και τούς πυκνούς θάμνους. Όλα τὰ σπόρ τῶν παραθύρων ἦτανε κατεβασμένα. Λές και κοιμόντανε ἡ ὡμορφη βίλλα στήν ἀγκαλιὰ τῆς γλυκειᾶς και ἡμερης φύσης. Μόνο στή δυτικὴ πλευρά, πίσω απ' τὸ λεπτό κουρτινάκι, πού πολὺ-πολὺ σιγὰ κουνιόντανε, ἐμάντευες μιὰ σκιά, μιὰ σιλουέττα. Δείχνοντας μὲ τὸ δάκτυλό της ἡ Ἐλένη τὴν βίλλα, εἶπε :

— Νὰ ἡ βίλλα τοῦ κυρίου Στάουερμαν.

— Τοῦ καθηγητοῦ σου ;

— Ναί, καῦμένε Ρόμπερτ. Εἶναι, ξέρεις, ἓνας ἱππότης, ἓνας σπάνιος χαρακτήρ. Όταν ἤμουνα μικρὴ και οἱ γονεῖς μου κατοικοῦσαν χειμῶνα-καλοκαίρι στήν ἔπαυλί μας, ὁ κύριος Στάουερμαν ἦτανε τόσο καλὸς γιὰ μένα και ὁ μόνος πού φρόντιζε γιὰ τὴν ἀνατροφή μου. Όλοι τὸν εἶχανε γιὰ γέρο και ἄσχημο, γιατί φοροῦσε γυαλιὰ και περπατοῦσε λιγάκι σκυφτός, ἀλλ' ἐγὼ εἶχα ἐντελῶς ἄλλη ἰδέα.

Ήτανε τότε καμμιά σαρανταριά χρονῶν, εἶχε πλούσια ξανθὰ μαλλιά, γλυκά, μεγάλα, καταγάλανα μάτια και ἓνα χαμόγελο οὐράνιο.

— Ἐλένη, θὰ μὲ κάνης ζηλιάρη, τῆς εἶπε ὁ Ρόμπερτ.

Ἡ Ἐλένη τοῦ ἀπήντησε μὲ μιὰ ματιὰ παρατεταμένη. γεμάτη ἀγάπη και ἀφοσίωσι,

πού ἔλεγε περισσότερα ἀπὸ κάθε ἄλλη ἀπάντησι.

Ἡ Ἐλένη και ὁ Ρόμπερτ ἀγαπιόντουσαν χρόνια τώρα και μόλις πρὶν ἀπὸ ἓνα μῆνα κατώρθωσαν νὰ φθάσουν στὸ ποθούμενο τέρας, νὰ στεφανωθοῦν.

Θέλησαν, λοιπόν, νὰ περάσουν τῆς πρώτης ἐβδομάδες στήν πόλι, ὅπου ἡ Ἐλένη ἔζησε τὰ παιδικὰ της χρόνια.

— Ξέρεις, τοῦ εἶπεν ἡ Ἐλένη, ἐκεῖ πού προχωροῦσαν, θὰ χαιρόμουνα πολὺ ἂν μπορούσα νὰ δῶ ἄλλη μιὰ φορὰ τὸν καθηγητή μου. Ὁ καῦμένος κ. Στάουερμαν! Θὰ εἶναι πάλιν μόνος του, ἔρημος!

— Μὰ και δὲν ἔχει οἰκογένεια ;

— Ὁχι, γιατί δὲν παντρεύθηκε. Αὐτὸς πάντα ἀπέφευγε τῆς γυναῖκες.

— Τῆς γυναῖκες ναί, — ἀλλὰ και τὰ κορίτσια ; τῆς μαθήτριες, λόγου χάριν ; ...

— Καλέ, γιὰ τὸν κ. Στάουερμαν, θὰ μοῦ πῆς ; Καῦμένε Ρόμπερτ, αὐτὸς ἦτανε τόσο καλός, τόσο σπανία, τόσο ὑπέροχη ὑπαρξις. Ἡ τελευταία χρονιά πού ἰδωθήκαμε ἤμουνα δεκάξι χρονῶν, ἀμφιβάλλω μάλιστα ἂν θὰ μὲ γνωρίση.

Και γέροντας τῷμορφό της κεφαλάκι, πού ἀκουμποῦσε στὸν ὤμό του, τοῦ ξανάπε :

— Ἐρχεσαι, Ρόμπερτ, μαζί νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦμε ;

— Νὰ σοῦ πῶ. Πρῶτα-πρῶτα δὲν τὸν γνωρίζω, ἔπειτα δὲν μοῦ κάμνει οὔτε εὐχαρίστησι, οὔτε κακὸ μιὰ τέτοια ἐπίσκεψι, πῆγαινε σὺ και τελείωνε γρήγορα, ἐγὼ σὲ περιμένω στήν καμπὴ τοῦ δρόμου.

— Ἐννοια σου και δὲν θ' ἀργήσω, Ὁρεβουάρ! τοῦδωσε ἓνα γρήγορο φιλί στὸ στόμα και ξεκίνησε γιὰ τὴν βίλλα.

Μιὰ λιγνή, κοκκαλιάρα ὑπηρέτρια τὴν ὑποδέχθηκε.

— Μπορῶ νὰ δῶ τὸν κ. Στάουερμαν ;

— Δὲν ξέρω... πῶς σᾶς λένε ;

— Πῆτέ του ἔτσι. Ἡ Ἐλένη, ἡ μαθήτριά του, θέλει νὰ τὸν δῆ.

— Ἄ! σεῖς εἶσθε, δεσποινίς Ἐλένη ; συγγνώμην, δὲν σᾶς ἐγνώρισα. Περάστε, δεσποινίς. Ὁ κ. Στάουερμαν θὰ χαρῆ πολὺ νὰ σᾶς δῆ.

Ἡ Ἐλένη δὲν ἐπερίμενε πολὺ. Σὲ λίγο ὁ κ. Στάουερμαν μπῆκε στὸ σαλόνι, πού ἦτανε δίπλα ἀπὸ τὸ γραφεῖό του.

Τὰ πλούσια, ξανθὰ μαλλιά του εἶχανε ἀσπρίσει. Τὴ λάμπι τῶν γαλανῶν ματιῶν του εἶχεν ἀντικαταστήσει ἡ μελαγχολία, μιὰ μελαγχολία πολὺ λυπητερή. Μόνο τὸ χαμόγελο ἦτανε νὸ ἴδιο, πού κέρδιζε καρδιές.

— Ἐλένη, ἡ ἀγαπημένη μου Ἐλένη! ... Δὲν ξέρεις πόσο χάρηκα πού σὲ ξαναβλέπω.

Ἡ Ἐλένη, βαθεῖα συγκινημένη, χαϊδεύοντας μὲ τὰ ἀπαλά, κοντυλένια της δάχτυλα τὸ κρῖο του χέρι, τοῦ εἶπε :

— Κ' ἐγὼ, κ' ἐγὼ τὸ ἴδιο, κ. Στάουερμαν. Μὰ τί, λοιπόν, δὲν ξέρατε πῶς εἶμαι ἐδῶ, τώρα τόσες μέρες ;

— Ναί, τὸ ἔξερα.

— Καὶ φαντασθήκατε πῶς μπορούσα νὰ φύγω χωρὶς νὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ ;

— Ἄ! δὲν ἀμφέβαλλα πῶς θὰ ἐρχόσαστε. Τόση ὥρα τώρα σᾶς παρακολουθοῦσα, κρυμμένος πίσω ἀπὸ τὸ κουρτινάκι. Σᾶς συνώδευε κάποιος κύριος.

— Ὁ σύζυγός μου, κ. Στάουερμαν.

— Μὰ τί, παντρευτήκατε ; Παντρεύθηκε, λοιπόν, ἡ μικρὴ μου Ἐλένη ;

Σώπασαν και οἱ δύο τους. Πρῶτος πάλι μίλησε ὁ κ. Στάουερμαν.

— Καθῆστε, λοιπόν. Δὲν πιστεύω νᾶστε βιαστική ;

Καθήσανε κοντά. Ἄρχισε νὰ τοῦ λέη γιὰ

τὴν εὐτυχία της, γιὰ τὴ ζωὴ της μὲ τὸν Ρόμπερτ και ὅσο προχωροῦσε στὴ διήγησί της, τὸ πρόσωπό της ἄλλαζε, τὸ ὠμόρφαινε ἡ συναίσθησις τῆς χαρᾶς και τῆς εὐτυχίας, ἀντίθετα δὲ τὸ δικό του χλώμιαζε.

— Τώρα, κ. Στάουερμαν, πού εἶμαι πειὰ παντρεμένη, μπορούμε νὰ ἀναφέρουμε τὰ περασμένα. Θυμᾶσθε ἔ ; Πόσο ἤμουνα ἐρωτευμένη μαζί σας ; Ἦτανε τὸν τελευταῖο χρόνο...

Τῆς ἀπήντησε μ' ἓνα ἐλαφρὸ κούνημα τοῦ κεφαλιοῦ του. Ἐκεῖνη συνέχισε :

— Θυμᾶστε ;.. Μιὰ μέρα βρήκαμε στὸ βιβλίό σας τὸ πρῶτό μου και τελευταῖο γράμμα... Δὲν πιστεύω νὰ λησμονήσατε τὸ γράμμα μου ἐκεῖνο, τοῦ εἶπε. Σᾶς ἔγραφα τὰ ἔξης :

“Κύριε Στάουερμαν, εἶμαι δεκάξι χρόνων και ὡς τὴν στιγμή αὐτὴ δὲν ἀγάπησα. Τοὺς νέους πού γνωρίζω δὲν μ' ἀρέσουν. Όλοι τους εἶναι γελοῖοι, μικροί... Μόνον σεῖς κ. Στάουερμαν, εἶσθε ὠραῖος και γνωστικός... Τόσο καιρὸ τώρα δὲν κάνω ἄλλο, παρὰ νὰ σᾶς σκέπτομαι. Σᾶς ὀρκίζομαι πῶς πάλαιφα πολὺ μὲ τὸν ἑαυτό μου, γιὰ νὰ κρύψω τὸ αἶσθημά μου αὐτό. Δὲν τὸ κατώρθωσα. Σᾶς ἀγαπῶ, σᾶς ἀγαπῶ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μου.”

— Πῆτέ μου, κ. Στάουερμαν, θυμᾶσθε τὸ γράμμα μου ;

Ὁ κ. Στάουερμαν ἦταν ἀκίνητος, βουβός.. Πέρασαν ἔτσι λίγα δευτερόλεπτα. Ἐπειτα, σιγὰ, ἀτάραχα, μὲ μιὰ βαρεῖα φωνή, πού ἐβγαινε βαθεῖα απ' τὴν ψυχὴ του, εἶπε :

— Ναί, θυμᾶμαι τὸ γράμμα σου.

— Καὶ τί εἶπατε τότε μὲ τὸ νοῦ σας. Ἐξακολουθήσατε ὅμως νᾶστε πάλι καλὸς γιὰ μένα. Ἀργότερα μιὰ μέρα μοῦ εἶπατε :— “Δεσποινίς, μὴν ἀφίνετε ἄλλοτε τέτοιου εἶδους γράμματα στὰ βιβλία τοῦ γέρου διδασκάλου σας. Εἶσθε παιδί, παιδί...” Δὲν εἶναι ἔτσι, κ. Στάουερμαν ; Αὐτὴ ἦταν ἡ ἀπάντησί σας. Μπρὸς μου σχίσατε τὸ γράμμα μου σὲ δυὸ και τὸ κρύψατε στὸ πορτοφόλι

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΙΝΕΛΙΑ

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ : ΧΑΡ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

σας. Δὲν ἀγριέψατε, δὲν θυμώσατε μαζί μου. Εἶχατε δίκην. Ἐνα κορίτσι δεκάξη χρονῶν δὲν ξέρει ποιά εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη. Ἄληθεια, κ. Στάουερμαν, πῶς σὰς φάνηκα τότε ;

— Μοῦ φανήκατε ἕνα ἀληθινὸ, ὄμορφο καὶ ἔξυπνο παιδί, μὲ καρδιά καὶ αἰσθήματα πού στὸν καθένα ἐμπνέει ἀγάπη καὶ σεβασμὸ μαζί. Ναί, Ἐλένη σὰν διάβασα τὸ γράμμα σας, εἶπα : Γιατὶ νᾶναι αὐτὴ ἡ διαφορὰ στὴν ἡλικία μας ; Γιατὶ νᾶναι αὐτὴ τόσο νέα κ' ἐγὼ γέρος ἀποκρουστικός ;

— Ἄληθεια, κ. Στάουερμαν ;

Θέλησε νὰ τῆς πῆ καὶ κάτι ἄλλο, μὰ ἡ ματιά του θόλωσε, ὅλη ἡ λύπη, ἡ κρυμμένη τόσα χρόνια στὴ καρδιά του ἐξωτερικεύτηκε μὲ ἕνα δάκρυ, πού κατρακύλησε στὸ μάγουλό του, ἔκρουσε στὰ χέρια του τὸ πρόσωπό του καὶ κλαίγοντας μὲ ὅσα δάκρυα εἶχε, τῆς εἶπε :

— Σὰς ἀγαποῦσα τότε ἀκόμα, ἀλλ' ὄχι μὲ τὴν παιδική, ἀπραγὴ ἀγάπη. Σὰς ἀγαποῦσα, Ἐλένη, μὲ ὅλη τὴ δύναμι τῆς ψυχῆς. Ἦτανε ἡ πρώτη καὶ τελευταία φορὰ, πού αἰσθανόμουν τὸ γλυκὸ τῆς ἀγάπης χτυποκάρδι. Καὶ ἡ ἀγάπη ἐκείνη ἦταν ἡ μόνη ἡλιακὴ ἀχτίδα πού ἔλαμψε γιὰ μιὰ στιγμή στὸν ὀρίζοντα τῆς σκοτεινῆς καὶ πικραμένης μου ζωῆς !

Χλωμὴ ἡ Ἐλένη, σὰν νᾶχε πέσει δίπλα της κεραυνὸς, προσπαθοῦσε νὰ βρῆ μιὰ παρήγορο λέξι γιὰ τὸν συντριμμένο αὐτὸν ἄνδρα πού ἔκλαιγε μπροστά της.

Αὐτὸς δὲν τὴν ἄκουγε. Ἐκλαιγε, γιατί στὰ δάκρυα εὔρισκε κάποια ἀνακούφισι. Ἦταν εὐτυχῆς, πού τοῦ δόθηκε τέλος ἀφορμὴ νὰ πῆ ἐκεῖνο, πού χρόνια τώρα ἔκρυβε βαθειὰ στὴν καρδιά του.

— Ναί, Ἐλένη, σ' ἀγαποῦσα. Ἦσουν ἡ εὐτυχία μου, τὸ φῶς μου, ἦσουν ὁ πόνοσ μου. Ὁ Θεὸς τὸ ξέρει πόσο ἀγωνίστηκα νὰ πνίξω τὸ αἰσθημά μου, νὰ κάνω τὸν ἀδιάφορο. Ἡ σκέψις πῶς μιὰ μέρα θὰ ἀγαπήσῃς ἄλλον, ἄλλος θὰ σ' ἔχη κοντά του, ἄλ-

λος θὰ σὲ φιλῆ καὶ μένα θὰ μὲ λησμονήσῃς, χωρὶς νὰ μάθῃς ποτὲ τὸ μυστικὸ μου, ἢ σκέψις αὐτὴ μοῦ φαρμάκωνε ὅλο μου τὸ εἶναι, τὸ σωματικὸ καὶ ἠθικὸ ! Γιατὶ Ἐλένη, γιατί νὰ ἀναφέρῃς τὰ περασμένα ; Γιατὶ νᾶγγίξῃς μιὰ πληγὴ, πού αἰῶνια πονεῖ ;

— Καὶ σεῖς, καὶ σεῖς, ἀποκρίθηκε ἡ Ἐλένη, μὲ τὸν πειὸ στοργικὸ τῆς τόνο, θὰ μὲ συγχωρήσῃτε γιὰ τὸ κακὸ πού σὰς ἔκανα ; Τὸ μοιραῖο ἐκεῖνο γράμμα ;.. Ἐκεῖνο φταίει...

— Ἴσως... Γιατὶ πρὶν διαβάσω τὸ γράμμα σας ἐκεῖνο, στὴ συνείδησί μου δὲν εἶχεν ἀποκρουσταλωθῆ τὸ αἰσθημά μου.

— Θεέ μου ! Μὲ τί θὰ μπορέσω νὰ ἐξαγοράσω τὸ σφάλμα μου ; ρώτησε ἡ νέα, βαθειὰ λυπημένη.

— Ἀκούστε, Ἐλένη, μὴ ξαναπερνᾶτε ἀπ' τὴν βύλλα μου ἄλλοτε μὲ τὸν Ρόμπερτ.

— Σὰς τὸ ὑπόσχομαι, ἀγαπητέ μου, κ. Στάουερμαν. Ὑποσχεθῆτέ μου ὅμως καὶ σεῖς πῶς θὰ μὲ λησμονήσετε.

Καὶ χωρὶς νὰ περιμένῃ τὴν ἀπάντησί του ἔσκυψε καὶ τὸν φίλησε δυὸ φορὲς στὸ μέτωπο του. Ἦταν τόσο πολὺ ταραγμένη ἀπ' ὅσα ἄκουε πού μόλις μπόρεσε νὰ ἀρθρώσῃ δυὸ λόγια ἀποχαιρετισμοῦ.

Στὸν δρόμο τὴν περιέμενε ὁ Ρόμπερτ. Ξεκίνησαν καὶ οἱ δυὸ τους. Ὁ ἥλιος, ὀλοκόκκινος πήγαινε νὰ κρυφθῆ πίσω ἀπὸ ἕνα ἀκροβοῦνι. Ἡ Ἐλένη γύρισε, ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὴν βύλλα καὶ αἰσθάνθηκε δυὸ θερμὰ δάκρυα νὰ κυλοῦν στὰ μάγουλά της. Ἦταν τὰ δάκρυα πού ἔχυνε γιὰ τὸν συντριμμένο ἄντρα, πού ἄφισε στὴν βύλλα γιὰ τὰ σβυσμένα παιδικὰ της χρόνια, πού μαζί μὲ τὴν τελευταία ἀχτίδα τοῦ ἡλίου τῆς ἔστελναν τὸν τελευταῖο χαιρετισμό...

Ο ΕΧΘΡΟΣ

Ἡ νεότης μου ἦταν μιὰ ἄγριι θύελλα, πὸν τὴν ἔκοβαν πότε-πότε οἱ λαμπερὲς ἀχιλίδες τοῦ ἡλίου.

Ὁ κεραυνὸς κι' ἡ βροχὴ ἔκαμαν τόση καταστροφή, πὸν μένουν τώρα στὸν κήπο μου πολὺ λίγοι καρποί.

Ἐφτασα πειὰ στὸ φθινόπωρο τῆς σκέψης καὶ πρέπει νὰ σκαλίσω μὲ τὴ σκαπάνη τὸ πλημμυρισμένο χῶμα, ὅπου τὰ νερά ἔσκαψαν λάκκους βαθεῖς σὰν τάφους.

Καὶ ποιὸς ξέρει ἂν τὰ καινούργια ἀνθη πὸν ὀνειρεύομαι δὲν θαῦρον στὸ βασαισμένο αὐτὸ χῶμα τῆ μυστικῆ τροφῆ πὸν θὰ τοὺς δώση δύναμι ν' ἀνθίσουν.

Ὡ πόνε, πόνε! Ὁ Χρόνος φθείρει τὴ ζωὴ κι' ὁ σκοτεινὸς ἐχθρὸς πὸν κατατρῶει τὴν καρδιά μας, δυναμώνει κι' αὐξάνει ἀπὸ τὸ αἷμα πὸν χύνουμε.

ΣΑΡΑ ΜΠΩΝΤΛΑΙΡ

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ μόνη ἀληθινὴ παρηγορία προέρχεται ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μας. ἀπὸ τὸ πλούσιον καὶ ἀκένωτον βάθος, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται μέσα μας εἰς ἓνα ἀπόθεμα ἐνεργητικότητος.

Ἡ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

Μιὰ πὸν ἔζησε ὅλη τῆς τῆ ζωὴ σ' ἓνα κλωνὶ διπλώθηκε γιὰ νὰ πεθάνη, τί νὰ κάνη!

ἔζησε ἓνα ὁλόκληρο πρωτὶ!..... ἓνα πρωτὶ! τί ἱστορίες καὶ τί πόνοι! τί βάσανα μακρῶν φτερῶν καὶ τί καῦμοί! ἀπέθανε... τὴν ἔκλαψε μιὰ ἀνεμῶνη καὶ τὴ σαβάνωσ' ἓνα ἄσπρο γιασεμί.

ΤΙΜΟΣ ΜΩΡΑ-Ι-ΤΙΝΗΣ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΚΑΡΔΙΑ

Δὲν ἤθελα ψαλίδι σου
Νὰ ἤμουν καὶ βελόνι,
οὐδὲ σκουλαρικία σου
οὐδὲ χρυσὴ σου ζώνη.

Νὰ ἤμουν ἤθελ' ἄνεμος
ψυχρὸς στὴν κάμαρά σου
νὰ πάγωνα στὸν ὕπνο σου
τὴν πέτρινη καρδιά σου.

Τὰ δάκρυα ποῦ ἔχυσα
ἕως αὐτὴν τὴν ὥρα
ἂν σ' ἓνα τόπο ἔπεφταν
θὰ ἦσαν λίμνη τώρα.

Κι' ἂν ἀπὸ κεῖ ἐδιάβαινες
κι' ἄκουαν τὴ φωνή σου
θὰ χύνοντο τὰ φεῖδια του
ἐπάνω στὸ κορμί σου.

Α. ΚΑΡΑΒΙΑΣ

Ἡ ἔννοια τοῦ θανάτου

Ἴναι ὁ τίτλος ἑνὸς τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ πολλοῦ Paul Bourgei, θέμα εἶναι τὸ ἔξης: Ποίαν ἔννοιαν ἔχει ὁ θάνατος, πῶς δὲ ἀντιμετωπίζει αὐτὸν ὁ πιστεύων ἄνθρωπος, καὶ πῶς ἀφ' ἑτέρου. ὁ μὴ ἔχων πίστιν. Εἰς τὸ ἑξαίσιον τοῦτο ἔργον θαυμασίως ἀναλύεται ἡ δύναμις, ἣν ἔχει ἡ πίστις διὰ τὸν ἄνθρωπον. Αἱ σκηναὶ εἶναι εἰλημμένα ἀπὸ τὸν Παγκόσμιον Πόλεμον, καθ' ὃν τὸ αἶσθημα τοῦ θανάτου ἦτο τόσον γενικὸν, τόσον βαθύ. Τὸ δὲ ὅλον τοῦ ἔργου γοητεύει μὲ τὴν μεγαλόνουν πλοκήν του.

Ἐν πρώτοις, ἐμφάνίζεται ὁ τύπος τοῦ μὴ πιστεύοντος ἀνθρώπου. Περιώνυμος χειροῦργος, ὁ Michel Ortègue, ἔχων ἰδίαν κλινικὴν ἐν Παρισίοις, κειμένην εἰς τὸ μέσον ὠραιότητας κήπου.

Εἰς τὴν ιδέαν τοῦ κήπου ὁ Ποιητὴς κάμνει τὴν ἔξης μελαγχολικὴν παρατήρησιν διὰ τὸν ἄνθρωπον. Τὰ μεγάλα δένδρα, λέγει, τοῦ ἡσυχίου τούτου κήπου ρίπτουν τὰ φύλλα των κατὰ τὸ φθινόπωρον, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀνοίγουν κατὰ τὴν ἀνοιξιν. Πόσοι δὲν ἔρριψαν τὸ βλέμμα των ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα ταῦτα, εἰς στιγμὰς ἀγωνίας, καὶ δὲν εἴμειναν κατάπληκτοι ἀπὸ τὴν ἀντίθεσιν, ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς τῆς φύσεως, τῆς ἐργασίας αὐτῆς, τοῦ ἀταράχου ρυθμοῦ τῆς, τῆς παρατεταμένης βραδύτητός της, καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς θλιβερᾶς φρενίτιδος τῆς ἀνθρωπίνης ταραχῆς καὶ κινήσεως!

Τί τραγωδία δὲν ἐξεκρίνοντο εἰς τὴν ἐν λόγῳ κλινικὴν! Καθ' ἑκάστην μετεφέροντο

εἰς αὐτὴν τραυματῆται ἐκ τοῦ μετώπου τοῦ πολέμου. Τοῦ ἑνὸς ἔλειπον αἱ χεῖρες, τοῦ ἄλλου ἦσαν ἠκρωτηριασμένοι οἱ πόδες. Πόσοι ἐξηντλημένοι, οἱ ὁποῖοι μὲ λαχτάραν ἐζήτουν τὴν θωπεῖαν τοῦ ἡλίου!

Δὲν θὰ μεταφέρω ἐνταῦθα τὰς διεξοδικὰς συζητήσεις, εἰς ἃς ἔξ ἀφορμῆς τῆς θέας τῆς ἀνθρωπίνης ταύτης ἀθλιότητος ἐβυθίζετο ὁ Michel Ortègue μετὰ τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ βοηθοῦ καὶ φίλου Marchal, ἀναπτύσσων τὰς περὶ κόσμου καὶ ἀνθρώπου θεωρίας του. Ὅταν τῷ ὠμίουν, λέγει ὁ Marchal, περὶ τοῦ θρησκευτικοῦ προβλήματος, ἐκεῖνος ἐγέλα. Ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐδέχετο ὅτι ὑπάρχει τι τὸ θεῖον εἰς τὸν κόσμον, ἔτι δὲ ὀλιγώτερον εἰς τὸν ἄνθρωπον. Διήκουσα γραμμὴ τῆς ζωῆς εἶναι, ἔλεγεν ἡ πράξις.

Καὶ διὰ τοῦτο, προσθέτει ὁ Marchal, ἦτο ἀληθῆς χειροῦργος, χειροῦργος ἐν τῇ πλήρει ἔννοια τῆς ὠραίας ταύτης λέξεως, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ὠραιότητας λέξεις: χεῖρ καὶ ἔργον. Δι' αὐτὸν σκέπτεσθαι ἦτο τὸ ἐνεργεῖν. Ὑπῆρχε τι τὸ εἶθι, τὸ ἄμεσον εἰς ὅλον τὸ πρόσωπόν του. Ὅταν ἐνεχείριζε, τὸ ἰσχνὸν πρόσωπόν του, κεκαλυμμένον μὲ τὴν προσωπίδα τῆς ἐγχειρίσεως, ἐξέπληττε μὲ τὴν ἔντασιν τῆς προσοχῆς, τὸ τάλαντον, τὴν παρουσίαν ὁλοκλήρου τῆς ὄντοτικότητος αὐτοῦ. Καὶ αὐτὰ τὰ χαλύβδινα ὄργανα, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιοῦ, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐγχειρίσεως ἀπετέλουν μέλη τῆς ἰδίας του ζωῆς. Οὐδὲν ἄλλο ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ ἐπιζῶν εἰμὴ μίαν ἀνακίλυπνιν του ἐπιστημονικὴν μικρὰν ἢ μεγάλην. Ὅτι εἶναι, ἔλεγεν, ἡ μόνη ἀθανασία.

Ὁ ἔρωσ οὗτος πρὸς τὴν ἐπιστήμην, τὴν ἰδικήν του ἐπιστήμην, — “τὴν ἀγίαν χειρουργικὴν,” — ἦτο τὸ βάθος τοῦ ἀνθρώπου τούτου μετὰ τὴν ἰσχυρὴν ἀλλ’ ἡγεμονικὴν προτομήν. Ἄραβος Μάγου τῶν Χιλίων καὶ μιᾶς Νυκτῶν. Πρὸς τὸν ἔρωτα τῆς ἐπιστήμης ἤνωνε τὸ πάθος τῆς πολυτελείας, ἡ ὁποία ἐνεῖχε κατὰ τὸ ἀνατολικόν. Τὸ οἰκημῆμα του ἦτο μουσεῖον σπανίων ἀντικειμένων, καλλιτευσμάτων τέχνης. Ἐκεῖνη ἡ ἐπίπλωσις, τὰ τρία αὐτοκίνητά του! Ὁ Μάγος Ἄραβις ἦτο κατὰ περισσώτερον ἀπὸ ἓνα Παρισινόν. Εἶχεν ἰδικόν του θεωρεῖον εἰς τὸ θέατρον, εἰς ὃ παρευρίσκειτο καθ’ ὅλας τὰς μεγάλας παραστάσεις. Παρωμοιάσθη πρὸς πρόσωπον τῶν Χιλίων καὶ μιᾶς Νυκτῶν. Ἠθικῶς, θὰ ἔπρεπε μᾶλλον νὰ παρωμοιασθῆ πρὸς τὸν δόκτορα Faust, ὃ ὁποῖός διψᾷ κατὰ χάριν τῆς ζωῆς, ἀλλὰ συμπνίγει αὐτήν. Προίγκηψ τῆς ἐπιστήμης ἔζη προίγκηψικῶς. Καθηγητῆς τεσσαράκοντα ἐτῶν εἶχεν ὅλας τὰς τιμὰς. Εἶχεν ἀποκτήσῃ ἀπειρον χρῆμα. Πρὸ τῆς ἀποτροπαίου ἀσθενείας του ἐνομιζέτο ὅτι κατεῖχε τὴν αἰωνίαν νεότητα. Τεσσαράκοντα ἐτῶν ἐνυμφεύθη εἰκοσαετίδα νέαν, ἣτις ἐπίσης ἔφερεν ἐνδοξον ἐν τῇ ἰατρικῇ ὄνομα. Κανεὶς δὲν εἶρε τὴν ἔνωσιν ταύτην γελοῖαν. Ἦτο ἡ Αἰκατερίνη, κόρη τοῦ φυσιολόγου Malfan Trevis. Ὅσακις εἰσήρχετο μετ’ αὐτῆς εἰς μίαν συγκέντρωσιν, εἰς αἴθουσαν θεάτρον ἢ ἐκθέσεως, ἡ νεαρὰ γυνὴ προὐκάλει τὴν προσοχὴν καὶ τὸν θαυμασμὸν πάντων. Τοῦτο ἔκαμνε τὴν καρδίαν τοῦ σύζυγου νὰ πάλλῃ ἀπὸ ὑπερηφάνειαν. Τόσῃ δυνάμει εἶχεν ἡ καλλονὴ τῆς! Ἀλληλογαπῶντο πολὺ δυνατὰ καὶ μέχρι τοῦ τεσσαρακοστοῦ τετάρτου ἔτους τῆς ἡλικίας του, ὃ Michel Ortègue ἦτο ὅλως νέος. Μόνον ὅταν ἔγινε πενήκοντα καὶ ἐνὸς ἐτῶν, μετεβλήθη ἀποκόμωρ εἰς γέροντα σχεδόν. Τὸ πρόσωπόν του ἤρχισε νὰ ἀλλοιοῦται, τὸ σῶμα του ὀσημέραι νὰ γίνηται ἰσχνότερον. Πυρετὸς χολερικὸς συνοδευόμενος ἀπὸ ἔκτερον τὸν κατεβίβρωσκεν. Ἡ κόμη του καὶ ἡ

γενειὰς του ἤρχισαν νὰ λευκαίνωνται. Καθ’ ὃν χρόνον οὗτος ἐμαραίνεται, ἡ ὄλονεν ἀνοιγομένη νεότης τῆς γυναικὸς του ἀπετέλει τρομερὰν ἀντίθεσιν. Μετὰ πόσῃν δὲ στοργῇν ἐκεῖνη τὸν παρηκολούθει φθίνοντα! Ἄλλοτε τὸν ἠνάγκαζε νὰ καθήσῃ, ἄλλοτε ἔκλειε τὸ παράθυρον διὰ νὰ τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ ρεῦμα τοῦ ἀέρος, καὶ ἄλλοτε τὸν ἐκάλει εἰς τὴν αἴθουσαν διὰ νὰ ἀναπαυθῆ. Ἄλλ’ εἰς ἐκεῖνον τί συνέβαινε; Τὸ βλέμμα του ὅταν προσηλοῦτο ἐπάνω εἰς τὴν νεαρὰν σύζυγόν του, ἦτο γεμᾶτο ἀπὸ πόνον, εἶχε τὴν ἔκφρασιν αὐστηροῦ ἐλέγχου, σχεδὸν σκληρότητος. Ὅπισθεν τοῦ μεγάλου δράματος τοῦ πολέμου ἀνειλίσσετο κάποιον δράμα μέσα εἰς τὸν ἀνθρώπον.

Αὐτὸς εἶναι ὁ Michel Ortègue, ὡς τὸν περιγράφει ὁ ποιητῆς, καὶ θὰ τὸν γνωρίσωμεν καλλίτερον περαιτέρω ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ δράματος τούτου τῆς ζωῆς του.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο τὸ μέρος ἔχομεν τὸν νεαρόν Le Gallie, συγγενῆ τῆς Αἰκατερίνης. Ὁ νέος οὗτος ὡς πρὸς τὸ θρησκευτικὸν ζήτημα ἀποτελεῖ ἄκραν ἀντίθεσιν πρὸς τὸν Ortègue. Διὰ τὰ πράγματα τοῦ πολέμου πλέει μέσα εἰς ἀπόλυτον αἰσιοδοξίαν, καθ’ ἣν στιγμὴν ὁ Ortègue εἶναι πλήρης ἀπαισιοδοξίας δι’ αὐτά. Μία συνομιλία τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου κατὰ τινὰ ἐκ τοῦ μετώπου ἔλευσιν τοῦ Le Gallie παρὰ τῷ Ortègue εἶναι ἀριστουργηματικὴ, καὶ δὴ εἰς τὸ σημεῖον ὅπου γίνεται λόγος περὶ τῆς χρησιμότητος καὶ ἀξίας τοῦ πόνου. Μετὰ πολλὴν δύναμιν ἀναπτύσσει τὸ θέμα τοῦτο ὁ Le Gallie, λέγων ὅτι αἱ θλίψεις χρησιμεύουν εἰς τὸ νὰ πληρώσωμεν τὰ σφάλματά μας καὶ τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων, καὶ καταλήγον μετὰ τὰ ἔξης ἐπιγραμματικά: “Ἐπειδὴ τὸ πᾶν εἰς τὴν ζωὴν καταλήγει εἰς τὸν πόνον καὶ εἰς τὸν θάνατον, ἐὰν ὁ πόνος καὶ ὁ θάνατος δὲν ἔχωσι τὴν ἐννοίαν ταύτην, τὴν ἐννοίαν τῆς ἐξαγορᾶς, τῆς λυτρώσεως, τίνα ἐννοίαν ἔχουσι καὶ τίνα ἐννοίαν ἔχει ἡ ζωὴ;”

Ἡ ἀσθένεια τοῦ Ortègue ἐχώρει εἰς τὸ

◆ ΑΠ' ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ ΜΑΣ ◆

ΣΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ

ΕΡΓΟΝ ΧΑΡ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

ἀπαίσιον ἔργον της. Ἦτο καρκίνος. Τρομερὸν δὲ ἦτο τὸ ἐνδιαφέρον της γυναικὸς του νὰ ἐξακριβώσῃ τὸ αἷτιον της ὁσημέραι καταπτώσεώς του. Ἀπὸ τὸν Marchal προσεπάθει νὰ πληροφορηθῆ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐξήτει. Ἀλλὰ τὸ ΑΒ τῶν ἰατρῶν, λέγει ὁ ποιητής, εἶναι ἡ ἰδιότης τοῦ νὰ ἀποκρύπτουν ἐπιμελῶς τὴν ἀσθένειαν. Ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς ἡ ἀπόκριψις εἶναι εὐκόλος. Τὸ ἐνστικτον της αὐτοσυνητησιᾶς τῶν συμπράττει ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ μετὰ τῶν ἰατρῶν. Πλὴν τὸ ἔργον ἀποβαίνει δυσχερὲς ὡς πρὸς τοὺς περιστοιχοῦντας καὶ ἀγαπῶντας τὸν ἀσθενῆ, πρὸ πάντων ὅταν πρόκηται νὰ διασκεδάσῃ τις τὴν ἀνησυχίαν μιᾶς γυναικὸς. Ἡ μήτηρ, ἡ σύζυγος, ἡ κόρη, ἡ ἀδελφὴ ἔχουν αἰσθημα μαντικόν, ὥστε νὰ ἐμβαθύνουν εἰς τὰς ἀποσιωπήσεις τῶν λόγων τοῦ ἱατροῦ.

Ἡ δυστυχὴς σύζυγος τοῦ Ortègue ἤρchiσε νὰ διασιθάνηται ὅλον τὸ βάρανθρον της καταστροφῆς εἰς ὃ ἐφέρετο οὗτος. Ἀπὸ τί πλοῦτον ζωῆς ἐμελλε νὰ τὸν ἀποσπᾶσῃ ὁ θάνατος! Τὸν ἔβλεπε νὰ βυθίζεται, νὰ πνίγεται εἰς τὸν ἴκτερον, νὰ παραλύῃ ἀπὸ τὰ φάρμακα, τὰ ὁποῖα ἐλάμβανε διὰ νὰ καταπραΰνῃ τὴν σφοδρότητα τῶν ἀφορήτων πόνων του. Καὶ ταῦτα ἐκ παραλλήλου καὶ συγχρόνως πρὸς τὴν αἴξουσαν ἀγωνίαν τοῦ ἐξελισσομένου φρικώδους πολέμου. Οὐδέποτε, λέγει ὁ Marchal, εἶδον τὸν Ortègue τόσο λαμπρὸν ἀριστοτέχνην τοῦ bistouri. Ὅσον οἱ ἐκ τοῦ μετώπου καταφθάνοντες τραυματῆαι ἐπληθύνοντο τόσο περισσότερο ἐνεψυχοῦτο ὁ μέγας χειροῦργος. Ἡ θερμότης της ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ νεότητος ἀνέζη εἰς τὸν εἰς θάνατον καταδεδικασμένον. Ἰλὴν εἰς τὸ βάθος ἡ μορφὴν ἐξηκολούθει τὸ ἔργον της, ὅπερ ἦτο τόσο καταστρεπτικόν, ὅσον καὶ τὸ τοῦ καρκίνου. Ἡ εὐφορία αὕτη ἐδείκνυε τὴν πρώτην περίοδον της δηλητηριάσεως. Τὸ ἐντυπωτικώτερον ἦτο ἡ διαπίστωσις ὑφέσεώς τινος εἰς τὴν ἀγωνίαν της συζύγου. Ἦγνῶει τὴν ὀλεθρίαν χοῆσιν

της μορφίνης, εἰς ἣν ἐπεδόθη ὁ Ortègue. Τὸν ἔβλεπε νὰ ἐνθουσιάζεται, ὡς ἄλλοτε, μετὰ ὡραῖα πράγματα. Ἦρchiσε νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θὰ θεραπευθῆ. Ἀλλὰ δὲν παρήλθον πολλαὶ ἡμέραι, καὶ ἡ κατάπτωσις τοῦ Ortègue ἐπαυθῆθεν ἀγρία. Εἶτε διότι ἠῤῥixανε τὴν δόσιν της μορφίνης, εἶτε διότι ἡ δηλητηρίασις ἐκ της νόσου ἠνοῦτο μετὰ τὴν δηλητηρίασιν τὴν ἐκ της μορφίνης, ἤρchiσε νὰ ἐπέρχηται θλιβερὰ ἀλλοιώσις καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν του ἐπόστασιν. Μετὰ τὴν μικρὰν περίοδον της ἀνακουφίσεώς της ἡ κυρία Ortègue ἐβυθίζετο καὶ πάλιν εἰς τὴν προτέρα τῆς ἀγωνίαν, ἐπηξημένην ἤδη μετὰ τὴν πληξίν. Δὲν ἀνεγνώριζε πλέον τὸν ὑπέροχον ἄνδρα, τὸν ὁποῖον ἠγάπησεν ἀπὸ θανάσμον πρὸς αὐτόν.

Εἰς ὡραιότατας σελίδας ὁ Budget ἀναλύει ἐνταῦθα τὴν ψυχικὴν ἀλλοίωσιν τοῦ Ortègue, ὀφειλομένην τὰ μάλιστα εἰς τὴν ἔλλειψιν παρ' αὐτῷ πάσης θρησκευτικῆς πεποιθήσεως, ὅπερ εἶναι τραγικόν, ὅταν πλησιάζῃ τις εἰς τὸν τάφον. Μεταξὺ τῶν πολλῶν θλιβερῶν ἐκδηλώσεων της καταστάσεως ταύτης ἡ τραγικώτερα εἶναι ἡ ἐξῆς.

Ζητεῖ νὰ παρασύρῃ μαζί του εἰς τὸν θάνατον καὶ ἐκεῖνη τὴν ὁποῖαν ἠγάπησε καὶ ἠγαπήθη παρ' αὐτῆς. Ὅταν της ἀπεκάλυψε μίαν ἡμέραν τὴν ἀσθένειάν του καὶ ὅλον τὸ λοιπόν, ἐκεῖνη ἐκραύγασεν :

— “Ἄλλ' ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, ἐγὼ δὲν θὰ ἐπιζήσω. Δὲν πρέπει νὰ ἀποθάνῃς”

— “Πτωχὸ μου παιδί, ἀπεκρίθη ὁ Ortègue, θὰ ἐπιζήσῃς, καὶ εἶναι τοῦτο δίκαιον. Μόλις εἶσαι τριάκοντᾶ ἐτῶν. Δικαιοῦσαι νὰ ζήσῃς”

— “Ὅχι ἄνευ σοῦ.”

— “Μὴ μου ὀμιλῆς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, μὴ με ἐμβάλλῃς εἰς πειρασμόν. Μιλίστα. Ἔσχον τὴν ἀποτρόπαιον ἰδέαν νὰ σὲ συμπαράσῃ μαζί μου εἰς τὸ σκότος, τὸ ψῦχος, τὸ κενὸν αὐτό. Ἀφ' ἧς στιγμῆς εἶδον ἐμαυτὸν καταδεδικασμένον, ὄχι μίαν φοράν, ἀλλ' εἴκοσι καὶ πλέον φορές, ἠγέρθη τὴν νύκτα διὰ νὰ σὲ ἀκούσω κοιμωμένην.

Ἦκουα τὴν ἀναπνοὴν σου τὴν ἤρεμον, τὴν δροσεράν, τὴν ρυθμικὴν. Ἦναπτον τὸ φῶς καὶ σὲ ἔβλεπον τόσο ὡραίαν, τόσο νέαν ! ἮΑ ! αὕτη ἡ λέξις της νεότητος ! Ὅποια λέξις ! Σὲ ἔβλεπον πάντοτε τόσο ὡραίαν καὶ ἐμαυτὸν τόσο μακρὰν. Καὶ ἔλεγον κατ' ἐμαυτόν : Δὲν θὰ ἦμαι πλέον παρὰ ἐν φάσμα. Θὰ με λησμονήσῃ.”

— “Οὐδέποτε,” ἐστέναξεν ἐκεῖνη ἀγρίως.

— “Μάλιστα,” ἐξηκολούθησεν ἐκεῖνος μετόνον οὐχὶ ὀλιγώτερον ἀγρίον. “Λησμονεῖ τις τὰ πάντα. . . Καὶ τότε ἡ ἀτελεισία, ἡ ζηλοτυπία, ἡ μανία. Καὶ ἐσκεπτόμην : ἐὰν τὴν φονεύσω καθ' ἣν ὥραν κοιμᾶται, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῆ. Ἔχω ἔπειτα δηλητήρια, τὰ ὁποῖα ἐνεργοῦν κεραυνοβόλως. Ἀλλὰ πάραυτα ἠσθανόμην φρικίασιν. Ἐγουνπέτου πρὸ της κλίνης σου καὶ ἐξήτουν συγγνώμην. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποθέσῃς πόσον σὲ ἀγαπῶ. Δὲν εἶναι ὁ θάνατος ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον με ἐκπτοεῖ. Ὁ θάνατος δὲν ἔχει μυστήριον εἰμὴ διὰ τοὺς ἀμαθεῖς. Ἐγὼ γνωρίζω ὅτι εἶναι ὁ μέγας ὕπνος. Ἀλλά, Αἰκατερίνη, νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς αὐτόν, ἐγκαταλείπων σέ. Ἀφήνων σὲ εἰς ἄλλους ! . . . Ἀλλὰ διατί νὰ σοὶ εἶπω τὰ αἰσχρὰ μου τοῦτο, τὴν ἀνανδρίαν μου αὐτήν. Σοῦ προξενῶ φρικίασιν.”

— “Σὺ δὲν δύνασαι νὰ ὑποθέσῃς πόσον σὲ ἀγαπῶ,” ἀπεκρίθη ἐκεῖνη.

Καὶ συνεχίζεται ἀριστοτεχνικώτατα ὁ διάλογος. Δὲν ἀγαποῦν, λέγει ἐκεῖνος, τὰ πτώματα. Οὔτε διὰ τὸ τάλαντόν του δὲν δύναται νὰ ὑποθέσῃ ὅτι τὸν ἀγαπᾷ, ἀφοῦ καὶ αὐτὸ τὸ ἔχασεν. Ἀπόδειξις ὅτι εἰς μίαν τελευταίαν ἐγχείρησιν ἐλιποθύμησεν, ἔμεινεν εἰς τὸ μέσον, καὶ θὰ ἐγένετο δολοφόνος, ἐὰν δὲν παρενρίσκετο ὁ Marchal διὰ νὰ συνεχίσῃ μετ' ἐπιτυχίαν τὴν ἐγχείρησιν. Καὶ ἀκούεται θρηνῶν : “Καὶ τώρα σὺ, ἡ ἐπιστήμη, ἡ τέχνη μου, τὸ πᾶν ἀφίπτασαι. Πόσον εἶναι φρικιαστικόν νὰ βλέπῃ τις ὅτι φεύγει πᾶν ὅ,τι ἠγάπησεν !” Ἐκεῖνη ἐπιμένει νὰ τὸν πείσῃ περὶ της ἀγάπης της,

περὶ της ἀφοσιώσεώς της, με λέξεις βαθυτάτης εὐλικρινείας, ἀκρας στοργῆς, περιπαθοῦς τρυφερότητος. Τοῦ λέγει ὅτι ἡ ποιήσις της ζωῆς του, ζωῆς ἀφιερωμένης εἰς τὴν Ἐπιστήμην, τὴν Ἀλήθειαν, τὴν ἔθελξε καὶ τὴν ἠνωσε μαζί του παρὰ τὴν μεγάλην διαφορὰν της ἡλικίας των. Καὶ εἰς τὸ τέλος μετὰ ὅλην τὴν ἀποφασιστικότητα καὶ τὴν εὐλικρινείαν της τῷ ὑπόσχεται νὰ ἀποθάνῃ μαζί του. “Δὲν ἔχω ἀνάγκην πολλῶν προσπαθειῶν διὰ νὰ ἐγκαταλείψω ζωὴν, εἰς ἣν δὲν θὰ ὑπάρχῃς σὺ. Καὶ ἐγὼ πιστεύω ὅτι ὁ θάνατος εἶναι ὁ μέγας ὕπνος. Τὴν ὥραν πού θὰ ἐννοήσῃς ὡς ἱατρὸς ὅτι ἦλθε τὸ τέλος, θὰ μοὶ το εἶπῃς καὶ θὰ ὀλισθήσωμεν μαζί εἰς τὸ σκότος τοῦτο, τὸ ψῦχος, τὸ κενόν, ὡς ἔλεγε, τοῦτο, διότι δὲν ὑπάρχει περισσότερο σκοτεινόν, περισσότερο ψυχρόν, περισσότερο κενόν ἀπὸ τὴν οἰκίαν μας, ὅταν σὺ δὲν θὰ ὑπάρχῃς ἐν αὐτῇ.”

Τὸν τραγικὸν τοῦτον διάλογον ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὸν ἤκουσεν ὁ Marchal, ὁ καλὸς οὗτος ἄγγελος, εὐρέθεις κατὰ τύχην ἔξω τοῦ δωματίου, καὶ μετὰ ζῆλον ἀποστολικὸν ἀνέλαβε νὰ τὴν πείσῃ νὰ ἀπαρνηθῆ τὴν ἀπονενομημένην ἀπόφασίν της ! Εὐρὼν αὐτὴν μόνην της ἀναπτύσσει ὅτι αὐτὸ τὸ ὁποῖον θὰ κάμῃ εἶναι ἐγκλημα ὄχι μόνον κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ της, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἄλλων. “Ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσι, τῇ λέγει, εἰς τὸν κόσμον ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι πάσχουν καὶ τοὺς ὁποῖους δύναται τις νὰ βοηθήσῃ τὸ νὰ αὐτοκτονήσῃ, καὶ δὴ εἰς στιγμὰς τοῦ μεγάλου τούτου πολέμου, εἶναι λιποταξία ἄνανδρος.”

Μέσα εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ Marchal ἵνα σώσῃ τὴν Αἰκατερίνην Ortègue ἐπιφαίνεται ὁ Le Gallie, μεταφερθεὶς εἰς τὴν κλινικὴν ἐκ τοῦ μετώπου ἐπιθανάτως τραυματισμένος εἰς τὴν κεφαλὴν. Τί θαυμάσια πράγματα πού ἀνέπτυσσεν ὁσάκις τῷ ἐδίδοτο ἀφορμὴ νὰ ὀμιλήσῃ μετὰ τὴν Αἰκατερίνην, πράγματα τὰ ὁποῖα ἔφεραν κλονισμόν εἰς τὴν νοοτροπίαν της καὶ λεληθότως

ἐπέδρασαν ἐπ' αὐτῆς εὐεργετικῶς. Εἰς ἐν-
θαροντικούς τινὰς λόγους τοῦ Ortègue εἶ-
πόντος πρὸς τὸν ἀσθενῆ ὅτι ἔχει πολλὰς
ἀκόμη ὥραιās ἡμέρας νὰ ζῆσῃ, οὗτος εἶπεν.
— “Ἄλλ' ὄχι ὥραιότερας ἀπὸ ἐκεῖνας, τὰς
ὁποίας ἔζησα μέσα εἰς τὰ χαρακώματα τὰς
τελευταίας ἑβδομάδας. Εἶναι κάτι τὸ ὑπέρο-
χον νὰ εἶναι κανεὶς ἐκεῖ κάτω εἰς τὸ πῦρ
καὶ νὰ λέγῃ εἰς τὸν ἑαυτὸν του: Ἐπὶ τὴν
μίαν στιγμήν ἕως εἰς τὴν ἄλλην δύναμαι νὰ
ἴδω τὸν Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.”

Ἰδιαίτερος ἐστενοχωρεῖτο ὁ Le Gallie,
ὅταν ἔβλεπε τὴν Αἰκατερίνην νὰ συμμερίζη-
ται τὰς ἀντιθησκευτικὰς σκέψεις τοῦ συζύ-
γου της. Ἀπαντῶν δὲ εἰς μίαν φράσιν της ὅτι
δὲν ὑπάρχει αἰωνία ζωὴ τῆς εἶπε τὰ ἑξῆς: —
“Θὰ σοὶ ἀπαντήσω μὲ μίαν φράσιν τοῦ
Ἀποστόλου Παύλου, τὴν ὁποίαν στρατιωτι-
κὸς τις ἱερεὺς, φονευθεὶς εἰς τὰς μάχας τοῦ
Υργές, μᾶς ἐπανελάμβανεν εἰς τὰ χαρακώ-
ματα: “Ἐὰν δὲν ἔχωμεν ἐλπίδα παρὰ μόνον
διὰ τὴν ζωὴν αὐτὴν, θὰ ἡμεθα οἱ δυστυχέ-
στεροι τῶν ἀνθρώπων.”

— “Δὲν πρόκειται νὰ γνωρίζῃ τις, ἐὰν
ἡμεθα δυστυχεῖς, ἀλλ' ἐὰν εὐρισκόμεθα εἰς
τὴν ἀλήθειαν, παρετήρησεν ἐκεῖνη.

— “Ἡ ἀλήθεια δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ
εἰς τὰς ἰδέας, μὲ τὰς ὁποίας δὲν δύναται κα-
νεὶς οὔτε νὰ ὑποφέρῃ οὔτε νὰ ἀποθάνῃ.”

Ὅταν δὲ ἀπεχώρησεν ἡ κυρία Ortègue,
ὁ Le Gallie ἐρωτᾷ τὸν Marchal, ὁ ὁποῖος
κατεθέλχθη ἐκ τοῦ ὡς ἄνω διαλόγου, διότι
ἐνεῖδεν ἐν αὐτῷ τὴν ὥραιότεραν ἐνίσχυσιν
τῶν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς Αἰκατερίνης
προσπαθειῶν του. Μόνος ὁ Marchal δὲν
ἐπήρχει. Διὰ νὰ κυριαρχήσῃ μᾶς ψυχῆς
ἑξεγγερμένης ἐχρηάζετο ἡ πλήμμυρα μιᾶς
ἄλλης ψυχῆς.

— “Καὶ σεῖς, κύριε Marchal, τί σκέπτε-
σθε; εὐρίσχεσθε ἐν τῇ ἀπολύτῳ ἀρνήσει;”

— “Ὁχι!”, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, “ἀλλ' ὄχι
καὶ ἐν τῇ ἀπολύτῳ βεβαιότητι. Ὅσον ἀφορᾷ
τὸν ψυχικὸν μου κόσμον, ἔχω ὡς ἔμβλη-
μά μου τὸ ἐπιτύμβιον ἐνὸς ἱατροῦ τῆς Πα-

δούης κατὰ τὸν Μεσαίωνα. “Ἴδου τοῦτο:
“Ἐζῆσα ὀγδοήκοντα ἔτη, ἐμελέτησα ἐνδε-
λεχῶς καὶ ἔμαθα τοῦλάχιστον ἓνα πράγμα,
νὰ μὴ ἀγνοῶ τὴν ἄγνοιάν μου.”

— “Ἡ ταπεινοφροσύνη,” λέγει ὁ Le
Gallie, “εἶναι τὸ ἡμῖν τῆς πίστεως. Ἄλλ' ἡ
δυστυχὴς συγγενὴς μου, τὴν ἠκούσατε. Μὲ
καλεῖ νὰ τὴν ἴδω πάσχουσαν, καὶ τὴν εἶδατε
πῶς ἐξηλθε φεύγουσα. Τί; Ὁ πόνος της;
Τόσην ὀλίγην ἔχει δύναμιν διὰ νὰ τὸν ὑπο-
στῇ. Μόνον ἡ ὑπερηφάνεια γνωρίζει νὰ ὑπο-
φέρῃ μὲ προσωπίδα, ἡ ὁποία ὅμως κρύπτει
τὴν ἀπελπισίαν. Ἡ Αἰκατερίνη ἔχει μάθη-
ματα ὑπερηφάνειας καὶ ὄχι ὑπερηφάνειαν.
Νεαρὰ κόρη ἐλάτρευε τὸν πατέρα της. Ἐ-
σκέπτετο ὅπως ἐκεῖνος. Σήμερον ἀγαπᾷ τὸν
σύζυγόν της. Σκέπτεται ὅπως οὗτος. Ἡ
προσωπικότης αὐτῆς ἔχει πάντοτε ἀνάγκην
στηρίγματος. Εἶναι γυναῖκα. Τί θὰ γίνῃ
ὅταν λείψῃ ὁ Ortègue;”

Ἐνισχυθεὶς ὁ Marchal ὑπὸ τοῦ Le Gallie
εἰς τὸ ἔργον του ἐντείνει τὰς προσπαθείας
του ἵνα σώσῃ τὴν Αἰκατερίνην. Ἀκούσατε
μερικὸς ὥραιους συλλογισμούς του.

— “Φαντασθῆτε, τῆς λέγει, τὴν γραμμὴν
τοῦ πυρός, ἡ ὁποία ἐξαπλοῦται ἀπὸ τὴν
Dunkerque μέχρι τῆς Belfort. Φαντασθῆτε
τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι εὐ-
ρίσκονται ἐκεῖ. Οἱ ἄνδρες οὗτοι ἔχουν γυ-
ναῖκας, ὅπως σεῖς ἔχετε σύζυγον. Ἐχουν τέ-
κνα, γονεῖς. Ἐχουν μέλλον. Δίδουν ὅλα αὐ-
τά. Ὑποφέρουν κατὰ τὸ σῶμα: Κοιμοῦνται
εἰς τὴν λάσπην, κάτω ἀπὸ τὰς ὀβίδας. Ὑπο-
φέρουν κατὰ τὴν ψυχὴν: Σκέπτονται τοὺς
ἀπόντας, κλαίουσιν κρυπτόμενοι. Ἀποθνή-
σκουν. Διὰ ποῖον; Διὰ τὴν Γαλλίαν. Ἄλλ' ἡ
Γαλλία εἶναι τὸ σύνολον τῶν γαλλικῶν πε-
πρωμένων. Εἶμεθα ἡμεῖς. Εἶναι οἱ σύντρο-
φοί μας, αἱ πόλεις μας, εἶναι οἱ Παριῖσιοι
καὶ ὅλα τὰ οἰκοδομήματα, τὰ ὁποῖα ἀποτε-
λοῦν τοὺς Παριῖσιους, ἡ κλινικὴ αὕτη. Πάν-
τα ταῦτα τὰ ὑπερασπίζουσιν οἱ ἄνθρωποι
οὔτοι μὲ τὸ αἷμά των. Μὲ ὄλην τὴν συνεί-
δησίν Σας ἐρωτήσατε τὸν ἑαυτὸν Σας. Μή-

πως διὰ νὰ καταστήσουν δυνατὰς τὰς παθο-
λογικὰς αὐτὰς περιπετείας τῆς ἀπὸ κοινοῦ
αὐτοκτονίας μέσα εἰς τοὺς τέσσαρας αὐτοὺς
τοίχους καταβάλλουσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τὴν
τεραστίαν αὐτὴν προσπάθειαν τοῦ ἡρωϊσμοῦ;
Καταστρέφομεν τὴν προσπάθειαν ταύτην
ἕκαστος τὸ γε ἐπ' αὐτῷ, ἐὰν δὲν φανῶμεν
ἄξιοι τῆς προσπάθειάς ταύτης.”

— “Ἐχετε ἑκατὸν φορὰς δίκαιον,” ἀπήν-
τησεν ἐκεῖνη, “ἀλλ' ἔδωκα τὸν λόγον μου.”

Μίαν ἄλλην φορὰν ἐγένετο λόγος περὶ
τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων τοῦ Le
Gallie, ὅπου ὁ Ortègue εἰρωνεύετο αὐτόν,
τοῦθ' ὅπερ ἔκαμε τὴν σύζυγόν του νὰ ἀνα-
λυθῇ εἰς δάκρυα.

— “Διατὶ κλαίεις, Αἰκατερίνη; τί τρέχει;”
ἠρώτησεν ὁ Ortègue.

— “Ἡ ὄψις αὐτῆ τοῦ κόσμου εἶναι πολὺ
σκληρὰ,” εἶπεν ἐκεῖνη, “ἴδου τὸ πᾶν. Μὲ
θλίβει πολὺ.”

— “Ἀγαπητό μου παιδί, ἀκριῶς διὰ νὰ
καταστήσωμεν αὐτὴν ὀλιγώτερον σκληρὰν
εὐρισκόμεθα εἰς τὴν κλινικὴν.”

Ἐποία σκηνή, καὶ πόσον σημαντικὴ! Λέ-
γων τὰς λέξεις, “πτωχὸ μου παιδί,” ὁ Or-
tègue ἐφάνη ὅτι εἶχεν εἰς τὴν φωνὴν του
φρικίαν οἴκτου. Ἀρὰ γε, παρατηρεῖ ὁ
ποιητὴς, εἶχον ὀμιλήσῃ ἐκ νέου οἱ σύζυγοι
περὶ τῆς ἀποτροπαίου προθέσεώς των; Πῶς
θὰ ἦτο γνωστόν; Δύο γεγονότα ἦσαν
βέβαια. Ἐκεῖνη εἰς τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ
Marchal δὲν ἀντέταξεν εἰμὴ τὴν κραυγὴν
“ἔδωκα τὸν λόγον μου.” Ἐκεῖνος, ὅταν τὴν
εἶδε νὰ δακρῶναι καὶ νὰ στεναῖξῃ διὰ τὴν
σκληρὰν ταύτην τοῦ κόσμου ὄψιν, συνεκι-
νήθη. Δὲν θὰ ἤρκει τοῦτο νὰ σώσῃ τὴν σύ-
ζυγόν του ἀπὸ ἐκεῖνο εἰς ὃ τὴν παρέσυρεν ἐν
στιγμῇ φρικώδους ἐξάψεως ἐγωϊσμοῦ καὶ
ἀμηχανίας; Μάλιστα, τοῦτο θὰ ἐγένετο μὲ
τὸν παλαιὸν Ortègue, τὸν λαμπρὸν τοῦτον
ἐργάτην τῆς ἐπιστήμης, τὸν θριαμβευτὴν, ἐξ
οὗ ἀπέρρεε ἀνεξάντλητος ἀλτροῦισμός. Ἀ-
πέρρεεν ἐκ τῆς ἰδιοσυγκρασίας του. Ἄλλ' ὁ
Ortègue τῆς σήμερον εἶναι ἄλλος, ἔχει τε-

λείως ἀλλοιωθῆ. Μὲ τὴν ἀποσύνθεσιν τοῦ
σώματός του ἐχώρει καὶ ἡ ἠθικὴ αὐτοῦ ἀ-
ποσύνθεσις.

Ἡ ἐν τῇ Αἰκατερίνῃ πάλη μεταξὺ τοῦ
αἰσθήματος πρὸς τὴν ζωὴν καὶ τῆς ὑπο-
σχέσεως ἦν ἔδωκε νὰ ἀποθῆνῃ μετὰ τοῦ
συζύγου της ἔφθασεν εἰς πολὺ κρίσιμον ση-
μεῖον. Τεκμήριον τούτου μία ἀριστουρημα-
τικὴ ἐπιστολή, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ὥραιότα-
την ἐξομολόγησιν τῆς καταστάσεώς της ταύ-
της. Τὴν εὗρηκεν ὁ Marchal εἰς τὸ γραφεῖόν
της καὶ τὴν ἐχρησιμοποίησε καταλλήλως εἰς
τὰς προσπαθείας του διὰ νὰ τὴν σώσῃ. Πό-
σον δύσκολον εἶναι νὰ ἀποθάνῃ τις, ὅταν
ὡς πίστιν του ἔχη ὅτι ὁ τάφος εἶναι ὁ αἰώ-
νιος ὕπνος, ἡ ἐκμηδένισις τῶν πάντων!

„Ἐνόμιζα, γράφει μεταξὺ ἄλλων, εἰλικρι-
νῶς ὅτι τὸ ἀγαπᾶν εἶναι ὀλόκληρος ἡ ζωὴ
μου, ὀλόκληρος ἡ ὑπαρξίς μου. Ἐνόμιζα ὅτι
μοῦ ἦτο πολὺ φυσικόν, ἀναπόφευκτον, νὰ
ἀποθάνω μαζί σου. Ἀλλὰ σὺν τῷ χρόνῳ
μοῦ φαίνεται ὅτι ὑπάρχουσιν καὶ ἄλλα πράγ-
ματα, τὰ ὁποῖα μὲ ἐλκύουσιν. Μὲ θέλγει ὁ
ἀἴθρ, τὸ φῶς, τὸ διάστημα, ὅπου εἶναι τόσον
ὥραϊα νὰ περιπατῆ κανεὶς. Ἐπιθυμῶ νὰ
ἐνωθῶ μὲ τὴν φλόγα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὁ ὁ-
ποῖος μάχεται. Ἐπιθυμῶ νὰ ἀκούσω τὸ
“εὐχαριστῶ,” τῶν πληγωμένων, τοὺς ὁποίους
θὰ εὐεργετήσω. Ὁ Μιχαὴλ, ὅλα αὐτὰ καὶ
ἄνευ σοῦ τὰ ἐπιθυμῶ. Ἄ! θὰ μπορούσα νὰ
ἀποθάνω εὐκόλα, ἐὰν μοῦ ἦτο δυνατόν νὰ
ἐλπίσω ὅτι μαζί σου θὰ περάσω τὸ κατῶφλι
ἐνὸς ἄλλου κόσμου, ἐὰν μᾶς ἦτο δυνατόν
νὰ συνεχίσωμεν τὴν ζωὴν μας εἰς ἓνα ἄλ-
λον κόσμον, εἰς τὸν οὐρανὸν ἢ εἰς τὸν ἄδην.
Ἄλλ' ὁ θάνατος εἶναι τὸ τέλος ὅλων!”

Μὲ τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἀνὰ χεῖρας σπεύδει
ὁ Marchal πρὸς τὸν Ortègue. Οὗτος εὐρί-
σκετο τὴν στιγμήν ἐκεῖνην παρὰ τῷ Le
Gallie. Ἐξετίσσετο μία τραγικὴ σκηνή. Ὁ
Ortègue ἀπὸ καιροῦ ὑπωπτεύετο ὅτι ὁ Le
Gallie ἀγαπᾷ τὴν σύζυγόν του, ἀλλὰ προ-
σεπάθει νὰ συγκρατήσῃ τὴν ὀργὴν του, ἡ
ὁποία ἐξέσπασεν εἰς μανίαν, ὅταν εἰς ἀνοι-

γείσαν συνομιλίαν με τὸν Marchal περὶ τῆς συζύγου του παρενέβη ὁ Le Gallie. Ὁ Le Gallie γνωρίζων ἤδη ἀπὸ ἡμερῶν τὴν θλιβερὰν ἀπόφασιν τῆς ἀπὸ κοινοῦ αυτοκτονίας λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ ἀναπτύξῃ πόσον ἐγκληματικὴ εἶναι ἡ πράξις τοῦ Ortègue, ἐξωθήσαντος τὴν σύζυγόν του εἰς τὴν περὶ αυτοκτονίας ἀπόφασιν, καὶ πόσον ἄδολον εἶναι τὸ πρὸς αὐτὴν παρὰ τὴν θέλησίν του ἀπὸ τῶν παιδικῶν χρόνων διασωζόμενον αἰσθημά του, τὸ ὁποῖον ἐπιμελῶς ἀπέκρυψεν ἀπὸ ἐκείνην, ἀφοῦ ἤδη ἀνέκκεν εἰς ἄλλον σύζυγον. «Καὶ ἐγώ, λέγει, εὐρίσκομαι εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου, ἀλλ' εὐχομαι καὶ ἐπιθυμῶ ἐκ βάθους ψυχῆς νὰ σωθῇ ἡ Αἰκατερίνη.»

Τόσον οἱ θερμοὶ καὶ εἰλικρινεῖς λόγοι τοῦ Le Gallie ἐπέδρασαν ἐπὶ τοῦ Ortègue, ὥστε ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν σύζυγόν του εἰς τὸ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ἢ ὄχι. Τὴν εὐκαιρίαν ταύτην ἐπωφελήθη ὁ Marchal ἐπιδούς εἰς τὸν Ortègue τὴν ἐπιστολὴν τῆς συζύγου του. Ἡ στιγμὴ διὰ τὸν Ortègue ἦτο τραγικὴ, καὶ εἰς μίαν ὥραιάν του χειρονομίαν ἐκφράζει τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ ἀποθάνῃ μαζί του ἡ Αἰκατερίνη. Ὁ Marchal σπεύδει νὰ ἀναγγεῖλῃ τὸ χαρμόσυνον γεγονός εἰς τὴν Αἰκατερίνην, ὁ δὲ Ortègue εἰσέρχεται εἰς τὸ ἰδιαίτερον δωμάτιόν του, ἵνα μηδέποτε ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ. Ἰσχυρὰ δόσις μορφίνης, τὴν ὁποίαν ἔλαβε διὰ νὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς πόνους καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἐκραγεῖσαν κρίσιν, ἐπέφερε τὸν θάνατον.

Ἀπόπληκτος παρ' ὀλίγον θὰ ἔμεινεν ἡ σύζυγός του, ὅταν καταφθάσασα ἐκ τῆς οἰκίας των εἶδε τὸν Ortègue ἀποθνήσκοντα τὸν κατεφίλει καὶ ἔχυνε ποταμούςς δακρῶν. Ἐμεινεν ἀπαρηγόρητος μετὰ τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ἠτύκοντο ἐξ ὑπαιτιότητός της, ὅτι τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο ὑπῆρξε δι' αὐτὸν θανατηφόρον. Εἰς τὴν μανιώδη ταύτην ἔξαψίν της ὤρμησε καὶ ἔλαβεν ἀπὸ ἓνα ἐρμάριον φιαλίδιον περιέχον δηλητήριον. Φαίνεται ὅτι

τοῦτο προωρίζετο νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ συζύγου τῆς αυτοκτονίαν.

Ἀγῶνα ἀπέλιπα διεξῆγεν ὁ Marchal πρῶτον μὲν νὰ τὴν πείσῃ ὅτι ὄντως ὁ Ortègue ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς του τὴν ἀφήκεν ἐλευθέραν νὰ ζήσῃ, ἔπειτα δὲ νὰ ἀποσπάσῃ ἀπ' αὐτῆς τὸ φιαλίδιον μετὰ τὸ δηλητήριον.

Εἰς τὴν σκηνὴν αὐτὴν, ὅπου ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου ἔκειτο νεκρὸς ὁ Ortègue, ὁ Marchal ἑξάλλος εἰς στάσιν ἰκεσίας, καὶ ἡ Αἰκατερίνη εὐρίσκετο καταφυγοῦσα ὀπισθεν μιᾶς πολυθρόνας καὶ σφίγγουσα τὸ φιαλίδιον εἰς στάσιν ἀγρίας ὑπερασπίσεως, ἐμφανίζεται ὁ ἱερεὺς Goumont ἐπιστρέφων τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐκ τοῦ Le Gallie, παρὰ τοῦ ὁποῖου ἐπληροφορήθη τὰ συμβαίνοντα. Τὴν βοήθειαν τοῦ ἱερέως ἐπεκαλέσθη πάραυτα ὁ Marchal. Ὁ ἱερεὺς ἀμέσως κατενόησε περὶ τίνος πρόκειται, καὶ παρενθὺς χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ψυχραιμίαν του ἀπευθύνεται πρὸς τὴν κυρίαν Ortègue λέγων :

— «Ἐπληροφορήθην, κυρία, τὴν φρικώδη δυστυχίαν. Ἦλθον νὰ προσευχηθῶ πλησίον τοῦ προσφιλοῦς νεκροῦ σας. Θὰ μοὶ τὸ ἐπιτρέψητε, δὲν εἶναι ἔτσι ; »

Ἐκείνη ἔκαμεν ἓνα νεῦμα συγκαταθέσεως. Ὁ ἱερεὺς ἠρώτησε :

— «Θέλετε νὰ προσευχηθῆτε μαζί μου ; »

Ἠρόνηθη, κινήσασα ἀγρίως τὴν κεφαλὴν της. Ὁ ἱερεὺς δὲν ἐπέμεινεν. Ἐγρονυπέτησε πρὸ τοῦ νεκροῦ, ἔκαμε τὸ σχῆμα τοῦ σταυροῦ καὶ ἤρχισε νὰ προσεύχεται. Αἱ φράσεις τοῦ «Πάτερ ἡμῶν», ἀπαγγελομένου ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἤρχοντο εἰς τὴν Αἰκατερίνην κατ' ἀποσπάσματα. « . . . Γενηθῆτω τὸ θέλημά σου. — Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν. . . — Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν. » Αἱ χεῖρες τῆς γυναικὸς ἤρχισαν νὰ γίνωνται χαλαρότεραι καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ νὰ πληροῦνται δακρῶν. Ποία δύναμις ἐπενήργει ἐπ' αὐτῆς ; Κάποια δύναμις, ἡ ὁποία ἐξεπορεύετο ἀπὸ ἐστίαν πνευματικὴν, ἐκτὸς αὐτῆς εὐρισκομένην. Ὅταν ἐτελείωσεν ἡ

Η ΓΡΗΑ ΠΟΥ ΠΛΕΚΕΙ
ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ ΜΕ ΚΑΡΒΟΥΝΟ

ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΟΥ ΧΑΡ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

(Ἀπὸ τὴν ἐφετεινὴν ἐκθεσιν τοῦ Γαλατᾶ Σεραΐ)

προσευχή; ὁ ἱερεὺς ἀποτεινόμενος πρὸς αὐ-
τὴν λέγει·

— “Ἐπεκαλέσθην ἐπ’ αὐτὸν τὴν εἰρή-
νην, κυρία· Εἰργάσθη τόσον, ὑπέφερε τόσον,
ἠγάπησε τόσον. Ὁ Θεὸς εἶναι καλός. Βλέ-
πει ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δὲν βλέπομεν ἡμεῖς.
Θὰ τοῦ δώσῃ τὴν εἰρήνην, ἀρκεῖ. . . .”
Ἐσταμάτησε καὶ εἶτα μὲ τόνον γλυκύτερον,
σχεδὸν ἰκετευτικόν: — “Κυρία, ἦλθον διὰ
κάτι ἄλλο. Κάμετε ἔκκλησιν εἰς τὸ θάρος
σας. Ὁ συγγενής σας Ernest le Gallie εἶ-
ναι πολὺ ἄσχημα. Αἱ ὥραι του εἶναι μετρο-
μένα, ἴσως καὶ τὰ λεπτά του. Ἐπιθυμεῖ νὰ
σᾶς ἴδῃ.”

Κατ’ ἀρχὰς ἐκεῖνη ἠρηγήθη νὰ μεταβῇ,
ἀλλ’ ὅταν ἤκουσεν ὅτι τὴν ζητεῖ διὰ νὰ τῇ
ὀμιλήσῃ περὶ τοῦ Ortègue, ἔσπευσε πάραυ-
τα. Ἐξήγαγε τὸ ρινόμακρόν της διὰ νὰ
σπογγίσῃ τὰ δάκρυά της, καὶ τὴν στιγμὴν
ἐκεῖνην ἐκύλισε κατὰ γῆς τὸ φιαλίδιον μὲ τὸ
δηλητήριον. Εἰσηλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ
Le Gallie. Ὁ Marchal, σεβόμενος τὸ μυ-
στικὸν τῆς τελευταίας ταύτης συνεντεύξεως,
δὲν εἰσηλθε μαζί της, ἀλλ’ ὁ Le Gallie, μό-
λις τὸν εἶδεν ὀπισθεν τῆς Αἰκατερίνης, τὸν
προσεκάλεσε μὲ τὴν διακεκομμένην φωνήν
του. Ὁ λόγος δι’ ὃν ἐκλήθη ὁ Marchal νὰ
παρευρεθῇ εἰς τὴν συνομιλίαν ταύτην ἦτο
κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὅπως ἡ παρουσία
του ἐμποδίσῃ ἐνδεχόμενον πειρασμὸν εἰς ἀ-
ποκάλυψιν καὶ ἐξομολόγησιν τοῦ αἰσθημα-
τός του.

Μὲ ὥραιās λέξεις τὴν ἐξώρκιζε νὰ παραι-
τηθῇ πάσης ἀποπειράς αὐτοκτονίας. Μὲ ἀ-
καταμάχητον ἐπιχειρηματολογίαν τῆς ἀνε-
πτυξεν ὅτι πρέπει νὰ ζήσῃ, καὶ ὅτι ἡ ζωὴ
της θὰ εἶναι ὠφέλιμος καὶ διὰ τὸν ἀποθα-
νόντα σύζυγόν της. “Οὔτε ἓνα λεπτόν, τῆς
λέγει, τὸ ὁποῖον θὰ ζήσῃς μέσα εἰς τὴν ὑ-
πομονήν, τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν ἀγάπην,
δὲν θὰ ἀπολεσθῇ διὰ τὸν σύζυγόν σου. Ἐ-
κεῖνο τὸ ὁποῖον ὑποφέρω αὐτὴν τὴν στιγ-
μὴν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μέλλω νὰ ὑποστῶ,
δὲν χάνεται, διότι τὸ προσφέρω. Προσφέρω

τὸν θάνατόν μου διὰ σέ, διὰ νὰ φωτισθῆς
καὶ ἐξαγισθῆς, διὰ νὰ ζήσῃς... Γνωρίζω ὅτι
ὑπάρχει μεγάλη παρηγορία εἰς τὰ βάθη
ἐνὸς πόνου, τὸν ὁποῖον ἀποδέχεται τις.” Καὶ
λαβὼν τὸν σταυρὸν ἀνὰ χειράς προσέθηκε:
“Χαῖρε, Αἰκατερίνη, χαῖρε.” Ἀφησέ με μὲ
Ἐκεῖνον, μὲ τὸν ἄνθρωπον τοῦ Πόνου.”
Συγκεκριμένη ἐκεῖνη τὸν ἐφίλησε καὶ τὸν
ἀπεχαιρέτησεν.

Ἐξερομένην τὴν ἠρώτησεν ὁ Marchal:
— “Θὰ ζήσητε, Κυρία;”
“Μάλιστα!”, ἀπεκρίθη ἐκεῖνη.

Ἐξησεν. Ἡ κηδεῖα τοῦ Ortègue κατὰ
τὴν θέλησίν του ἔγινε πολιτικῶς. Μετὰ τρεῖς
ἡμέρας ἐκηδεύετο καὶ ὁ Le Gallie. Κατὰ
τοῦτο μόνον ὁμοιάζον αἱ δύο κηδεῖαι, καθ’
ὅτι εἰς ἀμφοτέρας παρίστατο ἡ Αἰκατερίνη.
Τὸ πλῆθος συνωθεῖτο ὀπισθεν τῆς ποροῦ
τοῦ ἐνδόξου χειροῦργου. Ἀπλουστάτη ἔγινεν
ἡ κηδεῖα τοῦ λοχαγοῦ, καὶ ὁ νεκρὸς του ἐ-
στάλη εἰς τὴν πατρίδα του διὰ νὰ ταφῇ ἐκεῖ
ὅπου ἐκοιμῶντο οἱ γονεῖς του καὶ οἱ πρόγο-
γοί του, τῶν ὁποίων συνεμερίσθη τὴν πί-
στιν. Ἐὰν συγκρίνη τις τοὺς δύο ἐνταφια-
σμοὺς, βλέπει ἐν αὐτοῖς ἐν σύμβολον. Ὁ ἀ-
ξιωματικὸς ἔξησεν ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ μετὰ
τοῦ Θεοῦ ἐνώσει. Ἀπέθανεν ἐν τῇ πίστει
αὐτοῦ ταύτη. Ἀναπαύεται ἐν αὐτῇ. Ὁ Or-
tègue μένει ἀπομεμονωμένος εἰς τὸν θά-
νατον, ὅπως ἦτο μόνος εἰς τὴν τελευταίαν
τραγικὴν στιγμὴν τῆς ζωῆς του. Εἰς μίαν
ἀπὸ τὰς τελευταίας του στιγμὰς εἶχεν εἶπη
εἰς τὸν Marchal.

— “Πόσον εἶναι τις μόνος!”,
Ἡ Αἰκατερίνη ἔξησεν. Ἡ ζωὴ της πλέον
δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο παρὰ τελεία ἀφοσιώσις
εἰς τὴν περιθαλψιν τῶν ἐν τῇ Κλινικῇ νο-
σηλευομένων. Εἰργάζετο μέχρις ὑπερκοπώ-
σεως.

Κατακλείων ὁ Ποιητὴς τὸ καλλίστευμα
αὐτοῦ τοῦτο, ἐκθέτει ἐν συντόμῳ τὸ συμ-
πέρασμα τῶν ἐν αὐτῷ παρατηρήσεων. Ἀπὸ
τὸ ἐν μέρος ἔχομεν, λέγει, ἓνα ἀνώτερον
ἄνθρωπον, τὸν Ortègue, περροικισμένον μὲ

ὅλα τὰ διανοητικὰ χαρίσματα, πεπληρωμένον
μὲ ὅλας τὰς εὐνοίας τῆς τύχης. Αἴφνης ὀρ-
θοῦται πρὸ αὐτοῦ ὁ θάνατος. Τὸν ἀντιμε-
τωπίζει μὲ κάποιαν θεωρίαν. Πλὴν ἀδυνα-
τεῖ νὰ προσοικειωθῇ αὐτόν. Ὁ θάνατος πα-
ρουσιάζει εἰς αὐτόν τὴν ἐκμηδένισιν ὀλοκλή-
ρου τοῦ αἰσθηματικοῦ ψυχισμοῦ του, καὶ
αἱ βαθεῖαι ἐνέργειαι τῆς αἰσθηματικῆς ζωῆς
του ἐπαναστατοῦν. Καὶ ἦτο ὁ Ortègue πο-
λὺ αἰσθηματικὸς. Κάποτε ὁ ἴδιος εἶχεν εἶπη
εἰς τὸν Marchal: “Δι’ ἡμᾶς, τὰ ἐφήμερα
ὄντα, ἢ, κάλλιον εἰπεῖν, τὰ μάταια, τὸ κα-
κὸν εἶναι ὁ πόνος· τὸ ἀγαθὸν εἶναι ἡ εὐτυ-
χία καὶ πρὸ πάντων ἡ ἀγάπη, ἡ ἀγάπη,
διὰ τῆς ὁποίας ἕκαστος ἡμῶν δύναται νὰ
διέλθῃ τὰ ὄριά του, νὰ ἐνωθῇ μὲ ἐν ἄλλο
ὄν, καὶ δι’ αὐτοῦ μὲ ὅλον τὸν κόσμον. Βλέ-
πετε, Marchal, ὁ νοῦς θέλει χρόνον διὰ νὰ
διαπλασθῇ πως, καὶ εἶναι μόλις σχεδιαγρα-
φημένος τὸ πρῶτον. Ἡ ἀγάπη αὕτη εἶναι
μία κτῆσις στιγμαία, ἀλλὰ πλήρης ἀλλ’
ὑπερεκχειλίλουσα. Εἶναι ἡ στιγμή μας τῆς
αἰωνιότητος.” Ὁ θάνατος τοῦ παρουσιάζει
ἔπειτα τὴν ἐκμηδένισιν τοῦ διανοητικοῦ ψυ-
χισμοῦ του. Οἱ μαθηταὶ του ἀναμιβόλως
θὰ συνεχίσουν τὸ ἔργον του. Οἱ ἀσθενεῖς
τοὺς ὁποίους ἐνεχείρισε, θὰ ἐπιζήσουν αὐτοῦ.
Ἡ μνήμη του δὲν θὰ ἀπολεσθῇ, ἀλλὰ τὸ
πολυτιμότερον ἀπόκτημα τῆς ἐργασίας του,
ὁ νοῦς του μὲ τὸν ἀποταμιευθέντα θησαυρὸν
τῶν σκέψεών του, ὅλον τοῦτο θὰ καταπον-
τισθῇ εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς ἀνυπαρξίας. Τὴν
συνολικὴν του ταύτην κατάρρευσιν ἤρχισε
νὰ τὴν ἀντιμετωπίζει μὲ κάποιον μεγαλεῖο
παθητικόν. Πλὴν ἦτο μεγαλεῖον ἐγκαρτερή-
σεως κεραυνοβόλου, μεγαλεῖον, τὸ ὁποῖον
ἐνέκρυπτε τὴν ἀπελπισίαν.

Αὕτη εἶναι ἡ πρώτη τῶν ἐξετασθεισῶν
περιπτώσεων. Ἡ δευτέρα περίπτωσις εἶναι
ἡ τοῦ Le Gallie.

Ὁ Le Gallie ἦτο ἀπλούστατος ἄνθρω-
πος, ἄνθρωπος τῆς δράσεως, ἀλλὰ δράσεως
λίαν ταπεινόφρονος. Ἡ περὶ τοῦ κόσμου
νοητικὴ αὐτοῦ ἀντίληψις φαίνεται ὡσαύτως

ἀπλῆ. Δὲν ἐδημιούργησε τὴν θεωρίαν του,
τὴν παρέλαβε. Καὶ ἐνώπιον τοῦ Le Gallie
ὀρθοῦται ὁ θάνατος. Ἄλλ’ αἱ ἐκ παραδό-
σεως θεωρίαι του τὸν ἐπιτρέπουν νὰ τὸν
ἀποδεχθῇ, νὰ τὸν χρησιμοποιήσῃ ὡς ὑλικὸν
τῶν προσπαθειῶν του, εὐκαιρίαν πλουτι-
σμοῦ καὶ δι’ ἑαυτὸν καὶ διὰ τοὺς ἄλλους.
Ὁ αἰσθηματικὸς ψυχισμὸς του προσαρμό-
ζεται πρὸς τὸν θάνατον, ἀφοῦ δύναται, κατὰ
τὴν διδασκαλίαν του, νὰ προσφέρῃ τὸν πό-
νον του, νὰ προσφέρῃ τὴν ἀγωνίαν του, μὲ
τὴν πεποιθήσιν ὅτι τὸ ὀλοκαύτωμά του
προσφέρεται εἰς ἐκεῖνους, τοὺς ὁποίους ἀγα-
πᾷ. Καὶ ὁ διανοητικὸς ψυχισμὸς του προ-
σαρμόζεται ὡσαύτως. Ἡ ἐγκαρτέρησις του
εἶναι ἓνας ἐνθουσιασμός, μία χαρὰ, μία ἀγά-
πη. Ἐκεῖ ὅπου ὁ πρῶτος λιποψυχεῖ, οὗτος
θριαμβεῖ. Διὰ τὸν Ortègue ὁ θάνατος
εἶναι φαινόμενον καταστροφῆς, τὸ ὁποῖον
μετέχει ἐπι’ οὐλής καὶ παραλογισμοῦ. Διὰ τὸν
Le Gallie εἶναι μία τελείωσις.

Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ συμπεράσματος
ἔχομεν καὶ τὸν ἐξῆς τύπον, συναγόμενον ἐκ
τῶν ἀνωτέρω. Ὁ θάνατος δὲν ἔχει ἔννοιαν,
ἐὰν δὲν εἶναι ἓνας σκοπός. Ἐχει ἓνα σκοπόν,
ὅταν ἀποτελῇ μίαν θυσίαν. Ὁ Le Gallie, ὁ
ὁποῖος ἐπληρώθη εἰς τὴν μάχην καὶ εἶτα
ἀπέθανε, καὶ ὅλοι οἱ σύντροφοί του, ὅσοι
ἔπεσον εἰς τὰ χαρακώματα διὰ τὴν πατρί-
δα των, τὸ σύνολον τῆς τριακονταετίας ἀφοσιώ-
σεως ἀποτελεῖ τὸ στράτευμα, τὸ ὁποῖον σώ-
ζει τὴν χώραν. Ὅστε ἀποτέλεσμα τῆς θυ-
σίας ἡ σωτηρία τόσον μεγάλου καὶ πολυ-
τίμου πράγματος. Ἐν τῷ κεφαλαίῳ δὲ τού-
τῳ ἡ πίστις, ἡ ὁποία μᾶς συνδέει μὲ τὸ ἀπό-
λυτον ὄν, ἀποτελεῖ μεγάλην δι’ ἡμᾶς πηγὴν
δυναμείας. Τὸ ὄν τοῦτο ἀφοῦ εἶναι πηγὴ
νοήσεως, ὀφείλει καὶ αὐτὸ νὰ ἦναι νόησις.
Ἀφοῦ εἶναι πηγὴ ἀγάπης, ὀφείλει καὶ αὐτὸ
νὰ ἦναι ἀγάπη. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρ-
χῃ τι ἐν τῷ αἰτιατῷ χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῇ
αἰτίᾳ.

Ἴδου ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἡ ἔννοια τοῦ
θανάτου, ὡς ἀναλύει αὐτὴν ὁ Paul Bour-

get. Πόσον ενεργητική είναι η ανάγκη ενός τσιούτου ξεργου! Διανόμεν αιώνη αγωνίας ψυχικής. Έχουμε εις τὸ βλέμμα ἡμῶν τὴν ἀνησυχίαν, καὶ εις τὴν καρδίαν τὴν φοβίασιν. Φοβούμεθα ὑπερβολικὰ τὸν θάνατον, διότι ἐσφαλμένην περὶ αὐτοῦ ἔχομεν ἀντίληψιν, διότι πολὺ ὀλίγην ἴσως πίστιν ἔχομεν. Καὶ εις τὰς πλέον γαληνιαίας ἡμῶν στιγμὰς ὑπάρχει βαθεῖα ἐν ἡμῖν ταραχή.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Φιλοσόφου Ποιητοῦ ἀνάλυσις τῆς ἐννοίας τοῦ θανάτου μὲ ὄλας τὰς λεπτοτητάς της, τὰς μελαγχολίας της, τὰς φαντασιώσεις της, ἄγει εις πολὺ αἰσιόδοξον καὶ ἰσχυρὸν συμπέρασμα, ὥστε νὰ πείθῃ τὸν ἀνθρώπον ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ δεσπότη τοῦ θανάτου, νὰ τὸν ἀντιμετωπίσῃ ἀφόβως καὶ σχεδὸν νὰ τὸν ἀγαπήσῃ.

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.
14 Σεπτεμβρίου 1926.

Ἀρχιμ. ΔΩΡΟΘΕΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ
Ἀρχιεραματεὺς τῆς Ἀγ. καὶ Ἱ. Συνόδου

Ω ΕΣΕΙΣ...

Ω ἐσεῖς ὅπου κλειστήκατε αὐτοῦ μέσα ἀνοί-
[ξετέ μου,
Πόθοι, χαρὲς, παλμοί,
Στέκομ' ἀπ' ἔξω, ἀνθότοποι δὲ σὰς ξεχνῶ
[ποτέ μου,
Μυρώνετε μιὰν ὥρα ἐσπερινή.
Καμπάνα πού χτυπᾷ ἀργὰ κι' ἀπὸ μακρὰ
[σ' ἀκούω,
Σχυμμένος, σιωπηλὸς,
Τώρα τὸ συλλογίζομαι πόσο ἄδικα νὰ κροῖω
Μιὰ θύρα πού τὴ σκέβρωσε ὁ καιρὸς.

M. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΜΑΛΛΙΑ

Σύμβολο κι' ἂν σὰς δώκαν οἱ θεοὶ
πένθους μαῦρα μαλλιά σὲ μένα, φτάνει
τοῦ ἀνέμου μέσ' στὸ δάσος μιὰ πνοή
χαρὰ μου καὶ μεθύσι νὰ σὰς κάνῃ.
—Ἀνοίγεστε σὰν ξωτικά φτερὰ
μοῦ φαίνεται ψηλὰ θὰ μὲ σηκώστε
στούς ὤμους στὸ λαιμὸ μου ἄλλη φορὰ
πέφτετε σὰν τὰ φίδια νὰ μὲ ζῶστε.
—Σὰς σέρονουν σὰς ἀφήνουν ἀπαλὰ
σὰς ἀναδεύουν χέρια νεραϊδένια
μὲ χίλια παιγνιδίσματα τρελλά,
μαγέρινα καὶ σὰς χτενίζουν χτένια.
—Στὰ παιδικὰ γυρνῶ χρόνια τ' ἀγνά,
καὶ τὴ γαλάζια ἀκόμα τὴν κορδέλλα
ποῦ στολίζε σὰς λύνοντας γυμνὰ
στοῦ ἀνέμου σὰς παράδινα τὴν τρέλλα.
—ὦ, πὼς μὲ τὰ φυλλώματα, μαζῇ
στὰ κύματα ἀνεμίζετε τοῦ ἀγέρα
καὶ νοιώθω κάθε τρίχα σας νὰ ζῇ
βυζαίνετε τὴ φύση σὰ Μητέρα,
—Βαθιά ὡς στὶς ρίζες ὅπως τὰ φυτὰ
τὸ φῶς ρουφᾷτε, τάρωμα, τὴν αὔρα...
Καὶ χαίρεται ἡ ψυχὴ μου καὶ σκιρτᾷ
μὲ σὰς μαλλιά μου ἄχαρα μαῦρα...

MARIA ZAMPA

ΤΑ ΚΑΛΑ ΤΟΥ...ΚΑΚΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

Ὁ κύριος: Καὶ νὰ σοῦ λέγουν μερικοὶ ὅτι
εἶναι κακὸς καιρὸς σήμερα!

*** ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΖΩΗ ***

**Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΟΥ**

Η σύγχρονος ζωὴ πυρετωδῶς προ-
σπαθοῦσα νὰ βελτιώσῃ ὑλικῶς
τὴν ὑπαρξίν, ἔπαισε σχεδὸν νὰ ἐν-
διαφέρεται διὰ τὴν καλλιτεχνίαν,
θεωροῦσα αὐτὴν ὡς ἀναχρονισμόν
καὶ τοὺς καλλιτέχνας ὡς ὄντα χειμαιρικὰ καὶ
ἀνωφελεῖ.

Ἡ καθημερινὴ ζωὴ, ἀρνούμενη τὴν πρὸς
τὴν Τέχνην συνεργασίαν, φρονεῖ ὅτι τὸ ὠ-
φέλιμον δὲν ἔχει ἀνάγκη τοῦ ὠραίου.

Τὸ ὄνειρον, ἡ σκέψις, τὸ λόγον δὲν ἔχουν
πλέον διὰ τοὺς πολλοὺς πνεῦμα ὑπάρξεως.

Ἡ ἀκαλαίσθητος μηχανὴ θριαμβεύει καὶ
ὁ Τεχνίτης, ἀδρανὴς νοσταλγεῖ τὴν ἐποχὴν
κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ οἰκια-
κὰ σκευὴ τῶν χωρικῶν ἔφερον τὴν σφραγίδα
τῆς καλαισθησίας, τὸ μεϊδιάμα τῆς ψυχῆς
τοῦ τεχνίτου. „Ἄν ὅλοι ἀγαποῦσαν κάτι ἀπ'
τὸ ἀτελείωτο βιβλίον τοῦ αἰῶνα ἡ Φύσις
μᾶς γράφει μαγικὰ τότε ἡ ἐργασία θὰ στε-
φάνωνε τὰ μέτωπα θὰ εὐτυχοῦσε ὁ Κό-
σμος, ἔγραφε πολὺ δικαίως ἐξέχουσα προ-
σωπικότης τῆς συγχρόνου ὁμογενοῦς τέχνης.

Ἀναμφιβόλως εἰς τὴν σημερινὴν κακο-
δαιμονίαν τῆς ἀνθρωπότητος συντελεῖ ἀρκε-
τὰ καὶ ἡ ἀπόσβεσις τοῦ καλλιτεχνικοῦ αἰ-
σθητήματος.

Οἱ ἄνθρωποι ἀπατῶνται συνήθως εἰς τὸ
ζήτημα τῆς διακρίσεως τοῦ ὠφελίμου ἀπὸ
τοῦ μὴ τοιούτου.

Κατὰ τὸν καλλιτέχνην, εἶναι ὠφέλιμον
πᾶν ὅτι παρέχει ἀγνὴν καὶ σταθερὰν σχετι-
κῶς εὐτυχίαν καὶ ὡς τοιαύτην θέτει εἰς τὴν
πρώτην γραμμὴν τὴν ἔκτασιν, τὴν ἀρμονίαν,
τὸ ὄνειρον, αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ ὁποῖα μᾶς ἀ-
ποσπῶσ, ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς ὑλικῆς
ζωῆς.

Μόνον ἐπὶ τοῦ οὐδετέρου, οὕτως εἰπεῖν,
ἐδάφους τῆς Τέχνης αἱ προλήψεις καὶ αἱ φυ-
λετικαὶ ἔχθραι καταπαύουν καὶ ἐπιτυγχάνε-
ται πραγματικὴ συναδέλφωσις.

Κατανοῆ τις τὸ ὠφέλιμον τῶν ὠραίων Τε-
χνῶν, παραδεχόμενος τὴν ἀρμονίαν κυριαρ-
χοῦσαν τῶν παθῶν διὰ τοῦ αἰσθητήματος καὶ
τῆς συνηθείας τῆς τάξεως, τοῦ καλοῦ, τοῦ
ἀληθοῦς. Ὡς ἐκ τούτου, λέγει ὁ Ἀριστοτέ-
λης, ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἤθελε νὰ βλέπῃ τὴν
νεολαίαν διδασκομένην τὴν ἰχνογραφίαν, διὰ
νὰ δυναθῇ νὰ ἐννοήσῃ τὸ ἀληθῶς ὠραῖον.

Ἐπὶ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν τὰ καλλιτε-
χνικὰ ἐργαστήρια ἦσαν τόσον πολυσύχναστα
ὅσον καὶ αἱ φιλοσοφικαὶ σχολαί.

Ὁ Πλάτων εἰς τὸ τρίτον περὶ Δημοκρα-
τίας βιβλίον τοῦ λέγει: „Θὰ ἀτενίζομεν
πρὸς τοὺς καλλιτέχνας, οὕτως ὥστε οἱ πο-
λίται νὰ ὑφίστανται ψυχοφελεῖς ἐντυπώσεις
ἐξ ὅλων τῶν πέριξ ἀντικειμένων καὶ ἐκ τῆς
παιδικῆς ἡλικίας νὰ τείνουν ἀσυναίσθητως
εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ ὀρθοῦ λόγου.“

Ἡ τέχνη ἀποκαλύπτει τὴν ἀληθῆ ἐννοιαν
τῆς ζωῆς καὶ ὑποδεικνύει τὸν προορισμὸν
τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ τὸν διάσημον γλύπτην
Rodin, ἡ τέχνη εἶναι ἡ τέρσις τοῦ πνεύμα-
τος, τὸ ὁποῖον εἰσχωρεῖ εἰς τὴν φύσιν καὶ
μαντεύει τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον τὴν ἐμψυχώ-

νει. Είναι ή χαρά τής εϋφυίας ή όποία βλέπει καθαρά εις τόν Σύμπαν άναζωογονούσα και φωτογραφούσα αυτό διά τής συνειδήσεως. Η τέχνη είναι ή ύψηλοτέρα άποστολή του άνθρώπου, τόν γυμνασμά τής σκέψεως προσπαθούσης νά κατανοήση τόν κόσμον διά νά τόν ερμηνεύση εις τούς άνθρώπους. Ο καλλιτέχνης όμοιάζει προς εύηχον και ύπερευαίσθητον λύραν, τής όποίας αί δονήσεις παραγόμεναι ύπό τών διαφόρων έντυπώσεων κάθε έποχής ύπεκτείνονται εύεργετικώς εις όλους τούς θνητούς.

Οί καλλιτέχνη δέν χρησιμεύουν μόνον ως κάτοπτρον τών αισθημάτων και ιδεών τής έποχής και του περιβάλλοντος των. Οί μεγάλοι διδάσκαλοι τής Τέχνης προσφέρουν εις τήν γενεάν των νέας ψυχικάς κατευθύνσεις και νέας ιδέας, τās όποίας πολλάκις μετά κόπου καθιστώσιν άποδεκτάς παλαιόντες προς άπρηχαιωμένας έξεις και συνηθείας όσον δέ περισσότερον οί άριστοτέχνη ούτοι είναι μεγαλοφυεΐς τόσον περισσότερον και παραγνωρίζονται.

Δέν εύεργετεί κανείς άτιμωρητί τούς άνθρώπους!

Χ. Α. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ
Ζωγράφος

ΣΚΕΨΕΙΣ

Τό θάρρος, όπως και ό έρωσ, ζητεί τήν έλπίδα διά τροφήν.

** Ο ύπέρτερος άνθρωπος είναι άπαθής, και όταν τόν κακίζουν και όταν τόν επαινούν έχεινος προχωρεί πάντοτε.

** Τό πρώτον καθήκον τών άρχόντων είναι ή δικαιοσύνη.

** Η άληθής φρόνησις τών έθνών είναι ή πείρα.

** Ο θρόνος είναι σανίς κεκοσμημένη διά βελούδου.

ΑΓΑΠΗ

Άς μή γυρίξη ό λογισμός στα χρόνια εκείνα
[πίσω,

Κάλλιο μιά τέτοια θύμησι για πάντα νά
[χαθή,

Ποιός ξέρει, τόρα θάταγε γραφτό νά σ' ά-
[γαπήσω,

Και τόσο πού καμμιά ποτέ δέν έχει αγα-
[πηθή.

Κι αν έφυγεν ή νιότη σου, πού θλίβεσαι
[για δαύτη,

Ός για πουλί πού πέταξε μ'άλλα μαζί
[πουλιά,

Περισσότερο από μιά άνοιξη τόν έρωτά μου
[ανάφτει

Του χεινοπόρου τ' άγγιγμα στα ώραία σου
[τά μαλλιά.

Κι ακόμα φτάνω ν' αγαπώ σ' έσέ μιάν άλλη
[είκόνα,

— Τ' όρκίζομαι στα μάτια σου πού τόσο
[λαχταρώ, —

Τόν ήμερο κι ανέφελο και τόν γλυκό χει-
[μώνα,

Πού στο χλωμό σου πρόσωπο μιά μέρα θά
[θωρώ.

Και μάθε το τίς μελιχρές λαμπράδες του
[Δεκέβρη,

Και τίς φεγγαροσκέλαστες του Γεναριού
[όμορφιές,

Μήτε στίς τρέλλες τ' Απριλιού κανέναν θά
[τίς εύρη,

Μήτε και στίς μονότονες του Μάη καλο-
[καιριές.....

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΤΥΠΟΣ ΑΝΔΡΕΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

ν εκ τών διδασκτικών βιβλίων τής Παλαιάς Διαθήκης αί λεγόμεναι "Παροιμίαι," ως κατακλειδα έχει εγκώμιον ή τύπον άνδρείας γυναικός, χρηστής δηλ. και έναρέτου οικοδεσποίνης. Τό έν λόγφ βιβλίον άποδίδεται μόν εις τόν Σολομώντα, πλήν συμβαίνει και εις αυτό ό,τι

και εις τόν ψαλτήριον. Καθώς τούτο άποδίδεται μόν εις τόν Δαυΐδ, περιέχει όμως και ψαλμούς, κατά τās ίδιās αυτών έπιγραφάς εις άλλους άνήκοντα, τοιοιτοτρόπως και αί Παροιμίαι, καιπερ έν συγκόλω έπιγραφόμεναι τφ όνόματι του Σολομώντος, όμως περιέχουσι και μέρη εις άλλους άνήκοντα, κατά τήν ίδιαν αυτών έπιγραφήν. Υπάρχουσιν οί φρονούντες ό,τι και μεταξύ τών ύπό τόν όνομα του Σολομώντος φερομένων μερών εύρίσκονται τίνα μή άνήκοντα αυτώ. Δέν είναι άνένδεκτον τούτο. Ός αναμφίβολον όμως θεωρητέον ό,τι δέν συμβαίνει και τόν έναντίον, νά άπορρέωσι δηλ. από του Σολομώντος όσα κατά τήν ίδιαν αυτών έπιγραφήν άποδίδονται εις άλλους σοφούς άνδρας.

Έκ τούτων είναι και τόν περιού ό λόγος εγκώμιον τής έναρέτου και χρηστής οικοδεσποίνης. Είναι άλλο ζήτημα αν και κατά πόσον ή ειρημένη εικών θά τύχη τής εγκρίσεως τής ήμετέρας έποχής, άφού τόν ιδεώδες τής σημερινής γυναικός είναι πάν άλλο, τουλάχιστον έν ταίς μεγαλοπόλεσι και παρα

τοίς άνωτέροις κοινωνικοίς στρώμασι, ή όπως παρίστησιν αυτό ό σοφός του όγδούου ή και ένάτου προ Χριστού αιώνας. Άλλά τί σημαίνει; Αί κρίσεις τών σημερινών γυναικών ή και τών συνηγορούντων αυταίς άνδρών, ως ένδιαφερομένων, δέν είναι και άδέκαστοι, και κάλλιστα δύναται νά έχη δίκαιον ό άρχαίος σοφός, κάλλιστα δύναται αί άρχαίαι άντιλήψεις νά ήναι όρθότεροι τών νυν φερομένων περιού προορισμού τής γυναικός και του ιδεώδους τής χρηστής οικοδεσποίνης. Άποτελεί τόν εγκώ-

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΕΝΟΣ ΚΑΛΟΥ ΣΚΥΛΟΥ

— Είναι καλός ό σκύλος σας, κυρία ;
— Έξαιρετός... Γαυγίζει σαν τρελλός όταν καταλάβει πώς έρχεται ό άνδρας μου σπίτι!

μιον έν όλον, σύγκεται δέ εξ 22 διστίχων, συντεταγμένων κατ' αλφάβητικην άκροστιχίδα, εκάστου διστίχου άρχομένου από ενός κατά σειράν γραμματος τών 22 τοιούτων του έβραϊκού αλφαβήτου. Τούτο δέν φυλάττεται έν τή κατά πόδας παραφράσει.

Β. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ
καθηγητής

Η ΓΕΝΕΣΙΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ

Τὸ αἰνίγμα τῆς γενέσεως τῆς ἀνθρωπότητος παρέμεινεν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἐν ἑξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἡ ἐπιστήμη ἐγκατέλειπεν εἰς τὴν μεταφυσικὴν. Ἐλλείπει ἀκαταμαχῆτων ἀποδείξεων πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος, οἱ σοφοὶ περιορίσθησαν, καλῶς ποιῶντες, νὰ συλλέξουν καὶ ταξινομήσουν τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἡ τύχη τοῖς παρεῖχε, κατατάτοντες τὰ γνωστὰ ἢ ὑποθετικὰ ἔργα τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως, ἀναλόγως τῶν τοπικῶν ἀκριβειῶν καὶ χρονολογιῶν, τὰς ὁποίας ἦτο δυνατόν νὰ παράσχουν ἐπ' αὐτῶν ἡ ἱστορία καὶ ἡ προϊστορία.

Ἡ προϊστορία, ἣτις σήμερον εἶναι τοῦ συρμοῦ, κατὰ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως, ἀσχολεῖται μὲ ἐκεῖνο ὅπερ προηγεῖται τῆς ἱστορίας. Αἱ δύο αὗται ἐπιστήμαι ἔχουν κοινὸν ἀντικείμενον, νὰ καταστρώσουν πῖνακα τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, οὔσαι τοιουτοτρόπως ἢ μία συνέχεια τῆς ἄλλης. Ἐν τούτοις εἶναι διάφοροι ὡς πρὸς τοὺς τρόπους τῆς διερευνήσεως, σηματοθεῖσαι ἢ μία ἀνεξαρτήτως τῆς ἄλλης. Εἰς τὴν ἱστορίαν δύναται τις νὰ δώσῃ χρονολογίας εἰς τὴν προϊστορίαν, πᾶσα χρονολογικὴ ἐκτίμησις μένει ὑποθετικὴ.

Ἡ προϊστορία, ἡ νεωτέρα τῶν ἐπιστημῶν, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ πρόβλημα τῆς γενέσεως, ἐγεννήθη οὐχὶ ὅπως γεννῶνται ὅλαι αἱ ἐπιστήμαι, ἀλλ' ἐγεννήθη τὴν ἡμέραν καθ' ἣν εὗρέθησαν δύο εἰδῶν ἀντικείμενα, λίθοι καὶ ὀστᾶ. Οἱ μὲν λίθοι, ἀποτελοῦνται ἐκ πυριτολίθων, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦτον

κατειργασμένων καὶ παρουσιαζόντων ἑκτάκτα πλεονεκτήματα· τὰ δὲ ὀστᾶ ἀνήκουσιν εἴτε εἰς ἀνθρώπους, εἴτε εἰς μεγάλα ζῷα, ἐν καταστάσει ἀπολιθώσεως, ἐξαλειφθέντα πρὸ αἰῶνων. Ἐπρεπε νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὴν ἐρημίαν οἱ λίθοι οὗτοι καὶ κατὰ τὴν διέφερον τῶν σημερινῶν τὰ ὀστᾶ καὶ ποία ἦτο ἡ ἱστορία, τῶν ἀπομεμακρυσμένων τούτων προγόνων.

Ἡ προϊστορία, πρὸς ἣν ἠρνήθησαν τὸ ὄνομα τῆς ἐπιστήμης, παρουσιάζει τὸ μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον, διότι τὸ κύριον αὐτῆς ἀντικείμενον εἶναι οὐχὶ πλέον τὸ σύμπαν, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἴδιος καθ' εὐθείαν ἀνθρώπος. Καταφεύγει δὲ πρὸς λύσιν τοῦ αἰνίγματος εἰς τὰς σχετικὰς ἐπιστήμας. Ἀλληλοδιαδόχως ἡ γεωλογία, ἡ φυσικὴ γεωγραφία, ἡ μετεωρολογία, ἡ συγκριτὴ ἀνατομία, ἡ ἐπιστήμη τῶν ἐπιγραφῶν, ἡ γλωσσολογία, ἡ ὀρυκτολογία, ἡ ἀρχαιολογία παρεμβαίνουν. Ἐπρεπε ὅμως νὰ ἰδρῦθῃ καὶ μίᾳ νέα ἐπιστήμη, ἡ ἀνθρώπινος παλαιοντολογία, ἣτις ἀποκλειστικῶς ἀσχολεῖται μὲ τὸν ἀπολιθωμένον ἀνθρώπον.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1920 δύο σπουδαῖα γεγονότα, διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς γενέσεως τῆς ἀνθρωπότητος, ἐσημειώθησαν· τὸ πρῶτον εἶναι ἡ δημοσίευσίς συγγράμματος, μεγάλης σπουδαιότητος “οἱ ἀπολιθωμένοι ἄνθρωποι,” ὑπὸ τοῦ Marcelin Boule, καθηγητοῦ τῆς φυσικῆς ἱστορίας au Muséum τὸ δεύτερον γεγονός ἦτο ἡ ἰδρυσις τοῦ παλαιοντολογικοῦ μουσείου ἐν Παρισίοις, ὑπὸ

ΞΕΝΗ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ

Μουσεῖον Ζωομιάδου Ἀνδρέου.

Greuge

Η ΚΟΡΗ ΠΟΥ ΤΑΝΑΤΕΥΕΤΑΙ

Κρανίον της Ροδοσίας

τοῦ πρίγκηπος τοῦ Μονασο. Τελευταίως, ἐν νέον σύγγραμμα "αἱ ἀπορχαὶ τῆς ἀνθρωπότητος," ὑπὸ τοῦ René Verneau, καθηγητοῦ ἐπίσης εἰς τὸ Muséum καὶ εἰς τὸ Ἰνστιτούτον τῆς ἀνθρωπίνης παλαιοντολογίας, συμπληροῦν τὸ προηγουμένον, δίδον ἐν συμπέρασμα ἐπὶ τῆς γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου.

I. Ἡ ἀρχαιότης τοῦ ἀνθρώπου.

Κατὰ ποίαν ἐποχὴν ὁ ἀνθρώπος ἀνεφάνη ἐπὶ τῆς γῆς; Ἄρα γε κατὰ τὴν τεταρτογενῆ ἢ κατὰ τὴν τριτογενῆ ἐποχὴν;

Οἱ γεωλόγοι πρὸ πολλοῦ συνεφώνησαν ὡς πρὸς τὴν διαίρεσιν τῆς ἱστορίας τῆς γῆς εἰς πολλὰς περιόδους. Ἡ ἀρχαιότερα ἐποχὴ ὀνομάζεται ἀρχαϊκὴ ἐποχὴ, εἰς ἣν ἀνήκουν, ἐξ ὀρισμοῦ, τὰ ἐδάφη τὰ μὴ περιέχοντα ἀπολιθώματα. Οἱ λόγοι δι' οὓς δὲν εὐρίσκωμεν ἔχνη ζωῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εἶναι, εἴτε διότι ἡ ζωὴ ἀνεφάνη ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τὴν διάπλασιν τῶν ἐδαφῶν τούτων, εἴτε διότι τὰ φαινόμενα τῆς συστολῆς καὶ πυρακτώσεως κατέστρεψαν πᾶν ἔχνη ζωῆς.

Εἶναι δύσκολον ν' ἀποφανθῇ τις ἐπὶ τοῦ πάχους τῶν ἐδαφῶν τούτων καὶ τῆς διάρκειας τῆς περιόδου τῆς διαπλάσεώς των. Διὰ τὰς κατόπιν ἐποχὰς, δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἐπομένην ταξινόμησιν:

1) Πρωτογενῆς ἐποχῆ. Τὸ πάχος

τῶν ἐδαφῶν, ἅτινα παριστάνει, ὑπολογίζεται εἰς 30.000 μέτρα, ἡ δὲ διάρκεια εἰς 18.000.000 ἔτη ὑπῆρξε τὸ βασίλειον τῶν ἰχθύων.

2) Δευτερογενῆς ἐποχῆ. Τὸ πάχος τῶν ἐδαφῶν, ἅτινα παριστάνει, ὑπολογίζεται εἰς 6.000 μ., ἡ δὲ διάρκεια εἰς 3.750.000 ἔτη ὑπῆρξε τὸ βασίλειον τῶν ἑρπετῶν.

3) Τριτογενῆς ἐποχῆ. Τὸ πάχος τῶν ἐδαφῶν, τὰ ὅποια παριστάνει, ὑπολογίζεται εἰς 4.000 μ., ἡ δὲ διάρκεια εἰς 2.500.000 ἔτη ὑπῆρξε τὸ βασίλειον τῶν μαστοφόρων.

4) Τεταρτογενῆς ἐποχῆ. Τὸ πάχος τῶν ἐδαφῶν, τὰ ὅποια παριστάνει, ὑπολογίζεται εἰς 200 μόνον μ., ἡ δὲ διάρκεια εἰς 125.000 ἔτη ὑπῆρξε τὸ βασίλειον τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν πρώτων ὀκεανῶν καὶ πιθανῶς τῶν πρώτων ζωϊκῶν ὄντων, τὰ φαινόμενα τῆς ἐπιστροφῆς ἀπήτησαν πρὸς διάπλασιν τῶν ἐδαφῶν ἀνυπολόγιστον χρόνον, περίπου περὶ τὰ 15 ἑκατομμ. αἰώνων. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς μακροῦς ταύτης διάρκειας, ἡ ἐξέλιξις τοῦ ζωϊκοῦ καὶ φυτικοῦ βασιλείου προπαρασκεύασαν τὴν βραδείαν ἐμφάνισιν τῶν μαστοφόρων εἰς τὰ τριτογενῆ ἐδάφη. Ἐπειδὴ δὲ ἀνήκομεν εἰς τὸν ὅμιλον τούτον, ὁ ἀνθρώπος δὲν ἀνεφάνη ἐπομένως πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης.

Οἷαιδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ διαίρεσις καὶ

ἡ διάρκεια τῶν διαφόρων γεωλογικῶν ἐποχῶν, ὅλοι σήμερον ἀναγνωρίζουν τὴν ὑπαρξιν τριῶν συνεχῶν φυλῶν, χαρακτηριζομένων ὑπ' ἀνθρωπίνων ἀπολιθωμάτων καὶ τῶν τριῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὴν τεταρτογενῆ ἐποχὴν.

Μία πρωτόγονος φυλὴ, ὀνομαζομένη φυλὴ τοῦ Νάουετ (ἐκ χωρίου κειμένου πλησίον τῆς πόλεως Heidelberg, ἐν Γερμανίᾳ) σύγχρονος πρὸς τὸν γιγαντιαῖον ἵπποπάταμον ἢ φυλὴ αὕτη ἔζη κατὰ τὴν ἀρχαιότεραν φάσιν τῆς τεταρτογενοῦς ἐποχῆς, τὴν ὅποιαν οἱ γεωλόγοι ὀνομάζουν παλαιᾶν πλειστόκαινον, χαρακτηριζομένην, ἀπὸ ἀπόψεως κλιματολογικῆς, ὑπὸ ἐκτάκτου εὐχραισίας.

Μία δευτέρα φυλὴ, ἡ τοῦ Νεάντερθαλ (ἐκ τῆς Προωσίας τοῦ Ρήνου), σύγχρονος πρὸς τὸν μαμμουθῖον, ἦτις ἔζη κατὰ τὴν ἐποχὴν, ἣν οἱ γεωλόγοι ὀνομάζουν μεσέουσαν πλειστόκαινον, τὸ κλίμα ἦτο τότε ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν, ὅπως ἀποδεικνύει ἡ μεγάλη ἐπέκτασις τῶν παγώνων. — Χωριζομένη ὑπὸ χρονικοῦ διαστήματος, ὅπερ δυσκόλως δυνάμεθα νὰ ἐκτιμήσωμεν, περίπου κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν, ἀναφαίνεται ἐν Εὐρώπῃ ἡ λεγομένη φυλὴ τοῦ Οὐίμάλδι (Ἰταλίᾳ), μᾶλλον αἰθιοπικῆ.

Τέλος μία τρίτη φυλὴ, ἡ τοῦ Σο-Μαγποπ, σύγχρονος πρὸς τὸν τάρανδον, ἦτις ἔζη κατὰ τὴν τελευταίαν φάσιν, τὴν πλέον νεωτέραν τῆς προϊστορίας, ἣν οἱ γεωλόγοι ὀνομάζουν ἄνω πλειστόκαινον, φάσις ψυχρὰ καὶ ξηρὰ. — Δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὸν ἀνθρώπον τῆς φυλῆς ταύτης, ὡς ἀνθρώπον ἀνήκοντα εἰς τὴν ἰδίαν εἰς ἣν καὶ ἡμεῖς ἀνήκομεν.

Μεθ' ὅλας τὰς ἀνασκαφὰς, δὲν ἠδυνήθησαν ἀκόμη νὰ ἀνεύρουν ἔχνη τινὰ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου πρὸ τῆς ἐναρξέως τῆς τεταρτογενοῦς ἐποχῆς. Τοῦτο δὲν θὰ εἶπη ὅτι ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἔζησε κατὰ τὴν τριτογενῆ ἐποχὴν. Ὁ κ. Μ. Boule πιστεύει μάλιστα ὅτι εἶναι δυνατὸν ἐν ὄν κατέχον τὰ

κύρια φυσικὰ καὶ ψυχικὰ ἰδιώματα, τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸν ἀνθρώπον, νὰ ἔζησε κάπου εἰς τὴν Ἀσίαν κατὰ τὴν τριτογενῆ ἐποχὴν, κατὰ τὴν πλειόκαινον ἴσως μάλιστα καὶ κατὰ τὴν μειόκαινον, πρὸ τινῶν ἑκατομμυρίων ἐτῶν, ἢ μᾶλλον πρὸ τινῶν χιλιάδων αἰώνων. Μόνον αἱ μέλλονσαι ἀνακαλύψεις θὰ φέρουν εἰς φῶς τὴν πλήρη ἀπόδειξιν.

II. Ἐξέλιξις τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐπὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν τῆς ἐξελίξεως τῆς ἀνθρωπότητος δὲν γνωρίζομεν λοιπὸν τίποτε. Πρὸ πολλοῦ ὑπῆρχον ὅτε, κατὰ τὰς τελευταίας περιόδους τῶν παγώνων τῆς τεταρτογενοῦς ἐποχῆς, ἀνευρίσκομεν ὅσα πρωτογόνων τινῶν φυλῶν, τῶν ὁποίων τὰ λείψανα μᾶς παρουσιάζουν ἐν μοναδικῶν μίγμα ἀνθρωπίνων καὶ πιθήκων χαρακτηρισμῶν.

Ἡ σιαγὼν τοῦ Heidelberg προξενεῖ μεγάλην ἐντύπωσιν ἕνεκα τῆς κτηνώδους αὐτῆς ὄψεως. Φαίνεται ὅτι ἡ ἀρχαιότερα τῶν φυλῶν συνυπῆρχον ἐν Εὐρώπῃ μετὰ τινος μεγάλου

Φυλὴ τοῦ Neanderthal

ἀνθρωποειδοῦς πιθήκου, τοῦ ὁποίου τὰ ὀστά

ἀνemiχθησαν μετὰ τῶν ἰδικῶν της. Τὰ δοτεώδη λείψανα τοῦ Piltodwn (Ἀγγλία) παρέχουν τὴν ἰδίαν ἀνάμειξιν τῶν ἀνθρωπίνων καὶ πιθηκικῶν χαρακτήρων.

Εἰς τέλειος σκελετὸς εὑρεθῆναι εἰς τὴν Chapelle aux Saints (Γαλλία) μᾶς παρέχει ἐπὶ τῆς φυλῆς τοῦ Neanderthal διδόμενα μεγάλης ἀξίας. Ὁ ἄνθρωπος τῆς φυλῆς ταύτης δὲν ἦτο ὄρατος μέτωπον πεπιεσμένον, κρανίον λίαν ἐπίμηκες, ὀφρυακὰ τόξα ἐν σχήματι στεφάνης, οἰς πλατεῖα καὶ σιμοειδῆς, ἀνάστημα μικρὸν (1μ.55—1μ.60). Τὸ ὄλον ἀναμνήσκει τοὺς Αἰστρολιανοὺς ἢ τοὺς Τασιμανίους· δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀνήκων εἰς ἓνα πρωτόγονον τύπον, διάφορον τοῦ ἰδικοῦ μας.

Διὰ τὴν φυλὴν τῶν Grimaldi ἀγαλμάτια γυναικῶν εὑρεθέντα εἰς τὸ Perigord (Γαλλία), δεικνύουν ὅτι ἡ περιεργὸς ἀνάπτυξις τῶν ἰσθίων καὶ τοῦ κάτω τμήματος τοῦ κορμοῦ, τὰ ὁποῖα παρουσιάζουν αἱ γυναῖκες τῶν Ὀστιεντότων (ἴδε εἰκόνα), ἀνευρίσκονται εἰς τὴν φυλὴν ταύτην, με μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι οἱ ἄνδρες ἦσαν μεγάλου ἀναστήματος (1μ.94). Ἐν γένει οἱ Αἰθιοπικοὶ τοῦ Grimaldi σημειοῦν σημαντικὴν πρόοδον πρὸς τὴν φυλὴν τοῦ Neanderthal.

Ἡ φυλὴ τοῦ Cro-Magnon, πλέον ἀνεπτυγμένη ἀπὸ τὴν προηγουμένην, εἶναι διάσημος διὰ τὸ ὑψηλὸν της ἀνάστημα (1μ.87) καὶ τὴν εὐρωστίαν της. Κατὰ πρόσωπον οὐδέν τι παρατηρεῖται ἔχον σχέσιν μετὰ τὸν πίθηκον. Ἀπὸ ἀπόψεως εὐφυΐας ἡ φυλὴ αὕτη ἀνῆλθεν ἄρκετὰ ὑψηλὰ, ὅπως ἀπεδεικνύει ἡ βιομηχανία τῶν καὶ τὰ διάφορα ἀριστουργήματα τὰ ὁποῖα μᾶς ἀφῆκαν.

Τοιοῦτοτρόπως βλέπομεν τὴν συνεχῆ ἐξέλιξιν τῶν φυλῶν τούτων, ἔνθα πιστοποιοῦμεν τὴν ἐξάλειψιν τῶν πιθηκικῶν χαρακτήρων, διὰ νὰ φθάσωμεν τέλος εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς πρωτοϊστορίας, ἔνθα ἡ ἀνθρωπότης ἀπέκτησεν ἐν Εὐρώπῃ τὸ πλεῖστον τῶν χαρακτήρων, τοὺς ὁποῖους κατέχει σήμερον.

Πολυπληθεῖς εἰσελάσεις προερχόμεναι ἐκ τῆς

Ἀφροδίτη τῶν Ὀστιεντότων.

Ἀσίας, εἰσχωροῦν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ καλῶς ὀπλισμένοι ἀποθοῦν πρὸς βορρᾶν ἢ πρὸς νότον τοὺς ἀπογόνους τῆς φυλῆς τοῦ Cro-Magnon, μετὰ τῶν ὁποῖων θὰ ἐνωθοῦν

εἰς νεωτέραν ἐποχὴν, καὶ θὰ ἀποτελέσουν τὰς νεολιθικὰς φυλάς.

Ἐξέλιξις τῆς βιομηχανίας, τῶν τεχνῶν καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Κατὰ τὸ διάστημα χιλιάδων τινῶν αἰῶνων, καθ' οὓς διήρκεσαν τὰ γεγονότα ταῦτα, αἱ βιομηχανίαι, αἱ τέχναι τῶν προϊστορικῶν τούτων ἀνθρώπων κατὰ πολὺ ἐξελίχθησαν. Δύο μεγάλαι περίοδοι διακρίνονται, ἡ περίοδος τοῦ λελαξευμένου λίθου ἢ ἐποχὴ παλαιολιθικὴ καὶ ἡ περίοδος τοῦ στίλβοντος λίθου ἢ νεολιθικὴ.

Ἡ παλαιολιθικὴ περίοδος περιλαμβάνει περίπου ὅλας τὰς τεταρτογενεῖς περιόδους, τῶν ὁποῖων ἡ διάρκεια εἶναι μακρά. Οἱ προϊ-

Φυλὴ τῶν Cro-Magnon

Μεθ' ὅλην τὴν τραχύτητα τοῦ κλίματος, τὸ ὁποῖον παραβάλλεται πρὸς τὸ σημερινὸν τῆς Λαπωνίας, οἱ προϊστορικοὶ οὗτοι ἄνθρωποι ἦσαν ἐπιδέξιοι κυνηγοὶ καὶ ἐργάται. Μετὰ τὸν ταράνδον κατεσκεύαζον πριόνια, ξύστρα, ἀγκίστρα, βελόνας, κοχλιάρια, κάμακας, ῥάβδους. Ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην γεννῶνται αἱ τέχναι, ἡ γλυπτικὴ καὶ ἡ ζωγραφικὴ· ἐπιδέξιοι τῶντι ἐρασιτέχναι ἐσχεδίαζον ἤδη, ἔγλυφον καὶ ἐζωγράφιζον ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν σπηλαίων καὶ μάλιστα ἐζωγράφουν περιέργους συνθέσεις, παριστώσας ζῶα ἢ γεγονότα τινὰ τῆς ζωῆς των.

Ὁ διάσημος οὗτος πολιτισμὸς ἀντεκατεστάθη κατόπιν ὑπὸ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν κατακτητῶν τῆς νεολιθικῆς ἐποχῆς. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι, ὀλιγώτερον ἐρασιτέχναι, εἰργάζοντο μετὰ πολλῆς ἐπιδεξιότητος τοὺς σκληροτέρους βράχους, κατασκευάζοντες πῆλινα

στορικοὶ, συμφώνως μετὰ τὴν φύσιν καὶ τὸν τόπον τῶν ἀνακαλυφθέντων ἀντικειμένων, κατέστρωσαν ἐπὶ βιομηχανικὰς διαρρέσεις. Δὲν δύναμαι νὰ ἐνδιαθῶ ἐπὶ τῶν ἐκτάκτως ἐνδιαφερόντων χαρακτήρων τῶν διαρρέσεων τούτων, αἵτινες ἐγένοντο διὰ τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην καὶ ἐφηροδόθησαν ἐπὶ ὄλου τοῦ κόσμου, καθότι ἡ ἐξέλιξις τῆς βιομηχανίας ἠκολούθησε παντοῦ ἀνάλογον πορείαν. Πρὸ πάντων κατὰ τὴν περίοδον Magdaléenne, διὰ τῆς φυλῆς τοῦ Cro-Magnon ὁ παλαιολιθικὸς τεταρτογενὴς πολιτισμὸς ἐφθασεν εἰς τὴν ἀποθῆσίν του.

ἀγγεῖα· ἐσκαπτον περόγας καὶ κατεσκεύαζον εἰς τὰ ἄκρα τῶν λιμνῶν ἢ τῶν ποταμῶν πόλεις στηριζόμενας ἐπὶ πασσάλων. Ἐγνώριζον τὰ στοιχεῖα τῆς γεωργίας, διότι ἐκαλλιέργουν τὰ κλωστικὰ φυτὰ, τὰ σιτηρὰ καὶ ἐφύτευον ὄπωροφόρα δένδρα. Ἀπένειμον ἰδαιτέρως λατρείαν εἰς τοὺς νεκρούς των, τοὺς ὁποῖους ἐθάπτον ἐντὸς ἐπιταφίων θαλάμων, γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα dolmens, καὶ ἐντὸς κεκαλυμμένων διόδων, τῶν ὁποῖων οἱ πλάκες μεταφερθεῖσαι μακρόθεν, εἶχον μίσην καὶ βάρη, προξενοῦντα ἐκπληξιν.

Ἐκ τῆς ἡλικίας τοῦ στίλβοντος, μεταβαίνομεν εἰς τὴν τοῦ ὀρειχάλκου, ἣτις μᾶς προσεγγίζει πρὸς τὴν πρωτοϊστορικὴν περίοδον, τὴν πρὸ 5 ἢ 6000 ἐτῶν.

III. Ἡ γένεσις τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐλθῶμεν ἤδη εἰς τὸ πλεον φλέγον ἐρώ-

τιμα πόθεν προέρχεται ο άνθρωπος;

Εἶδομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀναφάνη ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς τεταρτογενοῦς ἐποχῆς. Ἐκεῖνο τὸ ὄλοϊον εἶναι ἀναμφισβήτητον καὶ ἀδιαφιλονείκητον εἶναι ὅτι ἀπὸ τῆς ἐνάξεως τῆς ἐποχῆς ταύτης τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐπηρεάσθη ἐκ τῶν περίε τόπων ἐνθα ἔζησε. Ὑπέστη τὴν ἀδιάφευστον ἐπενέργειαν τοῦ νόμου, ὅπως καὶ τὰς συνεπειὰς τοῦ νόμου τῆς

γενοῦς ἐποχῆς πρὸ τῆς ἐμφανίσεώς της ὑπῆρξαν ἄλλα ἀνθρώπινα ὄντα, ζήσαντα ὑπὸ διαφόρους συνθήκας τοῦ περίε τόπου των. Αἱ σπάνια ἀνακαλύψεις τοῦ προτογόνου γένους ἀναφερόμεναι εἰς προηγουμένην περίοδον, ἀποδεικνύουν ὅτι ὅσον περισσότερον ἀνερχόμεθα πρὸς τὸ παρελθόν, τόσο βλέπομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος πλησιάζει πρὸς τοὺς μεγάλους ἀνθρώπους τῆς τριτογενεῖς ἐποχῆς.

Πιθηκάνθρωπος

Κρανίον Χιμπατζῆ

κλιρονομίας, τῆς διαδοχῆς. Ἐεῖνο τὸ ὄλοϊον εἶναι ἀκατάληπτον εἶναι ὅτι ὁ ὀργανισμὸς του ἔμεινεν ἀναλόγιωτος, διὰν περίε αὐτοῦ τὸ πᾶν μετεβάλλετο. Πρέπει ἐπομένως νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν ἐπήρειαν τοῦ μέσου ἐπὶ τῶν ὀργανικῶν ὄντων ἢ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ὑπόκειται εἰς τοὺς νόμους οἵτινες τὰ ρυθμίζουν ἀδελμῶν τῶν ὑποθέσεων τούτων εἶναι παραδεκτῆ.

Ἡ φυλὴ τοῦ Néanderthal ἐπὶ τῆς ὁποίας σήμερον κατέχομεν ἀκριβεῖς πληροφορίας, δὲν ἀνέρχεται μέχρι τῆς ἐνάξεως τῆς τεταρτο-

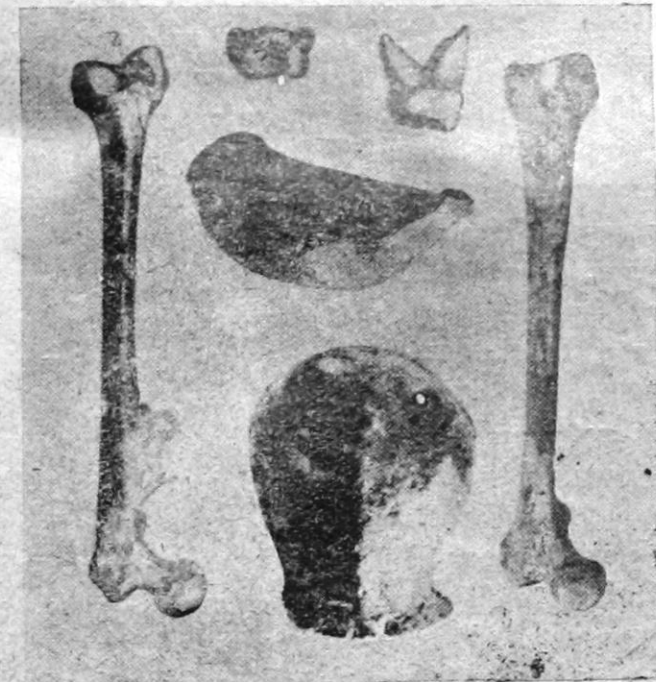
Ἀπὸ ὁμοιωτικῆς τοῦ σκελετοῦ, ὁ ἄνθρωπος καὶ οἱ ἀνθρωποειδεῖς κατέχουν τὰ ἴδια ὀστεώδη στοιχεία ἐκεῖνο τὸ ὄλοϊον τοὺς διακρίνει εἶναι ἡ στάσις τοῦ διπόδου, ἡ μορφολογία τῆς κεφαλῆς, ἡ τελειοποίησις τοῦ ἔγκεφαλου καὶ ἡ διαμόρφωσις τοῦ ποδόςτου. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ μόνος δίπους καὶ ὁ μόνος δίχειρ. Δὲν θὰ ἐξετάσω τὰς ἀνατομικὰς ταύτας λεπτομερείας καὶ δὲν θὰ ἐπαναλάβω τὰ λεχθέντα ἐπὶ τῶν χαρακτήρων τῆς κτηνωδίας, ἣν παρουσιάζει ἡ κεφαλὴ ἐν τῷ ὅλῳ, χαρα-

κτήρων οἵτινες ἀνευρίσκονται εἰς τοὺς ἀνθρωποειδεῖς.

Πιστοποιεῖται μόνον εἰς τοὺς Néanderthaliens ἡ παρουσία πολυκεληθῶν χαρακτήρων, οἵτινες συναντῶνται κανονικῶς εἰς μεγάλους ἀνθρωπομορφους πιθήκους, δηλαδή ὅτι ὑπάρχει μεταξύ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ δεσμοὶ ἀδιαφιλονείκητοι συγγενείας. Τὸ συμπέρασμα τοῦτο παραδέχονται ὄχι μόνον οἱ ἀμερόληπτοι σοφοὶ, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀρνούμενοι νὰ συνδέσουν τὴν σημερινὴν ἀνθρωπότητα πρὸς τινὰ πιθηκοειδῆ εἶδη, ἅτινα ἔζησαν κατὰ τὰς τριτογενεῖς ἐποχάς.

Ἡ σιαγὼν τοῦ Heidelberg, ἐκτάκτως εὐρωστος, ὁμοιάζει ἔνεκα διαφόρων λεπτομερειῶν ἄλλοτε πρὸς σιαγῶνα Χιμπατζῆ, ἄλλοτε πρὸς σιαγῶνα gibbon, πιθήκου ἐκ τῶν ἀνθρωπομορφων. Τὸ κρανίον τῆς Ροδοσίας, εὐρεθὲν εἰς τὸ βάθος μεταλλείου μολύβδου καὶ ψευδαργύρου, κατὰ τὸ 1921, παρουσιάζει ὄψιν μᾶλλον κτηνώδη, μᾶλλον πιθηκοειδῆ.

Ἐντὸς στρώματος, τὸ ὄποϊον ὁ ἱατρὸς Dubois θεωρεῖ ὡς ἀνήκον εἰς τὴν πλειόκαινον ἐποχὴν, δηλαδή εἰς τὸ τέλος τῆς τριτογενοῦς ἐποχῆς, συνέλεξε τὰ συντρίμματα

Μηριαία ὀστῆ ἀνθρώπου—πιθήκου.

Ζητήσωμεν ἤδη τὰ διάμεσα μεταξύ τῆς φυλῆς τοῦ Néanderthal καὶ τῶν ἀνθρωπομορφων πιθήκων. Ἀνακαλύψεις τινὲς ὡς ἡ ἀνθρώπινος σιαγὼν τοῦ Heidelberg, τὸ κρανίον τῆς Rhodésie, ὁ πιθηκάνθρωπος ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ. Dubois εἰς τὴν νῆσον Ἰάνα κατὰ τὸ 1894 καὶ τέλος τὸ κρανίον ἑτέρου πιθηκάνθρωπου κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1925 εἰς τὴν νότιον Ἀφρικὴν, μᾶς ὀδηγοῦν πρὸς μίαν λύσιν.

ἑνὸς ὄντος, τὸ ὄποϊον ὠνόμασε Pithecanthropus erectus, δηλαδή ὁ ὀρθὸς πιθηκάνθρωπος.

Τὰ λείψανα ταῦτα σύγκεινται ἐξ ἑνὸς κρανιακοῦ ὀστού, ἑνὸς μηριαίου καὶ τριῶν ὀδόντων. Τὸ ὄστον τοῦ μηροῦ εἶναι πλήρες καὶ μολονότι παρουσιάζει μίαν χονδρὴν ἀνατομικὴν ἐξόστωσιν, ἔχει μορφήν κανονικὴν, ὁμοιάζον καθ' ὅλα πρὸς τὸ τοῦ ἀνθρώπου (ἴδε εἰκόνα). Ὁ ὄγκος τοῦ κρανίου,

εκτάτως πεπλατυσμένου, λίαν στενοῦ εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ μετώπου, περιλαμβάνεται μεταξύ ὄγκου, ἀνθρωπίνου κρανίου καὶ ἀνθρωποειδοῦς.

Σφόδρα συνεζητήθησαν καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην οἱ χαρακτῆρες τοῦ κρανίου τούτου. Κατὰ τινὰς προέρχεται ἕξ ἐνὸς πιθήκου ἀνθρωπομόρφου, ἀνωτέρου ἀπὸ τοὺς ζῶντας σήμερον κατ' ἄλλους πάλιν, πρόκειται περὶ ἀνθρώπου πολὺ κατωτέρου ἀπὸ τὰ γνωστά μέχρι σήμερον ἀνθρώπινα ὄντα.

Ἐν τούτοις, ὅλοι οἱ σοφοὶ εἶναι σύμφωνοι, διότι ἔν ὄν πολὺ ἀνώτερον πρὸς τοὺς ἀνθρωποειδεῖς καὶ πολὺ κατώτερον πρὸς τὸν ἀνθρώπον τίθεται κατ' ἀνάγκην μεταξύ τῶν δύο πρωτίστων (primates) ὁμίλων. Ἡ ἡλικία τοῦ πολυτίμου τούτου ἀπολίθωματος σφόδρα ἐπίσης συνεζητήθη, ὅπως οἱ ἀνατομικοὶ χαρακτῆρες. Τὸ ἀναβιβάζον εἶτε μέχρι τῆς κατωτέρας τεταρτογενοῦς φάσεως, εἶτε μέχρι τῆς ἄνω τριτογενοῦς ἐποχῆς, ὅπερ ἐπαισθητῶς εἶναι τὸ ἴδιον, διότι δὲν εἶναι δυνατόν οἱ γεωλόγοι νὰ ὑποδείξουν καθαρὸν χωρισμὸν, μεταξύ τῶν δύο τούτων ἐποχῶν.

Ἐτέρα ἀπόδειξις ἣτις πραγματοποιεῖ τὴν ὑπαρξιν τοῦ πιθηκανθρώπου, εἶναι ἡ κατὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον τοῦ 1925 ἀνακάλυψις ἐνὸς κρανίου εἰς τὴν νότιον Ἀφρικὴν. Μᾶς ἀποκαλύπτει ἔν διάμεσον ἑξαφανισθὲν γένος πιθήκου μεταξύ τῶν σημερινῶν ἀνθρωποειδῶν καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ νέον ἀπολίθωμα παριστάνει ἓνα ὁμίλον ἀνώτερον πρὸς τὸν τῶν ἀνθρωποειδῶν διὰ τῶν χαρακτήρων τῆς ὄψεως, τῶν σιαγόνων καὶ τοῦ ἐγκεφάλου. Δὲν εἶναι ὅπως ὁ Πιθηκάνθρωπος, πίθηκος μὲ ἀνθρωπίνην γελοιογραφίαν, ἀλλὰ ἔν ὄν μὲ προοδευτικούς χαρακτῆρας, ἀνταποκρινόμενος, ἀκριβῶς πρὸς ἐκείνους οἵτινες συμπληροῦν τὸ ὑπάρχον κενὸν μεταξύ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πιθηκικοῦ προγόνου του.

Παρατηροῦμεν μόνον ἓν μέγα κενόν, δὲν ὑποδεικνύεται ἡ γεωλογικὴ ἡλικία τοῦ περιέργου τούτου ἀπολίθωματος. Ὁ κ. Boule

εἰς ἓν ἄρθρον ἐν τῇ Nature, κατὰ τὸν Ἰούλιον 1925 λέγει ὅτι τὸ κρανίον τούτου εἶναι ἴσως νεώτερον ἀπὸ τὸ κρανίον τῆς Ροδωσίας.

Κατὰ τὴν παροῦσαν στιγμὴν, δέον μετὰ πάσης βεβαιότητος νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ γένεσις τῆς ἀνθρωπότητος ἀνέρχεται κατ' ἐλάχιστον εἰς τὴν ἐναρξιν τῶν τεταρτογενῶν χρόνων καὶ ἴσως κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς ἐποχὴν πλέον ἀπομεμακρυσμένην. Ὑπολογίζοντες εἰς 100.000 ἔτη τὴν ἀρχαιότητά της, πλησιάζομεν κατὰ πολὺ πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ γένεσις λοιπὸν τῆς ἀνθρωπότητος χάνεται εἰς τὴν νύκτα τῶν χρόνων. Δὲν γνωρίζομεν καλῶς τὰ λείψανα τῶν πρώτων ἀνθρώπων μόνον ὁ πιθηκάνθρωπος εἶναι ἔν διάμεσον μεταξύ τοῦ πλέον πρωτογόνου τύπου τῆς σήμερον γνωστῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῶν ἀνθρωπομόρφων πιθήκων, δηλαδὴ εἰς κριτικὸς ὅστις ἐνώνει τὸν ἀνθρώπον πρὸς τοὺς ἀνθρωποειδεῖς. Ἐὰν στηριχθῶμεν ἐφ' ὄλων τῶν διδομένων τῆς ἐμβρυογενείας, οἱ σύνδεσμοι τῆς συγγενείας ἑξακριβοῦνται σήμερον μετὰ τοιαύτης βεβαιότητος, ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀπισθοδρομικῶν φυσιολόγων, οἵτινες τοὺς ἀρνοῦνται διὰ λόγους ἀντιεπισημονικούς, ἐλαττοῦνται ἡμέρα τῇ ἡμέρα.

Εἰς τὸ πρόβλημα τούτου, μόνον δύο λύσεις εἶναι δυναταί ἢ μία εἶναι ὅτι τὰ πρῶτα ἀνθρώπινα ὄντα κατάγονται κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἀπὸ τοὺς ἀνθρωπομόρφους πιθήκους ἢ δευτέρᾳ εἶναι ὅτι οἱ πίθηκοι οὗτοι καὶ ὁ ἀνθρώπος κατάγονται ἕξ ἐνὸς κοινοῦ στελέχους, τὸ ὁποῖον δέον νὰ ἀναζητήσωμεν εἰς τὸ παρελθόν. Ὅλοι σχεδὸν οἱ φυσιολόγοι, οἱ πλέον διακεκριμένοι τῆς ἐποχῆς μας, κλίνουν πρὸς τὴν τελευταίαν ταύτην ἀντίληψιν.

Ὅσον καὶ ἂν θίγῃ τὴν ὑπερηφάνειάν μας τὸ συμπέρασμα τούτου, τοῦ ὁποίου τὸ προφανὲς μᾶς ἐπιβάλλεται, εἶναι ὅτι ἡ ἀνθρωπότης ἔχει γένεσιν πιθηκικήν. Καὶ ἔν τούτοις δέον νὰ ἀναβιβάσωμεν ἀκόμη ὑψη-

λότερον τὴν ζωϊκὴν γένεσιν τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε τὸ στέλεχος εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἀνήκε, ἐξελιχθῆ παραλλήλως πρὸς τὸ στέλεχος ὅπερ φέρει πρὸς τοὺς μεγάλους πιθήκους, χωρὶς νὰ ἔχη οὐδεμίαν ἐπαφὴν μετ' αὐτοῦ καὶ ὅλως ἀνεξάρτητον.

Ἄς εἴμεθα πλέον ὑπερήφανοι διὰ τὰς τόσον ἐπιπόνως ἀποκτηθείσας προόδους ὑπὸ τῶν ἀγερόχων προγόνων τῶν σπηλαίων.

Εἴμεθα ἢ πλέον νεωτέρα φυλὴ ἐπὶ τῆς Γῆς καὶ ἑκατομμύρια αἰῶνων μᾶς ἐπιφυλάττονται ἀκόμη διὰ νὰ τελειοποιήσωμεν τὴν ἐξέλιξιν μας. Μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς συνειδήσεως, θὰ ἀπαλλαγθῶμεν ἴσως τῶν παλαιῶν λειψάνων τῆς ἀρχαίας μας βαρβαρότητος.

Σ. ΣΤΑΣΙΝΣΠΟΥΛΟΣ
Μηχανικὸς μετολλείων.

ΣΤΙΧΟΙ

ΕΙΔΥΛΛΙΟ

Μὲ φωτίσματ' ἀσημένια λαμπυρίζουν
Ἡ ἑλῆς ἔξω στή λιακάδα
Μόνον ἔδω νερὰ δροσάτα μουρμουρίζουν
Εἰς τ' ἀπόσκια μὲς τὴν πλούσια πρασινάδα
Μιὰ σκεπὴ μᾶς πλέκουν ἄνθη ἔδω καὶ φύλλα
Ὅπου ἡ κάψα δὲν περνάει
Μόνον ἀπάνουθε τὸ φῶς τὴν πρασινίλα
στὰ τετράξανθα μαλλιά σου ἀντιφωτᾷ
Ἐλ', ἀγάπη μου, γλυκὰ ν' ἀναπαυθοῦμε
Δῶ σιμὰ στή νερομάνα
Γύρ' ἔδωθε, λυγερή, νὰ φιληθοῦμε
Ἄλλ' ἀγάλια, μὴν ξυπνήσωμε τὸν Πᾶνα!

Στὸ χιονάτο σου τὸν κόρφο ἓνα λουλουδι
Μαβὶ κι' ἄγριο γέρνει κάτου
Σὰν βραδυάση θὰ σοῦ ψάλλω ἓνα τραγουδι
πὺρ θὲ νάχη τὴ δροσιὰ, τὴ μυρωδιά του

Γύρε πάλι, λυγερή, νὰ φιληθοῦμε,
Τὸ νερὸ σιγοκυλάει
Τὴ μουρμούρα τὴ γλυκειὰ πὺρ τὴν ἀκοῦμε
Ὁ σκοπὸς πὺρ θὰ σοῦ πῶ θὰ στή θυμάμη
Τώρα ἐκεῖ στ' ἀλαβαστρένιο σου ποδάρι
Πεταλοῦδα ὠραία ζυγώνει
Σὰν κι' αὐτὴ μὲ πλήθιο χρῶμα καὶ καμάρι
Τὰ φτερά του ὁ κάθε στίχος μου θ' ἀπλώνη.

Δὸς μου ἀκόμα ἓνα φιλάκι, δὸς μου κι' ἄλλο!
Σὺ τοῦ τόπου εἰς ἡ Ναϊάδα
Ἄχ! νὰ ἡμπόρια στὸ τραγουδί μου νὰ βάλω
Τοῦ κορμιοῦ καὶ τοῦ φιλοῦ σου τὴ γλυκάδα!
Λ. ΜΑΒΙΛΗΣ

ΚΡΥΦΟ ΜΑΡΑΖΙ

Λύπες, καημοὶ, πίκρες θυμοὶ,
αἰῶνια τῆς ζωῆς μας γέ να,
πανε στοῦ χρόνου τὴν ὁρμή,
—τὰ πεσοῦμένα ξεχοῦμένα.
Μὰ ἓνα μαράζι μυστικὸ
τὸ πέρνει ὁ χρόνος καὶ τὸ τρέφει,
βαθειὰ μου μέσα τ' ἀγροικῶ,
παραπονιάρικα μ' ὄ γνέφει.
Δὲ θὰ σβυστεῖ ποτε κι' αὐτὸ
στῆς λήθης τὸ πυκνὸ σκοτάδι
μὲ κάποιο σίδερο καυτὸ
μ' ἀφήκε στὴν καρδιά σημάδι.

(Δαύρας) Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ

ΠΡΟΤΙΜΟΥΣΕ ΤΗΝ ἈΛΛΗΝ;

— Πιφ! αὐτὴ ἡ μικροῦλα. Βρωμῆ ἀπὸ
μυρωδιά κολώνιας.

* ΠΕΖΟΤΡΑΓΟΥΔΑ *

ΛΑΘΟΣ ΣΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Ένα απομεινόμερο σὲ γνώρισα σὲ κάποιο φιλικὸ σπίτι. Χόρευαν καὶ σὺ, δὲ γνωρίζω πῶς, ἀφίοντις τόσους ὠραίους νέους ἐπέμεινες τὰ χορέψης μαζί μου. Ἀναγκάστηκα νὰ τὸ κάμω, ἐγὼ ποῦ ἔχω τόσα χρόνια τὰ χορέψω.

Κι' εἶσουν ἡ μόνη ἐσὺ, μέσα στὴν κομπήν ἐκείνην αἴθουσα, ὅπου ὅλα τὰ συνομήλικα σου κορίτσια εἶχαν κομένα τὰ μαλλιά, εἶσουν ἡ μόνη ποῦ εἶχες σιολίδια, δύο σφιχτοπλεγμένες ὀλόξανθες πλεξοῦδες.

Σοῦ ἔφταναν ὡς τὴ μέση καὶ σιὴ μὴν ἀπάνω παραιήρησα μέσα σιὸ πλέξιμο, προφύλαγμα ἀπὸ τὸ μάτι μιά μικρὴ μικρὴ γυάλινη μαβιά χάντρα.

Πόσο εἶχες δίκιο. Ποιὰ δὲ θὰ ζήλευε τις δύο μακρὲς ξανθές σου πλεξοῦδες!

Ὅταν τελείωσε ὁ χορὸς σ' εὐχαρῆσισα, ὁμως ἐσὺ τότε μοῦ ζήτησες τὰ σοῦ γράψω μερικὸν στίχους. Πῶς νὰ σοῦ ἀρηθῶ;

Κάθισα σιὸ ἐρημητηρὶ μου καὶ πῆρα τὴν πέννα. Ἐνα ποίημα γιὰ τὰ ζαφειρένια μάτια καὶ γιὰ τις δύο ξανθές μακρὲς πλεξοῦδες τις προφυλαγμένες ἀπὸ τὸ μάτιασμα μὲ μιά μικρὴ μαβιά χάντρα. Ἐγραψα καὶ σουῶσα τοὺς στί-

χους καθὼς μοῦ εἶπες. Ὅμως λογαριάσαμε χωρὶς τὴν παντοεινὴ συνοδεῦτρα σου, τὴ διασκάλα.

Αὐτὴ σκαλίζοντας μὲ περιέργεια τὰ συρτάριά σου ἀνακάλυψε τὸ φάκελλο.

Ἄστραψε καὶ βρόντησε ἡ νέα, πῶς δὲν εἶταν ἠθικὸ τὰ παίρνεις ἐσὺ στίχους γιὰ τὰ μάτια καὶ τὰ μαλλιά σου.

Καὶ δυστυχία μου, τοὺς πῆρε...

Τώρα, ὅσο ἀταίριαχοι κι' ἂν τῆς εἶνε τοὺς δείχνει παντοῦ καὶ διαλαλεῖ πῶς τοὺς ἔγραψα γιὰ κείνη.

ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΟΥ ΔΩΜΝΑ

Μιά παλιὰ φωτογραφία σου, ποῦ ἔπεσε ὕστερα ἀπὸ χρόνια στὰ χέρια μου. Φωτογραφία ἀπὸ τὸν καιρὸ ὅταν εἶσουν μαθήτρια σιὸ παρθεναγωγεῖο, μὲ τὸ σεμνὸ καὶ ἀπλό ντύσιμο τῆς ἐσωτερικιάς. Ἐνα σακκάκι σφιχτοκουμπομένο ὡς ἀψηλὰ σιὸ λαιμὸ, μανίκια κατεβασμένα χαμηλὰ ὡς τις παλάμες.

Ἐνας φιόγγος κορδέλλας σιὸ κεφάλι κι' οἱ μποῦκλες τῶν μαλλιῶν σου ριχμένες μπροστὰ, ἀπάνω ἀπὸ τὸν ὦμο σιὸ στήθος, γιὰ νὰ φαίνεται πιὸ χτυπητὰ ὁ πλοῦτός των.

Κατόπι ἕνα φουστάνι σκοῦρο χωρὶς πλουμίδια.

Στὸ πρόσωπο δύο μάτια μεγάλα μὲ φρύδια σμιχτά.

Σὲ κοιτάζω ἐσένα τὸ ἄγνωστό μου, τότε κορίτσι ἐσένα, ποῦ ἡ τύχη ἔγραψε νὰ γίνεις συντρόφισσα τῆς ζωῆς μου.

Σὲ ξανακοιτάζω.

Τ' ἀριστερό σου χέρι στηρίζεται σὲ μιά ψάθινη τορνεμένη καρτέλα καὶ σιὸ δεξι προγνωστικὸ λὲς, πῶς θὰ παντρεύσουν ἐμένα τὸ φτωχὸ συγγραφέα κρατεῖς σφιχτὰ καὶ προσεχτικὰ ἕνα ἀπλοδεμένο βιβλίο.

ΝΥΧΤΑ

Σιγὰ σιγὰ πέφτει τὸ χιόνι. Ἐμεῖς σιὸ παλιὸ, τὸ ξύλινὸ μας τὸ σπιτάκι μέσα σιὴ ζεστὴ μας κάμαρα. Κάθεσαι σιὸ φαροῦ μιντέρι καὶ ράφεις μιλῶντας μου κάπου κάπου.

Σιὸ γραφεῖο μου ἀνοιχτὸ ἕνα βιβλίο. Τὰ χειρόγραφα μου ξαπλωμένα.

Κάθομαι καὶ γράφω ἤσυχος καὶ ἀναπαμένος. Ἀπολαβαίνω ὡς τὰ βάθεια τῆς ψυχῆς τὴν ἡσυχία. Κάποτε σηκώνω τὰ μάτια καὶ σὲ κοιτάζω χωρὶς νὰ μὲ βλέπεις.

Τόσα χρόνια μαζί οἱ δύο μας καὶ σὺν τώρα νὰ σὲ πρωτογνώρισα καὶ νὰ σοῦ πρωτομίλησα αὐτὴ τὴ στιγμή.

Τὸ μαγγάλι καίει σκορπῶντας τὴ ζεστή του, ἐνῶ μιά ἄσπρη ἀδύνατη στάχτη σκεπάζει τὴν πυρωμένην ὄψιν τῶν καρβούνων. Ἀπὸ κάτω του ἡ γάτα κοιμάται ἀμέριμη.

Ἡ γλυκοκελαϊδίστρα ἡ καρδερίνα σου κουρασμένη ἀπὸ τὸ ἀδιάκοπο πήδημα τῆς σιὸ κλουβί, φουσκοφτέρισσε καὶ κούρνιασε σιὸ ξυλάκι τῆς.

Εἶμαι φτωχὸς καὶ χαμμιὰ στενοχώρια πλοῦτου δὲν μοῦ ταραῖζει τὴν ψυχὴ.

Ἀγαπημένη, σῆχω καὶ σφιχτομαντάλωσε καλὰ τις θύρες καὶ τὰ παράθυρα. Εἶναι τόσο λεπτὸ πρᾶμα ἡ εὐτυχία, ὥστε μπορεῖ νὰ ξεφύγει κι' ἀπὸ τὴ παραμικρότερη χαράμαδα.

FINALE

Κάθισα καὶ ἔκαμα ἕνα σκληρὸ διάλεγμα ἀνάμεσα σιὰ χειρόγρατά μου.

Πῆρα ὅσα εἶχα γραμμένα γιὰ σένα καὶ εἶταν αὐτὰ, ὅσα μὲ πόνεσαν περισσότερο καὶ τ' ἀγάπησα πιὸ βαθειὰ ἀπὸ τὴν ψυχὴ.

Τὰ ξάπλωσα ἀπάνω σιὸ γραφεῖο.

Προσπάθησα νὰ μὴν τὰ ξαναδιαβάσω, γιὰτὶ παιδευόμουν νὰ τὰ λησμονήσω καὶ νὰ μὴν τὰ ξαναἰδῶ.

Ἄδικα. Τὰ διάβασα καὶ τὰ ξαναδιάβασα καὶ τὰ θυμοῦμαι τώρα πιὰ ἀπ' ἔξω.

Εἶτον σελίδες πολλὲς γεμάτες πόνο. Ἐνα βιβλίο σχεδὸν ὀλόκληρο.

Κατόπι τὰ πῆρα σιὰ χέρια. Καὶ σκίζοντας μαζί τους καὶ τὴν ψυχὴ μου ἔσκισα ὅλα τὰ συγκινημένα ἐκεῖνα χειρόγραφα.

Κομμάτια, μικρὰ μικρὰ κομμάτια.

Τ' ἀκούμπησα σιὸ παράθυρο.

Ἐξω ἡ φεγγαρόλουστη νύχτα μόσχιζε ἀπὸ μυρωδιὲς ἀνοιξιάτικων σαλκιμῶν καὶ ἡ σιὰ τῆς κρεμασμένης σιὸν τοῖχο τριανταφυλλιάς ριγοῦσε σιὸ ἔδαφος.

Κι' ἐγὼ παρατηροῦσα τὰ κομμάτια τῶν σελίδων.

Ἐπειτα ἦρθε τὸ σιγανὸ ἀεράκι καὶ σκόρπισε σὺν τρεμάμενο πέταγμα πεταλουδιῶν κομμάτια ἀπάνω σιὸν ἐρημικὸ δρόμο.

Κι' ἔτσι ἐκδικήθηκα καὶ σένα, ποῦ δὲ μ' ἀγάπησες ποτέ σου καὶ τὸν ἑαυτὸ μου γιὰτὶ σ' ἀγάπησα πολὺ.

Ἐσὺ δὲ θ' ἀξιοθεῖς νὰ διαβάσεις ὅταν περάσουν τὰ χρόνια τὸν ὕμνο τῆς πανώριας εἰκοσάχρονης νεότητος σου, καὶ ἐγὼ δοῦλος τῆς μνήμης ἀνιστορῶντας μὲ τὴ θύμηση τὰ χειρόγρατά μου δὲ θὰ ξεχάσω ποτέ τὸν πόνο μου.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ

ΠΕΡΙ ΥΠΝΟΥ

ΥΠΟ ΖΗΛΑΝΑΚΗ ΙΑΤΡΟΥ

Ο ύπνος είναι απαραίτητος διὰ τὴν ὑπαρξίν μας διότι ἐὰν ἀπολύτως στερηθῶμεν αὐτοῦ ἀποθνήσκωμεν μετὰ 4 ἕως 5 ἡμέρας. Τὴν σπουδαιότητά του κατανοοῦμεν ἐὰν ἀναλογισθῶμεν ὅτι διὰ τὰ εἴμεθα ὑγιεῖς πρέπει νὰ κοιμώμεθα τρεῖς χιλιάδας ὥρας τὸ ἔτος καὶ ὅτι ἐὰν ζήσωμεν 75 ἔτη δαπανῶμεν τὸ ἐν τρίτον τῆς ζωῆς μας εἰς ὑπνον δηλαδὴ 25 ὁλόκληρα ἔτη καὶ πόσα ὄνειρα δὲν εἶδομεν κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ καὶ τί συναισθήματα δὲν ἐδοκίμασαμεν! εἰς τρόπον ὥστε δικαίως δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ζῶμεν μίαν δευτέραν ζωὴν, εἰς ἓνα ἄλλον κόσμον ἴδιον δι' ἕκαστον ἄνθρωπον καὶ τὸν ὅποιον πολλακίς προτιμῶμεν καὶ ἀπὸ τὸν πραγματικὸν κόσμον. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἄνευ ἐνδιαφέροντος νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἢ ἐπιστήμη λέγει σχετικά περὶ ὑπνου.

Ὁ ὑπνος ἀναπαύει καὶ ζωογονεῖ ὅλον τὸν ὄργανισμόν, ἰδίως δὲ τὸ νευρικὸν σύστημα καὶ τὸν ἐγκέφαλον, τὸ ὄργανον τοῦτο τῆς διανοίας καὶ τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν. Οὐδὲν ζῶν, ὅσονδήποτε περιορισμένην ψυχικὴν ζωὴν καὶ ἂν ἔχει δύναται νὰ διατηρῇ τὸν ἐγκέφαλόν του διαρκῶς ἐν ἐργηγόρσει, πολὺ μᾶλλον ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἔχων τὸν μᾶλλον ἀνεπτυγμένον ἐγκέφαλον. Τῆς μὲν τροφῆς δυνάμεθα νὰ στερηθῶμεν, ὡς ἀπέδειξαν οἱ νηστευταί, ἐπὶ μῆνα καὶ πλέον ἐνῶ ἐκ τῆς ἀϋπνίας ἀποθνήσκωμεν ἀσυγκρίτως ἐνωρίτερον λίαν ἀποδεικτικὰ εἶναι τὰ πειράματα τῆς κ. Manasséi ἐπὶ κυναρίων, ἅτινα ἀπέθνησκον ἐξ ἀϋπνίας ἐντὸς 4—6 ἡμερῶν,

παρουσιάζοντα κατὰ τὴν νεκροψίαν βαρείας βλάβας τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τοῦ μυελοῦ των, ἐνῶ τὰ ἐξ αἰτίας ἀποθανόντα καίτοι ἔχον τὸ ἥμισυ τῶν βάρους των οὐδεμίαν σπουδαίαν ἀλλοίωσιν τοῦ νευρικοῦ συστήματος παρουσιάζον.

Ὁ ὑπνος μᾶς δίδει καθ' ἑκάστην νέας δυνάμεις. ἀνακουφίζει λύπας, πόνους καὶ δυαυχίαν δι' ὃ ὁ Shaekspeare τὸν ὀνομάζει "τὸ λουτρόν τῶν πονεμένων" τὸ βάλσαμον τῆς πασχούσης ψυχῆς, ὁ δὲ Schopenhauer λέγει ὅτι "ὁ ὑπνος διὰ τὸν ἄνθρωπον εἶναι ὅτι τὸ χόρδισμα διὰ τὸ ὥρολόγιον". Ὅσῳ τὸ νευρικὸν σύστημα εἶναι ἀνεπτυγμένον τόσῳ καὶ ὁ ὑπνος εἶναι ἀναγκαϊότερος. Ἄς ἐπιζητοῦν τὰ μεγάλα πνεύματα δι' ἀκαμίας καὶ ἐντατικῆς προσπάθειας νὰ ὑψωθῶν εἰς ἀνωτέρας σφαίρας, ὁ ὑπνος τὰ δεσμεύει πρὸς τὴν Γῆν καὶ τοῖς ὑπενθυμίζει ὅτι τὸ σῶμα τὸ ἐπίγειον ἀπαιτεῖ τὰ δίκαιά του καὶ πρὸ αὐτοῦ ὑποχωρεῖ πᾶσα ἐντασις καὶ ἐνέργεια πνευματικῆ. Πόσον προσφυῆς εἶναι ἡ παροιμιώδης φράσις τοῦ Ἰησοῦ, δι' ἧς ἐδικαιολόγησεν ὁ ἴδιος τὸν πλέον ἀφωσιωμένον του μαθητήν, ὅταν κατὰ τὰς ἀγωνιώδεις ἐκεῖνας ὥρας πρὸ τῆς συλλήψεώς του, τὸν εἶρε διὰ δευτέραν φοράν κοιμώμενον καὶ τῷ λέγει "Σίμων καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ; Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἢ δὲ σὰρξ ἀσθενής."

Καὶ ἀπλή ἀνεπάρκεια ἢ ἀταξία τῶν ὠρῶν τοῦ ὑπνου δύναται σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἐπιφέρῃ βαρείας διαταραχὰς τῆς ὑγιείας (κα-

ταβολὴν, ἐξάντλησιν, ἀναιμίαν, δυσπεψίαν ἀπίσχανσιν εὐερεθισίαν, νευρασθένειαν κλπ.) Καὶ τις ἐξ ἡμῶν δὲν γνωρίζει τὸ δυσάρεστον ἐκεῖνο αἶσθημα τὸ ὅποιον μᾶς κατέχει δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. ἐκ μιᾶς καὶ μόνης κακῆς νυκτός; Ὁ ψυχίατρος Weygandt ἐλαττώσας χάριν πειραματισμοῦ κατὰ 3 ὥρας τὸν ὑπνον, παρετήρησεν ὅτι ἡ ἀπόδοσις εἰς μαθηματικὴν ἰκανότητα ἠλαττώθη εἰς τὸ ἥμισυ. Ὁ δὲ Maury ὅστις διέταξε νὰ τὸν ἐξυπνοῦν πλειστάκις ἐντὸς τῆς νυκτός διὰ νὰ καταγράψῃ τὰ ὄνειρά του, ἠναγκάσθη ταχέως νὰ διακόψῃ τὸν αὐτοπειραματισμὸν τοῦτον διότι κατήντησεν εἰς ἄκρον νευρασθενικός.

Οἱ ὄροι οἱ εἰνοῦντες τὸν ὑπνον εἶναι ἡ ἡσυχία καὶ τὸ σκότος δηλαδὴ μακρὰν ἀπὸ ἐρεθίσματα τῶν διαφόρων αἰσθητηρίων, παράδειγμα ὁ περίφημος ἀσθενὴς τοῦ Strümpel, ὅστις συνεπεία νευρικῆς παθήσεως ἀπώλεσεν ὅλας τὰς αἰσθήσεις, πλὴν τοῦ ἐνὸς ὀφθαλμοῦ καὶ τοῦ ἐνὸς ὠτός, τὰ ὅποια ὁσάκις τοῦ τὰ ἔκλειον ἀμέσως μετὰ 2 ἕως 3 λεπτὰ ἀπεκοιμᾶτο. Πρέπει ἐπίσης καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ψυχικὴ ζωὴ νὰ ἡρεμήσῃ, σκέψεις καὶ φροντίδες ἀπομακρύνουν τὸν ὑπνον, ὑπάρχουν ὅμως ἰσχυραὶ θελήσεις αἱ ὅποια ἀποδιώκουν ὅλας τὰς μερίμνας καὶ ἀποκοιμῶνται ἀμέσως ὅπως ἀναφέρεται περὶ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος.

Πρόδρομον τοῦ ὑπνου εἶναι καὶ τὸ χάσημα συνιστάμενον ἀπὸ μίαν βαθεῖαν καὶ παρατεταμένην εἰσπνοήν, ἀπόρροιαν τῆς δίψης τοῦ ὄργανισμοῦ μας διὰ ὀξυγόνον ὀπερ κατ' ἐξοχὴν ἀναζωογονεῖ τὸ κεκοπιακῶς νευρικὸν κύτταρον, ὡς ἀπέδειξαν τὰ πειράματα τοῦ Voignou, δι' ὃ καὶ εἰς περίπατος εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα τῶν βουνῶν, ὅταν εἴμεθα σκοτισμένοι ἀπὸ ὑπερκόπωσιν ἀμέσως μᾶς ζωογονεῖ. Βαθμηδὸν ἀρχίζουσιν νὰ ἀμβλύνωνται ἡ προσοχὴ καὶ ἡ σκέψις χαλῶνται οἱ μῦς τῶν ἄνω βλεφάρων καὶ παύει ἐκ τῶν πρώτων ἡ λειτουργία τῆς ὀράσεως καὶ τελευταία ἡ τῆς ἀκοῆς. Ὅλοι μας γνω-

ρίζομεν τὴν εἰκόνα τοῦ κοιμωμένου. Τὸ ρογχιλίωμα τὸ τόσον ἐνοχλητικὸν καὶ θορυβῶδες, ὥστε, ἔστιν ὅτι καὶ τὴν συζυγικὴν εἰρήνην νὰ δύναται νὰ διαταράξῃ συμβαίνει συνήθως ὅταν κοιμώμεθα βαθέως ἐξηπλωμένοι ἐπὶ τῆς ράχεως μετὰ τὸ στόμα ἀνοικτὸν παράγεται δὲ διὰ τῆς δονήσεως ὑπὸ τοῦ εἰσπνεομένου ἀέρος τῆς ἐν χαλαρώσει αἰωρουμένης σταφυλῆς τῆς ὑπερφάσ.

Ἡ διάρκεια τοῦ ὑπνου ποικίλλει ἀναλόγως τῆς ἡλικίας, τὸ νεογνὸν κοιμᾶται διαρκῶς καὶ ἐξυπνᾷ μόνον διὰ νὰ θηλάσῃ, τὸ πρῶτον ἔτος κοιμᾶται 14 ὥρας, τὸ τρίτον 12, καὶ ἀπὸ τοῦ εἰκοστοῦ ὁ ὑπνος γίνεται ὀκτάωρος, εἰς τοὺς γέροντας συντέμνεται ὀλίγον. Ὅθεν οἱ νέοι ὄργανισμοὶ ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν ἔχουν τὴν μεγαλειέραν ἀνάγκην ὑπνου, δι' ὃ εἶναι ἐπικίνδυνον εἰς παιδία καὶ ἐφήβους νὰ στερῇ τις τὸν ὑπνον, δικαίως ὅθεν ὁ λαὸς λέγει "ὁ ὑπνος τρέφει τὸ παιδί", καὶ "ἀλλοίμονον στὸ νέο τὸν ἄϋπνο, στὸ γέρο τὸν ὑπνιάση".

Τὸ βάθος τοῦ ὑπνου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ σώματος εἶναι σπουδαιότερον καὶ αὐτῆς τῆς διάρκειας. Ἐπὶ ὑγιῶν ἀνθρώπων ὁ ὑπνος ἔχει τὸ μεγαλιέτερον βάθος κατὰ τὰς δύο πρώτας ὥρας (κοινῶς ὁ πρῶτος ὑπνος), δι' ὃ ὁ βραδυνὸς ὑπνος εἶναι ἀναπαυτικώτερος, ἐξυπνᾷ τις τὸ πρῶτον ζωηρὸς καὶ εὐδιάθετος, ἐνῶ ὁ πρωῖνὸς ὑπνος, τοῦ ὁποίου τὸ μέγιστον βάθος ἐπέρχεται μετὰ πολλὰς ὥρας καὶ διαρκεῖ περισσότερο, ἀφίνει καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν μίαν χαύνωσιν. Ὁ Fechnér λέγει "τὴν ζωηρότητα σου τὴν σημερινὴν τὴν χρεωστεῖς εἰς τὸν χθεσινὸ σου ὑπνο, ὅσῳ βαθύτερον σήμερον θὰ κοιμηθῆς τόσῳ ζωηρότερος αὔριον θὰ ἐξυπνήσῃς καὶ ὅσῳ ζωηρότερον ἐξησες τόσῳ βαθύτερον θὰ κοιμηθῆς". Ὁ Rehm ἀναφέρει ἐν παράδειγμα ἀποδεικνύον ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἀντικατασταθῇ ἡ διάρκεια τοῦ ὑπνου διὰ τῆς βαθύτητος, ἐπρόκειτο περὶ ἐνὸς ψωμᾶ, ὅστις ἐκοιμᾶτο καθ' ἑκάστην κατάκοπος εἰς τὴν κλίνην του ἀπὸ τῆς

10ης μέχρι της 1ης μετά τὸ μεσονύκτιον, ἐσηκώνεται, εἰργάζεται ἐπὶ μίαν ὥραν καὶ ἐκοιμάτο ἐκ νέου ἐπὶ μίαν ἀκόμη ὥραν καθήμενος ἐπὶ τοῦ σοφᾶ ἀπὸ της 2ας μέχρι της 3ης μετά τὸ μεσονύκτιον δηλαδή ἐν συνόλῳ ἐκοιμάτο 4 ὥρας, αἱ ὁποῖαι τῷ ἐπιήκορν, ἀλλ' ὁ πρῶτός του ὕπνος τῶν 3 ὥρῶν ἐπὶ της κλίνης του ἦτο τόσῳ βαθύς, ὥστε ὅταν μίαν φορὰν τὸ μεσονύκτιον συνέβη πυρκαϊὰ, ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸν ἐξυπνήσουν, ἠναγκάσθησαν λοιπὸν νὰ τὸν μεταφέρουν ἐξω ὅπου ἐξηκολούθησε τὸν συνειθισμένον ὕπνον του μέχρι της 1ης μετά τὸ μεσονύκτιον.

Ὁ ὕπνος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι βαθύτερος τοῦ τῶν λοιπῶν ζώων, ὁ σκύλος λ.χ. κοιμάται πολὺ περισσότερον ἀλλὰ καὶ πολὺ ἐλαφρότερον. Ἡ διαφορὰ αὕτη συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ γίνῃ ὁ σκύλος ἐκ φύσεως ὁ πιστότερος φίλος μας, διότι κατὰ τὴν ἀρχέγονον ἐποχὴν ὁ ἀνθρώπος ὡς ἐκ τοῦ βαθέος ὕπνου του ἐκινδύνευεν ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν λοιπῶν ἀγρίων ἀνθρώπων καὶ ἰδίως τῶν ἀρπακτικῶν θηρίων.

Ὁ ἀγρυπνος σκύλος τὸν ἐπροφύλαττε καὶ οὕτω ὁ σκύλος χάρις εἰς τὸν ἐλαφρόν του ὕπνον ἐβοήθησε τὸν ἀνθρώπον εἰς τὰ πρῶτα βήματα τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἦδη ἐξετάσωμεν ἐὰν ὑπάρχη ἀπόλυτος ὕπνος δηλαδή τελεία κατάργησις τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν. Τοῦτο συμβαίνει μόνον εἰς τὸν αἰώνιον ὕπνον. Καὶ εἰς τὸν βαθύτερον ἀκόμη φυσικὸν ὕπνον ὑφίσταται πάντοτε μία λανθάνουσα ἢ μερικὴ ἐνεργητικότης τοῦ ἐγκεφάλου, μία ἐλάττωσις τῶν λειτουργιῶν αὐτοῦ, ἀπόδειξις τούτου εἶναι τὰ ὄνειρα, ἐπίσης τὸ ὅτι μία μήτηρ φιλόστοργος, ἢ ὁποῖα δὲν ἀφυπνίζεται μὲ πολὺ μεγαλειέτους θορύβους ἀφυπνίζεται ἀμέσως ἅμα ὡς διαβιβάσθουν εἰς τὸν ἐγκέφαλόν της πολὺ μικρότερα ἐρεθίσματα προερχόμενα ὁμοῦς ἐκ τοῦ τέκνου αὐτῆς. Ὁ Brandes ἀναφέρει δι' ἓνα μανιῶδη χαρτοπαίκτην, ὅστις ἀφυπνίζετο ἀμέσως, μόνον ὅταν τῷ ἐγίνετο

πρότασις νὰ παίξῃ χαρτιά. Τοῦναντίον ὁ μυλωνᾶς ἐξυπνᾶ ὅταν σταματήσει ὁ μῦλος του, διότι ὁ μονότονος ἤχος τὸν βεβαιοῖ ὅτι ἡ ἐργασία γίνεται. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ διὰ τὸν κοιμώμενον κατὰ τὴν διάρκειαν μιᾶς συναυλίας ἢ ἀγορεύσεως. Ὅλα αὐτὰ ἀποδεικνύουν ὅτι κατὰ τὸν ὕπνον ὑπάρχει μία ἔντασις προσοχῆς, τῆς ὁποίας ὁμοῦς δὲν ἔχομεν συνείδησιν. Οὐ μόνον τοῦτο ἀλλὰ κατὰ τὸν ὕπνον λαμβάνουν ἀκόμη χώραν καὶ ἀνώτερα ψυχικὰ φαινόμενα μὲ ἐπεξεργασίαν ἰδεῶν, ἢ ὁποῖα ἐκδηλοῦνται κατὰ τὴν ἀφύπνισιν διὰ μιᾶς σημαντικῆς ἀλλαγῆς τῆς ἀτομικότητός μας, π.χ. βασανίζομεν τὸν νοῦν μας μὲ ἐνδιαφέρον τι ζήτημα καὶ κοιμώμεθα μὲ ὠρισμένας ἰδέας καὶ ἀποφάσεις, τὴν ἐπομένην ἐξυπνοῦμεν μὲ ἄλλας ἰδέας καὶ ἀποφάσεις, συνέβη ὅθεν ἐν ἡμῖν μία μεταβολὴ εἰς ἣν τὸ ἐνσυνείδητόν μας ἐγὼ δὲν παρέστη, τῆς ὁποίας ὁμοῦς βλέπομεν τὰ ἀποτελέσματα ἢ μεταβολὴ αὕτη προϋποθέτει κατ' ἀνάγκην μίαν ἐσωτερικὴν λανθάνουσαν ψυχικὴν ἐργασίαν. Ὁ Goethe τὴν πρώτην ἰδέαν τοῦ Προμηθέως του συνέλαβε καὶ τὴν ἐπεξεργάσθη μάλιστα κατ' ὕπνον καὶ ἐν ὄνειρῳ, ὁ συνθέτης καὶ βιολιστὴς Tartini κατ' ὁμοῖον τρόπον συνέλαβε τὸ περιφημὸν του Trille de Diable καὶ πολλὰ ἄλλα παρόμοια δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΥΠΝΟΥ

Ὁ λαὸς πιστεύει ὅτι κατὰ τὸν ὕπνον ἡ ψυχὴ ἀποχωρίζεται τοῦ σώματος, οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες τὸν ἐνόμιζον Θεόν, τὸν ὁποῖον ὁ Ὀμηρος παρομοιάζει πρὸς πτηνὸν “ὄρνιθι λιγυρῇ ἐναλίγκιον,” καὶ τὸν ἀποκαλεῖ δικαίως “ἀνακτα πάντων τε Θεῶν πάντων τε ἀνθρώπων, ἀφοῦ καὶ τὸν Δία ἐδάμαζεν ὁ ὕπνος ὅταν ἐπεκάθητο ἐπὶ τῶν βλεφάρων του. Ἡ ἐπιστήμη γνωρίζει μὲν τὸν σκοπὸν τοῦ ὕπνου τὴν αἰτίαν ὁμοῦς αὐτοῦ, τὸν φυσιολογικὸν μηχανισμόν του, κυρίως εἰπεῖν ἀγνοεῖ. Δεκατέσσαρες θεωρίαι ἐπροτάθησαν πρὸς τούτο. Κατ' ἀρχὰς ὑπέθεσαν ὅτι ἔδρα τοῦ ὕπνου

εἶναι μόνον τὰ ἐγκέφ. ἡμισφαίρια τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν ὕπνον ἀπομονοῦνται τοῦ λοιποῦ νευρικοῦ συστήματος διὰ συμπύξεως τῶν ἀποφυάδων αὐτῶν, ἀλλὰ ὁ σκύλος τοῦ ὁποῖου ὁ Gollin ἀφήρεσε τὰ ἡμισφαίρια ἐκοιμάτο, ἄλλοι ὑπέλαβον τὴν ἐκ τοῦ ὕπνου ἐπερχομένην ἀναιμίαν τοῦ ἐγκεφάλου ὡς αἰτίαν τοῦ ὕπνου.

Κατὰ τὴν νεωτέραν θεωρίαν τῆς κόπωσης αἰτία τοῦ ὕπνου εἶναι αἱ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν παραγόμεναι ἐν τῷ ὀργανισμῷ διάφοροι οὐσίαι δηλητηριώδεις, προϊόντα τῆς ἐναλλαγῆς τῆς ὕλης, ὑπνοτοξίνοι καλούμεναι, αἱ ὁποῖαι ἀθροίζονται εἰς τὸν ἐγκέφαλον καὶ παράγουν τὸ αἴσθημα τῆς κόπωσης, ἔνεκα τῆς ὁποίας τὸ νευρικὸν κύτταρον δὲν δύναται πλέον νὰ διαβιβάσῃ ἢ νὰ δεχθῇ νέας ἐντυπώσεις ἐν ἄλλοις ἢ κόπωσης εἶναι μία νοσηρὰ κατάστασις προστατευτικὴ ὁμοῦς διὰ τὸν ὀργανισμόν, καθ' ἣν τὸ νευρικὸν κύτταρον διαμαρτύρεται καὶ παύει ἐργαζόμενον, ἐπέρχεται κατόπιν ὡς θεραπεία ὁ σώτηριος ὕπνος, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποῖου ἀποπλύνονται τὰ κύτταρα ἐκ τῶν τοξικῶν τούτων οὐσιῶν, προσάγεται διὰ τῆς κυκλοφορίας τὸ ζωογόνον ὀξυγόνον, γίνεται ἡ ἀνακαίνισις τῶν ἐγκεφαλικῶν κυττάρων καὶ τότε ἐξυπνοῦμεν μὲ νέας δυνάμεις.

Τέλος εἶναι καὶ ἡ ψυχολογικὴ θεωρία, κατ' αὐτὴν κυρία αἰτία τοῦ ὕπνου εἶναι ἡ θέλησις δηλαδή ἐν εἶδος αὐτοῦπνωτισμοῦ, κατ' αὐτὴν δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ κόπωσης διότι πολλάκις καίτοι κατάκοποι καὶ νυσταλέοι εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναβάλωμεν τὸν ὕπνον συνεπείᾳ ἐνὸς ἐνδιαφέροντος ζητήματος καὶ ἐξ ἄλλου ὑπάρχουν ἀνθρώποι οἱ ὁποῖοι ὁσάκις θελήσουν κοιμῶνται χωρὶς νὰ ἔχη ὁ ὀργανισμὸς τῶν ἀνάγκην ὕπνου Τέλος ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ μέχρι νεωτέρων ἐρευνῶν νομίζω ὅτι δέον νὰ παραδεχθῶμεν καὶ τὰς δύο τελευταίας θεωρίας, τούτέστιν ἡ κόπωσης ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς θελήσεως ἐπιφέρουν τὸν ὕπνον.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΟΥ ΥΠΝΟΥ

Ὅπως δι' ὅλας τὰς λειτουργίας τοῦ ὀργανισμοῦ μας, πολὺ μᾶλλον διὰ τὸν ὕπνον, τοῦ ὁποῖου τὴν σπουδαιότητα γνωρίζομεν ἤδη, δέον νὰ ἀκολουθῶμεν ὠρισμένους κανόνας ὑγιεινῆς ἐὰν δὲν θέλωμεν σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἴδωμεν τὴν ὑγείαν μας ἐπηρεαζομένην καὶ πάσχουσαν. Δυστυχῶς οἱ ἀνθυγιενοὶ ὄροι καὶ ἔξεις τῆς σημερινῆς ζωῆς τῶν πόλεων διὰ τῆς ἀταξίας τοῦ ὕπνου ὑποσκάπτουν βαθμηδὸν τὴν ὑγείαν καὶ παρασκευάζουν ἄτομα ἀσθενικὰ τό τε σῶμα καὶ τὰ νεῦρα. Πόσαι διαταραχαὶ τῶν νεύρων δὲν θὰ ἐθεραπεύοντο καὶ διὰ μόνης τῆς τακτοποιήσεως τοῦ ὕπνου; Ἐν πρώτοις δέον νὰ κοιμηταί τις ἐπαρκῶς, τὸ νὰ στερῇ τις τὸν ὕπνον του ἐπὶ μακρὸν διαπράττει ἐγκλημα ἐναντίον τοῦ ὀργανισμοῦ του καὶ ἰδίως τοῦ νευρικοῦ του συστήματος. Ὅπως διὰ τὸ φαγητὸν καὶ τὴν κένωσιν, οὕτω καὶ διὰ τὸν ὕπνον, πρέπει νὰ συνηθίσωμεν νὰ κοιμώμεθα εἰς ὠρισμένας ὥρας, ἐπίσης καὶ ἐνωρίς, διότι ὡς γνωρίζομεν, ὁ ἐσπερινὸς ὕπνος εἶναι βαθύτερος καὶ συνεπῶς ἀναπαικτώτερος. Κατὰ τὰς πρὸ τῆς κατακλίσεως ὥρας νὰ ἀποφεύγωμεν ἐρεθισμοὺς σωματικοὺς ἢ ψυχικοὺς (ἐργασίαν σωματικὴν ἢ πνευματικὴν μετ' ἐντάσεως, ζωηρὰς συζητήσεις κτλ.) μαζὺ δὲ μὲ τὰ φορέματά μας νὰ ἀποβάλωμεν ὅλας τὰς φροντίδας καὶ σκέψεις τῆς ἡμέρας. Διὰ τοὺς ὠρίμους τὴν ἡλικίαν καλὸν εἶναι νὰ κατακλίνωνται δύο ὥρας μετὰ τὸ δεῖπνον τὸ ὁποῖον νὰ μὴ εἶναι βαρὺ ἢ ἐρεθιστικόν.

Ἡ διευθέτησις τοῦ δωματίου τοῦ ὕπνου εἰς τὸ ὁποῖον διάγομεν τὸ πλεῖστον τῆς ζωῆς μας, ἔχει μεγάλην σημασίαν. Πρέπει νὰ εἶναι εὐρύχωρον, εὐάερον καὶ εὐήλιον ἰδίως ἢ ἐπίπλωσίς του νὰ μὴ ἔχη τι τὸ ἐνοχλητικὸν φευκτέον ἀνοθυμιάσεις ἰσχυρὰ ἀρώματα ἢ ἀνθη διότι ἐρεθίζουν, πρέπει δὲ νὰ ἀερίζεται διαρκῶς, τὸ νὰ κοιμάται τις μὲ ἀνοικτὸν παράθυρον εἶναι ζήτημα συνη-

ΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ

Γυναίκες που σ'ας είδα σ' ένα τραίνο
 τή στιγμή που κινούσε γι' άλλα μέρη,
 γυναίκες που σ'ας είδα σ' άλλον χέρι
 με γέλιο να περνάτε ευτυχισμένο
 γυναίκες σε μπαλκόνια να κυττάτε
 στο κενό, μ' ένα βλέμμα ξεχασμένο
 ή από ένα πλοίο σαλπασισμένο
 μ' ένα μαντίλι άργα να χαιροτάτε
 να ξέρατε με πόση νοσταλγία
 στα δειλινά τα βροχερά και κρούα
 σ'ας ξαναφέρνω στην ανάμνησί μου,
 ώ Σ'ας που έπεράσατε μίαν ώρα
 απ' την ζωή μου μέσα—και που τώρα
 στα ξένα έχετε πάρει την ψυχή μου!

ΚΩΣΤΑΣ ΟΥΡΑΝΗΣ

Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Σ'αν έρθ' ή βαρυχειμωνιά στον ουρανό μας
 [μαύρη
 δέν κλαίω το γοργό πουλί που πάει με τα
 [πουλιά
 ναύρη, στα ξένα άλλη φωλιά
 και καλωσύνη ναύρη.
 Μά κλαίω το φτωχό δεντροί που θέ να μένη
 [ακόμα
 και μ' όλα τα χιονόβροχα και μ' όλο το
 [βοριά
 πάντα στην ίδια τη μεριά,
 πάντα στο ίδιο χώμα.
 Κι' όταν χωρίζη δυο καρδιές ή τύχη ή ωργι-
 [σμένη,
 δέν κλαίω εκείνη την καρδιά που θα ξενι-
 [τευθῆ
 μά κλαίω και πονώ γι' αυτή
 που μοναχή θα μένη.

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

πει αυστηρώς να τηρούμεν τους ανωτέρω
 υγιεινούς κανόνες και να μη καταφεύγωμεν
 εύκολα εις φάρμακα υπνωτικά τα όποια δέν
 προκαλοῦν ὕπνον φυσικόν ἀλλὰ τεχνητόν,
 δέν δυνάμεθα δὲ ἀτιμωρητῆ καὶ ἄνευ κιν-
 δύνων να ἐξακολουθήσωμεν ἐπὶ μακρόν λαμ-
 βάνοντες τὰς υπνωτικὰς ταύτας δόσεις, διότι
 τότε εις τὰ ἐπακόλουθα τῆς ἀϋπνίας θέλουν
 προστεθῆ καὶ τὰ ἐπακόλουθα ἐνὸς δηλητηρίου.
 Ἡ ἐπίμονος ἀϋπνία εἶναι σύμπτωμα διαφόρων
 νόσων ἔχει πολλαπλὰς αἰτίας, μόνον δὲ ἐν
 ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ καὶ τῇ συμβουλῇ ἱατροῦ να
 μεταχειριζώμεθα τὰ υπνωτικὰ καὶ τότε προ-
 σκαίρως καὶ εις μικρὰς δόσεις με τὸν σκο-
 πὸν να ὑπεβοηθήσωμεν τὴν ἔλευσιν τοῦ
 φυσικοῦ ὕπνου καὶ οὐχὶ να προκαλέσωμεν
 διὰ τῶν μεγάλων δόσεων τὸν φυσικὸν ὕπνον.
 Ἔτερος μέγιστος κίνδυνος ἐκ τῆς τακτικῆς
 χρήσεως τῶν υπνωτικῶν εἶναι αἱ διάφοροι
 τοξικομανίαι αἱ ὁποῖαι μᾶς ἀνοίγουν πλέον
 τὴν θύραν εις τὴν φρενοπάθειαν. Ἀκινδύ-
 νως ὅμως δύναται πᾶς τις να μεταχειρισθῆ
 κατὰ τῆς ἀπλῆς ἀϋπνίας τὰ διάφορα ὑδρο-
 θεραπευτικὰ μέσα, τοπικά, ὡς χειρόλουτρα,
 ποδόλουτρα, ἐδρόλουτρα, χλιαρὰ ἢ δροσερὰ
 ἀμέσως πρὸ τῆς κατακλίσεως ἢ διαρκείας 2
 —5 λεπτῶν ἐπίσης ἐλαφροῦς κυκλοτερεῖς ἐν-
 τριβὰς ἐπὶ τοῦ στήθους διὰ τῆς χειρὸς μας
 ὑγρανομένης διὰ ψυχροῦ ὕδατος ἐπὶ 5—10
 λεπτά, ἢ καὶ γενικὸν λουτρόν 34°—37° κελ-
 σίου διαρκείας 10—20 λεπτῶν, δέν πρέπει
 μετὰ τὸ λουτρόν να γίνωνται ἰσχυραὶ ἐντρι-
 βαὶ διότι ἐρεθίζουσι.

Τὰ μόνα δὲ ἐσωτερικὰ φάρμακα τὰ ὁποῖα
 ἐπιτρέπονται ἄνευ ἱατρικῆς συμβουλῆς να
 λάβωμεν ὡς ἔγχυμα, ἀμέσως πρὸ τῆς κατα-
 κλίσεως εἶναι ἡ φυλλύρα (φλαμουῖρι) τὸ χα-
 μαίμηλον, ἡ ἀγγλικὴ ἢ Βαλεριάνα καὶ με
 πολλὴν συγκατάβασιν ἡ μήκων ἢ ροιάς (κοι-
 νῶς παπαροῦνα) οὐχὶ δὲ ἡ ὑπνοφόρος μή-
 κων ἢ ὁποῖα περιέχει ὄπιον καὶ μορφίνην.

πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν σκέψεων μεγάλην
 ἐπίδρασιν ἔχει ἡ δύναμις τῆς θελήσεως, τὴν
 ὁποῖαν δέν ἔχουν ὅλοι. Εἰς πολλοὺς ὑπάρχει
 ἡ ἰδέα ὅτι ἐὰν κουρασθοῦν πολὺ, θὰ κοιμη-
 θοῦν εὐκολώτερα· τοῦτο δυνατόν να ἐπιτυγ-
 χάνῃ ἐνίοτε βεβαίως ἡ ἄσκησις καὶ ἡ ἐρ-
 γασία ἢ σωματικὴ εἶναι ἀπαραίτητα, ὑπὸ
 τὸν ἀπαράβατον ὅμως ὄρον τοῦ να γίνων-
 ται ἐν μέτρῳ καὶ ἀναλόγως τῶν δυνάμεων
 ἐνὸς ἐκάστου, διότι ἡ ὑπερκόπωσις εις εὐαι-

ΤΑ ΔΥΟ ΛΕΠΤΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

— Καθυστέρησες, εἶναι μιά ὥρα τώρα που σέ
 περιμένω.

— Νά με σ'αχωρῆς; μπη-α γιά δυὸ λεπτά στο
 ἀντικρινὸ ἐμπορικὸ.

σθήτους προκαλεῖ διέγερσιν καὶ ἀϋπνίαν.
 Πρόληψις ἐπίσης εἶναι τὸ να θεωρῆται τὸ
 οἰνόπνευμα ὡς υπνωτικόν, ἀναισθητεῖ προ-
 σωρινῶς διὰ να ἐρεθίσῃ καὶ βλάβῃ βραδυ-
 τερον, ἐπιτρέπεται να δοκιμασθῆ ὀλίγος ζῦ-
 θος ὅστις ἀφ' ἐνὸς περιέχει ὀλίγον οἰνό-
 πνευμα καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν βύνην (mali) καὶ
 τὸν λυκίσκον ὅστις ἔχει ἐλαφρὰν καταπραῦν-
 τικὴν ἐνέργειαν, παρομοίας φήμης χαιρουν
 τὸ γάλα, τὸ γαιοῦρτι, τὰ μῆλα ὅλα ἀβλαβῆ
 καὶ δύνανται να δοκιμασθοῦν. Ὁ ὕπνος ὅταν
 ἔρχεται μόνος του φυσικῶς καὶ κανονικῶς
 εἶναι μιά εὐτυχία, τὴν ὁποῖαν μόνον ὅταν χάσω-
 μεν ἐννοοῦμεν τὴν ἀξίαν τῆς, δι' αὐτὸ πρέ-

θείας, δέν πρέπει ὅμως να σκληραγωγῆται
 τις ἀποτόμως. Τὸ δωμάτιον καθὼς καὶ τὸ
 κρεβάτι να τὸ μεταχειρίζεται μόνον διὰ τὸν
 ὕπνον καὶ ὄχι διὰ πολλὰ πρόσωπα. Ἡ θερ-
 μοκρασία μετρία, ἡ μεγάλη ζέστη διαταράσ-
 σει τὸν ὕπνον, διὰ μικρὰ παιδία ὁ κοιτῶν
 πρέπει να εἶναι θερμότερος διότι κοιμῶνται
 τότε βαθύτερον. Τὰ καλύμματα ἀνάλογα τῆς
 θερμοκρασίας δέν πρέπει να μᾶς βαρύνουν
 τὸ σῶμα. Φευκτέον τὸ ψῆχος καὶ τὰ ρεύματα
 αἲρος διότι κατὰ τὸν ὕπνον ἡ θερμοκρασία
 κατέρχεται ἡ κυκλοφορία δέν γίνεται ζωηρὰ
 καὶ ὑπάρχει τάσις πρὸς ψύξιν. Ἐν τῇ κλίνῃ
 πρέπει να εἴμεθα πολὺ ἐλαφρὰ ἐνδεδυμένοι
 διὰ να ἀερίζεται τὸ σῶμα ἀφοῦ καὶ τὸ Ταλ-
 μοῦθ ἀπαγορεύει να κοιμᾶται τις με τὰ ἐν-
 δύματα. Θέσις ὀριζοντία, κεφαλὴ ὀλίγον ὑ-
 ψωμένη ὄχι να μὴ προσβλέπῃ πρὸς τὸ
 φῶς τοῦ παραθύρου.

Καὶ τὸ να κοιμᾶται τις ὑπερμέτρως δέν
 εἶναι ὠφέλιμον ἀφοῦ καὶ ὁ Εὐμαιοσ ὁ βο-
 σκὸς εἶπε εις τὸν Ὀδυσσεά «τὸ να κοιμᾶται
 τις χωρὶς ἀνάγκην εἶναι ἐπιβλαβές», ἐπίσης
 δέν εἶναι ὑγιεινὸν τὸ να μένη τις εις τὸ
 κρεβάτι ἀφοῦ ἐξυπνήσῃ μίαν ἢ δύο ὥρας
 ρεμβάζων ἢ περιμένων να πάρῃ ἓνα μικρὸν
 ὕπνον, ὁ Kant λέγει «ὅποιος χαρίζει εις τὸν
 ὕπνον περισσότερον ἀπὸ τὸ ἐν τρίτον τῆς
 ζωῆς του εις γλυκὺν ρεμβασμὸν ἢ χρονοτρι-
 βὴν καὶ δέν μεταχειρίζεται αὐτὸν τὸν χρό-
 νον ἐπωφελῶς κάμνει πολὺ κακὸν λογαρια-
 σμὸν διὰ τὴν ζωὴν του». Καὶ ὁ ἀπογευμα-
 τινὸς ὕπνος δέν εἶναι συμβουλευσιμος ἰδίως
 εις ἀϋπνοὺς, διότι πάντοτε ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸν
 ἐσπερινὸν ὕπνον, μιά ὅμως ἀνάπαισις ἡμι-
 σείας ἕως μίᾳς ὥρας μετὰ τὸ γεῦμα με ὀ-
 λίγον μόνον λεπτῶν ὕπνον εἶναι ὠφέλιμος
 δι' ἄτομα ἀδύνατα καὶ κοπιάζοντα. Ὅταν
 βραδύνει να ἔλθῃ ὁ ὕπνος πολλοὶ συνηθί-
 ζουν να μετροῦν ἀπὸ τὸ 1—100 διὰ να ἀπο-
 σπάσουν τὴν σκέψιν των, ὁ Kant συνεβού-
 λευε να προσηλωθῆ τις εις ἓνα ὄνομα ἀδιά-
 φορον καὶ να τὸ ἐπαναλαμβάνῃ καὶ οὕτω
 καθέξῃς, ὁ καθεὶς εὐρίσκει ἐν μέσον, ἀλλὰ

ΤΑ ΜΑΥΡΑ ΑΣΤΡΑ

(ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ)

Νύχτα παγωμένη. Τὸ χιόνι στὰ περσίματα ἔφτανε ὥσαμε δυὸ σπιθαμὲς ἀπάνω ἀπὸ τὴ γῆ. Στὶς ἀκρίες τῶν δρόμων ὥσαμε τὸ γόνατο. Τάστρα στὸν οὐρανὸ τὸν σκοτεινὸ φωτοβολοῦσαν ἄλλα σταθερὰ κι' ἄλλα παιγνιδίζοντας σὰν τρέμουσες χουσὲς κι' ἀργυρὲς ἀπάνω σὲ μαυρογάλαζο μαντῖα. Τὰ δένδρα γυμνὰ ἀπὸ φύλλα, μαύρα, σκελετωμένα ἴφωνα, θαρρεῖς, μύρια χέρια ἀψηλά σὲ δέηση. Κανένα φύσημα ἀγέρα. Ὡς κι' οἱ σκύλοι τῶν σοκακιῶν δὲν βγάζανε τσιμουδιά...

Σὰ νὰ γίνονταν κάποιον μυστήριον κεῖ ἀπάνω, ψηλά στοὺς οὐρανοὺς, καὶ κάτω στὴ γῆ.

Ἦτανε νύχτα Χριστουγέννων...

Ὡ! ἀνάμνηση ὠχρόλευκη καὶ ρασοφορεμένη.

Ἐκείνη τὴ Χριστουγεννιάτικη νύχτα φόρεσα γιὰ πρώτη βολὰ τὸ μαῦρο ράσο τοῦ κανονάρχου.

Ἄλλοτε φοροῦσα κόκκινη, πράσινη, οὐρανόμαυρη ἢ ἀσπρη, ἀνάλογα στὶς γιορτὲς καὶ τὶς τελετές, μεταξένια φορεσιὰ μὲ χρυσοὺς σταυροὺς, χρυσοὺς παρυφές καὶ κλάρες μὲ τριτῖοι κεντημένη. Βοηθοῦσα τοὺς παπὰδες στὸ ντύσιμο τῶν ἱερῶν τοὺς ἀμφίων. Ἀναφτα φωτιά. Ἐτοίμαζα τὸ Ζέον. Ἐροίχνα κονκιά λιβανωτοῦ καὶ μωσκολίβανου στὸ θυμιατό. Κρατοῦσα τὴν τόρσα μπροστά στὸ διάκονο ἢ τὸν παπᾶ, ὅταν διαβάζαγε τὸ Βαγγέλιο, καὶ προχωροῦσα πρῶτος στὴν περιφορὰ τῶν Τίμων Δώρων, στ' Ἁγία.

Τότε ἦμον μικρὸς, μικρούλης τόσοσ δά.

Δὲν ἔνιωθα ἀπὸ ἀνάγνωσι. Τώρα εἶχα μάθη νεράκι ἀνάγνωσι. Ἀποστήθιζα τὰ περσότερα τροπάρια. Μήπως ὁ ψάλτης, κυρδάσκαλε, πὺν τότε κράζαμε, περσότερα γράμματα εἴξαρε ἀπὸ μένα; Ἀράδες ὀλάκερες ὁ ἀθεόφοβος πηδοῦσε καὶ διαστρέβλωνε πολλὰς φορὲς τοὺς ὠραιότερους στίχους τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀσμάτων.

Ἐξαφνα στὸ πρῶτο Κάθισμα τὴν ἐπάξιον ὠδὴν τῶν ποιμένων τὴν ἤθελε ἢ ἀπροσεξία τοῦ ἀνάξιον! Στὸ δεύτερο τὴν ἄσπορον γονὴν, ἄσπορον γυνήν.

Οὔτε γράμματα οὔτε μουσικὴ τέχνη μὰ, τί τὰ θέλεις; εἶχε φωνὴ μὰ βολὰ καὶ τοῦ ἄξιζε ὁ τίτλος τοῦ κυρ-Δάσκαλου. Ἄν, μάλιστα Θεὸς σχωρέστον! —ζοῦσε σήμερον θάπαιρονε κι' ὀρφικίον ἀπ' τὸ Π. Πρωτέχδικον μὲ τὸν τίτλον τοῦ Μουσικολογιώτατου.

Ποῦ κατήτησαν τὴ γλῶσσα τῶν ἀγγέλων!

★

Λοιπὸν, ἐκείνο τὸ βράδυ τῶν Χριστουγέννων ἐγὼ κι' ἄλλα παιδιὰ τοῦ χοροῦ περιφερόμαστε ἀπὸ σοκάκι σὲ σοκάκι τῆς ἐνορίας μας ψάλλοντας τὸ ἐγεργήριον:

Καιρὸς ἐπέστη, ὦ ἀδελφοί μου,
ἵνα προσέλθῃτε στὸν ναόν.

Ἡ Ἐκκλησία πανηγυρίζει
τὴν θείαν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ.

— Καιρὸς!

Φτάσαμε καὶ στὸ Κουρεῖό σας δὰ μπροστά, ἀντίκρου στὸ σπῖτι τοῦ παπᾶ. —

Θυμᾶσαι ;...

Ἐσὺ στὸ παράθυρο τῆς καμαρούλας, πὺν

βροισκόταν ἀπάνω ἀπὸ τὸ μαγαζὶ σου, ἀγρονουῦσες βλέποντας στὸ ἀντικρινὸ παράθυρο ἴσως.

Ἀπονωρὶς, ὅταν ἦταν ὅλοι ξυπνοὶ στὴ γειτονειά, ἄφινες τῆς ἀγάπης σου τοὺς καῦμοὺς νὰ ξεθυμαίνουν σὲ γλυκὸχα ἀνατολίτικης ἠδυπαθείας τραγουδάκια ἁρμονικὰ στῆς κιθάρας σου τοὺς στόνους. Καὶ ὅταν ἔφτασε ἡ ὥρα τοῦ ὕπνου καὶ παράτησες κιθάρα καὶ τραγουδάκια γιὰ νὰ κοιμηθοῦν οἱ ἀνθρώποι κανένα δυὸ ὥρες, βραδιὰ πὺν ἦταν, τότε— ὦ τότε! —τῆς καρδιάς σου οἱ ἀμέτροτες χορδὲς κάτω ἀπὸ τὰ δαχτυλάκια τοῦ ἔρωτα σὰν τί ἤχους βουβῆς μελωδίας νάφηναν, πὺν καμμιὰ παρασημαντικὴ δὲν θάταν ἱκανὴ νὰ τὴν περικλείσει σὲνα διάγραμμα, καὶ πὺν σὲ κρατοῦσε σὲκσταση, ἀκούνητο μπροστὰ στὰ νοιχτὸ παράθυρό σου, πὺν δὲν ἄφινες μὸλη τὴν τσουχερὴ παγωνιά ἐκείνης τῆς νύχτας.—

Ὡ! ἀγρονιές, ἀγρονιές, πὺν γίνεται ναὸς ἡ καρδιά καὶ λειτουργὸς ὁ ἔρωτας!

Καὶ νὰ, ἓνα φῶς ἀδύνατο ἀναψε κι' ἔσβυσε. Τὸ σκοτάδι πάλι ἀκολούθησε ἓνα ἄπλετο φῶς ἐκεῖ ἀψηλά στὸ ἀντικρινὸ παράθυρο τῆς παπαδοπούλας, καὶ μιὰ σκιαγραφία χαριτωμένη παιδούλας μὲ καθαρὲς καμπύλες ζωγραφίστηκε στὸ παραθυροῦ τὸ κατεβασμένο στόρι. Ἀυτὰ τὰ βοστρύχια τοῦ παιδικοῦ της κεφαλιοῦ. Γυμνοὶ καλογραμμένοι ὄμοι καὶ χέρια.

Τὶ σεισμὸς νὰ δόνησε τὰ φαρδιά σου στήθια!

★

Λέγανε πολλὰ στὸν παρακάτω, καὶ τότε δικὸ μας τὸ μαχαλά, γιὰ τὴν παπαδοπούλα. Ὅτι ἦταν παραπολὺ ζωηρὴ καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τὰ λοιπὰ. Μάλιστα, ἀκουσα κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος μὲ τὰ δικά μου ἄφτια καὶ τὴν κερὰ Δωρίτσα τὴ Σουρουλοῦ νὰ λέγει στὶς γυναῖκες, πὺν συναζόνταν κάθε ἀπόγειομ στῆς γειτόνισας μας τὴν αὐλόθυρα καὶ κουσκουσοῦρεαν.:

— Καλέ! καλὰ λένε παπᾶ παιδι διαβόλου ἀγγόνι. Αὐτὴ νὲ ἀκόμα χτεσινὸ φυντά-

νι καὶ κάμει τόσα καὶ τόσα! Ἄμμὴ νὰ μεγαλώσει καὶ κομμάτι.

καὶ, κουνῶντας τὸ ψαρό της κεφάλι ἔδωκε νὰ καταλάβουνε σὲσες τὴνε τριγυρίζαν ὅσα δὲν ἤθελε νὰ πεῖ.

— Χμ! βεβαίως ἐπικύρωσε ἡ κεράτσα Φεβρωνία, ἀνεμιά τοῦ τότε Ἀμασείας, ἄλλος τύπος Δωρίτσας. «Βεβαίως!».

— Ποιὸς εἶπε τῆς ἀγιουσύνης του νὰ τὴ βαφτίσει μὲ ἀντίχριστο ὄνομα, ὄνομα, πὺν δὲ βρίσκεται στὰ βιβλία μας; Ἐπρόστεσε τὸ

Ἡ ΜΗΤΡΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

— Τ. ξυμῶ, κόρη μου, ὅτι εἶσαι θαυμάσιος γιὰ γαμπρὸς, μὰ εἶναι χωρισμένος. Μήπως ξεύρεται γιατί χόρισε τὴν γυναῖκά του;

— Διότι τὴν οὐ ἔλαβε ἐπ' αὐτοφώρῳ...

— Ἄν εἶναι γ' αὐτὸ, πάρτονε μὰ σὺ, τούλάχιστον, νὰ λαμβάνεις τὸ μέτρα σου!

Ἐλεγκάκι τοῦ Ἐσὲκ-Γιάγκου ἰφρόνοντας τοὺς κοκκαλιασμένους ὄμους της καὶ τεντώνοντας τὰ σμιχτὰ φρούδια της. — Ἐλλη!

Ἡ Ἐλλη! Τὴνε ζούλευαν ὅλες ἀλήθεια. Ἦταν, βλέπεις, ἡ ὁμορφότερη παιδοῦλα τῆς γειτονειᾶς, τὸ χαρούμενο τραγοῦδι, ὁ ἀξένοιαστος ἀνθός. Κορμὶ καλοδεμένο, ἀνάστημα ἠγεμονικὸ, ὅπως λὲν οἱ μυθιστοριογράφοι. Τὰ μαλλιά της μαῦρα, πηχτὰ χύνονταν στὶς πλάτες της κυματιστὰ ἢ πλεγμένα σὲ κοτσίδα δετὰ μὲ μεταξωτὴ φαρδιά κόκκινη κορδέλα. Τὰ φρούδια της σχηματίζαν ἐνωμέ-

να ἀλαφριά στὴ βίαση μιᾶς κοντυλένιας μυτούλας, ἓνα ἔρωτα τοξάρι καὶ τὰ χεῖλη της στάζανε χυμούς σκασιμένων ρωδιῶν. Καὶ κεῖνα τὰ μάτια, τὰ μαῦρα ὀλόμαυρά της μάτια, ποῦ σκορποῦσαν ὄχρες σπίδες κιᾶναβαν φωτιά στὰ στήθια; Ἐπερίγραφα!

Ἦταν μοναχοκόρη ἡ Ἑλλη, χαϊδεμένη, μουσικοαναθρεμένη. Ὁ πατέρας της ὁ παπᾶς, ὁ ἐφημέριος τῆς ἐνοριακῆς μας ἐκκλησιᾶς, λίγο..πολὺ σφιχτοχέρης εἶχε σακκουλιάσει ἀρκετὲς καινούργιες Τουρκίας λίρες χρυσὲς γιὰ προικὰ της, ποῦ τῆς ἐγγυόνταν τὸν καλύτερο γαμπρὸ στὸ Φανάρι καὶ στὶς γύρω συνοικίες, ἀκόμα καὶ στὸ Πέρα.. (Ὡςπότε οἱ ἄντρες θὰ καταδέχονται νὰ πουλιοῦνται καὶ ν'ἀγοράζονται σὰν τᾶζᾶ ἐκεῖνα μὲ τὰ μακριὰ ἀφτιά στὸ Ἄτ-Παζάρι;)

Αὐτὰ κι' αὐτὰ κάμναν κακογλωσσούδες τὶς γειτόνισες κατ'οὐσία κιόχι ἡ πολλὴ τοῦ κοριτσιοῦ ζοηράδα.

Ἡ Ἑλλη, ἡ Ἑλλη! Γιατὴν οἱ στοναχὲς τῆς κιθάρας σου καὶ τῆς καρδιᾶς σου, γιατίηνε τᾶραιά μεθύσια σου κι' οἱ συχνὲς ἀγρυπνίες καὶ τὰ πολλὰ σου λούσα.

Καὶ ὅμως...

★

Ὁ παπᾶς εἶχε βάλει "ἐλλογητὸς," ὅταν μπῆκα στὸ Ἱερὸ Βῆμα νὰ πάρω τὸ ρᾶσο μου. Μάντιλήφτηκε, μέγνεψε μὲ κλίση τοῦ κεφαλιοῦ καὶ τότε σίμωσα.

Ἐφοῦ τελείωσε τὴν εὐχὴ ἔσκυψε στάφτι μου—Νὰ πᾶς στὸ σπῆτι καὶ νὰ πεῖς τῆς παπαδιᾶς νὰ κλειδώσει τὸ ἀρμῆρι τῆς κάμαρης μου. Ἐρχόμενη νὰ φέρει καὶ τὸ ντουοβᾶ μαζί της—μου εἶπε καὶ μουῖδωκε ἓνα κλειδάκι.

Ὡ! τὸν γέρο παπᾶ, καὶ πόσοι ἀκόμα σήμερα ὅμοιοι του βρίσκονται; ἀντὶς ὁ λογισμὸς του καὶ ἡ καρδιά του νᾶνε μακριὰ πηγαμένοι, στὰ βᾶθη τὰ φωτεινὰ μιᾶς ἱερῆς Σπηλιᾶς, ἀλλοῦ ἦταν βυθισμένοι στὴ βᾶθη τῆς ντουλάπας, ὅπου εἶχε κρυμμένα τὰ χρήματά του, καὶ τῆς κοιλιᾶς του, ποῦ θὰ δέ-

χονταν, ὅσοι ἀπὸ διὸ-τρεῖς ὄρες, μαζί μὲ τὸ γάλα του, ὀλάκερα πρόσφορα φρέσκα, ποῦ γιὰτὰ μου εἶπε νὰ παραγγείλω τῆς κερά-παπαδιᾶς του νὰ φέρει τὸ ντουοβᾶ.

Πρόθυμος; ὅπως γιὰ ὅλους καὶ πάντα, ἐτρέξα στὸ παπᾶ τὸ σπῆτι.

Μετάνυχτα περασιμένα καὶ σὺ ἀκόμα στὸ παράθυρό σου ἀκουμπισμένος. Φαίνονταν καθαρὰ ἡ σκιαγραφία σου στὴν ἀνταύγεια τοῦ χιονιοῦ.

Τὶ ζούλεια νὰ σπύριζε τὴν καρδιά σου ὅταν μᾶνοιξε τὴν πόρτα ἡ παπαδοπούλα καὶ τῆς μίλησα γιὰ τὸν παπᾶ τὸ μῆνυμα.

Ἦταν ντυμένη, ἔτοιμη γιὰ τὴν ἐκκλησιᾶ. Φοροῦσε ἓνα μαντουδάκι λούτρο μὲ χρυσὰ κουμπιά, γκέτες χοντρὲς μάλλινες. Σκουφὸς ἄσπρος πλεχτὸς συγκρατοῦσε τὰ πλούσια μαλλιὰ της.

Κι' ἀκόμα περισσότερο θὰ τρικυμίσθη ἡ καρδιά σου σὰν καρᾶβι ξαομάτωτο στὸ πέλαγος τᾶγριο τῆς ζούλειας καὶ θὰ ταράχτηκαν οἱ λογισμοί σου καὶ τὰ γλυκά σου ὄνειρα σὰν πρόβατα σασιμένα στὴν ἔνσκιψη λύκου—ὅταν εἶδες νὰ με σέρνει μὲ τὸ ζόρι μέσα, σχεδὸν ἀγκαλιαστὸ, καὶ νὰ κλίνει τὴν πόρτα πίσω της.

Καὶ κεῖ στὴν αὐλίτσα, ἀν' ἔβλεπες πῶς κολλήθηκαν τὰ φλογισμένα χεῖλη της στὸ νοτισμένο ἀπὸ τὴν παγωνιά μάγουλό μου, θᾶπερτες, χωρὶς ἄλλο, ψηλά ἀπ' τὸ παράθυρό σου κάτω στὸ πετροστόρωτο πεζοδρόμιο φαρδὺς πλατὺς. Θαύτοκτονοῦσες.

— Γλυκούλη μου, νὰ σὲ χαρῶ. Καλὲ, τὶ ὠραιὰ ποῦ ἀκουγόταν ἡ φωνουλά σου μέσ' τὶς φωνὲς τῶν ἄλλων. Δικαιολόγησε τὸ φίλι της, ποῦ στὸ πλατάγισμά του πρώτη φορὰ ἔνωσα τὸ σκίρτημα τῆς ἀθώας ὡς τότε καρδιᾶς μου στὰ παιδικὰ μου στήθια. Ἐρωτικὸ σκίρτημα.

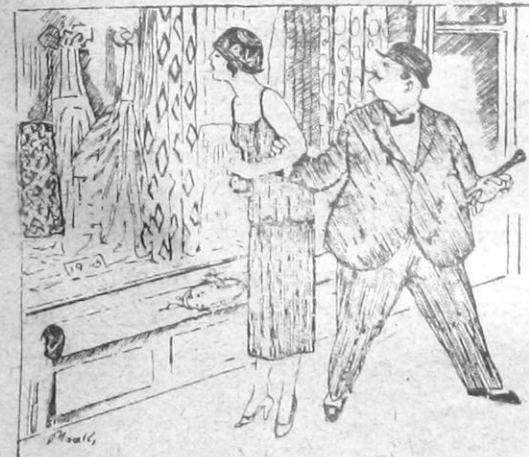
★

Ἄλλοτες ἄκακο κι' ἄγνὸ παιδί μλαινόβγαινα σὰ χερουβίμι μέσα στὸ Ἄγιο Βῆμα κι' ἔβλεπα τὴν προετοιμασία, ποῦ ἔκαμνε ὁ παπᾶς, τῶν Τίμων Δόρων.

Σὰν ἀπόψε, λειτουργία Χριστουγέννων, ὁ ἅγιος Δῖσκος, ποῦ συμβολίζει τὴ φάτνη τῆς Βηθλεὲμ, μου φαινόταν ἀλλοιώτικος. Πῶς τὸ "Κάλυμμα," μεγάλωνε, μεγάλωνε κι' ἔπαιρνε τὴν ἀπεραντοσύνη τῶν οὐρανῶν. Ὁ "Ἀστερισκος," τᾶσημένα ἐλάσματα, ποῦ συγκρατοῦσαν τὸ Κάλυμμα γιὰ νὰ μὴν ἀγγίζει

ΕΜΠΡΟΣ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ

— Θὰ ξανοπεράσου, ε, ἀγάπη μου; Ἐννέα λίρες καὶ ἔννενηντα πέντε. Εἶναι πολὺ. Ἄς περιμένουμε νὰ ξεπέση

— Μά..εξέλεσε! Χθὲς τὸ πουλοῦσαν δέκα λίρες!

τὸν Ἄγιον Ἄρτον, τὸ Χριστὸ, ἔλαμπε μὲ φεγγοβολὴ τόση, ποῦ δακρυζᾶνε τὰ μάτια μου.

Ὡ! μάτια παιδικὰ κι' ἀθῶα, ἀσκαντάλιστα μάτια!

Κι' αὐτὰ ἄλλοτες ἔ; Ἐνῶ ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὅταν ξαναγύρησα στὴν ἐκκλησιᾶ καὶ μπῆκα μέσα στὸ Ἱερὸ, ἔνωσα βαρεῖα νὰ ἠχοῦν, βέβηλα τὰ βήματά μου. Τῆς ἀθωότητός μου τᾶγγελικὰ φτερούγια, ποῦ μουῖδιναν τὴν ἀλαφροπατησιᾶ, μαδήθηκαν. Ὁ ἅγιος Δῖσκος δὲ φαινόταν κρυμμένος μέσα σὲ πικρὴν ἀγλή.

Ὡ μάτια ποῦ σκανταλιστήκατε! Οἱ αἰσθήσεις μου εἶχαν ὅλες βεβηλωθεῖ.

Τὸ πλατάγισμα τοῦ φιλιῦ τῆς Ἑλλῆς ἠχοῦσε στάφτιά μου σὰν ἀγγελικὸς ὕμνος. Ἡ μουσκοβολὴ τῶν χεῖλιῶν της μου φαινόταν πιὸ δυνατὴ κι' ἀπ' τὰ μυρωμένα συννεφᾶκια τοῦ θυμιαμάτου καὶ τοῦ μουσκολιβανιοῦ. Καὶ τὰ μάτια της, ὦ! τὰ μάτια της τὰ ὀλόμαυρα καὶ φεγγοβόλα, ποῦ ὠδήγησαν τοὺς ἄσοφους λογισμούς μου, σοφοὺς Μάγους στὴν καρδιά μου, ὅπου γεννήθηκε ὁ Ἐρωτας, πιὸ λαμπερὰ ἀπὸ τὸ ἀστὲρι τῆς Βηθλεὲμ! Πιὸ λαμπερὰ! — Ἡμαρτόν σου Κύριε!

Ἄρπαξα ἀπὸ τὸ κρεμαστάρι τὸ ρᾶσο μου καὶ βγῆκα ἔξω στ' ἀναλόγιο φοβισμένος. Ἡ σκέψη μου πετοῦσε ἀλλοῦ καὶ γρῦ νὰ ψάλλω δὲν μπορούσα. Μάλιστα κι' ὁ κύρ-Δάσκαλος μου ἔδωσε μιὰ "κλωτσιᾶ", ἐνῶ ὁ δομέστικος κρατοῦσε τὴν κατάληξη, καὶ μου εἶπε στὸ ἴδιο ἴσο ψαλλά: λέγε, βρὲ "γαῖδουρι,!"

Κι' ἀκόμα ἀπὸ τότε ξανά δὲ μπῆκα στὸ Ἱερὸ Βῆμα. Κάποιος φόβος μὲ κατέχει.

★

Ἄπὸ κεῖνο τὸ Χριστουγεννιάτικο βράδυ κι' ἡ κιθάρα σου δὲν ἀκουγόταν συχνά. Μὲ βλεπες μὲ στραβὸ μάτι. Μὲ φοβέρισες μάλιστα καὶ κάποτες πῶς θὰ μέσφαζες σὰν κοῦρκο μὲ τὸ ξουράφι σου.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΕΡΩΣ.

— Ἔτσι λειτόν! εἶσαι ἐρωτευμένη! καὶ δὲν ἠθελες νὰ με πιστώσης ὅτι τὰ χαρτιά ἐδειχναν πῶς θὰ σοῦ ἔλθῃ καταστροφὴ!

Ἐγὼ ἀδύνατος, σὰν πῶς ἦμιον πολὺ παραπολὺ μικρότερός σου περνοῦσα μπροστά ἀπ' τὸ Κουρεῖό σου, μόνο ὅταν ἦταν ἀνάγκη, καὶ κεῖνο μετὰ φόβου Θεοῦ. Κιὰν τύχαινες στεκάμενος στὴν πόρτα, πότε εἶχα τὴ ματιά στὴ γῆ ριχμένη καὶ προσπερνοῦσα, πότε ἂν διασταυρῶνουνταν οἱ ματιές μας σὲ κοιτοῦσα ἰκετευτικά σὰ νὰ ἤθελα νὰ σὲ πῶ :

— Τὶ φταίγω ἐγώ ; Ἐνα πουλάκι εἶμαι πιασμένο στὰ δάχτυλα της.

Μάλιστα κείνον τὸν χειμῶνα οὔτε μιὰ μέρα δὲν ἔλλειψα ἀπὸ τὸ σπῆτι της. Κι' ἂν ἀργοῦσα νὰ φανῶ ἔστειλε καὶ με προσκαλοῦσε.

Μὲ παρασκεύαζε στὰ μαθήματά μου, μοῦ διηγόταν ἱστορίες καὶ παραμύθια καὶ μοῦ ἀπάγγελλε ποιήματα ἀπὸ ἀνθολογίες χοντρὲς ἢ χερσόγραφα της.

Κάποτε μὲ μαθε νάποστηθίζω κι' ἕνα τραγουδοῦδι της, πὸν ἀρχίζε μὲ τοὺς στίχους αὐτούς :

Ἡ ἀγάπη μοιάζει τὸν ἀφρὸ τοῦ κύματος, ἢ ἀγάπη μοιάζει τὸν ἀνθὸ τοῦ κάμπου.

καὶ πὸν ὅσο τὰποστήθιζα νεράκι, τόσο ἢ Ἐλλη εὐκαριστιόταν, μὲ χάρεινε καὶ μοῦδινε σοκολάτες, ζαχαρωτὰ καὶ χαλκομανιές. Γιατὶ ἦτανε δικό της τὸ τραγουδοῦδι ἐκεῖνο, βγαλμένο ἀπὸ τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά της, γραμμένο μὲ τὸ χεράκι της.

Μά, τί τὰ θέλεις ; ὅσο τῶξαιρα νεράκι κι' ἀνεκατωτά, τόσο ἔχανα τὴ σειρά τῶν στίχων ὅταν μὲ βάζε ἢ Ἐλλη νὰ τὰπαγγέλνω σὲς φιληνάδες της, πὸν ὅταν ἔρχονταν σὲπίσκεψή της μὲ περιτριγυρίζαν σὰν τὸν Ἀπόλλωνα οἱ Μοῦσες. Τὸ τραγουδοῦδι νὰ μᾶς πεῖ. Τὸ τραγουδοῦδι της ἀγάπης.

Καὶ μιὰ φορὰ τόσο τὰ μέρδεψα, πὸν καταντράπηκα. Κοκκίνισα. Βούρκωσαν τὰ μάτια μου. Ἐπειτα σταύρωσα τὰ χέρια μου μπροστὰ στὸ πρόσωπό μου κι' ἀναλύθηκα σὲ δάκρυα κι' ἀναφυλλητὰ συρμένος σὲ μιὰ γωνιά τῆς κάμαρας.

Μὲ σίμωσε ἢ Ἐλλη, μὲ δυσκολία ξεσταύρωσε τὰ χέρια μου, μὲ εἶδε στὰ μάτια μὲ

τροφερότητα, μὲ χάρεινε καὶ μὲ φίλησε ρουφηχτὰ γιὰ νὰ μὲ παρηγορήσει.

Πέρασαν χρόνια ἀρκετὰ, πολλὰ χρόνια. Βοισκόμουν στὴν ξηνητιά κινηγῶντας ὡραῖα ὄνειρα μὲ φτερὰ ἀγνῶν πόθων.

Ἦμιον μαθητὴς σὲνα Πολυτεχνεῖο ἐκεῖ στὴν ξηνητιά ὅταν ἕνα νοεμβριανὸ ἀπόγευμα συνάντησα τὴν Ἐλλη, διόλου δὲν εἶχε ἀλλάξει ἢ φυσιογνωμία της, σὲνα πάροκο ὀλάκερη γυναῖκα πιά, μητέρα δυὸ χαριτωμένων παιδιῶν.

Τὶ ἦτανε κείνη ἢ συνάντηση ! Ἀνακεφαλαίωση ὀλάκερης ζωῆς, πὸν τῆς ἔδινε μιὰ μελαγχολικὴ ὁμορφιά ἢ ἀνάμνηση, ὁμοία ὁμορφιά, πὸν παρουσίαζε ὁ ἀποδείλιος ἡλιος ἐκείνης τῆς χυνοπωριάτικης στιγμῆς ντυλιγμένος στὸ μούχρωμα καὶ τὴν καταχνιά.

Καὶ ὅταν σὲ μιὰ στιγμή οἰκειότητας ξαναζωντανεμένης καὶ διάχυσης τῆς ἀναθύμησης τοὺς στίχους της, τὴν ἀγάπη της :

Ἡ ἀγάπη μοιάζει τὸν ἀφρὸ τοῦ κύματος, ἢ ἀγάπη μοιάζει τὸν ἀνθὸ τοῦ κάμπου.

ἔσπασε στὰ γέλοια κι' ὕστερα μὲ ἀφέλεια καὶ τὴ ματιά της καρφωτὴ στὰ δυὸ παιδιὰ της, πὸν παίζαν μὲ τὰ χαλίκια καὶ τὴν ἄμμο, ἀφαιρεμένη μοῦ εἶπε τραγουδιστὰ, θαρρεῖς :

Σὰν τὸν ἀφρὸ τοῦ κύματος σὰν τὸν ἀνθὸ
[τοῦ κάμπου
σβύστηκε, μαράθηκε ἢ ἀγάπη μου καὶ πάει..

Πῆρε τὸ χέρι μου ἀνάμεσα στὰ δυὸ της τροφερὰ χέρια, ἐνῶ ἐγὼ μὲ σκυμμένο κεφάλι περιμένα τὴ συνέχεια τοῦ τραγουδιοῦ. Ἀκουσα ἐν ἀναστέναγμα ἢ ἦταν θροῖσμα πουλιοῦ μέσα στὰ θαμνολούλουδα ; Σήκωσα τὸ βαρὺ μου κεφάλι, τὴν εἶδα στὰ μάτια, τὰ ὀλόμαυρά της μάτια, πὸν γιὰ πρώτη βολὰ στὴ ζωὴ μου τὰ εἶδα νὰ θολώνουν.

ᾠ ! τὰ μαῦρα μάτια.

Ἡ ἡλιος ἔσβυνε πίσω ἀπὸ τὶς ροδοδάφνες.

★

Ἀπόψε, Χριστούγεννα, θυμᾶμαι τὰ μαῦρα μάτια τῆς Ἐλλης κι' ὅλη αὐτήνα τὴν ἱστορία καὶ λογαριάζω πόσα χρόνια πέρασαν ἀποτότε — πόσα ! — καὶ σκέφτομαι σὰν πόσες φορὲς ἀγαπήσαμε ἔρωτες σὰν “τὸν ἀφρὸ τοῦ κύματος, σὰν τὸν ἀνθὸ τοῦ κάμπου !

Καὶ τὸ ἀποτελεσμα ;

Ἡ Ἐλλη παντρεύτηκε ἕναν καθηγητὴ Γυμνασίου. Ἐσὸν παντρεύτηκες μιὰ μοδίστα κι' ἔχεις μαζί της ἕνα τσοῦρμο παιδιὰ καὶ εἶσαι τυχερὸς στὴν ἐκλογή σου, καθὼς μὲ πληροφοροῦσαν οἱ καλὲς γειτόνισές σου. Σὲ μένα ἔλαγε ὁ κλῆρος νὰ δεθῶ μὲ μιὰν ἀλλόφυλη κι' ἀλλόθρησκη κοπέλα, μιὰ λογίστρα ἀπὸ Belleville τοῦ Παρισιοῦ...

Ἐτσι σβῦσαν οἱ παλιὲς ἀγίπες μας σὰν τὰ τρ ἀντάφυλλα πὸν μαθαίνονται καὶ φυλλορροοῦν καὶ μόνο στὸ μῖσχό τους τὰγκάδια μένουν.

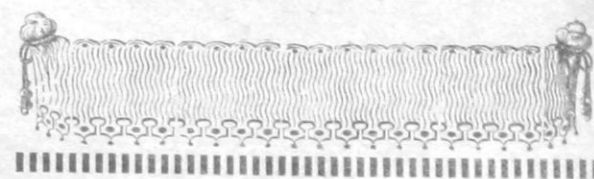
Ἐτσι καὶ σὺ ἀφῆκες ἀναμέσο μας σὰν ἀγκάδια τὸ μῖσος ἀπὸ τὰ χρόνια ἐκεῖνα... Καὶ νᾶφταιγα ;

ᾠμως, σήμερα, εἶθε, μὲ τὴ Γέννηση τοῦ Κήρυκα τῆς Εἰρήνης καὶ τῆς Ἀγάπης, νὰ ξαναγεννηθεῖ στὴν καρδιά σου ἢ παλιά μας φιλία κι' ἀγάπη...

Κι' ἔτσι πρέπει.

Φανάρι, Χριστούγεννα

ἄρχης ΚΟΒΑΣ

ΤΟΥ ΡΟΜΠΕΝΤΡΟΝΑΘ ΤΑΓΚΩΡ

ΤΟ ΧΑΡΙΣΜΑ

Πολυαγαπημένε μου.

Τί σήμερα τὸ πρωῖ θὰ σοῦ χαρίσω μὲ τὰ χέρια μου ;

Τραγουδοῦδι πρωῖνό :

Μὰ τὸ πρωῖ σὰν τὸ λουλουδοῦδι ἀπόκαμε ἀπὸ τὸν ἥλιο χτυπημένο, καὶ κουρασμένο τὸ τραγουδοῦδι ξάφνου πέφτει.

ᾠ φίλε μου !

Τί μοῦ γυρεύεις κ' ἔρχεσαι στὴν πόρτα μου σὰ σβύν' ἢ μέρα ;

Τί νὰ σοῦ φέρω ; Τὴ λάμπα τοῦ βραδυοῦ.

Μὰ τὸ φῶς τῆς λάμπας δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει παρὰ μόνο φυλαγμένο στὴ γωνιά τοῦ σιωπηλοῦ σπιτιοῦ, μαζί σου νὰ τὴν πάρης βούλεσαι, ἐκεῖ πὸν πᾶς, ἀνάμεσα στὰ πλήθη ;

Ἀχ ! δὲ βλέπεις πῶς πεθαίν' ἢ φλόγα της στὸν ἄνεμο τοῦ δρόμου.

Φίλε μου, δικέ μου φίλε, νὰ σοῦ δώσω τί μπορῶ ;

Ἄνθη καὶ τῶν ἀνθῶν δεσμοὶ θὰ ξεραθοῦν μιὰ μέρα...

Τότε γιατί νὰ σὲ φορτώσω μὲ τὸ βᾶρος τους ;

ᾠ, τί κι' ἂν εἶν' ἐκεῖνο πὸν τὰ χέρια μου σοῦ δώσουνε, ἀνένοιαστα τὰ δάχτυλά σου θὰ τὸ ξεχάσουν, θὰ τ' ἀφίσουνε νὰ πέση κατὰ γῆς.

Δὲν θάταν κάλλιο κάποτε πὸν θ' ἀδειάζες κ' ἐσὸν

περιπατώντας στον ανθόκηπό μου,
 ξαφνικά
 της χαρᾶς να νοιώσης τὸ τρεμούλιασμα
 καὶ ξαφνισμένος νὰ σταθῆς:
 Ἡ τύχη μόνο δίνει τὴν ἀθέλητη τὴν
 προσφορά,
 καὶ εἶν' ἡ προσφορά δική σου!
 Ἐτσι διαβαίνοντας μέσ' ἀπὸ τ' ἄνθη μου,
 τὰ μάτια σου θὰ μαγευτοῦν

Ὅμως δὲν ξέρω ἀπὸ πιά μεριά νὰ τρέξω
 νὰ συντύχω τὰ γλυκά,
 πού οὔτε τὸ χέρι οὔτε ὁ λόγος μου ποτὲ
 τὰ φτάνουν!
 Κ' ἔτσι ἐκεῖνο πού ὁ ἴδιος ἐσὺ,
 Ἀγαπημένε μου, μονάχος βροίσκες,
 ἐκεῖνο πού χωρὶς νὰ τὸ ζητᾶς κι' ἀνῆξερο τὸ
 πέρνεις
 αὐτὸ μονάχο εἶν' ἀληθινὰ δικό Σου
 Τραγουδι ἢ ἄνθος ἢ καρπὸς
 πάντα πολὺ μικρὸ τὸ χάρισμά μου εἶνε.

Μετάφρ. Σημ.

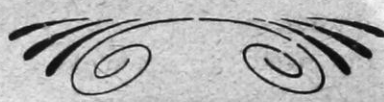
ΚΥΡΙΑΘΕΙΑ

— Συγγνώμην, κυρία, μήπως σᾶς ἐνοχλεῖ τὸ
 τσιγαρέττο μου;
 — Ὅχι... μόνον ὁ καπνὸς του.

ἀπὸ τὴν πλάνη τὴν γλυκύτερη,
 καὶ θὰ ἰδῆς:

Ἐνα χροματισμένο φῶς γλυστράει τρέ-
 μοντας
 στὰ μακρὰ μαλλιά ἐπάνω τῆς ἐσπέρας
 καὶ τὴ θαυματουργὴ τοὺς βάζει πινελιὰ,
 τὰ ὄνειρα πού ἀναπλάθει.
 Τὸ φῶς αὐτὸ, τὸ χάρισμα, τὸ μυστικὸ γιὰ
 σέν' ἀλήθεια εἶνε.
 Οἱ θησαυροὶ μου ὅλοι σὲ μιὰ ξεφανερω-
 νονται ἀστραπῇ,
 ἔρχονται, χάνονται αὐτοστιγμῆς,
 χωρὶς νὰ ποῦνε τῶνομά τους
 φεύγουν καὶ τρομαγμένα τὰ βροχιόλια
 στὸν ἀστράγαλό τους
 γεμίζουν τὸ μονοπάτι μουσική.

ΚΑΡΔΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΗ

Δέντρα τοῦ κάμπου, ἑλιά πικρὴ καὶ μαῦρο
 [κυπαρίσσι,
 πόσο δειλὰ μοῦ ὑψώνεσε καὶ παραπονεμένα!
 Χίλια φαρμάκια γύρω σας τ' ἀνθρώπινα
 [τὰ μίση,
 καὶ τ' ἀνασαινετε βαθειὰ — σὰν τὴν καρδιά
 [μου ἐμένα.
 Μὰ ὦ δέντρα τοῦ βουνοῦ, ψηλά κι' ἀπὸ τὰ
 [πάθη πέρα
 πεῦκ' ἀλαφρά, βαρειὲς ὄξιες, ἐλάτια ὄνειρε-
 [μένα,
 μετὸ φοριὰ, μετὸ νοτιὰ, μετὸν κακὸ ἀγέρα
 πῶς τραγουδάτε ἀνέγνιαστα — σὰν τὴ ψυχή
 [μου ἐμένα!

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΣΕ ΜΙΑ ΠΕΘΑΜΕΝΗ

Στὸν τάφο σου θάλθῶ καὶ θὰ φυτέψω
 δροσάτη, κατακόκκινη μηλιά,
 γιὰ ν' ἄρχουνται τὸ Μάρτη τὰ πουλάκια,
 νὰ χιτίζουν τὴ χρυσὴ τους τὴ φωλιά.
 Νὰ χιτίζουνε φωλιά, νὰ κελιάδουνε
 κ' ἐσὺ μέσ' ἀπ' τὸ μνήμα νὰ ξυπνᾶς,
 ν' ἀκοῦς τὸ ἔρωτικό τους τὸ τραγουδι,
 τὰ τραγουδάκια μου νὰ μὴν ξεχνᾶς!
 Κι' ἀνίσως καὶ τὰ μάτια σου γυρίζῃς
 στὰ κλώνια, μετὰ λαχτάρα, μετὰ χαρά,
 τὰ κόκκινα μηλιάκια νὰ σοῦ λένε,
 πῶς μάτωνε ἡ καρδιά μου, μιὰ φορὰ!

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

ΦΕΪΔΙΑ ΚΑΙ ΜΑΜΟΥΔΙΑ

Σὲ μίαν ἐκδρομὴ πού εἶχα-
 με κάνει τὸ περασμένο κα-
 λοκαῖρι, στὰ βουνὰ τοῦ Βο-
 σπόρου κάποιος ἀπὸ τὴν
 παρέα διακρίνει στὸν δρό-
 μον ἓνα φεῖδι καὶ ὀπισθο-
 χωρεῖ ἀπότομα με τρόμο.

— Μὰ εἶναι ἀστεῖον τοῦ λέγω νὰ τα-
 ραχθῆς τόσο πολὺ φίλε μου στὸ ἀντίκρου-
 σμα ἑνὸς ζώου τελείως ἀκινδύνου. Τόσο με-
 γάλῳ φεῖδι στὰ μέρη μας εἶναι ὁ πιὸ ἀ-
 βῆς ἐχθρὸς, δὲν εἶναι κἄν ἐχθρὸς.

— Τὸ ξέρω ἀγαπητέ, ἀλλὰ τί τὰ θέλεις,
 εἶναι κρῦο πρᾶγμα!

— Πόσες φορές δὲν ἔτυχε ν' ἀκούσητε τὴν
 ἰδίαν φράσιν διὰ ζῶα τὰ ὅποια ἐμπνέουν
 τὸν ἀποτροπιασμὸν εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους.
 Κ' ἔτσι, κρῦο πρᾶγμα εἶναι τὸ φεῖδι, κρῦος
 ὁ βᾶτραχος, κρῦος ὁ ποντικὸς, κρῦα τέλος
 ὅλα τὰ μαμούδια. Εἰς τὴν τελευταίαν ὁμάδα
 συμπεριλαμβάνονται γενικῶς τὰ μικρὰ καὶ
 παρὰ ζῶα τῶν ὁποίων τὰ περισσότερα
 ἀνήκουν εἰς τὴν ὁμοταξίαν τῶν ἐντόμων.

Ἐπιβάλλεται βέβαια νὰ προφυλάσσηται
 κανεὶς ἀπὸ τὰ ἐπικίνδυνα ζῶα ἀλλὰ εἶναι
 γελοῖον νὰ τρομοκρατῆται ἀπὸ τ' ἀθώο-
 τερα τῶν πλασμάτων μόνον καὶ μόνον διότι
 δὲν τὰ γνωρίζει. Ἡ ἀγνοία δ' αὐτὴ πρέπει
 ν' ἀποδοθῆ εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκoῦς μορ-
 φώσεως καὶ τὴν περιφρόνησιν μετὰ τὴν ὀ-
 ποίαν τὰ σχολεῖά μας ἀνέκαθεν περιέβαλον
 τὰ φυσιογνωστικὰ μαθήματα. Πόσας ζη-
 μίας ἐπέφερε κ' ἐπιφέρει αὐτὴ ἡ ἀνωμαλία

εἰς τὴν ἐκπαίδευσίν μας δὲν εἶναι τοῦ πα-
 ρόντος νὰ ἐξετάσωμεν. Θὰ προσπαθήσωμεν
 ἀπλῶς νὰ σᾶς παρουσιάσωμεν μερικὰ ἀπὸ
 τὰ δηλητηριώδη ζῶα, τὰ σπονδαιοτέρα καὶ
 συνηθέστερα τοῦ τόπου μας καὶ ν' ἀπαριθ-
 μῶμεν τὰ μέσα θεραπείας ἐν περιπτώσει
 προσβολῆς.

★

Εἰς ὅλας τὰς συνομοταξίας τῶν ζώων ἀπὸ
 τ' ἀτελέστερα μέχρι τῶν τελειότερων, ἀπὸ
 τὰ πρωτόζωα ἕως τὰ θηλαστικὰ συναντῶμεν
 εἶδη φαρμακερά. Τὸ δηλητήριον σχηματί-
 ζεται εἰς ἀδένας, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται ἄλ-
 λοτε μὲν εἰς τὸ δέρμα (λιτανεύουσαι κάμποι,
 μερικὰ εἶδη ἰχθύων καὶ βατράχων, ἄλλοτε
 ἐντὸς τοῦ στόματος (κουνούπια, φεῖδια, ἀ-
 ράχαι) καὶ ἄλλοτε εἰς τὸ ὀπίσθιον τμήμα
 τοῦ σώματος (σκορπιὸς, μέλισσα). Δηλητη-
 ριωδὲς εἶναι καὶ τὸ αἷμα μερικῶν ζώων
 κυρίως ἀπὸ τὰ κατώτερα σπονδυλωτὰ (χέλι,
 σαλαμάνδρα, φρῦνος, ἐχίδνα). Τ' αὐτὰ ἐπί-
 σης περιέχουν πολλάκις δηλητήριον, τὸ ὁποῖον
 ἐξαφανίζεται κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμ-
 βρίου (μέλισσα, ἀράχνη, ἀκινὸς, βᾶτραχος).
 Ἐνίοτε τὸ αὐτὸ ζῶον φέρει δηλητήριον εἰς
 διάφορα συγχρόνως μέρη τοῦ σώματος (σίε-
 λον, δέρμα, αἷμα, κλπ.) Τὸ δηλητήριον χρη-
 σιμεύει εἴτε δι' ἄμυναν εἴτε δι' ἐπίθεσιν
 ἐναντίον ἐχθρῶν ἢ θηραμάτων. Ἐπιδρᾶ δὲ
 ἀναλόγως τῆς συστάσεως αὐτοῦ ἐπὶ τῶν
 νεύρων, ὅποτε προκαλεῖ νευρώσεις ἢ παρα-
 λυσίας, ἐπὶ τοῦ αἵματος τοῦ ὁποῖου κατα-
 στρέφει τὰ αἱμοσφαίρια (ἀναιμία) ἐπὶ τῶν
 τριχωμάτων τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων καὶ προ-

καλεῖ αἱμοραγίας. Τέλος ἐπιφέρει ἀλλοίωσιν τῶν ἰσθῶν καὶ διατάραξιν ὀρισμένων λειτουργιῶν, ἀναπνοῆς, κυκλοφορίας τοῦ αἵματος κ.λ.π. Ἡ δραστικότης ὅμως τοῦ δηλητηρίου εἶναι μεταβλητὴ ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς, τῆς καταστάσεως τοῦ δηλητηριώδους ζώου, καθὼς καὶ τοῦ προσβαλλομένου θύματος. Ποσότης ἐπιφέρουσα τὸν θάνατον εἰς ἓν εἶδος ἠμπορεῖ νὰ εἶναι τελείως ἀκίνδυνος δι' ἄλλο. Τὰ φαρμακερὰ κυρίως ζῶα παρουσιάζουν μεγάλην ἀντοχὴν εἰς τὸ ἰδικόν των δηλητήριον, καθὼς καὶ εἰς δηλητήρια ἄλλων εἰδῶν. Πειράματα τὰ ὁποῖα ἔγιναν ἀπέδειξαν ὅτι διὰ νὰ δηλητηριασθῇ ἔχιδνα μέσου βάρους 50 γρ. ἀπαιτεῖται ποσότης δηλητηρίου ἰδικοῦ της, ἢ ὁποία ἀρκεῖ διὰ νὰ φονεύσῃ 300 ἰνδικὰ χοιρίδια ἢ 80 γάτες. Ἐπίσης σαλαμάνδρα μέσου βάρους 30 γρ. ἀντέχει εἰς ποσότητα σαλαμανδρίνης, ἱκανὴν νὰ φονεύσῃ 200 στρουθία. Ὁ φρυγὸς καὶ ὁ βάτραχος τρέφονται ἀτιμωρητὶ μὲ κανθαρίδας καὶ λιτανευούσας κάμπας. Ἀντοχὴν εἰς τὰ δηλητήρια παρουσιάζουν καὶ μερικὰ θηλαστικὰ καὶ πτηνά. Π. γ. ὁ σκαντζόχοιρος, τὸν ὁποῖον κάποιος ὠνόμασε Μιθριδάτην τῶν ζῶων διὰ τὴν ἀπάθειάν του ἀπέναντι τῶν δηλητηρίων, ἀντέχει εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ὀπιου, τοῦ ὑδροκυανίου, τοῦ ἀρσενικοῦ, τῆς ἄχνης τοῦ ὑδροργύρου καὶ ποσότητος κόνεως κανθαρίδος ἢ δηλητηρίου ἐχίδνης ἱκανῆς νὰ φονεύσῃ ἄνθρωπον. Ἀντοχὴν εἰς τὸν ἰὸν τῆς ἐχίδνης παρουσιάζει καὶ ὁ κόραξ. Εἰς τὴν ἀντοχὴν αὐτὴν συντελοῦν κυρίως οὐσίαι αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν ἐντὸς τοῦ αἵματος τῶν ζῶων αὐτῶν καὶ ἐξουδετερῶνουν τὴν ἐνέργειαν τοῦ δηλητηρίου. Καὶ τώρα ἄς ἐξετάσωμεν ἰδιαιτέρως τὰ συνηθέστερα φαρμακερὰ εἶδη τῶν τόπων μας. Τοιαῦτα εἶναι ἡ ἔχιδνα, ὁ σκορπιὸς καὶ ἡ μέλισσα.

★

ΕΧΙΔΝΑ. — Ἡ ἔχιδνα (κ. ὄχιὰ) εἶναι τὸ μόνον φαρμακερὸ φεῖδι στὰ μέρη μας. Τὰ

χαρακτηριστικὰ της γνωρίσματα μὲ τὰ ὁποῖα ἠμποροῦμεν νὰ τὴν διακρίνωμεν ἀπὸ τ' ἄλλα φεῖδια εἶναι τὰ ἑξῆς: Κεφαλὴ τριγωνικὴ χωριζομένη ἀπὸ τὸ σῶμα μὲ λαμὸν εὐδιάκριτον, οὐρὰ βραχεῖα κωνικὴ καὶ μία μαύρη τεθλασμένη γραμμὴ βαίνουσα ἀπὸ τοῦ τραχήλου μέχρι τῆς οὐρᾶς. Τὸ μῆκος τοῦ σώματος εἶναι συνήθως 60—70 ἑκατοστόμ.

Ποῦ καὶ πῶς ζῆ. — Ζῆ εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην συνήθως εἰς μέρη πετρώδη καὶ δασώδη. Προτιμᾷ τὰ ξηρὰ καὶ ἠλιόλου-

Ἐχιδνα

στα ἐδάφη, ὅπου ὑπάρχουν θάμνοι μεταξύ τῶν ὁποίων κρύπτεται. Εἰς τὸ νερὸ πλησιάζει μόνον ὅταν θὰ πιῇ. Δὲν ἀπομακρύνεται πολὺ ἀπὸ τὴν κατοικίαν της, ἢ ὁποῖα εἶναι κοιλότης δένδρου ἢ βράχου ἢ καμμιὰ φωλεὰ ἀσπάλακος. Τὴν ἡμέραν συνήθως ἠλιάζεται, ἐνῶ εἶναι ζωηροτέρα πρὸς τὸ βράδυ. Τρέφεται μὲ ποντικούς, πτηνά, σαύρας, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠμπορεῖ νὰ κομματιάσῃ τὸ θήραμα τὸ καταπίνει ὀλόκληρον. Δὲν τρώγει βατράχους καὶ ψάρια. Τὸν χειμῶνα, ὅπως καὶ πολλὰ ἄλλα ζῶα, ναρκοῦται, δηλ. κοιμᾶται βαθειά. Τὴν ἀνοίξιν, ὅταν ξυπνήσῃ, εἶναι πολὺ ἰσχνὴ καὶ ἐπιθετικὴ, ἐπειδὴ πεινᾷ.

Ποίους δαγκάνει. — Ἡ ἔχιδνα δὲν ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ ἀνθρώπου. Δαγκάνει ὅμως ἂν τὴν ἐγγίσωμεν καὶ τρομάξῃ. Δι' αὐτὸ ἂν συναντήσωμεν ὄχιὰ δὲν πρέπει

νὰ χαλάσωμεν τὸν κόσμον, ἀλλὰ νὰ εἴμεθα ψύχραιμοι καὶ ν' ἀπομακρυνθῶμεν χωρὶς νὰ τὴν ἐνοχλήσωμεν. Ἡ ἔχιδνα δὲν ἠμπορεῖ νὰ τιναχθῇ περισσότερον ἀπὸ 30—35 ἑκατοστόμετρα. Θύματα τῆς ἐχίδνης εἶναι κυρίως οἱ χωρικοί, οἱ ὁποῖοι τὸ καλοκαίρι περιπατοῦν ξυπόλυτοι στὰ χωράφια καὶ στ' ἀμπέλια, ὅπου τυχαίνει νὰ πατήσουν ἐξ ἀπροσεξίας τὸ ζῶον, ἢ κοιμῶνται ὅπου τύχη, καὶ ἢ ἔχιδνα μπαίνει μέσα στὰ ροῦχα τους, ὅποτε μὲ μίαν ἀπότομον κίνησιν ποῦ θὰ κάνουν στὸ ξύπνημα τρομάζει τὸ ζῶον καὶ δαγκάνει. Τὰ παιδιά ἐπίσης προσβάλλονται ὅταν μαζεύουν βιολέττες ἢ φράουλες. Ἐνίοτε οἱ χωρικοὶ κουβαλοῦν τὴν ὄχιὰ στὸ σπῆτι τους μέσα στὰ φρύγανα.

Προφυλακτικὰ μέτρα. — Εἰς μέρη ὅπου ὑπάρχουν ἔχιδναί πρέπει νὰ καταστρέφωμεν τοὺς θάμνους, οἱ ὁποῖοι εἶναι κοντὰ στὰ σπήτια. Νὰ προσέχωμεν ἐπίσης ποῦ περιπατοῦμεν καὶ ποῦ βάζομεν τὰ χέρια. Παπούτσια καὶ κάλτσες δὲν πρέπει νὰ θεωροῦνται περιττὴ πολυτέλεια. Τέλος νὰ προστατεύωμεν τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἐχίδνης καὶ τοιοῦτοι εἶναι ὁ πελαργός, ἡ νῆσσα, ὁ κόραξ καὶ ὁ ἐχίνος (σκαντζόχοιρος).

Τὸ δηλητήριον τῆς ἐχίδνης. — Εἰς τὴν ἄνω σιαγόνα ἢ ἔχιδνα φέρει δύο δόντια φαρμακερὰ κούφια καὶ μυτερά, τὰ ὁποῖα εἰς τὸ ἄκρον εἶναι λεπτὰ σὰν βελόνα. Τὸ καθὲν ἀπ' αὐτὰ συγκοινωνεῖ μ' ἓνα ἀδέν, ὁ ὁποῖος ἐκκρίνει τὸ δηλητήριον καὶ εἰρίσκεται πίσω ἀπὸ τὸ μάτι. Κατὰ τὸ δάγκωμα τὸ δόντι χρησιμεύει ὅπως ἡ βελόνη διὰ τὰς ἐνέσεις καὶ τὸ φαρμάκι χύνεται διὰ μέσου αὐτοῦ ἀπὸ τὸν ἀδέν, ποῦ πιέζεται. Τὸ δηλητήριον τῆς ἐχίδνης εἶναι ὑγρὸν διαφανές, ὀλίγον κιτρινωπὸν χωρὶς μυρωδιὰ καὶ γεῦσιν. Εἶναι ἀκίνδυνον εἰς ὑγιᾶ πεπτικὸν σωλῆνα δηλ. μπορεῖ νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ στομάχι καὶ τὰ ἔντερα χωρὶς κίνδυνον. Τ' ἀποτελέσματα παρουσιάζονται μόνον ὅταν ἀναμιχθῇ μὲ τὸ αἷμα. Ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν νεύ-

ρων καὶ τοῦ αἵματος καὶ προκαλεῖ πόνον, πρήξιμο, ψυχρὸν ἰδρῶτα, ἐμέτους, διάρροϊαν, πυρετόν, ἐπιβράδυνσιν σφυγμῶν καὶ συγκοπᾶς. Ἡ θνησιμότης ἀπὸ δαγκάματα ἐχίδνης εἶναι 7—14 ὁλοκαίρι καὶ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ὥραν τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ ἔτους, τὴν ἡλικίαν τοῦ φειδιοῦ, τὸ ποσὸν τοῦ χυθέντος δηλητηρίου καὶ τὴν κατάστασιν καὶ ἀντοχὴν τοῦ θύματος.

Θεραπεία. — Ἀμέσως μετὰ τὸ δάγκωμα πρέπει νὰ δέσωμεν σφιχτὰ μ' ἓνα μαγδῆλι λίγο παραπῶ ἀπὸ τὴν πληγὴν πρὸς τὸ μέρος τῆς καρδιάς καὶ νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν κυκλοφορίαν τοῦ δηλητηρίου. Θὰ χαράξωμεν συγχρόνως τὴν πληγὴν διὰ νὰ τὴν ἀνοίξωμεν καὶ νὰ τρέξῃ ἀρκετὸν αἷμα. Ἐὰν τὸ στόμα μας εἶναι τελείως ὑγιὲς χωρὶς καμμιὰν πληγὴν ἢ γδάρσιμο, ἠμποροῦμεν νὰ ρουφήξωμεν τὸ αἷμα καὶ νὰ τὸ φτύσωμεν. Ἐπειδὴ ὅμως αὐτὸ εἶναι ἐνίοτε ἐπικίνδυνον, προτιμότερον νὰ καυτηριάσωμεν τὴν πληγὴν μὲ μίγμα ἴσον μερῶν φανικοῦ ὀξέος καὶ οἰνοπνεύματος. ἠμποροῦμεν ἐπίσης νὰ μεταχειρισθῶμεν διάλυμα πρόσφατον γλωριούχου ἀσβεστίου εἰς νερὸ ἀεσταγμένο ὑπὸ τὴν ἀναλογίαν 1 πρὸς 60, ἢ διάλυμα καθαροῦ γλωριούχου χρυσοῦ 1 πρὸς

ΠΟΛΥ . ΠΡΟΦΟΡΤΙΚΗ

— Πῶς ! τρεῖς πένθιμες φορεσιαίς ; μὰ κανένας συγγε·ής σου δὲν πέθανε !
— Ἄνδρούλη μου... ἔξχασες ποῦ τὴν τελευταία φορὰ ἦσουν βαρεῖα ἄρρωστος ;

πλείστα φάρμακα δὲν εἶναι φαρμάκια ; *Αναλόγως τῆς ποσότητος προκαλοῦν ἢ θεραπείαν ἢ δηλητηρίασιν. Τὰ δηλητήρια τῶν φαρμακερῶν ζώων χρησιμοποιοῦνται σήμερον καὶ ἐναντίον διαφόρων ἀσθενειῶν π. χ. τῶν φειδιῶν ἐναντίον τοῦ τετάνου καὶ τῆς ἐπιληψίας, τοῦ σκορπιῦ κατὰ τῆς χολέρας, τῶν μελισσῶν κατὰ τῶν ρευματισμῶν. Εἰς τὴν περιπτώσιν ὅμως τοῦ κεντήματος τοῦ σκορπιῦ τὸ ἰδικόν του δηλητήριον καθὼς καὶ οἱ διάφοροι ὄρροϊ δὲν εἶναι δυστυχῶς ἀσφαλῆ θεραπευτικὰ μέσα. Τὸ ἀπαραίτητα μέτρο πὸν πρέπει νὰ πάρωμεν εἶναι τὰ ἑξῆς. Δέσιμο διὰ νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν κυκλοφορίαν, καὶ ἀνοιγμα τῆς πληγῆς μ' ἓνα μαχαῖρι διὰ νὰ τρέξῃ πολὺ αἷμα, ὅπως καὶ στὴν περίπτωση τῆς ὀχιάς. Τὰ μέτρα αὐτὰ ἐννοεῖται εἶναι περιττὰ ἂν δὲν ἔγιναν εὐθὺς μετὰ τὸ κέντημα, διότι πλέον τὸ δηλητήριον μετετοπίσθη. Ὁ ἄρρωστος πρέπει νὰ τυλιχθῇ ζεστὰ καὶ νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τὰ ρεύματα τοῦ ἀέρος. Νὰ τοῦ δώσωμεν ποτὰ ἐμετικά, διουρητικά καὶ καθαρτικά. Διὰ τὴν τόνωσιν τῆς καρδίας χρησιμοποιοῦμεν καφὲν ἢ καφεΐνην. Ὡς ἀποτελεσματικὸν φάρμακον ἠμποροῦμεν νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν ἀμμωνίαν ὡς ἑξῆς. Προκαλοῦμεν τεχνητὸν ἔμετον διὰ ν' ἀδειάσῃ τὸ στομάχι. Ἐὰν μάλιστα ὁ παθὼν εἶχε φάγῃ προηγουμένως ὄξινα φαγητὰ (γιαουρτι, τουρσιά) τοῦ δίνωμεν νὰ πιῇ νερὸ καὶ προκαλοῦμεν ξανά ἔμετον διὰ νὰ πληθῇ τὸ στομάχι. Ἐπειτα τοῦ δίνωμεν νὰ πιῇ μέσα σ' ἓνα ποτήρι νερὸ ἀμμωνίαν καθαρὰν καὶ ὄχι ξεθυμασμένην 5-6 σταγόνας διὰ τὰ παιδιὰ, 8 διὰ τὰς γυναῖκας καὶ 10-12 διὰ τοὺς ἄνδρας. Εἶναι ἓνα φάρμακον ἀπλοῦν, εὐκόλον καὶ πρόχειρον.

★

ΜΕΛΙΣΣΑ. — Τὸ γνωστότατον αὐτὸ ἐντομον πὸν εἶναι ὁ τρόμος τῶν μικρῶν ἀλλὰ καὶ πολλῶν μεγάλων δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἐπικίνδυνος ἐχθρὸς. Δὲν εἶναι βέβαια

εὐχάριστον τὸ κέντημά της, ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ληφθῇ κανένα μέτρον ἢ θεραπεία εἶναι ζήτημα 2-3 ἡμερῶν. Ἡ μέλισσα μᾶς τρομοκρατεῖ κυρίως, διότι μᾶς ἀγγέλλει τὴν παρουσίαν της μὲ τὸν χαρακτηριστικὸν βόμβον, τὸν ὁποῖον παράγει. Ἀπὸ τὰς μελισσᾶς κέντρα φαρμακερὰ ἔχουν αἱ ἐργάτιδες, αἱ ὁποῖαι κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς

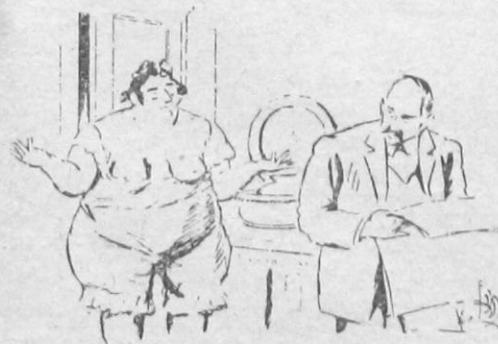

Δηλητηριώδης συσκευή τῆς μελίσης.
Νηματοειδεῖς ἀδένες, κύστις
καὶ κέντρον.

χονδροκαμωμένους καὶ ἀβλαβεῖς κηφήνας εἶναι μικρότεροι καὶ λεπτοφυέστεροι. Καὶ αὐταὶ ὅμως δὲν μᾶς πειράζουσι ἂν δὲν τὰς πειράζωμεν. Περνάτε κοντὰ ἀπὸ μίαν κηφήνη ἢ εἴσθε σ' ἓνα κῆπον ὅπου αἱ μέλισσαι ἐπισκέπτονται τὰ λουλούδια. Ἐν ἀπὸ τὰ ἐντομα κατὰ τύχην ἢ ἐπειδὴ σὰς ἄρρεσιν, ἐρχεται νὰ σὰς ἐπισκεφθῇ, χωρὶς καμμίαν ἐχθραν. Σεῖς γίνεσθε ἔξω φρενῶν καὶ κἀμνετε πλείστας γελοίας κινήσεις διὰ ν' ἀπαλλαγῆτε ἀπὸ τὴν ὀχληράν του παρουσίαν. Τὴν στάσιν σας αὐτὴν τὸ κακόμοιρον ζῶον ἐκλαμβάνει ὡς ἐπιθετικὴν ἐναντίον του καὶ ἀντὶ νὰ σὰς οἰκτεῖσθαι διὰ τὴν ἀδικαιολόγητον δειλίαν σας καὶ νὰ φύγῃ, σὰς κεντᾷ μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του. Διότι ἡ μέλισσα καὶ ἂν φύγῃ, μετὰ τὸ κέντημα δὲν θάργῃσῃ νὰ πεθάνῃ. Ὁ λόγος εἶναι ὁ ἑξῆς. Τὸ μυτερόν

κέντρον μὲ τὸ ὁποῖον χύνει τὸ δηλητήριον εἰσέρχεται μὲν εὐκόλα εἰς τὸ δέρμα, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἄκρον του εἶναι ὀδοντωτὸν δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐξέλθῃ καὶ ἀποσπᾶται ἀπὸ τὸ σῶμα μ' ἓνα κομμάτι τοῦ ἐντέρου. Ἡ βλάβη αὐτὴ τοῦ ὄργανισμοῦ ἐπιφέρει τὸν θάνατον τοῦ ἐντόμου. Ἀπ' ἐναντίας εἰς τὰς σφήκας, τῶν ὁποίων τὸ δηλητήριον εἶναι ἰσχυρότερον τῆς μελίσης, τὸ κέντρον δὲν ἀποσπᾶται. Τὸ δηλητήριον τῆς μελίσης σχηματίζεται εἰς ἀδένας, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται μέσα εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ συλλέγεται εἰς μίαν κύστιν, ἡ ὁποία συγκοινωνεῖ μὲ τὸ κέντρον. Ἄν τύχῃ νὰ σὰς κεντήσῃ καμμία μέλισσα κοντὰ εἰς κηφήνην, τὸ καλλίτερον πὸν θὰ κάμετε εἶναι νὰ φύγετε ἀμέσως καὶ νὰ κρυφθῆτε. Διότι τὸ δηλητήριον τῆς μελίσης ἔχει ἰδιαιτέραν ὄσμην τὴν ὁποίαν μόλις αἰσθανθοῦν αἱ ἄλλαι μέλισσαι ἐρεθίζονται καὶ ἐπιτίθενται ὄλαι μαζὺ ἐναντίον τοῦ θύματος. Φαίνεται ὅτι εἰς τὸ ζήτημα τῆς μυρωδιάς αἱ μέλισσαι δὲν ἔχουν τὰς ἰδίας προτιμήσεις μὲ ἡμᾶς. Μερικοὶ ἄνθρωποι προκαλοῦν τὴν μῆνιν τῶν μελισσῶν διότι μυρίζουν ἄσχημα εἴτε ἐκ φύσεως εἴτε μὲ τὰ διάφορα μυρωδικά τους. Αὐτὸ εἶχε παρατηρήσει καὶ ὁ Θεόφραστος, ὁ ὁποῖος λέγει "πολεμοῦσι δὴ σφόδρα καὶ αἱ μέλιται τοῖς μεμυρισμένοις". Ἄς τὸ ἔχη λοιπὸν ὑπ' ὄψιν

Η ΜΕΤΡΙΟΦΡΟΣΥΝΗ ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ

— "Αθλιε ! τόλμησε νὰ πῆς πὼς θὰ βρῆς ὁμορφότερη γυναῖκα ἀπὸ μένα !

τῆς ἢ πελατεία τῶν μυροπωλείων. Τὸ δηλητήριον τῆς μελίσης προκαλεῖ τοπικῶς πρήξιμο κοκκινάδα καὶ πόνον. Μετὰ τὸ κέντημα θὰ φροντίσετε ἀμέσως νὰ βγάλετε προσεκτικὰ καὶ χωρὶς πίεσιν τὸ κέντρον τὸ ὁποῖον ἔμεινεν εἰς τὸ δέρμα, μὲ τὰ νύχια ἢ μὲ λαβίδα. Διὰ νὰ καταπραῖνον τὸν πόνον χρησιμοποιοῦν πολλὰς οὐσίας, π. χ. νερό, σπῖτο, ξίδι, κομπρέσες μὲ διάλυμα μαγειρικοῦ ἁλατος κ.λ.π. Τὸ καλλίτερον ἀπ' ὅλα εἶναι ἡ ἀμμωνία. ἠμποροῦμεν ἐπίσης νὰ κάνωμεν μίαν ὑποδόριον ἔνεσιν μὲ διάλυμα 4% ὑπερμαγγανικοῦ καλίου. Οἱ μελισσοκόμοι δὲν χρησιμοποιοῦν κανὲν ἀπ' αὐτὰ τὰ μέσα, διότι ἔχουν ἐμβολιασθῇ μὲ τὰ ἐπανειλημμένα κεντήματα καὶ ἀπέκτησαν ἀνοσίαν.

Τὰ κεντήματα τῶν μελισσῶν μετεχειρίσθησαν ὡς μέσον θεραπευτικὸν ἐναντίον ἀσθενειῶν καὶ ἰδιαιτέρως τῆς λέπρας καὶ τῶν ρευματισμῶν. Δὲν εἶναι βέβαια καθόλου εὐχάριστον διὰ τὸν ἄρρωστον νὰ δέχεται καθημερινῶς 30-40 κεντήματα μελισσῶν, ἀλλ' εἰς μερικὰς περιπτώσεις, ὅπως εἰς τὴν λέπραν καὶ τὸν λύκον, ἐλλείπει ἄλλον μέσων, ἠμπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς θεραπείας.

Ι. ΤΣΟΥΡΟΥΚΤΖΗΣ
Καθηγητῆς τῶν Φυσικῶν

ΜΑΗΣ

Πάλε ξυπνάει τῆς ἀνοιξίς τ' ἀγέρι
Στὴν Πλάση μυστικῆς ἀγάπης γλύκα,
Σὰ νύφ' ἢ γῆ, πῶχει ἄμετρα ἄνθη προῖκα,
Λάμπει ἐνῶ σβνέται τῆς αὐγῆς τ' ἀστέρι,
Πεταλοῦδες πετοῦν ταῖρι μὲ ταῖρι.
Ἐδῶ βουίξει μέλισσα, ἐκεῖ σφήκα,
Τὴ φύση στὴν καλή της ὥρα ἐβροῖκα,
Λαχταρίζει ἢ ζωὴ σ' ὅλα τὰ μέρη.
Κάθε μοσκοβολιὰ καὶ κάθε χρώμα,
Κάθε πουλιοῦ κελιάδῃμα ξυπνάει
Πόθο στα φυλλοκάρδια μου κι' ἐλπίδα
Νὰ σοῦ ξαναφιλήσω τ' ἅγιο χῶμα,
Νὰ ξαναἰδῶ καὶ τὸ δικό σου Μᾶη,
Ἄμορφή μου, καλὴ, γλυκιὰ Πατριδα.

Α. ΜΑΛΒΙΑΝΗΣ

ΣΤΙΧΟΙ

“ΦΑΟΥΣΤ”

Στοχάσματα, εικονίσματα και σχήματα του
 [Νοῦ μου,
 κι' ὅσες εἰκόνες ἔπλασα κι' ἀνθρώπους κι'
 [ὅσα πλήθια
 στοχάσθηκα ἱστορήματα, τραγουδία, παρα-
 [μύθια
 —γλυκοσκοπὸ καὶ σταλαγμὸ τοῦ κάθε ρεμ-
 [βασμοῦ μου—
 ἦταν ὁ πόθος μάταιος ποῦ μῶσχιζε τὰ
 [στήθια :
 “σχῆμα νὰ δώσω στή φωνὴ κάθε βαθειοῦ
 καὶ μοῦ μου,”
 “Αἶ! τώρα πόσο ἀπλᾶ ἡ Ζωὴ φαντάζει μου
 [κι' ἡ Ἀλήθεια
 καὶ τοῦ φευγάτου κάθε μιὰ στιγμὴ κλαίω
 [τοῦ καιροῦ μου...
 Τώρα ἡ καρδιά μου πόθησε νὰ τραγουδήσῃ
 [κάτι,
 κάτι ἀπλὸ κι' ἀνθρώπινο κι' ἐγκάρδια τρυ-
 [φερό :
 Τῆς κρύας Σκέψης τ' αὐστηρὸ βαρέθηκα
 [παλάτι,
 Στὴν καμαρούλα σου, Ἀγνή, θέλω νὰ κα-
 [ταιβῶ...
 Νὰ νοιώσω πλάι σου, ὦ γλυκειῆ, ὦ κρῖνε
 [νὴ τ' Ἀπρίλη
 σὰν κῆμα Φῶς, Ζωὴ, Δροσὴ σ' ἄνθι :—
 [στὸ νηὸ σου ἀγεῖλι!

Γ. ΠΕΛΛΕΡΕΝ

ΤΟ ΠΑΛΗΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

“Ἐλα τὸ παλιὸ τὸ παραμῦθι,
 νὰ σοῦ εἰπῶ καὶ πάλι ἀγαπημένη :
 “Μάγισσα στ' ἀδράχτι τῆς καὶ νῆθει,
 στ' ἀργαλειό τῆς μάγισσα κ' ὑφαίνει—”

Τάχα γιὰ ψυχούλα ποῦ ἐγεννήθη
 σπάργανα τὸ ξωτικό τῆς χτένι,
 τάχα γιὰ κορμάκι ποῦ ἐκοιμήθη,
 νεκρικό σεντόνι ν' ἀναδένει ;

Τὶ κι' ἂν κλώθει σάβανο γιὰ μνήμα ;
 Τὶ κι' ἂν τῆς ζωῆς μᾶς γνέθει νῆμα ;
 “Ὅ,τι κι' ἂν οἱ Μοῖρες μᾶς ὀρίζουν.

ἴδιο καταστάλαγμα στὰ χρόνια
 βρίσκουν τ' ἀδυσώπητα κ' αἰώνια,
 Τέλειωμα κι' Ἀρχὴ δὲν ξεχωρίζουν.

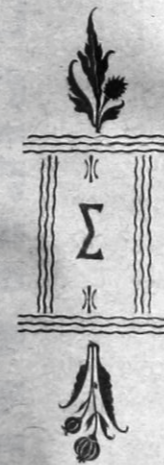
ΚΟΥΡΗΣ ΚΟΥΡΑΚΟΣ Μ.

ΕΚΑΤΟ ΦΩΝΕΣ

Πάει, τὸ ταξίδι, φτάσαμε. Τ' ὠραῖο νησάκι
 [νάτο,
 Διπλὰ ἀκρογιάλια. Τ' ἀνοιχτὸ, φῶς ὄλο, τὸ
 [χιονάτο] !
 Μὲ τὰ γραμμένα ἐρείπια καὶ μὲ τὰ μαυρο-
 [πούλια
 Καὶ τᾶλλο. “ὦ ! δάση ἀπὸ μυρτιές, ὦ κη-
 [ποι ἀπὸ ζουμπούλια,
 Καὶ κάτω ἀπὸ τῆς νεραντζιάς τῆς φουντω-
 [τῆς τὰ κλώνια,
 “ὦ ἴσκιοι ! οἱ ἔρωτες μιλοῦνε, ἀντιμιλοῦν
 [τᾶνδόνια.
 Τὸ ἔν' ἀκρογιάλι Ἐδῶ ! μᾶς λέει, τᾶλλο ἀ-
 [κρογιάλι Νά με !
 Βαρκοῦλα, ποῦ θ' ἀράξουμε ; βαρκαρὴ ποῦ
 [θὰ πᾶμε ;

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΓΗ·Ι·ΝΗΣ ΘΕΡΜΟΤΗΤΟΣ

κέμισ γίνεται σήμερον περὶ ἐκ-
 μεταλλεύσεως τῆς γῆ·ι·νης θερμό-
 τητος πρὸς κινήτοποίησιν μηχαν-
 ὶων ἐργοστασίων καὶ παραγω-
 γῆν κεντρικῆς θερμάνσεως εἰς
 τὰς πόλεις. Τοῦτο πρό τινων ἐ-
 τῶν ἴσως θὰ ἐθεωρεῖτο οὐτοπία,
 ἀλλὰ κατόπιν τῶν τεραστίων
 προσόδων τῆς τέχνης οὐδόλως
 δύσκολον, τοῦτο, ἀφ' οὔ ἐν τῷ
 μεταξὺ τοσαῦται θαυμάσια ἀνακαλύψεις ἐ-
 γένοντο, ὡς ἡ τοῦ ἀσυρμάτου τηλεγράφου
 καὶ τηλεφώνου, ἢ τῆς μεταδόσεως εἰκόνων
 εἰς μεγάλας ἀποστάσεις, ἢ μετατροπῆ ἀγόνων
 γαιῶν εἰς καλλιεργησίμους, ἢ κατασκευὴ
 τεχνητῶν μετάλλων, ἢ ἀκτινοθεραπεία καὶ
 φωτογράφησις δι' ἀδιαφανῶν σωμάτων καὶ
 τόσα ἄλλα θαυμάσια ἔργα, τὰ ὅποια πρό τι-
 νων δεκαετηρίδων θὰ ἐφαίνοντο οὐτοπίαι.
 Ἐνεκα τῆς κοσμικῆς αὐτῆς προελεύσεως
 καὶ τῆς μεγάλης ὠφελείας, ἣν δύναται νὰ
 παράσῃ τῇ ἀνθρωπότητι ὡς ἐκ πρακτικῆς
 ἐφαρμογῆς αὐτῆς ἢ χρῆσις τῆς γῆ·ι·νης θερ-
 μότητος εἰς τὸν πρακτικὸν βίον εἶναι τὸ
 μᾶλλον ἰσχυρὸν καὶ ἀνατρεπτικὸν πρόβλημα.
 Ὅτι εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς ὑπάρχουσιν ἀρ-
 κεται ποσότητες θερμότητος καὶ ἀρκούντως
 ὑψηλαὶ θερμοκρασίαι, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ

διαφιλονικηθῇ. Ζήτημα μόνον προβάλλει
 πῶς δυνάμεθα ν' ἀνυψώσωμεν τὸν θησαυ-
 ρὸν τοῦτον καὶ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς
 ἐπιφανείας τῆς γῆς ὅπως καταστήτῃ πάροχος
 ὠφελείας τῷ ἀνθρώπῳ. Ἄλλὰ τὸ ζήτημα δὲν
 εἶναι τόσον δυσχερές, ὥστε ἐκ τῶν προτέρων
 νὰ καταλάβῃ ἡμᾶς ἀπελπισία. Ἐὰν λάβω-
 μεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἅπανα ἢ ἐπὶ τῆς γῆς ζωῆ,
 ἅπανα ἢ κινήσις ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς,
 πᾶσα ἢ ροὴ τῶν ὑδάτων καὶ ἡ θυελλώδης
 κινήσις τῶν ἀνέμων (ἐξαιρουμένης τῆς πά-
 λιρροσίας) προέρχεται ἐκ τινος πηγῆς ἐνερ-
 γείας ἀπεχούσης ἀφ' ἡμῶν 150 ἑκατομ. χι-
 λιόμετρα, τουτέστι τοῦ ἡλίου, δὲν θ' ἀπελ-
 πισθῶμεν ν' ἀνασκάψωμεν θησαυρὸν, ἀπέ-
 χοντα ἐκ τῶν ποδῶν ἡμῶν μόνον 5 χ. μ.

Ἡ σήραγγα τοῦ Σέμπλον ἔχει μῆκος 20
 χ. μ. Καὶ ἐκτίσθη ἐντὸς 7 ἐτῶν. Τὰ ἔξοδα
 ἀνῆλθον εἰς 50 ἑκατομ. φράγκα. Μίαν τοιαύ-
 την σήραγκα πρόκειται νὰ κτίσωμεν καθέ-
 τως εἰς τὸ βάθος, ὅπερ βεβαίως πολὺ δυσ-
 χερέστερον. Ἄλλ' αὕτη πρόκειται μόνον 5 χ. μ.
 βάθος νὰ ἔχη. Αἱ βαθύτεραι μέχρι τοῦδε
 τοιαῦται ὅπαι κατῆλθον εἰς 2,000 μέτρα ὑπὸ
 τὴν γῆν. Ὅτι σήραγκα, 5 χ. μ. βάθους εἰς
 μίαν ἢ περισσοτέρας φορὰς δυνάμεθα νὰ
 κτίσωμεν, εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας.
 Δὲν εἶναι δὲ δυνατόν ἐκ τῶν προτέρων νὰ
 καθορισθῇ ἡ θερμοκρασία, ἣν θὰ συναντή-
 σωμεν εἰς ἐκεῖνο τὸ βάθος. Ἄν λάβωμεν
 ὑπ' ὄψιν ὅτι, ὡς γνωστόν, εἰς βάθος 30 μέ-

τρων ἢ θερμοκρασία αὐξάνει κατὰ 1 βαθμὸν τότε θὰ ἔχωμεν 166 βαθμοὺς περίπου. Ὅποτε ὁμοίως δεόν νὰ γίνῃ σκέψις ὅτι καὶ ἡ ἀτμοσφαιρική πίεσις αὐξάνει. Εἰς τὸ βάθος ἐκεῖνο θ' ἀνέλθῃ μέχρι 2 ἀτμοσφαιρῶν. Τὸ σημεῖον τοῦ βρασμοῦ τοῦ ὕδατος, ὅταν ὑφίσταται πίεσις 2 ἀτμοσφαιρῶν, ἀνέρχεται εἰς 120°. Εἰς 5 χμ. βάθος ὑπάρχει πλεόνασμα θερμοκρασίας ἄρκετόν, (50° περίπου), ὅποτε τὸ εἰσαγόμενον ὕδωρ δύναται ταχέως νὰ ἐξατμισθῇ. Πρέπει πρωτίστως νὰ σκεφθῶμεν ὅτι εἰς τὴν ἐσωτερικὴν θερμοκρασίαν τῆς Γῆς δύναμιν θὰ ἐμπιστευθῶμεν ἐκ τῶν ἄνω σώμα καταβιβαζόμενον, ὅπερ δεόντως θερμομανθὲν θ' ἀναβιβάσωμεν πάλιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς. Ἄν λάβωμεν τὸ ὕδωρ, τότε πρόκειται τὸ σχέδιον, τίνι τρόπῳ θ' ἀναβιβάσωμεν τὸν παραγόμενον ἀτμὸν, ἵνα χρησιμοποιηθῇ οὗτος εἰς ἀτμοκίνητα μηχανήματα. Πρέπει κατ' ἀρχὴν νὰ σχηματισθῇ εἰς τὸ βάθος μέγα ἀποταμιευτήριον ἀτμοῦ τροφοδοτούμενον διὰ τοῦ διαρκῶς ρέοντος ὕδατος καὶ ἐκκενούμενον διὰ τοῦ παραγομένου ἀτμοῦ. Οὗτος θὰ διοχετεύηται διὰ διπλοῦ συστήματος σωλήνων, πρὸς μεγαλειτέραν ἀσφάλειαν, εἰς ὅλα τὰ μέρη, ὅπου ἀπαιτεῖται ἡ χρῆσις αὐτοῦ. Ἡ ἐνέργεια, ἣτις θὰ παραχθῇ εἰς τοιοῦτον ἔργον, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ποσότητος τοῦ χρησιμοποιουμένου ὕδατος. Ἰδρύματα μετὰ 10 κυβικῶν μέτρων κατὰ δευτερόλεπτον ποσότητος ὕδατος εἶναι σήμερον συνήθη. Θερμανσις ὕδατος 10 κυβικῶν μέτρων κατὰ δευτερόλεπτον εἰς 160° ἀπαιτεῖ ἐργασίαν 3 ἑκατομ. Κιλοβάτ, ἥτοι ἀξίαν καθημερινὴν 70,000 τόννων καλοῦ ἀνθρακος.

Τοιοῦτον ἴδρυμα δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τεχνητὸς ζεοπίδαξ (Geysir). Τοιοῦτοι ζεοπίδακες καὶ πολλαὶ θερμοπηγαὶ χρησιμοποιοῦνται σήμερον ὡς παραγωγεῖς θερμότητος. Ὅστε ἡ χρῆσις τῆς φυσικῆς ταύτης πηγῆς θερμότητος πρὸς παραγωγὴν ἀτμοῦ δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς οὐτοπία. Βεβαίως δὲν ὑφίσταται σήμερον ἀκόμη ἡ ἀνάγκη τῆς

κατασκευῆς τοιοῦτου ἔργου. Ἄλλὰ τὰ πρακτικῶς ὠφέλιμα ἔργα δὲν εἶναι ἅπαντα προϊόντα ἀνάγκης. Ὑφίστατο πρὸ 100 ἐτῶν ἡ ἀνάγκη τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς ταχυδρομικῆς ἀμάξης διὰ τοῦ σιδηροδρόμου. Βεβαίως ὄχι. Ἡ τέχνη ὑπέδειξε τοῦτο ὡς ὠφέλιμον καὶ εὐχάριστον. Βεβαίως οἱ βιομηχανοὶ θὰ διστάσωσι νὰ παραδεχθῶσι τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τοιοῦτου σχεδίου. Πρὸ παντὸς θὰ παρουσιάσωσι τὸ ζήτημα ἂν εἰς θερμοκρασίαν 160° δύναται τις νὰ ἐργασθῇ. Ἄν ὄντως παραδεχθῶμεν, ὅτι εἰς θερμοκρασίας 2000° ἢ καὶ 1000° ἡ ἐγκατάστασις βιομηχανικῶν ἰδρυμάτων εἶναι ἀδύνατος, τοῦτο δὲν συμβαίνει εἰς 160° μόνον. Ἄς λάβωμεν π. χ. τὸ ζήτημα τῶν ἐργασιῶν, ἃς ἐκτελοῦσιν οἱ δῦται. Εἰς τὴν προπολεμικὴν ἀκόμη ἐποχὴν μόλις εἰς βάθος 30 μ. ἠδύναντο οὗτοι νὰ ἐργασθῶσι. Σήμερον κατέρχονται διὰ τῶν νεωτέρων μηχανημάτων μέχρι 100° καὶ ἐπέκεινα. Ἡ δὲ ἱστορία τῆς τέχνης ἀπέδειξεν ὅτι τὸ "ἀδύνατον," θεωρούμενον κατὰ τινὰ ἐποχὴν ἀναφέρεται μετὰ μειδιάματος ἀπὸ τὰς ἀπογόνους αὐτῶν. Ἄς λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀεροπλοΐαν καὶ τὴν τῶν ὑποβρυχίων κατασκευὴν.

Ἡ ἐν Λονδίνο συνελθοῦσα παγκόσμιος συνέλευσις βιομηχανῶν ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπερπληθυσμοῦ τῆς Γῆς. Κατὰ τὴν μεγίστην ταύτην τοῦ πληθυσμοῦ αὔξισιν θὰ γίνῃ ἀνάγκη ἐξευρέσεως νέων πηγῶν πρὸς παραγωγὴν θερμότητος καὶ τότε οἱ ἔγγονοι ἡμῶν θὰ χρησιμοποιήσωσι τὴν γῆνιν θερμότητα.

N. ΒΟΥΡΟΣ

ΛΟΓΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

Γυρίσανε τ' ἀδέρφια μου μέσ' ἀπ' τὴν ξενητεία,
πραγματευτὲς ποῦ ψήθηκαν στοῦ δρόμου τὰ λιοπύρια,
καὶ φέρανε στὴ μάνα μου τὰ λόχρυσά βλατιὰ
καὶ τὰ βαρὺὰ τὰ τζοβαῖρια.

Κ' ἡ μάνα μου ἡ σεβαστικὴ βάζει τ' ἀδρὰ βλατιὰ
καὶ ξαφνοχτύπητη μπροστὰ σὲ τέτιο νούρι,
βρῆκε στὰ κούφια στήθη της μι' ἀπόκοσμη φωτιὰ
κι' ἀνθίσαν μέσα της εὐχὲς σὰ ρόδ' ἀπὸ μνημούρι :

Καμάρια μου, σᾶς τῷγραψαν ἀγγέλοι τὸ γραφτό
Καὶ τὸ γραφτό σας γράφει
χῶμα νὰ πιάνετε κι' αὐτὸ
νὰ γίνεται χρυσάφι

Τὸ ἀγαπημένο της ἐγώ, καὶ γύρισε ποῦ λές,
— γιατί μου κάστηκε ἡ φωνὴ πὼς βγῆκε ἀναγελάστρα ; —
καὶ μοῦπε : Ἐσύ, παιδάκι μου, σπολλάτη ! ὄλο νὰ κλαῖς
κι' ὄλο νὰ βλέπης τ' ἄστρα .

Ὅλο ἡ φωνὴ σου λειτουργᾷ παράξενους παλμούς
Σὰ δὲ σὲ νοιώθ' ἡ μάνα σου, παιδί, ποιὸς θὰ σὲ νοιώσῃ ;
Κι' ἀντὶς τὸ μέλι, νὰ τρυγᾷς τῆς ζήσης τοὺς καῦμούς,
δὲν εἶναι γνώση, ἀγάπη μου, δὲν εἶναι γνώση. —

Κουραστικὰ στρατοκοπῶ στὶς λογικὲς γραμμὲς,
κ' ἔτσι ἡ φωνὴ μου κάστηκε πὼς βγῆκε ἀναγελάστρα.
Θὰ ζοῦσα τίς περήφανες κι' ἀπέραντες στιγμὲς
π' ὅταν τριγύρω μου μιλοῦν, ἐγὼ λογιαζῶ τ' ἄστρα.

(Ἀπὸ τὴν ἀνέκδοτη συλλογὴ : Ὁ Δὸν Κιχώτης).

ΟΜΗΡΟΣ ΜΠΕΚΕΣ

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΕΝ ΤΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

Είναι ευχάριστον νὰ ἐξετάσῃ κανεὶς εἰς ποῖον μέρος τοῦ σώματος ἔθετον οἱ βέβηλοι τῆς ἐπιστήμης τὴν θέσιν τῆς καρδίας.

Ὁ Montaigne ἐνόμιζεν ὅτι ἡ καρδία ἔδραν ἔχει τὰ ἔντερα!

Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς Montaigne ἔλεγεν ὅτι ὁ ὑπερβολικὸς φόβος ὅπως καὶ τὸ ἐξαιρετικὸν θαρρὸς διαταράσσει καὶ παραλύει τὴν καρδίαν.

Κατ' ἄλλους ἡ καρδία ἐδράζεται ἐν τῇ μνήμῃ. Οὕτως οἱ Γάλλοι λέγουν *apprendre par cœur*, τὸ ἡμέτερον ἀποστηθίζει.

Ὁ Labenisse-Rochefort (*trente ans de ma vie VIII 37*) διηγᾶται ὅτι ὁ κωφάλαλος Massieu, προκειμένου νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἐρώτησιν "Ποία εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη", ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ μελανοπίνακος: "Ἡ εὐγνωμοσύνη εἶναι ἡ μνήμη τῆς καρδίας."

Ἡ περίφημος νεαρὰ ἠθοποιὸς ἐν τῇ Γαλλικῇ Κωμῳδίᾳ Mlle Contat ἀνταποκρινομένη εἰς ζωηρὰν ἐπιθυμίαν τῆς Μαρίας Ἀντουανέττας νὰ τὴν ἀκούσῃ παίζουσαν ἀπροπαράσκευον εἰς ξένον αὐτῇ ρόλον κατώρθωσε νὰ ἀποστηθίσῃ ἑπτακοσίους στίχους ἐντὸς βικοσιτεσσάρων ὥρων. Ὅταν δὲ τις τῇ ὑπηνίχθη τοῦτο, ἀπήντησε: "Μέχρι τοῦδε ἠγγύουν ποῦ εὐρίσκετο ἡ ἔδρα τῆς μνήμης. Τώρα γνωρίζω ὅτι εὐρίσκεται ἐν τῇ καρδίᾳ."

Διὰ τινὰς ἀγρίας φυλάς καρδία εἶναι ἡ ψυχὴ.

Οὕτως οἱ Caraïbes θεωροῦν τοὺς καρδιακοὺς παλμοὺς ὡς πνεύματα, θέτουν δὲ τὴν καρδίαν ἐν τῇ ψυχῇ προσωρισμένην διὰ τὴν μέλλουσαν ζωὴν. Τὴν λέξιν *iouanni* μεταχειρίζονται διὰ νὰ δηλώσουν ἀδιαφόρως ψυχὴν, ζωὴν καὶ καρδίαν.

Οἱ κάτοικοι τῶν νήσων Tonga νομίζουσι ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι διακεχυμένη καθ' ὅλον τὸ σῶμα, εἰδικῶς δ' ἐν τῇ καρδίᾳ. Οὕτως ἡμέραν τινὰ ἰθαγενῆς θέλων νὰ δείξῃ εἰς εὐρωπαῖον ὅτι ἡ καρδία εἶναι ἀθάνατος τὸν ἔλαβεν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς διὰ δὲ τῆς ἐτέρας ἀφ' ἑνὸς μὲν δεικνύων τὸ σῶμα εἶπεν ὅτι τοῦτο εἶναι θνητὸν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν καρδίαν εἶπεν ὅτι αὕτη εἶναι ἀθάνατος.

Οἱ Bassoutos περὶ μὲν ἀποθανόντος προσώπου λέγουν ὅτι "ἡ καρδία του ἐξῆλθεν," περὶ δὲ ἀναρρωνύοντος ἀσθενοῦς ὅτι "ἡ καρδία του ἐπανέρχεται".

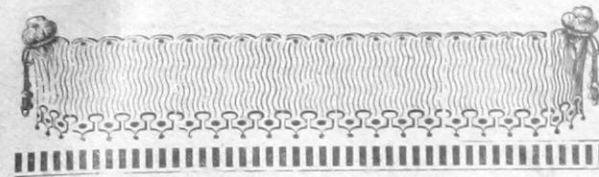
Αἱ θεωρίαι αὗται δὲν ἀνταποκρίνονται ἀκριβῶς πρὸς τὴν γνώμην τοῦ ἀρχαίου κόσμου ὅστις ἐθεώρει τὴν καρδίαν ὡς τὴν ἀρχικὴν κινητήριον μηχανὴν τῆς ζωῆς, τῆς σκέψεως καὶ τοῦ πάθους;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΣΣΟΣ
Ἴατρος.

ΣΠΙΤΑΚΙΑ

Σπιτάκια τοῦ βουνόπλαγου καὶ πυκνερὰ κι'
[ἀνάρια
πρὸς τὰ νεράκια ὀλογυρτὰ τῆς λίμνης τὰ
[καθάρια,
σπιτάκια λευκοπράσινα, κοντὰ εἶναι σκο-
[τάδι
ἀνάφτε τὰ λυχνάρια σας μετὰ τὸ περίσσο λάδι
τὸ μάτι θὰ ρωτάῃ γιὰ σᾶς καὶ δὲ θὰ σᾶς
[ξανοίγῃ,
κ' ὕστερα τίποτε ἀπὸ σᾶς μέσ' στὴ νυχτιὰ
[πὸ πνίγει,
κ' ὕστερα τίποτε ἀπὸ σᾶς μακάρια δὲ θὰ
[μείνῃ,
παρὰ ἓνα φέγγος ἄπνιχτο στῆς νύχτας τῆ
[γαλήνῃ.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΠΤΟΝ «ΠΕΡΙΒΟΛΑΡΗ»

ΤΟΥ ΡΑΜΠΙΝΤΡΑΝΘ ΤΑΓΚΟΡ

Ἄχ ποιητὴ, τ' ἀπόβραδὸ ἀγγίζει.
Γκριζὰ ἀρχίνησαν τὰ μαλλιά σου
νὰ γυροῦν.

Μήπως ἀκοῦς στὸ μοναχὸ τ' ὄνειροπόλημα
σου τῆς ἐρχομένης ζωῆς τὸν εὐαγγελισμό;
"Εἶναι βράδου," εἶπε ὁ ποιητὴς κι' ἀφιγκρι-
οῦμαι γιὰτὶ ἂν καὶ ἀργὰ εἶναι τώρα.
ἀπὸ χωριὸ μπορεῖ κάποιος ν' ἀρθεῖ
νὰ μᾶς ἐπισκεφθεῖ.

"Τὶς καρδιές σας ποὺ πλανιοῦνται
ἂν συναπαντιοῦνται καρτερῶ καὶ δυὸ
ζευγάρια ἀνυπόμονα μάτια γιὰ Μουσικὴ
παρακαλοῦν, ποὺ τὴ σιωπὴ τους θὲ νὰ
σπάσει κιόλο γι' αὐτοὺς θὲ νὰ μιλεῖ:

"Ποιὸς εἶναι ἐκεῖ γιὰ νὰ τοὺς πλέξῃ
τὰ τραγούδια τὰ παθητικά, ἂν ἐγὼ
καθίσω στῆς ζωῆς τὸ ἀκρογιάλι καὶ
θωρῶ τὸν θάνατο κι' ἀπὸ κείνον πέρα;
"Ὁ πρώϊμος ἀποσπερότης χάνεται.

Ἡ λάμψη μιᾶς ἐλικήδειου σωροῦ
σιγὰ σιγὰ πεθαίνει δίπλα στὸν
ἥσυχο τὸν ποταμό.

Τὰ τσακάλια σὲ χορὸ φωνάζουν
ἀπτοῦ ἔρημου σπιτιοῦ τὰ περιβόλια
μέσα στὸ φῶς τοῦ μισοφαγωμένου
φεγγαριοῦ.

"Ἄν κανένας ἀλήτης, ἀφίνοντας
τὸ καλύβι του, ἔρχεται ἐδῶ τὴ νύχτα
νὰ κοιτάξῃ, καὶ μετὰ γυρομένο τὸ
κεφάλι, τοῦ σκοταδιοῦ τὸ ψιθύρισμα
νὰκούσει, ποῖος ὑπάρχει νὰ τοῦ
κρυφομιλήσῃ τῆς ζωῆς τὰ μυστικά,
ἂν ἐγὼ κλείοντας τὶς πόρτες τὶς

δικές μου, νὰ λευθερωθῶ προσπάθαγα
ἀπὸ τοὺς θνητοὺς δεσμοὺς;
"Εἶναι τίποτα ποὺ τὰ μαλλιά μου
γίνονται γκριζὰ!

Ἐγ' ὦμαι πάντα τόσο νέος, γιὰ τόσο
γέρος, ὅσο ὁ πιὸ νέος κι' ὁ πιὸ γέρος
αὐτοῦ τοῦ χωριοῦ.

"Ἄλλοι ἔχουν χαμόγελα, γλυκὰ
κι' ἀπλὰ κι' ἄλλοι ἓναν πανοῦργο
σπινθῆρα στὴ ματιὰ.

Μερικοὶ ἔχουνε δάκρυα ποὺ συνά-
ζονται στῆς μέρας τὸ φῶς, κι' ἄλλοι
ἔχουν δάκρυα ποὺ κρύβονται στὸ
σκοτάδι.

"Ὅλοι αὐτοὶ ἔχουνε τὴν ἀνάγκη μου
κι' ἐγὼ καιρὸ δὲν ἔχω τὴ μελλοῦμενη
ζωὴ νὰ μελετῶ.

"Εἶμαι στὴν ἴδια ἡλικία μετὰ τὸν
καθέναν ἀπὸ σᾶς
Τὶ πειράζει ἂν γκριζὰ ἀρχίνησαν
τὰ μαλλιά μου νὰ γυροῦν;

Πουλί τῆς ἐρήμου ἡ καρδία μου
στὰ μάτια σου τὸν οὐρανὸ του ἔχει βρεῖ.

Αὐτάναι ἡ κούνια ἡ προῖνή,
βασίλειο τῶν ἄστρωνε αὐτά.

Στὰ βάθεια τους χάνονται
τὰ δικά μου τὰ τραγούδια.

Ἄφησέ μου μονάχα σ' ἐκείνου
τ' οὐρανοῦ μέσα νὰ πετάξω τὴ
μοναχικὴ τὴν ἀπεραντωσιά.

Ἄφησέ μου τὰ σύννεφά του
νὰ διασχίσω καὶ μέσ' τὸ φέγγος
τοῦ ἡλιοῦ του ν' ἀπλώσω τὰ
φτερά.

ΜΑΝΟΣ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

ποιητής γεννᾶται ἂν πιστεύσῃ τις εἰς τὴν *Ars poetica* τοῦ Ὀρατίου, εἰς τὸν Μπουαλὼ ἢ τὸν Ροπε, ἢ ἐν γένει εἰς τὴν ἰδέαν, τὴν ὁποῖαν περὶ ἑαυτῶν ἔχουν οἱ ποιηταὶ ἢ ὁ μακαρίτης Ροΐδης περὶ τῶν ποιητῶν. Τὸ θεῖον δῶρον τῆς ἐμπνεύσεως ἔχουν μόνον οἱ ποιηταὶ ὅπως λέγουν οἱ ἴδιοι, ἢ οἱ προφηταὶ ὅπως πάλιν αὐτοὶ λέγουν. Ἄρα γε ...

Προκύπτει τὸ ζήτημα τοῦτο πολλάκις ὡς πρόβλημα εἰς τὰς σκέψεις μου καὶ συμπέρασμα τῶν σκέψεών μου ὑπῆρξε, τοῦλάχιστον διὰ τοὺς ποιητάς, ὅτι δὲν λαμβάνουν περισσότεράν δόσιν θεοῦ δώρον αὐτοὶ ἢ οἱ ἄλλοι θνητοί, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ποιητικὴν μας Ἀνατολήν, ὅπου ὅλοι κατὰ τινα ἡλικίαν μας εἴμεθα ποιηταί. Φρονῶ ὅτι ὁ καθείς ἂν θελήσῃ νὰ καλλιέργησῃ τὴν ποιητικὴν τάσιν τῆς νεαρᾶς του ἡλικίας εἶναι δυνατόν νὰ κατορθώσῃ νὰ γίνῃ ποιητής εἴτε ὑποκείμενος εἰς σαρκασμοὺς κριτικῶν εἴτε θαυμαζόμενος ὑπὸ κύκλου φίλων. Λέγω δὲ αὐτὸ ὅχι πρὸς μείωσιν τῆς ἀξίας τῶν ψαλλόντων τὸν ἔρωτα ἢ τοὺς Ἀτρείδας, ἀλλὰ στηριζόμενος ἐπὶ θετικῶν ἐπιχειρημάτων διότι ἂν μὴ τὸ πρᾶγμα ἔχῃ οὕτω πῶς ὑπῆρξε σχολεῖον τοῦ Ὀμήρου, δηλαδὴ μέρος, ὅπου ἐδιδάσκετο ἡ ποίησις; Ὡστε ἡ ποίησις εἶναι ἐκ τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατόν νὰ γίνουν, μάθημα ὅπως ἡ γραμματικὴ ἢ ἡ λεπτολογική. Τώρα εὐδοκίμει εἰς μαθητῆς καὶ ἀκούεται εἶναι λόγος αὐτὸς νὰ θεωρηθῇ ὡς λαβὼν δῶρον θεῖον;

Διὰ τὸν Βαλαωρίτην κάποιος σατυριστὴς ἔγραψε “ρετσέτα διὰ νὰ κάμῃς Βαλαωρίτικα ποιήματα.” Εἶχεν ἄδικον; Τὸ ἴδιον εἶναι δυνατόν νὰ κάμῃ τις δι’ οἰονδήποτε ποιητὴν, ἀκόμη καὶ διὰ τὸν Παλαμῶν.

Ὁ Μπουαλὼ ἔγινε ποιητὴς παρ’ ὅλην τὴν ἀξίωσίν του ὅτι δὲν πρέλει ν’ ἀνέλθῃ τις ἐπὶ τοῦ Πηγᾶσου ἂν μὴ αἰσθάνεται τὴν θεῖαν φλόγα. Καὶ ὅμως εἶναι βέβαιον ὅτι χωρὶς νὰ αἰσθάνεται αὐτὴν κατώρθωσε διὰ τῆς ἐργασίας του νὰ δημιουργήσῃ ἔργα, τὰ ὁποῖα τῷ ἔδωκαν θέσιν μεταξὺ τῶν ποιητῶν.

Ἄλλὰ μόνον αὐτὸς καὶ ὁ Βαλαωρίτης ἢ τις ἄλλος ἐκ τῶν θαυμαζομένων ὑπὸ τοῦ Ροΐδου; Ὁ Edgar Poe, ὁ θαυμασιὸς διηγηματογράφος καὶ ποιητής, ἀφοῦ ἐθαυμάσθη τὸ ἀριστούργημά του “*The Raven*” ἐξήγησε μόνος του πῶς παρήγαγε τὸ ποίημα. Ἠθέλησα νὰ γράψω κάτι ἐντυπωτικόν, κάτι μυστηριώδες, κάτι ἠχηρὸν, καὶ ἔκαμα ἐκλογὴν λέξεων μὲ βάρος δι’ ἐπορδὴν τῶν στίχων. Ἐζήτησα περιβάλλον μυστηριώδες, ὄραν μεσονύκτιον, ἐσκέφθη ἡ φαντασία μου νὰ περιπλανηθῇ εἰς τὴν χώραν τῶν νεκρῶν, κλ. κλ. καὶ οὕτω κατώρθωσα νὰ δημιουργήσω τὸ ποίημα αὐτό, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἰδίαν μου ἐκτίμησιν δὲν εἶναι παρὰ τὸ ἀποτέλεσμα προσπαθείας. Ἴδου εἰλιζόμηναι!

Λοιπὸν μ’ ἐρωτᾶτε ἐὰν ὁ τυχὼν ἀκολουθῶν τὸν τρόπον τοῦ Ροε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ποιητής. Καὶ ἀπαντῶ — Βεβαίως! Ὅστις ἐργασθῇ καταλλήλως εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ πλοίαρχος, ἀεροπόρος, δημοσιογράφος, γλύπτης, καλλιτέχνης, ἢ τι ἄλλο, οὕτω καὶ ὁ θέλων νὰ γίνῃ ποιητής δύναται νὰ κατορθώσῃ νὰ δημιουργήσῃ ἔργον ἀξίας μεγάλης ἢ μικρᾶς ἀναλόγως τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων δι’ ὧν ἐπροικίσθη. Δὲν σημαί-

νει ἂν θέλητε νὰ τὸ ὀνομάσετε τάλαντον ἢ τὴν “μυστικὴν ἐπήρειαν τοῦ οὐρανοῦ,” ἢ δῶρον θεῖον, ὅπως θέλει ὁ Μπουαλὼ ἢ οἱ ποιηταί. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἀποτέλεσμα ἐργασίας καὶ τέχνης εἶναι ἡ ποίησις. Ἦμπορεῖ ὁ ποιητὴς νὰ ἦναι χωρὶς ὅπως ὁ *Burgus* καὶ νὰ ἔχῃ τὴν τέχνην καὶ νὰ ἐργασθῇ πολυμαθὴς ὅπως ὁ Ἀλέξανδρος Ραγκαβῆς καὶ πάλιν ὅπως ἐκεῖνος νὰ ἐργασθῇ — ἀμφότεροι θὰ παραγάγουν κάτι, τὸ ὁποῖον θὰ ἀξίωσῃ τὸν κόπον ἂν ὁ *Burgus* ἦτο ποιητὴς εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ραγκαβῆ θὰ εὐρίσκετο κριτικὸς, ὁ ὁποῖος θὰ τοῦ ἠρνεῖτο τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν δόξαν τῶν ὁποίων ἀπολαύει εἰς τὴν πατρίδα του, τὸν τόπον, ὅπου κατ’ ἐξαίρεσιν δὲν ἐφαρμόζεται ἡ παροιμία “Οὐδείς προφήτης ἐν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι.” Ἄλλως τε θὰ καταπέσῃ καὶ ἡ τελευταία ἀντίρρηση εἰς τὴν θεωρίαν μου ὅτι ἡ ποίησις, ὅπως κάθε προῖον τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, εἶναι ἀποτέλεσμα ἐργασίας, ὅταν ὀλίγον σκεφθῇ τις. Εἶναι ἡ δύναμις τῆς διανοίας, ἡ ὁποία ἐμεγάλυνε τὸν Μιχαὴλ Ἀγγελον καὶ ἡ δύναμις τῆς τέχνης, ἡ ὁποία ἐδόξασε τὸν Ραφαῆλον. Ὁμοίως καὶ ἡ δύναμις τῆς διανοίας ἐδόξασε τὸν Ὀμηρον, ὅπως ἡ ἔλλειψις ἀμφοτέρων δὲν ἐδόξασαν τὸν μακαρίτην Ἀντωνιάδην παρ’ ὅλας τὰς δάφνας τῶν ποιητικῶν διαγωνισμῶν. Θὰ μ’ ἐρωτήσητε δὲν εἰργάσθη ὁ Ἀντωνιάδης; Μάλιστα θ’ ἀπαντήσω εἰργάσθη, ἀλλὰ δὲν ἐκοπίασεν ὁ νοῦς ὑστερεῖ καὶ ἡ τέχνη μηδαμινή.

Μὴ πιστεύσητε ὅταν σᾶς εἶπῃ ὁ ποιητὴς ὅτι τὸ δεῖνα ποίημά του ἐγράφη εἰς ὀλίγα λεπτά. Εἰργάσθη πολὺ πρὶν τὸ βάλλῃ ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ ἀκόμη κατόπιν εἰργάσθη ὅπως τὸ τελειοποιήσῃ καὶ τόνον τελειότερον ἀποβαίνει ὅσον περισσότερον τὸ ἐργασθῇ. Ὁ εὐσυνειδητος ποιητὴς θὰ σᾶς εἶπῃ ὅπως ὁ Λεονάρδος δὲ Βίντσι ὅτι κανὲν ἔργον του δὲν εἶναι τέλειον καὶ ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἐργασθῇ περισσότερον ἐπ’ αὐτοῦ. Ὡστε δύναται νὰ ἦναι ἀποτέλεσμα ἐργασίας ἡ ποίη-

σις καὶ τόνον τελειότερα ὅσον περισσότερος κόπος καταβληθῇ.

Ἴδου ὅτι ἡ θεωρία μου ἀποδεικνύεται ὀρθή, τόνον ὀρθή μάλιστα, ὥστε θὰ ἔλεγον ὅτι καὶ ὁ εἶρων Ροΐδης θὰ ἐγένετο καλὸς ποιητὴς ἂν κατεγίνετο εἰς αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς λογοτεχνίας μεθ’ ὅσης ἐπιμελείας κατεγινεν ὅπως γράψῃ τὴν Πάπισσαν Ἰωάνναν.

I. A. ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗΣ

ΤΟ ΨΑΡΕΜΑ ΤΗΣ ΝΕΡΑΪΔΑΣ

Μεσάνυχτα· εὐωδιές, σιωπὴ καὶ φῶς μαρ-
[γαριτάρι
ψηλά, μὲ δίχως ἄρμενα καράβι ποῦ ἄρμε-
[νίξει,
δείχνει τὴ μάντα στὸ βορριά τὸ σκαφοτὸ
[φεγγάρου
ἄπνοα κοιμοῦνται τὰ νερά κι’ ἡ λίμνη ἀντι-
[φεγγίζει.
— Ὡρα κι’ ἄς ποῦμε τῆς ζωῆς τ’ ἀθῶο τὸ
[παραμῦθι!
Μὰ ξάφνου μιὰ στριγγὴ φωνὴ ξεσκίζει τὸν
[ἀγέρα,
κι’ ἀντιλαλεῖ παραξένα καὶ σβνεῖ μακρὰ
[στὰ βύθη...
Σκύψε, καλή, ποῦ γλώμισες κι’ ἀφοβα
[κύττα πέρα.
Στὴν ἀμμουδιά ἀσημόπλεχτα στραφτοκοποῦν
[πλεμμάτια
κι’ ἐκεῖ, ποῦ στρῦφουν τὰ βουνὰ κι’ οἱ κάμπ
[οἱ στοιχειωμένοι,
γιγάντιοι καβαλλάρηδες σὲ γοργοφτέρωτ
[ἄτια,
νεραῖδοπούλα σέρνουνε στὴ σέλα τους δε-
[μένη.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

ΣΤΙΧΟΙ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Όλα σὲ σὰς χρωστοῦμ' ἐμεῖς, σ' ὄλες ἀπ'
[ἄκρη, ὡς ἄκρη,
ἀπὸ τὸ γέλιο ὡς τὸ φιλὶ κι' ἀπ' τὸ φιλὶ ὡς
[τὸ δάκρυ
σὲ σὰς, γυναῖκες, τῆ ζωῆ καὶ τῆς ζωῆς
[τῆς χάρες
χαρὲς καὶ πόθους καὶ καῦμούς κι' ἀγάπες
[καὶ λαχτάρεις,
τῆς κούνιας τ' ἀργοκούνημα, τοῦ τάφου
[τ' ἀγιοκέρι.
Τὰ βελουδένια μάτια σας καὶ τ' ἀπαλό σας
[χέρι
δίνουν τὰ χάρδια τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ κορμιοῦ
[τὰ χάρδια.
Ἐσεῖς συγχογεμίζετε τὴ σκέψι μας τὴν
[ἄδεια
σκορπίζετε στὴν ἄβυσσο τῆς νύχτες πόθων
[στείρων
ὦ, σεῖς, ροδόκρινες αὐγὲς τῶν σκοτεινῶν
[ὄνειρων.

★

Γιὰ νὰ χωρέση μέσ' στὸ νοῦ κι' ὁ νοῦς
[γιὰ νὰ τὴν νοιώθῃ,
μιὰν ἀπὸ σὰς ἐδιάλεξεν ἡ Ἰδέα κ' ἔσαρ-
[κώθη.
Μηδὲ κανένα σύννεφο, μηδὲ κανένα ἀστὲρι,
μηδὲ τὸν ἥλιο ἐδιάλεξε στὸν κόσμον νὰ τὴν
[φέρῃ.

—Ἡ μυρωδιὰ εἶν' ἀνέγγιχτη, μὰ τὸ ἄνθος
[θέλει γλάστρα
Πεῖὸ ἀνάλαφρα ἀπ' τὰ σύννεφα, πεῖὸ λαμ-
[περὰ ἀπὸ τ' ἄστρα

κι' ἀπὸ τὸν ἥλιο πειὸ θερμὰ, ναί, τὰ γυναί-
[κεια σπλάγγνα
ἐφτέρωσαν τ' ἀφτέρωτα κ' ἐφώτισαν τὴν
[ἄχνα
καὶ ἐθέρμαναν τὰ πέρατα τῆς γῆς τὰ παγω-
[μένα
Γονατιστὸς σὲ προσκυνῶ γλυκειὰ καὶ θειὰ
[Παρθένα!

Ι. ΠΟΔΕΜΗΣ

ΤΡΕΛΛΗ ΜΗΤΕΡΑ

Φουστάνι κατακόκκινο ἔχει βάλῃ
ὀλόρθη, ἀναγειρομένη στὴν ἐλιά,
ρίχνει στὰ χέρια πίσω τὸ κεφάλι
μὲ τὰ μακρονὰ τετραῶξανθα μαλλιά.

Μέσ' ἀπ' τὴν ξεσκισμένη τραχηλιὰ
ὁ κόρφος ἀνασαίνοντας προβάλλει,
καὶ περιχύνει ὀλόχρυση ἀντηλιὰ
τῆς ὄψης τῆς τ' ἀγοιεμένα κάλλη.

Ἄπ' τὰ γυμνὰ τῆς πόδια κρεμασμένο
στὰ χώματα, στ' ἀγκάθια κυλισμένο,
βήχει καὶ κλαίει χτικιάρικο παιδί.

Κ' ἐκεῖνη ἀπόνετη καὶ μαρμαρένια,
γιὰ πάντα ἀλαφρωμένη ἀπὸ τὴν ἔννοια
οὔτε γυρίζει κἂν γιὰ νὰ τὸ ἰδῇ.

Γ. ΔΡΟΖΙΝΗΣ

ΞΕΝΗ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ

Μουσείον Λουξεμβούργου.

Jose Frappa

ΦΡΥΝΗ

ΞΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Μουσείον Λουξεμβούργου.

Jules Franceschi

Η ΤΥΧΗ

*
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΠΡΟΦΥΛΑΞΙΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΦΘΙΣΕΩΣ

Η αντίληψις τὴν ὁποίαν ἔχει σήμερον ἡ ἐπιστήμη περὶ φθίσεως εἶναι διάφορος ἢ ἄλλοτε. Αἱ ἀνακαλύψεις γεγονότων τινῶν κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους διηύρουν τὸ πεδίον τῆς ἐρεῖνης καὶ ἐξήγησαν τὸ γενικὸν σχεδιάγραμμα τῆς ἀναπτύξεως τῆς φθίσεως παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ. Ταῦτοχρόνως κατεδείχθη ὅτι ἡ φθίσις δὲν ἐνδιαφέρει μόνον τὴν Παθολογίαν τῶν ἀτόμων, ἀλλὰ τὸ γεγονός τῆς παγκοσμίου ἐξαπλώσεως, ἡ γνῶσις τῶν ὄρων τῆς ἀναπτύξεώς της παριστῶσι ταύτην ὡς κοινωνικὴν μίστιγα. Ὅτι ἐλέγχθη κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ὑπὸ τοῦ διασήμου Γαλάτου Chateaubriand περὶ πανώλους "la peste puisque il faut l' appeller par son nom capable d' enrichir en un jour l' Acheron," (ἡ πανώλης ἀξία τοῦ ὀνόματός της ἰκανὴ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ νὰ πλουτίσῃ τὸν Ἅχέρωνα), δύναται νὰ λεχθῆ περὶ φθίσεως ὡς ἀνεπαισθήτως καθ' ὅλους τοὺς χρόνους καὶ καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς ὑπούλως καταστρεφούσης τὴν ἀνθρωπότητα. Ἡ σπουδὴ τῆς λοιπὸν δὲν ἐνδιαφέρει μόνον τὴν Ἱατρικὴν Ἐπιστήμην ἀλλὰ διερχομένη τὰ ὅρια ταύτης ἐπεσπάσατο τὴν προσοχὴν τῶν κοινωνιολόγων.

Οἱ κοινωνικοὶ παράγοντες τῆς μεταδόσεως τῆς νόσου εἶναι αἱ συμπυκνώσεις ἢ συγκεντρώσεις τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ,

ἡ οἰκογενειακὴ ζωὴ, ἡ σχολικὴ ζωὴ, ἡ στρατιωτικὴ ζωὴ, ἡ ἐπίδρασις τῆς ἐλαττωματικῆς θρέψεως καὶ τῆς ἀνθυγιεινῆς κατοικίας. — Ἡ μεταδοτικότης εἶναι ἡ ἀναγκαία αἰτία τῆς φθισικῆς μολύνσεως, ἀρκεῖ νὰ γίγηται ὑπὸ τοὺς παρὰ ταύτης ἀπαιτούμενους ὄρους ἤτοι ἡ συνάφεια μὲ φθισικοὺς νὰ ἦ συνεχῆς καὶ ἡ ποσότης τῶν παθογόνων σπόρων ἐπαρκής. Ἡ οὐσιώδης ἄρα ἀρχὴ πάσης προφυλάξεως εἶναι ν' ἀποφύγωμεν τὴν μόλυνσιν. Καίτοι ὅμως εἶναι πανθομολογούμενως γνωστὸν ὅτι 97 ο)ο τῶν ἐνηλίκων τοῦ ἀνθρωπίνου εἴδους εἶναι φθισιῶντες μερικοὶ λέγουσιν ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ καταπολεμηθῆ τὸ μόλυσμα ἀφοῦ τοῦτο εἶναι ἀναπόφευκτον καὶ ἀφοῦ πάντες σχεδὸν οἱ ἀνθρωποὶ ὑπόκεινται εἰς τοῦτο. Τὸ μόνον λοιπὸν μέσον κατ' αὐτοὺς εἶναι ἡ τόνωσις τῆς ἀντιστάσεως τοῦ ἀτόμου, ἡ πάλῃ κατὰ τῆς καταχρήσεως τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, κατὰ τῆς ἀνθυγιεινῆς κατοικίας. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅμως οὗτος δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τοὺς νόμους καὶ τοὺς ὄρους τῆς φθισικῆς μεταδόσεως. Τῇ ἀληθείᾳ οἱ 97 ο)ο ἀνήλικες φθισικοὶ δὲν εἶναι ὅλοι πάσχοντες. Διακριτέον μεταξὺ τούτων τοὺς καθαρῶς φθισικοὺς καὶ τοὺς ἐν λανθανούσῃ μορφῇ τοιούτους.

Ἡ ἐξάπλωσις τῆς νόσου δὲν γίγνεται πάντοτε ὑπὸ τοὺς ἰδίους ὄρους. ἄλλοτε μὲν πρόκειται περὶ μεταδόσεως τῆς νόσου ὑπὸ πάσχοντος εἰς ὑγιᾶ διατελοῦντα εἰς διαρκῆ ἐπικοινωνίαν μετ' ἀσθενοῦς φθισικοῦ, ὁ ὁ-

ποιος εισάγει αδιακόπως εις τον πλησίον του υγιή αφθονίαν μικροβίων και ο οποιος κατ' αυτον τον τροπον αποτελει πηγήν μεταδόσεως της νόσου, άλλοτε δε πρόκειται περι σπανίων συναφειών υγιούς μετά πάσχοντος. Αί πτωχαι άρα η σπάνια αυται μολύνσεις εισάγουσιν εις τον πλησίον ανεπαρκή αριθμόν μικροβίων· πρόκειται περι λαθραιών μορφών στρατευσίμων της νόσου η περι φυματικών έντοπίσεων. Τα σπάνια ταυτα μικρόβια έχουν ως αποτέλεσμα κατά την πορείαν των διαδοχικών μολύνσεων να έμβολιάζωσι τον οργανισμόν του ανθρώπου κατά της αναπτύξεως εν αυτώ της νόσου. Έν τη παρουση λοιπόν καταστάσει της Κοινωνικής ζωής αί λανθάνουσαι μολύνσεις είναι αναπόφευκτοι και άλλως δέν θα ήτο εύκταϊον να τας αποφύγωμεν. Πράγματι συντελούμεναι συνήθως κατά την παιδικήν ηλικίαν έχουν το πλεονέκτημα να επιτρέπωσιν εις τον ανοσοποιηθέντα οργανισμόν ν' άμυνθῆ άργότερον κατά τοιαύτης αφθόνου μολύνσεως, την όποιαν θα συνήντα εις τον δρόμον της υπάρξεως των. Απ' εναντίας είναι δυνατόν και επιθυμητόν ν' αποφύγωμεν τας αφθόνους μολύνσεις εκ των αφθόνων και συνεχών πηγών φθίσεως και δέον να πράξωμεν πάν το δυνατόν δια να έμποδίσωμεν την τοιαύτην μίανσιν την αποδεκατίζουσαν το ανθρώπινον γένος. Έν ενί λόγφ καιτοι φαίνεται χιμαιρικόν το καταπολεμείν μόλυσμα ένεδρευόν πανταχοῦ και η μόνη συστηματική άγωγή είναι η ενίσχυσις των μέσων της αντίστασεως των ατόμων, το μικρόβιον αν και λέγουσιν ότι δέν είναι πανταχοῦ παρόν και το ανθρώπινον γένος φαίνεται παρουσιάζον επιδεκτικότητα, την όποιαν δύναται να έξουδετερώση η ειδική ανοσία αποκτωμένη, κατά προηγούμενην έμβολιάσιν του οργανισμού μας ούχ ήττον δέον να καταπολεμήσωμεν το μικρόβιον δι' όλων των δυνατών μέσων. — Η κατά της μολύνσεως πάλη περιλαμβάνει την άμυναν εναντίον των διασπορέων των μικροβίων και την προστασίαν των υγιών.

Το ριζικώτερον μέσον θα ήτο η ύποχρεωτική απομόνωσις των μεταδοτικών περιπτώσεων των άρρώστων. Τούτο όμως φαίνεται ουτοπία δια λόγους επιστημονικούς, ηθικούς, κοινωνικούς, οικονομολογικούς. Κατά τίναν ανθρώπινον νόμον δυνάμεθα να φαντασθώμεν ότι δυνάμεθα καταναγκαστικώς να εγκλείσωμεν εις περιορισμένον χώρον τοσαύτας χιλιάδας υπάρξεων; Και επί τη ύποθέσει ότι υπείκουσιν οικεία βουλήσει πώς θα εύρωμεν τους οικονομικούς πόρους δια την συντήρησιν τόσων άπόρων ανθρώπων και των οικογενειών των άποζωσών εκ του προϊόντος της εργασίας των; Βεβαίως η απομόνωσις των μεταδοσίμων περιστατικών θα ήτο επιθυμητή αλλά ανεφάρμοστος τυγχάνει υπό τους παρόντας κοινωνικούς όρους (Bernand). — Η απολύμανσις περιορίζεται μόνον εις την αποστείρωσιν των πτυέλων. Η κοινωνική άγωγή συνίσταται εις την προπαγάνδαν και την διδασκαλίαν των κινδύνων των αποχρέμψεων κατά γής.

Α με σ α μέ σ α εναντίον της φθισικής μολύνσεως είναι αί αστυκλινικαι, τὰ φθισιατρεϊα, τὰ ειδικά νοσοκομεία, τὰ προληπτήρια της παιδικής ηλικίας.

Ε μ μ ε σ α μέ σ α είναι η υγιεινή τροφή, η πάλη εναντίον των οίνοπνευματωδών, η βελτίωσις της κατοικίας και η γενική υγιεινή.

Α σ τ υ κ λ ι ν ι κ ή. — Αύτη διαφέρει της κλινικής η του νοσοκομείου, διότι δέν διατηρεί εντός πάσχοντος. Διαφέρει των σταθμών βοηθειών η των συμβουλευτηρίων διότι έξασκει δια των νοσοκόμων επισκεπτριών μίαν επέκτασιν της Ιατρικής ενεργείας, ενεργείας έξωτερικής άπαρτιζούσης τον ούσιώδη αυτης χαρακτήρα. Αί λειτουργίαι της Αστυκλινικής είναι αί εξής :

α.) Η έξιγνάσις των άσθενών δια των νοσοκόμων επισκεπτριών. β.) Αμα ο άσθενής φθάση εις την Αστυκλινικήν, είτε αυτόματως, είτε οδηγηθείς, υπόκειται εις διπλήν έρευναν κοινωνικήν εκ μέρους της νοσοκό-

μου επισκεπτορίας, Ιατρικήν εκ μέρους των Ιατρών. Η πρώτη έξετάζει την κοινωνικήν κατάστασιν του άσθενούς, το επάγγελμά του, τὰ μέσα συντηρήσεώς του, την κατοικίαν του, την οικογένειάν του. Η δευτέρα έξετάζει Ιατρικώς τον πάσχοντα καθώς και τὰ μέλη της οικογενείας του. Το αποτέλεσμα και της μιās και της άλλης έρεύνης καταγράφεται επί δύο ειδών δελτίων, κοινωνικών και Ιατρικών, των οποίων το σύνολον αποτελεί τον οικογενειακόν φάκελλον, βάσιν της δράσεως της Αστυκλινικής. Η Ιατρική έξέτασις είναι η θεμελιώδης πράξις της Αστυκλινικής και η Ιατρική διάγνωσις είναι η άφετηρία όλης της δράσεώς του. Εάν δέν πρόκηται περι φθισικών δέν τον λαμβάνει υπ' όψιν. Υπαρχούσης άμφιβολίας ο άσθενής παρακολουθείται μέχρις ου διευκρινισθῆ η διάγνωσις. Απεναντίας όταν πιστοποιηθῆ ότι πρόκειται περι φθισικού όλος ο μηχανισμός της Αστυκλινικής τίθεται εις ενεργείαν.

Η επισκέπτρια μεταβαίνει εις το οικημα του πάσχοντος και εκει συμπληροῦ τὰ στοιχεϊα της κοινωνικής έρεύνης της οικογενείας, του οικήματος, των πόρων κτλ. Η τοιαύτη εργασία γίνεται μετά μεγάλης επιτηδειότητος, τάκτ και ευσυνειδησίας.

γ'. Εκ της κοινωνικής ταύτης έρεύνης και της Ιατρικής έξετάσεως πηγάζουσιν αί άποφάσεις αί ληφθησόμεναι υπό των Ιατρών της Αστυκλινικής. Θα κρίνη αν ο άρρωστος δύναται να παρακολουθηται εις την Αστυκλινικήν η αν θα σταλῆ εις το φθισιατρεϊον η εις το Νοσοκομείον. Θα φροντίση περι της προφυλάξεως της παιδικής ηλικίας, την όποιαν θα χωρίση του πατρικοῦ οίκου, όπου η μόλυνσις δεσπόζει. Και αν μὲν τὰ παιδιά ωσιν υγιᾶ τὰ τοποθετοῦσιν εις οικογενείας εν τη έξοχῆ η εις τὰ προληπτήρια (preventionium) η αν πάσχωσι και ταυτα εις τὰ φθισιατρεϊα. Ωστε η Αστυκλινική γίνεται κέντρον εκλογής δι' όλην την οικογένειαν πάσχουσαν η εκτεθειμένην.

δ'. Ως εκ της σχέσεως της κοινωνικής της

Αστυκλινικής με φίλάνθρωπα σωματεϊα είτε ιδιωτικά είτε παγκόσμια, ως οι ξευθροί σταυροί και ο ελεύθερος τεκτονισμός, ο άσθενής και η οικογένειά του επιδραφιλεύεται με τὰ μέσα τὰ απαιτούμενα προς διατήρησιν του. Λαμβάνουσιν ούτω φάρμακα τροφάς, ένδύματα, έράνους δια την κατοικίαν των, πτυελίστρας, κλίνας.

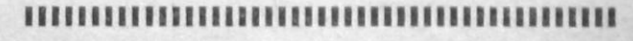
ε'. Η Αστυκλινική είναι επίσης όργανον άγωγής. Έν των ούσιωδών καθηκόντων της είναι να παρέχη οδηγίαις υγιεινής και προφυλακτικής και μέσω της νοσοκόμου επισκε-

ΤΟΝ ΝΟΜΙΖΕΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟΝ ΤΗΣ

Η μητέρα : — Βλέπετε κόρη μου, αυτον τον κύριον με παρακολουθεϊ διαρκώς όταν βγαίνω μαζί σου ;

πτορίας να τας μεταδίδη εις τας οικογενείας. Αί συμβουλαί αυται, όταν ηναι μεμετρημέναι, πειστικαι, ευφυεις, γίνονται αντιληπται και παρα των ανθρώπων.

στ'. Η Αστυκλινική άσχολεϊται ωσαύτως με την απολύμανσιν των οικιών των πασχόντων εν περιπτώσει μετοιχεσίας η θανάτου.

Φ θ ι σ ι α τ ρ ε ι ο ν. — Έν τῷ φθισιατρεϊφ εφαρμόζεται η κατά της φυματιώσεως γνωστή θεραπεία, ήτοι η άεροθεραπεία, η άναπαυσις και η διατροφή. Δέον το φθισια-

τρεῖον νὰ ἰδρύνῃται ἔξω τῶν πόλεων, τῶν ἐργοστασίων, τῶν καπνῶν, τῶν συμπυκνώσεων τῶν πληθυσμῶν. Ὑπὸ ἔποψιν κλίματος δὲν ὑπάρχει εἰδικὸν τοιοῦτον. Βεβαίως τὰ ὄρη συννεοῦσι τοὺς καταλλήλους ὄρους θεραπείας τῶν πλείστων ἀριθμῶν τῶν φθισικῶν. Ὑπάρχουσιν ἀσθενεῖς παρὰ τοῖς ὁποίοις τὰ κλίματα τῶν ὑψηλῶν ὀρέων δὲν προσιδιάζουσιν. ἐνῶ τὸ κλίμα τῶν πεδιάδων τυγχάνει ὠφέλιμον, ἀρκεῖ ταῦτα νὰ μὴ ὦσιν ἐκτεθειμένα εἰς τοὺς βορείους ἀνέμους καὶ εἰς τὴν ὑγρασίαν.

Τὰ πλησίον τῆς θαλάσσης σανατόρια προσιδιάζουσι ταῖς φυματιώσεσι τῶν ὀστέων καὶ ἀδένων. Ὁ θεραπευτικὸς σκοπὸς τῶν φθισιατρειῶν ἐπιτυγχάνει εἰς τὰ ἰδιωτικὰ τοιαῦτα, ὅπου οἱ ἔχοντες τὰ μέσα πληρωμῆς πάσχοντες δύνανται νὰ διαμείνωσι μέχρι τῆς τελείας τῶν ἰάσεως. Δυστυχῶς δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιον εἰς τὰ φθισιατρεῖα τῶν λοιπῶν ἐνθά ὁ χρόνος τῆς διαμονῆς κατ' ἀνάγκην εἶναι εἶναι περιορισμένος. Ἐξερχόμενοι κατὰ τὸ ἥμισυ θεραπευθέντες ἐπιδίδονται αὐθις εἰς τὴν πάλιν τῆς ζωῆς πρὸς συντήρησιν καὶ ἑαυτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν τῶν. Εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἀγγλίας ἰδίως εἰς τὰ περίχωρα ἰδρύνονται σανατόρια ἐν οἷς καὶ οἱ πάσχοντες θεραπεύονται καὶ εἰς τὰ ἐργοστάσια τῶν χωρίων ἐπιδίδονται εἰς ἐργασίας πρὸς συντήρησίν τῶν πολλοὶ δὲ ἐν τοῖς οἰκίμασι τῶν χωρίων καταβάλλοντες ἐλάχιστον τίμημα φέρουσι καὶ τὴν οἰκογενειάν των. Τοιαῦτα καθιδρύματα ἐν Μ. Βρετανίᾳ εἶναι τὸ Preston-Hall, Barrowmon Hall καὶ Papwong Hall.

Προφύλαξις τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Πρῶτος ὁ Grancher ἐν Γαλλίᾳ ἐσκέφθη ὅτι τὸ παιδίον δέον νὰ ἀποχωρίζεται τῆς ἑστίας ἐνθά ὑφίσταται ἡ φθισικὴ μόλυνσις. Τοιοῦτοτρόπως τὰ τοιαῦτα παιδιά τοποθετοῦνται εἰς οἰκογενεῖας χωρικῶν ἐνθά ἕκαστον παιδίον καταλογίζεται ὡς μέλος τῆς οἰκογενεῖας ἐργαζόμενον καὶ παίζον εἰς

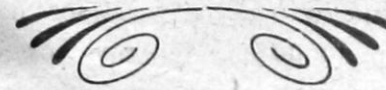
τοὺς ἀγρούς μὲ τὰ ἄλλα παιδιά τῶν χωρίων ἐνθά ὄχι μόνον ὁ ὀργανισμὸς τῶν ἐνισχύεται εἰς τὴν καθαρὰν ἀτμόσφαιραν τῆς ἐξοχῆς ἀλλὰ ἀρέσκειται καὶ ἐξεκκοιούται εἰς τὴν ἀγροτικὴν ζωὴν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ ἔργον τοῦ περιπύστου μου διδασκάλου Grancher σῶζον τὰ παιδιά ἐκ τῆς φθίσεως ἢ ὁποῖα τοὺς ἠπεῖλει εἰς τὴν πόλιν προπαρασκευάζει καὶ μέλλοντας ἐργάτας τῆς γῆς. Ἐκάστη βελτίωσις ἐπιφερομένη εἰς τὴν Σχολικὴν Ὑγιεινὴν παρουσιάζει κεφάλαιον σπουδαῖον προφυλάξεως ἐναντίον τῆς νόσου. Ἡ προφύλαξις τῆς παιδικῆς ἡλικίας δέον νὰ βαίνει ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὴν ἰατρικὴν ἐπιθεώρησιν τῶν Σχολείων, ἐνθά τὰ ἐλαφρῶς προσβληθέντα παιδιά ἐξεταζόμενα στέλλονται εἰς τὰ προληπτήρια ἢ προβαντόρια τὰ ὁποῖα εἶναι καθιδρύματα ἐν τῇ ἐξοχῇ καὶ ἐν οἷς θεραπεύονται αἱ θεραπεύσιμοι ἐλαφροὶ μορφῆς τῆς φθίσεως καὶ ἐνθά ὑποβάλλονται εἰς εἰδικὴν ὑγιεινὴν, ἀεροθεραπείαν, καλὴν καὶ τονωτικὴν τροφήν καὶ ἐνθά διδάσκονται καὶ ἀποκτῶσι τὴν δέουσαν ἀγωγὴν τῇ συνεργασίᾳ ἰατρῶν καὶ παιδαγωγῶν. Διὰ τῆς προπαγάνδας ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ ὁ λαὸς εἰς διαφόρους διαλέξεις, εἰς κινηματογραφικὰς παραστάσεις διδάσκεται ἐμποτιζόμενος μὲ τὰς δεούσας γνώσεις πρὸς καταπολέμησιν τῆς νόσου.

Μέσα ἔμμεσα. Τὰ ἔμμεσα μέσα τῆς κοινωνικῆς προφυλάξεως ἐναντίον τῆς φθίσεως εἶναι ἡ καθαριότης, ἡ καλὴ τροφή, ἡ πάλιν ἐναντίον τῆς καταχρήσεως τῶν οἰνοπνευματωδῶν, ἡ ὑγιεινὴ τῆς κατοικίας. Ἐπέφερον ἄρα γε τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα αἱ διάφοροι αὐταὶ μέθοδοι τῆς πάλης; Μάλιστα. Ἐν τῇ Διεθνεῖ Ἐνώσει κατὰ τῆς φθίσεως τῇ γενομένῃ ἐν Λωζάνῃ κατ' Αὐγούστον τοῦ 1924 ἐκ τῶν γενομένων συζητήσεων κατόπιν τῆς σπουδαίας ἐκθέσεως τοῦ Sir Robert Philip κατεδείχθη ἡ ἀξία τῶν ἐν χρήσει μέσων, αἱ διάφοροι στατιστικαὶ εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας δεικνύουν

σπουδαίαν ἐλάττωσιν τῆς θνησιμότητος κατόπιν τῆς ὀργανωμένης πάλης. Ὁ ρόλος τοῦ Ἱατρῶν ἐν τῇ ἀντιφθισικῇ ἀμύνῃ εἶναι σπουδαῖος. Ὅλα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα πηγαίουσιν ἐκ τῆς ἰατρικῆς ἐξετάσεως καὶ διαγνώσεως. Ὁ προσορισμὸς τῶν δὲν εἶναι μόνον νὰ θεραπευθῇ ἀλλὰ καὶ νὰ διδάσκη τὴν κοινωνίαν πῶς πρέπει ν' ἀμύνηται κατὰ τὴν νόσον. Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἂν καὶ παρ' ἡμῖν ἤρχιζε νὰ τίθεται ἡ βάσις μιᾶς τοιαύτης ἐργασίας ἢ δὲ κοινωνία μας νὰ ἐνεθάρρυνε τὸ μεγαλειῶδες τοῦτο ἔργον τῆς Ἐπιστήμης.

Πέραν, τῇ 23 Ἰουλίου 1926.

Ι. Α. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΙΑΤΡΟΣ

ΩΣΑΝΝΑ

Τ' ἀργυρόφραντά της πέπλα ὕφαινε ἡ σελήνη
σὲ βουνά, λίμνες καὶ κάμπους, πέλαγα, νησιά
σὰν ἀκοίμητη λυχνία μέσ' στὴν ἐκκλησιά,
τὴ θαμπόφεγγή της λάμψη σκόρπιζε κ' ἐκεῖνη.

Ἄπ' τ' ἀπάρθενα τὰ δάση δάφνη καὶ φιλλύρα,
πεῦκο καὶ θυμάρι, κάθε δέντρο καὶ φυτὸ
σμίγαν στῶν βουνῶν τὴ φούχτα, σὰ σὲ θυ-
[μιατό,
για τὴ λειτουργία τῆς νύχτας τ' ἄσωτά τους
[μύρα.

Τῶν γυαλῶν καὶ τῶν τρισβάθων ἄλαλο εἶν'
[τὸ κῆμα
καὶ μονάχα σιγοπέλνει ἡ ταπεινὴ πηγὴ
ὁ παπᾶς θαρρεῖς σὲ λίγο, στὴν ἱερὴ σιγῇ,
τ' ἅγια δῶρα θὲ νὰ βγάλῃ μέσ' ἀπ' τ' ἅγιο βῆμα.

Στῆς σιωπῆς τὸ μεγαλεῖο ἡ πλάση θαμπωμένη
στὸ Δημιουργὸ ὑψώνει τὴν ἀγνή ψυχὴ
σὲ κρυφόλαλη μιὰ γλῶσσα κάνει προσευχὴ.
καὶ σὶ ἄστερια τὸ „ὠσαννά“ τῆς μυστικῆς
[ἀνεβαίνει.

Κ. Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Εἶπε νὰ μοῦ πῆ τὸ παραμῦθι
Τὸ παλιό, ποῦ ἀλησμονήθη.
Κ' ἔσκυψε κ' ἀνανοήθη, σὰ γρηούλα,
Μ' ἄνθια στὴ μορφή, μῆλα στὰ στήθη,
Ἐκατὸ χρόνων παιδοῦλα,
Κι' ἄρχισε τὸ παραμῦθι.

“Μιὰ φορὰ κ' ἔναν καιρὸ ἕνα παλληκάρι
Βασίληα παιδί καὶ ρήγισσας καμάρι
Μιὰ παιδοῦλα ἀγάπησε, καλὴ ὥρα
“Ὅπως ἀγαποῦν καὶ τώρα... ”
— “Ὅπως ἀγαποῦν καὶ τώρα.

“Καὶ ἦτανε φτωχὴ ἡ παιδοῦλα μὰ εἶχε βιὸς της
Κάλλη καὶ δροσιὲς στὸ μερδικό της
Κ' ἡ ἀγάπη εἶναι τυφλή, καλὴ ὥρα
Σὰν καὶ πάντα, σὰν καὶ τώρα.
— Σὰν καὶ πάντα, σὰν καὶ τώρα.

“Καὶ τὸ βασιλόπουλο ἕνα βράδυ
Τὴν ἀγκάλιασε τρελλὰ μέσ' στὸ σκοτάδι
Καὶ τὴ φίλησε γλυκά, καλὴ ὥρα
Ποῖος τὸ ξέρει! σὰν καὶ τώρα...
— Ποῖος τὸ ξέρει! σὰν καὶ τώρα.

“Τὴν κορώνα του τῆς βάζει στὸ κεφάλι
Καὶ τὰ στήθια της τὰ βάνει προσκεφάλι
Καὶ τῆς λέει λόγια γλυκά κ' ἀκόμα
“Ὅσα λὲν στόμα μὲ στόμα...
— “Ὅσα λὲν στόμα μὲ στόμα.

— Κ' ὕστερα, πῶς νὰ στὸ πῶ, καλέ μου;
Κ' ὕστερα... Τὸ ξέχασα γλυκὲ μου,
Τὸ παλιὸ τὸ παραμῦθι...
— Κι' ἂν τὸ ξέχασες, τὸ ξέρουν ταίρια ταίρια
— Ρῶτα νὰ σ' τὸ ποῦν τὰ περιστέρια,
Ρῶτα νὰ σ' τὸ μάθουν τὰ τρυγόνια,
Νὰ σ' τὸ κελαιδῆσουνε τὰ ἡρόνια...
Κ' ὕστερα λησμόνα το, ποῦ ἀλησμονήθη!
Κ' ἡ ζωὴ μας κ' ἡ ἀγάπη παραμῦθι.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΑΧΜΕΤ ΧΑΣΙΜ

ίγοι από τους αναγνώστας μου— για να μη πω κανείς—έχουν κάποια ιδέα για τη φιλολογική κίνηση που γίνεται γύρω τους, στον τόπο όπου γεννήθηκαν, ανατράφηκαν και ζούν. Μερικοί από αυτούς— και είναι οι περισσότεροι—όσοι καταγίνονται με τα γράμματα και όσοι μόνο άρέουσιν να περνούν δυο τρεις ώρες της εβδομάδας των συντροφιά με την ανάγνωση ενός δημορφου ρωμάντσου ή να τέρπονται με τους γλυκούς αρμονικούς τόνους ενός ποιήματος, έχουν γνωρίση από κοντά, σε πρωτότυπα ή σε μεταφράσεις, όλες σχεδόν τις φιλολογίες των συνανθρώπων του πλανήτη μας.

Οι μεταφρασταί και οι εκδόται μας σερβίζουν κάθε τόσο κι' από ένα βιβλίο άριστούργημα ή μετριότητα, δέν ρωτούν από τη λογοτεχνική παραγωγή κάθε τόπου και κάθε λαού.

Η έφημερίδες μας και τα περιοδικά μας δέν ύστερούν σ' αυτό το πυρετώδες ξεφούρνισμα. Δέν λέω για τις πολυ γνωστές και παγκοσμίου φήμης φιλολογίες, σαν τη γαλλική ή τη ρωσική, την Ιταλική ή τη γερμανική και για τη σκανδιναβική, που τώρα τελευταία γίνηκε πολυ της μόδας. Όμως πήτε μου σās παρακαλώ, ποιός, λίγο πολυ φιλόλογων κύριος, ή ποιά του συρμού και των γραμμάτων δεσποινίς μας δέν διάβασε,

έστω και στραβά μεταφρασμένο, κανένα Ισπανικό διήγημα, ή βουλγαρικό μυθιστόρημα, ή δέν έντρώφησε στη μυστηριακή όμορφιά κάποιου μαροκηνού τραγουδιού ή κινέζικης παραγωγής λογοτεχνικού μπουκέτου ;

Καμμιά από τις μεγαλείτερες άποστάσεις δέν μās έτρόμαξε. Με την ίδια ευχέρεια περιδιαβάζουμε σε κάποιο μυριόχρωμο Ιαπωνικό λογοτεχνικό κήπο, κόροντας άγκαλιές τα χρυσάνθεμα, ή γυρίζουμε ακούραστοι μέσ' στα στενά, θεοσκότεινα σοκάκια της Σεβίλλης για νακόσουμε κάποιον "ιδάλγκο", να τραγουδή της καλής του παθητική μιá σερενάτα, κυττώντας ανάλαφρα τις χορδές της κιθάρας του.

Κι' όμως έμείναμε ξένοι κι' άμαθοι για ό,τι σχετίζεται με τον ίδιο τον τόπο μας. Τρέχοντας, ξενυχτώντας μαζουά, παραμελήσαμε το σπῆτί μας. Δέν είμαστε καθόλου καλοί νοικοκυραίοι. Διαρκώς μās τραβά το μυστήριο του ξωτικού κι' ως είναι άκόμη άνούσιο και άσημο.

Με ιώβιον ύπομονή σκάλιξα σ' όλες τις έπίσημες βιβλιοθήκες και στα βιβλιοπωλεία. Ξεφύλλισα πολλά, μα πολλά, περιοδικά και καθημερινά φύλλα που άνθησαν και φυλλορόησαν ή που ύπάρχουν και άνθοϋν άκόμη στο περιβόλι της γλώσσας μας. Σās βεβαιώ, ότι με λύπη μου διεπίστωσα πώς λίγα, πολυ λίγα άπ' αυτά—σταλαγματιά μέσα στον Ωκεανό— παρουσιάζουν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, με μεταφράσεις έργων ή με μελέτας, την λογοτεχνική παραγωγή του λαού

με τον όποιον ζήσαμε από αιώνας τώρα πλάι-πλάι, της χώρας στην όποία γεννηθήκαμεν οι περισσότεροι και στην όποία ζούμε.

Κάποιο παλιό περιοδικό της Θεσσαλονίκης, στα 1910, μετέφρασε ένα δράμα του μεγάλου Ναμήκ Κεμάλ που είχε κάμη πάταγον, όταν πρωτοπαίχθηκε τότε. Μια έφημερίδα της Πόλης μας μετέφρασε προ δύο-τρια χρόνια ένα μυθιστόρημα συγχρόνου Τούρκου λογογράφου. Έδω κ' εκεί, σε κάποια ήμερολόγια, της Σάμου κυρίως, φαινονταν και καμιά μελέτη για το έργο κάποιου αρχαίου Τούρκου ποιητή του μεσαιώνα, ή κανένα κακώς και με χωρίς τέχνη μεταφρασμένο ποίημα του Ζιά Πασά ή του Τεφίκ Φικρέτ. Αυτό είναι όλο το που περιμάζεψα ύστερα από πολύχρονη και επίμοχθη αναζήτηση. Καμμιά σοβαρή δουλειά, καμμιά τολμηρή— όμως πόσο επίκαιρος και αναγκαία— πρωτοβουλία για να γνωρισθῆ στο έλληνικό κοινό, τόσο του γειτονικού όμοφύλου κράτους όσο και στο ρωμαίικο κοινό της Πόλης ή φιλολογική εργασία όλων των αιώνων, κυρίως όμως ή σύγχρονη, των Τούρκων.

Και σ' όλα μέσα, ύπάρχει και κάτι το φρικωδώς άστεϊον εις βάρος μας. Πολλοί, στους όποιους τυχαίνει να μιλήσω για τουρκική φιλολογία, μου διέκοψαν γέτο, και μ' όλη τη σοβαρότητά τους ρώτησαν :

„ — Μα ύπάρχει, άδελφέ, τουρκική φιλολογία ; . . . „

Και άλλοι πάλιν στέκονται με άνοιχτό το στόμα μπροστά στην άπαγγελία κάποιου κομματιού, πεζού ή έμμέτρου, της νεωτέρας τουρκικής λογοτεχνίας. Έκδηλώνουν διαφορετρόπως τον θαυμασμό τους και, στερνά :

“ Τί κοίμα και μείς δέν είχαμεν ιδέα για τον θησαυρό του τόπου μας, „

Κι' όμως, έκπληκτε κύριε, φαντάσου ότι ύπάρχουν άκόμη και τουρκομαθείς, δικηγόροι, ιατροί και έπιστήμονες, οι όποιοι στην

έρωτηση περι συγχρόνου τουρκικής φιλολογίας σου άπαντούν :

“ — Δέν ξέρω δέν έδιάβασα ποτές. „

— Γιατί ; τους έρωτώ. . .

Η άπάντηση έρχεται διάφορη. Λίγοι άπο κρίνονται :

“ — Δέν ύλωπτευόμουν την ύπαρξή της. „

Και οι περισσότεροι, (Τί κι' αν είναι έπιστήμονες) ;

“ — Δέν μου καίεται καρφι για ποίηση και για φιλολογία. „ Είτε : “ Δέν βαρυνεσαι, άδελφέ, που αφήνουν οι δουλειές ! . . . „

Στους τελευταίους αυτούς δέν άπαντώ τίποτε. Ίσως να μην έχουν κι' άδικο, γιατί “ό ποιητής είναι πολυτέλεια, „ είπαν οι αρχαίοι. Μα για τους άλλους που μποροϋν ίσως να πληρωθοϋν ένα τέτοιο λοϋσο, για τους φίλους των γραμμάτων και της όμορφης εργασίας του πνεύματος, όποια και από όπου κι' αν είναι αυτή, σ' αυτούς λέω τους όμορφους στίχους κάποιου νεαρού ποιητή και φίλου μου, που όσο κι' αν είναι τώρα άγνωστος έξω από τον κύκλο του θάρθη μιá μέρα που θα τον εκτιμήσουνε πολλοί :

“ Η καρδιά μας τους ποιητές δέν πρέπει να ξετάζῃ με το φακό της ήθικης, κι' ακόμα τυλιγμένους με σημαίες να τους βλέπῃ. Το τραγοϋδι τους μονάχα να ταιριάζῃ με τον πόνο της—για ρόδινο έχει χρῶμα, για θλίψῃς το σκεπάξει μαϋρο κρέπι. . . „

* * *

“Υστερα από τον παραπάνου αναγκαίο πρόλογο, μπαίνω κατ' ευθείαν στο θέμα μου.

Πλατειά και πολυδαίδαλη, με μύριες όψεις και με χίλια σχήματα, παρουσιάζεται ή τουρκική φιλολογία γενικά, όπως κ' ή πνευματική εργασία κάθε λαού. Δέν θα μιλήσω σήμερα γι' αυτήν συνολικά, φοβούμενος μήπως δώσω μιá μικρή ιδέα, πολυ άτελη, στον όλότελα άπειρο ρωμηόν αναγνώστη μου.

Ίσως κάποτε με αξιώση ὁ Θεὸς νὰ πραγματοποιήσω μιὰ μέρα τὸν κρύφιο πόθο μου ποὺ σήμερα τὸν κίνω πιά φανερό: νὰ ἰδῆ τὸ φῶς, ἑλληνικὰ τυπωμένος, ἕνας καλούτσικος τόμος, σὲ ὄγκο καὶ σὲ ποιόν, περικλείοντας μέσα σὲ καναδυὸ ἑκατοντάδες σελίδες ὄλο τὸ ἔργο τῶν Τουρκῶν ἐργατῶν τοῦ καλάμου, δουλειὰ εὐσυνείδητη καὶ μελετημένη ποὺ περιμένει ἀπὸ χρόνια τώρα μέσα στὸ συρτάρι μου καὶ ποὺ ὀλοένα πλουτίζεται με καινούργιο ὕλικό. Ἐκεῖ θὰ μοῦ δίνεται πλουσιοπάροχη ἢ εὐκαιρία νὰ μιλήσω πλατειὰ γιὰ τὴν καλλιτεχνικὴ παραγωγή τῶν τουρκικῶν γραμμάτων, ἀρχίζοντας ἀπὸ τοὺς πιὸ παλιούς, τοὺς στυλοβάτες τῆς τουρκικῆς ποιήσεως, τοὺς μεγαλόπνοους Νεδίμ, τοὺς μελίρρυτους Φουζουλῆ, τοὺς Μπακί, τοὺς Νεφρή καὶ τοὺς Γιονοὺς Ἰμρέ καὶ περνώντας σὰν κάτω ἀπὸ ἐπιβλητικούς πηλῶνας, τοὺς ἐργάτες τοῦ "Τανζιματ", Κεμάλ, Ἐκρέμ, Ἀχμέτ Μιτχάτ, Ναδζῆ, Βασφῆ, Ἀκίφ Πασᾶ, Ζιᾶ Πασᾶ, νὰ διαβῶ στὸν μυριστόλουστο περίβολο τῶν συγχρόνων ποὺ θροινιάζεται ζωντανὸς καὶ ἀθάνατος ἕνας Ἀβδουλχάκ Χαμῆτ, ὅπου κελαιδεῖ ἕνας Δζενάμπ Σεχαμπεδδίν, κ' ὅπου περιδιαβάξει χορεία ὀλόκληρη δουλεντάδων τοῦ ὁμορφου λόγου ἢ σμιλευτῶν τοῦ γλυκόλαλου στίχου: οἱ Γιακουῦν Καδοῆ καὶ Ρεσᾶτ Νουρη, οἱ Γιαγιᾶ Κεμάλ καὶ οἱ Δζελάλ Σαχίρ, οἱ Γιουσοῦφ Ζιᾶ με τοὺς Μεχμέτ Ρεοῦφ καὶ τοὺς Χαλῆτ Ζιᾶ.

Σήμερα θὰ μιλήσω γιὰ ἕναν μόνον ἀπὸ τοὺς συγχρόνους, ἀντιπροσώπους τῆς τουρκικῆς ποιήσεως. Ἐναν μυστικιστὴ τραγουδιστή, γιὰ τὸν ὁποῖον ἡ κοινὴ γνώμη τῆς πατρίδας του εἶναι ὀλότρελα διχασμένη στὴν κρίση της.

Ὁ Ποιητὴς μου αὐτὸς εἶναι ὁ Ἀχμέτ Χασίμ, ὁ τραγουδιστὴς τῶν "Ὁρῶν τῆς λίμνης".

Σήμερα εἶναι κάπου σαράντα ἔως σαρανταπέντε χρονῶν. Γεννήθηκε στὴ Βαγδάτη καὶ σπούδασε στὴν Πόλη οἰκονομολογικὰ ἐ-

τοίμαζομενος νὰ μπῆ στὰ στελέχη τῶν ἐπιθεωρητῶν τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν. Μὰ ἡ μεγάλη ἀγάπη του πρὸς τὴν Τέχνη, τὸν ἔχρισε καλλιτέχνη ποιητὴ. Αὐτὴ ἡ κλίση του πρὸς τὸ ὄραιο τὸν ἔφερε μιὰ μέρα καὶ στὴν ἔδρα τῆς Αἰσθητικῆς καὶ τῆς Ἱστορίας τῆς Καλλιτεχνίας στὴ Σχολὴ τῶν Ὁραίων Τεχνῶν.

Σήμερα εἶναι μόνον τραπεζιτικὸς ὑπάλληλος καὶ δημοσιογράφος.

Πολὺ πρὶν νὰ γνωρίσω τὸν Ποιητὴ εἶχα διαβάσει τὰ τραγούδια του καὶ παρηκολούθησα στὸν ἐγγῶριο τύπο τὶς ἀλλεπάλληλες καμπάνιες τῶν τεχνοκριτῶν ποὺ ἄλλες τὸν ἀνεβάζαν στὰ οὐράνια καὶ ἄλλες τὸν κατακρήμνιζαν στὰ τάραρα. Ἀργότερα πῆρε τὸ μάτι μου κ' ἕνα δυὸ ἄρθρα γραμμένα ἀπὸ τὸν ἴδιο ἢ γιὰ ἐκεῖνον, γαλλικὰ στὸν *Mercur de France*. Ὅλα αὐτὰ με εἶχαν δώση στοιχεῖα νὰ σχηματίσω κάποια ἰδέα γιὰ τὴν ἀξία του. Μὰ ἡ ἰδέα αὐτὴ ἔφτασε στὸ κορύφωμά της ὅταν τὸν ἐγνώρισα. Ἀπὸ μιὰ εὐχάριστη σύμπτωση, ἔτυχε νὰ ἐργαζώμαστε κάτω ἀπὸ τὴν ἴδια στέγη, στὸ Δημόσιο Χρέος.

Ὁ Ἀχμέτ Χασίμ δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς ποιητὰς γιὰ τὸ πολὺ κοινὸν ὅπως λένε. Γι' αὐτὸ καὶ ἔχει τοὺς κατακριτὰς του. Τὸν κατηγοροῦν αὐτοὶ γιὰ ἀκατάληπτο, γιὰ σκοτεινὸ στίς ἐκφράσεις. Τῆ γλῶσσα του τὴ βρίσκουν ἄλλοτε ἐλαττωματικὴ καὶ ἄλλοτε πολὺ τολμηρὴ καὶ ἐλεύθερη σχολαστικῶν κανόνων. Μὰ ἐκεῖ ποῦ τὸν καταφέρονται περισσότερο εἶναι ἡ ἔλλειψη σαφοῦς θέματος ἢ πραγματικῆς περιγραφικῆς στὰ τραγούδια του. Θέλουν νὰ τὸν ποῦν ποιητὴ τῆς φύσεως καὶ ἄδικα ζητοῦν τὴν πραγματικὴ φύση στὰ ἔργα του. Διαβάζουν εἰκόνας λιμνῶν, τοπείων, πόλεων, ἐποχῶν καὶ τοὺς εἶναι ἀδύνατο νὰ συλλάβουν με τὰ μάτια σὲ ποῖο μέρος τῆς γῆς βρίσκονται τὰ μοντέλλα τῶν εἰκόνων ἐκεῖνων.

Ὅμως ὁ Χασίμ ἀκολουθεῖ δική του, πρωτοτυπὴ γιὰ τὴν πατρίδα του, ἀσυνείδητη

τακτικὴ, γιὰ τοῦτο καὶ ἀκατάληπτη. Εἶναι ὁ μοναδικὸς ἴσως Τουρκὸς ποιητὴς ποῦ ἔφερε στὴ φιλολογία τοῦ τόπου του τὸ ἔξωτικό λουλουδι τοῦ συμβολισμοῦ στὴν ποίηση. Καὶ οἱ δικοὶ δὲν μπόρεσαν νὰ ἀνθέξουν στὴ μεθυστικὴ μυρωδιὰ τοῦ λουλουδιοῦ αὐτοῦ.

Εἶναι ὁ μόνος πραγματικὸς ἀντιπρόσωπος μιᾶς νεοσύστατης λογοτεχνικῆς σχολῆς: τῆς *Fedjr-alí* (τῆς Αὐγῆς τοῦ Μέλλοντος) ἢ κάλλιο μποροῦμε νὰ ποῦμε πῶς ὁ ποιητὴς τῶν "*Gueül Saatlâri*," (Ὁραὶ τῆς Λίμνης) εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος καὶ μοναχὸς ἢ αὐγὴ τοῦ μέλλοντος.

Ὁ Ἀχμέτ Χασίμ δὲν περιγράφει ὑποβάλλει. Ἐχει μιὰ πλούσια φαντασία. Ἡ φαντασία του ὅμως ἔχει μιὰν ἐξαιρετικὴ ἰδιότητα: Δὲν προσπαθεῖ νὰ προσδιορίσει, νὰ ἀντιγράψει μιὰ θεά, ἕνα πῖνακα τῆς φύσης. Παίρνει τὴν ἔμπνευσή της ἀπὸ τὸ σύνολο. Ἡ φαντασία του δὲν εἶναι ἐντοπισμένη· ξαπλώνεται ἐπάνω σ' ὀλόκληρη τὴ φύση. Μπορεῖ νὰ συλλαμβάνει εἰκόνας ποῦ θὰ ἀρέσουν στὴν χώραν καὶ στὴν πατρίδα, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχουν στὴν σύλληψή του εἰκόνες τῆς πατρίδας καὶ τῆς χώρας τῆς ἴδιας. Αὐτὸς δὲν θὰ σοῦ πῆ: Νὰ μιὰ ὄμορφη γυναικοῦλα. Τὰ μάτια της εἶναι μαῦρα ἢ γαλανὰ καὶ μὲν ξυπνοῦν μέσα μου τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν πόθο. Ἀλλὰ θὰ σοῦ παρουσιάσει τὴν ἔμπνευσή του, ἁρμομονισμένη μέσα σ' ἕνα μελαγχολικό, ἢ σ' ἕνα εἴθνημο καὶ φωτερό περιβάλλο. Σ' ἐσένα μένει νὰ αἰσθανθῆς ἀνάλογη τὴ συγκίνηση ἀπὸ τὸ τραγοῦδι του. Τὸ τραγοῦδι του ποῦ εἶναι ἕνα, μὰ ποῦ φαίνεται σὲ χίλια σχήματα καὶ σὲ μυριάδες τόνους. Κάποτε κολλᾷ ἐπάνω σ' ἕνα φτεροῦ τοῦ ὄνειρου καὶ πετᾷ μαζί του. Παρὰ πέρα τὸ βλέπουμε νὰ γίνεται τὸ καθρέφτισμα κάποιας ἀχτίδας· τὸ πέρνουμε γιὰ προιλάντι. Ἄλλοτε πάλι τυλίγεται μέσα στὸν τρίδιπλο πέπλο τῆς ἀοριστίας· τὸ νομίζουμε πῶς εἶναι γυναικα πεπλοφόρα. Καὶ μιὰ τὸ βλέπεις ν' ἀλλάζει μορφή καὶ θέση καὶ νὰ βουτιέται σ' ἄδυτα βάθεια

τῆς θλίψης κ' ἀργότερα νὰ κατεβαίνει γλυκὸ βάλσαμο μέσα στὴν καρδιά. Ποιὸ ἀπὸ ὅλα εἶναι ὄραιο; Ἀδύνατο νὰ ἔχη τὴ θέση της ἐδῶ μιὰ τέτοια ἐρώτηση.

Στὴν ποίηση τοῦ Χασίμ δυὸ στοιχεῖα κυριαρχοῦν ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη: Χρῶμα καὶ ἁρμονία. Γι' αὐτὸν ἡ ποίηση δὲν εἶναι σὰν τὴ μουσικὴ· δὲν μᾶς μαθαίνει κάτι, μᾶς κάνει νὰ αἰσθανθοῦμε αὐτὸ τὸ κάτι. Ἀπὸ τὸ ποίημα δὲν θὰ διδαχθοῦμε, θὰ νοιώσουμε.

Ὅριστε, π. χ., μιὰ φουρτουνιασμένη θά-

λασσα. Ἄν ὁ ποιητὴς μᾶς τὴν περιγράψει μόνον, τί ἀξίζει; Γιὰ τὸν Χασίμ, τὸν κύριο σκοπὸ τοῦ τραγουδιοῦ του τὸν γυρεύει στὴν ἀνακάλυψη τοῦ "γιατί;".

Guîdya sorâr sevahiliné bâhr-i naléguir:
 "Olmâq nédén neshîb mezeletdé biressî r
 bi hâd ikén semâ guibi, firouzé fâm ikén,
 bir djilveguitâh endjum lertzân-i shâm iken!"

Παραθέτω ἐδῶ σὲ πρόχειρη μετάφραση, με τὸν πρῶτο στίχο του, τὸ παραπάνω τραγοῦδι, ἂν καὶ ἐστάθη ἀδύνατο νὰ ἀποδοθῆ στὴ γλῶσσα μας ἡ μουσικὴ ἁρμονία τοῦ στί-

χου, χάρισμα εξαιρετικό που χαρακτηρίζει
όλο το ποιητικό έργο του Ἀχμέτ Χασίμ :

Τὸ αὐτί σου ἂν πήρε τὸν ἀγὸ πού βγάζουν
[ἀφρισμένα
τὰ κύματα, ὡς παλέβουνε στὰ πελαγίσια
[ἐρέβη,
ἐνοιώσες : τοῦ νεροῦ ἢ ψυχῆ, μὲ βογγητὰ
[θλιμένα,
νὰ πῆ στίς ξένοιαστες νυχτιές τὸν πόνο της
[γυρεύει.

Λές τ' ἀκρογᾶλια της ροτᾶ ἢ θάλασσα κλα-
[ψιᾶρα :
" — Σκλάβα γιατί ἔδω χαμηλὰ νὰ εἶμαι
[ἀποριζμένη,
μιὰ κ' εἶμαι σὰν τὸν οὐρανὸν ἀπέραντη ἀ-
[πλωμένη
μιὰ κ' ἔχω χοῶμα περνούε καὶ μέσα μου ἔχω
[πλέρια
τὴ μαγικὴ γλυκεῖα βραδεῖα καὶ τρέμουσες
[τ' ἀστέρια ! .."

Ἀπὸ τὴν ἴδια ποιητικὴ συλλογὴ τοῦ "Γκιὸλ
σαατλαῖ," (Ἔρωτες τῆς λίμνης) πού εἶναι
παρομένο τὸ παραπάνω τραγούδι, ξεχωρίζω
τοὺς "κύκνους," του :

Ἄτᾶραχα, μέσ' στὸ νερό, νὰ ἔρχονται ἀγά-
[λια οἱ κύκνοι
τεράστια φανερώματα, φαντάζουν στὴ νυχτιά.
Καθένας τους λευκόστηθο προεκταμένο δεί-
[χνει...
Κ' ἔρχονται οἱ κύκνοι ἀμέθυστος ἢ κάθε τους
[ματιά.
Λές καὶ γαλέρες μοιάζουνε μὲ γέλοια φορ-
[τωμένες
πού ἀπὸ τᾶστρα ἔρχονται κ' ἐκεῖ εἶναι σκα-
[ρωμένες...

Στὸ πρωτότυπο, τὸ τελευταῖο δίστιχο εἶ-
ναι θαῦμα μουσικῆς ἐκτελέσεως. Ἄς ἐντυ-
φήσουν οἱ γινῶσαι τῆς γλώσσας τοῦ τόπου :

... Sânkî mahmoûl handé keshtilér
Kî olounmûsh nudjoumdén inshâ...

Ἄλλοι μας βλέπουμε λελέκια. Ποιὸς ὅμως
ἀπὸ μᾶς εἶδε καλλίτερη εἰκόνα σειρᾶς ὀλό-
κληρης λελεκιῶν ἀραδιασμένων στὴν ἀκρο-
ποταμιὰ νὰ λούζονται στὸ μάγο φῶς τοῦ
φεγγαριοῦ :
"Fussoûn mahé dalân purhayâl leflekler..."
καὶ ποιὸς κατάλαβε — ἢ κάλλιο φαντάσθηκε
νὰ ποῦμε, τὴ σκέψη τῶν λευκῶν ἀψηλοπό-
δαρων αὐτῶν πουλιῶν τὴν ὥρα ἐκεῖνη τοῦ
μάγου βραδειοῦ ;

Μπροστὰ στὸν ὄχτο τοῦ νεροῦ, γονατιστὰ
[λελέκια
ἀκίνητα ὄνειρεύονται λουσμένα μὲ τὰ μάγια
τῆς φεγγαρόλουστης βραδειᾶς. Ἀπέραντη μιὰ
[λίμνη
ἀπόψε μοιάζει ὁ οὐρανὸς πού φωτεινές πε-
[τοῦνε,
πάνου στ' ἀτᾶραχα νερά, πυγολαμπίδες τ' ἀ-
[στρα.

— Γιατί δὲν πάνε κυνηγοὶ στὴ μακρυνὴ αὐτὴ
[λίμνη ;
Σὰν ποιά πουλιὰ τίς τρῶν' αὐτὲς τίς φωτει-
[νές ψυχούλες ;
Τὰ δένει ἢ σκέψη σ' ὄνειρο γλυκὸ ψυχῆ καὶ
βλέμμα
μπροστὰ στὸν ὄχτο τοῦ νεροῦ τ' ἀραδιαστὰ
[λελέκια.

Ἡ ἀγάπη του, ἢ μεγάλη προτίμηση τοῦ
μοναδικοῦ τοῦρκου συμβολιστοῦ, εἶναι στὸ
φεγγάρι, στὸ μάγο γλωμὸ χρυσοκάνδηλο
τῶν γαλήνιων ἀγουστιάτικων νυχτιῶν. Ὅλα
τὰ γύρω, ἔμφυχα καὶ ἀψυχα, δέντρα καὶ
βουνὰ καὶ πουλιὰ — ὦ ! πρὸ πάντων τὰ
πουλιὰ ! — καὶ λίμνες καὶ στερέωμα καὶ
λουλούδια καὶ ἄνθρωποι, ὅλα παίρνουν κάτι
ἀπὸ τὸ γλυκὸ μαζὺ καὶ μελάγχολο καὶ μυ-
στηριακὸ χρωματισμὸ τῆς φεγγαρόλουστης
βραδειᾶς. Νὰ μιὰ "Πανσέληνος," πού θὰ τὴ
ζήλευε κί' ὁ πιὸ δυνατὸς χρωστήρας γιὰ τὴν

δυναμικότητα τῶν χρωμάτων, μὰ πού, σύμ-
φωνα πάντα μὲ τὴν τακτικὴ τοῦ Χασίμ
στὴν ποίηση, σοῦ ξυπνᾶ καὶ ἄλλα παράξενα,
ἀνομολόγητα αἰσθήματα ἐξῶρα ἀπὸ τὸ ζω-
γραφικὸ πλαίσιο τῆς :

Παράξενη ξεχύθηκε στὸ κούφιο περιγιάλι
μιὰ ἀντάρρα : θόρυβοι, φωνές, κάποιας τρο-
[μάρας ἦχοι.
Ἄσα, κρυμένα πρίν, πουλιά, στὴ λίμνη ἦλ-
[θαν περβιάζι.
Γιατί, στὰ ξάφνου, αὐτὴ ἢ βοή, τάλᾶλασμα,
[ἢ τρομάρα ;
Πέρα στὰ οὐρανοθέμεζα, τὸ φλογερὸ τσεμ-
[πέρι
τοῦ φεγγαριοῦ, πού δείχνεται τεράστιο, ἔχει
[ἀρχίση
νὰ πίνη ἀχόρταγα νερὸ τὴ δίψα του νὰ
[σβύση.

Καὶ τὸ φῶς του, τὸ λεπτὸ σὰν ἀργυρὲς
τρὲς φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, τί γίνεται, γιὰ τὸν
ποιητὴ ; Πότε τὸ θέλει "νὰ μαζεύεται ὀλό-
κληρο πάνου στᾶλαβαστρένια μπράτσα καὶ
στὰ ὄνειρένια χέρια," τῶν αἰθερίων ἀγαπη-
μένων του προσώπων :

"Shulé-î bi zîâ-î hûzn kamér
multedji sânkî sâdé ellerinê..."

Κί' ἄλλοτες πάλι τὸ θέλει νὰ περνᾶ διῶ-
λισμένο, ὀλοκάθαρο χρυσάφι, μέσα σὲ κᾶ-
ποια φαρφουρένια λευκὰ βᾶζα πού τᾶράδια-
σαν ξεπίτηδες στὴν ἀκρογιαλιὰ ἢ ξωτικές
κόρες τῆς Αὐγῆς :

"...qoîmûsh kenâr sahilé faghfoûr kias-
[sélér
mahin berikmish ordâ zîâ-i mouqatarî..."

Καὶ τὰ βᾶζα αὐτὰ — ὦ ἀφάνταστη ποιη-
τικὴ φαντασία — δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ λευκο-
πούλια ἀραδιασμένα στ' ἀκρογιάλι :

"Νὰ τὰ πουλιὰ, μέσ' στὸ βαθὺ μουντόχρωμο,
[σκοτάδι,
Λευκὰ κί' ἀσημοφτέρουγα φαντάζουν μέσ'
[στὸ βράδυ :
Λές κάποιες ὄριες ξωτικές, γεννήματα τῆς
[Πούλιας,
καὶ ἔξορισμένες στῆς σκιᾶς τὸ ζοφερὸ βᾶ-
[σίλειο,
ὡς στερηθῆκαν μὲ τὸ φῶς τὸ θαμπερὸ
[τοὺς ἥλιο,
βάλαν στὴν ἀκροθαλασιὰ τὰ φαρφουρένια
[βᾶζα
ὅπου σταλιὰ-σταλιὰ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ
[μαζεύουν!..."

Ἄσ' Ἀχμέτ Χασίμ δὲν εἶναι ὁ ποιητὴς τῶν
μεγάλων, τῶν ἐπικολυρικῶν παιάνων εἶναι
ὁ ἥρεμος ἀδλητὴς πού δὲν βγάζει μὲ τὸ
σουραῦλι του ἦχο ψηλότερο ἀπὸ τὸ θρούι-
σμα τῶν φύλλων.

Μὰ τὸ τραγούδι του γλυκὸ, γαλήνιο, ἔχει
μέσα του ὅλους τοὺς τόνους. Πότε κελαῖδει
γλυκὸ, γάργαρο σὰν κρυσταλλένιο νερὸ
σταυλάκι καὶ σὰν ἀηδονιοῦ προσευχὴ : τὴν
ὥρα αὐτὴ σοῦ γεμίζει μὲ κάποια βουβὴ
νάρκη τὴν ψυχῆ. Πότε ἀκούεται μακρυνὸ
σὰ χαρμόσυνο ἢ σὰν θρηνητικὸς ἦχος καμ-
πάνας : "γλᾶν γλᾶν !..." πού κάμει ἄθελα
νὰ σιωπᾶ ἀπὸ τὴ χαρὰ ἢ ἀπὸ τὸν ἀγνωστο
φόβο ἢ καρδιά.

Ἄσ' ὁ ποιητὴς τῶν "Ἐρωτῶν τῆς Λίμνης," δὲν
εἶναι ἀκόμη οὔτε ὁ ζωγράφος μὲ τὸν πολυ-
σύνθετο χρῶσπῆρα οὔτε ὁ μουσικὸς μὲ τὰ
μεγαλόστομα λιμπρέττα. Δὲν ἔχει οὔτε τὴ
μεγαλεπήβολη δραστηριότητα κάποιου μαρ-
μαρογλύπτη πού καταπιάνεται μὲ μνημεῖα-
κολοσσούς.

Ἄσ' Ἀχμέτ Χασίμ δὲν γυρεύει στὸ μεγάλο
τὴν ὁμορφιά. Ἡ σμίλη τὸν εἶναι ὑπομονε-
τικιά, τὸ μάτι του δουλεύει σὰ μικροσκόπιο.
Ρωλογάκια, διαμαντόπετρες, μπιζού, ἀγαλ-
ματάκια εἶναι τὰ τραγούδια του. Μικρὰ καὶ
λεπτὰ, λεπτούτσικα ἀριστουργηματάκια !, Κί'
ἔχουνε τὴν αἰθέρια ὄψη τοῦ εὐθραστοῦ

μπιελό και τὸ “μὴ μοῦ ἄπτου,” τοῦ μεθυ-
στικοῦ ἐκατόφυλλου ρόδου.

Στὸν τόμο του “*Ueâl saâtlarî*,” τὰ $\frac{3}{4}$
τῶν τραγουδιῶν του δὲν περνοῦν τὸ καθένα
τις ὀκτὼ γραμμές. Καὶ πολλὰ εἶναι ἐκεῖνα
ποῦ περικλείουν ὀλόκληρο ἕνα Watteau ἢ
ἢ μία τεραστία ἀλληγορικὴ τοιχογραφία τοῦ
Τζιορτζιόνε, κι’ ὅμως δὲν εἶναι μεγαλείτερα
ἀπὸ τετράστιχα!

Τὰ ἕξι πρῶτα τῆς συλλογῆς αὐτῆς ποῦ ζω-
γραφίζου τὸ καθένα κι’ ἀπὸ ἕνα σταθμὸ
τοῦ ἡμεροῦνυχτίου, τὸ καθένα καὶ τετράστι-
χο, δὲν ἔχουν, κατὰ τὴν γνώμην πολλῶν εἰ-
δικῶν, τὸ ταῖρι τους ὅχι πειὰ στὴ φιλολογία
τῆς πατρίδας του μὰ καὶ στὴν παραδόξια
πνευματικὴ παραγωγή. Καὶ δὲν λέω ἀπὸ
ἀπόψεως ἐννοίας. Ἀπόδειξη καὶ ἡ μετάφραση
αὐτῆ τοῦ “βραδειοῦ,” του ποῦ δὲ λέει σχεδὸν
μεγάλα πράγματα στὰ ἑλληνικά, ὅπου ζή-
τησα νὰ ἀποδώσω λίγο πολὺ τὴν ἐννοια:

Καὶ τ’ ἀηδονόλαλο νερὸ μὲς στῆς βαδιάς τὰ
[μάγια
σπαίρνει, στὸν καθρέφτη του ἢ ζωγραφιὰ τοῦ
[αἰθέρα,
καὶ σὰν μουντόφωτες σκιές πρὸς τ’ ἀκρο-
[γιάλι πέρα
γιὰ νὰ γυρίσουν τὰ πουλιὰ τὸ δρόμο ἔχουνε
[πάρη]
μὲ ρουμπινὶ στὸ στόμα τους τοῦ ἡλίου μαρ-
[γαριτάρι.

Αὐτό, μονάχα ἢ ὑπομονὴ τοῦ ποιητῆ στὸ
δούλεμα τοῦ στίχου, στὸ διάλεγμα τῆς ρίμας,
στὴν ἁρμονία τῶν στροφῶν, μπορεῖ νὰ μᾶς
τὸ κοιωνήσῃ:

Soussâr mushadjér pûr shâm itchindé
[bulbûl âb·
Soulâr semâi hayalati eîlér istiâb
Donér boû sahil niliyé gueulyedén
[koushlâr
aghizlarindâ guuehdén birér qizil dur-
[nâb.

Καὶ σ’ ἕνα ἄλλο “βράδυ,” ὅπου εἶναι ὅλα
κόκκινα καὶ σὰ ματωμένα, κι’ ὅπου ὁ ἥλιος
στὸ δύσεμα μοιάζει σὰν “κοιμημένη ματωστά-
λαχτη κεφαλή,” βρίσκουμε καὶ τὴν τολμηρὴ
αὐτὴ ἐρώτηση:

Soulâr mi yandi? Nedén toundjé benzior
[mermér?

(Μήπως κορῶσαν τὰ νερά; Γιατί σὰν τὸν
χαλκὸ μοιάζει τὸ μάρομαρο;)

Καὶ τώρα ἄς ποῦμε γιὰ τὴν ἀδυναμία τοῦ
Ποιητῆ ποῦ τρέφει σὰν ἕνα εἶδος λατρείας
φανατικῆς πρὸς τὸν συμβολισμό. Μαθητῆς
τῆς σχολῆς τῶν Βερολαίν, τῶν Ἐνὸς δὲ Ρε-
νιὲ καὶ τῶν Μωρεάς, ἀκολουθεῖ τὸ ποιητι-
κὸν δόγμα τῶν μεγάλων διδασκάλων του.
Ποιὸς δὲν ξέρει τὴ γνώμην τοῦ Βερολαίν γιὰ
τὴν ποίηση:

Rien de plus cher, que la chanson grise
où l’Indécis au Précis se joint. . .

Car nous voulons la nuance encor,
pas la Couleur, rien que la nuance . . .
. . . De la musique encore et toujours!
Que ton vers soit la chose envolée
qu’on sent qui fuit d’une âme en allée
vers d’autres cieux et d’autres amours.

Ὁ Ἀχμέτ Χασίμ ἔτσι τὴν θέλει τὴν ποιη-
τικὴ τέχνη: ἐνόρασις τῆς ζωῆς διὰ μέσου
τοῦ ὄνειρου. Τὸ Ἀβέβαιον μὲ τὸ Θετικόν.
Τί ἄλλο ἀπὸ ἕνα “Πιστεύω,” τῆς Τέχνης του
εἶναι τὸ παρακάτω ἀπλὸ τραγοῦδι του, ὅπου
σὰν ἄλλος ἀπολογητῆς μιλεῖ γιὰ τὴν ἰδέα
ποῦ ἔχει περὶ ποιήσεως:

“Κατάλαβέ το ὅπως κι’ ἂν θές. Γιὰ ἰδές:
βρισκόμαστε στῶν κλάδων τὴν κορφή.
Πρὸς τὸ φεγγάρι πιὸ κοντὰ μισὸ δρόμο μαθὲς
καὶ μισὸ δρόμο πιὸ μακρὰ ἀπ’ τὴ γῆ. . .
Αὐτὸ ποῦ ἀκοῦς τὴν ὥρα αὐτῆ, ἀχὸς δὲν εἶναι
ἀπὸ νερό,

Εἶναι ἡ φωνὴ τῶν δέντρων, τῶν κλαριῶν.
Καὶ κάπου-κάπου στὸ νερὸ τὸ φῶς εἶναι τῶν
[ἀστεριῶν
ποῦ τρέχει μέσα στὴ νυχτιὰ μὲ ρίγος λαμ-
[περό..”

Κανένα ποιητικὸ ἔργο δὲν ἔτυχε στοὺς κύ-
κλους τῶν διανοουμένων μεγαλειτέρας κρι-
τικῆς — εὐνοϊκῆς ἢ πολεμικῆς — σὰν τὸ
παραπάνου ὀκτάστιχο τραγουδάκι. Ἐνας ὀλό-
κληρος κόσμος — ὁ παληός — ξαφνιασθήκε
γιὰ τὸ τόλμημα καὶ μὲ πείσμα διερωτῶνταν
καὶ ἔσπανε τὸ μυαλό του. Ποῦ εἶναι αὐτὸ τὸ

„yari yoldân ziyadé mahé yakin
yari yoldân ziyadé yerdén ouzak. . .”;

Αὐτὸ τὸ αἰώρισμα, τὸ ἀσταθὲς καὶ ἀβέ-
βαιο, εἶναι τὸ λίκνισμα ποῦ δίνουν στὴν
ψυχὴ τοῦ ἀναγνώστη τὰ μυστικόπαθα τρα-
γοῦδια τοῦ Τούρκου συμβολιστοῦ ποιητοῦ.

Οἱ “Δρόμοι,” καὶ ἡ “Πόλη ἐκεῖνη,” εἶναι
τὸ μεσουράνημα τοῦ ποιητοῦ μου. Ἐπιβλη-
τικώτατο τὸ πρῶτο, γεμᾶτο μυστηριακῆ ἔκ-
σταση πρὸς τὸ βουβὸ μυστήριον τῶν ἀτερ-
μόνων δρόμων, τῶν κάτασπρων:

Οἱ δρόμοι
ποῦ φεύγουν ἔρημοι, αἰώνιοι καὶ μοναχικοί,
οἱ δρόμοι,
ποῦ ὀδηγᾶνε τὸ βράδυ αὐτὸ
καὶ σὲ ποιὰ πολιτεία τοῦ ὄνειρου;

ᾠ! καρδιά,
ἄς μὴ σὲ πεθάνῃ ἢ ἀγωνία τῶν σκιῶν τῆς
[νύχτας!

Νὰ ποῦ μέσα στὴ σιωπῇ καὶ στὸ ἄπειρο
ὑψιόνονται οἱ ναοὶ τοῦ ὄνειρου
ὅλοι οἱ κρυφοὶ ναοὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἐλπίδας.

Ἡ σιγὴ περιζώνει τὰ θέμελά των σὰ θά-
[λασσα.

Ἡ ἰέρειες κατεβαίνουν ἀπαλά,
ὠχρές, μέσ’ στὸ βηματισμὸ τους ποῦ χάνεται
στὶς σκιές καὶ γλυστροῦν σὰν ὑπνωτισμένες
πρὸς τὰ γαλήνια νερά.

ᾠ δρόμοι!

ποῦ ξεδιπλώνεστε ἔρημοι καὶ μοναχικοί
δὲν θὰ ὀδηγήσετε ποτέ κανένα πρὸς τοὺς
[ναοὺς
αὐτοὺς, καὶ προτοῦ σβύσουν τὰ φῶτα τῶν
[θεῶν τους; . .

Τὸ δεύτερο, “ἡ Πόλη ἐκεῖνη,” (ὁ beldé)
παρουσιάζεται λυρικώτερο στὴ μορφῇ, πρὸ
παθητικὸ καὶ μὲ περισσώτερο αἰσθημα, ὅμως
πάντα στὸ ἴδιο, τὸ αἰώνιο μοτίβο. Εἶναι
γραμμμένο σὲ στίχους ἐλεύθερου μέτρου, ὅπως
καὶ τὸ προηγούμενο τῶν “δρόμων.” Παρα-
θέτω ἐδῶ μερικὰ ἀποσπάσματα:

Ἄφησε τὰνάλαφρο ἀεράκι
ποῦ φυσάει ἀπὸ τίς θάλασσες
νὰ παίξῃ μὲ τὰ μαλλάκια σου, . .

Ἐσὺ κ’ ἐγὼ
κ’ ἡ θάλασσα
καὶ τὸ βραδάκι αὐτὸ πού, ἀπάνεμο κι’ ἀτά-
[ραχο,

μαζεύει, λές, τὸ μῦρο τῆς ψυχῆς σου. .
Μακρὰ
πολὺ μακρὰ ἀπὸ μιὰ πόλη ποῦ ἀνοφαίνεται
μέσ’ στὸ γαλάζιον ἴσκιον
ἐμείναμεν ἐδῶ μονάχοι, ἐξόριστοι,
κ’ ἡ καταδίκη αὐτῆ γιὰ μᾶς αἰώνια. .

ᾠ! ἡ πόλη ἐκεῖνη!
Σὲ ποιανῆς ἡλείρου ὄνειρεμένη κόψη βροί-
[σκεται;

Κ εἶνε ζωσμένη, λές, μ’ ἕνα ποτάμι ἀπέραστο.
Μὴν εἶναι κάποια χώρα ψεύτικη
ἢ κάποιο ἰδεῶδες ἄσυλο τῆς ἐμπνευσης
ποῦ ὑπάρχει ἴσως, μὰ ποῦ δὲν εὐρέθηκε
ποτέ καὶ πουθενά;

Δὲν ξέρω. Ξέρω μόνο πῶς βρεθήκαμε
μονάχοι ἐσὺ κ’ ἐγὼ κ’ ἡ θάλασσα
καὶ τὸ βραδάκι αὐτό, ποῦ μέσα μου
χτυπᾷ ἔτσι τίς χορδές τίς πένθιμες μιᾶς ἐμ-
[πνευσης.

Μακροῦ

πολὺ μακροῦ ἀπὸ τὴν πόλιν ποῦ ἀγνοοῦνται
μέσ' στὸ μουντό της ἴσκιον,
ἐμείναμεν ἐδῶ μονάχοι, ἐξόριστοι
κ' ἢ καταδίχη μας αἰώνια...

Αὐτὸς εἶναι ὁ ποιητὴς τῶν “Ὁρῶν τῆς
Λίμνης”. Ἀριστοκράτης τοῦ στίχου, γαλα-
ζοαίματος στὰς ἐμπνεύσεις. Τώρα, δὲν εἶναι
δικό του τὸ σφάλμα ἂν δὲν τὸν καταλαβαί-
νουν οἱ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς δικούς του. Ἴσως
εἶναι πολὺ νωρὶς ἀκόμα καὶ δὲν ἔφτασεν ἡ
ὠριμὴ ὥρα ποῦ θὰ τὸν νοιώσουν. Γιὰ τὴν
ὥρα ἓνα εἶναι πανθομολογούμενο :

πὼς συγκινεῖ καὶ μαγεύει μὲ τὸ πλούσιο λε-
κτικό του καὶ μὲ τὴν λικνιστικὴ ἁρμονία
τῶν τραγουδιῶν του.

Ὁ συγγραφεὺς τῆς ὀγκώδους “Ἱστορίας
τῆς νέας τουρκικῆς φιλολογίας”, Ἰσμαήλ Χα-
μπὶλ βέης, κριτικὸς μὲ ἀνεγνωρισμένο κῦρος,
μ' αὐτὰ τὰ λόγια ἀποφαίνεται γιὰ τὸ ποιη-
τικὸ ἔργο τοῦ Ἀχμέτ Χασήμ :

“Υστερὰ ἀπὸ τὸν Μεγάλον Ἀβδουλχὰν
Χαμήτ, ὁ τίτλος τοῦ ἀληθινοῦ Ποιητοῦ μό-
νο στὸν Ἀχμέτ Χασήμ μπορεῖ νὰ δοθῇ”.

Τολμηρὴ ἴσως, μὰ δικαία, πολὺ δικαία
ἀλήθεια.

Β. ΚΑΣΑΠΑΚΗΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ

Αἱ νυμφευμένοι λέγουν : Νυμφεύσου θὰ κά-
μης καλά ; μὴ νυμφεύσαι, θὰ κάμης καλλι-
τερα.

** Εἰς τὸν ἔρωτα ἡ μόνη νίκη εἶναι ἡ φυγή.

** Ὁ φρόνιμος ἐντρέπεται διὰ τὰ ἐλαττώματα
του, καὶ δὲν ἐντρέπεται νὰ τὰ διορθώσῃ.

** Ἐνθυμοῦ ὅτι ζῆ κανεὶς μόνον τὴν παροῦ-
σαν στιγμὴν, τὸ ἐπίλοιπον τὸ ἔζησε ἢ εἶναι
ἀβέβαιον.

Μεταξὺ ἐπαιτῶν

— Τὶ κερδίζεις τὴν ἡμέραν ;

— Μία λίρα.

— Ἐγὼ ἂν εἶχα τὸ εὐτύχημα νὰ μὴν ἔχω
καὶ τὰ δυὸ μου πόδια σὰν καὶ σέ. θὰ κέρ-
διζα περισσότερα.

Εἰς τὸ Δικαστήριον

— Κατηγορούμενε, εἶσαι νυμφευμένος ;

— Ὁχι, κύριε πρόεδρε.

— Ἐ! λοιπὸν, αὐτὸ εἶναι εὐτύχημα γιὰ
τὴν γυναῖκά σου.

Φιλολογικὸ μαργαριτάρι

— Ἐνα ἀνοικτὸ πιάνο εἰς τὸ διπλανὸ
δωμάτιον μέσα εἰς τὴν σιωπὴν τῆς νυκτὸς
ὠμίλει τὴν σιγηλὴν του γλῶσσαν...

Μεταξὺ παιδιοῦ καὶ πατρός

— Ἐγὼ, ὅταν ἦμουν μικρὸς, ἦμουν πολὺ
εὐπειθής.

— Κ' ἐγὼ, μπαμπά, ὅταν θὰ ἔχω τὴν ἡ-
λικία σου, θὰ τὸ λέγω αὐτὸ στὰ παιδιά μου.

Συνδιάλεξις ἰατρῶν.

Ὁ ἰατρὸς Χ... φεύγει ἀπὸ ἓνα ἰατρικὸν
συμβούλιον μὲ ἓνα συνάδελφον.

— Νὰ ἓνας ἀκόμη ποῦ μᾶς φεύγει, εἶπε.
Τὶ ἐποχὴ ! Πόσο εὐκόλα πεθαίνει κανεὶς!...

— Ἀρκεῖ νὰ μὴν πεθάνωμε ἡμεῖς, εἶπε ὁ
ἄλλος.

— Ὁ! δὲν ζητῶ τόσο πολλὰ, ἀρκεῖ νὰ
μὴν πεθάνω ἐγώ!...

◀ ΑΓΑΠΗΣΕΙΣ ΤΟΝ ΠΛΗΣΙΟΝ ΣΟΥ ΩΣ ΣΕΑΥΤΟΝ ▶

✦ ————— ✦

(Lamennais. Paroles d'un croyant XV)

Βραχυτάτη εἶναι ἡ ἐπίγειος ζωὴ μας !
ἄς ζήσωμεν εἰρηνικῶς ! Ἄλλ' ἢ εἰ-
ρήνη εἶναι καρπὸς τῆς ἀγάπης, ἢ
ὅποια τὰ πάντα ὑπομένει καὶ ἀκρι-
βῶς διὰ τὴν ζήσῃ τις ἐν εἰρήνῃ. πρέ-
πει πολλὰ νὰ μάθῃ νὰ ὑπομένῃ. Διότι οὐ-
δεὶς εἶναι τέλειος, ἕκαστος ἔχει τὰ ἐλαττώ-
ματά του καὶ εἶναι βαρὺς διὰ τὸν ἄλλον, ἢ
δὲ ἀγάπη ἐλαφρώνει τὸ βάρος τοῦ πλησίον.

Ἐὰν μᾶς εἶναι ἀδύνατον νὰ εἴμεθα ἀνε-
κτικοὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μας, πὼς εἶναι
δυνατὸν νὰ μᾶς ἀνεχθοῦν ἐκεῖνοι ; Ὅπως
ὁ Υἱὸς τῆς Παρθένου ἠγάπησε τοὺς ἐν τῷ
κόσμῳ καὶ τοὺς ἠγάπησε τελείως, τοιουτο-
τρόπως καὶ ἡμεῖς τελείαν ἀγάπην πρέπει νὰ
τρέφωμεν πρὸς ἀλλήλους. Ἡ ἀγάπη οὐδέ-
ποτε αἰσθάνεται κόπωση, οὔτε γνωρίζει ἐ-
ξάντλησιν. ζῆ καὶ ἀναγεννᾶται ἐξ ἑαυτῆς
καὶ ἡ ἐπέκτασις τὴν καθιστᾷ πλουσιωτέραν
ἀντὶ νὰ τὴν ἐξαντλήσῃ.

Ὅστις δὲν κρατεῖ τὴν ἐντολὴν “ἀγαπή-
σεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν,” δὲν εἶ-
ναι ἄξιος Ἐκείνου, Ὅστις ἀπέθανεν ὑπὲρ
τῶν ἀδελφῶν Του. Ἐάν, χάριν τοῦ πλησίον,
ἐθυσιάσατε τὰ ἀγαθὰ σας, προχωρήσατε καὶ
μέχρι τῆς αὐτοθυσίας, ἢ δὲ ἀγάπη θὰ σᾶς
ἀνταποδώσῃ τὰ πάντα. Τῇ ἀληθείᾳ, ἢ καρ-
δία ἢ γεμίτη ἀπὸ ἀγάπην εἶναι ἐπίγειος
παράδεισος, διότι ἐμπερικλείει τὸν Θεόν,
Ὅστις εἶναι ἀγάπη !

Ὁ διεφθαρμένος ἄνθρωπος δὲν ἔχει ἀγά-
πην, ἀλλὰ ἀπλῶς ἐπιθυμίας. Αἰσθάνεται

πεῖναν, διψᾷ τὸ κακόν. τὸ δὲ βλέμμα του
ὡς βλέμμα ὄφραος μαγεύει καὶ ἔλκει μόνον
διὰ τὴν βλάβην, διὰ τὴν καταβροχθίσῃ. Διότι
μόνον εἰς τὸ βάθος ἀδιαφθόρου καὶ καθα-
ρᾶς ψυχῆς λάμπει ὁ Λαμπραδάμας τῆς ἀγά-
πης, ὅπως ἡ σταγὼν τῆς δρόσου ἐντὸς τοῦ
κάλυκος τοῦ ἄνθους.

Ὁ! ἂν ἦτον δυνατὸν ὁ κόσμος νὰ γνω-
ρίσῃ τὴν ἀξίαν τῆς ἀγάπης !

Λέγομεν ὅτι ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ἐνῶ
πολλοὶ ἀδελφοὶ στεροῦνται τοῦ ἐπιουσίου,
ἀποθνήσκουν τῆς πείνης, εἶναι γυμνοὶ καὶ
ἄστεγοι !

Λέγομεν ὅτι ἀγαπῶμεν, ἐνῶ πλείστοι ὅσοι
ἀσθενεῖς ἐγκαταλειμμένοι εἰς τὴν σκληρὰν
τύχην των στενάζουν ἐπὶ ὀδυνηρᾶς ἀχυρο-
στρωμνῆς !

Ἐπάσχουν δυστυχεῖς, διαρκῶς κλαίοντες,
χωρὶς νὰ τοῖς συμποῖ κανεὶς, ὑπάρχουν
παιδιά περιφερόμενα εἰς τὰς θύρας διὰ νὰ
ἐπαιτήσουν μερικὰ ψιχία ἐκ τῆς τραπέζης
τῶν σκληρῶν πλουσίων καὶ λέγομεν ὅτι ἀγα-
πῶμεν τὸν πλησίον !

Ὅστις, ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών του
δὲν ἀνακουφίζει τὸν πάσχοντα ἀδελφόν του
εἶναι ἐχθρὸς τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ ὅστις,
ἐνῶ δύναται νὰ θρέψῃ τὸν πλησίον του, ἀ-
νέχεται τὸν ἐκ πείνης θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ
του, εἶναι δολοφόνος του !

Καὶ ἑλευθέραν παράφρασιν

† ο ΕΛΛΙΑΣ / ΓΑΒΑΓΓΕΛΟΣ

ΜΙΑ ΕΙΚΟΣΙΤΕΤΡΑΕΤΗΡΙΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΥΖΗΣ

Ε
Ις τὸ Μόναχον τῆς Γερμανίας ἐμεγαλουργήσεν, ἐδοξάσθη καὶ ἀπέθανε πρὸς 24ετίας ὁ ἀναμορφωτὴς τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς τέχνης, ὁ ἐμπνευσμένος μέγας ζωγράφος, ὁ ἐκ Τήνου Νικόλαος Γκύζης.

Ἡ παρουσία του ἐντὸς τοῦ καλλιτεχνικοῦ κέντρου τῆς Βαυαρικῆς πρωτεύουσας ἀπε-

τέλει τὴν ἁρμονικωτέραν ἀπήχησιν τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος, μεθ' ἧς συγγενεύει καὶ καλλιτεχνικῶς, ὅσον οὐδεὶς ἐκ τῶν συναδέλφων του· διότι εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ ἔργα του κυριαρχεῖ ὁ ἀρχαῖος κλασικὸς χαρακτήρ.

Τὴν τέχνην τοῦ διδασκάλου χαρακτηρίζει εὐγένεια ρυθμοῦ, σοφία καὶ μεγαλοπρέπεια εἰς τὴν σύνθεσιν, ἀπλότης πλήρης μεγαλείου, αὐστηρὰ τελειότης καὶ δύναμις σχεδίου περὶ τὸν διαγραμματισμὸν ἰδίως καὶ ἀκριβεστάτη ἐκδήλωσις. Ἡ πρώτη φάσις τῆς ἐξελίξεως τοῦ πολυσχιδοῦς ταλάντου του περιλαμβάνει τὸν Γκύζην τοῦ Ἀρχιεπελάγου, τῶν σπουδῶν, τῶν ταξειδίων, τὸν διακεκριμένον προσωπογράφον καὶ ψυχολόγον παρατηρητὴν τῆς γερμανικῆς ζωῆς, τὸν νοσταλγὸν ἐρμηνευτὴν ἐντυπώσεων τῆς πατρίδος του, περὶ τῆς ὁποίας ἔλεγεν, ὅτι «δὲν ἴμπορεῖ νὰ τὴν ζω-

γραφῆσθαι τόσον ὠραίαν ὡς τὴν αἰσθάνεται,» διότι ὁ καλλιτέχνης ὁ δημιουργήσας τὸ «Τάμα», δὲν ἔβλεπε μόνον ὡς ζωγράφος, ἀλλὰ ὡς ποιητὴς καὶ φιλόσοφος.

Κατὰ τὴν δευτέραν αἰσθητικὴν περίοδον τῆς σταδιοδρομίας του ὁ Γκύζης, ἰδεαλιστῆς ζητεῖ τὴν Τέχνην ἀπὸ τὴν ψυχῆν του, ἀτενίζει πρὸς τὴν Ἰδέαν καὶ ἐμπνέεται ἀπὸ ἓνα ἰδιζὸν του ὀνειροσύνθετον κόσμον.

Με στερεὰ ἐφόδια μελετημένου ἀριστοτέχνου φέρει εἰς φῶς τὰς θωμασίας ἀλληγορίας του, ὡς τὴν Ἀποθέωσιν τῆς Βαυαρίας, τὸ Πνεῦμα τοῦ Πόνου, τὸν Νυμφίον τῆς νυκτὸς κ.τ.λ., ἔργα, διὰ τῶν ὁποίων ἡ γερμανικὴ κριτικὴ τὸν κατατάσσει μετὰ τῶν διασημοτέρων διακοσμητικῶν ζωγράφων (décorateurs) ὄχι μόνον τῆς 19ης ἑκατονταετηρίδος, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς παγκοσμίου Τέχνης.

Δυστυχῶς ὁμοῦ, λέγει ὁ Γερμανὸς προσωπογράφος Lenbach, οὔτε τὸ κοινὸν οὔτε τὸ Κράτος ἠδυνήθησαν νὰ ἐννοήσουν ἀρκούντως διὰ τὰ ἐπωφεληθῶν ἀκολούθως τῶν σπανίων διακοσμητικῶν ἰδιοτήτων ἐνὸς Γκύζη δι' ἔργα τοιχογραφίας μεγάλων διαστάσεων.

Τὰ πλέον ἀχάριστα κατὰ παραγγελίαν θέματα τῶ ἤρχουν πρὸς δημιουργίαν εὐγλωττων συμπλεγμάτων, ὡς μαρτυροῦν τὰ ἀλησιμόνητα Plakat, ἐμβλήματα διαφημίσεως,

διπλώματα ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, ἢ τοσοῦτον θαυμασθεῖσα, ἐπὶ τοῦ διπλώματος τῶν μηχανικῶν, ἀλληγορία. «Θεωρία καὶ πράξις». Τὸ ὑπὸ τῆς καλλιτεχνικῆς ἐταιρίας τοῦ Μονάχου υἱοθετηθὲν καὶ μέχρι τῆς σήμερον ὡς ἐμβλημα αὐτῆς χρησιμεῖον ἀριστοῦργημα εἶναι ἔργον τοῦ Γκύζη.

Ἐπιχρωματισμὸς τῶν ἔργων τοῦ ὁμογενοῦς ζωγράφου εἶναι ἡμερος καὶ λεπτὸς διαβαθμιζόμενος περιπαθῶς μετὰ τὸν βαθεὸς ἰοχρόον καὶ τοῦ οὐρανίου φωτεινοῦ κυανοῦ γνωστοῦ ἐν Μονάχῳ διὰ τοῦ ὀνόματος Gyzis bleu.

Ἐπιχρωματισμὸς τῶν ἔργων τοῦ ὁμογενοῦς ζωγράφου εἶναι ἡμερος καὶ λεπτὸς διαβαθμιζόμενος περιπαθῶς μετὰ τὸν βαθεὸς ἰοχρόον καὶ τοῦ οὐρανίου φωτεινοῦ κυανοῦ γνωστοῦ ἐν Μονάχῳ διὰ τοῦ ὀνόματος Gyzis bleu.

Ἐπιχρωματισμὸς τῶν ἔργων τοῦ ὁμογενοῦς ζωγράφου εἶναι ἡμερος καὶ λεπτὸς διαβαθμιζόμενος περιπαθῶς μετὰ τὸν βαθεὸς ἰοχρόον καὶ τοῦ οὐρανίου φωτεινοῦ κυανοῦ γνωστοῦ ἐν Μονάχῳ διὰ τοῦ ὀνόματος Gyzis bleu.

Χ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ζωγράφος.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΕΞΑΡΣΙΣ

Πάνω ἀπ' τοὺς βούρκους κι' ἀπ' τίς πεδιάδες, πάνω ἀπ' τὰ βουνά, ἀπὸ τὰ δάση, ἀπὸ τὰ σύννεφα κι' ἀπὸ τίς θάλασσες, πειὸ πέρα ἀπ' τὸν ἥλιο, πειὸ πέρα ἀπ' τὸν αἰθέρα, ἔξω ἀπ' τὰ ὄρια τῆς ἔναστρης σφαίρας, πειᾶς, ὦ Πνεῦμα.

Σὺν τὸν καλὸν κολυβητὴν ποῦ βουτάει στὸ κῦμα, διπλοῦσαι κι' ἐσὺ τὸ βαθὺ ἄπειρο μὲ ἀνείπωτην κι' ἀρρενωπὴν ἡδονήν.

Πείαξε, ὦ Πνεῦμα, μακρὰ ἀπ' τὰ βρωμερὰ μιάσματα, πήγαινε νὰ ἐξαγνισθῆς στὸν ἀνώτερο ἀέρα, καὶ πίνε σὺν εἰς ἀγνὸν καὶ θεῖο ὑγρὸν, τὴν καθάρια φλόγα ποῦ πλημμυρίζει τὸ γαλανὸ διάστημα.

Μακρὰ ἀπὸ τὰ βάσανα κι' ἀπ' τοὺς ἀτέλειωτους πόνους ποῦ βαραίνουν μὲ τὸ φορτίο τους τὴ σκοτεινὴν ζωὴν, εὐτυχισμένος ἐκεῖνος ποῦ μὲ γερὰς φτεροῦρες μπορεῖ ν' ἀνυψωθῆ ἑστὸς φωτεινοὺς καὶ γαλήνιους ὀρίζοντας.

Εὐτυχισμένος ἐκεῖνος ποῦ αἰ σκέψεις του, ὅμοιες μὲ γλάρους, πειοῦν τὸ πρῶτ' ἀδέσμευτες στὸν οὐρανόν, ποῦ στέκει ψηλά καὶ βλέπει στὰ πόδια του τὴ ζωὴν, καὶ μπορεῖ νὰ νοιώσῃ τὴ γλώσσα τῶν λουλουδιῶν καὶ τῶν βουβῶν πραγμάτων.

ΣΑΡΑ ΜΠΩΝΤΛΑΙΡ

ΣΤΙΧΟΙ

ΗΛΗΘΗ

Καλότυχοι οἱ νεκροὶ, ποῦ λησμονᾶνε τὴν πίκρια τῆς ζωῆς ὄντας βυθίσαι ὁ ἥλιος καὶ τὸ σῶμα ἀκολουθήσει, μὴν τοὺς κλαῖς, ὁ καῦμός σου ὅσος καὶ νᾶναι!

Τέτοιαν ὥρα οἱ νεκροὶ διψοῦν καὶ πᾶνε στῆς λησμονιάς τὴν κρουσταλένια βροῦση· μὰ ὁ βούρκος τὸ νεράκι θὰ μαυρίσει, ἂν στάξῃ γι' αὐτὲς δάκρυ ὅθε ἀγαπᾶνε!

Καὶ πίνοντας θολὸν νερὸν, θυμοῦνται, διαβαίνοντας λειβάδια ἀπ' ἀσφοδίλι, πόνους παληοῦς, ποῦ μέσα τους κοιμοῦνται.

Ἄν δὲν μπορῆς παρὰ νὰ κλαῖς τὸ δεῖλι, τοὺς ζωντανούς τὰ μάτια σου ἄς θρηνησοῦν θέλουν, μὰ δὲν βολεῖ νὰ λησμονήσουν!

Α. ΜΑΒΙΛΑΝΣ

ΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ ΩΦΕΛΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΗΣ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΡΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΝΤΑΣΕΩΣ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΠΡΟΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΩΡΟΥ ΓΗΡΑΤΟΣ

Είναι γνωστόν, ὅτι ὁ γενικὸς πόλεμος μετέβαλε μεγάλως τὴν ζωὴν ἡμῶν, τὴν ὁποίαν καί κατέστησε συμφεροντολογικὴν, πεζήν, ἄχαριν καὶ τελείως, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὑλιστικὴν. Συστρεφόμεθα ἀενάως καὶ διαρκῶς περὶ τὸ συμφέρον, τὴν ἀπόλαυσιν καὶ τὴν ματαιόφρονα ἐπιδεικνίαισιν. Ἐγωπάθεια καὶ ἠδυπάθεια εἶναι τὰ μόνα σχεδὸν ἐλατήρια δι' ἃν κινούμεθα καὶ χάριν τῶν ὁποίων νυχθημερὸν μοχθοῦμεν καὶ ἀγωνιζόμεθα. Σφαίρας ὑψηλᾶς, ἐξυψώσεις διανοητικᾶς, οὔτε θέλομεν συνήθως νὰ ἀναζητήσωμεν, ἀλλ' οὔτε καὶ ἂν ἀναζητήσωμεν δυνάμεθα εὐκόλως νὰ ἀνεύρωμεν. Ὀλίγοι, ἐλάχιστοι δυστυχῶς εἶναι οἱ θέλοντες καὶ κυρίως οἱ δυνάμενοι ν' ἀπαλλαγῶσι καὶ ἐξυψωθῶσι τῶν φροντίδων καὶ μεριμνῶν, τὰς ὁποίας δημιουργεῖ ἡ σημερινὴ ἀτομικὴ, οἰκογενειακὴ καὶ κοινωνικὴ βιοπάλη, ὑφ' ἧν τελείως σχεδὸν ἀπορροφᾶται ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος. Οἱ διανοούμενοι τῆς σήμερον συσπειρωθέντες ἐν ἑαυτοῖς διαβιοῦσιν ἐν ἀπομονώσει, ἀφανείᾳ καὶ ἀχρηστίᾳ, οὐχὶ δὲ σπανίως καὶ ἐν περιφρονήσει καὶ χλευασμῷ.

Τούτων ἕνεκα εἶναι ἄξιοι πολλοῦ ἐπαίνου

καὶ ἐπευφημιῶν οἱ ὅπωςδήποτε ὑπεκκαίοντες καὶ ἀναρριπίζοντες πᾶσαν πνευματικὴν γενικῶς κίνησιν, ὡς εἶναι ἄξιοι ἐπαίνου, συνεργασίας καὶ ὑποστηρίξεως ἐκ μέρους πάντων ἡμῶν καὶ οἱ ἀποτολμήσαντες, ἐπιτραπήτω μοι νὰ εἴπω, νὰ ἐκδώσωσι παρ' ἡμῖν ἡμερολόγιον, σήμερον ὁπότε τὸ ἄτομον δύναται μὲν νὰ καταδαπανᾶται εἰς κορεσμόν τῶν σαρκικῶν αὐτοῦ ὁρμῶν, τάσεων καὶ ἐπιθυμιῶν, νὰ ἐξωδευῆται εἰς διασκεδάσεις, χορούς, κινηματογράφους καὶ παρομοίους τῶν αἰσθητηρίων καὶ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διαχύσεις, οὐδένα ὁμως ἀποφασίζει νὰ θυσιάσῃ ὀβολὸν διὰ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ ἐξύψωσιν καὶ διατροφήν, διὰ βιβλία ἢ διὰ περιοδικὰ καὶ ἡμερολόγια.

Μοὶ ἀνετέθη προφρόνως ἐκ μέρους τῶν ἀξιότιμων ἐκδοτῶν τοῦ ἀνα χειρᾶς ἡμερολογίου νὰ γράψω κατὶ κοινωφελὲς καὶ πρακτικόν, ἀλλὰ συγχρόνως σύντομον καὶ σύγχρονον. Ἀφήνων ὅθεν κατὰ μέρος τὰ φιλοσοφικὰ καὶ κοινωνιολογικὰ ζητήματα, ἀναλαμβάνω διὰ τῆς παρούσης μελέτης μου νὰ υποδείξω ἐν ὀλίγοις τὴν σπουδαιότητα καὶ ἀξίαν μερικῶν νέων τῆς ἐπιστήμης μου κτή-

σεων, δυνάμει τῶν ὁποίων οὐ μόνον ἡ πάσχουσα, ἀλλὰ καὶ ἡ μὴ πάσχουσα ἀνθρωπότης μεγάλας καὶ ἀνυπολογίστους προσπορίζεται καὶ δύναται νὰ προσπορισθῇ ὠφελείας, ἐφ' ὅσον καὶ ὁπότεν, ἐννοεῖται, σαφῆ τούτων ἔχει γνῶσιν. Λέγω δὲ "ἐφ' ὅσον καὶ ὁπότεν σαφῆ τούτων ἔχει γνῶσιν", διότι οἱ πολλοὶ ἀγνοοῦσι καὶ ἀπαξιοῦσι μάλιστα νὰ ἐκτιμῆσωσι δεόντως τὰς νέας τῆς Ἰατρικῆς προόδους.

Αἱ γιγαντιαῖαι κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας πρόοδοι τῶν Φυσικοχημικῶν Ἐπιστημῶν, ὡς αἱ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, τῆς βενζίνης καὶ τοῦ ραδίου, τοσοῦτον συναρπάζουσι καὶ ἀποθαμβώνουσι τὸ πολὺ πλῆθος, ὥστε τοῦτο ἀμβλυοῦν καὶ δὲν ἀντιλαμβάνεται τὰς προόδους, τὰς ὁποίας ἐπετέλεσαν καὶ ἐπιτελοῦσι καθ' ἑκάστην καὶ οἱ ἐπίλοιποι ὡσαύτως κλάδοι τῆς Ἐπιστήμης. Διὰ τὴν Ἰατρικὴν μάλιστα καὶ ἰδίᾳ διὰ τὴν Παθολογίαν συχνὰ ἀκούει τις νὰ λέγηται ἀφελῶς ὅτι δῆθεν αὕτη μικρᾶς, ἂν ὄχι μηδαμινᾶς, ἐποιήσατο προόδους. Καὶ τοῦτο διότι ἡ ἀξία τῶν προόδων τῆς Ἰατρικῆς συσχετίζεται ἀτυχῶς καὶ συνήθως παρὰ τῶν πολλῶν πρὸς τὴν δύναμιν καὶ ὑπερίσχυσιν τοῦ θανάτου, τοῦ ἀμετατρέπτου τούτου καὶ χρησιμωτάτου ἄλλως τε διὰ τὴν διαιώνισιν τῆς ζωῆς φύσεως νόμον, ἂν καὶ ἡ Ἰατρικὴ οὐδέποτε διανοήθη ἢ ἠξίωσε νὰ ἄρῃ καθ' ὅλοκληρίαν τὸν θάνατον, οὐδ' ἐπηγγέλθη ποτὲ τὴν ἀθανασίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ ὁμως εἶναι ἄρα γε μικρὸς ὁ σημερινὸς θρίαμβος τῆς Ἰατρικῆς ἀπέναντι καὶ αὐτοῦ τοῦ κράτους τοῦ θανάτου, ὅστις ἄλλοτε ἀγρίως μὲ τὸ δρέπανον τῶν μολυσματικῶν νοσημάτων ἀπεθέρριζε τὴν ἀνθρωπότητα; Ποῦ εἶναι αἱ παλαιαὶ ἐκεῖναι ἑκατόμβαι τῶν παιδῶν, ἅτινα ἀφηρηπάζοντο ὑπὸ τῆς διφθερίτιδος καὶ τῆς εὐλογίας, ποῦ εἶναι αἱ μεγάλαι καταστροφαὶ καὶ ἐρημώσεις, τὰς ὁποίας ἐπροξένουν μέχρι προχθὲς ἀκόμη αἱ βαρεῖαι ἐκεῖναι ἐπιδημίαι τῆς χολέρας, τῶν τύφων καὶ τῆς πανώλους; Ποῦ εἶναι τὰ

"θανατικά", αὐτὰ, ὡς τὰ ἐπωνόμαζον, πρὸ τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος, ὡς πρὸ θεομηνίας ἀνίσχυρος καὶ τελείως ἄοπλος ἱστάμενος ὑπὸ τρόμον καὶ φρίκης κατελαμβάνετο, εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν ὁποίων δὲν ἐγνώριζε καὶ δὲν εἶχε νὰ πράξῃ ἄλλο τι, παρὰ μόνον νὰ σταυροκοπηθῇ καὶ μοιραίως ἐν μέσῳ φρικωδῶν πόνων καὶ βασάνων νὰ ὑποκύψῃ; Ὁφείλομεν ὅθεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι καὶ ἡ Ἰατρικὴ, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ Ἐπιστήμαι,

Εἰς τὴν Ἐσπερίδα

— "ὦ! τί εὐμορφο παιδάκι! εἶναι ἡ εἰκὼν τοῦ πατέρα του.

— Περίεργο! καὶ ἄνδρας μου λῆγει ὅτι του μοῦαζει...

τεραστίας ὡσαύτως ἐποιήσατο προόδους κατὰ τὴν τελευταίαν πενηνταετηρίδα. Ἡ Ἰατρικὴ προήχθη ἰδίᾳ μεγάλως, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἤρχισε νὰ ἐξελίσσηται ὄχι μόνον εἰς τὸ θεραπευτικὸν πεδίου, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ εἰς τὸ διαγνωστικὸν καὶ προφυλακτικὸν τοιοῦτον. Ἡ παλαιὰ Ἰατρικὴ ἦτο θεωρητικὴ καὶ κάπως ἐμπειρικὴ, ἐνῶ ἡ σύγχρονος εἶναι ἰατρικὴ θετικὴ, πρακτικὴ καὶ καθ' ὅλον τὸ πλάτος τῆς λέξεως ἐπιστημονικὴ. Καὶ τοῦτο χάρις εἰς τὰ πολλαπλᾶ νέα μέσα, τὰ ὁποῖα τῇ παρέσχον αἱ Φυσικο-χημικαὶ ἐπιστήμαι,

ὡς εἶναι τὸ μικροσκοπίον, αἱ διάφοροι βιολογικαὶ καὶ χημικαὶ ἀντιδράσεις καὶ ἀναλύσεις, αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ρέντγκεν καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Σήμερον πλέον ὁ ἰατρός ζητεῖ νὰ θεραπεύσῃ οὐχὶ ἐμπειρικῶς καὶ ἐπὶ θεωρητικῶν δεδομένων ἢ συμπερασμάτων, ἀλλ' ἀφοῦ προηγουμένως ἀνεύρη τὴν φύσιν τῆς γενεσιουργοῦ αἰτίας τοῦ ἐκάστοτε παρουσιαζομένου νοσήματος. Κατὰ τὸν τρόπον δὲ τοῦτον χωρῶν ὁ σύγχρονος ἰατρός οὐ μόνον ἀναδεικνύεται ἀληθῆς ἐπιστήμων, ἀφοῦ ὄντως κατ' Ἀριστοτέλην "Ἐπιστήμη ἐστὶ τὸ ἐπίστασθαι καὶ λόγον δοῦναι περὶ ταύτην", οὐ μόνον κατορθώνει ν' ἀνεύρη μετὰ βεβαιότητος καὶ εὐκολίας τὰ κατὰλληλα θεραπευτικὰ μέσα, ἀλλὰ καὶ μανθάνει νὰ ἐκμηδενίσῃ καὶ αἶρη ἐγκαίρως τὰ νοσογόνα αἷτια καὶ νὰ προλαμβάνῃ καὶ ἐντοπίζῃ οὕτω τὰς νόσους, ἀντὶ νὰ μοχθῇ, ὅπως θεραπεύσῃ ταύτας. Διὰ τοῦτο ἂν ἡ σύγχρονος ἰατρικὴ ὑστεροῖ πως εἰς θεραπευτικὰ μέσα ἀπέναντι ὠρισμένων τινῶν παθήσεων, ἐν τούτοις εἶναι πλουσία εἰς μέσα διαγνωστικὰ καὶ προφυλακτικὰ, δυνάμει τῶν ὁποίων αἱ προκλύπτουσαι ὠφέλεια τυγχάνουσιν ἀνυπολόγιστοι. Μία ἐξέτασις τῶν οὖρων, τοῦ αἵματος ἢ τοῦ ἐγκεφαλονοτιαίου ὑγροῦ δύναται νὰ μᾶς δώσῃ σήμερον στοιχεῖα, τὰ ὅποια ἀφ' ἑνὸς μὲν μᾶς καθιστῶσιν ἰκανοὺς νὰ διαγνώσωμεν ἐλακτριβῶς μίαν πάθησιν, ἣτις ἤδη ὑπάρχει ἢ μέλλει μετὰ μῆνας ὅλους πολλάκις ν' ἀναφανῇ, ἀφ' ἑτέρου δὲ μᾶς ὑποδεικνύει ἐμμέσως καὶ τὰ μέσα, τὰ ὅποια ὀφείλομεν νὰ μεταχειρισθῶμεν, ἵνα προλάβωμεν ἢ θεραπεύσωμεν τὴν ἐπιχειμένην ἢ ὑπάρχουσαν ἤδη πάθησιν.

Ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἰατροῦ τῆς ἐποχῆς, τοῦ ἰατροῦ τοῦ μέλλοντος δὲν ἐγκεῖται εἰς τὸ νὰ προσδιορίσῃ μόνον τὰ θεραπευτικὰ μέσα, εἰς τὸ νὰ ἀναγράψῃ μόνον συνταγὰς ἢ νὰ καθορίσῃ ἀπλῶς διαίτας, πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Οὗτος δέον νὰ εἶναι συγχρόνως ὁ ρυθμιστὴς τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς τῶν μελῶν τῆς πελατείας του, τῆς τε ἀτομικῆς καὶ οἰκογενειακῆς

ὁ ἐπόπτης καὶ φύλαξ τῆς ὑγείας καὶ εὐεξίας αὐτῶν, εἰς αὐτὸν δὲ ἐναπόκειται, ὅπως μεταχειριζόμενος τὰ μέσα τῆς ἐπιστήμης του προδιαβλέπῃ, προλαμβάνει καὶ ἐγκαίρως πλήττει πᾶσαν ἐνδεχομένην παθολογικὴν κατάστασιν ἢ πάθησιν. Εἰς αὐτὸν ἐπίσης ὀφείλεται ἡ τοιαύτη ἢ τοιαύτη, μακρὰ ἢ βραχεῖα, καλὴ ἢ κακὴ διαβίωσις τοῦ πελάτου του καὶ δι' αὐτοῦ τέλος θὰ ἐπιτευχθῇ κατὰ τὸ ἐνὸν ὁ ἄνευ πολλῶν βασάνων καὶ ταλαιπωριῶν θάνατος, ἢ λεγομένη εὐθανασία.

Τὴν μεγάλην ἤδη ταύτην ἀποστολὴν τῆς συγχρόνου ἰατρικῆς, ὅπως ἐγκαίρως διαγιγνώσκῃ καὶ ἐγκαίρως προλαμβάνῃ τὰς ἀνωμαλίους καὶ νοσηρὰς καταστάσεις, ὡς καὶ τὰς παθήσεις τοῦ ὁργανισμοῦ ἡμῶν, ὅπως παρakoλouthῇ τὴν ἐκάστοτε πορείαν τούτων καὶ προδιαγράψῃ τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἐκβασίν των, μεγάλως ἐξυπηρετεῖ ἢ διὰ τοῦ σφυγμο-μανομέτρου ἐπακριβῆς καταμέτρησις τῆς ἀρτηριακῆς πίεσεως, ἢ ὄπερ ταῦτον, ὡς θὰ εἶδωμεν. τῆς ἀρτηριακῆς ἐντάσεως.

Ὅπως τὸ θερμομέτρον καὶ τὸ στηθοσκόπιον, οὕτω καὶ τὸ σφυγμο-μανόμετρον ἀποτελεῖ σήμερον τὸ ἀπαραίτητον πλέον ὄργανον διὰ τὴν παθολογίαν ἐν γένει καὶ τὸν παθολόγον.

Τὸ σφυγμο-μανόμετρον ἔχει ἐφαρμογὰς ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν πάσης ἡλικίας, τῶν τε ἀρρώστων καὶ τῶν ὑγιῶν.

Διὰ τὴν παθολογίαν μάλιστα τῶν παρηλικῶν καὶ γερόντων τὸ σφυγμο-μανόμετρον εἶναι τὸ sine qua non, εἶναι τὸ ἀπολύτως ἀπαραίτητον ὄργανον. Καὶ εἶναι πράγματι σφάλμα ἰατρικὸν τὸ ν' ἀποφανθῇ σήμερον ὁ παθολόγος διὰ τὴν ὑγιεινὴν ἢ παθολογικὴν κατάστασιν ἐνὸς ἀτόμου ἄνω τῶν 35—40 ἐτῶν, χωρὶς προηγουμένως νὰ φροντίσῃ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ διδόμενα τοῦ σφυγμο-μανομέτρου του.

Σφυγμο-μανόμετρον ἤδη ὀνομάζεται τὸ ἰατρικὸν ὄργανον, ὄπερ μεταχειρίζομεθα διὰ τὴν καταμέτρησιν τῆς ἀρτηριακῆς ἐντάσεως. Παραλείπων ἐνταῦθα νὰ κατέλθω εἰς περι-

γραφὴν τοῦ ὄργανου τούτου, ἣτις ἄλλως τε οὐδεμίαν πρακτικὴν σημασίαν δύναται νὰ ἔχῃ διὰ τοὺς μὴ ἰατροὺς, ἀποσκοπῶ μόνον νὰ ὑποδείξω τὰς μεγάλας ὠφελείας, τὰς ὁποίας ἢ χρῆσις τούτου προσπορίζει εἰς τὴν πάσχουσαν καὶ μὴ πάσχουσαν ἀνθρωπότητα. Πρὸς κατανόησιν ὅμως τῶν λεχθησομένων δέον προηγουμένως νὰ γνωρίζωμεν τί ἐστὶ ἀρτηριακὴ ἐντασις.

Τὸ αἷμα διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν φυσιολογικὸν αὐτοῦ προορισμόν, δέον νὰ κυκλοφορῇ καὶ νὰ κυκλοφορῇ μάλιστα τακτικῶς καὶ ἀκαταπαύστως ἐν τοῖς ἀγγείοις τοῦ σώματος ἡμῶν. Πρὸς τοῦτο ἐγεγνήθησιν κινητικὴ δύναμις εἶναι, ὡς γνωστόν, ἡ καρδία, ἢ διπλῆ δηλονότι αὕτη ἀντλία, ἣτις δυνάμει τῶν ρυθμικῶν αὐτῆς κινήσεων, τῶν συστολῶν τοῦτέστι καὶ διαστολῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκδιώκει, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπορροφᾷ τὸ αἷμα, τὸ ὁποῖον τοιουτοτρόπως ἀπὸ τῆς καρδίας εἰσέρχεται διαδοχικῶς πρὸς τὰς ἀρτηρίας, εἶτα πρὸς τὰ τριχοειδῆ, μετέπειτα εἰς τὰς φλέβας καὶ ἀπὸ ταύτας ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τὴν καρδίαν. Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὅμως ὁ κύκλος οὗτος τῆς διαρκοῦς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος, δέον τοῦτο νὰ ὑφίσταται μίαν πίεσιν καὶ δέον ἡ πίεσις αὕτη νὰ ρυθμίζηται καταλλήλως καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν τοῦ αἵματος ἐν τοῖς ἀγγείοις. Τὴν πρώτην καὶ κυρίαν πίεσιν δέχεται τὸ αἷμα ἀπὸ τὸν μῦν τῆς καρδίας, τὸν ἀξιοθαύμαστον τοῦτον λείον μῦν, ὅστις συστελλόμενος ἐκτοξεύει τὸ αἷμα εἰς τὰς ἀρτηρίας. Ἄν ὅμως αἱ ἀρτηρίαι ἦσαν σκληροὶ καὶ ἀνένδοτοι σωληνες, ἢ πίεσις τοῦ αἵματος, ὡς ἐκ τῆς διαρκοῦς προστριβῆς ἐπὶ τῶν τοιχωμάτων τῶν ἀνευδότην τούτων ἀρτηριῶν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον θὰ ἠλαττοῦτο συμφώνως πρὸς τὸν γνωστὸν ὑδραυλικὸν νόμον, καὶ τὸ αἷμα δὲν θὰ κατῴρθωνε τότε νὰ φθάσῃ οὔτε μέχρι τῶν τριχοειδῶν μάλιστα ἀγγείων, τοιουτοτρόπως δὲ ἡ κυκλοφορία θ' ἀνεστέλλετο εἰς τὸ πρῶτον ἀκόμη στάδιον τῆς διαδρομῆς της. Τί ἐμμηχανεύθη ὅμως ἡ φύσις; Ἐδωκε τὴν ἐλα-

στικότητα εἰς τὰς ἀρτηρίας καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐξησφάλισε τὴν διατήρησιν καὶ μὴ ἀπώλειαν τῆς ἐνεργείας τῆς καρδίας. Ἴδου δὲ πῶς: ὅταν συστελλῆται ἡ καρδία ῥίπτεται πιεζόμενον τὸ αἷμα εἰς τὰς ἀρτηρίας, αἱ ἀρτηρίαι διατείνονται τότε πρὸς στιγμὴν καὶ διατείνονται πάντοτε ἀναλόγως πρὸς τὴν πίεσιν τοῦ σώματος, ὅταν δὲ εὐθύς ἀμέσως διασταλῇ ἡ καρδία καὶ παύσῃ ἢ ἐξ αὐτῆς πίεσις, αἱ ἀρτηρίαι τότε συστελλονται καὶ ἐπαναπιέζουσαι τὸ αἷμα τὸ ἐξαναγκάζουσαι νὰ χωρήσῃ πρὸς τὰ τριχοειδῆ, ἀφοῦ βεβαίως τοῦτο δὲν δύναται νὰ ὀπισθοχωρήσῃ πρὸς τὴν καρδίαν, ὡς ἐκ τῶν σχετικῶν βαλβίδων αὐτῆς. Αἱ ἀρτηρίαι λοιπὸν οὔσαι ἐλαστικαὶ καὶ διατεινόμεναι ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ αἵματος ἐναποθηκεύουσι πρὸς στιγμὴν, ὡς ἄλλα ἐλατήρια, τὴν δύναμιν τῆς πίεσεως, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὴν ἐπαναδώσωσιν εὐθύς ἀμέσως εἰς τὸ αἷμα, μόλις τοῦτο παύσῃ νὰ πιέζεται πλέον ὑπὸ τῆς διασταλείσης ἤδη καρδίας. Ἡ δύναμις ὅθεν τῆς συστολῆς τῆς καρδίας νικᾷ τὴν ἐλαστικότητα τῶν ἀρτηριῶν, ἢ ἐλαστικότης τῶν ἀρτηριῶν νικᾷ τὴν ἀντίστασιν τῶν τριχοειδῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τότε τὸ αἷμα πιεζόμενον ἀναγκάζεται νὰ χωρήσῃ πρὸς τὰς φλέβας. Εἰς τὰς φλέβας δὲ, εἰς τὰς ὁποίας ἡ πίεσις χωρεῖ διαρκῶς ἠλαττωμένη καὶ τείνει νὰ ἀποβῇ σχεδὸν ἀρνητικὴ, τὸ αἷμα τιθέμενον πλέον εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἀπορροφητικῆς δυνάμεως τῆς καρδίας ἐπανέρχεται ἐπὶ τέλος εἰς αὐτὴν κατὰ τὸν χρόνον, ἐννοεῖται, τῆς διαστολῆς της καὶ τοιουτοτρόπως συμπληροῦται ὁ κύκλος τῆς τακτικῆς κυκλοφορίας.

Ἐκ τῶν φυσιολογικῶν τούτων δεδομένων ἐξάγονται τὰ ἑξῆς συμπεράσματα: 1ον ὅτι οἱ κύριοι παράγοντες τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος εἶναι αἱ ρυθμικαὶ κινήσεις τῆς καρδίας καὶ ἡ ἐλαστικότης τῶν ἀρτηριῶν. 2ον ὅτι αἱ ἀρτηρίαι διατείνονται πάντοτε ἀναλόγως πρὸς τὴν πίεσιν τοῦ εισορμῶντος αἵματος, ὅτι δηλονότι ἡ ἀρτηριακὴ διάτ.σις ἢ ἐντασις εἶναι ἀνάλογος καὶ ἰσοδύναμος πρὸς

την πίσην τοῦ αἵματος καὶ βον ὅτι αἱ διαταθεῖσαι πρὸς στιγμὴν ἀρτηριαὶ ἐπανέρχονται εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν κατάστασιν τελειότερον ἢ ἐντελέστερον ἀναλόγως πρὸς τὴν ἀντίστασιν, ἣν εὐρίσκει τὸ αἷμα, ὅταν ὠθηται πρὸς τὴν περιφέρειαν, πρὸς τὰ τριχοειδῆ.

Ἦδη τὸ ὑψιστον σημεῖον τῆς διατάσεως τῶν ἀρτηριῶν κατὰ τὴν συστολὴν τῆς καρδίας τὸ ὀνομαζομεν εἰς τὴν Ἰατρικὴν *Maximum*, τὸ δὲ χαμηλότερον σημεῖον, εἰς ὃ κατὰ τὴν διαστολὴν τῆς καρδίας δύνανται νὰ ἐπανέλθωσιν αἱ διαταθεῖσαι ἀρτηριαὶ τὸ ἀποκαλοῦμεν *Minimum* [συντετημένως *Mx.* καὶ *Mn*]. Τοὺς λατινικοὺς δὲ τούτους ὄρους μεταχειρίζονται ἀπανταχοῦ διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐντάσεως τῆς ἀρτηριακῆς τοῦ αἵματος.

Τὸ *Mx* καὶ τὸ *Mn* μετροῦμενα ὑπὸ τοῦ σφυγμομανομέτρου ἔχουσιν ἤδη εἰς τὸν ὑγιᾶ ἄνθρωπον ὀρισμένον βαθμὸν ὕψους, τὸν ὁποῖον ὅταν ὑπερβῶσι, λέγομεν, ὅτι εὐρισκόμεθα πρὸ ὑπερεντάσεως καὶ τοὺς προσβεβλημένους ὑπὸ τῆς τοιαύτης καταστάσεως τοὺς ἐπονομαζομεν "ὑπερεντατικούς," [γαλλιστὶ *Les hypertendus*]. Ἡ καταμέτρησις τοῦ *Maximum* ἤρχισε πρὸ 25 ἡδὴ ἐτῶν, ἐνῶ ἡ τοῦ *Minimum* πρὸ 12. Ἀλλὰ μόλις πρὸ δεκαετίας ἤρχισε κυρίως νὰ γενικεύηται ἐν τῇ πρακτικῇ τῶν ἰατρῶν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἀρτηριακῆς πίεσεως ἢ ἐντάσεως. Ποῖος τις ὅμως, θὰ ἠρώτα τις αἴφνης, εἶναι ὁ βαθμὸς τοῦ *Mx* καὶ *Mn* εἰς ὑγιᾶ καὶ μὴ πάσχοντα ἄνθρωπον; Ἄν καὶ ὁ φυσιολογικός, ὡς εἰπεῖν, βαθμὸς τοῦ *Mx* καὶ *Mn* ὑγιῶν ἐν γένει ἀτόμου ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλοὺς καὶ διαφόρους παράγοντας, ἐνδιαφέροντας μόνον τὸν ἰατρόν, ἐν τούτοις κατὰ γενικὸν κανόνα τὸ μὲν *Mx* εἰς ὑγιᾶ ἐνήλικα ἄτομα κυμαίνεται μεταξύ 13½ ἕως 14½ βαθμῶν, τὸ δὲ *Mn* μεταξύ 7½ ἕως 8½ βαθμῶν. Ἀνώτεροι βαθμοὶ ὕψους τῶν ἀνωτέρω ἀποτελοῦσι τὴν ὑπερέντασιν.

Ἡ ὑπερέντασις ἤδη λέγεται ἐλαφρὰ μὲν

μὲ *Mx* τὸ πολὺ μέχρι 20 καὶ *Mn* 10, μετρία μὲ *Mx* τὸ πολὺ μέχρι 25 καὶ *Mn* 12, μεγάλη μὲ *Mx* τὸ πολὺ μέχρι 30 καὶ *Mn* 14 καὶ τέλος ὑψίστη καὶ βαρυτάτη μὲ *Mx* ἄνω τῶν 30 καὶ *Mn* 17—18.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ποῖαι εἶναι αἱ ἐκ τῆς καταμετρήσεως τῆς ἀρτηριακῆς πίεσεως ὠφέλειαι; Συμφώνως πρὸς τὰ προλεχθέντα, διὰ νὰ ἔχωμεν φυσιολογικὴν ἀρτηριακὴν ἐντάσιν δέον τέσσαρες παράγοντες, ἧτοι τὸ σθένος τῆς καρδίας, ἡ ἐλαστικότης τῶν ἀρτηριῶν, ἡ ἀντίστασις τῶν τριχοειδῶν καὶ ἡ ποιότης τοῦ αἵματος νὰ εὐρίσκονται ἐν ὁμαλῇ καὶ φυσιολογικῇ καταστάσει. Μόλις διαταραχθῇ ἡ κανονικὴ λειτουργία ἐνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων τούτων παραγόντων ἀμέσως ἐμφανίζεται ἡ ἀρτηριακὴ ὑπερέντασις. Καὶ ἄλλοτε μὲν θὰ ὑψωθῇ τὸ *Mx*, ἄλλοτε δὲ τὸ *Mn* καὶ ἄλλοτε τέλος ἀμφότερα. Εὐκόλως ὁθεν ἐννοεῖται, ὅτι ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης ὑπερεντάσεως ὁ ἰατρός ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰ παρομαρτοῦντα συμπτώματα δύναται νὰ διαγνώσῃ πληθὺν ὄλην πάθολογικῶν καταστάσεων. Ἐδῶ μὲν θὰ ἀνεύρη πάθησιν τῆς καρδίας, ἀλλαγῶν πάθησιν τῶν ἀρτηριῶν, ἄλλοτε θὰ διαγνώσῃ πάθησιν τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων ἐνὸς οἰοῦντι ὅτι ὄργανου [τῶν νεφρῶν π. χ., τοῦ ἥπατος ἢ τῶν πνευμόνων] καὶ ἄλλοτε τέλος θ' ἀνακαλύψῃ ποιτικὴν ἢ ποσοτικὴν ἀλλοίωσιν τοῦ κυκλοφοροῦντος ἐν τοῖς ἀγγείοις αἵματος. Καὶ ἀναφέρω χάριν διασαφήσεως μερικὰ συνήθη παραδείγματα. Εἰς πλείστας μολυσματικὰς παθήσεις καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν ὀστρακίαν καὶ τοὺς τυφοειδεῖς ἐμφανίζονται συχνάκις ὡς ἐπιπλοκαὶ νεφρίτιδες ὀξεῖαι. Βεβαίως τὰς νεφρίτιδας ταύτας δυνάμεθα νὰ διαγνώσωμεν διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν οὐρῶν. Ἐν τούτοις μὲ τὴν καταμέτρησιν τῆς ἀρτηριακῆς ἐντάσεως ὄχι μόνον ἐνωρίτερον, πρὶν ἢ φανῶσι τὰ σχετικὰ στοιχεῖα ἐν τοῖς οὐροῖς διαγιγνώσκωμεν τὴν ἐπενερχομένην νεφρίτιδα ὄχι μόνον παρακολουθοῦμεν τὴν καλὴν ἢ κακὴν πορείαν τῆς ἐπιπλοκῆς ταύτης, ἀλλὰ καὶ δυ-

νάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν, ἂν ἡ ὀξεῖα νεφρίτις τείνῃ νὰ μεταπέσῃ ἢ μετέπεσεν ἤδη εἰς χρονίαν, γεγονός ὅπερ πολὺ βραδύτερον συνήθως μᾶς ὑποδεικνύει ἡ ἐξέτασις τῶν οὐρῶν. Εὐνόητον ὅθεν, ὅτι ἡ τοιαύτη μέσφ τῆς καταμετρήσεως τῆς ἐντάσεως ἔγκαιρος διάγνωσις καὶ πρόγνωσις μεγάλως βαρύνει διὰ τὸ μέλλον καὶ τὴν ζωὴν τοῦ πάσχοντος. Εἰς τὰς ἐγκύους ὡσαύτως δυνάμεθα δυνάμει τῆς καταμετρήσεως τῆς ἀρτηριακῆς ἐντάσεως νὰ προῖδωμεν, πρὸ τῶν ἀλλοιώσεων ἀκόμη τῶν οὐρῶν, τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν νεφρῶν καὶ νὰ προλάβωμεν οὕτω τὴν φοβερὰν ἐκλαμψίαν, ὡς καὶ τὰς χρονίας βραδύτερον νεφρίτιδας καὶ νὰ σώσωμεν τοιοῦτοτρόπως τὴν ζωὴν τῆς τε μητρὸς καὶ τοῦ τέκνου. Κατὰ γενικὸν δὲ κανόνα, ὅταν ὁ νοσηρὸς παράγων, ἢ πάθησις, προσβάλλῃ ἐν οἰοῦντι ὅτι ὄργανον τοῦ ὀργανισμοῦ μας καὶ διαταράσῃ κατ' ἀκολουθίαν τὴν λειτουργίαν τῶν ἐν αὐτῷ τριχοειδῶν ἀγγείων, τότε παρατηροῦμεν ἀμέσως αὔξησιν τοῦ *Mn*, ἐνῶ ὅταν ἡ πάθησις προσβάλλῃ τὸν καρδιακὸν μῦν, τότε ἔχομεν αὔξησιν τοῦ *Mx*. Ἐφ' ἑτέρου ὅταν αἱ παθήσεις εἶναι λειτουργικαὶ αἱ ὑπερέντασις εἶναι πρόσκαιροι καὶ παροδικαί, ἐνῶ ὅταν αἱ παθήσεις εἶναι ἀνατομικαί, αἱ ὑπερέντασις εἶναι μονιμοὶ καὶ διαρκεῖς.

Ἄλλ' ἀσχέτως πρὸς τὰς καθαρῶς ἰατρικὰς ταύτας ὠφελείας, ἡ καταμέτρησις τῆς ἀρτηριακῆς ἐντάσεως ἐξυπηρετεῖ καὶ θὰ ἐξυπηρετήσῃ εὐρύτερον ἐν τῷ μέλλοντι διὰ τῆς γενικωτέρας ἐφαρμογῆς τῆς τὴν ἀνθρωπότητα. διότι μέσφ καὶ δυνάμει ταύτης προλαμβάνομεν τὸ πρόωρον γῆρας, δυνάμεθα δηλονότι ν' ἀναβάλωμεν τοῦτο, νὰ τὸ καταστήσωμεν ὀλιγώτερον τραχὺ καὶ σκληρὸν καὶ νὰ αὐξήσωμεν τέλος κατὰ τὸ ἐνὸν τὴν τοῦ ἀνθρώπου μακροβιότητα.

Ἡμεῖς οἱ ἰατροὶ ἀνεκάθεν διακηρύττομεν ὅτι ἡ ἡλικία τοῦ ἀτόμου δὲν καθορίζεται ὑφ' ἡμῶν ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐτῶν, ἅτινα τοῦτο φέρει ἐπὶ τῆς ῥαχέως του, ἀλλ' ἐκ τῆς

καταστάσεως κυρίως τῶν ἀρτηριῶν αὐτοῦ. Τὴν δοξασίαν ἡμῶν ταύτην σήμερον πλέον ὄχι μόνον ἐπικυροῦμεν τελείως, ἀλλὰ ἐρχόμεθα νὰ παρουσιάσωμεν δυνάμει τοῦ σφυγμομανομέτρου νέα ἀναμφισβήτητα γεγονότα πρὸς πλήρη ἐπιβεβαίωσιν ταύτης. Τὸ σφυγμομανόμετρον ἀπέδειξεν, ὅτι μεταξὺ τῆς ὀρίμου ἡλικίας καὶ τοῦ γήρατος παρεμβάλλεται διάμεσός τις κατάστασις τοῦ ὀργανισμοῦ ἡμῶν, μιά νέα οὕτως εἰπεῖν, ἡλικία, τὴν ὁποῖαν καὶ ἐπωνόμασαν "φθινοπωρισμὸν," (*autumnose*). Ἡ διάμεσος αὕτη κατάστασις ἢ ἡλικία θεωρεῖται ὡς ἡ κριτικὴ ἐκείνη περίοδος, ἣτις κανονίζει τὴν πρόωρον καὶ ὄψιμον ἐμφάνισιν τοῦ γήρατος, τὴν ταχεῖαν ἢ βραδεῖαν ἐπέλευσιν τοῦ γεροντισμοῦ. Κατὰ τὴν κριτικὴν ταύτην περίοδον, ἣτις καὶ τίθεται μεταξὺ τοῦ 35—45 ἐτους τῆς ἡλικίας, τὰ δηλητήρια τῆς ζωῆς, τῆς ἐπὶ 35—45 ἔτη διαρκεσάσης, αἱ λευκομαΐναι δηλονότι καὶ αἱ πτωμαΐναι, καθὼς καὶ τὰ δηλητήρια πάσης κληρονομικῆς ἢ ἐπικτήτου μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης παθήσεως, δύνανται ὡς ἐκ τῆς παρατεταμένης καὶ πολυχρονίου ἐπιδράσεως αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἀγγείων τοῦ ὀργανισμοῦ μας, νὰ ἐπιφέρωσιν ἀλλοιώσεις καὶ μεταβολὰς, τὰς ὁποίας, ἂν δὲν σπεύσωμεν νὰ ἐξουδετερώσωμεν διὰ καταλλήλου καὶ ἀναλόγου πρὸς τὴν κράσιν ἡμῶν ὑγιεινῆς, διαίτης, ἢ καὶ ἰατρικῆς ἐν ἀνάγκῃ ἐπεμβάσεως, κινδυνεύομεν νὰ καταληφθῶμεν ἀπὸ πρόωρον καὶ ταχὺ γῆρας. Ἐν ἄλλοις λόγοις, ὅταν θέλωμεν νὰ μὴ γηράσωμεν πρόωρος δέον νὰ προσέχωμεν τὴν κατάστασιν τῶν ἀγγείων ἡμῶν διὰ τῆς τακτικῆς ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καταμετρήσεως τῆς ἀρτηριακῆς ἡμῶν ἐντάσεως, ἣτις καὶ θὰ καθορίσῃ τοιοῦτοτρόπως τὴν τε δίαιταν καὶ τὴν τυχὸν θεραπευτικὴν ἀγωγὴν, τὴν ὁποῖαν ὀφείλομεν εἰς τὴν μετέπειτα ζωὴν μας νὰ ἀκολουθήσωμεν.

Ἄλλοτε δὲν ἠδυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν τὸ γῆρας. Ἡρνούμεθα μόνον νὰ διαπιστώσωμεν τὴν ὑπαρξίν μόνον τούτου.

Ἐπρεπε νὰ συμπληρωθῇ τὸ κακόν, νὰ

σκληρυνθῶσιν αἱ ἀρτηρίαι καὶ νὰ προκύψω-
σιν ἐκ τούτου θετικά πλέον φαινόμενα καὶ
συμπτώματα ἀνεπαρκείας εὐγενῶν τινῶν ὄρ-
γάνων τοῦ ὀργανισμοῦ μας διὰ νὰ κανηθῶ-
μεν φεῦ! ὅτι διεγνώσαμεν τὴν ἀρτηριοσκλη-
ρωσιν καὶ νὰ ἀναγράψωμεν τὴν γνωστὴν
καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς μὴ ἰατροὺς πα-
νάκειαν, ἦτοι τὸ ἰώδιον, τὰ μεταλλικά ὕδατα
καὶ τὰ εἰς τὰς λουτροπόλεις ταξείδια. Σήμε-
ρον ὁμως, δέκα καὶ δεκαπέντε πολλάκις ἔτι
πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἀρτηριοσκληρώσεως
δυναμέθα παρακολουθοῦντες τὴν ἐκαστοτε
ἀρτηριακὴν ἔντασιν τοῦ ἀτόμου νὰ σταθμί-
σωμεν τὴν ταχύτητα καὶ τὴν πορείαν τῆς ἐ-
περχομένης ἀρτηριοσκληρώσεως, ν' ἀναβάλ-
λωμεν τὴν ἐμφάνισιν ταύτης καὶ νὰ προπα-
ρασκευάσωμεν καλὸν καὶ ὑποφερτὸν γῆρας.
Ἡ ἀρτηριοσκληρώσις δέον νὰ φθάσῃ μετὰ
τὸ 55ον—60ον ἔτος. Μεταξὺ τοῦ 35ον καὶ
45ον ἔτους τῆς ἡλικίας μας ὑψοῦται συνήθως
ἡ ἀρτηριακὴ ἔντασις καὶ ἐμφανίζεται οὕτω
ἡ ὑπερέντασις. Ἡ ὑπερέντασις αὕτη τοῦ
φθινοπωρισμοῦ εἶναι ἡ πρώτη ἀντίδρασις,
τὴν ὁποίαν δεικνύει τὸ σῶμα ὡς ἀπαρχὴν
τοῦ σχετικοῦ αὐτοῦ κορεσμοῦ ἀπὸ τὰ δηλη-
τήρια, ὡς εἶπομεν, τῆς ζωῆς, ὡς καὶ τὰ δη-
λητήρια τοῦ περιβάλλοντος, ἐν ᾧ τὸ ἄτομον
διεβίωσεν.

Τὰ δηλητήρια ταῦτα, εἴτε ἐσωτερικά, εἴτε
ἐξωτερικά, εἴτε ἐκ τῶν περιτριμμάτων τῆς
ἐναλλαγῆς καὶ τοῦ μεταμορφισμοῦ κατὰ τὴν
ζωὴν, εἴτε ἐξ ἀνοργάνων δηλητηριάσεων ἢ
καὶ ἐκ προηγηθεισῶν μολυσματικῶν παθή-
σεων, κυκλοφοροῦντα διαρκῶς ἐν τῷ αἵματι
ἀποβάλλονται ἀδιακόπως ἐκ τοῦ σώματός
μας διὰ μέσου τῶν νεφρῶν, τῶν ἐντέρων,
τοῦ δέρματος καὶ τῶν πνευμόνων, χωρὶς νὰ
φαίνεται, ὅτι ἐπέφερον ἐπαισθητὰς ἀλλοιώ-
σεις ἐπὶ τῶν αἰμοφόρων ἡμῶν ἀγγείων. Ἀπὸ
τοῦ 35ου ὁμως μέχρι τοῦ 45ου ἔτους τῆς
ἡλικίας διὰ μηχανισμῶν βιολογικῶν πολυει-
δῶν καὶ πολυπλόκων ἄρχεται ν' ἀναφαίνεται
ὡς ἀντίδρασις εἰς τὰ δηλητήρια ταῦτα ποιά

τις σὺσπασις τῶν ἀρτηριῶν ὡς ἐκ
τῆς ὁποίας ἀναφαίνεται ἡ ἀρτηριακὴ ὑπε-
ρέντασις. Ἄν ἡ ὑπερέντασις αὕτη ἀφεθῇ
ἤδη εἰς τὴν διάθεσίν της, ὡς ἀφίετο δυστυ-
χῶς ἐν ἀγνοίᾳ ἡμῶν μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς
τοῦ σφυγμομανομέτρου, τότε σμικρὸν κατὰ
σμικρὸν λαμβάνουσι χώραν ἄλλου εἴδους
βιοχημικαὶ ἀλλοιώσεις ἐν τῷ αἵματι, ἀρχίζει
ἡ ἐπικαθήσις ἀσβέστου, χολεστερίνης καὶ ἄλ-
λων οὐσιῶν ἐπὶ τῶν τοιχωμάτων τῶν ἀγ-
γείων καὶ προβάλλει μετέπειτα κατὰ τὸ 50ον
ἔτος καὶ πολλάκις πολὺ-πολὺ ἐνωρίτερον ἡ
ἀρτηριοσκληρώσις, ἡ ἀθυρωμάτωσις καὶ ἡ
γενικὴ ἐν γένει ἀγγειοσκληρώσις. Τὴν στιγ-
μὴν ὁμως ταύτην δὲν δύναται πλέον νὰ γίνῃ
λόγος περὶ θεραπείας προληπτικῆς παρὰ μό-
νον περὶ θεραπείας ἀπλῶς συμπτωματικῆς
ἀφοῦ ἐπετελέσθη καὶ ἀπετελειώθη ἤδη ἡ
καταστροφὴ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται, νομίζω,
ἐπαρκῶς, ὅτι τὸ σφυγμομανόμετρον, ἡ νέα
δηλονότι αὕτη ἰατρικὴ συσκευή, μεγάλας
δύναται νὰ προσπορίσῃ ὠφελείας, οὐ μόνον
ὡς διαγνωστικὸν μέσον εἰς καθαρῶς ἰατρικὰ
ζητήματα, ἀλλὰ καὶ ὡς προληπτικὸν τοιοῦ-
τον διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς καταστάσεως
τῶν αἰμοφόρων ἀγγείων, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ
ἐξαρτᾶται, ὡς εἶδομεν, ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ προ-
οδιορισμὸς τῆς πραγματικῆς ἡλικίας τοῦ ἀ-
τόμου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ πρόληψις τοῦ προώ-
ρου γήρατος καὶ ἡ ἐπίτευξις οὕτω, κατὰ τὸ
δυνατόν, τῆς σχετικῆς μακροβιότητος.

ΣΤ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

Ἴατρος

ΡΩΣΙΚΗ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΕΝΑΣ ΤΡΑΓΙΚΟΣ ΕΡΩΣ

ΤΟΥ ΙΒΑΝ
ΚΡΕΛΛΙΝ

Η ΚΥΡΙΑ Μαρό γεννήθηκε καὶ μεγά-
λωσε στὴ Λωζάνη, μέσα σὲ μιὰ τί-
μιᾶ, αὐστηρὴ καὶ ἐργατικὴ οἰκογένεια. Παν-
τρεύθηκε δὲ ὕστερα, κάπως ἀργὰ μὲν, ἀλλὰ
ὁ γάμος της ἔγινεν ἀπὸ ἔρωτα.

Τὸν Μάρτιο τοῦ 1876, μέσα στοὺς ἄλλους
ταξιδιωτὲς ποῦ ἐπέβαιναν στὸ ἀτμόπλοιο
„Ἀστραπὴ“ ἀπὸ τὴ Μασσαλία γιὰ τὴν Ἰ-
ταλία ἦταν καὶ ἓνα ζεῦγος νεονύμφων.

Ἡ ἡμέρα ποῦ ξεκίνησαν ἦταν ἡροσερὴ
καὶ ἡλιοφώτιστη, ἡ θάλασσα ἤρεμη καὶ γλυ-
κειά. Καὶ οἱ δυὸ σύζυγοι δὲν ἐννοῦσαν νὰ
τὸ κουνήσουν ἀπὸ τὴ γέφυρα. Ὅλοι τοὺς
κυττοῦσαν. Ἦταν μιὰ χαρὰ καὶ οἱ δυὸ τους
στῆς ὁμιλίες τους, στῆς κινήσεις τους ἔβλεπε
κάνεις τὴν εὐτυχία. Ταξίδευαν, ἔφευγαν...

Τὸ ζεῦγος αὐτὸ τῶν νεονύμφων ἦταν οἱ
Μαρό.

Ἐκεῖνος μεγαλιέτερός της δέκα χρόνια.
Ἦταν ψηλὸς, λίγο ψηλότερος ἀπ' αὐτὴν, μὲ
ὠραία μάτια καὶ κατσαρὰ μαλλιά. Ἐκεῖνη
καλοφτιαγμένη, μελαγχροινὴ, μὲ καταγάλα-
να, ρεμβώδη μάτια.

Στὴν ἀρχὴ ἐβγήκαν στὴν Νεάπολι, ὕστερα
πῆγαν στὸ Παλέρμο καὶ ἀργότερα στὴ Ρώ-
μη. Ἐμειναν ἀρκετὰ ἐκεῖ, ὅταν ἀπεφάσισαν
νὰ περάσουν στὴν Τύνιδα, καὶ ἀπ' ἐκεῖ στὸ
Ἀλγέρι, ὅπου ὁ κ. Μαρό διωρίσθηκε σὲ μιὰ
πρώτης τάξεως δημοσίᾳ θέση. Ἐκεῖ πειὰ
ἐγκατασταθῆκανε ἔμειναν δεκατέσσαρα χρό-
νια. Ὅλη αὕτη ἡ μεγάλη χρονικὴ περίοδος
τῶν ἐτῶν αὐτῶν ἐπέρασε εὐχάριστα. Ὑστε-
ρα ἀπὸ μιὰ τόσο ὠραία ἀνοιξη, τὰ ἔπειτα
χρόνια ποῦ ἀκολούθησαν, ἔδωσαν καὶ στοὺς

δυὸ τὴν εὐτυχία τῆς ἀνέσεως καὶ τῆς καλο-
ζωίας, μαζί μὲ δυὸ ὠραία καὶ γερὰ παιδιά.

Ὅταν ὁμως πέρασαν αὐτὰ τὰ δεκατέσσε-
ρα χρόνια, οἱ Μαρό ἄρχισαν ν' ἀλλάζουν. Ἡ
ζωὴ ἄρχισε νὰ τοὺς βαραίνει. Ἐκεῖνος εἶχε
γίνει κατάμαυρος, σὰν ἀράπης. Ἡ δουλειὰ,
οἱ ἐννοίες, ὁ καπνὸς καὶ ὁ ἥλιος τὸν εἶχαν
γεράσει. Εὐκόλα θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ τὸν
περάσῃ γιὰ κανένα ἰθαγενῆ. Κ' ἐκεῖνη εἶχε
ἀρχίσει νὰ χάνῃ τὴν δροσιά της, Ποῦ ἐκεῖνο
τὸ δέρμα, ποῦ ἐκεῖνο τὸ γέλιο της! Ὅλα
πειὰ εἶχαν ἀλλάξει. Καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ πρῶ-
τος ἔρωτος εἶχε μεταβληθῆ σὲ κάποιον ἄλλο
αἰσθημα. Ἐκεῖνη ἦταν ἀφωσιωμένη στὰ
παιδιά της... Ἐκεῖνος στὴ δουλειὰ του.

Τὸ σπῆτι τοὺς ἦταν χωμένο σὲ μιὰ ἡσυχία
καὶ καθαρὴ συνοικία. Ὁ Μαρό σχεδὸν ὅλη
τὴν ἡμέρα ἔλλειπε κ' ἔτσι ἡ γυναῖκα περ-
νοῦσε τῆς ὥρες της μόνη στὸ σπῆτι. Πολὺ
σπάνια τὴν ἔβλεπε κανεὶς νὰ βγαίνει καὶ
πάντοτε μὲ ἀμάξι. Τῆς Κυριακῆς ὁμως δὲν
ἔλειπεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία.

Ἐτσι εἶχαν τὰ πράγματα, ἔτσι περνοῦσαν
ἡ ἡσυχία καὶ εὐτυχισμένη αὐτὴ ζωὴ τους,
ὅταν φάνηκε στ' Ἀλγέρι, κάποιος ὀνόματι
Αἰμίλιος Ντυπουά, γυιὸς τῆς κ. Μποννέ, μιᾶς
παληᾶς καὶ στενῆς φίλης τῆς οἰκογενείας
τῶν Μαρό, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε ἀκόμα κλείσει
τὰ δεκαοκτὼ χρόνια του. Ἦταν ἓνα παιδί,
ἓνα μοναχοπαῖδι, γιὰτὶ ἡ κ. Μποννέ, ἐκτὸς
ἀπ' αὐτὸ τὸ γυιό, μόνο μιὰ κόρη εἶχε ἀκόμα,
ποῦ τὴν λέγανε Ἐλίτσα. Τὸν Μάιο ὁμως τοῦ
1889 ἡ Ἐλίτσα αὐτὴ ἔμελλε νὰ παντρευθῆ,
ἀλλὰ δυστυχῶς ἔπεσε ἔξαφνα ἀρρωστη βα-
ρειὰ καὶ πέθανε σὲ λίγες ἡμέρες. Ὁ Αἰμί-

λιος, πού έσπούδαζε έως τότε στο Παρίσι, μόλις του έτηλεγράφησαν την είδηση, έφθασε γρήγορα στ' Αλγέρι για να παραστή στην κηδεία της αδελφής του. Ήταν αλήθεια πολύ τραγικός αυτός ο πρόωρος θάνατος ενός κοριτσιού, στις παραμονές των γάμων της... όλοι όσοι την έ γνώρισαν—και ιδιαίτε- ρως ή κ. Μαρό—δέν μπόρεσαν να κρατή- σουν τα δάκρυά τους... Ήταν τρομερό!...

Μετά την κηδεία, ή κυρία Μποννέ έμεινε δυό τρείς ήμέρες στ' Αλγέρι, μα έτοιμαζό- ταν για ταξίδι. Έπρεπε να πάη στους συγ- γενείς της, στη Γαλλία, να κανονίση κάτι επείγουσες οικογενειακές της ύποθέσεις. Ο Αιμίλιος όμως έμεινε. Είχε εγκατασταθή σ' ένα συγγενικό του κτήμα, κοντά στη Βί- λα Χακίμ, και πολύ συχνά κατέβαινε στην πόλι για να επισκεφθή την οικογένεια Μα- ρό. Τους είχαν δειξει ευθύς εξ αρχής μια όχι συνειδησιμένη συμπάθεια. Ο Αιμίλιος, σαν παιδί πού ήταν ακόμη, είχε συγκινηθή πολν απ' αυτή την τρυφερότητα πού τον περιέ- βαλαν οι Μαρό...

Όσο περνούσε ο καιρός, αί επισκέψεις του έγινοντο πειό συχνές. Έφτασε στο τέ- λος να κατεβαίνη κάθε μέρα. Δέν ήταν από- γευμα πού να μη βρίσκεται στο σπίτι, στο ήρεμο εκείνο σπιτάκι των Μαρό...

Στην αρχή, όπως συνήθως, ή συντροφιά έπερνούσε ευθυμα και χαρωπά. Φλιναρίες παιχνίδια με τα κορίτσια των Μαρό, ά- στεία κλπ.

Δέν έμελλεν όμως να εξακολουθήση ή ίδια κατάσταση επί μακρόν. Ο Αιμίλιος, ήμέρα με την ήμέρα, αισθανότανε κάτι περισσό- τερο από μια απλή, οικογενειακή φίλια...

“Διάβολε, έσκέπτετο... δέν μπορεί... και όμως το αισθάνομαι... το νοιώθω πολν καλά...”

Οί ήμέρες περνούσαν... Τό πένθος του Αιμιλίου είχε περάσει πειά... Μια νέα όμως λύπη είχε καταλάβει και πάλιν την ψυχή του. Αυτή τή φορά όμως

ήταν, όχι από θάνατο προσφιλους προσώ- που... όχι.

“Ο Αιμίλιος το έννοιωθε... ήταν... ήταν έρωτευμένος.

Τα νευρά του δέν άντειχαν πειά. Δέν μπο- ρούσε να το κρύψη μέσα του.

Θα της τώλεγε. Τό απέφασισε... Ναί!... έπρεπε...

— Μα φίλε μου, του είπε εκείνη. Μα αν είχα παντρευθή ένωρίτερα δέν μπορούσα, παρά να είχα ένα παιδί σαν και σένα...

— Σας εξορκίζω, σας ικετεύω... εφώναζεν εκείνος, αφήστε με μόνο να σας βλέπω... δέν σας ζητώ τίποτε άλλο...

Ξεχείλιζε όλη του ή τρυφερότης, όλη του ή ειλικρίνεια, όλο το έρωτικό πάθος των δεκαοκτώ έτων του. “Όστε της το είπε! Της το έξωμολογήθηκε!... Θεέ μου, τί ήμέρες, τί στιγμές, τί αγωνία!...”

Από την ήμέρα εκείνη ο Αιμίλιος ήταν σαν τρελλός... Δέν μπορούσε πειά να σκεφθή τίποτα, να καταλάβη τίποτα...

Όλο του το είναι ήταν στη σκέψη της...

“Μά δέν μου άρνήθηκε, έσκέπτετο αυτό πού μου είπε ήταν μια απλή ύλεκφυγή...”

Ο Αιμίλιος ήταν άπειρος από έρωτα. Πρώτη φορά αγαπούσε... Ήταν το πρώτο έρωτικό σίρισημα της ψυχής του.

Τα βράδια εκείνα, πού γύριζε μόνος του στο έρημο κτήμα, κοντά στη Βίλλα Χακίμ, έτρεφαν, σιγά-σιγά, έμεγάλωναν το αισθη- μά του... “Πρέπει να την ξαναβρω μόνη της έσκέπτετο. Πόσο γλυκεια ήταν πάλι σήμερα, πόσο ωραία... Κάθε ήμέρα και γίνεται πειό ωραία, πειό έρωτική...”

Μια Κυριακή οι Μαρό είχαν καλέσει με- ρικούς φίλους το απόγευμα σπίτι τους... Έπληραν το τσαί, έχορψαν, διεσκέδασαν.

Ο Αιμίλιος ήταν γεμάτος ευτυχία. Μια στιγμή πού πέτυχε μόνη της την κ. Μαρό, της ψιθυρίζει σιγά στ' αυτό:

— Πρέπει να σας ιδω γρήγορα... Είναι ανάγκη...

Εκείνη σηκώθηκε γελαστή και τον άκο-

λούθησε σε μια έρημη και σκοτεινή καμα- ρούλα, κοντά στην είσοδο του κήπου.

— Σήμερα είναι ή επέτειος του θανάτου του πατέρα μου. Σας αγαπώ... αφήστε με,

Εκείνη, χωρίς να απαντήση τίποτε, έκανε να φύγη. Τρομαγμένος έσύρθηκε πίσω της.

— Συγχορήστε με! Είναι ή πρώτη και ή τελευταία φορά. Δέν θα το επαναλάβω...

“Η κ. Μαρό ούτε τώρα δέν του μίλησε. Έφυγε. Ο Αιμίλιος δέν μπόρεσε να κρα- τηθή. Ένα κωμα δακρύων έβγήκε από τα μάτια του...”

“Όστε, λοιπόν, τίποτα! Χαμένος, χαμένος για πάντα Καμμά απάντηση. Καμμά σκέ- ψη γι' αυτόν. Τί σκληρή πού είναι ή ζωή!...”

Όρισε την ήμέρα της αναχωρήσεώς του. Θα έφευγε. Σε δεκαπέντε ήμέρες έπρεπε να είναι και πάλι στο Παρίσι.

Σ' όλο αυτό το διάστημα δέν θα πήγε περισσότερες από πέντε φορές στο σπίτι του Μαρό. Είχε αποφασίσει να μην πάη καθό-

ΥΠΑΡΧΕΙ ΛΟΠΟΝ ΔΙΑΦΟΡΑ ;

— “Η συνομιλία σας, αγαπητέ κύριε, είναι πολν έξωμος.

— Συγγνώμη, κυρία ένόμιζα ότι το έξωμον είναι ύποχρεωτικόν.

λου πειά εκεί, μα δέν θέλησε να κόψη από- τομα της επισκέψεις του.

Ήταν όμως τόσο ψυχρός τελευταία. Είχε αποφασίσει να μην την ξαναενοχλήση πειά ποτέ. Η παραμονή της αναχωρήσεώς του έ- φθασε. Έπρεπε να την ξαναϊδη, να την ξα- ναϊδη για τελευταία φορά.

Ήταν ένα απόγευμα γλυκό, γλυκό, με- θυσιτικό. Βρέθηκαν μόνοι στο σπίτι.

— Φεύγω! Δέν θα σας ξαναϊδω... αντίο... τα λόγια του έτρεμαν...

Εκείνη πάντοτε με το ίδιο τρυφερό και γελαστό ύφος του απάντησε:

— Αντίο... Στο καλό, παιδί μου... αγαπη- τό μου παιδί.

Της φίλησε το χέρι. Ένα δάκρυ κύλισε από τα μάτια του. Χωρίστηκαν...

Έπέρασε ένας μήνας, ένας ολόκληρος μήνας!...

Καμμά είδησι... Μα έπερίμενε, λοιπόν, ή κ. Μαρό καμμά είδησι από τον Αιμίλιο; “Όστε δέν ήταν, λοιπόν, ήσυχη; Δέν ήταν ευτυχισμένη; Κα- νείς δέν μπορεί να το ξερη, Κανείς!...”

Εκείνο πού είναι γνωστό είναι πως ή αναχώρηση του Αιμιλίου της είχε προσενη- σει ένα πολν δυσάρεστο συναίσθημα...

Οί ήμέρες κυλούσαν, ο κ. Μαρό έχότανε τώρα νορίτερα στο σπίτι τα βράδια... Έ- παιζε λίγο με τα παιδιά, έστρωναν τραπέζι, έτρωγαν. Την άλλη μέρα το ίδιο... και την άλλη πάλι τα ίδια...

“Μά πως έγινε μελαγχολική ή γυναϊκά μου, τώρα τελευταία, έλεγε μέσα του ο Μαρό... τί νάχη;... Δέν κατορθώνω να της πάρω λέξι... Περίεργο...”

Αυτές όμως της σκέψεις της έκανε μόνο τα βράδια... Τό πρώι ξυπνούσε και πάλι φαι- δρός και τραβούσε στη δουλειά του...

— Ένα γραμμα! μαμά!... ένα γραμμα... ο γραμματακομιστής...

Καὶ τὰ δύο κοριτσάκια τῆς τρέξανε στὴν πόρτα.

Ἡ κ. Μαρό τὸ πήρε καὶ τὸ ἀνοίξε νευρικά.

— Ἐκεῖνος! ἐσκέφθη.. ὕστερα ἀπὸ ἓνα μῆνα!

“Δὲν ἤθελα νὰ σὰς ἐνοχλήσω πειά.. Μά.. δὲν μπορῶ οὔτε στιγμή νὰ βρῶ ἡσυχία... Εἶναι ἓνα μαρτύριο καθημερινὸ ἡ ζωὴ μου, τελευταία! Ἡ τελευταία σας σιωπὴ.. ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα μοῦ ἔχει παγώσει τὸ αἷμα. Κάθε στιγμή πού περνᾷ αἰσθάνομαι πὼς ἔχω τὸ θάνατο μέσα μου.”

Ἐγείνεται. ΑΙΜΙΛΙΟΣ

Ἡ κ. Μαρό δὲν μπόρεσε νὰ τελειώσει... Ἐνα ψυχικὸ σφιζιμο αἰσθάνθηκε νὰ δένη ὅλη τὴν ὑπαρξί της..

— Ἐκεῖνος! ἀκόμα ἐκεῖνος, ἐσκέφθη.. καὶ ἔπεσε σὲ μιὰ πολυθρόνα. Ἐβγαλε τὸ μανδηλί της καὶ σκούπισε ἑλαφρὰ τὰ ὑγρά μάτια της.

★

Τὸ ἄλλο πρωτὶ ἐξύπνησε δύσθυμη. Τὸ ἴδιο πάλι βάρος στὴν ψυχὴ της. Τὸ ἴδιο ἐκεῖνο σφιζιμο..

— Καλημέρα, πηγαίνω, τῆς εἶπε ὁ ἄνδρας τῆς, ὅπως συνήθως. Κάθε πρωτὶ ἔπρεπε νὰ τὴν χαιρετήσῃ πρὶν φύγῃ γιὰ τὴ δουλειά του...

Τὸν κύτταξε ἀφηρημένη.

— Καλημέρα.. τοῦ εἶπε, ξηρὰ καὶ μηχανικά..

Ἐμεινε καὶ πάλιν μόνη της. Ἡ ἴδια ἐρημία, ἡ ἴδια μόνωση.. Ἐκύτταξε τὸ πρόσωπό της στὸν καθρέφτη.. “Πὼς ἐγέρασα.. Πὼς ἄσπρισαν τὰ μαλλιά μου..” εἶπε μέσα της.

Ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ κήπου καὶ κύτταξε ἔξω τὰ καταπράσινα φύλλα τῶν δένδρων.

Ἡ ζωὴ! Ἡ ζωὴ της! Ἐκεῖνος! οἱ συγχνές του ἐπισκέψεις, ἡ γνωριμία τους..

Καὶ ὁμως, πρέπει νὰ τοῦ γράψω, ἐσκέ-

φθῆκε, πρέπει.. καὶ ἔκλεισε μὲ ὄρμη τὴν πόρτα καὶ ἔτρεξε στὸ δωμάτιό της.. ἀνοίξε ἓνα χρωματιστὸ κουτί καὶ βγαίνει ἓνα πολύτιμο χαρτοφάκελο..

Μὲ τὴν πέννα στὸ χέρι γράφει:

“Ἀγαπητό μου παιδί”.. ἦταν ἡ πρώτη λέξη πού ἄφησε τὸ χέρι της νὰ γράψῃ..

Μὰ ὕστερα πάλι ἐσκέφθηκε πὼς θὰ ἦταν μίταιο νὰ στείλῃ αὐτὸ τὸ γράμμα. Γιατί; Γιατί νὰ τὸ στείλῃ; Δὲν ἦταν καιρὸς πειά γι’ αὐτὴν νὰ στέλνῃ ἐρωτικὰ γράμματα. Τώρα πειά! αὐτὴ εἶναι μιὰ γρηά, μιὰ ἡλικιωμένη, μὲ δύο κορίτσια, μὲ δύο μεγάλα κορίτσια... Κι’ ἐκεῖνος; Ἐνα παλληκάρι ἓνα παιδί, ἓνα παιδί της.

Σηκώθηκε ταραγμένη. Τὸ γράμμα ἦταν ἀκόμη στὰ χέρια της.

— Ὅχι, ὄχι ἐσκέφθηκε. Εἶναι πολὺ νέος γιὰ μένα! Καὶ τῶσκισε μὲ μανία, μὲ λύσσα..

Πέρασε ἀκόμη ἓνας μῆνας. Ἡρθε ἡ ἀνοιξη. Τὰ δέντρα τοῦ κήπου καταπράσινα, ὅλα δροσιά. Τὰ λουλούδια γεμάτα μπουμπούκια.

Καμμιά εἶδηση πάλι ἡ ἴδια σιωπὴ. Ἡ κ. Μαρό εἶχε κρύψει βαθειὰ τὸ μυστικὸ της.

Καὶ ὁμως μὲ πόση λαχτάρα περιμένε σήμερα γράμμα του.

Καὶ θὰ τοῦ ἀπαντοῦσε. Ὡ! βέβαια, θὰ τοῦγραφε ἀμέσως, εἶχε πολὺ μετανοήσει τελευταίε γι’ αὐτὴ τὴ σιωπὴ της.

Εἶχε πειὰ χτυπήσει μεσημέρι κι’ ὁ ἄντρας της δὲν φάνηκε ἀκόμη. Ποιὸς ξέρει! Ἴσως νὰ ἔμενε ἔξω. Πάντοτε, ἅμα ἀργοῦσε ἔτσι, δὲν ἔτρωγε στὸ σπιτί. Ἡ κ. Μαρό περιμένε ἐν τούτοις. Ἦταν καθισμένη στὸν κήπο, σὲ μιὰ πολυθρόνα. Δίπλα της τὰ δύο της κορίτσια μελετοῦσαν.

Ἐξαφνα πρόβαλε ἀπὸ τὴν κυκλιωτὴ θύρα τοῦ κήπου ἡ μορφὴ τῆς κ. Μποννέ.

— Θεέ μου! ἔκανε ἡ κ. Μαρό, ἡ μητέρα του!

Σηκώθηκε τρομαγμένη καὶ ἔτρεξε πρὸς συνάντησί της.

Ἡ κ. Μποννέ ἦταν ντυμένη κατάμαυρα.

Μιὰ μαύρη κρέπινη πλεξέρα ἐπλαισίωνε τὸ ἐπίσης κρέπινο καπέλλο της κι’ ἔφθανε ἔως στὰ πόδια της. Ἐνα πυκνὸ βέλο ἀπὸ μαῦρο τοῦλι ἐσκέπαζε τὸ πρόσωπό της. Ἦταν κατάχλωμη καὶ καταβεβλημένη.

— Τέτοιο βαρὺ πένθος! σκέφθηκε ἡ κ. Μαρό.

— Ἀγαπημένη μου φίλη, τί ἐκπληξίς!

— Καλημέρα, ἀδελφοῦλά μου, ἀπήντησεν ἡ κ. Μπονέ, καὶ οἱ δύο παλιές φιληνάδες ἔπεσαν ἡ μία στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἄλλης.

Ἐμειναν ἔτσι σφιχτὰ ἀγκαλιασμένες, ἀρκετὰ λεπτά, ὅταν πρώτη ἡ κ. Μπονέ τραβήχτηκε κι’ ἔβγαλε τὸ πένθιμο μαντηλί, σήκωσε τὸ βέλο της κι’ ἐσκούπισε τὰ ὑγρά μάτια της.

Τὰ δύο κορίτσια τῆς κ. Μαρό εἶχαν ἔλθει κι’ αὐτὰ νὰ χαιρετήσουν τὴν φίλη τῆς μητέρας των.

— Μὰ πὼς; τί συνέβη, Θεέ μου, εἶπεν ἡ κ. Μαρό.

Ἡ κ. Μπονέ μόλις μπόρεσε νὰ ψιθυρίσῃ:

— Ὁ Αἰμίλιος!

Καὶ διεκόπη ἀπὸ ἓνα ἀπότομο λυγμό.

Ἡ κ. Μαρό ἔγινε κατάχλωμη.

— Ὡστε λοιπόν! ἐσκέφθηκε γιὰ μένα; Παναγία μου!

Ἐστερα ρώτησε μὲ ἀγωνία:

— Ἀπὸ τί; Πὼς; Πότε;

— Εἶναι τώρα δέκα τρεῖς ἡμέρες, ἓνα ἀπόγευμα.. Μ’ ἓνα πιστόλι στὴν καρδιά.

— Καὶ οἱ λόγοι;

— Ἐρωτικοί. Κάποια γυναῖκα, μιὰ γυναῖκα ἀγνωστή.

Ἡ κ. Μαρό στηρίχτηκε στὸν κορμὸ κάποιου δένδρου.

Προχώρησαν καὶ οἱ δύο καὶ κάθισαν σιωπηλές σὲ δύο πολυθρόνες κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιό μιᾶς μουριᾶς. Γύρω ὁ ἥλιος ἔκαιγε. Τὰ πουλιά κελαῖδοῦσαν. Ἡ ζωὴ ἀνοίγε μὲ ὅλα της τὰ φτερά.

★

Ἡ κ. Μπονέ φιλοξενήθηκε ὅλη τὴν ἡμέρα στὸ σπιτί τῶν Μαρό. Ἦταν ἀδύνατο νὰ μὴ

δεχθῆ. Ἡ ἐπιμονὴ τῆς φίλης της ἦταν τόση, πού οὔτε κἂν ἐπέμεινε.

Τὸ πρωτὶ οἱ δύο παλιές φίλες ἔκαναν ἓνα μικρὸ γῦρο στὸν κήπο καὶ ξαναγύρισαν στὸν ἴδιο ἐκεῖνο ἴσκιό τῆς μουριᾶς πού εἶχαν καθίσει τὸ χθεσινὸ πρωτὶ.

Προγενμάτισαν καὶ μίλησαν λιγάκι γι’ αὐτὴ τὴν τραγικὴ αὐτοκτονία.

Ὡ! ἂν ἦταν δυνατόν νὰ μάθαινε κα-

ΕΝΑΣ ΤΡΟΠΟΣ

— Δὲν εἶναι δυνατό στὴν ἀκρίβεια πού ἔφθασεν ἡ ζωὴ νὰ κάνετε τίς οἰκονομίας.

— Πὼς ὄχι; ἀγοράζομεν ὅλα μὲ πίστώσιν.

νεῖς ποιά ἦταν αὐτὴ ἡ γυναῖκα! ἐρώτησε ἡ κ. Μπονέ.

Ἡ κ. Μαρό μόλις κατάφερε νὰ ψιθυρίσῃ:

— Ποιὸς ξέρει.

Δὲν μπόρεσε νὰ τελειώσει τὴν φράσι, τὸ θάρος της τὴν ἐγκατέλειψε, ἓνα ρίγος διέδραμε τὸ σῶμά της κι’ ἓνας λυγμὸς ἀνέβηκε ἀπὸ τὸ στήθος της. Ἐκλαψε.

Ἡ κ. Μπονέ τὴν ἐκύτταξε ἐκπληκτικῶς. Τέτοια ἀπότομη μεταβολή.

— Τί σκέφτηκες; Γιατί κλαῖς;

Ἡ κ. Μαρό δὲν ἀπήντησε.

Οἱ δύο φίλες κυττάχτηκαν ἀκόμα λίγο καὶ ὕστερα ἐσιώπησαν.

Τὴν στιγμή ἐκεῖνη ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ κ. Μαρό, ὁ ὁποῖος ἐφώναζε ἀπὸ τὸ σπιτί τὴν γυναῖκά του. . .

Η ΕΡΩΜΕΝΗ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΒΟΡΓΙΑ

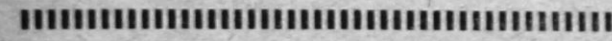
Ο Πάππας Άλέξανδρος Βοργίας καίτοι είχε φθάσει τὸ ἄκρον ὄριον τῆς ἡλικίας του ἐπέμενεν εἰς τὴν ζωὴν τῶν ὀργίων καὶ τῶν ὁμοτήτων.

Μίαν νύκτα ἐκάλεσεν εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου τὴν φίλην τοῦ υἱοῦ του Καίσαρος Λαυρεντίαν καὶ προέτεινε εἰς αὐτὴν νὰ τὴν ἀγιοποιήσῃ, διὰ τῶν ἱερῶν φιλημάτων του. Ἡ Λαυρεντία, φρίττουσα πρὸ τοῦ πελιδνοῦ καὶ τρέμοντος γέροντος, ἐζήτησε ν' ἀποφύγῃ τὴν φέρουσαν τὰ διάσημα τοῦ Ποντίφικος ὕαιναν. Ἐνῶ ὁμοῦς ἀπεμακρύνετο παραλατήσασα κατέπεσε χαμαί. Αἴφνης εἰσέρχεται ὁ Καίσαρ, μόλις, ὁ ἀντάξιος τοῦ πατρός του υἱός, ἀντελήφθη τὴν ἐρωμένην του, πρηνεὶ ἐπὶ τοῦ δαπέδου, ἀνέσπασε τὸ ἐγχειρίδιόν του καὶ γελῶν τὸν ἐκφυλὸν γέλωτά του ἐνέπηξε τὸν ψυχρὸν σίδηρον εἰς τὴν πλευρὰν τῆς νεάνιδος.

— Νά! διὰ τὴν τιμὴν μου! ἀνεφώνησε.

Ο Πάππας παρηκολούθησε τὴν δολοφονίαν ὑπομειδιῶν.

Μετ' ὀλίγον ἡ ἡμιθανὴς νεάνις ἐρρίπτετο εἰς τὸν Τίβεριν.

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΣΤΟ ΒΡΑΔΥΑΣΜΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ!...

Ἀγάπες, πόθοι, ὄνειρατα, εἶστε οἱ ἀνάλαμπές τῆς ὁμορφιάς τῆς ζωῆς! ...

Πάντα ζῆτε, πάντα χαίρεστε τὴν ἀνοιξιὰ τῆς ζωῆ τῶν ἀνθρώπων, τῶν πουλιῶν, τῶν λουλουδιῶν! ...

Σὰς χαίρονται τὰ μπουμπούκια τῶν λου-

λουδιῶν, μουσκεμένα ἀπ' τὴ δροσιὰ τῆς αὐγούλας κα' ἀγκαλιάζουν ἀνίστρα τὴν ὁμορφιά τῆς νεότης σας, τῆς χαρᾶς σας! ...

Τότε εἶστε σὺν ἑσπερίσῃ τῆς ὁμορφιάς σας, τῆς χαρᾶς σας! ...

Εἶστε ὁ ὀλοζώντανος ὕμνος τῆς γέρινης ζωῆς, πρὸς τὴν ξανθοζωὴ τῆς νεότης! ...

Σὰν ἔλθῃ ὁμοῦς τὸ βράδνασμα τῆς ζωῆς, πῶς φεύγετε, σὰν πεταλουνίτσες, ὅπως ἤρθατε, πρὸς ἄλλες ἀνοιξιὰτικες χαρές, σ' ἄλλες ξανθοζωές! ...

Εἶναι τὸ θλιβερὸν ἔσχασμα τῆς ὁμορφιάς, τὸ βράδνασμα τῆς ὀλόχαρης πρωτινῆς νεότης, πού τῆς μένει πειὰ τὸ ὕστερον τραγοῦδι, ὁ θάνατος! ! ! ...

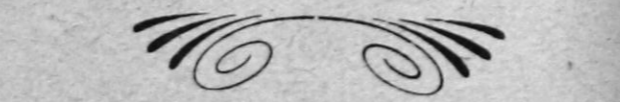
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ

ΡΟΔΟΥ ΜΟΣΧΟΒΟΛΗΜΑ

Ἐφέτος ἄγρια μ' ἔδειρεν ἡ βαρυχειμωνιά, πού μ' ἔπιασε χωρὶς φωτιά καὶ μ' ἤρε χωρὶς νεῖατα κα' ὦρα τὴν ὦρα πρόσμενα νὰ σωριαστῶ βαρεῖα στὴ χιονισμένη στράτα. Μὰ γὰρ, καθὼς μ' ἐθάρορεψε τὸ γέλιο τοῦ Μαρτιοῦ καὶ τράβηξα νὰ ξαναιδῶ τ' ἀρχαῖα τὰ μονοπάτια, στὸ πρῶτο μοσχοβόλημα ἐνὸς ῥόδου μακρονοῦ, μοῦ δάκρυσαν τὰ μάτια.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

Γάλλος λόγιος κ. Ζιλμπέρ Σινάρ ἔκαμε μίαν μικρὰν ἀνακάλυψιν. Ὡς γνωστὸν, ὁ Στανδάλ ἦτο θαυμαστής τοῦ Ντεστὺτ ντέ Τρασὺ. Εἰς μίαν δὲ σημειώσιν τοῦ ἔργου του "Περὶ τοῦ Ἐρωτος," γράφει ὅτι "ὁ συγγραφεὺς ἀνέγνωσεν ἐν κεφάλαιον τῆς ἰταλικῆς μεταφράσεως τῶν "Στοιχείων Ἰδεολογίας," τοῦ κ. ντέ Τρασὺ φέρον τὸν τίτλον "Ντέλλ' Ἀμόρε," καὶ προσθέτει μετριοφρόνως: "Ὁ ἀναγνώστης θὰ εὔρη εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἰδέας πολὺ φιλοσοφικωτέρας ἢ πᾶν ὅ,τι θὰ ἀναγνώσῃ εἰς τὸ παρὸν βιβλίον". Ἀλλ' ἐὰν λάβῃ τις τὴν περιέργειαν ν' ἀναδράμῃ εἰς τὸ "Στοιχεῖα Ἰδεολογίας," βλέπει ὅτι τὸ "περὶ τοῦ Ἐρωτος," κεφάλαιον ἀποτελεῖται μόλις ἐκ τριῶν σελίδων καὶ περατοῦται διὰ δύο στίχων ἐξ ἀποσιωπητικῶν. Λοιπὸν ὁ κ. Σινάρ ἐζήτησε καὶ εὔρεν ἐν ἀντίτυπον τῆς ἰταλικῆς μεταφράσεως τῶν "Στοιχείων Ἰδεολογίας," καὶ εἶδεν ὅτι τὸ περὶ οὗ πρόκειται κεφάλαιον καταλαμβάνει ἐν αὐτῇ ἑκατὸν ὀλοκλήρους σελίδας. Ἐζήτησε τότε ν' ἀνεύρη εἰ δυνατόν, τὸ πρωτότυπον χειρόγραφον. Πρὸς τοῦτο ἐπεχείρησεν ἐρευνᾶν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, διότι εἶχε μάθει ὅτι ὁ Τρασὺ ἀπέστειλεν ἀντίγραφον αὐτοῦ εἰς τὸν Τζέφερσον μετ' ὁποῖον εἶχεν ἀλληλογραφίαν. Ἀλλὰ κατὰ πάσας τὰς ἐνδείξεις ὁ Τζέφερσον τὸ ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ ὡς ἀνήθικον. Καὶ διὰ παρόμοιον λόγον ὁ Τρασὺ περιέκοψε τόσοσιν πολὺ τὸ κεφάλαιον τοῦτο εἰς τὴν

παρισινήν ἐκδοσιν τοῦ ἔργου του, ἤτοι διότι τὸ ἐθεώρει κοινοτόμον καὶ ἀνατρεπτικόν. Ὁ κόμης Ντεστὺτ ντέ Τρασὺ, καίτοι ἰδεολόγος, αἰσθητικιστὴς, συνεχιστὴς τοῦ Κονδιγιάκ, ἀνθρώπος τοῦ δεκάτου ὀγδοῦ αἰῶνος, ἦτο ὁμοῦς γερουσιαστὴς ἐπὶ Λονδοβίκου ΙΗ' καὶ ἐφρόνει ὅτι ὄφειλε νὰ τηρῇ σὺφρονα ἐπιφύλαξιν.

Ὁ κ. Σινάρ, μὴ κατορθώσας νὰ εὔρη τὸ κείμενον τοῦ ντέ Τρασὺ, ἀπεφάσισε νὰ μεταφράσῃ τὴν ἰταλικὴν μετάφρασιν τοῦ "περὶ τοῦ Ἐρωτος," εἰς τὴν γαλλικὴν. Ἡ νέα αὕτη μετάφρασις τοῦ κ. Σινάρ ἐξεδόθη ἄρτι ἐν Παρισίοις μετ' ἐκτενῆ εἰσαγωγὴν τοῦ μεταφραστοῦ. Δὲν δύναται δ' αὕτη νὰ ζημιῇ μεγάλως τὸ ἔργον, διότι ὁ Τρασὺ δὲν εἶχεν ὕφος, ἔγραφεν ὡς "δήμαρχος τῆς ἔσοχῆς," ὡς ὁμολογεῖ αὐτὸς ὁ Στανδάλ, καίτοι θαυμαστής του.

Ἀναγινώσκοντες τὸ κεφάλαιον τοῦτο τὸ ὁποῖον τόσοσιν ὀπίμως ἐξετάφη διαπιστοῦμεν ὅτι ὁ Στανδάλ οὐδὲν σχεδὸν παρέλαβεν ἢ ὠφελήθη ἐξ αὐτοῦ. Εὐθύς ἐξ ἀρχῆς, ἀπὸ τὸν ὀρισμὸν τὸν ὁποῖον δίδει ὁ Ταῖν εἰς τὸν ἔρωτα διαβλέπομεν τὴν ἄβυσσον, ἡ ὁποία χωρίζει τοὺς δύο τούτους ἀνδρας. Κατὰ τὸν Τρασὺ, ὁ ἔρως εἶναι ἡ φιλία ἐξωραϊζομένη ὑπὸ τῆς τέρψεως· εἶναι ἡ κελεῖα φιλία. Ἐπὶ τῆς ἀντιλήψεως ταύτης ἐπιμένει ὁ συγγραφεὺς διὰ μακρῶν. Ὁ "Ἐρως," λέγει, "δὲν εἶναι μόνον φυσικὴ ἀνάγκη." Εἶτα ὁ Τρασὺ ἀντικρούει τὸν Μπυφόν, ὁ ὁποῖος λέγει, "κατήντησε νὰ εἴπῃ ὅτι μόνον ἡ φυσικὴ πλευρὰ τοῦ πάθους τούτου εἶναι καλὴ καὶ

ὅτι ἡ ἠθικὴ πλευρὰ οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει. Οἱ λόγοι ὁμῶς αὐτοὶ τοῦ Μπυφόν ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ μέγας ἐκεῖνος φυσιοδίφης ἐγνώριζε τοῦλάχιστον θεωρητικῶς τί εἶναι ὁ ἔρωσ, ἐνῶ ἡ εὐγενὴς ὀργὴ καὶ ὁ ἀφελὴς ὀρισμὸς τοῦ ἰδεολόγου Τρασὺ δεικνύουν ὅτι οὗτος τὸ ἠγνόει. Ὁ ἔρωσ κατ' αὐτὸν εἶναι «μία τρυφερὰ φιλία ἀχθεῖσα εἰς τὸ ἔπακρον». Εὐτύχημα ὅτι ὄλαι αἱ φιλίαι δὲν φθάνουν εἰς αὐτὸ τὸ ἔπακρον! Περαιτέρω λέγει: «Ὁ ἔρωσ δὲν εἶναι εἰμὴ ἡ φιλία καταστᾶσα ζωηροτέρα διὰ τῆς διαφορᾶς τῶν φύλων». Καὶ πάλιν εὐτύχημα ὅτι τοῦλάχιστον θεωρεῖ ἀναγκαίαν διὰ τὸν ἔρωτα τὴν διαφορὰν τῶν φύλων!

Ὁ Ντεστὺτ ντέ Τρασὺ ὄχι μόνον παραγνωρίζει τὴν μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς φιλίαν, ἢ ὁποία δύναται ἄριστα νὰ ὑπάρξῃ καὶ νὰ διαρκέσῃ ἄνευ σαρκικῆς ἐπιθυμίας, ἐκ διανοητικῆς ἢ ἄλλης συγγενείας, ὡς ἡ φιλία ἀδελφοῦ καὶ ἀδελφῆς, ἀλλὰ πρὸ πάντων πόρρω ἀπέχει τοῦ νὰ εἰκάσῃ τὴν φύσιν τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος, τοῦ ἔρωτος-πάθους, τὸν ὁποῖον οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι δὲν γνωρίζουν ἀλλὰ τὸν ὁποῖον ἐγνώριζεν ὁ Στανδάλ καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ θέμα τοῦ λαμπροῦ βιβλίου τοῦ ἐξόχου συγγραφέως, θέμα, τὸ ὁποῖον οὗτος θαυμασίως ἠσθάνθη καὶ κατενόησε. Ὁχι, ὁ ἔρωσ δὲν εἶναι μῆγμα γενετησίου ὀρμῆς καὶ φιλίας. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ ἔρωσ εἶναι πάθος ἰδιότυπον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ γενετήσιος ὀρμὴ ἀποτελεῖ μόνον τὴν βάσιν καὶ τὸ ἀρχικὸν κίνητρον καὶ τὸ ὁποῖον τόσον ὀλίγον ὁμοιάζει μετὰ τὴν φιλίαν ὥστε πολλάκις πλησιάζει μᾶλλον πρὸς τὸ μῖσος, πάθος ἀξιοθαύμαστον διὰ τὴν δύναμίν του καὶ τὴν ἔντασίν του καὶ τὸ ὁποῖον ἐνίοτε φθάνει μέχρι τῆς παραδεισιακῆς μέθης ἀλλ' ἀπείρως ἐπικίνδυνον, γόνιμον θλίψεων, καταγίδων καὶ κατακλυσμῶν. Ὁ ἀφελὴς Τρασὺ νομίζει, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι δὲν ἐγνώριζον τὸν ἔρωτα. Τὸ ἀληθὲς ὁμῶς εἶναι ὅτι ἀκριβῶς ἐπειδὴ τὸν ἐγνώριζον καλῶς, τὸν ἐφοβοῦντο, καὶ διὰ τὸ αὐτὸν λόγον πολ-

λοὶ φιλόσοφοι, ἐν οἷς ὁ Μπυφόν, δὲν τὸν περιεφρόνησαν μὲν ἀλλὰ τὸν ἐφοβήθησαν.

Ἀλλὰ διατί ὁ Τζεφερσον καὶ αὐτὸς ὁ Τρασὺ ἐθεώρουν τὸ «περὶ τοῦ ἔρωτος», κεφάλαιον τοῦ ἔργου τοῦ Τρασὺ ὡς ἀνήθικον ἢ ἀνατρεπτικόν; Διότι ὁ Τρασὺ, παρὰ τὸ μπουρζουαζικὸν ἰδεῶδες του περὶ τοῦ ἔρωτος τὸν ὁποῖον ἐθεώρει ἁπλῶς ὡς εἶδος τι συμπαιθείας καὶ ὡς μὴ παρέχοντα τὴν ἐντελὴ εὐτυχίαν εἰμὴ ἐν τῇ συζυγικῇ ἐνώσει, διετύπωνεν ἐν τῷ εἰρημένῳ ἔργῳ του ἀντιρρήσεις τινὰς κατὰ τῶν ἐξ ὑπολογισμοῦ γάμων, συνβούλευε ποιάν τινα χειραφέτησιν τῶν νεανίδων καὶ ποιάν τινα ἐπιείκειαν διὰ τὰ ἐνδεχόμενα παραπτώματά των καὶ συνηγόρει ὑπὲρ τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ διαζυγίου. Πάντα δὲ ταῦτα θὰ ἐνεποίουν δυσμενῆ ἐντύπωσιν καὶ ἀγανάκτησιν εἰς τοὺς συντηρητικοὺς κύκλους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἰς τοὺς ὁποίους ἀνῆκε ὁ Τρασὺ λόγῳ τῆς κοινωνικῆς του θέσεως.

Πολὺ ὁμῶς ἀπεῖχεν ὁ Τρασὺ τοῦ νὰ κηρύττῃ τὴν ἐλευθέραν ἐνωσιν καὶ διέστειλεν ἑαυτὸν κατηγορηματικῶς ἀπὸ τὸν Φουριεὶ διὰ τὸν ὁποῖον τὸ ὕψιστον στάδιον τῆς προόδου εἶναι ἐκεῖνο κατὰ τὸ ὁποῖον «μία γυνὴ δύναται νὰ ἔχῃ ταυτοχρόνως: 1ον) ἓνα σύζυγον ἐκ τοῦ ὁποῖου ἔχει δύο τέκνα· 2ον) ἓνα γεννήτορα ἐκ τοῦ ὁποῖου ἔχει ἓν μόνον τέκνον· 3ον) ἓνα εὐνοούμενον ὁ ὁποῖος συνέζησε μετ' αὐτὴν καὶ διετήρησε τὸν τίτλον τοῦτον καὶ 4ον) ἁπλοῦς «νομεῖς», οἱ ὁποῖοι δὲν ἀναγνωρίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου. Ὁ Ντεστὺτ ντέ Τρασὺ ἀπέκρουε τὴν τοιαύτην παραλυσίαν καὶ ἔμενε στερεῶς προσκεκολλημένος εἰς τὸν γάμον καὶ τὴν οἰκογένειαν.

Ἐν συμπεράσματι, ὁ Ντεστὺτ ντέ Τρασὺ ὑπῆρξε λαμπρὸς ἄνθρωπος λίαν εὐπροαίρετος, σῶφρων, πολέμιος τοῦ ἐξ ὑπολογισμοῦ γάμου καὶ πολλῶν ὀλεθρίων προλήψεων καὶ ὑποκρισιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκαλύπτοντο ὑπὸ προσχήματα ἀρετῆς ἢ κοσμιότητος. Ἀλλὰ περὶ τοῦ ἔρωτος ὠμίλησεν ὡς περὶ τῶν χρωμάτων τυφλός.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

→ Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ →

ΠΡΟΦΥΛΑΞΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

«Πῶς μπορούμε νὰ προφυλάξωμεν τὴν γυναῖκα ἀπὸ τὰς συνεπείας μιᾶς ὑπερβολικῆς ἢ ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας καὶ νὰ ἐξουδετερώσωμεν ἢ περιορίσωμεν εἰς τὸ ἐλάχιστον τὰ μειονεκτήματα τῆς ζωῆς τοῦ ἐργοστασίου.

Δύο εἶναι τὰ ὑγιεινὰ μέτρα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχήν μας:

α] Ὑγιεινὴ τοῦ ἐργαστηρίου καὶ ἐν γένει τοῦ περιβάλλοντος ἐν ᾧ ἐκτελεῖται ἡ ἐργασία.

β] Ὑγιεινὴ τῆς ἐργασίας.

Α' ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Τὸ ἐργαστήριον θὰ ἦναι ὡς οἶόν τε εὐάερον, φωτεινὸν καὶ τελείως καθαρὸν.

Ἄρκετὰ συχνὰ διὰ ραπτικά εἶδη τὸ ἐργαστήριον καὶ ἡ κατοικία εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ στίτι· εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἡ ὑγιεινὴ τοῦ ἐνὸς συγγέεται μετὰ τὴν τῆς ἄλλης. Θὰ συμβουλευώσωμεν μόνον στὰς ἐργαζομένας νὰ ἀποφεύγουν, ὅσον τὸ δυνατόν, κάθε ἀκατα-

στασίαν περιττήν: τὰ ὑπολείμματα ὑφασμάτων, νημάτων κλ. δὲν μπορούν παρὰ νὰ αὐξήσουν τὴν ποσότητα τοῦ κονιορτοῦ, ὁ ὁποῖος αἰωρεῖται στὸν ἀέρα.

Εἰς τὰ εἰδικὰ ἐργαστήρια ὁ ἰδιοκτῆτης καὶ διευθυντῆς ἔχει τὸ καθήκον νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐγκατάστασιν ὑγιεινὴν (νερὸ πόσιμο, ἱματιοθήκαι, λαβαμπό)· ὁ ρόλος τῆς ἐργατρίας εἶναι νὰ βεβαιωθῇ ἐὰν οἱ ὑπὲρ αὐτῆς ὑπάρχοντες νόμοι εἶναι σεβαστοί. Ἐπὶ πλέον, ὀφείλει νὰ ὑποβληθῇ εἰς κανόνας ὑγιεινῆς καὶ διὰ τὸ συμφέρον τῆς ὑγείας τῆς καὶ διὰ τὸ συμφέρον τῆς ὑγείας τῶν συνεργατριῶν τῆς. Ἡ σημερινὴ νομοθεσία ὑποχρεώνει τοὺς διευθυντὰς νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν καθαριότητα τῶν ἐργαστηρίων, τὸν ἀερισμὸν των, τὴν ἀπομάκρυνσιν παντὸς ὅ,τι μπορεῖ νὰ διαφθεῖρη τὸν ἀέρα (ἀέρια καὶ ἀτμοί, ὑγρὰ κλ.) καὶ νὰ βλάβῃ τὴν ὑγείαν τῶν ἐργαζομένων. Ἡ καθαριότης τῶν ἐργαστηρίων πρέπει νὰ γίνεται, ὅταν θὰ λείπουν αἱ ἐργάτριαι μιὰ φορὰ τὴν ἡμέραν (πρὸ ἢ μετὰ τὴν ἐργασίαν). Εἶναι καλὸν τὸ δάπεδον νὰ ἦναι στρωμένο μετὰ μουσαμᾶ

ἢ λιπόλεον, διὰ τὴν μπόρην νὰ γίνηται τὸ ὑγρὸν πικρὸν. Οἱ τοῖχοι καὶ τὸ ταβάνι θὰ πλύνονται συχνά. Οἱ ἀπόπατοι πρέπει νὰ ἴναι οὕτω πως καμωμένοι, ὥστε νὰ μὴ ἀναδίδουν οὔτε ὀσμὴν κακὴν, οὔτε ἀέρια ἐπικίνδυνα πρὸς εἰσπνοήν. Εἰς τὰς ἐργατρίδας ἀπόκειται νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν καλὴν διατήρησιν των. Ἐνα ἐργαστήριον, διὰ νὰ ἴναι ὑγιεινόν, πρέπει νὰ ἔχη διαστάσεις τοιαύτας, ὥστε διὰ κάθε ἐργαζόμενον ἄτομον τὸ κυβικὸν τοῦ ἀέρος νὰ μὴ ἴναι κατώτερον ἀπὸ 7 κυβικὰ μέτρα. Θὰ ἴναι μάλιστα καὶ 10 κυβικὰ μέτρα τοῦλάχιστον διὰ ἄτομα χρησιμοποιούμενα εἰς μαγειρεία, καταστήματα, μαγαζεῖα, γραφεῖα ἀνοικτὰ εἰς τὸ δημόσιον: 14 κυβικὰ μέτρα εἰς δωμάτια προσωρισμένα δι' ὑπνόν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ὄγκος αὐτὸς τοῦ ἀέρος δὲν μπορεῖ νὰ ἐπαρκέσῃ παρὰ μόνον ἐπὶ ὀλίγον χρονικὸν διάστημα διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἀναπνοῆς, πρέπει νὰ ἐξασφαλίζηται ἡ ἀνανέωσις καὶ νὰ εἰσάγονται 30—60 κυβικὰ μέτρα ἀέρος κατ' ἄτομον καὶ διὰ κάθε ὥραν. Κατὰ τὰ διαλείμματα τῆς ἐργασίας, ὁ ἄηρ πρέπει νὰ ἀνανεοῦται τελείως. Τέλος τὰ ἐργαστήρια πρέπει νὰ φωτίζονται καταλλήλως, καὶ τὸν χειμῶνα νὰ θερμαίνωνται ἐπαρκῶς. Εἰς πολλὰς χώρας ὑπάρχει ἕνας θεσμὸς σωτηρίας διὰ τὴν προστασίαν τῆς ἐργαζομένης γυναικός: ὁ θεσμὸς τῶν ἐπιθεωρητριῶν (Lady superintendants, surintendantes d'usine). Ἡ κίνησις ἤρχισεν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν κατὰ τὸ 1900. Ἡ Σουηδία ἠκολούθησε τὸ παράδειγμα τῆς Ἀμερικῆς τῷ 1908, ἔπειτα ἡ Ἀγγλία κατὰ τὸ 1913. Ἐν Γερμανίᾳ ἡ χρησιμοποίησις ἐπιθεωρητριῶν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ κάθε ἐργοστάσιον ἀπασχολοῦν 100 τοῦλάχιστον ἐργάτας. Τὸ Βέλγιον ἔχει τρεῖς σχολὰς ἐπιθεωρητριῶν. Ἐν Γαλλίᾳ τῷ 1917 ἰδρύθη ἡ Association des surintendantes d'usines, ἔχουσα ὡς σκοπὸν νὰ προπαρασκευάσῃ γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐπιφορτισμέναι νὰ ἐπιβλέπουν τὴν κοινωνικὴν ὀργάνωσιν τῶν ἐργοστασίων

εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν ὀλικὴν εὐμάρειαν καὶ τὴν ἠθικὴν προφύλαξιν τῶν ἐργατριῶν.

Αἱ ἐπιθεωρητρίαι ἐπιβλέπουν τὰς ἐργατρίδας, ἀκούουν τὰ παράπονά των, ἐπισκέπτονται τὰς ἀσθενούσας ἐργατρίδας, κάμνουν διαβήματα εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ κοινωνικὰ σωματεῖα καὶ γενικῶς ἔχουν καθήκον νὰ ἐκτελοῦν συχνὰς ἐπισκέψεις εἰς τὰ ἐργοστάσια καὶ νὰ ἀπαιτοῦν τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν νόμων καὶ διατάξεων τῶν σχετικῶν μετὰ τὴν βιομηχανικὴν ὑγιεινὴν. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἴητο εἰς τὴν παρ' ἡμῶν εἰσῆγετο ὁ θαυμάσιος αὐτὸς θεσμὸς τῶν ἐπιθεωρητριῶν.

Β' ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἴδου μερικοὶ γενικοὶ κανόνες διὰ τὴν ὑγιεινὴν τῆς ἐργασίας:

1. Μία καλὴ στάσις. — Δὲν πρόκειται νὰ ἀλλάξωμεν τὰς συνειθισμένας συνθῆκας τῆς ἐργασίας εἰς τὰ περισσότερα τῶν ἀναφερθέντων γυναικείων ἐπαγγελμάτων. Ἄλλ' εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἴναι ἡ παρατεταμένη ἀκίνησις εἰς μίαν ἐλαττωματικὴν στάσιν ὑποβοηθεῖ τὰς παρεγκλίσεις τῆς σπονδυλικῆς στήλης εἰς νεανίδας, τῶν ὁποίων τὸ ὀστεῶδες σύστημα δὲν ἔχει ἀντοχήν, θὰ ἴδῃ ὅτι ἀρκεῖ κάποτε νὰ σταθῆ κανεὶς κατὰ τὴν ἐργασίαν διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰς παρεγκλίσεις αὐτάς.

Τίθεται τὴν ἐρώτησις: διατί στέκεται εἰς τὰς ἐλαττωματικά;

Ἐν πρώτοις, διότι οἱ μῦς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὡς ἀποστολὴν νὰ στηρίζουν τὸ κεφάλι, τοὺς ὄμους, τὴν ράχι, δὲν μποροῦν νὰ μείνουν ἐπ' ἀόριστον συνεσταλμένοι, καὶ χαλαρῶνουν ἅμα ὡς ἡ κούρασις γίνῃ αἰσθητή: τότε ἡ κεφαλὴ κλίνει πρὸς τὰ ἔμπρὸς καὶ ἡ ράχις καμπουριάζει.

Συμβαίνει ἐπίσης ὥστε τὸ βάρος τοῦ ὑφάσματος νὰ κουράσῃ τοὺς βραχίονας τῆς ἐργάτιδος, ὅποτε ἀνεπαισθήτως χαμηλώνουν οἱ βραχίονες, καὶ ἡ κεφαλὴ καὶ ἡ ράχις ἀκο-

λουθοῦν τὴν κίνησιν διὰ νὰ μὴ ἴναι ἡ ἐργασία πολὺ μακρὰ ἀπὸ τὰ μάτια. Ἐνας κακὸς φωτισμὸς ἐπιφέρει τὸ ἴδιο ἀποτέλεσμα, ὅπως καὶ μίαν ἐλαττωματικὴν ὄρασις. Συχνὰ ἐπίσης ἡ νεανὶς ἀποκάμνει ἀπὸ τὴν ἀκίνησιν καὶ δοκιμάζει νὰ ἀναπαυθῆ ἀλλάζουσα στάσιν: διασταυρώνει τὰς κνήμας, ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς ὄμους εὐρίσκειται οὕτω πρὸς ὑψηλὰ ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ἐν τούτοις αἱ ἐργατρίαι, τὰς ὁποίας αἱ ἀσχολίαι των καταδικάζουν εἰς τὴν ἀκίνησιν, ὀφείλουν νὰ καταβάλουν κάθε προσπάθειαν διὰ νὰ πάρουν καλὴν στάσιν κατὰ τὴν ἐργασίαν. Ὅσον εἶναι δυνατόν, — καὶ εἶναι δυνατόν τοῦλάχιστον ὅταν ἐργάζονται ἐν σπείρματι των — θὰ ἐκλέγουν ἕνα τραπέζι καὶ μιὰ καρέκλα ἀνάλογον πρὸς τὸ ἀνάστημά των: ἐν ἀνάγκῃ θὰ βάζουν ἕνα σκαμνάκι κάτω ἀπὸ τὰ πόδια. Θὰ στέκωνται ἴσια σὲ μιὰ ἔδρα, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἴναι κεκλιμένη. Ὑπάρχουν μερικὰ ἐργαλεῖα (étaux), τὰ ὁποῖα προσαρμόζονται εἰς τὰ ἄκρα τοῦ τραπέζιου διὰ νὰ ἐμ-

Ἡ ΓΥΝΑΙΚΑ ΕΧΕΙ ΠΑΝΤΟΤΕ ΔΙΚΑΙΟΝ

— Βλέπεις, ἂν δὲν ἀργούσες νὰ νιυθῆς δὲν θὰ χάναμε τὸ τραῖνο.

— Καὶ σὺ ἂν δὲν με βίαζες τόσο δὲν θὰ ἤμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ περιμεῖνωμε τόσο ὥρα.

ποδίσουν τὴν ἐργαζομένην νὰ σκύβῃ καὶ νὰ καμπουριάσῃ: τὰ ἐργαλεῖα αὐτὰ εἶναι λίαν ἀξιοσύστατα. Τὸ τραπέζι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ

ράπτρια θὰ κόβῃ καὶ θὰ παρασκευάζῃ ὄρθια τὸ ὑφάσμα, πρέπει νὰ ὑπερβαίνει περὶ που κατὰ δέκα ἑκατοστόμετρα τὸ ἐπίπεδον τῶν ἰσχυῶν (γόμφων).

2. Ἐκλογὴ ἐνδυμασίας. — Ἡ ἐν-

ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΣΕ

— Πῶς; νυμφεύσει τὸν Κώστα καὶ ὁμοῦ σὲ μένα ἔδωσες τὸν λόγον σου!

— Καταλαβαίνεις ὅτι δὲν μποροῦσα νὰ τὰ δώσω ὅλα σὲ ἕνα!

δυμασία ἐν γένει καὶ ἰδίως ἡ τῆς ἐργασίας, πρέπει νὰ ἐπιτρέπη μεγάλην ἐλευθερίαν κινήσεων. Τὰ κορσάκια μὲ μανίκια στενὰ ὑποβοηθοῦν τὴν παρέγκλισιν τῆς σπονδυλικῆς στήλης. Σὲ κορσάκια νέας ἐπιβάλλεται προσοχὴ ἰδίως εἰς κορσέδες, οἱ ὁποῖοι διακροτοῦνται ἀφ' ἑνὸς μὲν μὲ μπαλένες ἀπὸ πάνω καὶ προσαρμόζονται στὲς κάλτσες μὲ δεσμάματα οἱ κορσέδες αὐτοὶ προκαλοῦν συχνὰ τὸ στράβωμα τῶν κάτω ἄκρων ἢ τὸ καμπουρίασμα τῆς ράχως. Τὰ μὲ ὑψηλὰ τακούνια ὑποδήματα ἔχουν ἐπίσης πολλὰ μειονεκτήματα: τὸ βάρος τοῦ σώματος φέρεται πρὸς τὰ ἔμπρὸς πρὸς ἀποφυγὴν πτώσεως σὲ κάθε βῆμα, εἶναι ὑποχρεωμένες νὰ μετατοπίζουν ἀρκετὰ τὸ σῶμα πρὸς τὰ ὀπίσω ὡς ἀποτέλεσμα ἐπέρχεται ἡ παραμόρφωσις τῆς σπονδυλικῆς στήλης εἰς τὴν νεφρικὴν χώραν (κοιλὴ ράχως) καὶ ἡ κακὴ λειτουργία τῶν ἐσωτερικῶν ὀργάνων τῆς κοιλίας.

★

*Οφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὄλαι αἰ νεάνιδες αἰ ὁποῖαι πέρουον στίσιν ἐλαττωματικὴν κατὰ τὴν ἐργασίαν, δὲν καμπουριάζουσι· ἐπίσης ὄλαι ὅσαι φοροῦν τακούνια ὑψηλὰ δὲν παρουσιάζουσι τὴν ἀναφερθεῖσαν, παραμόρφωσιν. Ἀπὸ δύο νεάνιδας, εὐρισκομένας ὑπὸ τὰς ἰδίας συνθήκας, ἡ πειὸ ἀδύνατη εἶναι ἐκείνη ποῦ καμπουριάζει. Μία καλὴ γενικὴ ὑγιεινὴ, τροφὴ ὑγιῆς, ἐπαρκῆς, ποικίλη, εἶναι μέσα ἀσφαλῆ, διὰ τῶν ὁποίων μποροῦμεν νὰ ἀποφύγωμεν τὰς παρεγκλίσεις τοῦ σκελετοῦ.

3. Καλὰ ἀποτελέσματα τῶν φυσικῶν ἀσκήσεων.—Αἱ καλῶς ἐννοούμεναι καὶ διευθυνόμεναι φυσικαὶ ἀσκήσεις ἔχουσι ἐπίδρασιν σωτηρίαν ἐπὶ τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι τὰς ἐκτελοῦν. Ἄλλ' εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως αἱ ἀσκήσεις γίνωνται εἰς τὸν ἀνοικτὸν ἀέρα. Ἐν τῇ περιπτώσει αὐτῇ—καὶ ἄς πάρωμεν παραδειγμα φυσικῆς ἀσκήσεως τὸν περίπατον, ὁποῖος εἶναι εὐκόλος δι' ὄλας—ἡ κυκλοφορία γίνεται πειὸ γρήγορα, ἄλλα διὰ τῶν πνευμόνων ἄλλα διὰ τοῦ δέρματος (μὲ τὸν ἰδρῶτα). Ἡ ὀξυγόνωσις τοῦ αἵματος τριπλασιάζεται μὲ βᾶδισμα τακτικὸν (4-5 χλμ. τὴν ὥραν). Οἱ μῦς τρεφόμενοι καλῶς ἀπὸ αἶμα καθαρὸν, πλούσιον εἰς ὀξυγόνον, ἀποκτοῦν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ρώμην. Παρατηρεῖται εὐκόλως ὅτι ἅμα πάρει τὴν συνήθειαν νὰ κάμνει τακτικὰ φυσικὰς ἀσκήσεις καθίσταται βαθμηδὸν ἱκανὸς δι' ἀγῶνας, τοὺς ὁποίους δὲν μποροῦσε νὰ κάμῃ προηγουμένως. Μὴ λησμονῶμεν ἐπὶ πλέον, ὅτι πολλὰ γυναικεῖα ἐπαγγέλματα συνεπάγονται κατανάλωσιν νευρικῶν δυνάμεων περισσότερον ἀφ' ὅτι τὸ φανταζόμεθα εἶναι συνεπῶς κακὸν νὰ συμβουλευσώμεν εἰς τὰς νεαρὰς ἐργατρίδας ἀσκήσεις, αἱ ὁποῖαι μποροῦν νὰ αὐξήσουσι ἀκόμη τὴν νευρικὴν ἐξάντλησιν. Εἰς πολλὰς μεταξύ αὐτῶν μποροῦμεν ἰδίως νὰ συστήσωμεν

τὸν περίπατον ὄχι ὅμως τὸν βίαιον καὶ ταχέως κουραστικὸν, ἀλλὰ σειρὰν βημάτων συνεπῶς διαβαθμισμένων εἰς μῆκος, ὑπὸ μορφὴν πορείας οὔτε πολὺ ταχείας, οὔτε καὶ βραδείας. Ὁ περίπατος δὲν εἶναι μόνον καλὴ ἀσκήσις διὰ τὰ κάτω ἄκρα, ἀλλὰ δι' ὄλους τοὺς μῦς τοῦ σώματος ἐν γένει. Τὸ τρέξιμο, ὁ χορὸς, τὸ τέννις, τὸ ἄλμα εἶναι ἐπίσης ἀσκήσεις ἀξιοσύστατοι. Αἱ γυμναστικαὶ ἀσκήσεις χωρὶς μηχανήματα ἢ μὲ μηχανήματα ἀπλᾶ, αἱ ἀσκήσεις μὲ ἐλαφροὺς ἀλτήρας, τὸ πατινάρασμα (τὸν χιμῶνα) εἶναι ὠφέλιμα.

Γενικῶς, μπορεῖ κανεὶς νὰ χρησιμοποιήσῃ ὄλας τὰς παιδιὰς ποῦ ἐκτελοῦνται στὸ ὑπαίθριον: ὁ νόμος περὶ ὀκταώρου ἐργασίας, ἡ ἀγγλικὴ ἐβδομάς, ἐπιτρέπουσι σήμερον εἰς τὰς ἐργατρίδας νὰ ἀφιερῶσουσι δι' αὐτὰς τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν. Αἱ νεάνιδες ὀφείλουσι ἐπίσης νὰ γνωρίζουσι, ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ σπιτιοῦ, ἡ ὁποία γίνεται χωρὶς ὑπερκούρασιν, μὲ τὰ παράθυρα ἀνοικτά, ἀφοῦ ἐννοεῖται ληφθεῖν ὄλα τὰ μέτρα διὰ νὰ μὴ σηκωθῇ σκόνι, ἔχει τὸ προτέρημα νὰ θέτῃ εἰς κίνησιν μέγαν ἀριθμὸν μυῶν. Τέλος εἰς τὰς νέας ἐργάτιδας, τὰς ὑποχρεωμένας νὰ στέκωνται σκυμμένες ἐπάνω στὴν ἐργασίαν ὄλη τὴν ἡμέρα, συνιστῶμεν καθημερινὰς ἀσκήσεις εὐθυάσεως. Ἡ ἀσκήσις αὕτη εἶναι ἀπλὴ καὶ εὐκόλος καὶ συνίσταται εἰς τὸ ἔξῃς: ἡ ἐνδιαφερομένη ἀφαιρεῖ τὸν κορσέ της καὶ πλαγιάζει ἐπάνω στὸ πάτωμα ἢ κεφαλὴ καὶ οἱ ὄμοι πρέπει νὰ ἀκουμποῦν καλὰ τὴν ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν, οἱ βραχίονες θὰ ἦναι μισοεκτεταμένοι, τὰ χέρια τοποθετημένα στὴν ἀρχὴ τῶν μηρῶν, αἱ κνήμες ἐκτεταμένες, τὰ σφυρὰ ἐνωμένα. Εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν πρέπει νὰ μένῃ ἀκίνητος ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν. Ἡ ἀσκήσις αὕτη ἀπαιτεῖ θέλησιν καὶ ἐπιμονήν. Καλύτερα ἀκόμη εἶναι ἡ ἀσκήσις, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὸ νὰ φέρωμεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἓνα βᾶρος καλῶς ἰσορροπημένον καὶ ὄχι πολὺ βαρὺ: δύο ἕως τέσσαρα κοιλὰ ἀναλόγως τῆς ἡλικίας τῆς νεάνιδος

Ἄσον ἀφορᾷ τὰς ἐργατρίδας, τὰς ὁποίας ἡ ἐργασία προδιαθέτει εἰς κισσοῦς, ἐπειδὴ εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ στέκωνται διαρκῶς ὄρθιες, λέγομεν τὸ ἔξῃς: ὁ νόμος ὑποχρεώνει τοὺς διευθυντὰς καταστημάτων, ἐργαστηρίων κ.τ.λ. νὰ ἔχουσι εἰς τὴν διάθεσιν κάθε ὑπαλλήλου μίαν καρέκλαν. Ἄς ἐπωφεληθῶσι ἀπὸ τὴν εὐεργετικὴν αὐτὴν διάταξιν τοῦ νόμου καὶ ἄς καθήσουσι, ἅμα ὡς ἡ ὑπηρεσία τὸ ἐπιτρέπει. Πολλὰ ἐργάτρια παραπονοῦνται ἀπὸ μίαν ὑπερβολικὴν κόπωσιν, τὴν ὁποίαν προκαλεῖ ἡ ἐργασία μὲ ραπτομηχανήν. Καὶ τῷ ὄντι ἡ ραπτομηχανὴ ἐπιφέρει συμφορήσιν βλαβεράν τῶν ἐσωτερικῶν ὀργάνων, ἐνίοτε δὲ τὴν μετατόπισιν μερικῶν ἀπ' αὐτὰ. Ἡ χρῆσις της ἀπαγορεύεται πρὸ τοῦ δεκάτου τρίτου ἔτους. Μὲ μίαν συνετὴν οἰκονομίαν τῶν χειρισμῶν, μὲ ἓνα ὑπολογισμὸν λογικὸν τῆς διαρκείας, τῆς ταχύτητος καὶ ἐντάσεως τῆς ἐργασίας, μὲ διακοπὴν καὶ ἀνάπαυσιν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ἡ δὲ ραπτομηχανῆς ἐργασία καθίσταται ὀλιγώτερον κουραστικὴ. Ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα ἔχουσι μελετηθῆ καλὰ, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ ἐφαρμογὴ τῶν χωλαίνει.

Ἡ οἰκονομία τῶν χειρισμῶν πραγματοποιεῖται, ἐάν, πρὶν ἀρχίσῃ ἡ ἐργασία, ἐτοιμασθῇ ἡ μηχανή, αἱ κουβαρίστρες καὶ ὅτι ἄλλο σχετικὸν ὑπάρχει. Θὰ ἐκλέγεται ἓνα κάθισμα ἀνάλογον πρὸς τὸ ἀνάστημα τῆς ἐργατρίδας καὶ τὸ ὕψος τῆς μηχανῆς ἢ ἐργάτρια θὰ κάθεται ἴσια καὶ θὰ τοποθετῆται εἰς τέτοιαν ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν μηχανήν, ὥστε ἡ κούρασις νὰ ἦναι ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον. Αἱ ράπτριες ὀφείλουσι νὰ κανονίζουσι μεθοδικῶς τὴν ἐργασίαν των, εἰς τρόπον ὥστε ἡ διὰ τῆς χειρὸς ραπτικὴ νὰ ἐναλλάσσεται μὲ ραπτικὴν μηχανῆς. Δυστυχῶς ἡ ἐναλλαγὴ αὕτη γίνεται συχνότατα ὄλως τυχαίως. Ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ ἐναλλαγὴ τῆς ἐργασίας ἐπιτρέπουσι καλύτεραν χρησιμοποίησιν τῶν δυνάμεων. Τέλος, ἐπειδὴ ἡ διὰ ραπτομηχανῆς ἐργασία θέτει εἰς κίνησιν μικρὸν ἀριθμὸν μυῶν, πάντοτε τῶν ἰδίων,

εἶναι καλὸν ἡ ἐργασία νὰ ἐκτελεῖται καθ' ἑποχὰ ἀπὸ λίγο καὶ νὰ ἀκολουθῆται ἀπὸ ἀνάπαυσιν τῆς ἰδίας διαρκείας. Ἐὰν δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ αὐστηρὰ ἐφαρμογὴ τῆς μεθόδου αὐτῆς, αἱ συνθήκαι τῆς ἐργασίας μὲ ραπτομηχανήν (σταματήματα συχνὰ ὀφειλόμενα εἰς τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μετατοπισθῇ τὸ ὕψος) δὲν ἀντιτίθενται εἰς τὸ νὰ συμμορφωθῶμεν μὲ αὐτὴν εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν περιστάσεων. Ἐν συνόψει ἰδοῦ πῶς μποροῦμεν νὰ ἐπιτύχωμεν ἀπόδοσιν μεγαλύτεραν μὲ τὸν ὀλιγώτερον κόπον: Νὰ μὴ ράβωμεν πολὺ γρήγορα. Νὰ ξεύρωμεν νὰ διακόπτωμεν τὴν ἐργασίαν ἐν καιρῷ. Νὰ διοργανώσωμεν τὴν ἐργασίαν εἰς τρόπον ὥστε νὰ γίνετα ἑναλλάξ ραπτικὴ μὲ τὸ χεῖρ καὶ ραπτικὴ μὲ τὴν μηχανή.

Κλείοντες τὸ ἄρθρον μας ἐπαναλαμβάνομεν ὅσα ἔλεγεν ὁ διάσημος Tréves εἰς τὸ 11ον Διεθνὲς Συνέδριον Ὑγιεινῆς καὶ Δημογραφίας τῶν Βρυξελλῶν (28 7βρίου 1903).

Ἦπρέπει νὰ ἀπαγορεύσωμεν τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν αἱ ὁποῖαι δὲν σέβονται ἐπαρκῶς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ φύλου καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ὀλωσειδικοῦ καὶ λίαν σπουδαίου καθήκοντος, τὸ ὁποῖον ἐκπληροῖ ἡ γυνὴ εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς οἰκογενείας.

Ἰατρός

Μ. ΜΩΥΣΕΙΔΗΣ

ΤΟ ΡΟΔΟ

Στὸ φθινοπωρινὸ τὸ δεῖλι τὸ θλιμμένο, τὸ ρόδο γέρνει τοῦ καλοκαιριοῦ ἀρρωστημένον ἀπὸ τὸ βραδυνὸ τ' ἀγέρι, ποῦ διαφαίνει, τὴν τελευταία ἀνάσα σαλεύει καὶ πεθαίνει...

Ἡ μάννα ἢ τριανταφυλλία ἔχει μαδήσῃ καὶ μέσ' τὸ ἄνεμο σκάπτεται ἀπὸ τὴ λύπη, τοῦ κήπου ἢ μοιρολογήστρα ἢ βρούση τῆς λέγει στροφὲς θλιμμένου τραγουδιοῦ δένδρα, νερὰ, λουλούδια, φύλλα, κῆποι κλαῖνε τὸ θάνατο τοῦ λουλουδιοῦ.

ΤΟ ΠΕΣΙΜΟ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

Στην ελαφρότερη πνοή,
στ' άγγιγμα μόνο πεταλούδας,
σαν να μην είχε τη ζωή
παρμένη απ' τὸ χυμὸ τῆς φλούδας
στ' άγγιγμα μόνο πεταλούδας,
στην ελαφρότερη πνοή,
σαν ναταν ἦχος πού πεθαίνει,
ἢ ἄστρο πού σβύεται τὸ πρῶτ
ἢ ὄνειρο πλάνο πού διαβαίνει,
στην ελαφρότερη πνοή,
στ' άγγιγμα μόνο πεταλούδας,
σαν ναταν χρωμα τ' οὐρανοῦ
πού τρεμοχάνεται τὸ βράδυ,
ἢ σκέψι γρήγορη τοῦ νοῦ,
ἢ λάμπι σὲ πυκνὸ σκοτάδι,
στ' άγγιγμα μόνο πεταλούδας,
στην ελαφρότερη πνοή,
σέρνεται χάμω καὶ χορεύει,
δίχως νὰ ξέρη τί γυρεύει,
ἀναίσθητο, χωρὶς ζοή . . .
στην ελαφρότερη πνοή,
στ' άγγιγμα μόνο πεταλούδας.

Σ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΔΙΑΒΑΤΑΡΙΚΑ ΠΟΥΛΙΑ

Στὸν αὐγουστιάτικο οὐρανὸ διαβαίνουν τὰ
[μεσάνυχτα,
σαν ἀπὸ κάποιαν ἄλυτη κατάρα ἀποδιωγμένα,
τὰ διαβατάρικα πουλιά μετὰ τὰ φτερά τὰ ὀρθά-
[νοιχτα,
πού φεύγουν ἀπ' τὴν ξηνητεία καὶ πάλι πᾶν
[στὰ ξένα,
Μέσ' στὸ σκοτάδι, ἀθώρητα χωρὶς ν' ἀνα-
[ταράζονται

σύννεφα ἀλαφροῖσκιωτα, πετᾶνε ταίρια-ταίρια
κι' ἀκούοντάς τα με φωνὲς πονετικὲς νὰ κρά-
[ζονται
θαρρεῖς ἀγάπης στεναγμοὶ πῶς ἔρχονται
[ἀπ' τ' ἀστέρια...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΕΝΩ Η ΖΩΗ ΠΕΡΝΑ

ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΓΑΠΗΣ

‘Ο φίλος μου ἦταν πικρὰ πονεμένος
χθὲς τὸ βράδυ. Μοῦ διηγεῖτο τὸν ἐντα-
φιασμὸν μιᾶς ἀγάπης ἰου Μία γυναῖκα
τοῦ εἶχε συντριψῆ τὴν ψυχὴ, τοῦ εἶχε
γιὰ μιὰ σιγμὴ μετὰ τὸ χέρι τῆς γκρεμίσῃ
ἕναν ὀλόκληρο πύργο εὐτυχίας.

Πρόσεπάθησα νὰ τὸν παρηγορήσω,
ἀλλὰ ἐστάθη ἀδύνατον.

‘Η πληγὴ του ἦταν τόσο βαθειὰ καὶ
ἐφάνταζε ὀλάνοιχτη κ' αἱματωμένη.

— Εἶνε ἀδύνατον — μοῦ ἔλεγε — νὰ
σοῦ περιγράψω με λόγια, φίλε μου, πό-
ση σκληρότητα μπορεῖ νὰ δείξῃ μιὰ γυ-
ναῖκα σ' ἕναν ἄνδρα, τὸν ὁποῖον εἰκοσι-
τέσσερες ὥρες πρὶν τὸν ἐκρατοῦσε σὴν
ἀγκαλιὰ τῆς καὶ τὸν ἀνέβαζε σὶτὸν ἔβδο-
μο οὐρανὸ τῆς ἐρωτικῆς εὐνυχίας.

Αὐτὰ τὰ ἴδια χέρια, πὸν ἐχάριζαν τὰ
γλυκύτερα καὶ τρυφερώτερα χάρδια, γί-
νονται χέρια δολοφόνου καὶ μποροῦν
ψύχραιμα νὰ περιβάλουν τὸ λαιμό σου
καὶ νὰ σὲ πνίξουν... Τὰ ἴδια χεῖλη, πὸν
σοῦ ἔδιδαν χθὲς τὰ ἐρωτικώτερα καὶ ἡ-
δονικώτερα φιλιὰ, γίνονται σήμερα ἢ
φρισμακερώτερες πηγὲς καὶ ἐξακοντίζουν
τὸ δηλητήριο τους καὶ σὲ θανατώνουν..»

Δὲν ἐπεχείρησα νὰ συνεχίσω τὴν προ-
σπάθειά μου νὰ τὸν παρηγορήσω.

ΣΒΑΡΤΣ

ΤΑΝ ἕνα βράδυ Αὐγουστιάτικο
πνιγηρό, ‘Ο Μπάρμπα ‘Ερντρικ
μπῆκε σὴν ξεχαρβαλωμένη του
καλύβα σέρνοντας μαζί του ἕνα
ἀδύνατο κοριτσάκι πού ἔκλαιγε.

‘Η γυναῖκά του μόλις τοὺς εἶδε πετάχτη-
κε ἀπ' τὴ γωνιά τῆς, πού ἐτοίμαζε τὴ λα-
χανόσουπα, κι' ἔμεινε ἀκίνητη, τραβώντας
ἀπότομα ἕνα γκρίζο τσουλούφι πού τὴν ἐμ-
πόδιζε.

— Εἶναι ἡ κόρη τοῦ ‘Αντώνη, εἶπεν ὁ
‘Ερντρικ, μποροῦσα νὰ τ' ἀφήσω στοὺς τέσ-
σερους δρόμους; ‘Ο πατέρας τῆς πνίγηκε.

— Μπᾶ, πνίγηκε ὁ κακομοῖρης ὁ ‘Αν-
τόνης;

Τῆς βασανισμένης γυναῖκας ἡ καρδιὰ
συγκινήθηκε. κι' ἔρριξε μιὰ ματιὰ στοὺς δυὸ
γυιούς τῆς πού κοιμῶνταν πλάι-πλάι.

Στὸ διάστημα αὐτὸ ἡ μικρὴ εἶχε ἀφήσει
τὸ χέρι τοῦ ψαρᾶ κι' ἐτριγύριζε στὸ τζάκι.
‘Η μητέρα ‘Ερντρικ γύρισε, τὴν κύτταξε κ'
ἐκατάλαβε τί συμβαίνει.

— Βάζω στοίχημα πῶς εἶναι θεονήστικο,
εἶπε.

Τὸ παιδί τῆς ἔγενεψε “ναί,, μετὰ τὸ κεφάλι.
Τότε τῆς γέμισαν ἕνα πιάτο σοῦπα, καὶ τὴν
κάθησαν σὴν πειὸ ψηλὴ καρέκλα γιὰ νὰ
φτάνῃ ἐνῶ κάθησαν κ' οἱ δύο καὶ τὴν κυ-
τοῦσαν. ‘Η ψυχὴ τῆς γυναῖκας τοῦ ‘Ερν-
τρικ εἶχε πλημμυρίσει πειὰ ἀπὸ οἶκτο καὶ
σκύβοντας ἐψιδύρισε σὶτὸν ἄντρα τῆς :

— Τὸ κακόμοιρο ! Πῶς τρώει ! Καλὰ ἔ-
καμες καὶ τὸ μᾶζεψες, ἄντρα μου.

Καὶ ὕστερα ἐπρόσθεσε πειὸ χαμηλά :

— ‘Εννοιά σου, θὰ μᾶς φέρῃ εὐτυχία
αὐτὴ ἢ γαλανομμάτα.

Πραγματικὰ ἡ μικρὴ Μισελίνα ὅπως τὴν
ἔλεγαν, ἔφερεν εὐτυχία σὶτὸ σπίτι τῶν ‘Ερν-
τρικ.

Μαζύ τῆς μπῆκε σὶτὸ σπίτι καὶ ἡ εὐτυχία
σὲ τέτοιο σημεῖο, πού τὰ δυὸ παιδιὰ τοῦ
‘Ερντρικ, ὁ Ζᾶκ καὶ ὁ Μάρκ, ὕστερα ἀπὸ τὸ
θάνατο τοῦ πατέρα τους, εἶχαν τρία κα-
ράβια.

Ζοῦσαν λοιπὸν εὐτυχισμένοι καὶ ἐλεύθε-
ροι, μὴ ἐπιθυμώντας τίποτε περισσότερο.
Πωλοῦσαν σὴς πόλεις τὰ ψάρια τους καὶ
ξαναγύριζαν στὰ καράβια τους, στὰ ὁποῖα
ζοῦσαν τόσο ταιριασμένα κ' εἰρηνικά.

‘Ο Ζᾶκ εἶχε τὴ γενικὴ διεύθυνση τῆς ἐρ-
γασίας, ἦταν ὁ ν α ὕ α ρ χ ο ς τοῦ στολίσκου
των !

‘Ο Μάρκ ταῦρισκε ὅλα αὐτὰ φυσικὰ καὶ
ὕπακουε σὶτὸν ἀδελφὸ του... Κ' ἡ Μισελίνα
βασίλευε ἀνάμεσα στοὺς δύο...

Τῆς εἶχαν κάμη ἐπάνω σὶτὸ πλοῖο πού ἔ-
φερε τὸ ὄνομα τῆς, μιὰ θαυμασία καμαροῦ-
λα, ἐπιπλωμένην ἀπὸ μυρωμένο ἔλατο, γε-
μάτη κορδέλλες χίλια μπιγλιμπίδια καὶ λου-
λούδια.

Γιὰ χάρι τῆς ὁ Ζᾶκ καὶ ὁ Μάρκ πλήρω-
ναν ἕνα σωρὸ λεπτὰ στοὺς πραγματευτάδες.
Τῆς ἀγοράζανε χίλια δυὸ φανταχτερά μετα-
ξωτὰ φτερά καὶ μικρὰ κοσμήματα.

‘Η κοπέλλα ἦταν ἀληθινὰ ἢ πειὸ ὄμορ-
μη ψαροπούλα τῆς Βουργκώνης ὅπου τελευ-
ταίως ἐργαζόντουσαν.

Όταν στολιζόντανε, ὁ Ζὰκ περνοῦσε ὀλόκληρα προῶνὰ νὰ τὴν κυττάξῃ, σὰν ἕνας εὐλαβῆς προσκνητῆς τὴν Παναγία, καὶ ὁ Μὰρκ γινότανε σκεπτικὸς καὶ μαζευότανε σὲ μιὰ γωνιὰ χωρὶς νὰ λήῃ τίποτα.

Ἡ Μισελίνα ἦταν τότε 19 ἡλικίᾳ, ξανθιά, φιλόλιγνη καὶ σβέλτη. Τὸ ἡλιοκαμιμένο της δέγμα εἶχε ἕνα ξανθὸ χνοῦδι ποῦ τοῦ ἔδινε ζεστοὺς κεχοιμαρένιους τόνους, ποῦ ἔκαναν τὸν Ζὰκ νὰ μεθιάῃ σὰν τ' ἀντίκρυζε. Τὴν ἀγαποῦσε!

Καὶ τῆς ζεστὲς μέρες, ὅταν φυσοῦσαν ἐπάνω στὸ νερὸ, οἱ πνοὲς τῆς ἀνοίξεως, φορτωμένες ἀρώματα, ὅταν ὁ Ζὰκ τύχαινε νὰ ἰδῇ τὴν Μισελίνα νὰ πηγαινοέρχεται ἐ-

ΗΤΑΝ. . ΚΟΡΗ ΤΗΣ

— Δὲν καταλαβαίνω πῶς ὀρέγεσαι τόσους προσβολαῖς ἀπ' τὴν νοικοκυρά.
— Μὰ εἶναι . . . κόρη μου.

πάνω στὸ πλοῖο, ντυμένη στὰ ὀλόασπρα, ἔφευγε σὰν τρελλό. Πήγαινε στὴ πειὸ ἔρημη γωνιὰ τῆς ἔξοχῆς καὶ κυλιότανε πάνω στὴ γλῶχη τῶν λειβαδιῶν, ἀνάμεσα ἀπ' τὰ μεγάλα βώδια, ποῦ ξαφνιασμένα τὸν κυττοῦσαν μὲ τὰ μεγάλα, γλυκὰ μάτια τους.

Ἡ Ζὰκ ξεφώνιζε τότε! . . . Ἐμοῦγκριζε! . . . Ἐκλαιγε μὲ λυγμούς. Καὶ ὕστερα ἀποκοι-

μιῶταν κάτω ἀπ' τὸν ζεστὸν ἥλιο, ἀποκαμωμένος.

Ὁ Μὰρκ ποῦ ἦταν προικισμένος μὲ φύσι πειὸ γλυκεῖα, τὴν κυττοῦσε γλυκὰ, σκεπτόμενος ὅτι ὁ Ζὰκ σὰν μεγαλείτερός του ποῦ ἦταν, εἶχε περισσότερα δικαιώματα ἐπάνω της.

Αὐτὴ ἡ δειλὴ τρυφερότητα συγκινοῦσε τὴ Μισελίνα καὶ δὲν τὸ ἔκρυβε.

Μιὰ μέρα τὰ τρία πλοῖα φορτωμένα κρασί κατεβαίνανε τὸ Σηκουάνα, διευθυνόμενα πρὸς τὸ Παρίσι. Ἡ νύχτα ἔπεφτε μαύρη.

Σὲ λίγο ὁ οὐρανὸς φωτίστηκε μὲ μιὰς τὰ σύννεφα ἀραιώσαν, ἡ σελήνη ἔλαμψε μ' ὄψη τῆς τῆς γλυκὰ καὶ οἱ μούροι ὄγκοι τῶν καραβιῶν ξεχώρισαν μὲς ἀπ' τὴν πυκνὴ σκιά ποῦ τὰ τριγύριζαν.

Ἡ ψηλὴ σιλουέττα τοῦ Ζὰκ, ποῦ ρέμβαζεν ὀρθίος πάνω στὸ κατάστρωμα τοῦ "Περὴφανου", σχεδιάστηκε ἀδρὴ στὸν ὀρίζοντα.

Ὁ Μὰρκ, ποῦ ἦταν καπετάνιος τοῦ "Τολμηροῦ", συγκινημένος ἀπ' τὴν ὠμορφιὰ τῆς νύχτας, ἄρχισε νὰ τραγουδάῃ κ' ἡ καθαρὴ φωνὴ του ἀντηχοῦσε μελαγχολικὰ στὴν τριγύρω γαλήνη.

Βαρκίση, λέει ἡ Λιζέτα.
Θάθελα νάβγω ἀντικρὺ
Μὰ πῶς τὴν βάρκα νὰ πληρώσω.
Ποῦμαι φτωχοῦλα καὶ μικρή;
Ὁ ναύτης λέει στὴν κοπέλλα:
Ἐλα μαζί μου, ἔλα μαζί.
Στὴ φτωχικὴ μου βάρκα ἔλα.
Φτωγή, μικρή...

Όταν ὁ Μὰρκ ἔπαψε, μιὰ ἄσπρη σκιά ἐφάνηκε στὸ κατάστρωμα τοῦ πλοίου.

Ἦταν ἡ Μισελίνα.

Ὁ Ζὰκ, ποῦ τὴν ἀγαποῦσε ἐπίσης, τὴν ἰδε, τὴν ζήληψε, σήκωσε τὴν χοντρού του γροθιά καὶ τὴν ἄφησε νὰ πέσῃ ἐπάνω στὸ σανίδωμα τοῦ βαποριοῦ, ξεστομίζοντας μιὰ φρικτὴ βροσιά. Ὁ Μὰρκ μὲ τὸ βλέμμα χαμένο στὸ ἄπειρο, ἄρχισε τὸν δεύτερο στίχο:

— Ἀπ' τὸν πατέρα μου νὰ μὲ ζητήσης.
Λέει στὸ ναῦτη ἡ μικρή.

— Ἀγαπημένη μου, πέ μου, νὰ ζήσης.
θὰ δεῖξῃ ἔλεος, δὲν θ' ἀρνηθῇ.

— Μὴν ἀπελπίζεσαι, κράζ' ἡ κοπέλλα.
πάντα ἔχε θάρρος στὴν καρδιά...

Κ' ἡ βάρκα μὲ τὸ νεῖδ ζευγάρι γλυστράει ἐπάνω στὰ νερά...

Οἱ τελευταῖες νότες τοῦ τραγουδιοῦ σβύσανε μέσα στὸ σκοτάδι καὶ ἡ λευκὴ σιλουέττα τῆς Μισελίνας ἔξαφανίσθηκε.

Ὁ Ζὰκ τρέμοντας μπῆκε στὴν καμπίνα τοῦ ψιθυρίζοντας μέσα στὰ δόντια του:

— Πρέπει νὰ τελειώσουν ὅλ' αὐτά. Πρέπει νὰ τελειώσουν...

Ὁ Ζὰκ καὶ ὁ Μὰρκ ξεφόρτωσαν τὰ κρασιά στὸ Μπερσὺ καὶ διπλόρωσαν στὸ Πόν-Ρουαγιάλ γιὰ νὰ φορτώσουν κάρβουνα. Τὰ τρία καράβια ἦσαν ἀγκυροβολημένα ἀπέναντι στὸ Λούβρο. Ὁ Ζὰκ ὅμως ἔλειπε καὶ δὲν φαινότανε πούθενά. Ἡ Μισελίνα καὶ ὁ Μὰρκ ἀνήσυχτοι ρωτοῦσαν γι' αὐτόν, χωρὶς νὰ ἐξακριβώσουν τίποτε. Τί εἶχε γίνει; ... Αὔριο ἔπρεπε νὰ φύγουν. Καὶ ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ὕστερ' ἀπ' τὸ θάνατο τοῦ γέρο Ἐρντρικ ποῦ ὁ Ζὰκ τὸ εἶχε ρίξει ἔξω, δὲν φρόντιζε γιὰ τὴν ἀναχώρησι, εἶχε χαθῆ.

Ἡ ἡμέρα πέρασε χωρὶς νὰ φανῇ. Τὰ μεσάνυχτα ὁ Μὰρκ περισσότερο ἀνήσυχος θέλησε γὰ πάη νὰ τὸν ζητήσῃ. Ἡ Μισελίνα τὸν ἐμπόδισε. Χωρὶς ἄλλο ὁ Ζὰκ θὰ εἶχε ἐμποδισθῆ ἀπὸ καμμιὰ δουλειά.

Θὰ τὸν περιμέναν ὅλη λοιπὸν τὴν νύχτα κουβεντιάζοντας. Ἦσαν μόνοι καὶ ἦσαν εὐτυχημένοι. Ἐλατρεύοντο! . . .

Κάθε φορὰ ποῦ βρίσκονταν ἔτσι, ὅπως τὴ νύχτα αὐτὴ, ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλον, οἱ ὄρες περνοῦσαν χωρὶς νὰ τῆς καταλαβαίνουν.

Ἔτσι κ' αὐτὴ τὴ νύχτα, ὁ Μὰρκ καὶ ἡ Μισελίνα τὴν ἐπέρασαν κοντὰ-κοντὰ καθισμένοι χειροπιασμένοι βουβοί.

Μακρὰ, πάνω ἀπὸ τῆς γέφυρες ἀπλώνονταν μιὰ κόκκινη φλογώδης δμίχλη, ἀπ' τὴν ἀντανάκλασι τῶν ἠλεκτρικῶν ποῦ φωτίζανε τὴν πόλι. Κανεὶς δὲν φαινόταν ἐκεῖ

κοντὰ καὶ ἡ βοὴ τοῦ Παρισιοῦ ποῦ φθανε ἀπὸ μακρὰ τοὺς ἐφόβιζε.

Ἦσαν ἀπλοῖκοί, εἶχαν ζήσει στὴν ἔξοχῆ, μακρὰ ἀπ' τῆς μεγαλοπόλεις καὶ τὰ ψηλά καμπαναριὰ τῆς Νότ-Νιάς, τοὺς μίλοῦσαν λιγώτερο γιὰ τὸ Θεό, ἀπ' τ' ἀνθισμένα λειβάδια καὶ τῆς ξάστερες νύχτες ποῦ ἔχαν γνωρίσει στὴ ζωὴ τους. Τὸ Λούβρο τοὺς φαινότανε σὰν φυλακὴ!

Ἡ ὥρα περνοῦσε...

Τὸ ρολόγι τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ χτύπησε δυὸ μετὰ τὰ μεσάνυχτα.

Εἶχαν λησμονήσει πειὰ τὸν Ζὰκ.

Ὁ Μὰρκ εἶχε πάρει τὸ χέρι τῆς Μισελίνας κ' ἐκείνη δὲν τοῦ ἔφερε καμμιὰ ἀντίστασι. Μόνον ποῦ τὸ μικρὸ χεράκι τῆς σιγῶν τρεμε μέσα στὸ χοντρὸ μαυρισμένο χέρι τοῦ ψαρῶ. Σιγὰ-σιγὰ τὸ κεφάλι τῆς ἀκούμπησε ἐπάνω στὸ μπράτσο του. Ἦσαν τόσο εὐτυχημένοι.

Ἐξαφνα ἀκούσανε ἕνα παράξενο τρῆξιμο κ' ἀντριχίασαν.

Ὁ Μὰρκ πετάχθηκε ἐπάνω καὶ προχώρησεν ἀνήσυχος πρὸς τὸ πλευρὸ τοῦ πλοίου. Ἡ Μισελίνα τὸν ἀκολούθησε. Ἐσκυφνὰ κ' οἱ δυὸ πρὸς τὸ μαῦρο νερὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ εἶδαν μὲ φρίκη καὶ τρόμο ἕνα σῶμα ποῦ τὸ παρέσυρε ἑλαφρὰ τὸ ρεῦμα.

Ἡ Μισελίνα φοβήθηκε, τοῦ Μὰρκ τρίχτηκε ἡ καρδιά κ' ὁ νοῦς τους ἐπῆγε στὸν Ζὰκ. Κατέβηκαν σὲ μιὰ βάρκα καὶ μὲ τὴ βοήθεια ἑνὸς καμακιῶ τράβηξαν τὸ σῶμα πρὸς τὸ πλοῖο. Ἐξαφνα μιὰ κραυγὴ ἀπελπισίας καὶ σπαραγμοῦ βγήκε ἀπὸ τὸ στόμα τους. Ἦταν ὁ Ζὰκ, ὁ Ζὰκ πνιγμένος ἀπὸ ἐρωτικὴ ἀπελπισία, ὁ Ζὰκ νεκρός, κρατώντας στὰ ξυλιασμένα του χέρια μιὰ ἐσάρπα ποῦ ἀνῆκε στὴ Μισελίνα! . . .

(Μετάφρασις) Λ. ΔΡΑ...

ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ

Δημοσιεύομεν ἐκ τοῦ Νέου Ἀστικοῦ Κώδικος τὰ κατωτέρω ἐνδιαφέροντα περὶ γάμου ἄρθρα κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Δημ. Φύτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ἡ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΚΑΙ Ἡ ΣΥΝΑΨΙΣ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Ἄρθρ. 97. Ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ οἱ ὅποιοι πρόκειται νὰ νυμφευθῶσι μόλις δηλώσωσιν τὴν περὶ συνοικεσίου ἀπόφασιν των πρὸς τὸν δήμαρχον ἢ τὸν ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ ἀντιπρόσωπόν του τὸν ἐντεταλμένον τὴν διεκπεραίωσιν τῶν τοῦ γάμου ὑποθέσεων ἢ ἐν τοῖς χωρίοις πρὸς τὴν Δημογεροντίαν, ἢ ἀπόφασίς των αὕτη δημοσιεύεται. Ἡ προθεσμία τῆς δημοσιεύσεως εἶναι δεκαπενθήμερος. Ἡ δήλωσις αὕτη γίνεται ἐκ μέρους τῶν μελλονύμφων προφορικῶς ἢ γραπτῶς ὑπὸ τὸν ὄρον ἵνα αἱ ὑπογραφαὶ των ὧσιν ἐπικεκυρωμένα. Ἐκάτερος τῶν μελλονύμφων τῶν ἀπευθυνομένων ἀρμοδίως διὰ τὴν δήλωσιν τοῦ γάμου ὑποχρεοῦται νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸ Δημαρχεῖον ἢ εἰς τὴν Δημογεροντίαν τὸ δελτίον τῆς ταυτότητός του καὶ ἐὰν δεήσῃ τὴν γραπτὴν συγκατάθεσιν τῆς μητρὸς, τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ κηδεμόνου αὐτοῦ, τὸ πιστοποιητικὸν θανάτου τῆς συζύγου ἢ τοῦ συζύγου ἢ τὴν ἀπόφασιν περὶ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου ἢ διαζεύξεως.

Ἄρθρ. 98. Διὰ τὴν δήλωσιν τοῦ γάμου ἀρ-

μόδιον τμήμα εἶναι τὸ Δημαρχεῖον τῆς κατοικίας τοῦ ἄρρενος, ὁ ὁποῖος πρόκειται νὰ νυμφευθῇ. Ἐὰν ὁ ἄρρην ὅστις πρόκειται νὰ νυμφευθῇ ἦναι Τοῦρκος ἔχων κατοικίαν ἐν ξένη χώρα δύναται νὰ ἀναφερθῇ διὰ τὴν δήλωσιν τοῦ γάμου εἰς τὸ Δημαρχεῖον ἐν τῷ Μητρῶφ τοῦ ὁποίου εἶναι ἐγγεγραμμένος καὶ ἐὰν δὲν ἦναι ἐγγεγραμμένος εἰς τὸ Δημαρχεῖον ἐνθά εἶναι ἐγγεγραμμένος ὁ πατήρ αὐτοῦ. Ἡ δημοσίευσίς τοῦ γάμου γίνεται ἐν ταῖς κατοικίαις τῶν μελλονύμφων ἐκ μέρους τοῦ Δημαρχεῖου ἐν τῷ Μητρῶφ τοῦ ὁποίου εἶναι ἐγγεγραμμένοι, καὶ ἐν περιπτώσει μὴ ὑπάρξεως ἐγγραφῆς ἐν τῷ τόπῳ ἐνθά εἶναι ἐγγεγραμμένοι οἱ πατέρες των.

Ἄρθρ. 99. Ἐὰν ἡ δήλωσις τοῦ γάμου δὲν γίνῃ κατὰ τὴν τάξιν, ἢ ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν μελλονύμφων δὲν ἦναι ἱκανὸς εἰς γάμον ἢ ὑπάρχῃ κώλυμά τι διὰ τὸν γάμον ἢ αἰτήσεις περὶ δημοσιεύσεως ἀπορρίπτεται.

Ἄρθρ. 100. Πᾶν ἄτομον ἐνδιαφερόμενον διὰ τὸν γάμον δύναται νὰ κάμῃ ἔνστασιν ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς δηλώσεως κατὰ τῆς συνάψεως τοῦ γάμου ἰσχυριζόμενον ὅτι ὁ ἕτερος τῶν μελλονύμφων δὲν εἶναι ἱκανὸς πρὸς σύναψιν γάμου ἢ ὅτι ὑπάρχει νόμιμον κώλυμα γάμου. Ἡ ἔνστασις γίνεται γραπτῶς εἰς οἰονδήποτε ἐκ τῶν δημαρχικῶν τμημάτων τῶν ἐκτελούντων τὴν δημοσίευσιν. Αἱ ἔνστασις αἱ μὴ βασιζόμεναι εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν περὶ ἀνικανότητος ἢ εἰς τὸ ὅτι ὑπάρχει νόμιμον κώλυμα δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν δημάρχων ἢ ἀντι-

προσώπων αὐτῶν ἢ ὑπὸ τῶν δημογερόντων. Ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως μιᾶς ἐκ τῶν περὶ ἀκυρότητος ἐν γένει αἰτιῶν, ἢ Εἰσαγγελία ὑποχρεοῦται ἀντεπαγγέλτως νὰ προβάλλῃ ἔνστασιν κατὰ τῆς συνάψεως τοῦ γάμου.

Ἄρθρ. 102. Ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀντιπρόσωπός του ἢ ἡ Δημογεροντία πρὸς τοὺς ὁποίους ὑποβάλλεται αἴτησις περὶ δημοσιεύσεως τοῦ γάμου κοινοποιεῖ ἀμέσως τὴν ἔνστασιν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς μέλλοντας νὰ νυμφευθῶσιν ἅμα τῇ λήξει τῆς προθεσμίας περὶ δημοσιεύ-

ΠΩΣ ΜΕΤΡΑ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ

— Ἐγείνα εἰκοσιτριῶν χρόνων τὴν ἐλοχὴν τῶν σταφυλιῶν.

Ἐνόμιζα πού ἐγινες εἰκοσιτεσσάρων.

— Ναί, μὰ πέφυκε δὲν εἶχαμε σταφύλια, γι' αὐτὸ δὲν λογαριάζω τὸν περυσινὸν χρόνον.

σεως. Ἐὰν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ ἔνστασις εἶναι ἄδικος εἰδοποιεῖται ἀμέσως περὶ τούτου ὁ ἐνιστάμενος.

Ἄρθρ. 105. Ἐὰν ὁ ἐνιστάμενος ἐμμένῃ εἰς τὴν ἔνστασίν του δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ παρεμποδίσεως τοῦ γάμου ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τοῦ μέρους ἐνθά ἐγένετο ἡ αἴτησις περὶ δημοσιεύσεως.

Ἄρθρ. 104. Ἡ προθεσμία τοῦ ἰσχυρισμοῦ περὶ ἐνστάσεως καὶ περὶ τοῦ ἀδίκου αὐτῆς ὡς καὶ ἡ προθεσμία τῆς δίκης περὶ παρεμποδίσεως τοῦ γάμου εἶναι δι' ἐκάστην περίπτωσιν δεκαήμερος. Ἡ προθεσμία αὕτη ἀρχεται διὰ μὲν τὴν ἔνστασιν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως, διὰ δὲ τὴν ἔνστασιν περὶ

τοῦ ἀδίκου αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἐνστάσεως εἰς τοὺς μελλονύμφους καὶ διὰ τὴν δίκην περὶ παρεμποδίσεως τοῦ γάμου ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ ἐνιστάμενος εἰδοποιεθῇ περὶ τοῦ ἀδίκου τῆς ἐνστάσεως αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 105. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ὁ ἐνιστάμενος, ὁ δήμαρχος πρὸς ὃν ἐγένετο αἴτησις περὶ δημοσιεύσεως ἢ ὁ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ ὁ ἐντεταλμένος τὴν διεκπεραίωσιν τῶν διατυπώσεων τοῦ γάμου ἢ ἡ Δημογεροντία τῇ αἰτήσῃ τοῦ ἀνδρὸς ἢ τῆς γυναικὸς τῶν μελλόντων νὰ νυμφευθῶσι, ὑποχρεοῦνται νὰ ἐφωδιάσωσιν αὐτοὺς διὰ βεσικᾶ δηλοῦντος ὅτι ὁ γάμος συνήφθη καὶ ἡ δημοσίευσίς ἐγένετο. Ἡ ἰδία διάταξις ἰσχύει καὶ ἐν ἡ περιπτώσει δὲν ἠγέρθη ἀγωγή περὶ παρεμποδίσεως τοῦ γάμου ἢ ἀπερρίφθη μία τοιαύτη ἀγωγή. Ὁ βεσικᾶς περὶ δημοσιεύσεως παρέχει τοῖς μελλονύμφοις τὸ δικαίωμα νὰ συζητηθῶσιν ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ βεσικᾶ εἰς οἰονδήποτε μέρος τῆς Τουρκίας ἐνώπιον τῶν Δημάρχων ἢ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 106. Ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀντιπρόσω-

ΠΩΣ ΤΑ ΜΟΙΡΑΖΟΝΤΑΙ

— Σὸ σπίτι μας ἐπικρατεῖ ἀπόλυτος τάξις. Δὲν πίνομε παρὰ κρασί καὶ νερό.

— Ἐλα δά!

— Καὶ β. βαια. Ἡ γυναίκα μου πίνει ἰὸ νερό καὶ ἐγὼ τὸ κρασί!

πος αὐτοῦ ἢ ἡ Δημογεροντία πρὸς οὓς ἀπο-
τείνονται οἱ μελλονύμφοι διὰ τὴν σύναψιν
τοῦ γάμου ὑποχρεοῦνται νὰ ἀντιτάξωσιν ἄρ-
νησιν, ἐὰν ἴδωσι λόγους κωλύοντας τὴν ἐκ-
τέλεσιν τῆς δημοσιεύσεως. Οὐδὲν κῆρος ἔχει
ἡ δημοσίευσίς μετὰ παρέλευσιν ἕξ μηνῶν.

Ἄρ. 107. Ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν μελλονύμ-
φων ἀσθενήσῃ καὶ ὑπάρχει φόβος μήπως
δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ σύναψις γάμου καὶ ἐν
περιπτώσει ἀκόμη συμμορφώσεως πρὸς τὰς
νομίμους προθεσμίας εἶναι δυνατόν νὰ ἐπι-
τραπῇ ἐκ μέρους τοῦ Ἐπιθηροδικείου εἰς τὴν
Δημορχίαν ἢ εἰς τὴν Δημογεροντίαν ὅπως
συντάμωσι τὰς προθεσμίας καὶ μάλιστα τε-
λέσωσι τὸν γάμον ἄνευ δημοσιεύσεως.

Ἄρ. 108. Ὁ γάμος συνάπτεται δημοσίᾳ,
ἐπὶ παρουσίᾳ δύο μαρτύρων ἐνηλίκων ἐν
τῷ Δημορχεῖῳ ἢ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Δημο-
γεροντίας ἐκ μέρους τοῦ Δημάρχου ἢ τοῦ
ἀντιπροσώπου αὐτοῦ ἢ τοῦ Μουχτάρου. Ἐὰν
δυνάμει ἰατρικοῦ πιστοποιητικοῦ ἀποδειχθῇ
ὅτι ὁ ἕτερος τῶν μελλονύμφων ἀσθενεῖ εἰς
βαθμὸν ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ μεταβῇ εἰς
τὸ Δημορχεῖον ἢ εἰς τὴν Δημογεροντίαν,
ἐπιτρέπεται ἡ τέλεσις τοῦ γάμου καὶ εἰς ἄλ-
λο μέρος.

Ἄρ. 109. Οἱ ἐντεταλμένοι τὴν τέλεσιν τοῦ
γάμου ἐρωτῶσιν ἑκάτερον τῶν μελλονύμφων
ἐὰν προτίθενται νὰ συνάψουν γάμον κοινω-
νίαν πρὸς ἀλλήλους. Ἐπὶ τῇ καταφατικῇ αὐ-
τῶν ἀπαντήσῃ δηλοῦται ὅτι ὁ γάμος ἐτελέ-
σθη συμφώνως τῷ Νόμῳ τῇ ἀμοιβαίᾳ συγ-
καταθέσει ἀμφοτέρων.

Ἄρ. 110. Ὁ ὑπάλληλος ὁ ἐντεταλμένος
τὴν σύναψιν τοῦ γάμου ἅμα τῇ λήξει τῶν
διατυπώσεων δίδει ἀμέσως εἰς τοὺς νεονύμ-
φους πιστοποιητικὸν γάμου (Στεφανογράφι).
Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ τέλεσις τῶν θρησκευτι-
κῶν διατυπώσεων πρὶν ἢ προσαχθῇ τὸ πι-
στοποιητικὸν γάμου. Ἄλλως τε ἡ σύναψις
τοῦ γάμου δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐκτελέσεως
τῶν θρησκευτικῶν διατυπώσεων.

Ἄρ. 111. Αἱ διατάξεις περὶ τῶν διατυ-
πώσεων τῆς δημοσιεύσεως καὶ τῆς συνά-

ψεως τοῦ γάμου, ὡς καὶ περὶ τῶν Μητροῶν
τοῦ γάμου ὁρίζονται δι' εἰδικοῦ Κανονισμοῦ.

ΑΙ ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ἄρ. 151. Διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν διατυ-
πώσεων τοῦ γάμου μετὰ τῆς συζύγου καὶ
τοῦ συζύγου συντελεῖται ἡ συζυγικὴ ἐνότης.
Τοιοῦτοτρόπως ὁ σύζυγος καὶ ἡ σύζυγος
ἀναλαμβάνουν ἀπὸ κοινοῦ ἀπέναντι ἀλλήλων
τὴν ἐξασφάλισιν τῆς διὰ τῆς ἐνότητος ταύ-
της προκυπτούσης εὐτυχίας ὡς καὶ τὴν φρον-
τίδα τῆς ἀπὸ κοινοῦ συντηρήσεως καὶ ἀνα-
τροφῆς τῶν τέκνων. Ἡ σύζυγος καὶ ὁ σύ-
ζυγος ὀφείλουσιν ἀλλήλοις πίστιν καὶ βοή-
θειαν.

Ἄρ. 152. Ὁ σύζυγος εἶναι ὁ ἀρχηγὸς
τῆς συζυγικῆς ἐνότητος. Τὸ ζήτημα τῆς ἐκ-
λογῆς κατοικίας καὶ τῆς διὰ καταλλήλου τρό-
που συντηρήσεως τῆς συζύγου καὶ τῶν τέ-
κνων ἀνήκει αὐτῷ.

Ἄρ. 153. Ἡ σύζυγος φέρει τὸ οἰκο-
γενειακὸν ὄνομα τοῦ συζύγου αὐτῆς.

Ἡ γυνὴ ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἐξασφαλί-
σεως τῆς κοινῆς εὐτυχίας τυγχάνει ἐν τῷ
μέτρῳ τῶν δυνάμεών της ἢ βοηθὸς καὶ ἢ
σύμβουλος τοῦ συζύγου αὐτῆς.

Τὰ τῆς οἰκίας ἐπιμελεῖται ἡ γυνή.

Ἄρ. 154. Τὴν ἐνότητα ἐκπροσωπεῖ ὁ
σύζυγος. Ὁ σύζυγος καὶ ἡ σύζυγος οἰον-

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἐπὶ τῶν ἀνοησίων καλοστολισμένους, ὅπως
ὑπάρχουσιν καὶ ἀνόητοι καλοντημένοι.
Chamfort.

Ἡ πέτρα εὐρίσκον μοναχὰ στὰ καρποφόρα
δένδρα. Ἀραβικὴ προοίμια.

Δὲν πρέπει νὰ λέμε ὅ,τι σκεπτόμεθα, ἀλλὰ
πρέπει νὰ σκεπτόμεθα ὅ,τι λέγομεν.

Mme Lambert

δῆποτε σύστημα καὶ ἂν ἠθελον παραδεχθῇ
ἐν τῷ ζητήματι τῆς διαχειρίσεως τῆς περιου-
σίας, ὁ σύζυγος εἶναι ὑπεύθυνος ἐκ τῆς χρή-
σεως αὐτῆς.

Ἄρ. 155. Καὶ ἡ σύζυγος ἔχει ὅπως
καὶ ὁ σύζυγος τὸ δικαίωμα τῆς ἐκπροσωπή-
σεως ὅσον ἀφορᾷ τὰς διαρκεῖς ἀνάγκας τοῦ
οἴκου. Ὁ σύζυγος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰς
πράξεις τῆς γυναικὸς του, αἱ ὁποῖαι δὲν
ὑπερβαίνουν τὴν δικαιοδοσίαν της εἰς τρό-
πον ὥστε νὰ ἴηται δυνατόν νὰ γίνωσι γνω-
σταὶ ἐκ μέρους τρίτων προσώπων.

Ἄρ. 156. Ἐὰν ἡ γυνὴ καταχρασθῇ
τῆς δικαιοδοσίας τῆς ἐκπροσωπήσεως, ἢν
ἔχει δυνάμει τοῦ νόμου ἢ ἀδυνατεῖ νὰ ἐξα-
σκίση αὐτήν, ὁ σύζυγος δύναται ν' ἀφαι-
ρέσῃ ἀπ' αὐτῆς τὴν δικαιοδοσίαν ταύτην
καθ' ὅλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει. Ἡ ἀφαίρεσις
αὕτη τῆς ἐν λόγῳ δικαιοδοσίας δὲν ἰσχύει
ἀπέναντι τρίτων προσώπων καλῆς πίστεως,
ἐφ' ὅσον δὲν δημοσιεύεται διὰ τῆς ἀρμοδίας
ὁδοῦ (Συμβολαιογράφου).

Ἄρ. 157. Τῇ αἰτήσῃ τῆς γυναικὸς ὁ
δικαστὴς ἀποδίδει αὐτῇ τὴν δικαιοδοσίαν
της ὑπὸ τὸν ὅρον ν' ἀποδείξῃ αὕτη ὅτι ἡ
ἀπ' αὐτῆς ἄρσις τῆς δικαιοδοσίας ταύτης
ἦτο ἀδικαιολόγητος. Ἐὰν ἡ ἄρσις ἐδημο-
σιεύθῃ καὶ ἡ ἀπόφασις περὶ τῆς εἰς αὐτὴν
ἀποδόσεως ἐπίσης δημοσιεύεται.

Ἄρ. 158. Ἡ γυνὴ δὲν δικαιούται νὰ
ὑπερβῇ τὴν τῆς ἐκπροσωπήσεως δικαιοδο-
σίαν ἢν κέκτηται αὕτη, ἐφόσον ὁ σύζυγος
δὲν παρέχει τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν ρητῶς
ἢ σιωπηρῶς.

Ἄρ. 159. Οἰονδήποτε σύστημα ἔχουσι
παραδεχθῇ ὁ σύζυγος καὶ ἡ σύζυγος ὅσον
ἀφορᾷ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας των,
ἡ σύζυγος τῇ ρητῇ ἢ σιωπηρᾷ ἀδείᾳ τοῦ
συζύγου δύναται ν' ἀσχολῆται εἰς μίαν ἐρ-
γασίαν ἢ τέχνην. Ἐὰν ἡ γυνὴ ἐν περιπτώ-
σει ἀρνήσεως τοῦ συζύγου αὐτῆς τοῦ νὰ
τῇ παραχωρήσῃ τὴν ἄδειαν ταύτην, ἀπο-
δείξῃ ὅτι ἡ ἐνασχόλησις αὐτῆς εἰς μίαν ἐρ-
γασίαν ἢ τέχνην ἐπιβάλλεται πρὸς τὸ συμ-

φέρειν τῆς συζυγικῆς ἐνότητος ἢ ὅλοκληρου
τῆς οἰκογενείας, ἡ ἄδεια αὕτη δύναται νὰ
παραχωρηθῇ ἐκ μέρους τοῦ δικαστοῦ.

Ἐὰν ὁ σύζυγος ἀπαγορεύσῃ τὴν σύζυγον
αὐτοῦ τοῦ ν' ἀσχολῆται εἰς μίαν ἐργασίαν ἢ
τέχνην, ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη δὲν ἰσχύει ἀπέ-
ναντι τρίτων προσώπων καλῆς πίστεως, ἐφ'
ὅσον δὲν δημοσιεύεται διὰ τῆς ἀρμοδίας ὁ-
δοῦ, ἢτοι τοῦ Συμβολαιογράφου.

Ἄρ. 160. Οἰονδήποτε σύστημα ἠθε-
λον δεχθῇ ὁ σύζυγος καὶ ἡ σύζυγος, ὅσον
ἀφορᾷ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας των,
ἡ σύζυγος κέκτηται τὴν νομικὴν ἱκανότητα
τῆς ἀντιδικίας. Ἐν τούτοις ὁ σύζυγος ὀφεί-

— Τὴν ἀγαπᾶτε λοιπὸν πολὺ ;
— Δὲν ξέρω ἀκόμα. Ἀὐτὸν ἔμαθα τί προῖκα ἔχει.

λεῖ νὰ ἐκπροσωπῇ τὴν σύζυγόν του ἐν ταῖς
δίκαις, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται μετὰ αὐτῆς
καὶ τρίτων προσώπων καὶ ἀφορῶσι τὴν ἀτο-
μικὴν της περιουσίαν.

Ἄρ. 161. Ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν συζύγων
παραμελῇ τὰ οἰκογενειακά του καθήκοντα
ἢ ἐὰν ἀφήσῃ τὸν ἕτερον ἐκτεθειμένον εἰς
κίνδυνον ἢ ὄνειδος ἢ ζημίαν, τὸ θιγόμενον
πρόσωπον δικαιούται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν
ἐπέμβασιν τοῦ δικαστοῦ. Ὁ δικαστὴς ὑποδει-
κνύει εἰς τὸ πταῖον μέρος τὰ καθήκοντα
αὐτοῦ. Ἐὰν ἡ ὑπόδειξις αὕτη μείνῃ ἀτελεσ-
φόρητος, ὁ δικαστὴς λαμβάνει τὰ ἐν τῷ
νόμῳ καθοριζόμενα μέτρα πρὸς περιφρου-

ρησιν τῶν ἐκ τῆς συζυγικῆς ἐνότητος ἀπορροώντων συμφερόντων.

Ἄρθρ. 162. Ἐκάτερος τῶν συζύγων δικαιούται νὰ ἐξεύρη χωριστὴν κατοικίαν κατὰ τὸ διάστημα καθ' ὃ, συνεπεία τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς κοινῆς συμβιώσεως, σοβαρῶς ἐκινδύνευσεν ἡ υἰγεία, ἡ ὑπόληψις ἢ ἡ πρόοδος τῆς ἐργασίας του. Ἐκάτερος τῶν συζύγων μετὰ τὴν περὶ διαζεύξεως καὶ τοπικοῦ χωρισμοῦ ἀγωγὴν, δικαιούται διαρκούσης τῆς δίκης, νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπὸ τοῦ ἑτέρου χωριστὴν διαβίωσιν. Ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν συζύγων ζητήσῃ καὶ ἡ χωριστὴ διαβίωσις εἶναι δικαία, ὁ δικαστὴς ὀρίζει τίς ἐκ τῶν δύο κατὰ πόσον ὀφείλει νὰ βοηθήσῃ τὸν ἕτερον πρὸς συντήρησίν του.

Ἄρθρ. 163. Ἐὰν ὁ σύζυγος παραμελήσῃ τὰ οἰκογενειακά του καθήκοντα οἰονδήποτε τυγχάνει τὸ σύστημα τὸ παραδεδεγμένον ὑπὸ τῶν συζύγων ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας του, ὁ δικαστὴς διατάσσει τοὺς ὀφειλέτας τῆς συζύγου καὶ τοῦ συζύγου νὰ πληρώσωσιν εἰς τὴν σύζυγον ὀλόκληρον τὸ χρέος τῶν ἢ μέρος αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 164. Τὰ ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ λαμβανόμενα μέτρα αἴρονται τῇ αἰτήσῃ ἐνὸς ἐκ τῶν συζύγων, ἐν περιπτώσει ἐκλείψεως τῶν λόγων τῶν προκαλεσάντων αὐτά.

Ἄρθρ. 165. Γενικὸς κανὼν.

Ἡ σύζυγος ἢ ὁ σύζυγος, διαρκούσης τῆς συζυγίας δὲν δικαιούται νὰ ζητήσῃ ἀναγκαστικὴν ἐκτέλεσιν ἀπέναντι ἀλλήλων, ἔξω τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων περιπτώσεων. Καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ἀκόμη ταύτας ἐπιτρέπεται κατὰ νόμον ἢ ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις ἢ ζημία, ἢν ὁ εἷς ἐκ τῶν συζύγων ὑπέστη ἔξ αἰτίας τοῦ ἑτέρου, δὲν συνεπάγεται διὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο τὰς στερήσεις τὰς ἀπορροούσας ἐκ τῆς χρεωκοπίας ἢ τῆς ἀτελεσφορήτου μεινάσης κατασχέσεως.

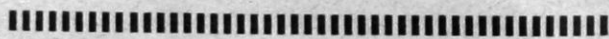
Ἄρθρ. 166. Ἐὰν (συνεπεία χρέους) ἔχει ἀρχίσει ἢ ἐπιδιώξει τῆς ἐκτελέσεως ἐκ μέρους τρίτου προσώπου ἐναντίον ἐνὸς ἐκ τῶν συζύγων, ὁ ἕτερος πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ

δικαίου του δύναται νὰ συμμετάσχῃ τῆς κατασχέσεως ἢ νὰ παρέμβῃ εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ χρεωκοπήσαντος.

Ἄρθρ. 167. Ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν συζύγων καταδιωχθῇ διὰ κατασχέσεως καὶ ἡ περιουσία αὐτοῦ δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς ἀπότισιν τῶν χρεῶν του, τὰ ποσὰ ἅτινα ἔχει λαμβάνειν παρὰ τοῦ ἑτέρου καθίστανται ἀπαιτητὰ καὶ δύναται νὰ κατασχεθῶσιν. Ἐν περιπτώσει χρεωκοπίας ἐνὸς ἐκ τῶν συζύγων τὰ ποσὰ ἅτινα ἔχει λαμβάνειν παρὰ τοῦ ἑτέρου γράφονται εἰς τὸν κατάλογον τῶν πιστωτῶν.

Ἄρθρ. 168. Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νομίμου ἢ δικαστικοῦ χωρισμοῦ τῆς περιουσίας ἐπιτρέπεται πάντοτε ἢ αἰτήσις ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως. Ἡ αὐτὴ διάταξις ἐφαρμόζεται καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰσπραξιν τοῦ πρὸς συντήρησιν τοῦ ἐνὸς ἐκ τῶν συζύγων ὀρισμένου ποσοῦ βοηθείας.

Ἄρθρ. 169. Μεταξὺ συζύγων ἐπιτρέπεται ἢ ἐκτέλεσις παντὸς εἴδους νομικῶν πράξεων. Αἱ μεταξὺ τοῦ συζύγου καὶ τῆς συζύγου νομικαὶ πράξεις αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἀτομικὴν περιουσίαν τῆς συζύγου, ἢ τὴν περιουσίαν τὴν ὑποκειμένην εἰς τὸ σύστημα τῆς συνεταιρικῆς περιουσίας, δὲν εἶναι ἔγκυροι, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπικυροῦνται ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου. Ἡ αὐτὴ διάταξις ἰσχύει καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ συζύγου ἐκ μέρους τῆς συζύγου ἀπέναντι τρίτων προσώπων ἀναληφθέντα χρέη.

ΣΚΕΨΕΙΣ

** Θὰ προτιμοῦσα νὰ παλαιῶ πρὸς ἓνα λέοντα παρὰ μὲ χίλιους ποντικούς.

Βολταίρο,

★

** Τὸ χρῆμα εἶναι καλὸς ὑπηρετὴς καὶ κακὸς κύριός.

Δουμᾶς υἱός

★

** Ὁ γέροντας ὁμοιάζει μὲ τὸν ἄνθρωπο ποῦ ἔφαγε καὶ χόρτασε καὶ τώρα παρατηρεῖ ποῦ τρέφῃ οἱ ἄλλοι.

Βηλζάκ

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΓΥΡΩ ΣΤΟΝ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ

ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΣΤΑΥΡΙΔΗΝ

— Για νὰ ἐννοήσουμε τὸν χαρακτήρα τῆς τέχνης τοῦ Παρθενῶνος πρέπει νὰ μελετήσουμε τὴ θρησκευτικὴ συνείδησι τῆς ἐποχῆς του. Δηλαδή τὴν ἐννοια τῆς Θεότητος ποῦ λάτρευε ὁ τεχνίτης κατὰ βάθος καὶ τὴν ἠθικὴν ὑπόστασι ποῦ εἶχε.

— Ἐγὼ θὰ ἔλεγα ὅτι πρέπει νὰ γνωρίσουμε τὰς πνευματικὰς καὶ ὑλικὰς ἀνάγκας ποῦ εἶχαν οἱ προσκυνηταὶ τοῦ ναοῦ καὶ τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ ἱκανοποιήσῃ ὁ τεχνίτης.

— Ἄ, ὄχι! ὡς βάσιν πρέπει νὰ λάβουμε τὸν τεχνίτη καὶ πρέπει νὰ γνωρίσουμε τὰς ἠθικὰς ἐννοίας ποῦ εἶχε εἰς τὸ βάθος τῆς λατρείας του.

— Ἡ ἀποψίς σου δὲν μ' ἀρέσκει. Θέλω ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀρχαίου Ἕλληνο τεχνίτου νὰ βγάλω τελείως τὴν ἐννοια τῆς ἠθικῆς. Καὶ θέλω μοναδικὴν ἔμπνευσι καὶ σκοπὸν εἰς αὐτὴν νὰ δώσω τὴν ἐννοια τοῦ ὠραίου, ποῦ ζητοῦσε παντοῦ καὶ πάντοτε νὰ πραγματοποιήσῃ ὁ ἀρχαῖος τεχνίτης.

— Ναί! Ἄλλὰ τὸ ὠραῖο αὐτὸ εἶχε κάποιο μυστικὸπαθο βάθος, τὸ ὁποῖον ὀλοένα διεμόρφωνε ἢ ἐξέλιξις τῆς θρησκείας. Δηλαδή ὅπως ἐξελίσσετο ἢ ἐννοια τῆς θεότητος ἔτσι ἐξελίσσετο καὶ ὁ χαρακτήρ τῆς ἀρχαίας τέχνης. Ἐπομένως ἢ ἠθικὴ εἶναι ἀπ' αὐτὴν ἀναπόσπαστος.

— Δὲν τὸ πιστεύω. Πρῶτα-πρῶτα γιατί τὸ ἓνα ἔχει ὅρια καὶ τέρμα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν του, ἐνῶ τὸ ἄλλο ὄχι. Ἡ κλασικὴ μυθολογία διέπλασε μὲ τὸν χρόνον τοὺς θεοὺς

τῆς, τοὺς ἐπροσωποποίησε ἀριστοτεχνικώτατα, τοὺς ἐσυμβόλισε ἔξοχα μὲ φυσιολατρειάν ἐρωτημένην, ἀλλ' ἐπὶ τέλος ὅλον αὐτὸν τὸν κύκλον τῶν Ὀλυμπίων, καὶ τῶν ἡμιθέων εἴτε καὶ τῶν νεωτέρων κατὰ τοὺς κλασικοὺς χρόνους τὸν εἶχε κλείσῃ.

Ἡ δογματολογία δὲν εἶχε πλέον τίποτε ἄλλο νὰ προσθέσῃ. Ἡ ἐξέλιξις εἶχε τελειώσῃ, ἐνῶ ἢ ἐξέλιξις τῆς τέχνης δὲν τελειώνει ποτέ! Ἐπειτα τί σχέσιν ἔχει ἢ ἠθικὴ;

Εἴμπορεῖ ἢ θρησκεία νὰ εἶναι ὑψίστης ἠθικῆς καὶ ὁ τεχνίτης κακοήθης ὅπως καὶ τὸ ἔργον του μαζί, εἴτε ἢ θρησκεία νὰ εἶναι κατωτάτη καὶ ὁ τεχνίτης ἠθικός.

— Πόσον γελιέσαι! οὔτε ἢ ἐξέλιξις τῆς ἀρχαίας θρησκείας ἐτελείωσε ποτέ, οὔτε ἢ θρησκεία τῆς τελευταίας πνευματικῆς βαθμίδας εἴμπορεῖ νὰ εἶναι ἀνήθικη. Θρησκεία εἶναι ἢ ἠθικὴ καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἦσαν πολὺ θρησκοί, ἄρα ἦσαν πολὺ ἠθικοί. Ἐξ ἄλλου ἢ θρησκευτικὴ πίστις, ἢ μεταφυσικὴ τῆς, ὁ συμβολισμὸς τῆς, ὁ μυστικισμὸς τῆς, εἶναι μιὰ ἀδιάκοπη ἐργασία τοῦ κλασικοῦ πνεύματος ποῦ φιλοσοφοῦσε ἀδιάκοπα. Κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν ἐνὸς εἰδωλολατρικοῦ καθεστῶτος φυσιολατρείας ἐξελίσσονται ὀλοένα νέαι θεωρίαι ποῦ μετεμόρφωναν τελείως τὸν χαρακτήρα, τὴν πίστι καὶ τὴν ἠθικὴ συνείδησι τῶν διανοουμένων. Ἐπομένως ἄλλην πίστιν εἶχε ὁ τεχνίτης τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἡσιόδου καὶ ἄλλην τῆς ἐποχῆς τοῦ Πλάτωνος ὑπὸ τὴν ἰδίαν θρησκείαν. Ὄταν ὁ Ἀναξαγόρας ἐδίδασκε ὅτι ἓνας νοῦς διαθέει καὶ ὁ Σωκράτης ἐδίδασκε καινὰ δαιμόνια

καὶ τὰ ὄρφικὰ συστήματα ἐδίδασκαν τὴν πτώσι τῆς ψυχῆς, ἡ θρησκεία ἦτο εἰδωλολατρική καὶ ὁμῶς ἡ πίστις, ἡ συνειδησις τῶν διανοουμένων καὶ τῆς τέχνης ἦτο διαφορετική. Ἀκόμα ἀπὸ πολλοῦ ὁ Πυθαγόρας ἐτοίμαζε τοὺς ὀπαδοὺς του γιὰ τὴν λύτρωσι καὶ ἔρχεται ὁ Πλάτων ὅλας αὐτὰς τὰς θεωρίας νὰ τὰς θεμελιώσῃ ἐπάνω εἰς μίαν ἐπιστημονικὴν λογικὴν. Θέλεις νὰ προχωρή-

Η ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ Δ' Ν ΕΚΕΙ ΟΡΙΑ

— Ἀλήθεια, κύριε, λέτε κάτι λόγια πού δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τὰκουα....
— ὦ! κυρία μου, ἂν ξέρετε πόσα ἄλλα σκέπτομαι!
— Πες τε μού τα γρήγορ.

σης παραπάνω; Προχώρησε! Ἐλα στοὺς στωϊκοὺς, ἔλα στοὺς νεοπλατωνικοὺς, φθάσε στοὺς Γνωμικοὺς καὶ τότε θὰ χῆς ὅλην τὴν ἐξέλιξι τῆς ἀρχαίας θρησκευτικῆς ζωῆς καὶ τῆς ἠθικῆς μέχρι τῆς ἠθικῆς τοῦ Χριστοῦ.

— Ἐ Μὰ τί σχέσιν ἔχουν αὐτὰ μὲ τὴν τέχνην τοῦ Παρθενῶνος;

— Μεγάλην, παρὰ πολὺ μεγάλην. Γιατὶ εἶναι ἡ βῆσις τῆς τέχνης.

— Δὲν τὸ καταλαβαίνω.

— Ἄ! εἶναι πολὺ δύσκολο. Ἀλλὰ μόνον ἔτσι θὰ νοιώσῃς τί μελέτη πρέπει νὰ κάμουμε ἂν θέλουμε νὰ ἐννοήσουμε τὴν τέχνην τοῦ Παρθενῶνος. Ἔως τώρα τελειότερα ἀπ' ὅλους τὸ κατώρθωσε ὁ Ρενάν. Καὶ γι' αὐτὸ τόσο συνειδητὰ, τόσο παθητικὰ καὶ

τόσον ἐμπνευσμένα γονάτισε καὶ προσευχήθη ἐνώπιον τῆς θεᾶς.

dont le Culte signifie raison et sagesse

Ἔνας ἄλλος, λογοτέχνης, μεγάλης ἐμπνεύσεως, ὁ Ἀνατόλ Φράνς, πού δὲν ὑπεβλήθη στὴν φιλοσοφικὴ προπόνησι αὐτὴν προσευχήθη ὡσαύτως στὸν Παρθενῶνα, ἀλλ' ἀπέτυχε. ὦ! εἶναι τόσο δύσκολο [νὰ ἐννοήσῃ κανεὶς ποῖον ὄγκον ἠθικῆς καὶ ἀρμονίας καὶ ἀρετῆς] κρύβει ὁ ναὸς αὐτός! Ἴδὲ τοὺς θαυμασίους αὐτοὺς στυλοὺς πού τὸν τριγυρίζουν! Πρόσεξε τὸν δωρικὸ ρυθμὸ! Εἶναι μία κοινωνία ἀρετῶν, μία στατικὴ ἀρμονία ἀπόλυτα ἰσορροπημένη. Εἶναι μία ἠθικὴ ὁμορφιά. Ἴδὲ τὰς ὑπερόχους αὐτὰς γραμμὰς καὶ νοιώσε τί μαρτυροῦνε!

— Εἶδες; Στὰ γόνατα ἔτσι συντετριμμένος ὁ Ρενάν ὠραματίσθη τίς θεᾶς εἰκόνας καὶ ἀνεφώνησε: ὦ Σοφία, ὦ Δύναμις, ὦ Εὐρυθμία, ὦ κυβερνήτρα, ὦ νομοθέτις θεά!

deesse, dont le culte signifie raison et sagesse

— Φίλε μου, "τί νὰ σὲ πῶ! Εἶναι μέγας ὁ Ρενάν, ἀλλ' ἐγὼ πρέπει νὰ μαι ἐλλεικρινής. Ἴσως σὺ βλέπεις περισσότερα ἀπὸ ἐμὲ, ἀλλὰ φοβοῦμαι μήπως ὅλοι σεῖς οἱ καταμαράδες, ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλον, παθαίνετε αὐθυποβολίην. Ὁ Ταίν, ὁ Βίγκελμαν ἔγραψαν ὠραίους ἕμους, παθητικωτάτας φράσεις καὶ ἀνέλυσαν ἔξοχα τὴν ἀρχαίαν ἐλληνικὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ γλυπτικὴν. Ὁ Ρενάν προσευχήθη ὡσαύτως θαυμάσια στὸν Παρθενῶνα. Ἀλλ' ὅλη ἡ οὐσία ἐξοδεύθη στὴν ποίησι καὶ στίς ὠραίες λέξεις. Ἔτσι κ' ἐγὼ σ' ἀκούω πολλές φορές, ἀνοίγω τὸ στόμα μου, γητεύομαι, γαργαλίζομαι, ἀλλ' ὅταν περάσουν τὰ λεγόμενά σου ψάχνω τὸ μυαλό μου καὶ δὲν βρίσκω τίποτε, πολλάκις τελείως τίποτε.

— Ὅχι δά!

— Ναί, ναί, ναί! Παραδείγματός χάριν

ὄλοένα τώρα δίδεις χαρακτηρισμοὺς καὶ ἐπαιναλαμβάνεις τὴν λέξι ἠθική, ἐνῶ ὀμιλεῖς γιὰ τὴν εἰδωλολατρεία. Ἐγὼ μέσα στοὺς ἀδιάντροπους ἔρωτας τοῦ Διός, στίς ἀπιστίες τῆς Ἀφροδίτης καὶ στίς μεσείτικες ἐργολαβίες τοῦ Ἑρμοῦ δὲν βρίσκω καμμιά ἠθική.

Μὰ φίλε μου, μὲ τοὺς συμβολισμοὺς αὐτοὺς δὲν ἔχει καμμιά σχέσι ἡ ἠθική. Κι' ἂν δὲν ἐνοιώσῃς τὸ ἠθικὸ βῆθος πού στέκει ἡ ἀρχαία κλασικὴ τέχνη θὰ εἰπῇ ὅτι δὲν ἐνοιώσῃς αὐτὴν τὴν ἴδια. Ἄν δὲν διέκρινες τὸν αὐστηρὸ ὑπολογισμό τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἂν δὲν εἶδες τὴν ἀρμονικὴν ἰσορροπία τῶν ὄγκων τότε βέβαια δὲν ἐνοιώσῃς τὴν ἠθικὴν πού κρύβεται σ' ὅλο μέσα τὸ σύστημα. Οὔτε διέκρινες τὸν ἠθικὸ νόμο τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς τέχνης [πού κυβερνᾷ γαλήνια ἐπάνω στὸ τέλειο φυσικό. Καὶ ὁμῶς μόνον ἔτσι ἦτο δυνατόν ὁ ἀρχαῖος τεχνίτης νὰ ἐκφράσῃ πλαστικὰ τὸ ἠθικὸ σύστημα πού ἔχει ὁ ἴδιος] μέσα του. Νά το! Ἴδὲ ὀλόγυρα τὸ δωδεκάστυλο σὰν δώδεκα δωρικὰς ἐντολάς. Δὲν εἶναι ὠραῖαι λέξεις. Εἶναι συλλογισμοὶ ὄρθιοι καὶ ἀκριβεῖς σὰν πολεμιστὰ ὄρθιοι καὶ ἀτάραχοι καὶ ἔτοιμοι στὴν μάχη. Στὸ χάος καὶ στὴν μοῖρα [ὁ αὐστηρὸς δωρικὸς ρυθμὸς τῆς σκέψεως ἐπιβάλλει τὴν τάξι καὶ δίδει τὴν νίκη εἰς τὸν νοῦν.

Εἶναι ἡ πεποίθησις τῆς Πολιτείας. Ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ χαρὰ ἐνὸς ἀνωτέρου ἀνθρωπισμοῦ, ὅπου κυριαρχεῖ τὸ ὠραῖο καὶ τὸ ἀγαθὸ, ἡ ἀρμονία τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς πραγματικότητος, ἡ νεότης καὶ ἡ χάρις, ὁ νοῦς καὶ ἡ δύναμις.

Αὐτὸς εἶναι ὁ Παρθενῶν καὶ ἡ ἠθική του.

— Τί ὠραῖα ποίησις! Τί ὠραῖαι λέξεις! Μὰ φοβοῦμαι μήπως πάλι δὲν μοῦ μείνῃ τίποτε. Τί ὠραῖαι λέξεις!

— Μὰ μὲ κοροϊδεύεις;

.....

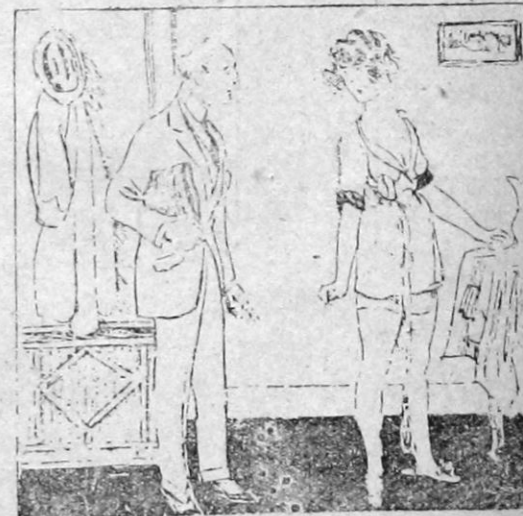
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΙΜΕΙΔΗΣ

ΟΧΙ ΕΝΑ ΑΛΛΑ ΠΟΛΛΟΥΣ

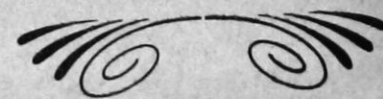
— Αὐτὴ ἡ γυναῖκα ἔχει κάποιον τύπο.
— Ὅχι ἕνα, ἀλλὰ... πολλοὺς.

ΕΚΕΙΝΗΝ ΔΕΝ ΤΗΝ ΕΛΟΓΑΡΙΖΕ

— Ἐχω νὰ σοῦ πῶ κι' αὐτό: Σὰν ἔχῃς νὰ μοῦ κάμῃς παρατηρήσεις πρέπει νὰ προσέχῃς νὰ μὴν εἶναι ἐμπρὸς κανέναν.

— Κι' ἀγάπη μου, ποιὸς εἶναι τώρα ἐδῶ;
— Πολὺ καλά. Ναὶ ἐμένα δὲν μὲ λογαριάζεις;

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΚΩΝΣΤ(Τ)ΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ, ΔΕΡΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ

I.—ΣΧΟΛΕΙΑ ΡΩΜΑΪΚΑ ΑΝΕΓΩΡΙΣΜΕΝΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΣΕΒ. ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.
II.—ΜΑΘΗΤΕΥΟΜΕΝΟΙ.—III.—ΔΙΔΑΣΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ.—III.—ΕΦΟΡΟΙ.

ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1926—27

I.—ΠΙΝΑΞ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ

I.—ΣΧΟΛΕΙΑ ΜΙΚΤΑ ΚΑΙ ΚΕΧΩΡΙΣΜΕΝΑ	58	7213	III.—ΔΙΔΑΣΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ	352	IIII.—ΕΦΟΡΟΙ	222
----------------------------------	----	------	--------------------------	-----	--------------	-----

II.—ΠΙΝΑΞ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ

I.—ΣΧΟΛΕΙΑ			II.—ΜΑΘΗΤΕΥΟΜΕΝΟΙ			III.—ΔΙΔΑΣΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ				
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΜΙΚΤΑ	ΚΕΧΩΡΙΣΜΕΝΑ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΜΑΘΗΤΑΙ	ΜΑΘΗΤΡΙΑΙ	ΑΒΡΟΙΣ.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΔΙΔΑΣΚΑΟΙ	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΑΙ	ΑΒΡΟΙΣΜΑ
Κ]ΠΟΛΕΩΣ	19	22	Κ]ΠΟΛΕΩΣ	3803	1632	5435	ΑΡΧΙΕΠΙΣ,	152	97	249
ΕΠΑΡΧΙΩΝ	12	5	ΕΠΑΡΧΙΩΝ	962	816	1778	ΕΠΑΡΧΙΩΝ	59	44	103
	31	27		4765	2448	7213		211	141	352

ΕΦΟΡΟΙ	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΑΒΡΟΙΣΜΑ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ	157
ΕΠΑΡΧΙΩΝ	65
	222

ΠΙΝΑΞ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΤΕΡΟΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ, ΤΩΝ ΕΦΟΡΩΝ, ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Γαλαταῖς.

Ἀστική Σχολή Ἀρρένων. Τάξεις 6. Ἀστ. Σχολή Θηλέων, τάξ. 6, μαθηταὶ 208, μαθήτριαι 234. Διδάσκον προσωπικὸν Ἀρρεναγωγείου. Θεολόγος Χ. Μακρῆς διευθυντῆς, Β. Στεφανίδης ὑπεύθυνος, Μ. Ταρλίδης, Δ. Θωμαΐδης, Ε. Γλεοῦδη, Α. Ἰωαννίδου, Δ. Κεσίσογλου.

محمد ، ويسي ، نامق بك ، عدويه خانم

Διδάσκον προσωπικὸν Παρθεναγωγείου, Σ. Τεργιακίδου διευθύντρια, Δ. Θωμαΐδης ὑπεύθυνος, Ε. Ξυντάρη, Εὐδ. Βασλαματζή, Μ. Σεβαστοπούλου, Α. Ἰωαννίδου, Φ. Κεσίσογλου.

عدويه - لامعه - ماجه خانم

Ἐφοροὶ: Μ. Καμπαλούρης, πρόεδρος καὶ ἰδρυτῆς, Π. Φράγκος, γραμματεὺς, Θ. Χ' Ἰωαννίδης ταμίας, Δ. Ξανθόπουλος, Ν. Ἀχουζαρίδης, Π. Παπάζογλου, Χ. Ἐθνόπουλος.

Πέραν

Ζωγράφειον Γυμνάσιον. Τάξεις 6 καὶ 1 τμήμα. Μαθηταὶ 198. Νικόλ. Καλαμαρτζῆς, Γυμνασιάρχης, Θεόδ. Βαφειάδης, Ὑπεύθυνος, Ἀλέξ. Ἰατρόπουλος, Ἀλέξ. Κύρκου, Κωνστ. Κωνσταντινίδης, Χρῆστος Πανταζίδης, Ἰωάν. Τσουρονκτσῆς, Ἀγγ. Βουδούρης, Κωνστ. Βασματζίδης, Σαβ. Χατζημηναῖ, Ἥλ. Τσολλῆς, Στυλ. Στασινόπουλος, Δ. Ἀσπρόπουλος, Monsieur Durand.

ذكي، ادهم شناسي، محمد شريف ، وصفي عزيز،

مصطفى نهاد بك

Ἐφοροὶ τῶν Σχολείων τῶν Ἀρρένων τῆς

Κοινότητος Πέραν. Ἀθ. Κουκούλης, ἰατρός, Τέο. Μαρῖνος δικηγόρος, Ν. Ἐκιντζῆς τραπέζίτης, Ἰορδ. Ἰορδανίδης ἔμπορος, Εὐρ. Βελιτζανίδης ἰατρός, Νικόλ. Διαμαντίδης ἀσφαλιστής.

Α' Ἀστική Ἀρρένων (Ζωγραφείου) τάξ. 6, μαθηταὶ 250. Διδάσκον προσωπικόν: Χαρ. Δημητριάδης διευθυντῆς, Ι. Ἀρβανιτάκης, Χαρ. Γούδας, Γ. Παπακωνσταντίνου, Δημ. Χαραλαμπίδης, Δ. Ἀσπρόπουλος, Melle Frery, Γ. Μάτακας.

سلمان رمزي ، وصفي عزيز ، فواد ، رمزي ،

محمد شريف بك

Β' Ἀστική Ἀρρένων (Ἁγία Τριάς) τάξ. 5, μαθηταὶ 216. Διδάσκον προσωπικόν: Δ. Δημητριάδης διευθυντῆς, Σ. Φωτιάδης ὑπεύθυνος, Γ. Παπαδόπουλος, Ἀντ. Ἀθανασιάδης, Σ. Κόντος, Τιμ. Μαμελετζόγλου, Κ. Χρηστίδης.

امين بك - مبرز ، مليحه ، جميله ، علويه خانم

Γ' Ἀστική Ἀρρένων Ζωγραφείου. (Ἁγίου Κωνσταντίνου) τάξ. 5, μαθηταὶ 194. Διδάσκον προσωπικόν, Κωνστ. Καμπαλούρης διευθ., Τ. Μαμελετζόγλους, Κ. Φωτεινός, Α. Σαρηγιάννης, Βασιλικὴ Μορέλλου, Ι. Ἰορδανίδης ὑπεύθυνος.

امين، ابراهيم، خيرى بك

Δ' Ἀστική Ἀρρένων, Ζωγραφ. (Κουλαῖ) τάξεις 1, μαθηταὶ 96. Διδάσκον προσωπικόν, Γ. Πετροπογλιάδης διευθ., Φ. Ταπεινός, Κ. Χρηστίδης, Δημ. Χαραλαμπίδης.

حوريه خانم، جواد بك

Λύκειον Γυμνάσιον τάξεις 8, ἐξ ὧν αἱ 2 προγυμνασιακαὶ, μαθηταὶ 310. Διδάσκον προσωπικόν: Ἰορδ. Παπαδόπουλος γυμνα-

σιάρχης, Ι. Κωνσταντινίδης υπεύθυνος, Αιμ. Καρούσος, Ι. Τσουρουκτσής, Μ. Αύθεντόπουλος, Α. Κύρκος, Κ. Κωνσταντινίδης, Α. Βουδούρης, Α. Άκος, Δ. Ίωαννίδης, Σ. Κόντος.

عزیز، ناظم حمدی، فواد شمسی،

فلورینہ لی ناظم بک، نعمت خانم، بیجت، امین بک

Armand Mossé, Charles Martain., Camille Benoit Salomon Guerron. Savas Hadji mikas. G. Mantacas. Elias Tisolis. H. Frery. Hélène Papadopoulo. Vasso Mourello.

Νυκτερινή Σχολή Στοᾶς Ἀρμονίας. Τάξεις 5. Μαθηταὶ 260. Διδάσκον προσωπικόν: Θ. Βαφειάδης υπεύθυνος, Κ. Καμπιλούρης διευθυντής, Κ. Φωτεινός, Ί. Ἀρβανιτάκης, Δ. Δημητριάδης, Γ. Παπακωνσταντίνου, Χ. Γούδας, Ἡλίας Τσολῆς.

کاظم بک

Ἐφοροί: Α. Κουκούλης ἰατρός, Βελιτζανίδης ἰατρός, Ἀ. Σπανούδης ἰατρός, Ίωσήφ Ἀλητζόγλου, Κοζαδίνος.

Κεντρικὸν Παρθεναγωγεῖον:
Σχολή θηλέων Νανέ σοκάκ, Σχολή θηλέων Ἀϊναλῆ τσεσμέ, Σχολή θηλέων Ἀγ. Κωνσταντίνου, Παρθεναγωγεῖον Τ. Βαρείδου (καθυστέρησαν).

Ταταῦλα

Ἀστική Ἀρρένων, τάξ. 6, μαθηταὶ 263. διδάσκον προσωπικόν, Πολυχρ. Λεοντίδης, υπεύθυνος, Ίωάν. Δημητριάδης ἐσωτερικὸς διευθυντής, Γ. Ζήσης, Μαρία Θείου.

روشن قرید، حمزه بک - ساهره فکرت،

صائمه خانم

Ἀστική Θηλέων τάξεις 6, Μαθήτριάς 282. Διδάσκον προσωπικόν: Ὀλγα Νιτσαΐδου, διευθύντρια, Φωφώ Μεταξᾶ, Εὐγενία Πα-

παδοπούλου, Ἀνναῖς Χ' Γεωργίου.

ملیحه رفعت - ورنیه - ملاحت خانم

Ἐφοροί: Ἀναστ. Λαγουδάκης, Πολυχρ. Λεοντίδης, Λεων. Γεωργιάδης, Ἀριστείδης Ἀϊνατζόγλου.

Γενῆ Σεχίρ (Εὐαγγελίστρια)

Σχολή Μικτή: Τάξεις 4. Μαθηταὶ 46, μαθήτριάς 60. Διδάσκον προσωπικόν: Ἀρχιμανδρίτης Σεραφεῖμ, Δημ. Ί. Παλατίδης, Ἐλένη Καλέργη.

کل حج بک

Ἐφοροί: Εὐστρ. Λαμπρόπουλος, ἰδρυτής καὶ πρόεδρος, Κ. Κωνσταντινίδης, Αὐγ. Λεονταρίδης, Κ. Σίνας.

Φερίκιοῖ

Ἀστική Ἀρρένων: Τάξεις 6. Μαθηταὶ 208. Διδάσκον προσωπικόν: Δ. Γεωργιάδης υπεύθυνος, Ί. Ἀναστασιάδης διευθυντής (ἐσ.), Θρασ. Ἀλεξανδρίδης, Βασιλική Δεκόλη,

طوغان - امین - جمیل بک - ماجده خانم

Ἀστική Θηλέων: Τάξεις 6, μαθήτριάς 133. Διδάσκον προσωπικόν: Κ. Σταματιάδου διευθ., Βασιλική Γιαννακοπούλου, Βασιλική Κουϊτούνη, Χαράλ. Κουμπᾶς.

بدریه ابراهیم - بلقیس فخر الدین - ماجده خانم

Ἐφοροί: Χρ. Ἀγγελίδης πρόεδρος, Κ. Χαβιαρτζογλου ταμίας, Ζ. Κοκόνης, Ἀλ. Σαρίδης, Χ. Χ' Ίωσήφ, Στ. Νικολόπουλος, Μ. Τεπέρογλου, Στ. Σταυρόπουλος, Χ. Παρασκευόπουλος, Χρ. Λῦτος, Δ. Καλούδης, Ἀρ. Παπαδόπουλος.

Φανάριον

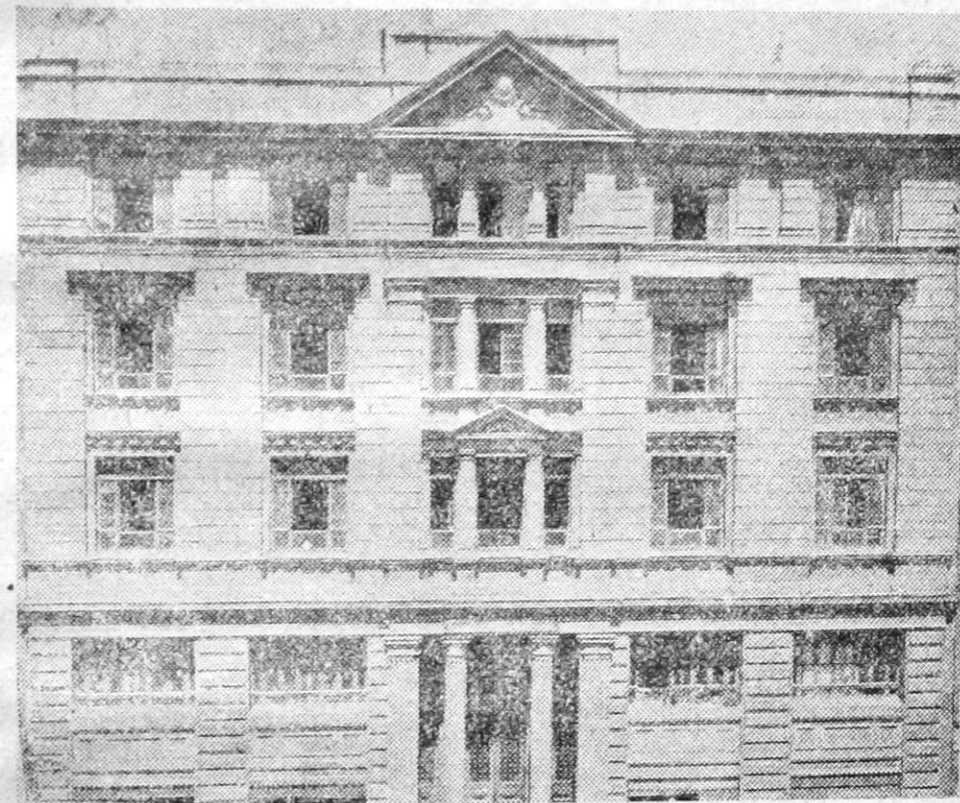
Μεγάλη Σχολή: Τάξεις 6. Μαθηταὶ 180. Διδάσκον προσωπικόν: Σπ. Ζαχαριάδης, διευθυντής, Μ. Αὐθεντόπουλος, Χρ. Πανταζίδης, Ἀλέξ. Ἰατρόπουλος, Δημ. Ἀσπρόπουλος, Γ. Γεωργιάδης, Νικόλ. Καλαμαρ-

τζῆς, Ίωάν. Τσουρουκτσής, Ἡλ. Τσολῆς.

مدحی - کنعان - دو قور ضیا - خالد - ریاضی بک

Ἐφοροί: Βλαδ, Μιρμύρογλου πρόεδρος, δικηγ. Σπ. Σισμάνογλου ταμίας, ἔμπορος, Μιχαήλ Πασγαλίδης, ἰατρός γραμμ. Α. Βαφειδης, ἰατρός, Λαζ. Κιουρτσόγλου δικηγ.

Ἰωακείμιον (καθυστέρησε.)

ΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ ΓΑΛΑΤΑ

Μαρασλῆ

Σχολή Μικτή. Τάξεις 6, Μαθηταὶ 212. Μαθήτριάς 27. Διδάσκον προσωπικόν. Μηνᾶς Α. Μηναιίδης υπεύθ. διευθυντής, Κοκ. Η. Συναδινού, Ναταλία Ι. Ραπτοπούλου, Ίωάννα Ν. Ἀχουζαρίδου

محمود و صاف - سلیمان تروت - فواد احسان بک

Ἐφοροί: Στυλ. Ἀντωνιάδης ἰατρός Ν. Ἀχουζαρίδης ἰδρυτής, Ζαχ. Ὁραιόπουλος, Γ. Γεωργιάδης.

Μουχλίου-Ποτηρᾶ

Σχολή Μικτή. Τάξεις 4, μαθηταὶ 62, μαθήτριάς 48. Διδάσκον προσωπικόν: Ι. Πετρίδης διευθυντής, Κορηλία Τσομπάνογλου, Εὐμορφία Τσομπάνογλου,

امین حکمت بک امینه نوریه خانم

Μουχλίου. Ἐφοροί: Ί. Ίωσηφίδης, Χ. Θεοδορίδης, Σ. Καϊτζόγλου, Δ. Δεγιωμεντζόγλου, Πρόδρ. Χαντόπουλος (πρόεδρος).

Ποτηρᾶ. Ἐφοροί: Θ. Βράμπας, Ἀ. Ἀρροσιτίδης, Γ. Λουκίδης, Μ. Κιούπογλου (πρόεδρος), Ί. Βαϊραμίδης.

Τξιβαλί

Σχολή Μικτή. Τάξεις 5. Μαθηταὶ 87. Μαθήτριάς 49. Διδάσκον προσωπικόν. Ἀγγελική Καλενδέρη, Ἐλένη Στρατοπούλου, Ζ. Παλλαλίδης διευθυντής,

علی رضا - محمود جمیل بک

Ἐφοροί: Εὐστ. Σανταλτζόγλου (πρόεδρος), Ἀπ. Πιστικᾶς, Ἀ. Σιμιτζόγλου, Ί.

Καλλινικίδης, Ι. Σεβαστόπουλος, Κ. Μαυρίδης, Ί. Κιοσέογλου, Άν. Γεωργιάδης, Κ. Τσακίρης, Β. Μιχαηλίδης γραμματεύς.

Βαλατάς

Σχολή Μικτή. Τάξεις 4. Μαθηταί 63. Μαθήτριά 57. Διδάσκον προσωπικόν. Χ. Φιλανθίδης διευθυντής, Έλένη Πανικοπούλου, Τερψιχόρη Καραχανίδου,

فاطمة مشرف - فاطمة الزهر خام

Έφοροι : Γ. Άναστασιάδης πρόεδρος, Ί. Παλλαλίδης, Α. Χ΄ Σωτηρίου, Σ. Δημητριάδης, Θ. Μεγγεσιδης.

Συλόπορτα

Σχολή Μικτή. Τάξεις 4, μαθηταί 63, μαθήτριά 57. Διδάσκον προσωπικόν, Χρ. Κόντος, διευθυντής, Σοφία Δημητριάδου, Σμαρώ Εϋθυμιάδου,

دلاورك

Έφοροι : Δημ. Γκετσόπουλος, Γ. Παπάζογλου, Άλ. Π. Κυριακού, Έμ. Μελιταίος, Χρ. Παπαδόπουλος, Κ. Σαρκόπουλος.

Έγρη-καπού

Σχολή Μικτή. Τάξεις 2, μαθηταί 15, μαθήτριά 20. Διδάσκον προσωπικόν, Έλένη Α. Εϋθυμιάδου διευθύντρια, Φλωρεντία Ποζάρα,

صباح نعيم خام

Έφοροι : Χρ. Χρησιτίδης, Θ. Γ. Μιλόλογλου. Κυπριανός Σταυρίδης, Μ. Σταμπούλογλου.

Τόπ-καπού

Σχολή Μικτή. Τάξεις 1, μαθηταί 9, μαθήτριά 10. Άσπασία Ίωαννίδου, διευθύντρια.

صائم خام

Έφοροι : Έ. Σαράφογλου, Σ. Σαράφογλου, Γ. Σφουριάδης, Α. Σιμαλαρίδης.

Χάσκιοϊ

Σχολή Μικτή. Τάξεις 3. Μαθηταί 23.

Μαθήτριά 28. Διδάσκον προσωπικόν: Αϊκατερίνη Άντωνιάδου, Μ. Γρηγοριάδου διευθύντρια.

حسين زاهد - خليل هاد بك

Έφοροι : Κ. Προυσαλής, Στ. Παπαδόπουλος, Μ. Άγγελίδης, Δ. Κωνσταντινίδης, Ν. Φραγκόπουλος.

Έδιρνέ-καπού

Σχολή Μικτή. Τάξεις 4. Μαθηταί 44. Μαθήτριά 40. Διδάσκον προσωπικόν: Ί. Ίωαννίδης υπεύθυνος, Θωμαΐς Καρατζά διευθύντρια, Βιργινία Καραγιαννίδου,

فاطمة مایه خانم

Έφοροι : Ίωάν. Κιουλτζόγλους πρόεδρος ιδρυτής, Σοφ. Γενήδουνας, Μ. Ίσμιρλόγλους, Άλ. Πιστώφ, Δημ. Άφθονίδης.

Σιρκετζή

Σχολή Μικτή. Τάξεις 5. Μαθηταί 65. Διδάσκον προσωπικόν : Γεώργιος Ν. Κομνηνός, Έλένη Κοτζάμπαση, Ίουστίνη Γ. Έλευθεριάδου,

محمد علی - الهامی بك - فاطمة علیه خانم

Έφοροι : Διαμαντής Σ. Γιαννακάκης πρόεδρος, Ίωάννης Χ΄ Άνέστης ιδρυτής, Βασίλειος Ρώτσικας (ταμίας), Γεώργ. Τσακίρης, Λεωνίδας Νικολαΐδης..

Κούμ Καπού

Άστική Σχολή Άρρένων : Τάξεις 6. Μαθηταί 230. Διδάσκον προσωπικόν : Χρ. Τουργούτης διευθυντής, Κ. Άδαμαντίδης, Βασιλική Καραμαντοπούλου, Όλγα Ραπτοπούλου,

کاتم نوری - نم - علی فواد - محمد صدرالدین بك

Άστική Σχολή Θηλέων. Τάξεις 6, μαθήτριά 205. Διδάσκον προσωπικόν, Σ. Παπαδόπουλος διευθυντής, Σοφία Λογοθετίδου, Σμ. Καλλιάρχου, Σοφία Παγιόζογλου, Μαρίκα Μεραβίδου,

نیله علا لدین - عصمت رامز - نکلا رشوکت خانم

Έφοροι : Στ. Λεοντιάδης ιατρός πρόεδρος, Άλ. Ήλιάδης αντιπρόεδρος, Ί. Χεζενδζόγλους γραμματεύς, Θ. Νικολαΐδης ταμίας, Δημ. Τσιλένης, Ί. Χαλεπλόγλους, Πρ. Πορλόγλους, Π. Παναγιωτίδης, Πρ. Ούρ-ήλογλου, Ί. Σεραπετζόγλους, Ί. Λαμιανίδης, Γ. Φουτούλογλους.

Βλάχνα

Σχολή Μικτή. Τάξεις 6, μαθηταί 85, μαθήτριά 75. Διδάσκον προσωπικόν: Π. Δαλλαβέρας υπεύθ. διευθυντής, Έλ. Σιδεροπούλου υποδιευθύντρια, Σμαρώ Μαυροπούλου, Μακρίνα Παραδεισοπούλου,

نورالدین - محمود عطا بك - نازی حندان خانم

Έφοροι : Άθ. Άγγελίδης ιατρός πρόεδρος, Π. Άντωνιάδης, Κ. Λημνίδης, Ν. Λιθοξόπουλος, Συμ. Συμεωνίδης, Α. Άσκάρογλου. Θεοδ. Βαλσαμίδης, Β. Παπαχουρμουζίου, Νικ. Λακκίδης, Κ. Ταχμιντζόγλου.

Υψωμαθεΐα

Σχολή Μικτή. Τάξεις 6, μαθηταί 128, μαθήτριά 110. Διδάσκον προσωπικόν: Χριστοδ. Ζαχαριάδης υπεύθυνος, Λωροθέα Κιουπετζή διευθύντρια, Άθηνά Διαμαντοπούλου, Ίουλία Στεφανοπούλου, Έλισ. Θεοδωρίδου, Κυριακή Παπαδοπούλου, Ήρως Καλλίφων.

عایشه - عایشه حیره خانم - اورخان بك

Έφοροι : Κ. Χ΄ Πετρίδης, Γ. Κοντόπουλος, Στ. Ζαφειριάδης, Α. Καραγιαννίδης, Μ. Μιχαηλίδης, Εϋγ. Καπούταγλης, Γ. Αύγερινός, Φ. Διαμαντόπουλος, Εϋρ. Παπαϊωάννου, Ν. Σιμιτόπουλος.

Βεσικτάς

Σχολή Μικτή. Τάξεις 6. Μαθηταί 86. Μαθήτριά 54. Διδάσκον προσωπικόν : Σαββίδης διευθυντής, Β. Άθανασιάδης, Εϋδ Γρηγοριάδου, Αϊκατερίνη Όργαντζόγλου,

شوکت رفعت بك - عادلہ خانم - معزز صدیقہ خانم

Έφοροι : Ν. Ζαχαριάδης, Κ. Στρογιό-

πούλος, Άριστ. Φράγκος, Δημ. Σανιώτης, Ί. Τριανταφυλλίδης, Γ. Συμεωνίδης, Κ. Σταματιάδης, Β. Ρότσικας.

Άρναουτκιοϊ

Σχολή Μικτή. (Καθυστέρηση).

Βεβέκιον

Σχολή Μικτή. Τάξεις 6, μαθηταί 30, μαθήτριά 23. Διδάσκον προσωπικόν : Άλέξ. Πετρόπουλος, Δημοσθένης Πετρίδης, Έλένη Κατρανίδου,

عبد عیات بك

Έφοροι : Γ. Μείμαρδης ιδρυτής, Μ. Λιάτσος, Πρ. Γεωργιάδης, Ίουλ. Άντωνιάδης.

Όρτάκιοϊ

Σχολή Μικτή. Τάξεις 5, μαθηταί 50, μαθήτριά 60. Διδάσκον προσωπικόν : Γ. Ί. Δημητριάδης διευθυντής, Βηθλ. Κυριακού, Έλισάβετ Ξανθοπούλου,

جمال سعید - علی صائم بك - لامل - نهال مختار خانم

Έφοροι : Ίωακείμ Ξανθοπούλος πρόεδρος, Κ. Μοδιάδης, Μεθόδιος Ραπτόπουλος.

Μπογιατζήκιοϊ

Σχολή Μικτή. Τάξεις 6, μαθηταί 46, μαθήτριά 27. Διδάσκον προσωπικόν : Άντ. Παπαστράτος διευθυντής, Άμαλία Καλφοπούλου, Αϊκατερίνη Άριστοκλέους,

سعادت عبد آله - حسنيه فائق خانم

Έφοροι : Δημ. Δεβετζής, Ίωακείμ Κωνσταντινίδης, Γ. Λαγοϋρας, Άνδρ. Άνδρεάδης.

Γενήκιοϊ

Σχολή Μικτή. Τάξεις 5, μαθηταί 74, μαθήτριά 55. Διδάσκον προσωπικόν : Γ. Μισαηλίδης έσ. διευθυντής, Χαράλαμπος υπεύθυνος, Έλένη Ί. Μιχαηλίδου, Έλένη Ίωαννίδου, Δημήτριος Ν. Ίωαννίδης,

احمد اديب - حسام لدین بك - حکرم احسان خانم

Έφοροι : Γ. Ίωαννίδης Ίδρυτής, Π. Πα-

παστρατός Ιατρός. Στέφανος Κούτσης, Τιμολ.
Ἐμμανουηλίδης, Χαράλ. Θάνας.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΕΡΚΩΝ

Θεραπειά

Μικτή Σχολή. Τάξεις 6, μαθηταὶ 80, μα-
θήτριάι 60. Διδάσκον προσωπικόν: Μιχαὴλ
Βασιλείου διευθυντής, Β. Φιλιώτης, Φωτεινὴ
Βασιλείου,

احمد نظمی - عبداللہ شابت - ابراہیم ادھم بك

Ἐφοροὶ: Β. Φιλιώτης ἰδρυτής, Κωνστ.
Μαδυτηνός, Ἀλέξ. Πανδούρωφ, Βασιλείος
Χ' Βασιλείου.

Βουγιούκδερε

Μικτή Σχολή. Τάξεις 5, μαθηταὶ 35, μα-
θήτριάι 28. Διδάσκον προσωπικόν: Κων-
σταντῖνος Βαπορίδης διευθυντής, Φωτεινὴ
Σωτηριάδου, Εὐθαλία Καραλίδου,

حمیدى - ضيا بك

Ἐφοροὶ: Σταῦρος Ζερβόπουλος πρόε-
δρος, Δημήτριος Ρωσσόπουλος ἰδρυτής.

Γενὴ Μαχαλᾶς (καθυστερήσε)

Μπακήρκιοῖ (Μακροχώριον)

Ἀστικὴ ἄρρένων: Τάξεις 6 καὶ 1 τμήμα,
μαθηταὶ 129. Διδάσκον προσωπικόν: Κ.
Παπαδόπουλος διευθυντής, Περικλῆς Γ. Κον-
τόπουλος, Ἐλένη Ὀνουφρίου, Φωφὼ Λιβε-
ριάδου, Φιλομήλα Σταυρίδου,

رشدى - حلمى - محمد - جميل بك

Ἀστικὴ Θηλέων. Τάξεις 6, μαθήτριάι 105.
Διδάσκον προσωπικόν: Βασίλ. Ἀλεξαν-
δρίδης ὑπεύθυνος, Ἐρ. Ταβανίδου ἔσωτ.
διευθύντρια, Μαριάνθη Ὀνουφρίου, Ἰ.
Ἀγγελίδης, Σοφία Χρηστίδου, Βαλεντίνη
Κατσουράνη,

بدیعہ ساسی - نادیدہ منیر جانم

Ἐφοροὶ: Δ. Ζαχαριάδης πρόεδρος, Χ.
Κόντος ἀντιπρόεδρος, Γ. Μπακλατζόγλου
γραμματεὺς, Σ. Σίλβεστρος ταμίας, Ἀναστ.

Ἀραβανόπουλος, Χαράλ. Τσιμπουκτσόγλου,
Π. Καγιᾶς.

Γεσήλκιοῖ (Ἅγιος Στέφανος)

Μικτὴ Σχολή. Τάξεις 5, μαθηταὶ 45, μα-
θήτριάι 32. Διδάσκον προσωπικόν: Δ. Νι-
κηφορίδης διευθυντής, Χρυσάνθη Πιάνου,
Ἀλεξάνδρα Ξανθολεοντίδου,

سرور بك ، نائله ، انيسه جانم

Ἐφοροὶ: Θ. Μαντζαρίδης πρόεδρος, Ἰ.
Στεφανόπουλος ταμίας, Κ. Βαξεβανόπουλος
γραμματεὺς, Ἰορδ. Σκενδέρογλου σύμβου-
λος καὶ ἰδρυτής, Νρ. Παπαδόπουλος σύμ-
βουλος.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΔΗΚΙΟΙ

Ἀστικὴ Ἀρρένων. Τάξεις 7 καὶ 1 τμή-
μα. μαθηταὶ 220. Διδάσκον προσωπικόν:
Π. Μισσηλίδης ὑπεύθυνος διευθυντής, Κ.
Γεωργαντίδης διευθυντής ἔσωτερικός, Ν.
Παπαδόπουλος, Ἀντ. Νικολαΐδης, Ἰ. Ἰωαν-
νίδης, Κατίνα Ἀναστασιάδου, Κ. Ξανθό-
πουλος,

خيريه بخير الما جانم - احمد يوسف - احمد محجب -

شادان فتحى جانم محمد جلال لدين بك

Ἀστικὴ Θηλέων. Τάξεις 8 τὸ ὅλον τμή-
ματα. Μαθήτριάι 205. Διδάσκον προσωπι-
κόν: Ἰ. Καμπούρογλου, ὑπεύθυνος, Παρθ.
Λαγούδη ἔσωτερικὴ διευθύντρια, Βασ. Ἀλε-
ξιάδου, Ὀλγα Σιδερίδου. Εἰρήνη Βλαχοπού-
λοι, Ἐλλη Παντελεοντίδου, Ν. Χαρισιάδης,
Κ. Γεωργαντίδης, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Νι-
κολαΐδης, Κ. Ξανθόπουλος,

عليه سالم، سهيلا، تريخان جانم

Ἐφοροὶ: Ἰωάννης Κόντος, Γεώργιος Χ'
Δημητριάδης, Νικόλαος Ἀπόδιακος.

Σκούταρι

Μικτὴ Σχολή. Τάξεις 6, μαθηταὶ 78, μα-
θήτριάι 72. Διδάσκον προσωπικόν: Κ. Νι-
κολαΐδης διευθυντής, Γ. Ἀποστολίδης, Εὐ-

τέρπη Ἀγάβη, Ἀναστάσιος Καραγιαννίδης,
Σοφία Γεωργιάδου,

جادل، كال بك، منور جانم

Ἐφοροὶ: Θ. Ὁρολογιάδης πρόεδρος, Α.
Ἰωαννίδης, Γεώργιος Χρηστίδης, Παῦλος
Μακρίδης, Μιχ. Βλασιάδης, Βασ. Πέτρου,
Ἰ. Τζιγκιόζογλου, ἄνδρ. Φωκίδης.

Κουσουντζοῦκι

Μικτὴ Σχολή. Τάξεις μαθηταὶ 70, μα-
θήτριάι 60. Διδάσκον προσωπικόν: Πρόδρ.
Ἀδὰμ διευθυντής, Αἴμ. Ἐγγονοπούλου,
Δέσποινα Ἀργιντζόγλου, Τερψιχόρη Κοσμί-
δου, Κλεονίκη Γεωργιάδου,

صادق، عضمت. مدى كاضيم بك

Ἐφοροὶ: Β. Παπαθεοδώρου, Γ. Σιλβε-
στρίδης, Ἰ. Παπαδόπουλος, Ἰ. Μισεγιαν-
νίδης, Γρ. Καλενδριδης, Γρ. Θωμαΐδης,
Ἄνδρ. Ἰωαννίδης ἰδρυτής

Τσεγκέλκιοῖ (καθυστερήσε)

Καλαμήσια

Μικτὴ Σχολή. Τάξεις 1, μαθηταὶ 19, μα-
θήτριάι 12. Διδάσκον προσωπικόν Εὐφημία
Δάνου, Κ. Ροδακηνός διευθυντής,

سعاد راسم خانم

Ἐφοροὶ: Χρῆστος Λίτσης, Σταῦρος Θεο-
δωρίδης, Δημ. Τριανταφυλλίδης.

Γεὺλ Δεγιρμέν

Μικτὴ Σχολή. Τάξεις 4, μαθηταὶ 28, μα-
θήτριάι 22. Διδάσκον προσωπικόν: Φαίδων
Ἐνωτιάδης μπέης διευθυντής, Θεανώ Μ.
Μηλαράκη, Ἐλένη Παυλίδου,

نافعه عابد - امينه حلمات جانم

Ἐφοροὶ: Μαργαρίτης Πλιγορόπουλος,
Θωμᾶς Νικολαΐδης, Ἄνδρ. Τριανταφυλλίδης.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΗΣΩΝ

Πρίγκηπος

Μικτὴ Σχολή. Τάξεις 6, μαθηταὶ 105, μα-
θήτριάι 117. Διδάσκον προσωπικόν: Δημ.
Σ. Δημητριάδης διευθυντής, Χρῆστος Κον-
τογιάννης, Ἐμμ. Λάζογλου, Ἀρίστη Δεν-
δρολιβάνου, Ἀναστασία Ραπίτου,

فخر لدين - عوفى بك

Ἐφοροὶ: Ἰωάννης Γόβολος, Ν. Καραμά-
νογλου, Γ. Νικολαΐδης, Πασχάλης Ζαρίφης,
Πέτρος Ξεΐδας, Π. Δρησιδης, Ἄν. Σακκό-
πουλος, Ἄν. Μαλέτσης.

Χάλκη

Θεολογικὴ Σχολή. Τάξεις 4, μαθηταὶ 51.
Διδάσκον προσωπικόν: Ὁ Σταυρουπόλεως
Ἰωακείμ Πελεκάνος Σχολάρχης, Ἰωάννης
Παναγιωτίδης, Φώτιος Πασχαλίδης, Ἀλέξ.
Ἰατρόπουλος, Στυλιανός Στασινόπουλος, Σάβ-
βας Χ' Μηνᾶς

اسماعيل حقى - بكر فخرى -

غازى طرخان بك زاده على عز الدين بك

Ἐφοροὶ: Καισαρείας Νικόλαος, Πρόε-
δρος, Χαλκηδόνος Ἰωακείμ Ταμίας, Πρού-
σης Νικόδημος, Ροδουπόλεως Κύριλλος.

Μικτὴ Σχολή. Τάξεις 6, μαθηταὶ 50, μα-
θήτριάι 73. Διδάσκον προσωπικόν: Κ. Οἰ-
κονομίδης διευθυντής, Κ. Ἀποστόλου, Μα-
ρίκα Ξηρουδάκη,

احمد توفيق - على وصفي بك

Ἐφοροὶ: Σακελλαρίδης ἰατρός πρόεδρος,
Πρ. Σταυρόπουλος ἀντιπρόεδρος, Σοφοκλῆς
Κονδόπουλος, Θεόδωρος Μυλιωνίδης, Στέφ.
Γενήδουνας, Νικόλαος Δαρμῆς, Εὐστάθιος
Τσουρούκογλου ἰδρυτής.

Ἀντιγόνη

Μικτὴ Σχολή. Τάξεις 5, μαθηταὶ 52, μα-
θήτριάι 20. Διδάσκον προσωπικόν: Ἰωσήφ
Σ. Χατζόπουλος διευθυντής, Βενετία Στο-
γιαννοπούλου, Πολυξένη Ἐξακουσιδίου,

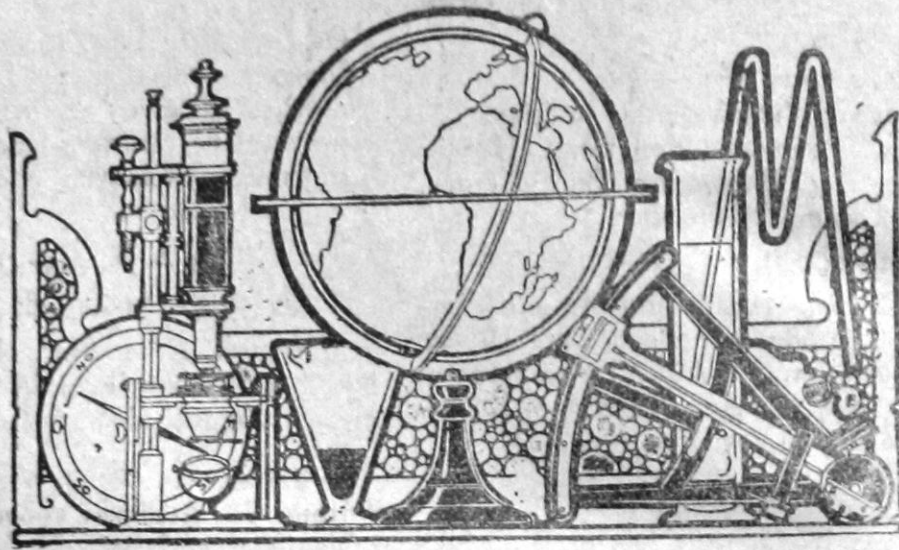
عنان راشد بك

Ἐφοροὶ: Ἀναστάσιος Σιτκῆ ἐφέντης, Ἰ.
Δζαλόπουλος, Ἰ. Καμαρινός, Βασίλ. Βεΐζαδέ.

ΣΗΜ. 1η. Ἐκ τῶν ἀθροισμάτων τῶν Διδα-
σκόντων, τῶν Μαθητευομένων καὶ τῶν Ἐφόρων
τοῦ Ι συνοπτικοῦ Πίνακος ἐλλείπουσι τὰ στοιχεῖα
τῶν Κοινοτήτων, αἵτινες καθυστέρησαν εἰς τὴν
ἀποστολὴν αὐτῶν.

ΣΗΜ 2α. Ἐπίσης εἰς τὰ ἀθροίσματα τῶν
Διδασκόντων τοῦ αὐτοῦ Πίνακος ἐλήφθησαν
ἅπαξ οἱ εἰς πολλὰ σχολεῖα διδάσκοντες; Διδά-
σκαλοι καὶ Καθηγηταί.

Θ. ΜΑΚΡΗΣ

ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΣΚΙΑ

ΤΩΝ ΔΩΡΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΓΑΛΑΤΑ

Ἄξέχαστοι νεκροί! καὶ πεθαμένοι ζῆτε αἰώνια,
οἱ τάφοι σας κι' ἂν μείνουνε χωρὶς σταυρό. . . σημάδι. . .
τὲς πλάκες κι' ἂν ξεγράψουνε κακοκαιριὲς καὶ χρόνια,
ἀγνώριστοι κι' ἂν μείνετε κατάβαθα στὸν Ἄδη.

Τὸ μνημά σας μέσ' στὴν καρδιά στέκει μὲ περηφάνεια,
ποὺ τεχνικὰ σκαλίσθηκε μὲ φτερωτὰ ἀγγελουδία
σὲ κάθε κόχη, μὲ σταυροί, μὲ λουλουδιῶν στεφάνια,
καὶ μὲ χρυσᾶ χαράχθηκε γιὰ σᾶς νεκροτραγούδια.

Στῆς Ἐκκλησιᾶς τὰ δίπτυχα γραμμένο νύχτα μέρα
διαβάζουν γιὰ μνημόσυνο παπάδες τὸ ὄνομά σας,
κι' εὐχὲς μὲ μοσχολίβανο σκορπιούνται στὸν αἰθέρα,
γιὰ νᾶνε πλούσιο κι' ἄπειρο τὸ οὐρανομίσθωμά σας.

Στεφάνια δὲν σᾶς φθάνουνε μὲ λούλουδα πλεγμένα
Μαδοῦν αὐτὰ γονατιστὲς στὴν κόχη σας τὴν ἅγια
μ' εὐγνωμοσύνη ὡς φόρο των καὶ μὲ κερὰ ἀναμμένα
σᾶς εὐλογοῦνε ἢ γενεές, σᾶς ψάλλουνε τρισάγια!

Θ. Χ. ΜΑΚΡΗΣ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΕΛΙΣ

Εἶναι πολὺ φοβερὸ πρᾶγμα νὰ ξεύρης ὅτι
γράφεις γιὰ τὴν τελευταία σελίδα ἑνὸς βι-
βλίου. Φαντάζομαι μάλιστα ὅτι δὲν ὑπάρχει
τίποτε πειὸ δύσκολο καὶ πειὸ θλιπτικόν. Ὅλα
τὰ μάτια στρέφονται στὴν τελευταία σελίδα
ἔτσι ἀπὸ μιὰ ψυχολογικὴ καὶ περιέργη ἰδιο-
τροπία.

Τὰ δάκτυλα ποὺ φυλλομετροῦν τὸ βιβλίον
προχωροῦν γρησύνοντας καὶ καλλίτερο, ἀπεί-
ρωσ καλλίτερο, ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἡ φαντασία
μόνη μπορεῖ νὰ συλλάβῃ χωρὶς νὰ κατορ-
θῶσιν νὰ δημιουργήσῃ ὁ ἄνθρωπος.

Ἡ τελευταία σελίς!

Αὐτὴ εἶναι μοιραῖον νὰ δίνῃ τὴν κατα-
κλείδα γιὰ τὴν κρίσι ἑνὸς βιβλίου, αὐτὴ θὰ
ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασιν γιὰ τὴν ποιότητά του,
ἀπ' αὐτὴν ἐξαρτᾶται ἡ τύχη του.

Καὶ ἡ σελίς αὐτὴ ἔπεσε νὰ γραφῆ ἀπὸ
ἐμέ!

Δὲν εἴξευρα τὸ βάρος τῆς τελευταίας σε-
λίδος, ἄλλως δὲν θὰ τολμοῦσα νὰ φθάσω
ἕως αὐτὴν καὶ νὰ καταλάβω τὴν θέσιν της.

Μιὰ ἀμέλεια, μιὰ ἀναβλητικότης, κάποιον
φιλοφρόνησις πρὸς τοὺς τόσους καλοὺς συ-
νεργάτας τοῦ Ἡμερολογίου αὐτοῦ μὲ ἔφε-
ραν ἕως ἐδῶ. Καὶ ἐπειδὴ ἐπὶ τέλος πρέ-
πει καὶ ἐγὼ νὰ γράψω καὶ, ἀναγκάζομαι
νὰ ὑποστῶ τὸ μαρτύριον τοῦ τέλους.

Ἄλλ' ἀκριβῶς ἡ συναίσθησις αὐτοῦ ὁ πό-
θος νὰ σᾶς παρουσιάσω ὅτι καλλίτερο θὰ
μποροῦσα μοῦ δημιουργοῦν μιὰ ἀδυναμία
εἰς τὴν ψυχὴν καὶ ἓνα κενὸ εἰς τὸν ἐγκέφα-
λον.

Ὅλα τὰ θέματα, ὅλαι αἱ σκέψεις, ὅλαι αἱ
παραχωρήσεις, κάθε γνώμη ἐδραπέτευσαν
ἀπὸ τὸ κρανίον μου. Τόσων χρόνων ζωὴ
νομίζεις ὅτι δὲν μ' ἐδίδαξε τίποτε, ὅτι δὲν
μ' ἐπλήρωσε ποτὲ, ὅτι δὲν μοῦδεκε ῥαπί-
σματα, ὅτι δὲν μοῦ ἐδημιούργησε αἰσθήμα-
τα, ὅτι δὲν μοῦ ἀφῆκε ἀναμνήσεις, ἀπὸ τὰ

ὅποια νὰ μπορέσω νὰ πάρω καὶ νὰ τὸ
δώσω ὡς προσφορὰν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον
αὐτὸ, διὰ τὴν τελευταίαν του σελίδα.

Εὐρισκόμουν σὲ μιὰ φρικώδη ἀπόγνωσι
καθισμένος στὸ γραφεῖόν μου καὶ προσπα-
θώντας νὰ ἀντλήσω καὶ ἀπὸ τὸ κενὸν τοῦ
κρανίου μου, ἀπὸ τὸ κενὸν τῆς ψυχῆς μου.

Μὲ τὴν θλίψιν μου αὐτὴ ἦλθε νὰ μοῦ δια-
λύσῃ ἡ καλὴ Μοῖρα. Αὐτὴ ἔφθασε ἀντίκρου
μου, ἐκράτησε τὰ δύο μου χέρια, μὲ ἐκύττα-
ξε καρφωτὰ εἰς τὰ μάτια καὶ μοῦ εἶπε:

— Δὲν ξεύρεις τὴν εὐτυχία σου! Τὴν εὐ-
τυχία αὐτῆς τῆς στιγμῆς. Τὶ σοῦ χρειάζονται
τώρα αἱ θλίψεις τῆς ζωῆς, τὰ διδάγματά
της, τὰ παθήματα αἱ ἀναμνήσεις της;

Τὶ σοῦ χρειάζονται αἱ πικρίας ποὺ κατα-
σταλάζουν στὴν ψυχὴν καὶ αἱ σκοτεινὰ σκέ-
ψεις ποὺ βαρύνουν τὸ πνεῦμα; Ὅλα αὐτὰ
εἶναι πολὺ κακοὶ συνεργάται γιὰ τὴν τε-
λευταία σελίδα τοῦ Ἄρκου ὅτι σοῦ μένει
ἡ καρδιά ἐλαφρά, ξεκουρασμένη, σχεδὸν
παιδική. Μ' αὐτὴν μπορεῖς νὰ κάμῃς θαύ-
ματα. Ἄφησε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὰς σκέψεις
καὶ τὰς ἀναμνήσεις, εἶναι ἡ στιγμὴ ἡ ἐπί-
σημος ποὺ ἀνοίγει γιὰ ὅλους τὸ Μέλλον.

Ἡ καλὴ Μοῖρα εἶχε δίκαιον, ἡ τελευταία
σελίς δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τὰς πικρίας τῆς
ζωῆς, τὰς ἀπορρίπτει. Γι' αὐτὴν τὰ μόνον
χωροῦν εἶνε τὰ αἰσθήματα, εἶναι ἡ καρδιά, καὶ
ἀπὸ τὴν καρδιά δὲν βγαίνει τίποτε ἄλλο
παρὰ μιὰ θερμὴ εὐχὴ γιὰ ὅλους σας, γιὰ
ὅλους τοὺς ἀναγνώστας τῆς τελευταίας σε-
λίδος. Εἶθε ὁ νέος χρόνος νὰ πραγματο-
ποιήσῃ ὅλα σας τὰ ὄνειρα καὶ ν' ἀφήσῃ
διαρκῶς ἀνθηρὰ στὴν καρδιά σας τὴν Ἑλ-
πίδα.

Θ. Κ. Μ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

ΟΔΟΝΤΟ-ΙΑΤΡΟΣ-ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ

ΓΑΛΑΤΑ

Μέγα Ἐθνικὸν Χάνιον ἀρ. 26.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΠΙΜΕΜΕΛΗΜΕΝΗ

Τηλέφ. 3076.

Εἰς τὸ κατάστημα τοῦτο θὰ εὑρητε τὴν τελειότεραν συλλογὴν ὄλων τῶν καπέλων τοῦ νεωτερισμοῦ εἰς τιμὰς ἀποκλειούσας κάθε συναγωνισμόν.

Καπέλλα τῶν πλέον φημισμένων εὐρωπαϊκῶν ἐργοστασιῶν :

Habig, Borsalino, Antica Casa, Cervo, Princers κλπ.

Τακτικά φθασίματα, ἀποθέματα διαρκῶς ἀνανεούμενα.

Δι' ὅλα τὰ γούστα καὶ δι' ὅλα τὰ βαλάντια.

ΕΙΣ ΤΟΥ

ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ & ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ

ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΑΝΔΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ

Μάλλινα καὶ μεταξωτά τελευταίου συρμού. Τιμαὶ ἐκτὸς συναγωνισμοῦ

Σταμπούλ, Σουλτάν Χαμάμ ὁδὸς Γενῆ Δζαμῆ ἀρ. 16 — Τηλέφωνον Σταμπ. 2545

ΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΡΑ ΚΡΑΣΙΑ

ΑΝΑΜΦΙΣΒΗΤΗΤΩΣ ΤΑ ΒΡΙΣΚΕΤΕ

ΣΤΟΥ

ΔΟΝΑ - ΒΑΓΙΑΚΗ

ἀπαραίτητα ἀπὸ κάθε γεῦμα.

Κατάλληλα δι' ὅλα τὰ στομάγια.

Ἰκανοποιοῦν ὅλα τὰ γούστα.

ΠΕΡΑ ΧΑΜΑΛ ΜΠΑΣΗ, 58

ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ ΕΠΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ

Τὸ ἀνεγνωρισμένον Κατάστημα Γουναρικῶν τοῦ κ.

Γ. ΒΕΪΚΟΥ

Σταμπούλ, Μαχμουτ Πασά, Κιορκυδζή Χάν, 9 — Τηλέφωνον: Σταμπούλ 1685

παρακαλεῖ τὴν ἀξιότιμον πελατείαν του ὅπως διὰ πᾶσαν παραγγελίαν ἐπανωφωρίων ἀποτείνεται εἰς τὸ κατάστημα ἀπὸ τὰς 9 1)2—11 1)2 π.μ. καὶ 4 1)2—5 1)2 μ. μ.

Τὸ Κατάστημα παρέχει τὰς μεγαλειτέρας εὐκολίας εἰς τοὺς πελάτας του.

Δέχεται ἐπὶ παραγγελία καὶ ἐπὶ ΠΙΣΤΩΣΕΙ με μηνιαίας δόσεις

Τιμαὶ ἐκτὸς συναγωνισμοῦ

ΕΚΠΤΩΣΙΣ 10% ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΑΣ!

ΤΟ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

ΡΕΝΑΙΣΑΝΣ

Πέραν, Πασάζ ντ'Ερὸπ, 15

Εἰς πάντα ὅστις μετὰ τὰς ἀγοράς του παρουσιάσει τὸ παρὸν ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ εἰς τὸ ταμεῖον κάμνει ἐπὶ τῆς συμφωνηθείσης τιμῆς ἔκπτωσιν 10 %

Εἰς τὴν ΡΕΝΑΙΣΑΝΣ θὰ εὑρητε ὅλα τὰ εἶδη τῆς ζαχαροπλαστικῆς. Ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα δι' ἐσπερίδας, ἀρραβῶνας, γάμους, βαπτίσεις, ὑποδοχάς.

Τιμαὶ ἀσυναγώνιστοι—Ποιότητες ἐκλεκταί.

ΔΥΟ ΑΞΙΟΣΥΣΤΑΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Η "ΝΕΑ ΑΓΟΡΑ,"

Πέραν, Χαμάλ Μπασή αρ. 42-52—Τηλέφωνον Πέρα 1589

ΚΑΙ Ο

"ΕΡΜΗΣ,"

Ὀδὸς Θεάτρον, 17, 19—Τηλέφωνον Πέραν 72

ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΑΤΑΝΟΥ

Ὅλα τὰ παντοπωλειακὰ, εἶδη ἀλαντοποιίας, τυρῶν, ἐλαιῶν, ἐλαιολάδων, ἀποικιακῶν, κονσερβῶν, βουτύρων, ὅλα τὰ ἐδωδύμα ἐντοπίας παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Μαγειρικὰ σκεύη καὶ κάθε τι ἀπαραίτητον δι' ἕνα καλὸ γεῦμα.

εἰς τιμὰς ἀσυναγωνίστους

Πρόθυμος περιποίησης—ἀκριβεστάτη ἐκτέλεσις τῶν παραγγελιῶν.
Ποιότης ἠγγυημένη.

Εἶναι ἀπόλαυσις νὰ κάμη κανεὶς τὰς ἀγορὰς του
εἰς τὴν «ΝΕΑΝ ΑΓΟΡΑΝ» καὶ τὸν «ΕΡΜΗΝ»

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΟΦΙΑΝΟΣ

Πέραν, Πλατεῖα Τοῦννελ αρ. 6, Πέραν

Ἐκτακτος συλλογὴ ὑφασμάτων νεωτερισμοῦ Γαλλικῶν καὶ Ἀγγλικῶν

Κοπτικὴ νεωτάτου συστήματος Α'. Τάξεως

Ἐφαρμογὴ τελεία — Ἐργασία ἐπιμεμελημένη

ΤΙΜΑΙ ΛΟΓΙΚΑΙ

ΜΕΓΑ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

Η ΑΓΟΡΑ ΤΟΥ ΠΕΡΑΝ

Πέραν, ὁδὸς Τεπέ Μπασή, 3 (ἐναντι τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας)

Ὅλα τὰ εἶδη τῶν ἐδωδύμων εἰς τὰς καλλιτέρας ποιότητας καὶ τὰς εὐθηνότερας τιμὰς

Εἰς τὸ κατάστημα τοῦτο λύεται τὸ ζήτημα τῆς ἀκριβείας τῆς ζωῆς.
διότι ἱκανοποιῶνται ὅλοι αἱ ἀπαιτήσεις.

Ἐπιμετοχὴ ἀμεμπτος—Ταχίστη παράδοσις κατ' οἶκον.

Ο ΚΑΛΙΤΕΡΟΣ ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΣΠΗΤΙΟΥ ΣΑΣ

ΕΙΝΕ ΤΟ ΦΗΜΙ-
ΣΜΕΝΟ ΚΡΑΣΙ

ST. GEORGES ΖΑΡΖΑΒΑΤΣΑΚΗ

ΔΙΟΤΙ

ΔΙΟΤΙ

- 1ον Είναι ή πλέον ευχάριστος συμπλήρωσις ενός καλοῦ γεύματος.
- 2ον Είναι τό καλύτερον χωνευτικόν
- 3ον Δίδει εὐθυμίαν
- 4ον Καταπολεμεῖ ἀποτελεσματικῶς τήν Γρίππην καί τονώνει τοὺς ἐξησθενημένους ὁργανισμούς.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΕΝΤΡΑ

